

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 : ศึกษากรณีธุรกิจประกันชีวิต

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายการเงินและภาษีอากร
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS AND OBSTACLES OF ENFORCING MEASURES UNDER COUNTER-
TERRORISM FINANCING ACT B.E. 2556 : A STUDY OF LIFE INSURANCE BUSINESS

Miss Sutthiporn Saichua

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Finance and Tax Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการใน
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง
การเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 : ศึกษากรณีธุรกิจ
ประกันชีวิต

โดย

นางสาวสุทธิพร สายเชื้อ

สาขาวิชา

กฎหมายการเงินและภาษีอากร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(ดร. आयुศรี คำบรรลือ)

.....กรรมการ
(วิทยา นีติธรรม)

สุทธิพร สายเชื้อ : ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 : ศึกษากรณีธุรกิจประกันชีวิต (PROBLEMS AND OBSTACLES OF ENFORCING MEASURES UNDER COUNTER-TERRORISM FINANCING ACT B.E. 2556 : A STUDY OF LIFE INSURANCE BUSINESS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. วีระพงษ์ บุญโญภาส, 423 หน้า.

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดหน้าที่ให้ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แต่ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และยังมีแนวทางปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามบางมาตรการ และจึงก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อภาคธุรกิจประกันชีวิต

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนมุ่งศึกษาความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน ความสัมพันธ์กับกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางปฏิบัติสำหรับธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยศึกษาเปรียบเทียบมาตรการสากลด้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินการร้าย และกฎหมายของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา พบว่าในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ กำหนดข้อยกเว้นบางประการที่จำเป็น เช่น การจ่ายเบี้ยประกัน สิทธิการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ให้สามารถกระทำได้ที่ตั้งที่อยู่ระหว่างการระงับการดำเนินการ และข้อเสนอแนะของ FAFT ก็กำหนดข้อยกเว้นของการดำเนินการกับทรัพย์สิน เช่น กำหนดให้ผู้ที่มีอำนาจสามารถให้การอนุญาตในการดำเนินการได้ นอกเหนือจากการอนุญาตจากศาล อีกทั้งพบว่าในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา ต่างกำหนดให้มีการอนุญาต และพบว่า ประเทศไทยกำหนดการขออนุญาตโดยศาลแพ่ง อย่างไรก็ตามเกิดความไม่สะดวกและล่าช้าเป็นอุปสรรค เช่น หากเป็นกรณีคุ้มครองผู้บาดเจ็บ หรือคุ้มครองการรักษาพยาบาล หรือกรณีกรณีที่รัฐบาลสนับสนุนแก่ผู้มีรายได้น้อย และสิทธิในการรับการรักษาพยาบาล ซึ่งโรงพยาบาลยอมรักษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โรงพยาบาลต้องมาขออนุญาตต่อศาลเพื่อเรียกให้บริษัทประกันชีวิตชำระหนี้ นอกจากนี้ยังพบว่ามาตรการที่เกี่ยวข้องอื่นยังมีความไม่ชัดเจน

ผู้เขียนจึงขอเสนอแนว คือ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ปง ให้การอนุญาตเป็นการทั่วไป หรือเป็นกรณีเฉพาะเจาะจงแก่รายใดรายหนึ่งเพื่อเป็นข้อยกเว้นอีกประการหนึ่งในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 โดยอาศัยอำนาจในการออกประกาศ คำสั่ง ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเสนอออกแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อที่จะขจัดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจประกันชีวิต

สาขาวิชา กฎหมายการเงินและภาษีอากร

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5586209034 : MAJOR FINANCE AND TAX LAWS

KEYWORDS: LIFE INSURANCE / COUNTER-TERRORISM FINANCING

SUTTHIPORN SAICHUA: PROBLEMS AND OBSTACLES OF ENFORCING MEASURES UNDER COUNTER-TERRORISM FINANCING ACT B.E. 2556 : A STUDY OF LIFE INSURANCE BUSINESS.
ADVISOR: PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, 423 pp.

Although Counter Terrorism Financing Act B.E. 2556 obligates to person under an obligation to report transactions to adopt policy for risk assessment to counter the financing of terrorism. Thailand has some Inconsistent legal concepts with International standards and there are no guidelines to comply with some measures. Consequently, it causes problems and obstacles of life insurance business.

In this thesis, author aims to study of background, fundamental concepts of the Law on the counter terrorism financing, relationship between the law of anti-money laundering and counter terrorism financing, problems and obstacles, including to guidelines for life insurance business in Thailand and abroad. According to the comparison of studying International Standards of anti-money laundering and the counter terrorism financing, in addition to the laws of foreign countries; the United Kingdom, United States and Canada, author found that there are some resolutions rule necessary exceptions such as insurance premiums, medical cares to conduct in spite of asset frozen. The FATF Recommendation also rules exceptions of asset frozen such as ruling to countries may license in addition to permit by court. In the United Kingdom, United States and Canada regulate license measure such that. And found that Thailand has a permit by court however it makes inconvenience and delay to be an obstacle for example; there are an accident policy or a health policy or a policy to low- income earners by government supported and rights to access a medical care which a hospital take responsibilities to cure. As the result of the hospital has to request a permission by court. Moreover, found that some related measures of the laws are not unclear.

The author proposed by regulate the Anti-Money Laundering Board under the law on anti-money laundering grant a license in generally or specially for another exception of compliance with the law by authority to regulate rules, orders, ordinances, guidelines to public to Royal Thai Government Gazette. And proposed to public related guidelines for impediment to carry out a life insurance business.

Field of Study: Finance and Tax Laws

Academic Year: 2015

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์และคุณพ่อคุณแม่ที่คอยให้กำลังใจให้แก่ผู้เขียน และสนับสนุนการศึกษาของผู้เขียนด้วยดีมาตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณ ท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูง ที่ท่านให้ความกรุณาให้ความเมตตา และกรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำต่างๆ ซึ่งแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ุ เชื้อบุญชัย เป็นอย่างสูงที่ กรุณารับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และกรุณาให้คำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณ ดร. आयुศรี คำบรรลือ เป็นอย่างสูงที่ให้ความเมตตา รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำ ซึ่งแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ที่ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณ คุณวิทยา นิตธรรม เป็นอย่างสูงที่ให้ความเมตตา รับเป็น กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำ ซึ่งแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ที่ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณบิดา มารดา น้องชาย ญาติ และเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจ ให้แก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนเห็นว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาจมีข้อบกพร่องหลายประการ ซึ่งผู้เขียน ขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ตามผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์พอสมควร และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาแก่บุพการี มี บิดา มารดา และบูรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความเมตตาช่วยเหลือและส่งเสริม มาตลอดชีวิตของผู้เขียน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูป.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 เป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 สมมติฐานการวิจัย	8
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	8
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ความหมาย ลักษณะ หลักการทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตและมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	10
2.1 ลักษณะทั่วไปในธุรกิจประกันชีวิต มาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย และหน่วยงานในการกำกับดูแล.....	10
2.1.1 ลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิต.....	10
2.1.1.1 ธุรกิจตามสัญญาประกันภัย	11
2.1.1.2 ธุรกิจที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิอันได้จากการลงทุนหรือประกอบ ธุรกิจอื่น ภายใต้ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ ธุรกิจประกันภัยกำหนด	29
2.1.1.3 ธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจปกติ	33

2.1.2	ความเป็นมา ความหมาย ลักษณะ หลักการทั่วไปตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	44
2.1.2.1	ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	45
2.1.2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	49
2.1.2.3	สาระสำคัญตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556.....	56
2.1.3	ความสัมพันธ์ของธุรกรรมในทางธุรกิจประจำวันกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	71
2.1.3.1	ช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	71
2.1.3.2	ผลกระทบของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประจำวันชีวิต	74
2.1.4	หน่วยงานในการกำกับดูแล	76
2.1.4.1	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประจำวัน (สำนักงาน คปภ.).....	76
2.1.4.2	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)	77
2.2	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประจำวันชีวิต	84
2.2.1	การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	84
2.2.2	การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน.....	84
2.2.3	การแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ.....	86
2.2.4	การแจ้งข้อมูลรายชื่อ	86
2.2.5	นโยบายและการประเมินความเสี่ยง.....	86
2.2.6	ช่องทางการจำหน่าย	87

2.2.7 เงินกองทุนประกันชีวิต	88
2.2.8 การเก็บรักษาข้อมูล	88
บทที่ 3 มาตรการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ต่อธุรกิจประกันชีวิต.....	89
3.1 การนำมาตรการการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	89
3.1.1 มาตรการจัดให้ลูกค้าแสดงตน.....	91
3.1.2 มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า	99
3.1.2.1 การตรวจสอบรายชื่อ	109
3.1.2.2 การประเมินความเสี่ยง.....	111
3.1.3 มาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย.....	116
3.1.4 มาตรการเก็บรักษาข้อมูล.....	125
3.2 การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ต่อธุรกิจประกันชีวิต.....	126
3.2.1 มาตรการอนุมัติรับลูกค้าหรือดำรงความสัมพันธ์กับบุคคลที่ถูกกำหนด	126
3.2.2 มาตรการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้เอาประกันและผู้รับประโยชน์	128
3.2.3 มาตรการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน	131
3.2.4 มาตรการแจ้งรายชื่อ.....	133
3.2.5 มาตรการเก็บรักษาข้อมูล.....	134
บทที่ 4 แนวทางในปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในต่างประเทศ....	136
4.1 แนวทางโดยองค์กรระดับสากล.....	136
4.1.1 สมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (IAIS).....	136
4.1.1.1 มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (ICPs)	136
4.1.1.2 เอกสารคู่มือด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	136

4.1.2 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (FATF).....	144
4.1.2.1 แนวทางในข้อแนะนำ 40 ประการ (The FATF Recommendations).....	144
4.1.2.2 แนวทางปฏิบัติ FATF Guidance.....	148
4.1.3 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ.....	155
4.1.3.1 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267	156
4.1.3.2 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452	164
4.1.3.3 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1735.....	165
4.2 แนวทางในประเทศอังกฤษประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา	166
4.2.1 แนวทางในประเทศอังกฤษ	166
4.2.1.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	168
4.2.1.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน	200
4.2.2 แนวทางในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	202
4.2.2.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	213
4.2.2.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน	230
4.2.3 แนวทางในประเทศแคนาดา	233
4.2.3.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	236
4.2.3.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน.....	257
บทที่ 5 บทวิเคราะห์การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต	260
5.1 แนวทางในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	261
5.2 แนวทางในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน.....	267
5.2.1 ปัญหาบทอ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน	272

5.2.2 ปัญหาสืบเนื่องจากบุคคลที่ครองครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด.....	281
5.2.3 ปัญหาการพิจารณาผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน	287
5.3 แนวทางในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ.....	292
5.4 แนวทางในการแจ้งข้อมูลรายชื่อ	295
5.5 แนวทางในการกำหนดนโยบายประเมินความเสี่ยงของผู้ที่มีหน้าที่รายงาน.....	297
5.5.1 ปัญหาสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการ	300
5.5.2 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า	311
5.5.3 ปัญหาสืบเนื่องจากธุรกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกัน ชีวิต.....	316
5.5.4 ปัญหากำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย.....	323
5.6 แนวทางด้านช่องทางการจำหน่าย.....	331
5.7 แนวทางกองทุนประกันชีวิต	344
5.8 แนวทางในการเก็บรักษาข้อมูล	345
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	359
6.1 บทสรุป.....	359
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	369
รายการอ้างอิง	372
ภาคผนวก.....	389
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	423

สารบัญตาราง

ตาราง 1 ผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิตแสดงเงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยที่เกิดขึ้นระหว่างปี ประจำปี พ.ศ. 2556	23
ตาราง 2 จำนวนครั้งของคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามประกาศรายชื่อบุคคลตามมาตรา 4.....	61
ตาราง 3 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ในประกาศสำนักงาน ปปง	63
ตาราง 4 ผลการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง เรื่อง รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ช่วงเวลา 2 กุมภาพันธ์ 2556 – 31 มีนาคม 2557	64
ตาราง 5 แสดงมูลค่าทรัพย์สินที่สำนักงาน ปปง ได้รับแจ้งข้อมูลทรัพย์สินถูกระงับการดำเนินการ.....	68
ตาราง 6 สรุปการแจ้งรายชื่อผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรม	69
ตาราง 7 การจัดให้แสดงตนของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว.....	99
ตาราง 8 แสดงลักษณะและปัจจัยเสี่ยงสูงตามแนวทางปฏิบัติ สำนักงาน ปปง.....	114
ตาราง 9 แสดงลักษณะและปัจจัยเสี่ยงต่ำตามแนวทางปฏิบัติ สำนักงาน ปปง.....	115
ตาราง 10 สรุปแบบ ระยะเวลา การนำส่งรายงานธุรกรรมตามกฎหมายฟอกเงินของบริษัทประกันชีวิต	119
ตาราง 11 ธุรกรรมที่ไม่ต้องรายงานตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 และกฎกระทรวงฉบับที่ 13(พ.ศ. 2543).....	120
ตาราง 12 การแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน	132
ตาราง 13 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อเสนอแนะของ FATF ค.ศ.2003	145
ตาราง 14 แสดงการกำหนดนโยบายภายในองค์กร	300

สารบัญรูป

รูป 1 แสดงสรุปผลบังคับในการรับ-จ่ายเงินตามสัญญาประกันชีวิต	22
รูป 2 เปรียบเทียบกรมธรรม์ Unit Linked กับกรมธรรม์ทั่วไป.....	26
รูป 3 แสดงสัดส่วนของช่องทางขายในธุรกิจประกันชีวิตระหว่าง มกราคม 2557- ธันวาคม 2557.....	29
รูป 4 แสดงการรับเงินในธุรกิจประกันชีวิตทั้งหมด.....	31
รูป 5 แสดงอัตราส่วนการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิตประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 (ราคาประเมิน) ข้อมูล ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557	32
รูป 6 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิต ประจำปี 2556 ข้อมูล ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557	44
รูป 7 ภาพรวมหน้าที่ของสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	53
รูป 8 แสดงขั้นตอนการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	55
รูป 9 ภาพแสดงแหล่งที่มาของเงินทุนขององค์กรการก่อการร้าย.....	56
รูป 10 ภาพรวมหน้าที่ของผู้มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	90
รูป 11 รายการแสดงตนของลูกค้าและเอกสารที่พบข้อมูลแสดงแสดงตนของลูกค้า.....	96
รูป 12 กระบวนการ Customer Due Diligence	106
รูป 13 แสดงผู้ทำธุรกรรมในธุรกิจประกันชีวิตกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่กำหนดในกฎกระทรวง.....	108
รูป 14 การตรวจกรองรายชื่อลูกค้ากับฐานข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด กรณีการรับข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์	111
รูป 15 แสดงตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงในแต่ละระดับ สูง กลาง ต่ำ แบบMatrix.....	151
รูป 16 กระบวนการประเมินความเสี่ยง ML/TF	152

รูป 17 โครงสร้างภายใต้เลขาธิการการก่อการร้ายและข่าวกรองทางการเงิน	204
รูป 18 ภาพรวมของแนวทางการวิเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	261
รูป 19 แสดงความแตกต่างของลูกค้ำกับผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราวตามบทนิยามในประกาศสำนัก นายกรัฐมนตรีเรื่อง การจัดให้มีการแสดงตน ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบ พิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ	319
รูป 20 แสดงการมาตรการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	321

บทที่ 1

บทนำ

1.1 เป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจทางการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศ จะเห็นได้จากปัจจุบันอัตราเบี้ยประกันชีวิตเมื่อเทียบกับจีดีพี (GDP: gross domestic product) ของประเทศพบว่ามีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นแสดงถึงการขยายตัวที่ต่อเนื่องของธุรกิจ และด้วยวัตถุประสงค์ของการประกันชีวิตเพื่อเป็นหลักประกันแก่ครอบครัวและบรรเทาความเดือดร้อนเยียวยาความเสียหายในทางการเงินที่เกิดขึ้นจากภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้เอาประกันไว้ จึงเป็นการสร้างสวัสดิการให้แก่ผู้เอาประกันและครอบครัว ทั้งยังลดภาระที่รัฐต้องใช้งบประมาณบางส่วนเข้ามาดูแลด้านสวัสดิการสาธารณะ ทำให้รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนมีการทำประกันชีวิตเพื่อเป็นสร้างความมั่นคงและยังส่งเสริมให้ประชาชนมีวินัยในทางการเงินให้รู้จักการออมเงินแก่ตนเองและครอบครัวในอนาคต ปัจจุบันธุรกิจประกันชีวิตได้พัฒนามากขึ้นและมีนวัตกรรมรูปแบบใหม่หรือออกผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการแก่ประชาชนมากขึ้น นอกเหนือจากการประกันชีวิต การประกันอุบัติเหตุ การประกันสุขภาพทั่วไป แต่มีเงื่อนไขหรือสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม เช่น การรับค่าชดเชยรายวัน การรับคืนเบี้ยประกันเมื่อไม่มีการเคลม การรับเป็นเงินปันผล คินเงินงวดแก่ผู้เอาประกันระหว่างอายุสัญญา หรือ มีสิทธิตามเงื่อนไขกรมธรรม์ เช่น การกู้เงินตามมูลค่าเงินสดของกรมธรรม์ การเวนคืนกรมธรรม์ นอกจากนี้การเพิ่มช่องทางการขายและช่องทางการชำระเบี้ยประกันชีวิตหรือรับเงินค่าสินไหมทดแทนทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงประกันชีวิตได้มากขึ้นและสะดวกยิ่งขึ้น เช่น การประกันชีวิตผ่านคนกลางประกันภัย (Intermediaries) อาทิ ตัวแทนนายหน้า การประกันชีวิตผ่านทางธนาคาร (Bancassurance) การขายผ่านทางโทรศัพท์ (Telemarketing) การขายผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) การขายผ่านทางโทรศัพท์มือถือ (Mobile application) หรือการขายผ่านทางตู้อัตโนมัติ (Automatic Machine: ATM) หรือแม้กระทั่งผ่านทาง การขายตรง (Direct Marketing)¹ ทำให้ธุรกรรมทางการเงินกับบริษัทประกันชีวิตมีความคล่องตัวและรวดเร็วมากขึ้น นอกเหนือจากการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยแล้ว บริษัทประกันชีวิตยังสามารถเป็นผู้แนะนำการลงทุนอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจนายหน้าค้าหลักทรัพย์โดยต้องขอรับใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย กล่าวคือ บริษัทประกัน

¹ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “รายงานช่องทางการขายประกันชีวิต,” [ออนไลน์], สืบค้นจาก

<http://www.oic.or.th/th/news/detail.php?ID=3964&key=information>, 11 ตุลาคม 2556.

ชีวิตสามารถเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุน (Investment-linked life insurance) อาทิ ยูนิเวอร์แซลไลฟ์ หรือ ยูนิตลิงค์ ได้² ด้วยเหตุหลายประการนี้จึงทำให้ธุรกิจประกันชีวิตมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นนอกจากจะเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิตและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมแล้ว ยังเป็นแหล่งการลงทุนและสร้างผลตอบแทนแก่ผู้เอาประกันชีวิตได้อีกทางหนึ่งในช่วงภาวะที่ดอกเบี้ยเงินฝากอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต³ ประกาศและคำสั่งนายทะเบียนกำหนด โดยมีคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ) เป็นผู้กำกับดูแลธุรกิจด้านประกันภัยภายในประเทศ และมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นหน่วยงานการกำกับดูแลมีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ในขณะที่เดียวกันสำนักงาน คปภ. ยังเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (International Association Insurance Supervisors : IAIS) ที่กำหนดมาตรฐานสากลด้านการกำกับดูแลประกันภัย เพื่อมีการพัฒนาการกำกับดูแลและมีการประเมินการกำกับดูแลเป็นระยะ ดังนั้น คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจึงมีหน้าที่ต้องกำหนด ออกกฎเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยภายในประเทศเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ IAIS กำหนด

ภายหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่สร้างความหวาดกลัวและวิตกกังวลเกี่ยวกับการก่อการร้ายให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ซึ่งภายหลังเหตุการณ์ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช แถลงการณ์ต่อสภาองเกรสว่าผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำของกลุ่มผู้ก่อการร้ายกลุ่มอัลไคเดาะห์ (Al Qaeda) ซึ่งมีรัฐบาลตาลีบันและอัฟกานิสถานให้การสนับสนุน ประกอบกับเป็นฐานที่มั่นของการฝึกหน่วยรบภายใต้การสนับสนุนของโอซามา บินลาเดิน (Osama bin Laden) โดย ถือเป็นการประกาศสงครามกับการก่อการร้าย รวมถึงประเทศที่ให้การสนับสนุนการก่อการร้าย⁴ และเป็นที่มาของสงครามอัฟกานิสถานต่อกลุ่มรัฐบาลตาลี

² สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “กรมธรรม์ Unit linked,” [online], Available from http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life3.php#1, 21 ธันวาคม 2556.

³ พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

⁴ “President Bush's address to a joint session of Congress and the nation,” [Online], Available from http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/specials/attacked/transcripts/bushaddress_092001.html, 12 January 2015.

บันในปี ค.ศ.2001 และสงครามต่อต้านอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธชีวภาพในประเทศอิรักในปีค.ศ. 2004 ขณะเดียวกันประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในห้าสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญและผลักดันให้เรื่องเกี่ยวกับการก่อการร้ายเข้าสู่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และเมื่อปี ค.ศ. 2014 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติผ่านมติเกี่ยวกับการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายสากลรัฐอิสลามไอเอส (Islamic State) ที่จับเรียกค่าไถ่ตัวประกัน โดยมติดังกล่าวที่เสนอโดยประเทศสหรัฐอเมริกา⁵ ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาทบทวนมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายและออกมาตรการเพิ่มเติมอันก่อพันธกรณีแก่ประเทศสมาชิก และส่งผลให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกขององค์การสหประชาชาติต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ให้ไว้เช่นเดียวกัน

สำหรับการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นมาตรการหนึ่งในมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายเพื่อตัดความเชื่อมโยงของเครือข่ายก่อการร้าย ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติออกข้อมติที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 ที่ต้องดำเนินการออกกฎหมายบังคับใช้ภายในประเทศเพื่อหาวิธีการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ใช้เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มหรือองค์กรหรือสมาชิกผู้ก่อการร้าย ทั้งยังออกข้อมติอื่นที่เกี่ยวข้องตามมา เช่น ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 ที่ทำให้ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดบุคคลหรือองค์กรที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายระดับภายใน จึงทำให้สถาบันการเงินในแต่ละประเทศสมาชิกต้องให้ความร่วมมือกับรัฐบาลของตนและองค์กรทางการเงินระหว่างประเทศเพื่อช่วยขจัดปัญหาและสามารถติดตามร่องรอยทางการเงิน หรือทรัพย์สินที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนทางการเงินแก่ก่อการร้ายภายในประเทศทั้งที่เป็นเงินที่ไม่ถูกกฎหมายหรือเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในแง่ของภาคสถาบันการเงินประเภทประกันภัยต่อการต่อต้านการก่อการร้ายอยู่ภายใต้มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (Insurance Core Principles: ICPs) ที่มีกรอบการประเมินการกำกับดูแลภายใต้โครงการประเมินภาคการเงิน (Financial Sector Assessment Program : FSAP) ที่ร่วมมือโดยธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund :IMF) เพื่อให้แต่ละประเทศทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็งในภาคการเงินของตนและปฏิบัติตามมาตรฐานสากล และพัฒนาด้านการเงิน สนับสนุนทางด้าน

⁵Security Council, “Security Council Adopts Resolution 2170 (2014) Condemning Gross Widespread Abuse of Human Rights by Extremist Groups in Iraq Syria,” [Online], Available from <http://www.un.org/press/en/2014/sc11520.doc.htm>, 30 January 2015.

เทคนิค และเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยง ออกนโยบายกลยุทธ์⁶ ทั้งนี้ใน ICPs ฉบับ ค.ศ. 2011 และฉบับปรับปรุงเมื่อ 19 กันยายน ค.ศ. 2013 เรื่องการต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-money laundering, combating the financing of terrorism : AML/CFT) ข้อที่ 22 ระบุให้หน่วยงานที่กำกับดูแลต้องกำหนดให้ผู้รับ ประกันภัยและคนกลางประกันภัยดำเนินมาตรการต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยต้อง ดำเนินมาตรการดังกล่าว โดยการปรับใช้อย่างน้อยที่สุดต่อการกำกับดูแลในด้าน การพิจารณา รับประกัน การแทนที่กรมธรรม์ประกันชีวิต และการลงทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับประกันภัย โดยหน่วยงาน กำกับดูแลควรมีการประเมินความเสี่ยง (Risk-based Approach) ต่อมาตรการที่นำมาปรับใช้และ ประเมินความเสี่ยงต่อมาตรการที่กำหนดให้ผู้รับประกันหรือ คนกลางประกันภัยให้ดำเนินการ นอกจากนั้นสมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (IAIS) ออกเอกสารแนวทางปรับใช้มาตรการ AML/CFT (The IAIS Application Paper) เพื่อให้เป็นไปตามข้อแนะนำ (The Recommendations) ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอก เงิน (the Financial Action Task Force on Money Laundering หรือ FATF) ซึ่งเป็นองค์การความ ร่วมมือระหว่างประเทศด้านฟอกเงิน โดยที่เนื้อหาเอกสารแนวทางการปรับใช้มาตรการ AML/CFT ให้อำนาจแต่ละประเทศกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้ความมั่นใจว่า หน่วยงานข่าวกรองทาง การเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) มีการดำเนินมาตรการเพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้ กำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลยังมีหน้าที่ให้ ผู้รับประกันภัย คนกลางประกันภัยการดำเนินการระบุตัวตน ประเมินความเสี่ยง และเข้าใจถึงความ เสี่ยง ด้าน ลูกค้า พื้นที่ประเทศ ผลิตภัณฑ์และบริการ ธุรกิจ หรือช่องทางในการทำธุรกรรม โดย ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลลูกค้า โดยทำความรู้จักลูกค้า (Know your Client : KYC) มีการ ตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและให้นำมาตรการตรวจสอบที่เข้มข้น (Enhance Client Due Diligence: Enhance CDD)มาใช้สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง และ กำหนดให้มีการเก็บรักษาข้อมูลบันทึกข้อเท็จจริงและการทำธุรกรรม ทั้งยังให้ติดตามธุรกรรมที่มี ความซับซ้อน มีขนาดใหญ่ผิดปกติ หรือมีรูปแบบที่ผิดปกติที่ไม่มีจุดประสงค์แน่ชัด ซึ่งอาจจะใช้เป็น ช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและให้รายงานธุรกรรมที่ต้องสงสัยต่อหน่วย

⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย, “Financial Sector Assessment Program (FSAP) โครงการประเมินภาค การเงิน,” [online], Available from <http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSAP/Pages/FSAP.aspx>, 18 พฤษภาคม 2557.

ข่าวกรองทางการเงิน (Financial intelligence units: FIU) ทั้งกำหนดให้มีกระบวนการภายใน อาทิ การฝึกอบรม การควบคุมภายใน และการตรวจสอบติดตาม

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานในการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ FATF และ ICPs ของ IAIS ดังนั้น คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จึงมีหน้าที่ให้การออกมาตรการและบังคับใช้มาตรการกำกับดูแลเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยและประสานความร่วมมือกับหน่วยข่าวกรองทางการเงินในประเทศไทย⁷

ประเทศไทยจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการก่อการร้าย พ.ศ. 2553 – 2558 ขึ้นมา⁸ และยุทธศาสตร์การบูรณาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556-2558 ตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการประชุมครั้งที่ 3/2556 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2556 เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ และธุรกิจประกันชีวิตได้เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพราะมาตรฐานสากลได้กำหนดธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่อาจจะถูกใช้เป็นแหล่งหลบซ่อนหรือทางผ่านของเงินเพื่อช่วยหลีกเลี่ยงการกระทำความผิด และด้วยเหตุที่ลักษณะกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตในปัจจุบันที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการให้บริการบางประเภทที่อาจก่อให้เกิดมูลค่า การลงทุน และก่อให้เกิดความเสี่ยงที่อาจจะถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินและใช้เป็นช่องทางในการโยกย้ายเงินหรือทรัพย์สินเพื่อใช้ในการก่อการร้ายได้ ส่งผลให้บริษัทประกันชีวิตเป็นอีกหนึ่งสถาบันทางการเงินที่ถูกกำหนดให้มีหน้าที่และจรรยาบรรณในการกำหนดนโยบายและดำเนินแนวทางในการปฏิบัติเพื่อรองรับนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตจึงต้องมีความมุ่งมั่นในการป้องกันมิให้องค์กรของตนเป็นแหล่งฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การ

⁷ The International Association of Insurance Supervisors (IAIS), [“The revised Insurance Core Principles.”](http://www.iaisweb.org/view/element_href.cfm?src=1/20567.pdf) [Online], Available from http://www.iaisweb.org/view/element_href.cfm?src=1/20567.pdf, 18 พฤษภาคม 2557.

⁸ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, “ยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2553-2558,” [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/en/files/National%20Strategies%20Th.pdf>, 1 มกราคม 2556.

ก่อการร้าย รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและแนวทางปฏิบัติที่สำนักงาน ปปง คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินกำหนดขึ้นอย่างเคร่งครัด

ปัจจุบันภายใต้พันธกรณี ประเทศไทยได้ประกาศใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อ การร้าย โดยกำหนดความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประมวลกฎหมายอาญา และกำหนดกฎหมาย เรื่องความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นความผิดมูลฐานการฟอกเงิน และการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งปรากฏใน พระราชบัญญัติ 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่ แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย พ.ศ.2556 ขึ้นมา

ในแง่มาตรการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน มี 2 มาตรการที่สำคัญ ได้แก่ กรณีที่หนึ่งมาตรการป้องกัน ที่กำหนดหน้าที่ให้สถาบันการเงินดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตน เข้าสู่กระบวนการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดให้มีการรายงานธุรกรรม และสองคือ มาตรการเยียวยาแก้ไข ได้แก่ กรณีเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดตามความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งในกฎหมายดังกล่าว การตอบการสอบถามจากเลขาธิการ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) การยึดอายัดทรัพย์สิน และศาลสั่งริบให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ การฟอกเงินคือการดำเนินการใด ๆ นั้นจะมีขึ้นเพื่อเปลี่ยนหรือทำ ให้เงินสกปรกหรือเงินที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้มาจากการทำความผิดให้ดูเหมือนเป็นเงินสะอาด ขณะที่ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมีวัตถุประสงค์ตัดโอกาสช่องทางเงินโดย อย่างรวดเร็วที่จะถูกนำไปใช้ในการก่อการร้าย และกำหนดการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็น ความผิดทางอาญา ทั้งนี้แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการก่อการร้ายอาจไม่ได้ผิดกฎหมาย หรืออาจจะผิดกฎหมายก็ได้ สำหรับประเทศไทยได้กำหนดให้ความผิดฐานการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาและให้เป็นมูลฐานหนึ่งในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน⁹

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้บริษัทประกันชีวิต อยู่ในนิยามของ “ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน”¹⁰ ทำให้บริษัท

⁹ มาตรา 16 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ การร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตาม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

¹⁰ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน หมายความว่า ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน

มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ประเมินความเสี่ยงด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับลูกค้าและผู้ทำธุรกรรม โดยบางมาตรการกฎหมายกำหนดให้นักฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.2556 ใช้บังคับโดยอนุโลม นอกจากนั้นบริษัท ประกันชีวิตยังต้องมีการประเมินและบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมทุกประเภท ทั้งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการนำเทคโนโลยีมาใช้ บริษัทต้องดำเนินการตรวจสอบรายชื่อลูกค้ากับข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด (Designed Persons) ย้อนหลัง 5 ปี นับแต่การประกาศรายชื่อ หากบริษัทตรวจพบรายชื่อ บริษัทต้องระงับดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งข้อมูลทรัพย์สินและรายชื่อ ตามแบบที่กำหนดต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) (Anti-Money Laundering Office - AMLO) ซึ่งสำนักงาน ปปง เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวางหลักเกณฑ์ (Regulator) และดูแลให้สถาบันการเงินและผู้ที่มีหน้าที่รายงานมีการปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน ก่อการร้าย (Anti-Money Laundering / Countering the Financing of Terrorism : AML/CFT) โดยแจ้งข้อมูลภายในกำหนดเวลาตามระเบียบและประกาศกำหนด นอกจากนั้นบริษัทยังมีหน้าที่ต้อง จัดให้มีคู่มือ แนวปฏิบัติ และให้มีการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย

อย่างไรก็ดีในแง่ของธุรกิจประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตซึ่งอยู่ในสถานะผู้มีหน้าที่ รายงานและปฏิบัติตามจึงต้องดำเนินการภายในบริษัทให้สอดคล้องกับกฎหมาย แต่พบว่ายังมี บางมาตรการที่ยังมีความไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ จึงก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่ภาคธุรกิจประกัน ชีวิตบางประการ และทำให้บังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งระบุไว้ในหัวข้อ 2.2 ดังนั้น จาก เหตุผลหลายประการในข้อ 2.2 จึงทำให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิด หลักการ การประกันชีวิต และลักษณะทางธุรกิจประกันชีวิต
2. เพื่อศึกษาถึงความหมาย วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
3. เพื่อศึกษาหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556
4. เพื่อศึกษาหน้าที่และการปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของธุรกิจประกันชีวิต

5. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการจากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประจำวันชีวิต

6. เพื่อศึกษาบทบาทการกำกับดูแลในธุรกิจประจำวันชีวิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

7. เพื่อศึกษาแนวทางในดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในต่างประเทศ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจประจำวันชีวิต เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับธุรกิจควรมีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวและออกแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาและวิจัยในฉบับนี้ เนื้อหาครอบคลุม ในรายละเอียดเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ หลักการทั่วไป มาตรการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน การแจ้งรายงานในธุรกิจประจำวันชีวิต รวมถึงนโยบาย ระเบียบวิธีในการบริหารประเมินความเสี่ยงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 รวมถึงกฎกระทรวง ประกาศ สำนักงาน และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา และความตกลงระหว่างประเทศ อาทิ มติขององค์การสหประชาชาติ และมาตรการสากล เช่น ข้อเสนอแนะของ FATF รวมถึงแนวทางสำหรับการกำกับดูแลด้านประกันภัย IAIS เพื่อนำมาใช้ในการ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ สรุปผล และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประจำวันชีวิต

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร(Documentary)ในเชิงคุณภาพ (Qualitative research) กล่าวคือ เป็นการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร(Documentary research) โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ วารสาร จุลสาร ตั๋วบทกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของหน่วยงานของรัฐ กฎหมายต่างประเทศ เอกสารที่เผยแพร่ของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน วิทยานิพนธ์ ข่าว ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งยังสอบถามสำนักงาน ปปง สำนักงาน คปภ.

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์รวมกันและสรุปผลเป็นแผนภาพ ตาราง หรือ ข้อมูล เพื่อเป็นการลำดับความคิดให้กับผู้ศึกษาให้มองเห็นความเชื่อมโยง และประมวลผลการศึกษาไว้ในข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจและสามารถอธิบายถึง แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการประกันชีวิต และ ลักษณะธุรกิจประกันชีวิต
2. ทำให้เข้าใจและสามารถอธิบาย ความหมาย วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
3. ทำให้เข้าใจและสามารถอธิบายหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556
4. ทำให้เข้าใจลักษณะปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของธุรกิจประกันชีวิต
5. ทำให้เข้าใจและทราบผลกระทบจากการจากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต
6. ทำให้เข้าใจและสามารถอธิบายบทบาทและความร่วมมือในการกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
7. ทำให้เข้าใจและสามารถนำแนวทางในดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในต่างประเทศมาพัฒนาและปรับใช้ให้สอดคล้องกับธุรกิจประกันชีวิต

บทที่ 2

ความหมาย ลักษณะ หลักการทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตและมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2.1 ลักษณะทั่วไปในธุรกิจประกันชีวิต มาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย และหน่วยงานในการกำกับดูแล

2.1.1 ลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิต

ในการประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กำหนดให้จัดตั้งบริษัทประกันชีวิตได้ในรูปของบริษัทมหาชนจำกัด โดยทำการยื่นขอใบอนุญาตต่อรัฐมนตรีโดยคณะรัฐมนตรีอนุมัติ¹¹ ผู้จัดตั้งต้องดำเนินการวางหลักทรัพย์ประกัน¹² และดำรงเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือความเสี่ยงตามอัตราในอัตราที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย กำหนดกำหนด¹³ และภายใต้การดำเนินธุรกิจบริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการจัดสรรเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพัน โดยมีส่วนที่ต้องวางไว้กับนายทะเบียนตามที่ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด¹⁴ นอกจากนั้นบริษัทประกันชีวิตต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนประกันชีวิตตามอัตราที่กำหนด¹⁵ ในการดำเนินธุรกิจประกันชีวิต มีธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องหลายประเภท ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ ธุรกรรมตามสัญญาประกันภัย ธุรกรรมหรือทรัพย์สินหรือสิทธิอันได้จากการลงทุนหรือประกอบธุรกิจอื่นภายใต้ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด และธุรกรรมอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจปกติของบริษัทประกันชีวิต

¹¹ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

¹² มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

¹³ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

¹⁴ มาตรา 23 ประกอบมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

¹⁵ มาตรา 85/3 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

2.1.1.1 ธุรกิจตามสัญญาประกันภัย

ธุรกิจตามสัญญาประกันภัย ในธุรกิจประกันชีวิต สามารถแบ่งได้ตามลักษณะ ประเภท แบบ หรือ ชนิดของการประกันชีวิต ดังนี้

1. ประเภทของการประกันชีวิต¹⁶

ประเภทของการประกันชีวิต สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่¹⁷

ก. ประเภทสามัญ (Ordinary Life insurance) เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป เหมาะสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไป ในการพิจารณารับประกันชีวิตอาจจะมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจสอบสุขภาพ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัทประกันชีวิต และมีการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน

ข. ประเภทอุตสาหกรรม (Industrial life Insurance) เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ โดยทั่วไปตั้งแต่ 10,000 - 30,000 บาท เหมาะสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำ การชำระเบี้ยประกันภัยจะชำระเป็นรายเดือน และไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ ฉะนั้นจึงมีระยะเวลาการคอย คือ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตด้วยโรคร้ายไข้เจ็บตามธรรมชาติ บริษัทประกันชีวิตจะไม่จ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัย แต่จะคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระมาแล้วทั้งหมด

ค. ประเภทกลุ่ม (Group Life Insurance) เป็นการประกันชีวิตที่กรมธรรม์หนึ่งจะมีผู้เอาประกันชีวิตร่วมกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ส่วนมากจะเป็นกลุ่มของพนักงาน สมาชิกองค์กร โดยหลักการพิจารณาจากจำนวนคน (Size) อัตราส่วนเบี้ยประกัน (Turn over) ประวัติและชื่อเสียงของแต่ละบริษัท (Strength of company) ในการพิจารณารับประกันรายบุคคล อาจมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจก็ได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัทประกันชีวิต การประกันชีวิตกลุ่มนี้อัตราเบี้ยประกันชีวิตจะต่ำกว่าประเภทสามัญและประเภทอุตสาหกรรม ในการชำระเบี้ยประกันภัยมี 2 แบบคือ

(1) นายจ้างหรือผู้ถือกรมธรรม์ (Policy Holder) เป็นผู้ชำระทั้งหมด ในกรณีนี้ต้องมีลูกจ้างทำประกันภัย 100 ส่วนของผู้มีสิทธิ์

¹⁶ “การประกันชีวิต” [ออนไลน์], สืบค้นจาก http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life2.php, 10 กุมภาพันธ์ 2556.

¹⁷ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, การกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : มีนาคม 2542), หน้า 5-6.

(2) นายจ้าง(Policy Holder) กับลูกจ้าง (Insured) ร่วมกันชำระ กรณีนี้ต้องมีลูกจ้างทำประกันไม่ต่ำกว่า 75 ส่วน ของผู้มีสิทธิ โดยจะอยู่ภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับเดียว เน้นความคุ้มครองมรณกรรม ไม่มีการออมทรัพย์ และจะมีการจ่ายเงินคืนตามประสบการณ์แก่ผู้ถือกรมธรรม์ นอกจากนั้นยังสามารถเพิ่มความคุ้มครองไปยังบุคคลในครอบครัวของลูกจ้างได้อีก โดยลูกจ้างจะเป็นผู้ชำระเบี้ยเอง โดยเรียกบุคคลในครอบครัวของลูกจ้างว่า ผู้อยู่ในอุปการะ ซึ่งมักเป็น คู่สมรส หรือ บุตร และได้ระบุชื่อไว้ในใบคำขอ

การประกันกลุ่มอาจกระทำได้โดยเพื่อสวัสดิการของพนักงานบริษัท 1 บริษัท หรืออาจกระทำได้ภายใต้กลุ่มบริษัทซึ่งมีหลายบริษัท เช่น ผู้ถือกรมธรรม์ บริษัท A และบริษัทในเครือ นอกจากนั้น มีการจ่ายเงินคืนตามประสบการณ์ด้วย¹⁸

นอกจากนั้นยังมีกรมธรรม์ประเภทเพื่อคุ้มครองสินเชื่อ(Mortgage Reducing Term Assurance: MRTA) เงื่อนไขกรมธรรม์จะระบุคุ้มครองชีวิตและคุ้มครองหนี้ของผู้ทำประกันกับสถาบันการเงินให้มีความคุ้มครองแบบทุนประกันที่ลดลงตามจำนวนหนี้ที่ค้างอยู่กับธนาคาร (Reducing of decreasing Face Amount) ซึ่งโดยทั่วไปลูกหนี้จะต้องชำระหนี้เป็นงวดตามระยะเวลาชำระหนี้ที่กำหนดไปจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาเอาประกันหรือเท่าประกันเท่ากับศูนย์ ตัวอย่างเช่น การประกันที่คุ้มครองตามยอดหนี้คงเหลือของบัตรเครดิต หรือ การประกันเพื่อคุ้มครองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และหากผู้เอาประกันเสียชีวิตทุกประกันที่เหลืออยู่ในขณะนั้นจะถูกนำไปชำระหนี้ให้กับสถาบันการเงินจนครบ¹⁹

2. แบบของการประกันชีวิต

ในการธุรกรรมทางการเงินตามสัญญาประกันชีวิต สามารถแบ่งโดยใช้แบบเป็นตัวพิจารณาได้ โดยแต่ละแบบจะมีลักษณะความคุ้มครองและผลประโยชน์แตกต่างกันออกไป แม้รูปแบบของกรมธรรม์จะมีหลายรูปแบบและตั้งชื่อเป็นชื่อเฉพาะของแต่ละบริษัทประกันชีวิต แต่ทุกรูปแบบพร้อมอัตราเบี้ยประกันภัยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนประกันชีวิต ก่อนจะ

¹⁸ เงินคืนตามประสบการณ์(Experience Refund) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

(1) ส่วนของเบี้ยประกันกลุ่มซึ่งถูกจ่ายคืนให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ (Policy Holder) ที่มีประวัติการ (Experience) ใช้สิทธิเรียกร้อง(Claim) ตีกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้เมื่อเคยถูกนำมาคำนวณเบี้ยประกัน

(2) ส่วนของเบี้ยประกันต่อซึ่งถูกจ่ายคืนให้แก่บริษัทที่ขอเอาประกันต่อ ที่มีประวัติการใช้สิทธิเรียกร้อง (Claim) ตีกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้เมื่อเคยถูกนำมาคำนวณเบี้ยประกัน

¹⁹ “ประกันคุ้มครองสินเชื่อเพื่อประชาชน” การเงินธนาคาร 396 (เมษายน 2558): 62-63.

นำเสนอขายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นกรมธรรม์รูปแบบใดหรือชื่ออะไรก็ตาม แต่แบบการประกันชีวิตพื้นฐานมีอยู่ 4 แบบคือ

ก. แบบตลอดชีพ (Whole Life) เป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองตลอดชีพ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเมื่อใดในขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการประกันภัยแบบนี้เพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับจุนเจือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต หรือเพื่อเป็นเงินทุนสำหรับการเจ็บป่วยครั้งสุดท้ายและค่าทำศพ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ตกเป็นภาระของคนอื่น

ข. แบบสะสมทรัพย์ (Endowment) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา หรือจ่ายเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงภายในระยะเวลาประกันภัย การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เป็นส่วนผสมของการคุ้มครองชีวิตและการออมทรัพย์ ส่วนของการออมทรัพย์คือส่วนที่ผู้เอาประกันภัยได้รับคืนเมื่อสัญญาครบกำหนด

ค. แบบชั่วระยะเวลา (Term) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาประกันภัย วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครอง การเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร การประกันชีวิตแบบนี้ไม่มีส่วนของการออมทรัพย์ เบี้ยประกันภัยจึงต่ำกว่าแบบอื่น ๆ และไม่มีเงินเหลือคืนให้หากผู้เอาประกันภัยอยู่จนครบกำหนดสัญญา

ง. แบบเงินได้ประจำ (Annuity) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเท่ากันอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันภัยทุกเดือน นับแต่ผู้เอาประกันภัยเกษียณอายุ หรือมีอายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี เป็นต้นไป แล้วแต่เงื่อนไขในกรมธรรม์ที่กำหนดไว้สำหรับระยะเวลาการจ่ายเงินได้ประจำนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันชีวิตที่จะเลือกซื้อ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแบบประกันดังกล่าวแล้ว พบว่าทั้งแบบที่ 1 และแบบที่ 2 เป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตแล้วเท่านั้น ส่วนแบบที่ 3 ส่วนท้าย และแบบที่ 4 เป็นการจ่ายเงินโดยมีเงื่อนไขว่าผู้เอาประกันภัยต้องมีชีวิตรอดอยู่จนพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

3. ชนิดของกรมธรรม์ประกันชีวิต

ธุรกรรมทางการเงินในธุรกิจประกันชีวิตในกรณีแบ่งเป็นชนิด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิดได้แก่

ก. ชนิดมีเงินปันผล

บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือกรมธรรม์ขณะที่กรมธรรม์ยังมีผลบังคับ โดยนำเงินที่จัดสรรมาจากส่วนเกินของผลกำไร ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต โดยบริษัทประกันชีวิตจะประกาศอัตราเงินปันผลและจ่ายแก่ผู้เอาประกัน โดยวิธีชำระปันผลผู้เอาประกันเลือกได้ตามใบคำขอภายใน 15 วันนับแต่วันที่บริษัทประกันชีวิตต้องจ่าย และอัตราที่จะจ่ายนั้น ต้องมีการขอความเห็นชอบจากนายทะเบียน²⁰

ข. ชนิดไม่มีเงินปันผล

บริษัทประกันชีวิตพิจารณากรมธรรม์ที่เสนอขายชนิดไม่ให้ปันผลได้ ซึ่งผู้ขอเอาประกันจะทราบตั้งแต่วันที่มีการเสนอขาย

สาระสำคัญของการประกันชีวิต

ลักษณะของสัญญา หลักการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในสัญญาประกันชีวิต แบ่งได้ดังนี้

1. ลักษณะสัญญา

การประกันภัย เป็นการตกลงกันของบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้รับประกันภัย กับ ผู้เอาประกันภัย ในรูปแบบของสัญญาที่เรียกว่า สัญญาประกันภัย หรือ สัญญาประกันชีวิต ซึ่งสัญญานี้จะเริ่มมีผลบังคับ นับตั้งแต่วันที่มีการตกลงรับประกันเกิดขึ้น และหลังจากที่ผู้รับประกันภัยได้ตอบตกลงรับประกันภัยแล้ว ก็จะออกเอกสารแสดงข้อตกลงของสัญญาให้แก่ผู้เอาประกันภัย ไว้เป็นหลักฐาน โดยเอกสารนี้จะต้องมีเนื้อความที่มีการตกลงทำสัญญากันไว้ เรียกว่า กรมธรรม์ประกันภัย

การประกันชีวิต หมายถึง สัญญาซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้สืบสิทธิ เมื่อผู้เอาประกันภัยมรณะหรือมีชีวิตอยู่ถึงเวลาที่ตกลงกันไว้ โดยการนี้ผู้เอาประกันภัยตกลงเป็นผู้ส่งเบี้ยประกันภัย²¹

2. หลักการประกันชีวิต

²⁰ ข้อ 5 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการชดเชยเงินตามสัญญาประกันชีวิต พ.ศ. 2553

²¹ จิตติ ดิงสภักดิ์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 112.

ก. หลักที่เกี่ยวกับส่วนได้เสียอันสามารถเอาประกันได้ (Principle of Insurable Interest)

ส่วนได้เสียในการเอาประกันชีวิตนั้นเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้เอาประกันชีวิตและคนที่ถูกเอาประกันชีวิต คือ หากผู้ถูกเอาประกันชีวิตนั้นมีชีวิตอยู่ จะมีประโยชน์ต่อผู้เอาประกัน เช่น ผู้ถูกเอาประกันหารายได้หรือสามารถดูแลผู้เอาประกันได้ แต่หากผู้ถูกเอาประกันนั้นเสียชีวิตลงก็จะเกิดความเสียหายต่อผู้เอาประกัน เช่น ผู้ถูกเอาประกันเสียชีวิตลง ทำให้ไม่มีผู้ที่จะหารายได้หรือดูแลผู้เอาประกัน เป็นต้น ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 863 บัญญัติว่า “อันสัญญาประกันภัยนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยมิได้มีส่วนได้เสียในเหตุที่เอาประกันภัยไว้ นั้นไซ้ ท่านว่ายอมไม่ผูกพันคู่สัญญาแต่อย่างหนึ่งอย่างใด” หลักเรื่องส่วนได้เสียเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในสัญญาประกันชีวิต เป็นการแสดงให้เห็นว่าการประกันชีวิตนั้นไม่ได้เป็นการเอาชีวิตของตนเองหรือผู้อื่นมาเป็นเดิมพัน หรือไม่ใช่การพนันขั้นต่อไปในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ ผู้ที่เอาประกันชีวิตจะต้องมีส่วนได้เสียในชีวิตของบุคคลที่เอาประกันชีวิตนั้น

ประการที่หนึ่ง การเอาประกันชีวิตตนเอง คือ ตนเองเป็นผู้อาศัยความทรงชีพหรือการมรณะของตนเองเป็นเหตุในการให้บริษัทรับประกันใช้เงินจำนวนที่เอาประกันไว้ ผู้เอาประกันย่อมมีสิทธิในการเอาประกันชีวิตตนเองได้เสมอ เพราะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชีวิตตนเอง

ประการที่สอง การเอาประกันชีวิตผู้อื่น คือ ผู้เอาประกันอาศัยความทรงชีพหรือการมรณะของบุคคลอื่นหรือเรียกว่าผู้ถูกเอาประกันเป็นเหตุในการให้บริษัทรับประกันใช้เงินจำนวนที่เอาประกันไว้ ในการเอาประกันชีวิตบุคคลอื่นนั้น เราสามารถเป็นผู้จัดการและจ่ายเบี้ยประกันให้กับบุคคลอื่นได้ โดยพิจารณาจาก ความสัมพันธ์ทางครอบครัว เช่น บิดามารดากับบุตร หรือ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น นายจ้างกับลูกจ้าง

ข. หลักเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา (Principle of The Utmost Good Faith)

ผู้เอาประกันชีวิตเมื่อจะเข้าทำสัญญามีหน้าที่ต้องเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับสถานะต่างๆ ของตนเองที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้รับประกันให้ทราบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 บัญญัติว่า “ถ้าในเวลาทำสัญญาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยก็ดี หรือในกรณีประกันชีวิตบุคคลอื่นการใช้เงินยอมอาศัยความทรงชีพหรือมรณะของเขานั้นก็ดี รู้อยู่แล้วละเว้นเสียไม่เปิดเผยข้อความจริงซึ่งอาจจะได้จูงใจผู้รับประกันภัยให้เรียกเก็บเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นอีกหรือให้บอก

ปิดไม่ยอมทำสัญญา หรือว่ารู้อยู่แล้วแกลงข้อความนั้นเป็นเท็จไซ้ ท่านว่าสัญญานั้นเป็นโมฆียะ ถ้ามิได้ใช้สิทธิบอกล้างภายในกำหนดเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ผู้รับประกันภัยทราบมูลอันจะบอกล้างได้ก็ดี หรือมิได้ใช้สิทธินั้นภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันทำสัญญาก็ดี ท่านว่าสิทธินั้นเป็นอันระงับสิ้นไป” ซึ่งจะเห็นได้ว่า กรณีละเว้นไม่เปิดเผยความจริง หรือ กรณีรู้ความจริงแต่แกลงความเท็จ เช่น รู้ว่าตนเองป่วยเป็นมะเร็งแต่แกลงในใบคำขอเอาประกันชีวิตว่า ไม่เป็นโรคมะเร็ง เป็นเหตุในการบอกล้างสัญญา หากมิได้บอกล้างสัญญาในกำหนดเวลา ทำให้สัญญาประกันชีวิตยังคงมีผลบังคับได้โดยไม่อาจบอกล้างด้วยเหตุดังกล่าวนี้ได้

3. ผู้เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันชีวิต²²

ในสัญญาประกันชีวิตบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิต²³ ได้แก่

ก. ผู้รับประกันภัย (Insurer) หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายที่ตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้

ข. ผู้เอาประกันภัย (Insured) หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยเป็นการตอบแทนในการที่ผู้รับประกันภัยตกลงเข้ารับเสี่ยงภัยให้ ทั้งนี้ผู้เอาประกันภัยต้องมีความสามารถซึ่งเป็นไปตามหลักนิติกรรมและสัญญา

ค. ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) หมายถึง บุคคลผู้จะพึงได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือรับจำนวนเงินใช้ ดังนั้นในกรณีบุคคลที่พึงจะได้รับค่าสินไหมทดแทน คือ กรณีที่เป็นผู้รับผลประโยชน์ตามสัญญาประกันวินาศภัย ส่วนกรณีผู้รับผลประโยชน์ตามสัญญาประกันชีวิตคือ ผู้รับผลประโยชน์ในเงินที่ได้ใช้ให้ ในทางปฏิบัติใบคำขอเอาประกันชีวิตซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน บริษัทประกันชีวิตจัดให้ผู้ขอเอาประกันกรอกชื่อและข้อมูลประกอบของผู้รับประโยชน์ไว้ในใบคำขอเอาประกัน อนึ่ง ประเภทของผู้รับประโยชน์ สามารถแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) ผู้รับประโยชน์ประเภทเปลี่ยนแปลงได้ (Revocable beneficiary) ผู้รับประโยชน์ประเภทนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของผู้เอาประกันภัยโดยแจ้งเป็น

²² มาตรา 862 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

²³ นิวัฒน์ โชติวงษ์สันดี, “มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อ สัญญาประกันชีวิต,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), หน้า 13-14.

ลายลักษณ์อักษรไปยังผู้รับประกันภัย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีผลต่อเมื่อผู้มีอำนาจของบริษัทประกันชีวิตที่รับประกันภัยสลับหลังกรมธรรม์ประกันภัย

(2) ผู้รับประโยชน์ประเภทเปลี่ยนแปลงไม่ได้ (Irrevocable beneficiary) เนื่องจากผู้รับประโยชน์เป็นบุคคลภายนอกสัญญา เมื่อผู้รับประโยชน์ได้แสดงเจตนารับเอาประโยชน์ของสัญญาประกันชีวิตแล้ว ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงผู้รับประโยชน์ได้อีก เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้รับประโยชน์นั้น ซึ่งสามารถกระทำได้โดยผู้เอาประกันภัยส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์และผู้รับประโยชน์ได้แจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับประกันภัยว่าตนถือเอาประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยนี้²⁴

นอกจากนั้นคำว่า **ผู้ชำระเบี้ย (Owner)** เป็นคำที่ใช้เรียกสถานะของผู้ที่ชำระเบี้ยประกันซึ่งในกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตไม่ได้บัญญัติคำนิยามไว้ ซึ่งหากเปรียบเทียบคำนิยามของผู้เอาประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พบว่าผู้ชำระเบี้ยเป็นฝ่ายของผู้เอาประกันที่ตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยเป็นการตอบแทนในการที่ผู้รับประกันภัยตกลงเข้ารับเสี่ยงภัย ซึ่งมักพบในสัญญาประกันชีวิตประเภทคุ้มครองผู้เยาว์ กล่าวคือ กรมธรรม์ประกันชีวิต มีผู้เยาว์ซึ่งอายุต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ เป็นผู้เอาประกันชีวิต และมีผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันชีวิตนั้น ทั้งนี้ ผู้รับผลประโยชน์อาจจะเป็นผู้ชำระเบี้ยหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียอื่นก็ได้ ทั้งนี้ บริษัทประกันชีวิตมักจะพิจารณาความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เอาประกันภัยในการระบุผู้รับประโยชน์

ผลบังคับตามสัญญาประกันชีวิต

ในการพิจารณาการมีผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต เมื่อคู่สัญญาทำคำเสนอ-คำสนองแล้วสัญญาเกิดขึ้นตามกฎหมาย ในบางครั้งอาจไม่สามารถบังคับกันได้ตามสัญญาอันเนื่องมาจากสาเหตุบางประการ เช่น สัญญาเกิดขึ้นโดยมีเงื่อนไขบังคับก่อน สัญญายอมบังคับใช้ได้ต่อเมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จแล้ว หรือกรณีสัญญาขาดความสมบูรณ์ ไม่ผูกพันคู่สัญญา เพราะขาดความได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้ จึงตกเป็นโมฆียะ²⁵ โดยพิจารณา ดังนี้

²⁴ มาตรา 891 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า “แม้ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นผู้รับผลประโยชน์เองก็ดี ผู้เอาประกันภัยย่อมมีสิทธิที่จะโอนประโยชน์แห่งสัญญานั้นให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งได้ เว้นแต่จะส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ไปแล้ว และผู้รับประโยชน์ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังผู้รับประกันภัยแล้ว ว่าตนจำนองจะถือเอาประโยชน์แห่งสัญญานั้น

²⁵ วารุณี อินทนปสาธน์, “การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 72-78.

1. ความสมบูรณ์ของสัญญา ในประการที่หนึ่ง ความสามารถของคู่สัญญา ประการที่สอง ความบกพร่องในการแสดงเจตนา ประการที่สาม แบบของสัญญาซึ่งการประกันชีวิตไม่มีแบบ เพียงคู่สัญญาตกลงกันย่อมเกิดสัญญาขึ้นมาได้ โดยการฟ้องร้องบังคับคดีจะต้องอาศัยหลักฐานเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อฝ่ายรับผิดชอบ ประการที่สี่ วัตถุประสงค์ของสัญญาไม่ขัดต่อกฎหมาย

2. ส่วนได้เสียอันอาจจะเอาประกันภัยได้ (Insurance interest) ซึ่งต้องเกิดขึ้นในขณะที่ทำสัญญา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งผู้ขอทำประกัน และบุคคลซึ่งชีวิตของเขาถูกเอาประกันมีเหตุอันสมควรที่อาจคาดหมายว่า ผู้ขอทำประกันจะได้รับประโยชน์จากผู้ถูกเอาประกันทั้งที่มีชีวิตอยู่ หรืออาจจะได้รับความเสียหายหากผู้ถูกเอาประกันชีวิตเสียชีวิต หรืออาจกล่าวได้ว่า ส่วนได้เสียอันอาจจะเอาประกันภัยได้ หมายถึง ความคาดหวังอันสมควรในทางด้านการเงินจากการมีชีวิตอยู่หรือการเสียชีวิตของผู้อื่นซึ่งมีความสัมพันธ์ไม่ว่าทางด้านการเงินหรือด้านสายโลหิตที่คาดถึงประโยชน์ของชีวิตผู้เอาประกัน²⁶

3. ความซื่อสัตย์สุจริตของคู่สัญญา โดยข้อเท็จจริงที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ ซึ่งประเทศไทย พิจารณาตามความเห็นของวิญญูชน มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2278/2517 วินิจฉัยว่า ต้องถือตามความคิดเห็นของวิญญูชนทั่วไปเป็นหลัก จะถือว่าถ้ามีการปกปิดความจริงไม่ว่ากรณีใดๆ จะทำให้สัญญาเป็นโมฆียะไปทั้งหมดไม่ได้ ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1675/2500 วินิจฉัยว่าเรื่องอาชีพและการเสียเบี้ยประกันเอง ทั้งที่ความจริงไม่มีอาชีพและผู้รับประโยชน์เป็นคนชำระเบี้ยเป็นข้อที่ผู้รับประกันอาจไม่ทำสัญญาด้วย และความไม่สมบูรณ์ด้านสุขภาพเป็นโรคร้ายแรง เช่น โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1247/2514) โรคเบาหวาน(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 854/2515)

ในสัญญาประกันชีวิต ผู้วิจัยพิจารณาแบ่งการมีผลบังคับออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
กรรมธรรม์ไม่มีผลบังคับ กรรมธรรม์มีผลบังคับ

1. กรรมธรรม์ไม่มีผลบังคับ

ก. ขณะที่บริษัทประกันชีวิตยังไม่พิจารณาออกกรรมธรรม์ สัญญาประกันชีวิตยังไม่เกิดขึ้น เพราะการกรอกใบคำขอเอาประกันชีวิตของฝ่ายผู้เอาประกันเป็นเพียงคำเสนอ²⁷ ซึ่งการ

²⁶ Henry Campbell Black, Black's Law Dictionary, p.720.

²⁷ มาตรา 355 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บุคคลทำคำเสนอไปยังผู้อื่นซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทาง และมีได้แบ่ง ระยะเวลาให้ทำคำสนอง จะถอนคำเสนอของตนเสียภายในเวลาอันควรคาดหมายว่าจะได้รับ คำบอกกล่าวสนองนั้น ท่านว่าหาอาจจะถอนได้ไม่

พิจารณารับประกันจะเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งซึ่งบริษัทประกันชีวิตจะมีการอนุมัติรับลูกค้าและลงนามในกรมธรรม์และส่งมอบกรมธรรม์ให้ทางผู้เอาประกันจึงจะเกิดสัญญาและมีผลบังคับได้

ข. กรณีกรมธรรม์ขาดต่ออายุ (Lapse) เนื่องจากสัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาต่างตอบแทนอย่างหนึ่ง²⁸ กล่าวคือ เมื่อมีการชำระเบี้ยผู้รับประกันก็ย่อมให้ความคุ้มครองตามเงื่อนไขสัญญาตอบแทนที่มีการชำระเบี้ย ซึ่งแม้สัญญาประกันชีวิตจะเกิดขึ้น 1 ฉบับแต่เงื่อนไขการชำระราคาอาจจะตกลงให้มีการชำระเป็นรายเดือน รายปี หรือ ครั้งเดียวก็ได้ขึ้นอยู่กับทุนประกัน ประเภท แบบของกรมธรรม์ โดยในทางปฏิบัติถ้าบริษัทประกันชีวิตยังไม่อนุมัติรับต่ออายุ (Renewal) บริษัทประกันชีวิตจะคืนเบี้ยประกันต่ออายุที่ชำระเข้ามาให้แก่ทายาท

ค. กรณีการขอยกเลิกสัญญา (Cancellation) เมื่อผู้เอาประกันใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาประกันชีวิต ซึ่งกระทำเพียงแค่มิชำระเงินเบี้ยประกัน²⁹ ผู้เอาประกันมีสิทธิได้รับเป็นเงินกรณีเงินเวนคืนกรมธรรม์ (Surrender value) หรือ ผู้เอาประกันใช้สิทธิเปลี่ยนสถานะกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ประเภทใช้เงินสำเร็จ (Reduced Paid-Up Insurance หรือ RPU)³⁰ ซึ่งเป็นสิทธิที่กำหนดไว้ในแบบมาตรฐานในสัญญาประกันภัย โดยนำค่าเวนคืนซึ่งมีมูลค่าเงินสด (Cash Surrender Value: CSV) ที่มีในขณะนั้นมาลบด้วยหนี้สินตามกรมธรรม์ แล้วคำนวณเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียวเพื่อซื้อกรมธรรม์ใหม่เป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ และจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันของกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ³¹

ง. กรณีการบอกล้างกรมธรรม์ (Incontestable clause) ตามมาตรา 892 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวว่าในกรณีบอกล้างสัญญาด้วยเหตุโมฆียกรรม เพราะเหตุไม่เปิดเผยข้อความจริง หรือ รู้อยู่แล้วแกล้งข้อความนั้นเป็นความเท็จ ให้คืนมูลค่าไถ่ถอนกรมธรรม์

²⁸ มาตรา 369 แห่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ ในสัญญาต่างตอบแทนนั้น คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมชำระหนี้จนกว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติการชำระหนี้ก็ได้ แต่ความข้อนี้ห้ามมิให้ใช้บังคับถ้าหนี้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยังไม่ถึงกำหนด

²⁹ คำพิพากษาฎีกาที่ 1992/2500

³⁰ ไชยยศ เหมะรัชตะ, กฎหมายว่าด้วยประกันภัย, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2534), หน้า 369.

³¹ ข้อที่ 20 แห่งคำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2546 เรื่อง การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญฉบับมาตรฐาน (Standard Provision) ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546

ประกันภัย(Redemption value)³² ซึ่งหมายถึง เงินทั้งหมดที่ผู้รับประกันภัยได้รับไว้ ส่วนทางบริษัทผู้รับประกันภัยจะเรียกค่าใช้จ่ายที่บริษัทต้องเสียไปตามหลักกลาภมิควรได้³³ ซึ่งบริษัทผู้รับประกันชีวิตสามารถบอกล้างกรมธรรม์จะกระทำได้อีกกรณีผู้เอาประกันไม่เปิดเผยข้อความจริงได้

2. กรมธรรม์มีผลบังคับ

เมื่อกรมธรรม์มีผลบังคับใช้ ซึ่งตามสิทธิประโยชน์ของสัญญาประกันชีวิตมีได้ดังต่อไปนี้ในระหว่างสัญญา ได้แก่

ก. กรมธรรม์ที่มีการต่ออายุ (Renewal)

(1) การต่ออายุแบบธรรมดาหรือแบบย้อนหลัง หรือในทางปฏิบัติเรียกว่า การต่อย้อน เป็นกรณีผู้เอาประกันชีวิตขอลือกชำระเบี้ยตั้งแต่งวดที่ค้างชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ย ผลคือกรมธรรม์เสมือนมีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่มิได้รับชำระเบี้ย โดยคงความคุ้มครองตามกรมธรรม์เดิมและสัญญาฉบับเดิม เบี้ยประกันภัยเท่าเดิม โดยไม่เรียกเบี้ยประกันให้สูงขึ้นตามอายุที่เปลี่ยนไป

(2) การต่อแบบพิเศษหรือแบบเปลี่ยนแปลงวันเริ่มสัญญาใหม่ชำระเบี้ยประกันภัยต่อจากที่ชำระไว้แล้ว หรือในทางปฏิบัติเรียกว่า การต่อยึด โดยบริษัทผู้รับประกันชีวิตจะพิจารณาปรับเบี้ยประกันภัยใหม่ให้สูงขึ้นตามอายุของผู้เอาประกัน ณ วันเริ่มสัญญาใหม่ กรมธรรม์จะเริ่มต้นมีผลภายหลังการชำระเบี้ยต่อไปข้างหน้า ทั้งนี้การขอต่ออายุกำหนดไว้ในข้อสัญญาในกรมธรรม์ฉบับมาตรฐานว่า ให้สิทธิต่ออายุได้ภายใน 5 ปี นับแต่มีการขาดต่ออายุกรมธรรม์

ข. กรมธรรม์ที่มีการจ่ายเงินงวด บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินคืนเป็นรายงวดตามกรมธรรม์ สุทธิหลังหักหนี้สินตามกรมธรรม์กำหนดไว้ ให้แก่ผู้เอาประกันภัยที่มีชีวิตอยู่ ณ สิ้นปีกรมธรรม์ตามกำหนด และผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกวิธีรับเงินคืนตามกรมธรรม์ ได้แก่ ขอรับเป็นเงินสด ขอรับเป็นเช็ค หรือ ขอรับโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร เช่น กรมธรรม์มีเงินคืนทุกๆ 2 ปี ปีละเท่าๆกันไปจนกว่าจะครบกำหนด

³² สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, เลขเสรีจที่ 78/2522 เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับมูลค่าไถ่ถอนกรมธรรม์ประกันภัย, 2522.

³³ มาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โมฆียกรรม เมื่อบอกล้างแล้ว ท่านให้ถือว่าเป็นโมฆะมาแต่เริ่มแรก ถ้าบุคคลใดได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าเป็นโมฆียะ เมื่อบอกล้างแล้วท่านให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รู้ว่าการนั้นไม่สมบูรณ์

ในการนี้ให้ผู้เป็นคู่กรณีได้กลับคืนยังฐานะเดิม และถ้าเป็นพันวิสัยจะให้กลับคืนเช่นนั้นได้ก็ให้ได้รับค่าเสียหายชดใช้แทน

ค. กรมธรรม์ที่มีการจ่ายเงินครบกำหนดหรือจ่ายเงินบำนาญ เป็นการจ่ายเงินที่จ่ายตามสัญญาที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ ให้กับผู้เอาประกันที่มีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา พร้อมผลประโยชน์อื่นๆ (ถ้ามี) หักด้วยหนี้สินค้างชำระตามกรมธรรม์ หากผู้เอาประกันยังไม่มาติดต่อขอรับ หรือไม่สามารถส่งคืนผู้เอาประกันได้ หากพ้นกำหนดระยะเวลา 10 ปี บริษัทประกันชีวิต จะต้องส่งมอบเงินดังกล่าวเข้า กองทุนประกันชีวิต ผู้เอาประกันชีวิตหรือทายาทอาจไปขอยื่นรับสิทธิจากกองทุนต่อไป

ง. กรมธรรม์ที่มีการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนกรณีค่ารักษาพยาบาล ค่าชดเชยรายวัน เมื่อมีการรักษาพยาบาล ผู้เอาประกันสามารถเข้ารับการรักษาโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขในสัญญาประกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัญญาประกันสุขภาพ และค่าชดเชยที่ซื้อเพิ่มเติมเพื่อแนบกับสัญญาประกันชีวิตฉบับหลัก

จ. เปลี่ยนสถานะกรมธรรม์ ซึ่งการเปลี่ยนสถานะกรมธรรม์ในกรณีนี้ หมายถึงเป็นการทำกรมธรรม์ฉบับใหม่ โดยกรมธรรม์ฉบับเก่าหรือสัญญาประกันชีวิตเดิมสิ้นผลลง โดยเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผัน หากเงินค่าเวนคืนไม่พอชำระเบี้ยประกันภัย บริษัทประกันชีวิตจะแปลงกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ หรือ กรมธรรม์ขยายเวลา ซึ่งกำหนดมูลค่าขยายเวลา (Extended Term Insurance: ETI)ไว้ โดยไม่ต้องคืนเบี้ยประกันแก่ผู้เอาประกันและผู้เอาประกันก็ยังได้รับความคุ้มครองโดยลดสัดส่วนทุนประกันและระยะการคุ้มครองลง

ฉ. กรมธรรม์ที่มีการจ่ายเงินอันพึงใช้เมื่อมีเหตุการณ์กรมธรรม์ ในกรณีที่ผู้เอาประกันระบุผู้รับประโยชน์ บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินแก่ผู้รับประโยชน์ สำหรับกรณีไม่ระบุผู้รับประโยชน์ บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายแก่ทายาทและกองมรดกผู้เอาประกัน³⁴

ช. การกู้ยืมเงินโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน บริษัทประกันชีวิตให้กู้ได้ไม่เกินมูลค่าเวนคืนเงินสดในวันที่กู้ โดยการกู้เพื่อชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติ (Automatic Premium Loan) หรือเป็นการกู้เป็นเงินสด

การชำระเบี้ยประกัน

ในการชำระเบี้ยประกัน สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. ชำระครั้งเดียว (Single Premium) คือ ผู้เอาประกันชำระเบี้ยครั้งเดียวแต่ความคุ้มครองยาวไปจนสิ้นสุดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

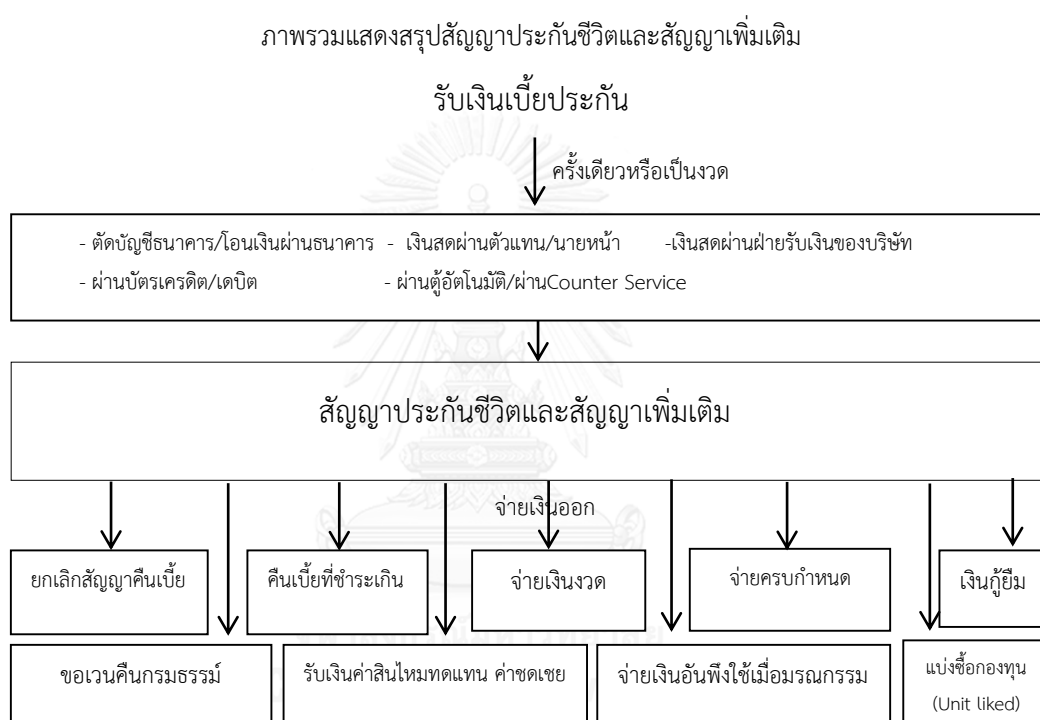
2. ชำระเป็นงวด (Limited Premium Payment) กำหนดระยะเวลาชำระ เช่น 10

³⁴ ข้อที่ 4 และ 5 แห่งคำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2546 เรื่อง การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญฉบับมาตรฐาน (Standard Provision) ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546

ปี 15 ปี 20 ปี หรือตลอดชีพ แล้วกำหนดการจ่ายเป็นงวด (Annually premium payment) เช่น รายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน โดยอาจจะชำระในอัตราคงที่ตลอดอายุสัญญา (Level Premium) หรือมีการจ่ายเบี้ยเพิ่มขึ้นทุกปี (Increasing Premium)

ผลของการบังคับตามสัญญาประกันชีวิตที่เกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินสรุปได้ตามรูปข้างล่างนี้³⁵

รูป 1 แสดงสรุปผลบังคับในการรับ-จ่ายเงินตามสัญญาประกันชีวิต

³⁵ ผู้วิจัยจัดทำแผนภาพรูปที่ 1 ด้านล่างขึ้นเอง เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงกระบวนการของสัญญาประกันชีวิตและสัญญาเพิ่มเติม

ตาราง 1 ผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิตแสดงเงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยที่เกิดขึ้นระหว่างปี ประจำปี พ.ศ. 2556

หน่วยunit 1,000 บาท

เงินจ่ายตามกรมธรรม์ ประกันภัยที่เกิดขึ้นระหว่างปี	แบบสามัญ	แบบ		อุบัติเหตุ ส่วนบุคคล	รวมทั้งสิ้น
		อุตสาหกรรม	แบบกลุ่ม		
1.เงินครบกำหนด	87,112,798	4,943,898	169,346	-	92,226,041
2.เงินค่ามรณกรรม	9,721,475	717,900	7,078,214	127,346	17,644,934
3.เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ ประกันภัย	23,791,049	2,755,455	2,168,278	-	28,714,782
4.เงินได้ประจำ	89,691	-	-	-	89,691
5.เงินค่าอุบัติเหตุและทุพพล ภาพ	1,454,454	10,565	475,720	497,805	2,438,543
6.เงินจ่ายเพื่อการประกัน สุขภาพ	14,227,496	23,075	4,894,042	-	19,144,613
7.อื่น ๆ	8,619,552	3,987	522,771	2,006,555	11,152,866
รวมทั้งสิ้น	145,016,515	8,454,880	15,308,369	2,631,707	171,411,471

ที่มา: ฝ่ายวิเคราะห์ธุรกิจและสถิติ สำนักงาน คปภ.³⁶

ในการพิจารณาประเภท แบบของการประกันชีวิต และชนิดของการประกันชีวิตจะเป็นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และการให้บริการอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการพอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนั้นในรูปแบบของธุรกรรมทางการเงินตามสัญญาประกันชีวิตตามที่กล่าวมาข้างต้น อาจแบ่งประเภทตามลักษณะช่องทาง ผลิตภัณฑ์และการใช้เทคโนโลยี ได้อีกลักษณะ โดยจะแบ่งตามการติดต่อกับลูกค้าโดยตรงหรือทำธุรกรรมกับลูกค้าที่ไม่ทำต่อหน้า ดังนี้

(1.) ธุรกรรมในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า (Non-face to face)³⁷

กลุ่มผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ทางบริษัทประกันชีวิตจะเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะทุนประกันไม่สูง และมีลักษณะเข้าใจได้ง่าย ได้แก่

³⁶ ผู้วิจัยจัดทำตารางที่ 1 ขึ้นเองโดยใช้ข้อมูลสถิติของสำนักงาน คปภ. เพื่อผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิตแสดงเงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย ในปี พ.ศ. 2556

³⁷ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “แนวทางการปฏิบัติตามมาตรการด้านการป้องกันการพอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับธุรกิจประกันภัย”

ก. การขายผ่านช่องทางโทรศัพท์(Telemarketing)

ลักษณะการประกันชีวิตที่ขายผ่านช่องทางโทรศัพท์ คือ จะมีบริษัทที่เป็นนายหน้า นิติบุคคล มีรายชื่อลูกค้าและทำการติดต่อไปยังลูกค้าผ่านทางโทรศัพท์ซึ่งถือเป็นการทำธุรกรรมที่ไม่ทำต่อหน้าในการเสนอขาย แบบและวิธีการ จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด³⁸ ทั้งนี้ ในการเสนอขายจะมีการทำบันทึกเทปสนทนา เพื่อเป็นหลักฐานในการทำสัญญา เมื่อตกลงซื้อกรมธรรม์ประเภทขายผ่านทางโทรศัพท์ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีตัดเงินเบี้ยประกันผ่านบัตรเครดิต หรือ บัตรเอทีเอ็มแล้วแต่กรณี และผู้เอาประกันจะจัดส่งหลักฐานสำเนาบัตรไปให้บริษัทประกันชีวิต ทั้งนี้ โดยเงื่อนไขกรมธรรม์มาตรฐานจะมีเงื่อนไขเรื่อง Free Look Period³⁹ กล่าวคือ หากภายใน 30 วันนับแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยได้รับกรมธรรม์แล้วผู้เอาประกันภัยสามารถส่งคืนกรมธรรม์ไปยังบริษัทประกันชีวิตได้ และมีสิทธิได้รับเบี้ยประกันภัยคืนเต็มจำนวน โดยหลักเกณฑ์การเสนอขายเป็นไปตาม ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านทางโทรศัพท์ พ.ศ. 2552

ข. การขายผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นช่องทางการขายผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทประกันชีวิต โดยให้ลูกค้าเลือกผลิตภัณฑ์ที่สนใจและกรอกแบบฟอร์มใบคำขอเอาประกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตและทำการตัดบัญชีบัตรเครดิต หรือ บัญชีธนาคาร

ค การขายผ่านช่องทางขายตรง (Direct) อาทิ ขายประกันชีวิตช่องทางสื่อโฆษณา การแนบเอกสารการเสนอขายผ่านทางไปรษณีย์และลูกค้าส่งเอกสารตอบรับทำสัญญา

หลักเกณฑ์ วิธีการ การเสนอขายเป็นไปตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านทางสื่อโฆษณา ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต พ.ศ.2556

(2.) ธุรกรรมในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ทำธุรกรรมต่อหน้า

[ออนไลน์], สืบค้นจาก [http://www.thaigia.com/Download/คณะกรรมการกฎหมายและกฎระเบียบ/law/คู่มือ/19_10_2554\(OIC\).pdf](http://www.thaigia.com/Download/คณะกรรมการกฎหมายและกฎระเบียบ/law/คู่มือ/19_10_2554(OIC).pdf), 29 ตุลาคม 2556.

³⁸ ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านทางโทรศัพท์ พ.ศ.2552

³⁹ ข้อ 24 คำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2546 เรื่อง การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญฉบับมาตรฐาน (Standard Provision) ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546

ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้จะมีลักษณะการพบหน้ากันระหว่างผู้เสนอซื้อ-ผู้เสนอขาย โดยกระทำต่อบริษัทประกันชีวิตโดยตรงหรือ ต่อตัวแทน หรือนายหน้า หรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันชีวิต ดังนี้

กรณีธุรกรรมประกันชีวิตสามัญ จะรวมถึงธุรกรรมประกันภัยในสัญญาเพิ่มเติม เช่น ประกันสุขภาพ ประกันค่าชดเชยผลประโยชน์รายวัน

กรณีธุรกรรมประกันชีวิตกลุ่ม ทางปฏิบัติการมีการเจรจาเสนอเงื่อนไขทำสัญญาที่เรียกว่า ใบเสนอราคา และมีการคำนวณเบี้ยประกัน และเงื่อนไขความคุ้มครองก่อนมีการทำสัญญา เพราะเป็นกรรมธรรม์ฉบับเดียวกัน ที่มีผลบังคับแก่ผู้เอาประกันหรือกลุ่มสมาชิกแบบเดียวกัน โดยมีผู้ถือกรรมธรรม์เพียง 1 ราย ในขณะที่ผู้เอาประกันหลายราย

กรณีธุรกรรมสัญญาประกันชีวิตควบการลงทุน (Investment Linked) ปัจจุบันในประเทศไทยพบ 2 รูปแบบ

1. กรรมธรรม์ Unit link หรือ Unit linked life Policy⁴⁰ ประกอบด้วยส่วนของกรรมธรรม์ประกันชีวิตและหน่วยลงทุนของกองทุนรวม โดยเบี้ยประกันจะถูกแยกเป็น 2 ส่วน⁴¹ ซึ่งมีส่วนที่จะได้รับเงินคืนแน่นอนเมื่อเสียชีวิตหรือเมื่อมีการทรงชีพครบตามเงื่อนไข และส่วนของผลตอบแทนที่มีความไม่แน่นอนจากการลงทุนในหน่วยลงทุน ที่แตกต่างจากกรรมธรรม์ประกันชีวิตตามปกติและหน่วยลงทุนของกองทุนรวมทั่วไป บริษัทประกันชีวิตสามารถดำเนินธุรกิจเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ได้ตามที่ประกาศสำนักงาน คปภ. เกี่ยวกับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่น และตามประกาศนายทะเบียน⁴² โดยตัวแทนนายหน้าที่จะเสนอขายกรรมธรรม์ธรรม์ควบการลงทุนได้ต้องผ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁰ หมายความว่า กรรมธรรม์ที่บริษัทประกันชีวิตออกให้ผู้เอาประกันภัย เพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้เอาประกันภัยและบริษัทประกันชีวิต ได้มีการทำสัญญาประกันชีวิตและสัญญาการลงทุนในหน่วยลงทุน โดยมีข้อตกลงว่าผู้เอาประกันภัยจะชำระเงิน ค่าเบี้ยประกันชีวิตให้แก่บริษัทประกันชีวิตสำหรับการให้ความคุ้มครองต่อการมรณะหรือการจ่ายเงินเมื่อมีการทรงชีพและผู้เอาประกันภัยจะชำระเงินค่าหน่วยลงทุนเพื่อการลงทุนในกองทุนรวม โดยผ่านบริษัทประกันชีวิตในฐานะตัวแทนสนับสนุน

⁴¹ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “กรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบ Unit linked” [Online], สืบค้นจาก http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life3.php, 25 กุมภาพันธ์ 2558.

⁴² ประกาศนายทะเบียนเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเป็นตัวแทนสนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุนลงวันที่ 26 มีนาคม 2547.

หลักสูตรฝึกอบรม⁴³เพื่อขอใบอนุญาตเป็นตัวแทนนายหน้าที่จะเสนอขายกรมธรรม์ประเภทควบการลงทุนได้⁴⁴

รูป 2 เปรียบเทียบกรมธรรม์ Unit Linked กับกรมธรรม์ทั่วไป

3. กรมธรรม์ Unit Link ต่างกับกรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไปอย่างไร

	กรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไป	กรมธรรม์ Unit Link
1. ผลตอบแทน	Fixed	Flexible
2. ความเสี่ยง	เงินต้นคืน 100% ถ้าถึงกรมธรรม์จนครบสัญญา (กรณีกรมธรรม์สะสมทรัพย์)	เงินต้นคืนบางส่วน หรือมากกว่า (ขึ้นกับผลสัมฤทธิ์จากการลงทุน)
3. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	สามารถลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 50,000 บาท	สามารถลดหย่อนภาษีได้เฉพาะส่วนเบี้ยประกันชีวิตไม่เกิน 50,000 บาท
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงาน คปภ. ตัวแทนประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิต	สำนักงาน คปภ. สำนักงาน ก.ล.ด. ตัวแทนประกัน บริษัทประกันชีวิต บริษัทจำกัด
5. ผู้ขาย	สอบผ่านการเป็นตัวแทนประกันชีวิต ขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน คปภ.	ขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน คปภ. อบรมและสอบ IP

ที่มา : http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life3.php

2. กรมธรรม์ Universal Life⁴⁵

เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตที่แยกส่วนความคุ้มครองชีวิต และส่วนการลงทุนออกจากกัน มีการให้ผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต แต่ไม่ต่ำกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่ได้รับรองไว้ มีการระบุค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกรมธรรม์ประกันชีวิต ค่าการประกันภัย มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยในแต่ละช่วงเวลา และจำนวนผลตอบแทนที่ได้รับ ผู้เอาประกันภัยสามารถที่จะเลือกปรับเปลี่ยนความคุ้มครองชีวิต และส่วนการออมเงิน รวมทั้ง ปรับเพิ่มหรือลดจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระและจำนวนครั้งที่ชำระได้ สามารถถอนเงินจากมูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยของตนเองได้

⁴³ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักสูตรอบรมความรู้เกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit-Linked Life Policy) และกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ พ.ศ.2558

⁴⁴ ข้อ 12 และข้อ 13 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการออก การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยและการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิตนายหน้าประกันชีวิต และธนาคาร (ฉบับ3) พ.ศ. 2557

⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบ Universal life” [Online], สืบค้นจาก http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life.php, 15 กุมภาพันธ์ 2558.

กรณีธุรกรรมในกลุ่มผลิตภัณฑ์ตะกาฟูล (อิสลาม) ซึ่งตะกาฟูล⁴⁶ (Takaful) เป็นผลิตภัณฑ์ในกลุ่มอิสลามซึ่งอยู่ภายใต้หลักกฎหมายชะรีอะห์ (Shari'a) ที่เป็นหลักศาสนา บริษัทประกันชีวิตหากจะออกผลิตภัณฑ์ตะกาฟูล⁴⁷ จะต้องตั้งคณะกรรมการชะรีอะห์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านอิสลามขึ้น เพื่อกำหนดและควบคุมการดำเนินกิจกรรมของบริษัทประกันชีวิตที่เสนอขายผลิตภัณฑ์ตะกาฟูล และสอดคล้องกับหลักศาสนา เช่น หลักการห้ามเรียกดอกเบี้ย โดยเมื่อกรมธรรม์ขาดต่ออายุ ต่อมาสมาชิกตะกาฟูลขอต่ออายุย้อนหลังภายใน 5 ปี ตั้งแต่วันที่ขาดอายุ ส่งผลให้กรมธรรม์เงื่อนไขเดิมกลับมามีผลบังคับ โดยกรมธรรม์สามัญทั่วไปบริษัทประกันชีวิตสามารถคิดดอกเบี้ยในช่วงเวลาดังกล่าวได้ แต่ตะกาฟูลไม่สามารถทำได้ หรือการห้ามลงทุนในธุรกิจที่ต้องห้าม เมื่อเงินบริจาคที่ได้รับมาบริษัทประกันชีวิตจะแบ่งเงินเพื่อไว้ใช้สำรองการจ่ายค่ารักษาพยาบาล หรือมรณกรรม อีกส่วนหนึ่งบริษัทประกันชีวิตจะนำไปลงทุนสร้างผลตอบแทนโดยมีคณะกรรมการตะกาฟูลตรวจสอบว่าลงทุนในธุรกิจที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนา เช่น ไม่ลงทุนในธุรกิจค้าสุกร หรือ สถานบันเทิง

กรมธรรม์ตะกาฟูลมักใช้ในการประกันชีวิตของคนนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งแบบและผลิตภัณฑ์ที่บริษัทประกันชีวิตออกมามีต้องสอดคล้องกับหลักศาสนา ในการเสนอขายตะกาฟูลสามารถเสนอขายได้หลายช่องทางเช่นเดียวกันกับกรมธรรม์ประเภทอื่นๆ

ในการเสนอขายกรมธรรม์ที่กระทำธุรกรรมต่อหน้าที่เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้แก่

ก. ช่องทางขายผ่านตัวแทน หรือ นายหน้า

กรณีบุคคลธรรมดาเป็นตัวแทน หรือ นายหน้า

ในการเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิตผ่านตัวแทน หรือนายหน้าบุคคลธรรมดาต้องได้รับการฝึกอบรม และผ่านหลักสูตรอบรม และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่สำนักงาน คปภ กำหนด และเมื่อผ่านการอบรมความรู้และผ่านการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ตัวแทนหรือนายหน้าจะต้องแสดงตนเมื่อมีการเสนอขายกรมธรรม์ต่อประชาชนตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดในการเสนอขาย

⁴⁶สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, “บริษัทประกันภัยตะกาฟูล หรือบริษัทประกันภัยตามหลักศาสนาอิสลาม”, วารสารการประกันภัย 13 (2553): 123—125.

⁴⁷ หลักของตะกาฟูล คือ ความร่วมมือ และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกตะกาฟูล จะจ่ายเงินสมทบ หรือ เงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกรณีสมาชิกประสบความสูญเสีย หรือเกิดเหตุที่ไม่คาดคิด โดยประกันตะกาฟูลในธุรกิจประกันชีวิต เรียกว่า Family product

กรณีนิติบุคคลเป็นตัวแทน หรือ นายหน้า

ในการเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิตผ่านตัวแทน หรือนายหน้านิติบุคคล ปัจจุบันนายหน้าประกันชีวิตที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด และตามกฎหมายสถาบันการเงิน สามารถขอใบอนุญาตได้ โดยต้องยื่นรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนายหน้าประกันชีวิต และให้มีผู้แทนนิติบุคคลจากบริษัทนายหน้าอย่างน้อย 2 คน เข้าฝึกอบรมความรู้และเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนายหน้า นอกจากนี้ ต้องมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ของบริษัทนายหน้าอย่างน้อย 3 คน ซึ่งได้รับใบอนุญาตนายหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ โดยบริษัทนายหน้ายังต้องมีการดำรงเงินสำรองไม่น้อยกว่าที่ประกาศกำหนด⁴⁸

ข. ช่องทางขายผ่านธนาคารพาณิชย์ (Bancassurance)

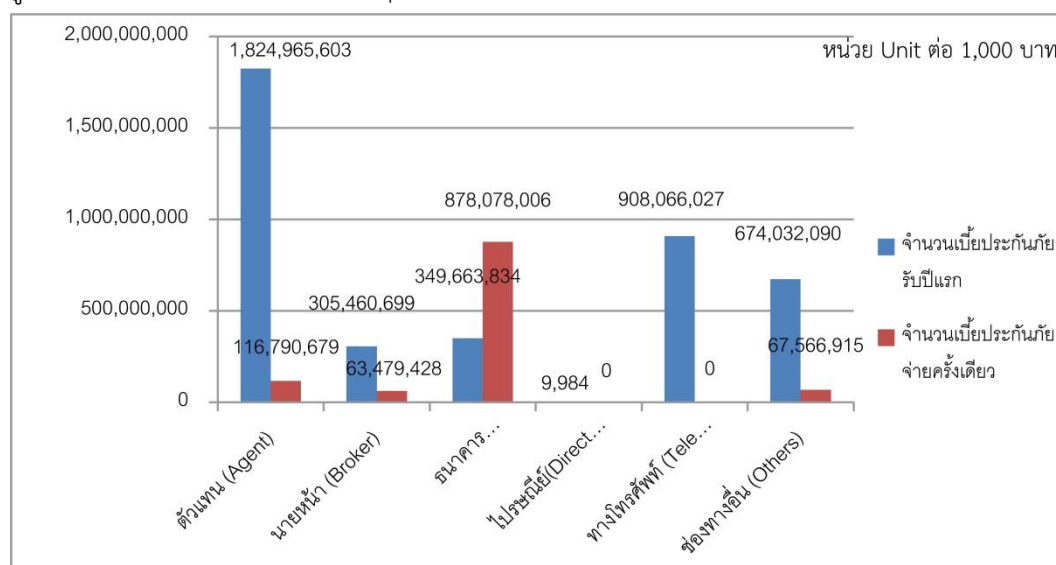
ในปัจจุบันการขายผ่านธนาคาร ถือเป็นช่องทางการขายที่สร้างความเติบโตในธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในแง่ของกรมธรรม์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ธนาคารและการเสนอขายกรมธรรม์เพื่อคุ้มครองสินเชื่อซึ่งเกี่ยวกับธนาคารเอง โดยสถานะของธนาคารถือเป็นนายหน้าประเภทนิติบุคคลอย่างหนึ่ง ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศให้เป็นประเภทธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจได้

ดังนั้นในธุรกรรมที่ทำต่อหน้าและไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้าของธุรกิจประกันชีวิตมีได้หลายประเภท ซึ่งช่องทางหลักในปัจจุบันยังคงเป็นการชำระเบี้ยผ่านตัวแทนและรองลงมาเป็นการขายผ่านทางธนาคาร ตามรูปข้างล่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁸ ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต พ.ศ.2554 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2554.

รูป 3 แสดงสัดส่วนของช่องทางขายในธุรกิจประกันชีวิตระหว่าง มกราคม 2557- ธันวาคม 2557

ที่มา : ฝ่ายวิเคราะห์ธุรกิจและสถิติ สำนักงาน คปภ.⁴⁹

2.1.1.2 ธุรกิจที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิอันได้จากการลงทุนหรือประกอบธุรกิจอื่น ภายใต้ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนด

นอกเหนือจากธุรกรรมตามสัญญาประกันชีวิตแล้ว บริษัทประกันชีวิตสามารถประกอบธุรกิจอื่นได้ตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2556 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 กำหนดประเภทชนิดธุรกิจที่อนุญาตให้บริษัทประกันชีวิตมีสิทธิให้บริการและลงทุนในสินทรัพย์ได้นอกเหนือจากสัญญาประกันภัย สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การลงทุนในสินทรัพย์

- ก. ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน
- ข. ตราสารหนี้
- ค. ตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน
- ง. ตราสารทุน
- จ. หน่วยลงทุน
- ฉ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- ช. ตราสารหนี้ที่มีลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแฝง

⁴⁹ ผู้วิจัยจัดทำรูปภาพที่ 3 ขึ้นเอง โดยอาศัยของข้อมูลสถิติ ของสำนักงาน คปภ. ที่ประกาศในเว็บไซต์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนของช่องทางขายในธุรกิจประกันชีวิตระหว่าง มกราคม 2557- ธันวาคม 2557

ช. การให้กู้ยืม การให้เช่าซื้อรถ การรับอ่าวัดตัวเงิน และการออกหนังสือค้ำประกัน เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาของโครงการต่าง ๆ

ฉ. การทำธุรกรรมยืมและให้ยืมหลักทรัพย์

ญ. การทำธุรกรรมซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาขายหรือซื้อคืน

ทั้งนี้ โดยสัดส่วน เงื่อนไข การลงทุนเป็นไปตามประกาศกำหนด และในการทำธุรกรรมการลงทุนในสินทรัพย์ บริษัทประกันชีวิตต้องมีหน้าที่เปิดเผยรายชื่อในการรายงานแสดงรายชื่อคู่สัญญาทั้งหมดกับนายทะเบียนตามคำสั่งนายทะเบียนกำหนด⁵⁰

2. การประกอบธุรกิจอื่น

บริษัทประกันชีวิตต้องแยกแสดงรายได้จากการประกอบธุรกิจอื่นแต่ละประเภทออกจากธุรกิจตามสัญญาประกันชีวิตและการลงทุนในสินทรัพย์ ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไป และในกรณีการประกอบธุรกิจอื่นที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ และบริษัทประกันชีวิตต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบให้ถูกต้อง โดยประเภทธุรกิจอื่นที่บริษัทประกันชีวิตกระทำได้ ได้แก่

ก. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น กรณีการให้กู้ยืมโดยมีอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ การพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์⁵¹

ข. ประกอบธุรกิจให้บริการด้านงานสนับสนุนแก่บุคคลอื่น

ค. ถือตราสารทุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจอื่น เช่น กรณีบริษัทเข้าถือหุ้นในธุรกิจอื่น

ง. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์⁵² ได้แก่

กรณีที่หนึ่ง การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ และการจำหน่ายหลักทรัพย์ที่เป็นหน่วยลงทุน

กรณีที่สอง การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน

กรณีที่สาม การเป็นผู้รับฝากทรัพย์สินของกองทุนส่วนบุคคล

⁵⁰ คำสั่งนายทะเบียน ที่25/2556 เรื่อง ให้บริษัทประกันชีวิตยื่นรายงานเกี่ยวกับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่น สั่ง ณ 2 ธันวาคม 2557

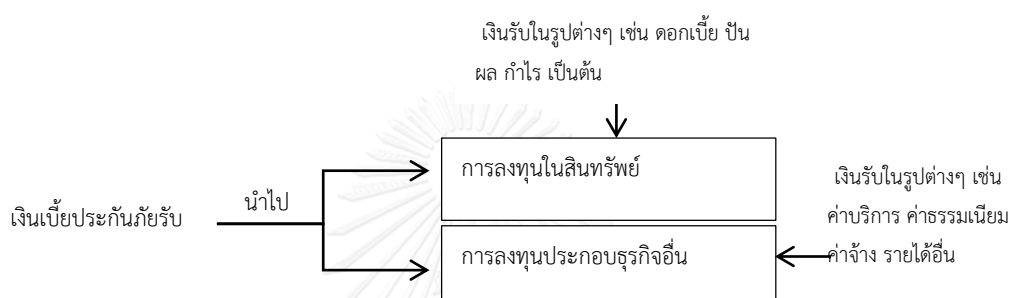
⁵¹ ประกาศนายทะเบียน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2558

⁵² ประกาศนายทะเบียน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ.2558

กรณีที่ดี การเป็นตัวแทนสนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุน
 กรณีที่ห้า การเป็นตัวแทนด้านการตลาดของกองทุนส่วนบุคคล
 กรณีที่หก การทำธุรกิจงานติดต่อหรือแนะนำบริการของบริษัทหลักทรัพย์หรือ
 ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าบริษัทประกันชีวิตสามารถดำเนินธุรกิจอื่นได้นอกเหนือจากด้าน
 การประกันชีวิต โดยดูจากรูป 4 ด้านล่าง⁵³

รูป 4 แสดงการรับเงินในธุรกิจประกันชีวิตทั้งหมด

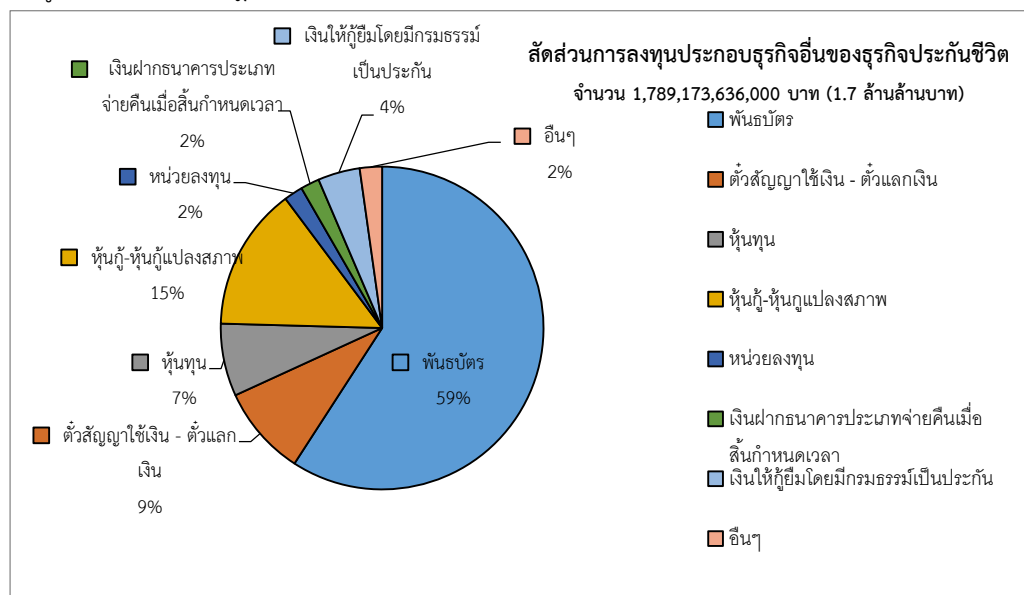

มูลค่าในการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตด้านการลงทุนอื่นจะพบว่ามีสัดส่วน
 จำนวนมากเพื่อจะนำเงินจากเบี้ยประกันภัยที่ได้รับมาไปสร้างผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนในปี
 พ.ศ. 2566 เน้นการลงทุนในตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตร รองลงมาคือการเข้าซื้อหุ้นกู้ ตามรูปด้านล่าง
 นี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵³ผู้วิจัยจัดทำรูปที่ 4 ขึ้นเอง เพื่อแสดงภาพรวมการรับเงินในบริษัทประกันชีวิตทั้งหมด

รูป 5 แสดงอัตราส่วนการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิตประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 (ราคาประเมิน)
ข้อมูล ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557

ที่มา: ฝ่ายวิเคราะห์ธุรกิจและสถิติ สำนักงาน คปภ.⁵⁴

อาจกล่าวได้ว่า บริษัทประกันชีวิตสามารถประกอบธุรกิจและลงทุนได้ตามประกาศของ คปภ. โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

หนึ่ง กลุ่มลูกค้า ซึ่งหมายถึงผู้ที่เข้ามาทำธุรกรรมและรับเอาผลประโยชน์จากสินค้า (Products) และบริการ (Services) ของบริษัทประกันชีวิตนั่นเอง เช่น ลูกค้าที่ขอเข้าพื้นที่หรือขอกู้ยืมเงินโดยนำอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันกับบริษัทประกันชีวิต ในแง่นี้ธุรกรรมของบริษัทประกันชีวิต มีลักษณะของการให้บริการ โดยมีบุคคลอื่นเข้ามาเป็นลูกค้าหรือมาใช้บริการ

สอง กลุ่มคู่ค้า คู่สัญญา ที่ตกลงเจรจาโดยมีเงื่อนไขหรือผลตอบแทนอื่นในด้านการลงทุนต่อบริษัทประกันชีวิต เช่น บริษัทประกันชีวิตฝากเงิน หรือ ซื้อพันธบัตร หรือตราสารทางการเงินกับสถาบันการเงินอื่น ในแง่นี้บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้ใช้บริการกับบุคคลอื่น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าบริษัทประกันชีวิตไปใช้สินค้าหรือบริการของบุคคลอื่น

⁵⁴ ผู้วิจัยจัดทำรูปที่ 5 ขึ้นเอง โดยอาศัยข้อมูลที่ประกาศในเว็บไซต์ ของ ฝ่ายวิเคราะห์ธุรกิจและสถิติ สำนักงาน คปภ.

2.1.1.3 ธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจปกติ

ในการประกอบธุรกิจนั้น มีธุรกิจอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับบริษัทประกันชีวิต โดยลักษณะตั้งแต่ธุรกิจเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ก่อให้เกิดคู่สัญญา คู่ค้า คู่กรณีเป็นจำนวนมาก ซึ่งบุคคลหรือหน่วยงานที่สำคัญลำดับต้นๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต มีดังต่อไปนี้

1. การจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการผู้บริหาร⁵⁵

เนื่องจากกรรมการและผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบ และมีกระทำได้เพียงวิญญูชนผู้ประกอบธุรกิจประเภทนั้น จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของบริษัท มีชื่อเสียงสุจริต ไม่กระทำการเป็นการขัดแย้งในผลประโยชน์ของบริษัท เมื่อมีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกับบริษัทต้องขอมติที่ประชุมกรรมการตามกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัดกำหนด⁵⁶ และตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการไว้ ซึ่งในลักษณะหนึ่งเกี่ยวกับกรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทประกันชีวิต หรือที่ปรึกษาของบริษัทประกันชีวิต มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ดังต่อไปนี้

ก. ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

ข. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

ค. ไม่เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเช่นว่านั้นในช่วงเวลาดังกล่าว

ง. ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

⁵⁵ มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย และไม่มีลักษณะต้องห้าม

⁵⁶ มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

จ. ไม่ผูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท

ฉ. ไม่เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ช. ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของสำนักงาน คปภ. ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัท

ซ. ไม่มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ตามประกาศ คปภ. กำหนด ซึ่งประกาศดังกล่าวบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ว่าหากกรรมการเป็นผู้ที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือกฎหมายอื่น ในลักษณะเดียวกัน หรือหากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายถือเป็นอันขาดคุณสมบัติ⁵⁷ ดังนั้น กรรมการผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีรายชื่อผู้ถูกกำหนดจะขาดคุณสมบัติจากการเป็นกรรมการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าแม้บริษัทยังไม่ได้แจ้งเปลี่ยนแปลงหรือถอดถอนรายชื่อกรรมการออก แต่การขาดคุณสมบัติดังกล่าวจะเกิดขึ้นทันทีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ต้องรอการประกาศเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

2. การจ่ายปันผลแก่ผู้ถือหุ้น ทำรายการเกี่ยวโยงระหว่างบริษัทแม่ บริษัท

ในเครือ

ผู้ถือหุ้น บริษัทแม่ และบริษัทในเครือ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริษัทประกันชีวิตอย่างใกล้ชิด

กรณีผู้ถือหุ้นของบริษัทประกันชีวิต เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตเป็นบริษัทมหาชนที่นำหุ้นออกจำหน่ายแก่ประชาชนได้ ผู้ถือหุ้นจึงสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

ก. ผู้ถือหุ้นที่เป็นกลุ่มผู้มีอำนาจบริหารกิจการของบริษัทประกันชีวิต อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือเป็นนิติบุคคลที่เข้ามาถือในลักษณะถือหุ้นโดยตรง หรือถือหุ้นโดยอ้อม ในลักษณะโฮลดิ้ง กล่าวคือมีบริษัทอื่นที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจแต่เปิดมาเพื่อมาถือหุ้นในบริษัทประกันชีวิตก็ได้

⁵⁷ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดกรณีถือว่ากรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทประกันชีวิต หรือที่ปรึกษาของบริษัทประกันชีวิต มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึง การขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ พ.ศ. 2556

ข. ผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลทั่วไปหรือรายย่อย (Free Float) เป็นกรณีประชาชน โดยทั่วไปที่เข้ามาซื้อหุ้นและถือหุ้นในลักษณะหวังเงินปันผลจากกำไรของบริษัทประกันชีวิต โดยผู้ถือหุ้นรายย่อยสามารถใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นได้ โดยเป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

กรณีบริษัทแม่ ในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มิได้บัญญัติเรื่องบริษัทแม่ หรือบริษัทในเครือไว้ชัดเจน แต่ในกฎหมายลำดับรองตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการของบริษัท พ.ศ. 2552 กำหนดนิยามของบริษัทแม่ว่า บริษัทแม่ หมายถึง นิติบุคคลที่มีอำนาจครอบงำกิจการของกิจการ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และมีลักษณะการถือหุ้นในนิติบุคคลหรือบริษัทนั้นกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด หรือ มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นใหญ่ของนิติบุคคล หรือบริษัท หรือมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้จัดการหรือกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด หรือ ถือหุ้นในนิติบุคคล หรือบริษัทตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีอำนาจควบคุมกิจการ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่มีอำนาจควบคุม ดังนั้น อาจสรุปว่าบริษัทแม่ คือบริษัทที่มีอำนาจในการบริหารควบคุมกิจการอีกบริษัทซึ่งเรียกว่าบริษัทลูก โดยกลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่ถือหุ้นที่มีเสียงส่วนใหญ่และมีสิทธิใช้อำนาจควบคุมในบริษัทแม่ ย่อมมีอำนาจตัดสินใจและกำหนดทิศทางของบริษัทอื่น(บริษัทลูก) ที่ไปถือหุ้นเสียงส่วนใหญ่ได้ โดยลักษณะเช่นนี้ เรียกรวมการถือหุ้น แบบ บริษัทแม่และบริษัทลูก

กรณีบริษัทในเครือเดียวกัน หรือเรียกว่า บริษัทร่วม ลักษณะการถือหุ้นในบริษัทที่มีบริษัทแม่ร่วมกันอยู่ และในการทำธุรกรรมระหว่างกลุ่มบริษัทในเครือทั้งทางบัญชีปรากฏในงบการเงินประจำปี

ทั้งนี้รูปแบบองค์กรทางธุรกิจปัจจุบันเริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้นในแง่โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจ ธุรกิจในเครือ การถือหุ้น ซึ่งในต่างประเทศมีการรวมกลุ่มทางธุรกิจที่เรียกว่า การกำกับแบบรวมกลุ่ม⁵⁸ โดยมีหน่วยงานกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจเหล่านั้นไว้ด้วยกัน ในการรวมกลุ่มธุรกิจมีขึ้นเพื่อ

⁵⁸ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส.66/2551 การกำกับสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินเพื่อความแข็งแกร่งและความมั่นคงของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยรวมทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจทางการเงินโดยรวมที่มีผลกระทบต่อบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินและสถาบันการเงินนั้น ๆ ไม่ว่าจะความเสี่ยงนั้นจะปรากฏอยู่ในบัญชีของสถาบันการเงินหรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินหรือไม่ก็ตาม

สร้างความเข้มแข็งแก่องค์กร⁵⁹ ซึ่งในด้านการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยก็เช่นเดียวกัน ก็เริ่มมีการกำกับในลักษณะนี้ ดังเช่น ตาม The Insurance Core Principles (ICPs) ICP ข้อ 23 กำหนดเกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทประกันภัยแบบกลุ่ม (Group-Wide supervision)ไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการของการตรวจสอบสภาพทางการเงินของกลุ่มธุรกิจ การกำหนดขั้นตอน การประสานงาน กับหน่วยงานกำกับดูแล การทำงานอื่นๆ ขอบเขตที่ ข้อมูลเพิ่มเติม มีความเหมาะสมและ การกำหนดขอบเขต ดำเนินการเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสม เพราะบริษัทประกันภัยที่เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มธุรกิจ (Insurance group or conglomerate) ในระดับสากลการกำกับดูแลจึงไม่กำกับดูแลอยู่เฉพาะบริษัทนั้นบริษัทเดียว (solo supervision) เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินงานของบริษัทอื่นในกลุ่มธุรกิจ ซึ่งรวมถึงบริษัทโฮลดิ้ง (Holding company) ต่างๆ เริ่มนำมาพิจารณาในการประเมินภาพรวมของความเสี่ยง (Totality of risk exposures) ที่มีต่อบริษัทประกันภัย และกลุ่มธุรกิจด้วย

ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของกลุ่มธุรกิจ จะเห็นได้จากตามข้อ 49 ในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าว่า ให้บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดให้สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตนถือหุ้นใหญ่ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเคร่งครัด โดยให้มีความเหมาะสมกับประเภทของธุรกิจ บริษัทอาจกำหนดมาตรการ ในการร่วมใช้ข้อมูลหรือส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า การทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า หรือผลการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้า รวมถึงมีมาตรการในการรักษาความลับจากการส่งหรือรับข้อมูลดังกล่าวอย่างเข้มงวด นอกจากนี้กรณีในประเทศที่สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือของบริษัทประกันชีวิตตั้งอยู่ มีมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้มงวดแตกต่างจากมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย กำหนดให้สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในต่างประเทศ ถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดกว่า ในกรณีที่สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือ ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายของประเทศที่ตั้งอยู่ได้ บริษัทประกันชีวิตพิจารณายุติการดำเนินการของสำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือ นั้น ดังนั้น ในการจ่ายเงินหรือการทำธุรกิจทั้งในสำนักงานของตนหรือแม้กระทั่งบริษัทประกันชีวิตที่ถือหุ้นใหญ่อยู่ ข้อสังเกตในการปฏิบัติตาม

⁵⁹ เรณูมาศ รักษาแก้ว, “การนำมาตรการกำกับแบบรวมกลุ่มของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย: ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีธนาคารพาณิชย์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 45.

กฎกระทรวงฉบับนี้ เป็นกรณีกำหนดให้บริษัท หมายความถึง บริษัทประกันชีวิตเป็นบริษัทแม่ถือหุ้น ในบริษัทลูกตั้งอยู่ในต่างประเทศ แต่ไม่รวมถึงบริษัทลูกของบริษัทประกันชีวิตในประเทศ และบริษัท ในเครือ หรือบริษัทร่วมกับบริษัทประกันชีวิตทั้งในประเทศและนอกประเทศ ที่ต้องดำเนินการตาม กฎกระทรวงข้อดังกล่าว

3. การจ่ายค่าส่งเสริมการขาย หรือผลประโยชน์แก่คนกลางประกันภัย

คนกลางประกันภัย(Intermediaries) เป็นส่วนสำคัญที่เชื่อมโยงลูกค้า กับบริษัท ประกันชีวิต โดยเป็นช่องทางหนึ่งที่เสนอขายผลิตภัณฑ์ของบริษัทประกันชีวิต ได้แก่ ช่องทางขาย ผ่านทางตัวแทนนายหน้ามีส่วนสำคัญในการเพิ่มเบี้ยรับประกันและรายได้แก่บริษัทประกันชีวิต บริษัท ประกันชีวิตจึงให้ค่าตอบแทนตอบแทนจากการขายและผลงานของตัวแทนนายหน้าตามสัดส่วนและ เงื่อนไขที่บริษัทประกันชีวิตกำหนด

ก. ตัวแทน (Agent)

ตัวแทน ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หมายถึง บุคคล ที่เป็นผู้ชักชวนให้บุคคลเข้ามาทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท โดยบริษัทจะแต่งตั้งให้ตัวแทนมีอำนาจ ในการรับชำระเบี้ยแทนบริษัท แต่ก็ได้หมายถึงการพิจารณารับประกันซึ่งบริษัทจะแต่งตั้งบุคคลเป็น ผู้รับพิจารณาและออกกรมธรรม์ประกันชีวิตแยกต่างหาก การเป็นตัวแทนประกันชีวิตกำหนดไว้ใน มาตรา 68 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นตัวแทน ประกันชีวิตหรือ นายหน้าประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน คำขอรับใบอนุญาต และใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียน โดยกำหนดใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตให้ ระบุด้วยว่าเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใด ซึ่งผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ต้องมีคุณสมบัติ⁶⁰ ดังต่อไปนี้

- (1) บรรลุนิติภาวะ
- (2) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- (3) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (5) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) ไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต

⁶⁰ มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

(7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาต เป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(8) ได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตจากสถาบันการศึกษาที่ นายทะเบียนประกาศ กำหนดหรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ตาม หลักสูตรและวิธีการที่นายทะเบียนประกาศ กำหนด

ข. นายหน้า (Broker)

นายหน้าประกันชีวิต หมายถึง บุคคลที่ซื้อหรือจัดการให้บุคคลเข้ามาทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท โดยกระทำเพื่อบำเหน็จจากการนั้น ตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กำหนดว่า บุคคลธรรมดาซึ่งจะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้ ต้องไม่เป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทใด และให้นำความใน มาตรา 69 (1) (2) (3) (4) (5) (7) และ (8) มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยกรณีนิติบุคคลสามารถเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้โดยขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้

(1)นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย

(2)กิจการดังกล่าวอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น

(3)นิติบุคคลนั้นมีพนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตเป็นผู้ทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าวและ

(4)นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

นอกจากคุณสมบัติที่ตัวแทนนายหน้าต้องมีแล้ว ในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เป็นไปตาม มาตรา 81 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ที่ให้อำนาจนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทน ประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียน ว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1)กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต

(2) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนหรือ คณะกรรมการ คปภ ประกาศกำหนด

(3) ขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 69 หรือ มาตรา 72 ในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535แล้วแต่กรณี

(4) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือประชาชนเมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ทั้งนี้บริษัทประกันชีวิตจะดำเนินการจ่ายผลตอบแทนให้แก่ตัวแทนนายหน้าเพื่อ
ผลตอบแทนการการขายกรมธรรม์ให้แก่บริษัทประกันชีวิต

4. การจ่ายค่าจ้างแก่พนักงาน

พนักงานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้บริษัทประกันชีวิตดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่น
กฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่ฝึกอบรมพนักงาน และมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก
พนักงานที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ซึ่งในการ
คัดเลือกบุคลากรของบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตจัดให้พนักงานกรอกข้อมูลและรายละเอียด
ส่วนบุคคลเป็นประจำ และมีการตกลงจ่ายค่าจ้างให้ตามข้อสัญญาการว่าจ้าง และนอกเหนือจาก
ค่าจ้างที่บริษัทจ่ายให้แก่พนักงานยังมีสวัสดิการอื่นๆซึ่งเป็นไปตามระเบียบของแต่ละบริษัทประกัน
ชีวิต

หน้าที่ของลูกจ้าง

ก. ลูกจ้างต้องทำงานให้แก่นายจ้าง วัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างแรงงานตามที่ปรากฏ
อยู่ในมาตรา 575 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ การที่ลูกจ้างจะต้องทำงานให้แก่
นายจ้าง เพื่อที่จะได้รับค่าตอบแทนเป็นสินจ้าง ดังนั้นเพื่อที่จะให้ได้รับสินจ้างจากนายจ้าง ลูกจ้างก็มี
หน้าที่จะต้องทำงานให้แก่นายจ้าง

ข. ลูกจ้างจะต้องทำงานด้วยตัวเอง ตามสัญญาจ้างแรงงานนั้นนอกจากลูกจ้างมี
หน้าที่ในการทำงานให้แก่นายจ้างแล้ว ลูกจ้างยังจะต้องทำงานด้วยตนเอง ในเรื่องนี้บทบัญญัติแห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 577 วรรคสอง บัญญัติว่า “ลูกจ้างจะให้บุคคลภายนอก
ทำงานแทนตนก็ได้เมื่อนายจ้างยินยอมพร้อมใจด้วย”

ค. ลูกจ้างจะต้องมีความสามารถตามที่ตนได้รับรองไว้โดยแจ้งชัดหรือโดยปริยาย
มาตรา 578 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ถ้าลูกจ้างรับรองโดยแสดงออกชัด
หรือโดยปริยายว่าตนเป็นผู้มีฝีมือพิเศษ หากมาปรากฏว่าไร้ฝีมือเช่นนั้นไซ้ ท่านว่านายจ้างชอบที่จะ
บอกเลิกสัญญาเสียได้”

หน้าที่ของนายจ้าง

ก. จ่ายสินจ้างตามจำนวนและระยะเวลาที่ตกลงกัน สัญญาจ้างแรงงานเป็นสัญญาที่มี
ค่าตอบแทน กล่าวคือ เมื่อลูกจ้างได้ทำงานให้แก่นายจ้างแล้ว ลูกจ้างก็มีสิทธิที่จะได้รับสินจ้างอันเป็น
บำเหน็จค่าเหนื่อยในการทำงาน

ข. ออกใบสำคัญแสดงว่าลูกจ้างนั้นได้ทำงานให้
มาตรา 585 ของ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “เมื่อลูกจ้างแรงงานลูกจ้างสิ้นสุด
ลงแล้ว ลูกจ้างย่อมที่จะได้รับใบสำคัญแสดงว่าลูกจ้างทำงานมานานเท่าไร และงานที่ทำนั้นเป็นงาน
อย่างไร”

ค. ออกค่าเดินทางจากกลับถิ่นให้แก่ลูกจ้าง

มาตรา 586 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ถ้าลูกจ้างเป็นผู้ซึ่ง นายจ้างได้จ้างเอามาแต่ต่างถิ่นโดยนายจ้างออกเงินค่าเดินทางให้ไซ้ร้ เมื่อการจ้างแรงงานสิ้นสุดลง และถ้ามิได้กำหนดกันไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาแล้ว ท่านว่านายจ้างจะต้องใช้เงินค่าเดินทางจากกลับ⁶¹

5. การจ่ายเงินหรือผลประโยชน์แก่ผู้ค้า คินเงินสำรองจ่ายแก่โรงพยาบาล คู่สัญญา

ในธุรกิจประกันชีวิตเพื่อการโอนความเสี่ยงภัยของผู้รับประกันเอง บริษัทประกันชีวิตสามารถทำประกันภัยต่อได้ ซึ่งผู้รับประกันภัยต่อ (Reinsure) ถือว่าเป็นคู่ค้ากับบริษัทประกันชีวิต ซึ่งภายใต้มาตรา 38(2) พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ให้อำนาจคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ โดยสัญญาประกันภัยต่อสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ ประกันภัยต่อเฉพาะราย (Facultative) และประกันภัยต่อตามสัญญา (Treaty) สามารถมีได้ทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ⁶² และการเก็บหลักฐานการประกันภัยต่อก็ต้องมีรายละเอียดตามอำนาจคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย⁶³ ดังนี้

เอกสารการรับเงินประกันต่อ ที่บริษัทต้องจัดให้มีรายละเอียด ต่อไปนี้

- ก. วันที่บริษัทรับเงิน
- ข. ชื่อและข้อมูลการแสดงตนของผู้ที่จ่ายเงินให้แก่บริษัท
- ค. ประเภทของเงินรับ โดยให้ระบุว่า การรับเงินนั้นเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด
- ง. จำนวนเงินที่รับ
- จ. วิธีการรับเงิน
- ฉ. ชื่อธนาคารและเลขที่บัญชีธนาคารของผู้ที่จ่ายเงินให้แก่บริษัทกรณีโอนเงินผ่านธนาคาร หรือหมายเลขเช็คกรณีที่จ่ายด้วยเช็ค หรือหลักฐานการรับเงินโดยวิธีอื่น
- ช. ชื่อธนาคารและเลขที่บัญชีธนาคารที่บริษัทใช้รับเงิน

⁶¹ โผทชิต เอกจริยกร, คำอธิบายกฎหมายแรงงาน จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2547), หน้า 45 - 62.

⁶² ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกันภัยต่อของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2555

⁶³ ข้อ 12 และ ข้อ 14 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2557

ช. เลขที่ใบสำคัญรับเงิน

ฉ. ชื่อผู้เอาประกันภัยต่อ หรือผู้รับประกันภัยต่อ

ญ. ชื่อหรือเลขที่ของสัญญาประกันภัยต่อ

ฎ. ปีที่เริ่มมีผลบังคับใช้ตามสัญญาประกันภัยต่อ

เอกสารการจ่ายเงินประกันต่อ ซึ่งบริษัทต้องจัดให้มีรายละเอียด ต่อไปนี้

ก. วันที่ผู้รับเงินได้รับเงิน หรือวันที่จ่ายเงินตามที่บันทึกในสมุดทะเบียนค่าสินไหม

ทดแทน

ข. ชื่อและข้อมูลการแสดงตนของผู้รับเงิน

ค. ประเภทของเงินจ่าย โดยให้ระบุว่า การจ่ายเงินนั้นเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ง. จำนวนเงินที่จ่าย

จ. วิธีการจ่ายเงิน

ฉ. ชื่อธนาคารและเลขที่บัญชีธนาคารของบริษัทที่ใช้จ่ายเงินกรณีโอนเงินผ่านธนาคาร เลขที่เช็คกรณีจ่ายด้วยเช็ค หรือหลักฐานการจ่ายเงินโดยวิธีอื่น

ช. ชื่อธนาคาร และเลขที่บัญชีของผู้รับเงิน กรณีการโอนเงินผ่านธนาคาร

ซ. เลขที่ใบสำคัญจ่าย

ฅ. ชื่อผู้เอาประกันภัยต่อ หรือผู้รับประกันภัยต่อ

ญ. ชื่อหรือเลขที่ของสัญญาประกันภัยต่อ

ฎ. ปีที่เริ่มมีผลบังคับใช้ตามสัญญาประกันภัยต่อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีบริษัทประกันชีวิตจ่ายเงินค่ารักษา ค่าตรวจสุขภาพ หรือจ่ายเงินคืน จากการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลทั้งของรัฐหรือเอกชน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าสัญญาและลักษณะปกติของการรักษาพยาบาลเป็นไปในลักษณะใด แต่โดยทางปฏิบัติ กรณีประกันสุขภาพผู้เอาประกันจะได้รับบัตรประกันสุขภาพของบริษัทประกันชีวิต และสามารถแสดงบัตรพร้อมสำเนาบัตรประชาชนให้โรงพยาบาล โรงพยาบาลจะสำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาล และตามเงื่อนไขความคุ้มครองกรมธรรม์ และจะส่งใบแจ้งหนี้พร้อมหลักฐานสำเนาบัตรประชาชนมาเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลกับทางบริษัทประกันชีวิตภายหลัง

6. การบริจาคเงินให้แก่องค์กร มูลนิธิ สมาคม วัด หน่วยงานอื่นๆเพื่อการกุศล สนับสนุนการศึกษา สนับสนุนการกีฬา

องค์กร วัด มัสยิด มูลนิธิ องค์กรการกุศล⁶⁴ในแต่ละประเทศมีกฎหมายการกำกับดูแลที่ไม่เข้มงวด เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น และแรงจูงใจให้ประชาชนนำเงินมาบริจาคเพื่อสังคม จึงอาจกำหนดแนวทางการอุดหนุนเงินเข้าองค์กรเหล่านี้ เช่น การลดหย่อนภาษี⁶⁵ การหักค่าใช้จ่าย⁶⁶ หรือแม้กระทั่งเป็นการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ ทำให้มีเงินบริจาคที่เข้าไปยังมูลนิธิ องค์กรเหล่านี้มีจำนวนมาก

7. การนำส่งเงินเข้ากองทุนประกันชีวิต

นอกจากนั้น กรณีที่บริษัทประกันชีวิตมีการนำเงินส่งเข้ากองทุนประกันชีวิต กองทุนประกันชีวิตเป็นนิติบุคคลไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ⁶⁷ โดยกำหนดให้มีผู้จัดการกองทุน และการคัดเลือกของคณะกรรมการบริหารกองทุน⁶⁸ และบริษัทนำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ประกาศกำหนด⁶⁹ ซึ่งนอกจากการนำส่งเงินสมทบแล้วยังกำหนดให้บริษัทนำส่งเงินที่ครบอายุความ 10 ปีที่ไม่มีผู้มาขอรับผลประโยชน์เข้ากองทุน และกองทุน

⁶⁴ ประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 531) เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาประกาศกำหนดองค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษา ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร และมาตรา 3 (4) (ข) แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 239) พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 254) พ.ศ. 2535

⁶⁵ มาตรา 47(7) แห่งประมวลรัษฎากร

⁶⁶ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547

⁶⁷ มาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558

⁶⁸ มาตรา 87 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

⁶⁹ ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดอัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่บริษัทต้องนำส่งเข้ากองทุนประกันชีวิต พ.ศ. 2552

สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินไปลงทุนได้ แต่ต้องคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของการลงทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

8. การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ต้องถูกกำหนดวิธีการรักษาความปลอดภัยเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยวิธีการแบบปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2553 และตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์⁷⁰ ได้กำหนดให้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้านประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ใช้วิธีการแบบปลอดภัยในระดับเคร่งครัด และในเรื่องการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางในการรับชำระเบี้ยประกันของบริษัทประกันชีวิตทางหนึ่ง ปัจจุบันมีร่างพระราชบัญญัติระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ National E-Payment รองรับระบบการชำระเงิน E-payment⁷¹

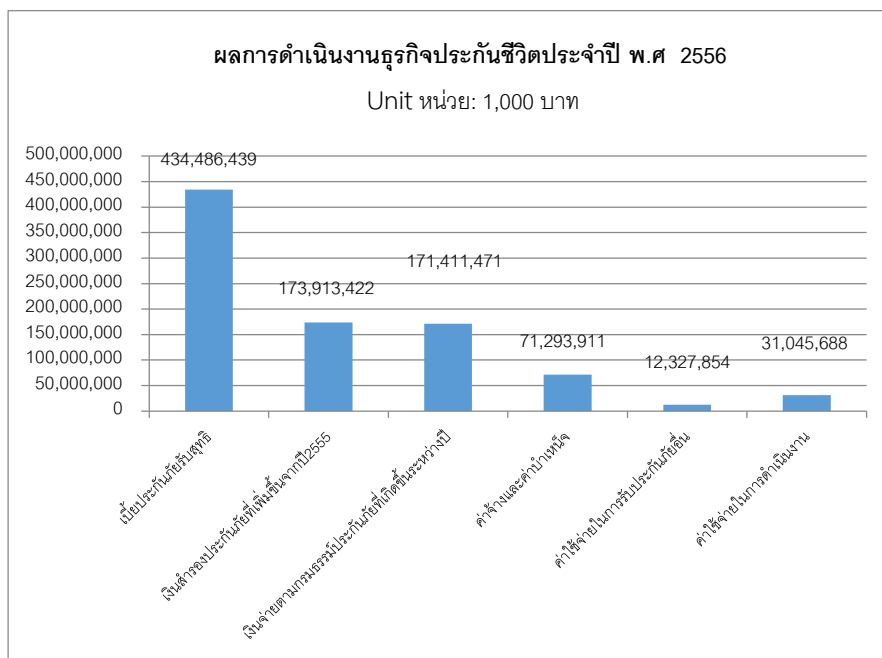
อนึ่ง รูปด้านล่างเป็นสัดส่วนแสดงมูลค่าผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิตที่แสดงให้เห็นให้บริษัทได้รับเบี้ยประกันแล้วมีผลประโยชน์เพิ่มเติมจากเงินสำรองที่บริษัทวางไว้กับสำนักงาน คปภ. และยังมีค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายตามสัญญากรมธรรม์กำหนด มีค่าจ้างค่าบำเหน็จของตัวแทนนายหน้า ค่าดำเนินงานในธุรกิจต่างๆ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมากในปีหนึ่ง

⁷⁰ ข้อ 2 แห่งประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเภทของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการแบบปลอดภัย พ.ศ. 2555

⁷¹ สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์, “คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ” [online], Available from http://hwnt.prd.go.th/centerweb/news/NewsDetail?NT01_NewsID=TNECO5812010010034, 1 ธันวาคม 2558.

รูป 6 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานธุรกิจประกันชีวิต ประจำปี 2556 ข้อมูล ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557

ที่มา: ฝ่ายวิเคราะห์ธุรกิจและสถิติ สำนักงาน คปภ.⁷²

2.1.2 ความเป็นมา ความหมาย ลักษณะ หลักการทั่วไปตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนื่องจากปัจจุบันความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก สำหรับประเทศไทยถึงแม้จะมีการกำหนดความผิดฐานก่อการร้าย และกำหนดโทษของตัวการ ผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และยังกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ทำให้การก่อการร้ายยังคงดำรงอยู่ได้ เพราะมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับองค์กร คณะบุคคล ในด้านการเงินหรือทรัพย์สินจากแหล่งต่างๆแล้ว กลุ่มก่อการร้ายองค์กรนั้นก็จะนำไปซื้ออาวุธ หรือจัดหาอุปกรณ์ เพื่อเตรียมการก่อการร้าย ดังนั้นหลายประเทศทั่วโลกจึงตระหนักถึงภัยการก่อการร้าย จึงมีการขยายมาตรการปราบปรามผู้ก่อการร้าย โดยอาศัยการช่วยเหลือด้านข้อมูลในภาครัฐ และเอกชนภายในประเทศ เพื่อแจ้งเบาะแส และแบ่งปันข้อมูล

⁷² ผู้วิจัยจัดทำแผนภาพ โดยอาศัยข้อมูลของสำนักงาน คปภ. ที่ประกาศในเว็บไซต์

และความเคลื่อนไหวทางการเงิน เพื่อจะตัดแหล่งเงินทุนก่อนที่จะมีการนำไปสนับสนุนการกระทำการก่อการร้าย⁷³ ทั้งนี้สำหรับประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายหรือองค์กรการก่อการร้าย ดังนั้น จึงมีการกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปราม โดยมีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเป็นรายชื่อของบุคคล คณะบุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ให้สถาบันการเงินช่วยหน่วยงานของรัฐในการสอดส่องธุรกรรมเพื่อระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของครอบครอง ควบคุมดูแลโดยผู้มีชื่ออยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ทันทั่วถึง และได้กำหนดให้สถาบันการเงินเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้ยังกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวข้างต้นให้สอดคล้องกับหลักการสากลด้านการฟอกเงิน ตลอดจนการกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลในการร่วมมือกันเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำใดที่เป็นการก่อการร้าย ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือกรณีอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์จะนำไปใช้ในการก่อการร้าย⁷⁴ จึงได้ออกมาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ออกมาจากมาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

2.1.2.1 ความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

แรกเริ่มแนวคิดของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นผลมาจากการวิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง (Public International Law) ซึ่งมุ่งเน้นอำนาจอธิปไตยของรัฐ ความรับผิดชอบของรัฐ และผลประโยชน์ของรัฐ โดยที่มาของกฎหมายอาศัยแนวคิดพื้นฐานได้แก่ สนธิสัญญา จารีตประเพณี หลักกฎหมายทั่วไป และแนวคำพิพากษา รวมถึง

⁷³ ธนัท ธรรมากุลวิเศษ, “ความผิดการก่อการร้าย: ศึกษากรณีติดตามร่องรอยทางการเงินขององค์กรที่ดำเนินการโดยไม่มุ่งหวังกำไร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 6.

⁷⁴ เหตุผลในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

ความเห็นทางวิชาการต่างๆ ซึ่งบัญญัติรับรองไว้ในธรรมนูญจัดตั้งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ⁷⁵ และในระยะต่อมาได้มีการพัฒนากฎหมายอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Law) ซึ่งถือเป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศที่กล่าวถึงความผิดทางอาญาระหว่างประเทศ (International Crimes) การดำเนินคดีอาญาระหว่างประเทศในฐานความผิดอาญาร้ายแรงระหว่างประเทศที่บัญญัติไว้ในธรรมนูญกรุงโรม ปี ค.ศ. 1998 (Rome Statute of the International Criminal Court) มี 4 ฐาน ได้แก่ อาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์มนุษย์ อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมรุกราน ซึ่งให้อำนาจในการดำเนินคดีต่อศาลอาญาระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นตามธรรมนูญดังกล่าว⁷⁶

สำหรับแนวคิดการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาในการก่อการร้าย (Terrorism) ซึ่งถือเป็นความผิดทางอาญาระหว่างประเทศที่มีความเฉพาะทาง นอกเหนือจาก 4 ฐานอาญาร้ายแรงดังกล่าว โดยมีที่มาจาก การลงนามในอนุสัญญาและรับเอามาเป็นกฎหมายภายในประเทศ นอกจากนั้นยังมีการกล่าวถึงในคำตัดสินของ the UN Special Tribunal for Lebanon ว่าอยู่ในฐานะของอาญาระหว่างประเทศทางจารีตประเพณี (Customary international crime of terrorist)⁷⁷

การก่อการร้าย หรือ Terrorism มีมาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งต่อมานั้นมีองค์การสันนิบาตชาติ ซึ่งเสนออนุสัญญาเกี่ยวกับการก่อการร้าย 2 ฉบับ โดยฉบับแรกอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษความผิดฐานกระทำการก่อการร้ายมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายระหว่างประเทศ และฉบับที่สองอนุสัญญาเจนีวาเพื่อก่อตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศในคดีก่อการร้าย⁷⁸ แต่อย่างไรก็ตาม อนุสัญญาทั้งสองนี้ไม่มีผลบังคับใช้เพราะ

⁷⁵ “Statute of the international court of justice Article 38” [Online], Available from <http://www.icj-cij.org/documents/?p1=4&p2=2>, 20 กันยายน 2557.

⁷⁶ ปกป้อง ศรีสนิท, คำอธิบายกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ, (กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), หน้า 18-21.

⁷⁷ The Special Tribunal for Lebanon (Appeal Chamber), “Interlocutory Decision on the Applicable law ,STL-11-01/I/AC/R176bis para 83-85” [Online], Available from <http://www.stl-tsl.org/en/the-cases/stl-11-01/main/filings/orders-and-decisions/appeals-chamber/f0936>, 30 September 2014.

⁷⁸ ขจรศักดิ์ อรุณแสงสุรีย์, “มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการก่อการร้ายตามอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย,” (เอกัตศึกษา นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554), หน้า 78.

ประเทศผู้ลงนามมิได้อนุวัติการ⁷⁹ ในศตวรรษต่อๆ มา การก่อการร้ายเริ่มเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจี้เครื่องบิน การลอบวางระเบิด และอาจมีการใช้อาวุธชีวภาพได้ ซึ่งจะสร้างความหวาดกลัวและเป็นภัยคุกคามชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน และนับตั้งแต่เหตุการณ์ 9/11 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการประณามการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย และทบทวนมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยและมาตรการการต่อต้านการก่อการร้าย ทั้งนี้ปัจจุบันภายในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศมี 14 อนุสัญญาหลักเกี่ยวกับการลงโทษการก่อการร้าย⁸⁰

และเพื่อตัดการเชื่อมต่อที่จะไปใช้สนับสนุนการก่อการร้ายในทั่วโลก คณะมนตรีความมั่นคงแห่งประชาชาติ ได้ออกข้อมติที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกบัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศไว้ในกฎหมายภายใน และยังสร้างเขตอำนาจเหนืออธิปไตยของแต่ละรัฐ นอกเหนือจากการเตรียมการก่อการร้าย แต่รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการเตรียมการ หรือวางแผนทางการเงินของการก่อการร้ายด้วย⁸¹ ในระดับระหว่างประเทศ

การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Financing Terrorist: TF) เป็นแนวคิดในการตัดการเชื่อมโยง สนับสนุนเงินทุนให้แก่องค์กร คณะบุคคล บุคคลที่จะถูกโอนย้ายทุนจากแหล่งเงินทุนไปยังกลุ่มก่อการร้ายเพื่อจะนำไปใช้ในการจัดหาดำเนินการเพื่อก่อการร้ายขึ้นอันส่งผลกระทบต่อประชาชน เพื่อให้ตรวจสอบพบเร็วและป้องกันมิให้เกิดการก่อการร้าย

ในการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการเข้าร่วม ใช้ สนับสนุนโดยมีเจตนาในการกระทำการก่อการร้าย เทียบกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีลักษณะไม่ซ้ำซ้อนกัน อนึ่ง มาตรา 135/2(2)⁸² ในประมวลกฎหมายอาญา ทรัพย์สินที่ได้มุ่งหมายเป็นทรัพย์สินที่ได้จัดการหรือได้รวบรวมเพื่อการก่อการร้าย ส่วนการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เป็นการกำหนดการ

⁷⁹ ปกป้อง ศรีสนิท, เรื่องเดียวกัน, หน้า 108-110.

⁸⁰ United Nations, "Terrorism UN conventions" [Online], Available from <http://www.un.org/en/terrorism/instruments.shtml>, 27 September 2014.

⁸¹ Ben Saul, "the Emerging International Law of Terrorism" *Terrorism*, (Oxford: Hart Publishing, 2012), p lxxv.

⁸² มาตรา 135/2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ใด

(1) ชูเชื่อว่า จะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ชูเชื่อจริง หรือ

(2) สละกำลังพลหรืออาวุธ จัดหาหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้ายเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการ เพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เขามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้จะก่อการร้ายแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้

จ่ายเงิน หรือโอนทรัพย์สิน หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินด้วยประการใดๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินตามนั้นเป็นผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ก่อการร้ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ในการก่อการร้าย จึงเป็นส่วนที่เสริมกัน⁸³ ดังนั้น การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คือการให้ความช่วยเหลือโดยที่ผู้ช่วยเหลือสนับสนุนมิได้มีเจตนาในการก่อการร้าย แต่ช่วยให้กลุ่มก่อการร้ายสามารถดำรงอยู่และจัดตั้งอยู่ได้ เพื่อลดจำนวนและกำจัดกลุ่มการก่อการร้ายและตัดช่องทางของแหล่งเงินทุน จึงมีการกำหนดมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายขึ้น ซึ่งกระบวนการ TF⁸⁴ เป็นกระบวนการที่จะใช้สนับสนุนทางด้านการเงินแก่การก่อการร้ายมี 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. กระบวนการให้หรือการรับเอาแหล่งเงิน (Raising or collecting funds) คือ มีแหล่งเงินทุนที่จะใช้ในการให้ความสนับสนุน
2. กระบวนการเคลื่อนย้ายแหล่งเงิน (Moving funds) คือ จะมีการโยกย้ายเงินจากแหล่งเงินหนึ่งไปยังปลายทาง
3. กระบวนการนำเงินไปใช้ (Using funds) คือ จะนำเอาเงินที่ได้รับมาเอาไปใช้ในการสนับสนุน

ในแง่การกำหนดบทลงโทษและกำหนดมาตรการปราบปรามในหลายประเทศรวมถึงองค์กรต่างๆที่พยายามยืนยัน และรับรอง กระบวนการและแนวคิดด้านการปกป้องคุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวของมนุษย์มา ทั้งชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน เสรีภาพ การดำเนินกระบวนการทางศาลอย่างเป็นธรรมควบคู่ไปในทางระหว่างประเทศ ตามแนวคิดในกฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในทางระหว่างประเทศ (Human rights law) เช่น ข้อกำหนดมาตรฐานปฏิญญาสากลหรือกติกาสากล⁸⁵ รวมไปถึงหลักมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (Humanitarians law) และต่อมาทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติรับรองข้อมติที่ 1566 (2004) ว่าประเทศสมาชิกดำเนิน

⁸³ คณะกรรมการกฤษฎีกา, เรื่องเสรีจที่ 580/2555 บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.

⁸⁴ FATF, “Guidance National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment”, [Online], Available from http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf, 15 กุมภาพันธ์ 2558.

⁸⁵ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” [Online], Available from <http://www.un.org/en/documents/udhr/>, 20 กันยายน 2557.

มาตรการปราบปรามการก่อการร้ายภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรม⁸⁶

2.1.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การฟอกเงิน⁸⁷ (Money Launderings) คือ การเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้เป็นเงินที่มีแหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยกระบวนการปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ และก่อให้เกิดผลประโยชน์ เกิดดอกผล ให้ดูเหมือนว่าเป็นเงินที่สุจริตแล้วจึงย้อนกลับไปก่ออาชญากรรม เช่น การค้ายาเสพติด การฉ้อโกง การประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย การหลีกเลี่ยงภาษี และแหล่งอื่น ๆ รวมถึงการก่อการร้ายได้⁸⁸

ด้วยแนวคิดและทฤษฎีของมาตรการปราบปรามการฟอกเงิน ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินนโยบายทางการเมืองของรัฐกับความร่วมมือระหว่างประเทศ (Political policy) ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายของสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจ (Economic system) และส่งผลต่อด้านกฎหมาย (Legal concerns) ที่ต้องมีมาตรการบังคับป้องกันและลงโทษผู้กระทำความผิด ทำให้ในการพิจารณาเบื้องต้นในทฤษฎีต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฟอกเงิน⁸⁹

1. ทฤษฎีการสมคบ (Conspiracy Theory)⁹⁰ ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า สมาชิกผู้ร่วมมือสมคบกันต้องมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับตัวการ ซึ่งผู้ร่วมสมคบนั้นถือว่าการร่วมกระทำความผิดร่วมกันโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 นำแนวคิดนี้มากำหนดไว้ในมาตรา

⁸⁶ “Security Council Resolution 1566(2004)” [Online], Available from <http://daccess-ods.un.org/TMP/6258571.74396515.html>, 27 กันยายน 2557.

⁸⁷ วีระพงษ์ บุญญภาส, กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา, ประชาชาติธุรกิจ (19-21 พฤษภาคม 2537): 12.

⁸⁸ ไชยยศ เหมะรัชตะ, มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540), หน้า 8-9.

⁸⁹ จำแลง กุญแจริญ, กฎหมายป้องกันการฟอกเงิน, รวมบทความและสารบัญญัเกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน, กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส., (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542), หน้า 76-78.

9 ว่าผู้ที่สมคบตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดมูลฐานฟอกเงินต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของความผิดที่บัญญัติไว้

2. ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory)

เป็นการกระทำเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนโดยรู้อยู่แล้วว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นำแนวคิดนี้มากำหนดไว้ใน มาตรา 7 ผู้กระทำความผิดดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(1) การสนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

และในวรรคที่สองเป็นเหตุบรรเทาโทษ กรณีที่ผู้จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดาบุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้ผู้นั้นหรือลงโทษผู้ผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

ส่วนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มาตรา 16 วรรคสองกำหนดว่ากรณีเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนผู้กระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้นด้วย

3. แนวคิดการริบทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด

การริบทรัพย์สิน (Forfeiture) เป็น มาตรการลงโทษทางอาญา⁹¹อย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถพิจารณาการริบทรัพย์สินแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก. การริบทรัพย์สินทางอาญา (Criminal forfeiture)

มาตรการริบทรัพย์สินที่กระทำต่อตัวบุคคล (In personam) เป็นส่วนหนึ่งของการฟ้องคดีอาญาต่อบุคคล และเป็นผลของคดีอาญาที่ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจนปราศจากความสงสัย⁹² จะริบเฉพาะทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการทำผิดอาญาเท่านั้น ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

และในการติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดถึงแม้ในคดีอาญาบางคดี จะไม่สามารถโทษผู้กระทำความผิด แต่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเรื่องฟอกเงินหากสืบได้ว่าเป็นทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดจริงสามารถยึดทรัพย์ได้โดยไม่ต้องอาศัยคดีอาญาก็ตาม

⁹¹ มาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

⁹² ธนัท ธรรมากุลวิรัช, อ้างแล้ว, หน้า 8-9.

เพราะเป็นเรื่องการดำเนินการกับทรัพย์สินในทางแพ่ง ซึ่งศาลที่มีเขตอำนาจได้แก่ศาลแพ่ง ซึ่งเป็นมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง

ข. การริบทรัพย์สินทางแพ่ง (Civil forfeiture)

เป็นมาตรการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อตัวทรัพย์สิน (In rem) ซึ่งดำเนินคดีพิจารณาตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด⁹³ และกำหนดให้ใช้วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้พิจารณา โดยรัฐไม่ต้องพิสูจน์ความผิดทางอาญาของบุคคล แต่พิสูจน์ถึงทรัพย์สินว่าเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน หากศาลเชื่อ ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน⁹⁴ ซึ่งอย่างไรก็ตามการริบทรัพย์สินเป็นมาตรการภายหลังที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

4. แนวคิดในการกำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิด (Preventive Measure) เพื่อยับยั้งการกระทำความผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ไม่ให้เกิดขึ้นโดยอาศัยการตรวจสอบและการดำเนินการที่กระทำโดยเร็ว โดยกำหนดหน้าที่แก่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพในการตรวจสอบธุรกรรมของลูกค้า ได้แก่ การจัดให้ลูกค้าแสดงตน (Know your customer: KYC) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) วิเคราะห์ลักษณะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งเข้าข่ายว่าจะมีการฟอกเงิน และรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious transaction report) ดังกล่าวต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงิน รวมถึงการรายงานธุรกรรมเงินสด และธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินเมื่อถึงเกณฑ์ที่กำหนด และจัดเก็บเอกสารหลักฐานซึ่งจะศึกษาในบทที่ 3 และบทที่ 5 ต่อไป

⁹³ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

“ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” หมายความว่า

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน และให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงินหรือ ทรัพย์สินตาม (1) หรือ

(3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (3) หรือ (2)

ทั้งนี้ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) หรือ (3) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงไปกี่ ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียน ว่าเป็นของบุคคลใด

⁹⁴ มานซ์ ทนุราช, “ปัญหาทางกฎหมายในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน,” (การศึกษาอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552), หน้า 24-25.

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีลักษณะคล้ายกับแนวคิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในแง่ทฤษฎีการสมคบคิด หรือ ทฤษฎีการให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ ดังจะเห็นได้จาก มาตรา 16 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ที่กำหนดให้ผู้ชี้ หรือผู้สนับสนุน หรือผู้ที่สมคบกันในฐานะความผิดการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ

ลักษณะการทำธุรกรรมที่เชื่อมโยงในการกระทำความผิด มีลักษณะคล้ายกับลักษณะการฟอกเงินในประเด็นการพยายามไม่ให้สืบรู้แหล่งที่มาของเงิน เพราะในกรณีทรัพย์สินหรือเงินที่ได้มาจากวงจรธุรกิจ วงการค้า ซึ่งเป็นเงินจำนวนที่แหล่งที่มาไม่ปรากฏชัดเพื่อไม่ให้สาวถึงองค์กรก่อการร้ายที่ก่อตั้งและพยายามปกปิดแหล่งที่มา จึงมักเป็นเงินที่มาจากที่ผิดกฎหมายและมีความเสี่ยงที่อาจจะถูกนำไปใช้ในการสนับสนุนแก่องค์กรการก่อการร้ายได้ ประเทศไทยได้กำหนดฐานความผิดฐานฟอกเงิน และกำหนดความผิดที่จะลงโทษฐานฟอกเงินได้ต้องเป็นการกระทำความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้⁹⁵ และความผิดมูลฐาน 2 มูลฐานที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย คือ มูลฐานก่อการร้ายตามประมวลอาญา⁹⁶ และมูลฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่บัญญัติให้เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งและมีโทษทางอาญา นอกจากนี้ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ดำเนินมาตรการตามกฎหมายฟอกเงินต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น มาตรการยึดอายัดทรัพย์สิน มาตรการริบทรัพย์สินโดยขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁵ มาตรา 3 นิยามคำว่า ความผิดมูลฐาน มีทั้งหมด 21 มูลฐานในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกำหนดไว้ในอีก 4 มูลฐานในพระราชบัญญัติ ดังนี้

1) ความผิดตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 ประกอบ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 57/2557 เรื่องให้พระราชบัญญัติ(พ.ร.บ.) ประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป

2) ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

3) ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

4) ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

⁹⁶ ความผิดมูลฐาน หมายความว่า (8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 ได้กำหนดหน้าที่ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม 2 มาตรการสำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน และการปฏิบัติตามมาตรการเยียวยาแก้ไข

มาตรการป้องกันตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีขึ้นเพื่อป้องกันการและตัดโอกาสการเป็นทางผ่านในนำเงินมาฟอกเงินในสถาบันการเงิน ผู้วิจัยแบ่งเป็น 7 ประการหลัก ได้แก่

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน (มาตรา20)

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า(มาตรา20/1)

การรายงานธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา13)

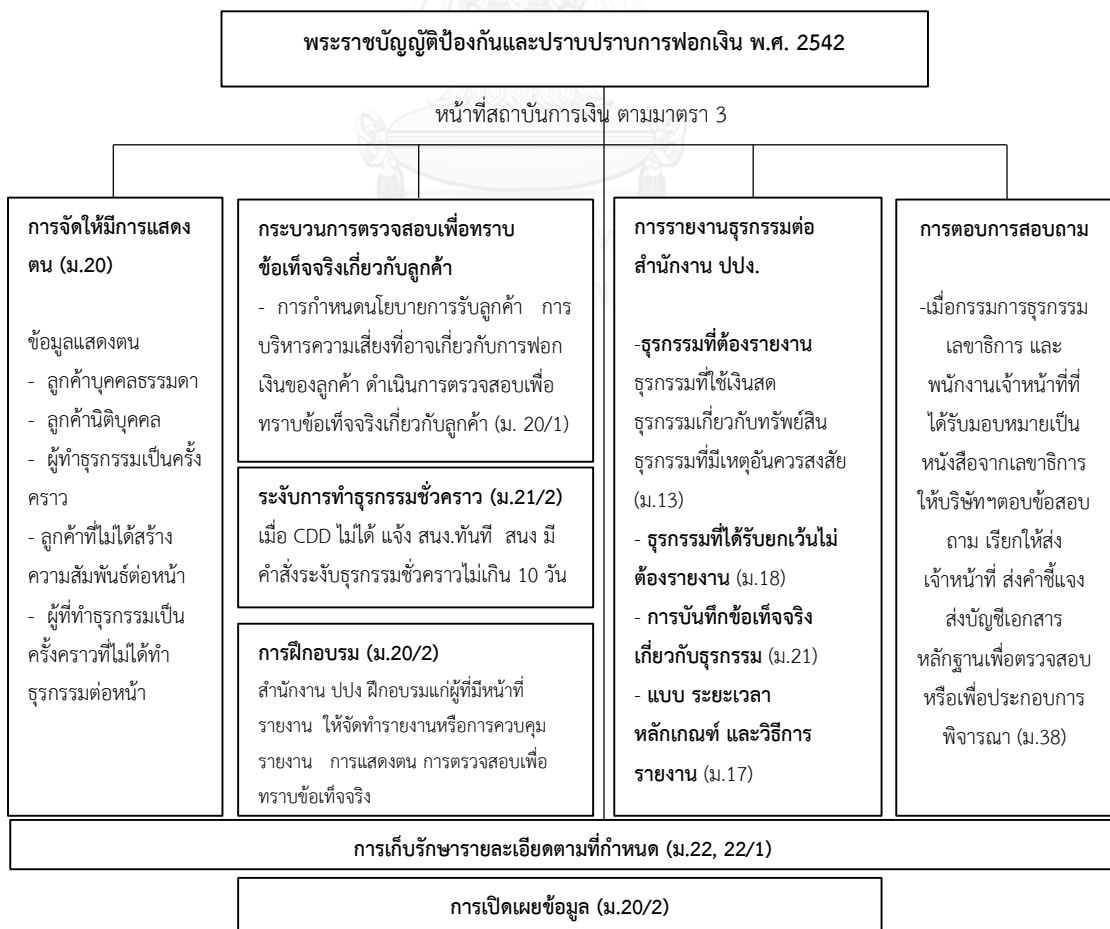
การระงับการการทำธุรกรรมไว้ชั่วคราว (มาตรา 21/2)

การตอบการสอบถาม (มาตรา38)

การเก็บรายละเอียดตามที่กำหนด (มาตรา22 และ22/1)

การเปิดเผยข้อมูล (มาตรา 20/2) ตามแผนภาพข้างล่าง

รูป 7 ภาพรวมหน้าที่ของสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ที่มา : พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (ฉบับประมวล)⁹⁷

ทำให้บริษัทประกันชีวิตซึ่งอยู่ในฐานะของสถาบันการเงินตามบทนิยามต้องดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด

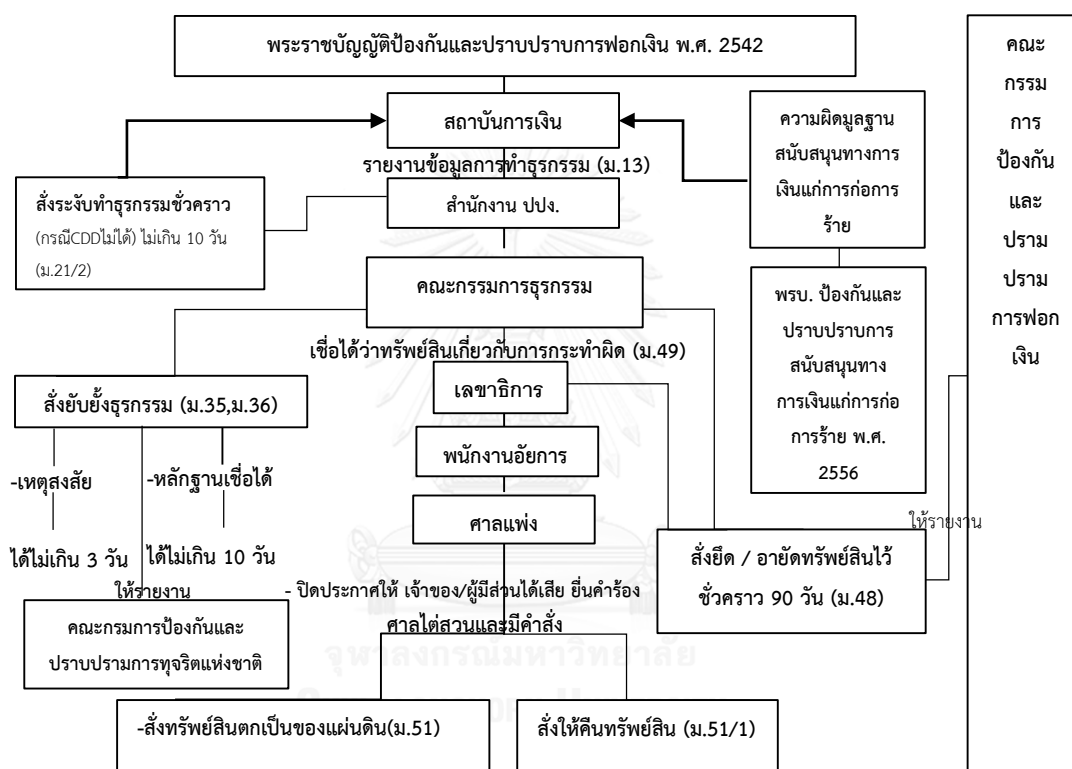
มาตรการเยียวยาแก้ไขตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีขึ้นเพื่อป้องปรามการกระทำความผิด และลงโทษผู้กระทำความผิด โดยสถาบันการเงินมีหน้าที่ดำเนินการใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การยับยั้งธุรกรรมไว้ชั่วคราว การยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว และการดำเนินการทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

เมื่อมีการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของสำนักงาน ป.ง. แล้ว กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยและมีพยานหลักฐานอันสมควรว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องกับหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมไปยังสถาบันการเงินไว้ก่อนได้ โดยไม่เกิน 3 วันทำการ (มาตรา 35) และในกรณีที่พบว่ามิพยานหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องกับหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกิน 10 วันทำการ (มาตรา 36) และการมีคำสั่งตามมาตรา 35 และ 36 ให้รายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา 37) และในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใด ที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกิน 90 วัน (มาตรา 48) และในการขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินใดตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา 49) เป็นกระบวนการทางแพ่งไม่เกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา โดยต้องปรากฏพยานหลักฐานจนเป็นที่เชื่อได้ว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด แต่ไม่ต้องมีหลักฐานยืนยันจนสิ้นความสงสัย เพราะไม่ใช่การพิสูจน์เพื่อลงโทษทางอาญา แต่อาศัยการชี้แจงนำพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือ ว่าเมื่อมีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้น และมีผู้ได้รับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานนั้นหรือจากการสนับสนุนความผิดมูลฐานนั้น โดยไม่ว่าจะได้มาโดยตรงหรือได้มีการจำหน่ายจ่ายโอนไปที่ทอดแล้วก็ตาม รวมถึงดอกผลของทรัพย์สินนั้นด้วย (มาตรา 3) ก็เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าทรัพย์สินนั้นแปลงสภาพจากทรัพย์สินที่ได้อาจมาจากการกระทำความผิดมูล

⁹⁷ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง โดยนำข้อมูลจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถเห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงหน้าที่ของสถาบันการเงิน

ฐานแล้ว (มาตรา 51) โดยเลขธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และเป็นหน้าที่ของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จะต้องพิสูจน์ หากผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินแสดงได้ว่า ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ หรือ ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ (มาตรา 50) เพื่อยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งได้ โดยสรุปตามภาพความสัมพันธ์ตามด้านล่าง

รูป 8 แสดงขั้นตอนการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ที่มา: พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556⁹⁸

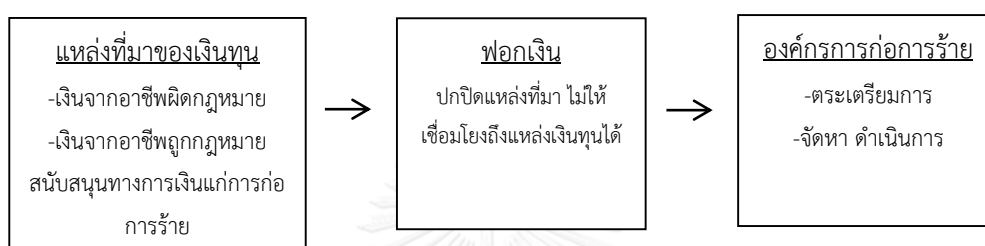
ในการพิจารณาทรัพย์สินหรือเงินทุนที่มาจาก การสนับสนุนทางการเงิน เงินทุนดังกล่าวสามารถมาจากแหล่งที่ถูกกฎหมายและเป็นแหล่งที่ผิดกฎหมายก็ได้ ดังนั้นข้อที่แตกต่างจากของกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน คือเงินทุนต้องเป็นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดมูล

⁹⁸ ผู้วิจัยจัดทำรูปที่ 8 ขึ้นโดยปรับปรุงจาก สไลด์สัมมนา ของสำนักงาน ป.ง.

ฐานก่อน จึงเหตุผลที่ว่าเงินที่มาจากแหล่งที่ถูกกฎหมายแต่เอามาใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ก็ย่อมถือเป็นเงินที่มาจากกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินและเป็นมูล

ฐานหนึ่งในความผิดฐานฟอกเงิน ตามภาพแสดงแหล่งที่มาของเงินทุนด้านล่าง⁹⁹

รูป 9 ภาพแสดงแหล่งที่มาของเงินทุนขององค์กรการก่อการร้าย

ด้วยเหตุนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในแง่ของมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินตั้งแต่ผู้ทำธุรกรรมเข้ามาติดต่อของทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินในลักษณะเอามาฟอกเงินแล้วนำเงินหรือผลประโยชน์ที่ได้กลับไปใช้ในการก่อการร้าย ผู้วิจัยจะศึกษาแนวทางการกำกับดูแลการสนับสนุนทางการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในบทที่ 3 และบทที่ 4 ในลำดับต่อไป

2.1.2.3 สารระสำคัญตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

1. ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย(Financing of terrorism offense)

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มิได้บัญญัติความหมายของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้โดยตรง อย่างไรก็ตามกฎหมายได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาฐานหนึ่งเป็น ฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามมาตรา 16 ซึ่งหากพบว่า ผู้ใด หรือ อาจหมายถึงลูกค้ำ ผู้ทำธุรกรรม หรือ บริษัท

⁹⁹ ผู้วิจัยจัดทำรูปที่ 8 ขึ้นโดยนำแนวคิดมาจาก ในวิทยานิพนธ์ของ ธนัท ธรรมมากุลวิษั เรื่อง ความผิดการก่อการร้าย: ศึกษากรณีติดตามร่องรอยทางการเงินขององค์กรที่ดำเนินการโดยไม่มุ่งหวังกำไร

ประกันชีวิตเองก็ได้ ถ้ามีลักษณะการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จะเป็นความผิดทางอาญาและเป็นความผิดมูลฐานของการฟอกเงิน ได้กำหนดให้มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สิน หรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ
2. โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
3. โดยเจตนาให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย¹⁰⁰

ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีองค์ประกอบความผิด ดังนี้

องค์ประกอบ

1. ผู้ใด
2. การจัดหา รวบรวม หรือ ดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สิน หรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ

เจตนา

- รู้องค์ประกอบของความผิดว่า
1. ผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
 2. เงิน หรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินการที่ให้นั้น ถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

ในการพิจารณาการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ยังต้องพิจารณาบทนิยามที่ปรากฏในกฎหมายฉบับอื่น เช่น คำว่า ผู้ถูกกำหนด และคำว่า การก่อการร้าย สำหรับคำว่า

¹⁰⁰ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ผู้จัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สิน หรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่า ผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การก่อการร้าย มีนิยามบัญญัติไว้ในมาตรา 3 ว่า การก่อการร้าย หมายความว่า การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรอง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะการกระทำที่เป็นความผิดนั้นได้กระทำขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร ซึ่งสามารถแบ่งแยกการกระทำได้ 2 ประเภท ได้ดังนี้

1. การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 135/1 ถึง มาตรา 135/4

โดยมาตรา 135/1¹⁰¹ซึ่งว่าด้วยลักษณะการขู่เข็ญหรือบังคับ ให้รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศซึ่งกระทำหรือไม่กระทำการใดที่จะก่อความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วน เพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ซึ่งเกิดจากใช้กำลังประทุษร้ายอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อระบบขนส่งสาธารณะ หรือเสียหายต่อทรัพย์สินที่กระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ผู้กระทำความผิดดังกล่าวนี้กระทำความผิดฐานก่อการร้าย

มาตรา 135/2 ซึ่งว่าด้วยการขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย จัดการ หรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึก (Train Terrorism) ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อการก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ ในส่วนของแผนการเพื่อการก่อการร้าย หรือยุยงให้เข้ามีส่วนร่วม หรือ รู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายและปกปิดช่วยเหลือ ความผิดในมาตรานี้เป็นความผิดเกี่ยวกับการสมคบ ตระเตรียมการเพื่อการก่อการร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น กรณี ขู่วางระเบิดสร้างความแตกตื่นหวาดกลัวแก่ประชาชน เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁰¹ มาตรา 135/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

(1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกายหรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ

(2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(3) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้นั้นกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

มาตรา 135/3 ผู้ที่สนับสนุนการกระทำตามมาตรา 135/1 และ 135/2 มีความผิดรับโทษเช่นตัวการ ซึ่งต้องมีการกระทำความผิดตามมาตรา 135/1 และ 135/2 เป็นความผิดหลัก¹⁰²

และมาตรา 135/4 ผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำการก่อการร้าย และรัฐบาลไทยก็ได้รับรองมติหรือประกาศแล้ว

ดังนั้นจะเห็นว่า ในประมวลกฎหมายอาญามีได้กำหนดนิยามของคำว่าก่อการร้ายไว้ แต่มีการกำหนดลักษณะของการกำหนดพฤติกรรมการกระทำความผิดอาญาในฐานก่อการร้าย และกำหนดให้ความรับผิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 135/1 มาตรา 135/2 มาตรา 135/3 และ 135/4 ที่กำหนดให้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร¹⁰³

อย่างไรก็ตามการให้คำนิยามของการก่อการร้ายก็มีความเห็นของนักวิชาการที่แตกต่างกัน และการตีความในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับสาขาอาชีพ สภาพแวดล้อม รวมถึงการนำสืบให้เชื่อและเจตนาของผู้กระทำควบคู่กันไป อาทิ โดยคณะกรรมการร่างกฎหมายองค์การสหประชาชาติได้ให้คำจำกัดความว่า การก่อการร้าย หมายถึง

(1) เป็นการกระทำอันมุ่งต่อบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมายระหว่างประเทศ

(2) การกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเป็นสัดอากาศต่อเครื่องบินโดยสารพลเรือน

(3) ส่งผู้ก่อการร้ายไปปฏิบัติการนอกประเทศ และใช้วิธีการรุนแรง

(4) ใช้ชีวิตมนุษย์ผู้บริสุทธิ์เป็นเครื่องมือของการก่อการร้าย¹⁰⁴

ดังนั้น ในความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีลักษณะรู้อยู่แล้วว่า ผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือมีโดยเจตนาให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

¹⁰² ธนัท ธรรมากุลวิซซ์, อ้างแล้ว, หน้า 34-40.

¹⁰³ ขจรศักดิ์ อรุณแสงสุรีย์, อ้างแล้ว, หน้า 104-107.

¹⁰⁴ พงศ์ธร บุญอารีย์, “ปัญหาการก่อการร้ายระหว่างประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 9-15.

2. การกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรอง¹⁰⁵

มีอนุสัญญาหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายซึ่งไทยอยู่ในภาคีสมาชิกได้รับรองไปแล้ว เช่น การกระทำภายในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 และลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์ ค.ศ.2005 ที่กำหนดฐานความผิดก่อการร้ายที่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ไว้เป็นการเฉพาะ¹⁰⁶

2. การขึ้นบัญชีและลบบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (Listing-Delisting of Designated person)

ในการขึ้นบัญชีหรือลบบัญชีรายชื่อของบุคคลที่ถูกกำหนดมีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม พ.ศ. 2556¹⁰⁷ คำว่าบุคคลที่ถูกกำหนดปรากฏความหมายในนิยามมาตรา 3¹⁰⁸ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 สามารถแบ่งเป็น 2 แหล่งที่มาได้ ดังนี้

ก. บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายซึ่งปรากฏในมาตรา 5 หรือเรียกว่า UN List

¹⁰⁵ พิชญ ฆาสุกมโน, สารานุกรม – ครอบคลุม เรื่องที่ 9 ก่อการร้ายคืออะไร ประเทศไทย จะทำอย่างไรได้บ้าง [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.rd.go.th/region1/fileadmin/pdf/64-55.pdf>, 20 ธันวาคม 2556.

¹⁰⁶ ชนนิกันต์ ณ พิกุล, “แนวทางการดำเนินการทางกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์ ค.ศ.2005,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 154-155.

¹⁰⁷ กฎกระทรวง การพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม พ.ศ. 2556

¹⁰⁸ บุคคลที่ถูกกำหนด หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือ บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

ข. บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งปรากฏในมาตรา 4 หรือเรียกว่า Thailand List

สำหรับคำนิยามบุคคลที่ถูกกำหนดที่ปรากฏในข้อแนะนำข้อ 6 ของคณะทำงาน FATF (THE FATF RECOMMENDATIONS) ให้หมายถึง บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด ซึ่ง หมายถึง บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือภายใต้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามหมวด 7 ของกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งเป็นไปตามมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติอื่นที่สืบเนื่องต่อกันมาดังกล่าว และยังหมายถึง บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดที่ถูกกำหนดโดยประเทศนั้นตามของมติ 1373 (ค.ศ. 2001)¹⁰⁹

การประกาศรายชื่อของประเทศไทยแยกบัญญัติไว้ในประเภทบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 หรือเรียกว่า UN Sanction lists โดยในช่วงระหว่าง 23 เมษายน 2556 จนถึง 31 มกราคม 2558 มีการประกาศรายชื่อทั้งสิ้นจำนวน 41 ครั้ง ตามตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวนครั้งของคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามประกาศรายชื่อบุคคลตามมาตรา 4

คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ตามประกาศรายชื่อ บุคคลตามมาตรา 4			หมายเหตุ
วันที่ 1-31 มกราคม 2558	รวมตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558	รวมสะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินการ 23 เมษายน 2556 ถึง 31 มกราคม 2558	
1 ครั้ง	7 ครั้ง	41 ครั้ง	คำสั่ง รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมที่ 1/2558 ลงวันที่ 13 มกราคม 2558

ที่มา: รายงานประจำเดือน มกราคม 2558 ของสำนักงาน ปปง (<http://www.amlo.go.th/>)¹¹⁰

ส่วนการประกาศรายชื่อที่กำหนดบุคคลโดยประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติเองให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดบัญญัติอยู่ในมาตรา 5 และออกแนวทางเรื่องวิธีการกำหนดรายชื่อเพื่อขึ้นบัญชีไว้ในกฎกระทรวงจะมีเฉพาะกรณีบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อ โดยหากพบว่า

¹⁰⁹ FATF-FAFI, “International Best Practices: Targeted Financial Sanctions Related to Terrorism and Terrorist Financing (Recommendation 6)” [online], Available from <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/BPP-Fin-Sanctions-TF-R6.pdf>, 20 December 2013.

¹¹⁰ ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นเอง ตามข้อมูลในรายงานประจำเดือน มกราคม 2558 เพื่อแสดง จำนวนครั้งของคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามประกาศรายชื่อบุคคลตามมาตรา 4

1. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว

2. มีการเสนอเรื่องโดยสำนักงาน ป.ป.ง. ต่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

3. ในการเสนอชื่อประกอบด้วยมีข้อมูลหรือหลักฐานที่เพียงพอ อย่างน้อยต้องมีข้อมูลดังนี้

กรณีเป็นบุคคลธรรมดา ได้แก่

(ก) ชื่อและนามสกุล โดยระบุทุกชื่อ (ถ้ามี) และชื่อภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี)

(ข) คำนำหน้าชื่อ ยศหรือตำแหน่ง

(ค) อาชีพ

(ง) เพศ

(จ) วัน เดือน ปีเกิด

(ฉ) สถานที่เกิด

(ช) สัญชาติ กรณีมีการเปลี่ยนสัญชาติ ให้ระบุสัญชาติเดิมด้วย (ถ้ามี) และสัญชาติ

ปัจจุบัน

(ซ) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทางหรือเลขใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเลขเอกสารหลักฐานแสดงตนอื่นที่ออกหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ

(ฌ) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หรือที่อยู่ติดต่อได้

กรณีเป็นนิติบุคคลหรือคณะบุคคล ได้แก่

(ก) ชื่อเต็ม โดยให้ระบุทุกชื่อหากมีชื่ออื่น(ถ้ามี) และชื่อภาษาต่างประเทศ(ถ้ามี)

(ข) เลขทะเบียนนิติบุคคล

(ค) เลขประจำตัวผู้เสียภาษี

(ง) สถานที่ตั้ง หรือสาขา หรือสถานที่ติดต่อ

ในการดำเนินงานกำหนดรายชื่อบุคคลตามมาตรา 5 นับตั้งแต่ 23 เมษายน 2556 จนถึง 31 มกราคม 2558 พบว่ามีจำนวนสะสม 45 ราย ตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ในประกาศสำนักงาน ปปง

ประกาศสำนักงาน ปปง ที่ประกาศรายชื่อ บุคคลตามมาตรา 5			หมายเหตุ
วันที่ 1-31 มกราคม 2558	รวมตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558	รวมสะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินการ 23 เมษายน 2556 ถึง 31 มกราคม 2558	
ไม่มีการประกาศ รายชื่อ	4 ราย	45 ราย	ประกาศรายชื่อทางหน้าเว็บไซต์ และระบบ อิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผ่านระบบ Gateway

ที่มา: รายงานประจำเดือน มกราคม 2558 ของสำนักงาน ปปง : <http://www.amlo.go.th/>¹¹¹

ภายหลังการขึ้นบัญชีรายชื่อแล้ว ทางสำนักงาน ปปง. จะทำการรวบรวมรายชื่อและประกาศแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดให้ทราบแก่สาธารณะ โดยประกาศในระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปปง ได้แก่ เว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง และดำเนินการแจ้งรายชื่อเพื่อให้ทราบถึงการกำหนดรายชื่อนั้นโดยไม่ชักช้า

ในการลบบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (Delisting) สามารถแยกพิจารณาตามแหล่งที่มาเป็น 2 วิธีการ ได้แก่

1. การลบบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติขององค์การสหประชาชาติ ในมาตรา 4 ว่าเมื่อมีการเพิกถอนรายชื่อให้กระทำได้เมื่อมีข้อมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้มีการเพิกถอนได้เท่านั้น

2. การลบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ศาลมีคำสั่ง ตามมาตรา 5 ที่ปรากฏในกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม พ.ศ. 2556 ว่าให้อำนาจสำนักงาน ปปง. ทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ถ้าเห็นว่ามิพสุติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ยื่นขอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อวินิจฉัย และให้คณะกรรมการธุรกรรมเห็นชอบเพื่อเสนอต่ออัยการและให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อ ดังนั้น หากบุคคลใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อ

¹¹¹ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากรายงานประจำเดือน มกราคม 2558 ของสำนักงาน ปปง

ในมาตรา 4 อันเป็นไปตามประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคง ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจศาล ทำให้ศาลไม่อาจมีคำสั่งทำให้เพิกถอนรายชื่อได้ และตารางด้านล่างแสดงผลการดำเนินงานของ สำนักงาน ปปง ในเรื่องบุคคลที่ถูกกำหนด ตั้งแต่ช่วง 2 กุมภาพันธ์ 2556 ถึง 31 มีนาคม 2557

ตาราง 4 ผลการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง เรื่อง รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ช่วงเวลา 2 กุมภาพันธ์ 2556 – 31 มีนาคม 2557

ช่วงเวลา	คดีที่ คณะกรรมการ พิจารณา กำหนดรายชื่อมีมติให้เสนอรายชื่อต่อ คณะกรรมการ รุกระกรม	เป็นคดีที่มีมติให้ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ และอยู่ระหว่างการรวบรวมสืบพยานหลักฐาน จนถึงเวลารอศาลแพ่งมีคำสั่ง	เป็นคดีที่มีมติให้ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการและศาลแพ่งมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว	เป็นคดีที่ คณะกรรมการ รุกระกรมมีมติให้ยุติการ ดำเนินการ และเก็บไว้ เป็นฐานข้อมูล	คดีที่กรรมการ รุกระกรมมีมติ ให้รวบรวม พยานหลักฐาน เพิ่มเติม	การทบทวน รายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนด หลังจากศาลแพ่งมีคำสั่งให้เป็น บุคคลที่ถูก กำหนดแล้ว
2 กุมภาพันธ์ 2556 – 31 มีนาคม 2557	67	8	30	12	17	23

ที่มา รายงานประจำเดือน มกราคม 2558 ของสำนักงาน ปปง : <http://www.amlo.go.th/>¹¹²

3. การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน (Assets Freezing)

กำหนดหน้าที่ให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน สอดส่องแทนรัฐ และตัดช่องทางลำเลียงของเงินทุนในการสนับสนุนการก่อการร้าย ซึ่งการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินมีความหมาย และลักษณะดังต่อไปนี้

ความหมาย

ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ได้กำหนดนิยามของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน มีดังนี้

1. การห้ามโอน (Transfer) ขาย (Selling) ย้าย (Moving) หรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สิน (Disposition) หรือ
2. ห้ามเปลี่ยนสภาพ (Conversion) ใช้ประโยชน์ (Utilization of) ในทรัพย์สิน

¹¹² ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากรายงานประจำเดือน มกราคม 2558 ของสำนักงาน ปปง

3. ห้ามกระทำการใด ๆ (Dealing) ที่มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ต่อจำนวน (Amount) มูลค่า (Value) ปริมาณ (Quantity) ทำเล ที่ตั้ง (Location) หรือลักษณะ (Character) ของทรัพย์สิน

ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน¹¹³ ต้องกระทำต่อผู้ถูกระงับ ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ถูกกำหนด (The designated persons) หรือ
2. ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด (Person acting on behalf of the designated persons) หรือ
3. กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด (Undertaking controlled by the designated persons)
4. กิจการภายใต้การควบคุมของผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด (undertaking controlled by person acting on behalf of the designated persons)

ผู้ที่มีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ตามมาตรา 6(1) ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ได้แก่

1. ผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน¹¹⁴ (The persons under an obligation to report transactions) ซึ่งหมายถึง สถาบันการเงินดังต่อไปนี้¹¹⁵

¹¹³ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2558 ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 และมาตรา 5 และแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ทราบ และเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทนหรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

¹¹⁴ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

¹¹⁵ ขณะที่ผู้วิจัยจัดทำงานวิจัยฉบับนี้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ปรับปรุงนิยามของสถาบันการเงิน โดยยกเลิก บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมขนาดย่อม

(1) ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และกฎหมายสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะ

(2) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) บริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัย

(4) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(5) นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง¹¹⁶ ซึ่ง ได้แก่

ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540

ข. นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

ค. บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 ทั้งนี้บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินถูกยกเลิกโดย มาตรา 3 พระราชบัญญัติยุบเลิกบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. 2549 แล้ว

ง. บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541

2. บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

อย่างไรก็ตามในการศึกษาการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน บทนิยามในมาตรา

3 ของคำว่า ทรัพย์สิน หมายความว่า

1. เงิน
2. ทรัพย์สิน
3. วัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้
4. ดอกผลของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุดังกล่าว

¹¹⁶ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

5. เอกสารทางกฎหมาย
6. ตราสารในรูปแบบใด ๆ ทั้งที่ปรากฏในสื่ออื่นใด กระดาษ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิเรียกร้อง หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สินนั้น

จากบทนิยามดังกล่าว การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน จึงเป็นการดำเนินการที่เป็นการ หยุด หรือ ตัด การเชื่อมต่อทางการเงินในลักษณะการแช่แข็ง (Freeze) กล่าวคือ ไม่ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินส่วนดังกล่าว แม้ได้รับมาก็ห้ามโอนกลับคืนไป เพราะจะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินตามบทนิยาม และบทนิยามของคำว่าทรัพย์สินต้องมีลักษณะที่อาจมีราคาและถือเอาได้ ซึ่งกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือสิทธิเรียกร้องในทางทรัพย์สินได้ ผู้วิจัยจะศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 3 และบทที่ 5 ต่อไป

4. การแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ (Inform the Office of the frozen assets)

ตามมาตรา 6 (2) กำหนดหน้าที่ให้บริษัทประกันชีวิตต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่บริษัทระงับการดำเนินการต่อสำนักงาน ปปง ซึ่งต้องรายงานภายใน 3 วันทำการ ตามระเบียบสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งได้กำหนดประเภท แบบ และเวลานำส่ง¹¹⁷

ปัจจุบันแม้ยังไม่มี การแจ้งข้อมูลทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดในการประกันชีวิตต่อสำนักงาน ปปง แต่การแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยยังคงมีอยู่และในอนาคตผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทประกันชีวิตมีความหลากหลายขึ้นและการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดมีเป็นระยะ อีกทั้งยังกำหนดให้มีการตรวจสอบรายชื่อกับผู้ที่เคยเป็นลูกค้าหรือเคยทำธุรกรรมย้อนหลังตามระยะเวลาจึงอาจจะทำให้มีการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินได้ โดยตารางด้านล่างเป็นตารางแสดงมูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับแจ้งจากผู้ที่มีหน้าที่รายงาน

¹¹⁷ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยประกาศการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6(1)(2)(3) พ.ศ.2556

ตาราง 5 แสดงมูลค่าทรัพย์สินที่สำนักงาน ปปง ได้รับแจ้งข้อมูลทรัพย์สินถูกระงับการดำเนินการ
ของบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5

ประเภท	เบี้ยประกัน/มูลค่า (บาท)
ประกันอุบัติเหตุ	321
ประกันรถยนต์	33,474
ผ่อนชำระบัตรเครดิต	65,095
เงินฝาก	23,965

ข้อมูล: จากการสัมภาษณ์บุคคลากร สำนักงาน ปปง ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2558¹¹⁸

5. การแจ้งรายชื่อ (Inform the Office of a customer or former customer)

ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ต้องแจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นลูกค้าหรือเคย
เป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่ทำธุรกรรม หรือเคยมีการทำธุรกรรม กับบุคคลที่
ถูกกำหนด ตาม มาตรา 6 (3) ภายใน 3 วันทำการ

ในการแจ้งรายชื่อให้สำนักงาน ปปง. ทราบผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตาม) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท และปรับอีกวันละ 5,000 บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน
อยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และในกรณีที่การกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการ
กระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ
ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 15 ทั้งนี้ การแจ้ง
ข้อมูลรายชื่อสามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

¹¹⁸ ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลากร ของสำนักงาน ปปง

ตาราง 6 สรุปการแจ้งรายชื่อผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรม

ประเภทธุรกรรม ¹¹⁹	แบบรายงาน	ระยะเวลารายงาน	ระยะเวลาดำเนินการ
2.แบบแจ้งข้อมูลของผู้มีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ ผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด	แบบ ปกร. 04	3 วันทำการทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น	3 วันทำการทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น

ดังนั้นในการดำเนินมาตรการตามที่กฎหมายกำหนด สถาบันการเงินต้องมีการกำหนดนโยบายภายในบริษัทให้สอดคล้องกับหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

6. การกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง (Policy and Assessment)

ตามมาตรา 6 วรรคสาม กำหนดมีหน้าที่ให้สถาบันการเงินในการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติใด ๆ เพื่อป้องกัน มิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือกำหนดมาตรการที่จำเป็นตามพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ¹²⁰ ดังต่อไปนี้

(1) ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ

โดยกำหนดให้สถาบันการเงินกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อมั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวจะไม่ถูกใช้เป็นช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น และต้องกำหนดมาตรการให้ตรวจพบได้อย่างรวดเร็วและมาตรการในการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสียหายกรณีที่เกิดขึ้นแล้วให้ได้มากที่สุด

(2) ด้านลูกค้ำ

¹¹⁹ ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจาก ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยประกาศการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6(1)(2)(3) พ.ศ.2556

¹²⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มาตรา 6 วรรคสาม ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติใด ๆ เพื่อป้องกัน มิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือกำหนดมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(ก) สถาบันการเงินต้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าอย่างเคร่งครัด โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามากำหนดด้วยโดยอนุโลมได้

(ข) สถาบันการเงินต้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับจากสำนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อตรวจสอบลูกค้าทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมถึงตรวจสอบกับบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราว และกฎหมายกำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามากำหนดด้วยโดยอนุโลมได้

(ค) สถาบันการเงินกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การไม่ทำธุรกรรม รวมทั้งการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(3) ด้านธุรกรรม สถาบันการเงินต้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ ถึงแม้ว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวมีข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก็ให้พิจารณาร่วมด้วย และกำหนดให้มี มาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย¹²¹ต่อสำนักงาน ในกรณีที่พบว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด โดยสถาบันการเงินได้จัดให้ นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า¹²²

¹²¹ “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายความว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำเพื่อหลีกเลี่ยง มิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจ เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำ ธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

¹²² ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมิน ความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย

2.1.3 ความสัมพันธ์ของธุรกรรมในทางธุรกิจประกันชีวิตกับการการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ด้วยลักษณะของการก่อการร้ายที่กระทำด้วยวัตถุประสงค์หรือเรียกร้องทางการเมืองมาเกี่ยวข้องโดยส่วนใหญ่จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนเตรียมการ และใช้เงินทุนหมุนเวียนในการก่อความไม่สงบ จึงจำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรม¹²³ เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตมีผลิตภัณฑ์และความเสี่ยงต่อการใช้เป็นช่องทางของเงินทุนได้ บริษัทประกันชีวิตจึงถูกกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงาน¹²⁴ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ประกอบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ที่บริษัทประกันชีวิตอยู่ในฐานะของสถาบันการเงิน¹²⁵ จึงมีหน้าที่ในการปฏิบัติและดำเนินการตามที่กฎหมายทั้ง 2 ฉบับกำหนด โดยเหตุผลของการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แยกออกจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

2.1.3.1 ช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

แหล่งที่มาของสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย¹²⁶ โดยส่วนใหญ่มักมาจากแหล่งเงินทุนที่มีขนาดใหญ่ การสืบหาแหล่งที่มาเป็นไปได้ยาก เช่น เงินอุดหนุน หรือเงินบริจาค หรือแม้กระทั่งเป็นเงินที่ถูกกฎหมายแต่ด้วยความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับองค์กรการก่อการร้าย จึงเป็นหน้าที่บริษัทประกันชีวิตต้องช่วยเหลือสอดส่องแก่รัฐบาลในระดับแรกเพื่อตัดช่องทางลำเลียงของเงินทุน และเพื่อพิจารณาใช้ในการกำหนดมาตรการและการประเมินความเสี่ยงภายในบริษัท เพื่อป้องกัน

¹²³ ณยศ วิจารณ์ภูธร, “มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย,” (เอกัตศึกษาปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), หน้า 18-20.

¹²⁴ “ผู้มีหน้าที่รายงาน” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

¹²⁵ “สถาบันการเงิน” หมายความว่า (4) บริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

¹²⁶ สุรีย์ฉาย พลวัน, “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ศึกษากรณีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 32-35.

บริษัทที่จะเข้าไปมีส่วนในการสนับสนุนองค์การการก่อการร้ายโดยไม่เจตนาด้วยวิธีการให้องค์การก่อการร้าย กลุ่มบุคคลเข้ามาให้หรือหาประโยชน์ ซึ่งสรุปแหล่งที่มาสำคัญของเงินหรือทรัพย์สิน¹²⁷ ได้แก่

1. เงินหรือทรัพย์สินมาจากการดำรงตำแหน่งการเมือง
เนื่องจากกิจกรรมทางการเมืองและผลประโยชน์ของรัฐและตำแหน่งหน้าที่การงานมีผลตอบแทนที่ให้มูลค่ามหาศาล ด้วยการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นแหล่งเงินที่ผิดกฎหมาย
2. เงินหรือทรัพย์สินมาจากการทุจริตหรือให้สินบนค่าจ้าง
การทุจริตรับสินบนในรูปแบบต่างๆ สร้างผลประโยชน์จำนวนมาก เป็นแหล่งเงินที่ผิดกฎหมาย เช่น เงินใต้โต๊ะ หรือเงินค่าอุปถัมภ์¹²⁸
3. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากกรณีฉ้อโกง
การฉ้อโกง มั่นกระทำขบวนการ เช่น การหลอกลวงประชาชน การแชร์ลูกโซ่ ยักย้ายถ่ายเทไปยังสถาบันการเงินต่างๆ เป็นแหล่งเงินที่ผิดกฎหมาย
4. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากความผิดการค้ายาเสพติด
การค้ายาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่กระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเงินจำนวนมหาศาลจากการค้ายาเสพติดเป็นเงินที่ผิดกฎหมาย ทำให้สามารถนำเงินไปใช้ในการก่อการร้ายได้
5. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากกรณีพนัน
วงพนันเป็นแหล่งหมุนเวียนเงินขนาดใหญ่ และในประเทศไทยถือว่าเป็นเงินที่ผิดกฎหมาย แหล่งเงินใต้โต๊ะจากวงพนันจึงอาจนำมาใช้ในการก่อการร้ายได้
6. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากกลุ่มผู้มีฐานะทางการเงินดี
เนื่องจากเงินที่นำมาสนับสนุนนั้น อาจเป็นแหล่งเงินที่ถูกกฎหมาย ซึ่งกลุ่มที่คอยสนับสนุนให้ความช่วยเหลือมีกำลังทรัพย์ อาจเป็นแหล่งในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้
7. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากกรณีประกอบธุรกิจ

¹²⁷ วีระพงษ์ บุญโญภาส, กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547), หน้า 37-40.

¹²⁸ อรรถณพ ลิขิตจิตถะ, กฎหมายว่าด้วยปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพมหานคร: กองนิติการสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2542), หน้า 6.

ผลกำไรจากการประกอบธุรกิจ กรณีการบริจาคเงินรายได้ หรือสนับสนุนเงินทุนแก่ องค์การการก่อการร้ายหรือผู้เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการก่อการร้าย ดังนั้น บทบัญญัติในพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้กำหนดการป้องกันเพื่อตัดการเชื่อมโยง ติดตาม ช่องทางการเงินและกำหนดบทลงโทษกับกรณีการสนับสนุนทางการเงินแก่การกระทำที่เป็นการก่อ การร้าย

8. เงินหรือทรัพย์สินที่มาจากการค้าทางเพศ

สิ่งลามกอนาจารในธุรกิจประเภทได้ เช่น สถานการค้าประเวณี ไนท์คลับ รวมถึง การค้ามนุษย์ มักเป็นเงินจำนวนมากในการหมุนเวียนและไม่ถูกกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นเงินที่นำมาใช้ สนับสนุนในการก่อการร้ายได้¹²⁹

9. เงินหรือทรัพย์สินองค์การการกุศล เงินบริจาค

แหล่งเงินที่มีความเสี่ยงในการใช้สร้างเม็ดเงินจำนวนมาก และมีการตรวจสอบที่ยังไม่ รัดกุม คือ สมาคม มูลนิธิ มีกฎหมายทางด้านภาษีที่ยกเว้นเงินรายได้แก่สมาคม มูลนิธิ อีกทั้งบริษัท ประกันชีวิตและบุคคลอื่นๆ สามารถสนับสนุนและ บริจาคเงินแล้วใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในหัก ค่าใช้จ่าย 2 เท่า ซึ่งทำให้อาจถูกใช้เป็นแหล่งเงินที่ใช้ในการสนับสนุนทางการเงินได้

10. เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งหมายถึง แหล่งอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวมาข้างต้นที่ กล่าวถึง เช่น เงินจากการปล้น การลักลอบค่าน้ำมันเถื่อน¹³⁰

ทั้งนี้เงินที่มาสนับสนุนด้านการเงินแก่กลุ่มหรือบุคคลที่ก่อการร้ายอาจเป็นแหล่งเงินที่ ถูกกฎหมายหรือเงินที่ผิดกฎหมายที่จะนำไปเข้ากระบวนการทำให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายก็ได้ และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายมาทำธุรกรรมหรือมาเป็นลูกค้า แต่บริษัทประกันชีวิตยังมี ข้อจำกัดในการพิจารณาแหล่งที่มาของเงินและทรัพย์สินของกลุ่มหรือบุคคลที่ทำธุรกรรมหรือมาเป็น ลูกค้าของบริษัทว่าได้นำไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่จะช่วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในแง่ของธุรกิจ

¹²⁹ สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542, พิมพ์ ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วินเนอร์เอเชียเทรค, 2544), หน้า65.

¹³⁰ The independent, “How Isis became the wealthiest terror group in history” [Online] Available from <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html>, 2015.

ประกันชีวิตคือการตรวจสอบเบื้องต้นของแหล่งเงินผิดกฎหมาย โดยดูจากลักษณะของรายได้ การประกอบอาชีพ ประกอบกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สอดคล้องกัน ขณะที่การตรวจสอบแหล่งเงินได้ที่ถูกกฎหมายก็ยังเป็นข้อจำกัด ดังนั้น ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 จึงกำหนดมาตรการป้องกัน (Preventive measure) โดยให้บริษัทประกันชีวิตเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามแหล่งเงินที่ให้สนับสนุนการก่อการร้าย และติดตามบุคคล หรือ กลุ่ม หรือ คณะบุคคลที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายก่อนที่หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการในทางกฎหมายเพื่อระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และสามารถยึดอายัดทรัพย์สิน และทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้¹³¹ ตามมาตรการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

2.1.3.2 ผลกระทบของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันชีวิต

หมายถึง กรณีบริษัทประกันชีวิตกับการทำธุรกรรมหรือการรับลูกค้าที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มหรือองค์กร หรือ บุคคลที่กระทำการก่อการร้าย ซึ่งแยกผลกระทบออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อสังคม

การก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามและสร้างความหวาดระแวง ความตื่นกลัวให้กับประชาชนไปทั่วโลก ทำให้ประชาชนไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมประจำวันตามปกติในที่สาธารณะ วิตกกังวลต่อภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวจากการก่อการร้าย ภาคธุรกิจเริ่มมีผลิตภัณฑ์ที่ไม่เอื้อให้ถูกใช้เป็นช่องทางทางการเงินในการก่อการร้าย ลดหรือจำกัดความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นเครื่องมือของเส้นทางทางการเงิน มีกระบวนการตรวจสอบรายชื่อลูกค้ากับรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายโดยจะเห็นได้จากนโยบายของบริษัทประกันชีวิตต่างๆ ทั้งนี้การคุ้มครองโดยปกติกรรมธรรม์ประกันชีวิตคุ้มครองภัยรวมถึงการเสียชีวิตจากการก่อการร้ายอยู่แล้ว เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นการฆ่าตัวตายภายใน 2 ปีตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ฉบับมาตรฐาน ดังนั้นคนจึงเริ่มเห็นความสำคัญของการทำประกันชีวิตมากขึ้น หากลูกค้าที่ซื้อกรรมธรรม์เป็นบุคคลที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อ บริษัทตรวจสอบพบก็จะต้องรับรายงานต่อ สำนักงาน ปง และระงับการทำธุรกรรมไว้ ขณะที่ในภาคธุรกิจประกันวินาศ

¹³¹ มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน

ภัยเองยังออกกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองภัยการก่อการร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่คุ้มครองภัยการก่อการร้ายมีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ทรัพย์สินและการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสังคมเริ่มมีการตระหนักในเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านการก่อการร้ายมากขึ้น

2. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในต่างประเทศการตระหนักถึงความเสี่ยงด้านการก่อการร้ายและรูปแบบใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น เรื่องอาวุธนิวเคลียร์ อาวุธชีวภาพ เป็นต้น ส่งผลให้งบประมาณของรัฐบาลต่างๆทั่วโลกถูกนำไปใช้ต่อต้านการร้ายเพิ่มมากขึ้น มีมาตรการการตรวจสอบที่เพิ่มขึ้น เกิดต้นทุนการดำเนินการที่เพิ่มขึ้น และการพิจารณาธุรกรรมกับลูกค้ามีความเข้มงวดและใช้เวลาดำเนินการที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะธุรกรรมที่อาจจะมีความเสี่ยงไม่มากแต่ดำเนินการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นตอนอาจจะเกิดภาวะมากจนเกินจำเป็น และอาจเป็นการชะลอการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

3. ผลกระทบต่อชื่อเสียง

กรณีถ้าบริษัทประกันชีวิตมีการทำธุรกรรมหรือรับลูกค้าที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินกระบวนการรับลูกค้าตรวจสอบไม่พบไม่ได้แจ้งรายชื่อให้สำนักงาน ปปง ทราบและต่อมาบุคคลดังกล่าวได้ดำเนินการก่อเหตุและทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต และจะส่งผลให้ชื่อเสียงเสียหายได้ ทั้งในแง่ความบกพร่องด้านนโยบายที่ถูกบังคับใช้ตามกฎหมายและมีความเสี่ยงที่จะถูกลงโทษตามกฎหมาย ทั้งนี้ ธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจด้านการบริการ ผลิตภัณฑ์ของบริษัทคือการให้ความคุ้มครองทางด้านกรมธรรม์และความไว้วางใจใจ ภาพลักษณ์ขององค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญ

4. ผลกระทบต่อความเชื่อมั่น

ผลสืบเนื่องจากชื่อเสียงทำให้ขาดความเชื่อมั่นของระบบการดำเนินการทั้งในแง่บริษัทประกันชีวิต ลูกค้าไม่ไว้วางใจและส่งผลต่อภาพลักษณ์โดยรวมของภาคธุรกิจและหน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน และความเชื่อมั่นในระดับประเทศหากเกิดเหตุการณ์รุนแรงอย่างมาก

5. ผลกระทบต่อการลงทุนและขยายกิจการ

ตาม กฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556 ข้อ 51 บริษัทต้องพิจารณาให้พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการดำเนินการกับคู่ค้า ตัวแทน หรือการพึ่งพาบุคคลที่สามที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ได้แก่

ก. จำกัดความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

- ข. การทำธุรกรรม
- ค. การทำกิจกรรม
- ง. การลงทุน
- จ. การร่วมทุน

นอกจากนี้บริษัทต้องห้ามให้จัดตั้งสำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หากจัดตั้งสำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่ดังกล่าว ให้สำนักงานหรือสาขาหรือบริษัทในเครือนั้นปฏิบัติตามนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของสำนักงานใหญ่¹³² กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตเอง โดยไม่การลงทุนขยายกิจการ การไม่ทำธุรกิจ ร่วมทุนใดๆในประเทศที่ FATF กำหนดว่าขาดมาตรการด้านการฟอกเงินและการต่อต้านการก่อการร้าย

ดังนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นของภาคธุรกิจในระดับประเทศจึงเป็นเรื่องในการค้าการลงทุนของประเทศต่างๆ ที่จะเข้ามาลงทุน เพราะธุรกิจอยู่บนฐานความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลประเทศนั้นๆ จะคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินได้ในประเทศที่อาจมีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และในระดับองค์กรหากมีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายขึ้นมา จะสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียง การค้าการลงทุนของบริษัทและกลุ่มบริษัทในเครือ และบทลงโทษทางอาญาที่ตามมา

2.1.4 หน่วยงานในการกำกับดูแล

ธุรกิจประกันชีวิตประกอบธุรกิจอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต โดยมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำกับดูแล ในขณะที่การกำกับดูแลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

2.1.4.1 สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย โดยมีคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. 2550 คณะกรรมการกำกับและ

¹³² ข้อ 51 แห่งกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

ส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย¹³³มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายกำกับส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันภัยและที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันชีวิต ได้แก่

(ก) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติในการประกอบธุรกิจประกันภัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(ข) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติในการกำกับ ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันภัย

(ค) ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการออกกฎกระทรวงและประกาศตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

(ง) ประกาศกำหนดอัตราเงินสมทบ

(จ) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย

(ฉ) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของเลขาธิการ

(ช) กำหนดแผน กลยุทธ์ และแนวทางการบริหารงานของสำนักงาน เป็นต้น

2.1.4.2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)

สำนักงาน ปปง. เป็นหน่วยงานจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีเลขาธิการ ปปง. เป็นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่งตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยมีอำนาจดังนี้

(ก) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ปปง คณะกรรมการธุรกรรมและปฏิบัติงาน ธุรการอื่น

(ข) รับรายงานการทำธุรกรรมและแจ้งตอบการรับรายงาน รวมทั้งการ รับรายงาน และข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ได้มาโดยทางอื่น

¹³³ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่า 6 คนแต่ไม่เกิน 8 คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย บัญชี บริหารธุรกิจการเงิน เศรษฐศาสตร์ หรือการประกันภัย ด้านละไม่เกิน 2 คน เป็นกรรมการ มีเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ มี

(ค) รับหรือส่งรายงานหรือข้อมูลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือ ตามข้อตกลงที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ

(ง) กำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติตาม ระเบียบที่คณะกรรมการ ปง กำหนด

(จ) ประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเสนอต่อคณะกรรมการ ปง และคณะรัฐมนตรีรวมทั้งแจ้งผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานและผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา 16 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการใด ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(ฉ) จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(ช) แจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และผู้ที่มีวิชาชีพตามมาตรา 16 เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

(ช) ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(ฉ) เก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และวิเคราะห์รายงานหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม และประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(ญ) เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(ฎ) จัดให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้าน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีการจัดโครงการดังกล่าว

(ฏ) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

ดังนั้น สำนักงาน ปปง จึงมีอำนาจในการวางหลักเกณฑ์ และดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งเป็นหน่วยงานตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ในหน้าที่ของหน่วยงานวางหลักเกณฑ์ (Regulator) และศึกษาหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และยังมีฐานะเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (คณะกรรมการ ปปง.) และในฐานะของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)¹³⁴ นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่เผยแพร่ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ให้กับประชาชน ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการทั้งภายในประเทศและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานปราบปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับภูมิภาคด้วย

และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ คณะกรรมการ ปปง.

ในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้คณะกรรมการ ปปง. มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ระเบียบ และประกาศ กำหนดแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล กำหนดแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ทำรายงานหรือบุคคลอื่นใดดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556 โดยจำนวนกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 9 คนและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก 6 คนรวม 15 คน¹³⁵ โดยคณะกรรมการ ปปง. ตั้งขึ้นและอำนาจหน้าที่¹³⁶ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน¹³⁷ ดังนี้

ก. เสนอมาตรการ ความเห็น ข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการก่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อคณะรัฐมนตรี

¹³⁴ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, “โครงสร้างและอำนาจหน้าที่” [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.amlo.go.th>, 25 กันยายน 2557.

¹³⁵ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คนที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผลการคัดเลือก กรรมการโดยตำแหน่ง 9 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงต่างประเทศ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการคณะกรรมการหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ และเลขาธิการ ปปง

¹³⁶ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

¹³⁷ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 25 เพื่อกำหนดอำนาจของคณะกรรมการ ปปง.อื่น และอำนาจเกี่ยวกับมาตรการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข. การกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ค. กำกับดูแล และควบคุมคณะกรรมการธุรกรรม สำนักงาน และเลขาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นอิสระ และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งระงับหรือยับยั้งการกระทำใดของ คณะกรรมการธุรกรรม สำนักงาน หรือ เลขาธิการที่เห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

ง. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน หรือสนับสนุนทางการเงินที่อาจจะจากธุรกรรมของหน่วยงานรัฐหรือกิจกรรมบางประเภทที่ไม่ต้อง รายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัติและเสนอแล้วทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง

จ. ออกระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ คำสั่งหรือหลักเกณฑ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อำนาจคณะกรรมการธุรกรรม หรือออกระเบียบ หรือประกาศอื่นที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ทั้งนี้หลักเกณฑ์ใดที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงใช้บังคับได้

ฉ. คัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งเลขาธิการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

ช. วางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในการ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินหรือกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ การร้าย

ซ. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินหรือตามกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ปง ไว้

2. คณะกรรมการธุรกรรม

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณามีมติเห็นชอบส่งรายชื่อให้สำนักงาน ปง ในการเสนอชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดภายในประเทศ เพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด และคณะกรรมการธุรกรรมยังพิจารณา ทบทวนรายชื่อเพื่อถอดรายชื่อบุคคลดังกล่าวหากมีหลักฐานอันควรเชื่อ โดยมีคณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อเสนอคณะกรรมการธุรกรรมมีมติเห็นชอบ

โดยคณะกรรมการธุรกรรมถูกแต่งตั้งขึ้น¹³⁸และการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน¹³⁹ ดังนี้

- ก. ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
- ข. สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
- ค. ดำเนินการตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
- ง. เสนอรายงานผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ง. และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- จ. กำกับดูแลความเป็นอิสระและเป็นกลางของสำนักงาน ป.ป.ง. และเลขาธิการ ป.ป.ง.
- ช. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใดๆ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ง. ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ง. กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา¹⁴⁰
- ซ. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ง. มอบหมาย¹⁴¹

3 คณะกรรมการเปรียบเทียบ

¹³⁸ คณะกรรมการธุรกรรม ประกอบไปด้วย 5 คน ได้แก่ กรรมการที่มาจากการคัดเลือกจำนวน 4 คน โดยมาจากการเสนอชื่อคณะกรรมการ 1 คน ได้แก่ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการอัยการ และเลขาธิการ 1 คนเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีวาระคราวละ 3 ปี ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน

¹³⁹ มาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

¹⁴⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 34 ข้อ 5/1 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ เพื่อให้สำนักงานปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบ ข้อบังคับ

ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดและต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

¹⁴¹ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, รายงานประจำปี 2556 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ : บริษัท อีเกิ้ล เปเปอร์ จำกัด, 2556), หน้า 31-37.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถเปรียบเทียบปรับนิติบุคคลได้¹⁴² และในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ จำนวน 5 คน¹⁴³ ซึ่งมีอำนาจทำการเปรียบเทียบผู้ต้องหาในความผิดในเฉพาะกรณีความผิดตามดังต่อไปนี้¹⁴⁴

ประการที่ 1 ตามมาตรา 62 ได้แก่

กรณีผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดในกรณีการรายงานการทำธุรกรรม (มาตรา 13) หรือ

กรณีภายหลังว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าธุรกรรมที่ต้องรายงานแต่ไม่ได้รายงานโดยไม่ชักช้า (มาตรา 14) หรือ

กรณีผู้ประกอบการอาชีพมีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรม (มาตรา 16) หรือ

กรณีการลูกค้าแสดงตน (มาตรา 20) หรือ

กรณีการกำหนดนโยบายการรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินของลูกค้า และดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรก โดยต้องตรวจสอบ เป็นระยะจนสิ้นสุดดำเนินการเมื่อมีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า (มาตรา 20/1) หรือ

กรณีการจัดให้สถาบันการเงินบันทึกข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับธุรกรรม (มาตรา 21)

กรณีการกำหนดนโยบายการรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (มาตรา 21/2 วรรคหนึ่ง) หรือ

การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตนและเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง (มาตรา 22) หรือ

กรณีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (มาตรา 22/1) หรือ

¹⁴² มาตรา 16/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2542 ความผิดตามมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 วรรคสี่ ที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิด ให้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

¹⁴³ คณะกรรมการเปรียบเทียบ มีจำนวน 5 คน ประกอบด้วยเลขาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 2 คน พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 1 คน โดยมีข้าราชการในสำนักงานที่เลขาธิการมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

¹⁴⁴ มาตรา 64/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ความผิดตามมาตรา 62 มาตรา 63 และมาตรา 64 ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

กรณีการยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ก่อนไม่เกิน 3 วันเมื่อคณะกรรมการธุรกรรมมีเหตุอันควรสงสัยและมีพยานหลักฐานอันสมควร (มาตรา 35) หรือ

กรณีการยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราวไม่เกิน 10 วันเมื่อคณะกรรมการธุรกรรมมีพยานหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน(มาตรา 36) หรือ

กรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงาน ปปง โดยคณะกรรมการธุรกรรมให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือสั่งระงับธุรกรรมไว้ชั่วคราวตามที่กำหนด (มาตรา 16/1) หรือ

กรณีที่ฝ่าฝืนคำสั่งสำนักงาน ปปง สั่งระงับการทำธุรกรรมไว้ก่อนชั่วคราว ไม่เกิน 10 วันทำการ (มาตรา 21/2 วรรคสอง)

ดังนั้นในกรณีฝ่าฝืนกฎหมายข้างต้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงาน มาตรา 13 และผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ฝ่าฝืนการฝึกอบรมและไม่จัดทำการทำรายงานหรือการควบคุมรายงาน (มาตรา 21/3 วรรคสอง) ให้ปรับไม่เกิน 500,000 บาท

ประการที่ 2 ตามมาตรา 63

กรณีผู้ที่มีหน้าที่รายงานหรือแจ้งโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องแจ้งในการรายงานธุรกรรมมาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 16 หรือมาตรา 21 มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50,000 บาท – 500,000 บาท

ประการที่ 3 ตามมาตรา 64

กรณีผู้ที่ไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือไม่ส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานที่สำนักงาน ปปง. สอบถาม

เมื่อผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามได้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกำหนดการเปรียบเทียบปรับผู้ที่มีหน้าที่รายงาน โดยให้อำนาจคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในความผิดที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดได้

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต

แม้ว่ามีการบัญญัติให้ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ก็ตาม แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และกฎกระทรวงและมาตรการที่ออกตามกฎหมายยังคงมีปัญหาและข้อบกพร่องไม่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ ดังสรุปได้ต่อไปนี้

2.2.1 การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

บริษัทประกันชีวิตดำเนินการรับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และนำมาตรวจสอบรายชื่อกับฐานข้อมูลของลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมในบริษัทประกันชีวิต ปัญหาในทางปฏิบัติ หากข้อมูลรายชื่อที่บริษัทประกันชีวิตนำมาใช้มีความไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง หรือเกิดปัญหาทางด้านส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น บริษัทประกันชีวิตจะต้องรับโทษในการไม่แจ้งข้อมูลหรือแจ้งไม่ครบถ้วนอย่างไร และเนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่จะอธิบายถึงลักษณะและวิธีการตรวจสอบรายชื่อของสำนักงาน ปปง หรือการใช้ไฟล์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงาน ปปง

2.2.2 การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

1. ปัญหาว่า ด้วยลักษณะของสัญญาประกันชีวิต มีความคุ้มครองหลายประเภทซึ่งแต่ละวัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์ก็มีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตเพื่อออมทรัพย์ มีเงินปันผล มีเงินงวดคืนระหว่างอายุสัญญา หรือกรมธรรม์เพื่อคุ้มครองให้สวัสดิการพนักงาน ลูกจ้างกรณีเจ็บป่วย ทูพพลภาพหรือเสียชีวิตเท่านั้น หรือแม้กระทั่งกรมธรรม์เพื่อช่วยเหลือคนยากไร้ที่รัฐบาลสนับสนุนจำกัด ดังนั้น การเพื่อบริการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเกี่ยวกับกรมธรรม์แม้ว่าจะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือกิจการอยู่ในการควบคุมของบุคคลนั้น จึงไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเสี่ยงที่จะถูกนำไปก่อการร้ายจึงมีความเสี่ยงต่ำและบริษัทต้องใช้ทรัพยากร บุคลากร และระยะเวลาทำให้ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของบริษัทประกันชีวิตเพิ่มสูงขึ้นมากเกินความจำเป็น

2. การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินในประเทศไทยยังมีความไม่ชัดเจน เพราะเหตุยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ออกมาจากทางสำนักงาน ปปง เช่น กรณีการพิจารณาให้ระงับการดำเนินการกับกรมธรรม์ฉบับนั้นโดยพิจารณาให้กรมธรรม์สะดุดลง หรือสิ้นผลลง ไม่มีผลบังคับนับตั้งแต่เวลาที่ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและตรวจสอบพบแล้วให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน เพราะการให้กรมธรรม์มีผลบังคับต่อไปก็เป็นการใช้ประโยชน์จากเบี้ยประกัน ทำให้มูลค่า

เงินสดในกรมธรรม์เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ผู้ถูกกำหนดซื้อความคุ้มครองตามกรมธรรม์ ในกรณีที่มีการตีความอย่างเคร่งครัดตามตัวอักษรซึ่งเป็นหลักการตีความตามกฎหมายอาญา หรือกรณีจะเปลี่ยนไปหรือไม่หากพิจารณาให้กรมธรรม์มีผลบังคับต่อไปโดยให้ความคุ้มครองตามสัญญาประกันชีวิตฉบับเดิม เพียงแต่กรณีเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาที่มีเงินคืน หรือผลประโยชน์ที่ต้องจ่ายคืน บริษัทประกันชีวิตไม่ส่งมอบคืนแก่ผู้บุคคลที่ถูกกำหนด หากเป็นเช่นนี้กรณีจะสร้างความไม่ชัดเจนในกรณีต่อมา คือ การหากกรมธรรม์ฉบับดังกล่าวมีการทำประกันที่ชำระเบี้ยเป็นรายเดือน สามเดือน หรือรายปี กรณีลูกค้าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดในระหว่างที่กรมธรรม์มีผลบังคับ แล้วถึงกำหนดต้องชำระเบี้ยหากไม่ชำระกรมธรรม์จะสิ้นผลหรือขาดอายุ หรือกรมธรรม์จะไม่มีมูลค่าเงินสดตามแต่กรณี เช่นนี้ บริษัทประกันชีวิตจะสามารถรับเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายระหว่างกรมธรรม์มีผลบังคับ และผู้เอาประกันซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดจะใช้สิทธิตามความคุ้มครองในกรมธรรม์ได้ที่จะไม่ขัดกับมาตรการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

3. ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ปัจจุบันยังไม่มีนิยาม คำว่าครอบครอง จึงไม่ชัดเจนถึงกรณีการครอบครองในลักษณะใด หรือเป็นการครอบครองในลักษณะตามกฎหมายแพ่ง (Possession) หรือรวมถึงการอยู่ในความดูแล (Custody) หรือการควบคุม(Control) ด้วยหรือไม่ อีกทั้ง กรณีเป็นนิติบุคคลมีบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นกรรมการ 1 คน ต้องระงับการทำธุรกรรมกับนิติบุคคลนั้นทั้งหมดเลยหรือไม่ หรือกรณีเป็นเจ้าของร่วมกัน ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง กำหนดหน้าที่บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด แต่เจตนาารมณ์ของการรายงานทรัพย์สินในทางระหว่างประเทศอาจกำหนดหน้าที่ของประชาชน ซึ่งตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ว่าบุคคลใดห้ามทำธุรกรรมหรือดำเนินการใดๆกับบุคคลที่ถูกกำหนดหรือประโยชน์แก่บุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้น เมื่อรู้หน้าที่ว่าห้ามทำแล้ว บุคคลที่รู้ย่อมควรมีหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลต่อสำนักงาน ปปง จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติยังไม่สนับสนุนกัน

4. การพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงเพื่อค้นหาผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการ

เนื่องจากกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดให้บริษัทระบุผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และนำไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของบริษัทที่ต้องค้นหาว่าใครคือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเพื่อใช้ในการพิจารณาการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ไม่สามารถค้นหาผู้รับประโยชน์ที่

แท้จริงที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งต้องมีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ จึงมีความจำเป็นในการพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

2.2.3 การแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

เนื่องจากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนแก่บริษัทประกันชีวิตในการระงับและแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน ดังเช่น กรณีเมื่อผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดขอใช้สิทธิตามสัญญา แต่ได้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง แม้มีการตอบข้อหารือของสำนักงาน ปปง แต่ยังคงมีความไม่ชัดเจนถึงกรณี ในระหว่างที่มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หากผู้เอาประกันซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแสดงเจตนาเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือเงื่อนไขซึ่งจำเป็นต้องแจ้ง

2.2.4 การแจ้งข้อมูลรายชื่อ

บริษัทประกันชีวิตต้องแจ้งข้อมูลผู้ที่ทำธุรกรรมหรือเคยทำธุรกรรมด้วยที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งในบทนี้มีความหมายในแง่ ลูกค้าของบริษัท แต่จะหมายความถึงกรณีบริษัทประกันชีวิตไปเป็นลูกค้าของบริษัทอื่นซึ่งเป็นผู้ทำสัญญากับบริษัทด้วย ยกตัวอย่างเช่น กรณี บริษัทส่งพนักงานไปตรวจสอบสถานะลูกค้าที่โรงพยาบาลในต่างจังหวัด บริษัทประกันชีวิตอนุมัติวงเงินค่าใช้จ่าย พนักงานบริษัทประกันชีวิตนำรถไปเติมน้ำมันที่ร้านแห่งหนึ่งในต่างจังหวัดเพื่อใช้ในการเดินทาง บริษัทประกันชีวิตต้องเก็บใบเสร็จรับเงิน หรือใบกำกับภาษี เพื่อตรวจสอบรายชื่อ ในการนี้ บริษัทประกันชีวิตต้องเก็บข้อมูลของร้านเติมน้ำมันไว้ในเพื่อตรวจสอบย้อนหลัง 5 ปี กรณีจะเปลี่ยนไปหากพนักงานต้องไปสำเนาเอกสารเพื่อดำเนินการส่งเอกสารกลับมายังบริษัทประกันชีวิต ร้านถ่ายเอกสารออกหลักฐานเป็นบิลเงินสด ร้านไม่ได้จดทะเบียนนิติบุคคล หรือกรณี พนักงานเดินทางด้วยรถยนต์ประจำทาง ค่าแท็กซี่ ที่จ่ายเงินออกไป บริษัทประกันชีวิตต้องข้อมูล ขอสำเนาบัตรประชาชนมาเป็นหลักฐาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจและเพิ่มภาระและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2.2.5 นโยบายและการประเมินความเสี่ยง

ปัญหาในการกำหนดหน้าที่ให้บริษัทประกันกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติใด ๆ ตาม มาตรา 6 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556 ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีแนวทางหรือคู่มือปฏิบัติที่ทำ

ให้บริษัทประกันชีวิตสามารถนำไปปรับใช้ในบริษัทได้ โดยการกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้วิจัยแบ่งปัญหาเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ผลិតภัณฑ์และการให้บริการ ได้แก่ กรณี การไม่มีเลขบัตรประชาชน หรือเลขที่หนังสือเดินทางหมดอายุ อาจเป็นเหตุให้การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าไม่พบ บริษัทประกันชีวิตควรมีแนวทางอย่างไร

2 การประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า ในกรณีปัจจัยเสี่ยงมีความกระจุกกระจายอยู่ในกฎหมายลำดับรองทำให้เกิดความสับสนในการพิจารณาความเสี่ยง กรณีลูกค้ามีความเสี่ยงหลายอย่างเกี่ยวข้องกับบริษัทประกันชีวิตควรมีแนวทางอย่างไร

3 การตรวจสอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เช่น เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภท ดังนั้น ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางในการออกนโยบายตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภทของภาคธุรกิจประกันชีวิต เช่น บริษัทต้องตรวจสอบรายชื่อผู้ทำธุรกรรมหรือลูกค้ากับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด แต่ค่าใช้จ่ายดำเนินการของบริษัทประกันชีวิตกรณีสำรองจ่ายให้พนักงานและพนักงานบริษัทนำมาเบิกค่าใช้จ่ายคืน บริษัทประกันชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายควรกำหนดนโยบายในทิศทางอย่างไร

4 การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยเรื่องข้อกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงนั้น อาจก่อให้เกิดความสงสัยว่าบริษัทประกันชีวิตหน้าทีในการรายงานอย่างไร เพราะปัจจุบันยังไม่มีแนวทางกำหนดหรืออธิบายถึงกรณีนี้

2.2.6 ช่องทางการจำหน่าย

ช่องทางการให้บริการผ่านตัวแทน หรือนายหน้ากำหนดในแนวทางปฏิบัติเป็นช่องทางการทำธุรกรรมต่อหน้า¹⁴⁵ ทั้งนี้เป็นกลุ่มที่มีการพบลูกค้าและต่อหน้าและในทางปฏิบัติของบริษัทประกันชีวิต จะให้รับชำระเบี้ยแทนบริษัทประกันชีวิตและจะมีใบเสร็จรับเงินชั่วคราวที่ออกให้แก่ลูกค้าเวลารับเบี้ยประกัน และมีเงื่อนไขว่าตัวแทนนำส่งเบี้ยประกัน คืนบริษัทประกันชีวิต ตัวแทนนายหน้าเป็นกลุ่มที่มีโอกาสในการช่วยเหลือบริษัทประกันชีวิต และหน่วยงานราชการ เพื่อเก็บข้อมูลหลักฐานและลักษณะสภาพแวดล้อมของลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมมากที่สุด และปัจจุบันแนวทางในประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ตัวแทนหรือนายหน้าดำเนินการด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตจึงถูกกำหนดมีหน้าที่ในการกำหนดขั้นตอนการแสดงตนและพิสูจน์ทราบข้อมูลลูกค้าภายหลังที่บริษัทได้รับข้อมูลจากตัวแทนนายหน้า และตัวแทนนายหน้าเป็นช่องทางผ่านของเงินในขณะที่การกำกับดูแลตัวแทนนายหน้า

¹⁴⁵ แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557.

ทั่วไปอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ซึ่งปัญหาที่ผู้วิจัยศึกษาได้แก่ ตัวแทนนายหน้าที่ยังขาดการกำกับดูแลด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และอาจจะใช้หรือถูกใช้เป็นช่องทางของเงินในการสนับสนุนการก่อการร้าย

2.2.7 เงินกองทุนประกันชีวิต

กรณีหากผู้จัดการกองทุนหรือคณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่บริษัทประกันชีวิตในการนำส่งเงิน รวมถึงการจ่ายเงินของกองทุนประกันชีวิตแก่ผู้เอาประกันที่มาขอรับเงินคืน ยังรวมถึงการนำเงินกองทุนไปลงทุนได้ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยจึงศึกษา

2.2.8 การเก็บรักษาข้อมูล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ไม่ได้กำหนดเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นการเฉพาะ เรื่องการเปิดเผยข้อมูลก็ไม่ได้กำหนดเฉพาะไว้ เมื่อบริษัทประกันชีวิตยื่นข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการทำธุรกรรมรวมถึงแบบ ข้อมูลที่ยื่นก็ไม่มีส่วนใดกำหนดไว้ให้เก็บรักษา ขณะที่ในข้อแนะนำของ FATF กำหนดว่าข้อมูลที่หน่วยข่าวกรองได้รับมาต้องมีการเก็บข้อมูลไว้ จึงเกิดความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

นอกจากนั้นกรณีการเปิดเผยข้อมูลซึ่งแม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดข้อห้ามและข้อยกเว้นไว้ แต่ ข้อยกเว้นที่มีอยู่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เช่น บริษัทประกันชีวิตได้จัดจ้าง Outsource ที่เป็นสำนักงานกฎหมายที่เชี่ยวชาญด้าน AML/CFT แต่กลับถูกข้อห้ามเปิดเผย และอาจเสี่ยงต่อบทลงโทษเพราะถือว่าเป็นการเปิดเผยต่อบุคคลใดๆ หรือบุคคลที่สาม

บทที่ 3

มาตรการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ต่อธุรกิจประกันชีวิต

3.1 การนำมาตรการการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นมาตรการก่อนที่จะมีการดำเนินมาตรการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อใช้ในการการยึดอายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

หน้าที่ของบริษัทประกันชีวิต 4 ประการหลักตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ให้กำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือกำหนดมาตรการอื่นใด

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยนโยบายต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยต้องกำหนดสาระสำคัญ¹⁴⁶ ได้แก่

สาระสำคัญในกรณีผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ของบริษัทประกันชีวิต ต้องไม่ถูกใช้เป็นช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และต้องมีการตรวจสอบพบได้อย่างรวดเร็ว¹⁴⁷

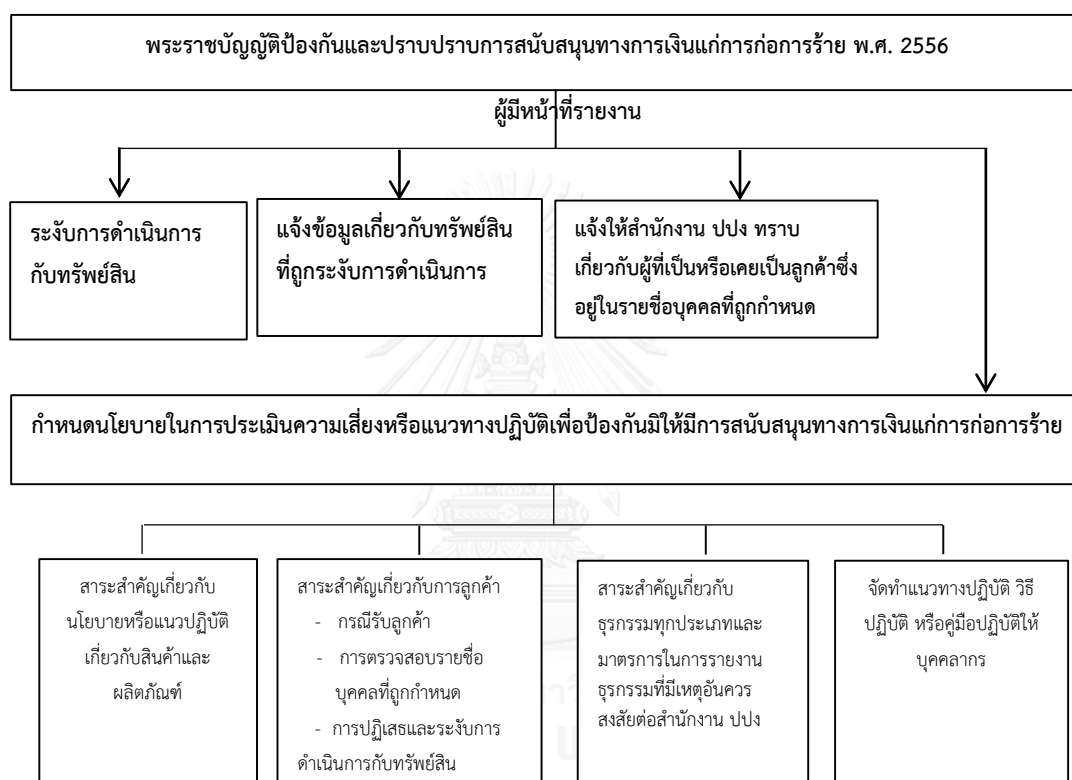
สาระสำคัญในกรณีการรับลูกค้า โดยพิจารณารับลูกค้าอย่างเคร่งครัดและมีการตรวจสอบรายชื่อลูกค้ากับบุคคลที่ถูกกำหนดให้เป็นปัจจุบันจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์

¹⁴⁶ ข้อ 3 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

¹⁴⁷ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นก่อนการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่

สาระสำคัญในกรณีธุรกรรมทุกประเภท การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย โดยบริษัทประกันชีวิตต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ปรากฏตามแผนภาพด้านล่างนี้¹⁴⁸

รูป 10 ภาพรวมหน้าที่ของผู้มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

¹⁴⁸ ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

ในการออกนโยบายการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ให้ออกนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร¹⁴⁹ แล้วต้องได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหารระดับสูงของบริษัทประกัน¹⁵⁰

ประการที่สอง ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ประการที่สาม แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

ประการที่สี่ แจ้งให้สำนักงาน ปปง ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ดังนั้นในการพิจารณาแนวทางตามมาตรการในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้วิจัยนำแนวทางจากมาตรการในการฟอกเงินมาศึกษา โดยการกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีดังนี้

3.1.1 มาตรการจัดให้ลูกค้าแสดงตน

เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน¹⁵¹ ได้กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายประเมินความเสี่ยงในส่วนสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการรับลูกค้า ถึงแม้ในระเบียบไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการนำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินอันเพื่อนำไปสู่กระบวนการระบุตัวตนของลูกค้าใช้ร่วมกันได้ ดังต่อไปนี้

1. ลูกค้า

หมายถึง บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามที่กฎหมาย

¹⁴⁹ ข้อ 3 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

¹⁵⁰ ข้อ 5 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

¹⁵¹ ข้อ 3 (2) แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

กำหนด¹⁵² โดยสถาบันการเงินจะต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้ง ก่อนการทำธุรกรรม เว้นแต่มีการแสดงตนไว้ก่อน

ก. ลูกค้าบุคคลธรรมดา

(1) ชื่อเต็ม
 (2) วัน เดือน ปีเกิด
 (3) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี

(4) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

(5) อาชีพ สถานที่ทำงาน

(6) ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(7) ลายมือชื่อผู้ทำธุรกรรม

ในธุรกิจประกันชีวิต ลูกค้าที่มาทำธุรกรรมกับบริษัทประกันชีวิตในลักษณะบุคคลธรรมดา ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มลูกค้าบุคคลธรรมดาตามสัญญาประกันชีวิตประเภทกรมธรรม์สามัญ ซึ่งในทางปฏิบัติ เมื่อลูกค้าขอเอาประกันชีวิต ลูกค้าต้องกรอกรายละเอียดลงในใบคำขอเอาประกัน

ในรายการแสดงตนของบุคคลธรรมดาข้างต้น หมายถึง ในช่องทางการเสนอขายแบบเผชิญหน้า โดยไม่ผ่านเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ใดๆ ในขณะที่สร้างความสัมพันธ์ หมายความว่ารวมถึงการใช้ ตัวแทนหรือบุคคลที่สามที่มีหน้าที่รายงานฟังพา ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการเสนอขายโดยไม่ได้มีการทำธุรกรรมต่อหน้า ได้แก่ การเสนอขายผ่านช่องทางโทรศัพท์ หรือ ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต

¹⁵² ข้อ 2 แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 พ.ศ. 2556

หรือ ช่องทางไปรษณีย์ การแสดงตนของลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า ต้องมีข้อมูลอย่างน้อย¹⁵³ ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อเต็ม
- (2) เลขประจำตัวประชาชน กรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ (กรณีที่มี)
- (3) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย
- (4) ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

ข. ลูกค้านิติบุคคล

ในการแสดงตนของนิติบุคคล บริษัทประกันชีวิตต้องได้มาซึ่งข้อมูลการแสดงของลูกค้า โดยหลักฐานที่ปรากฏข้อมูลการแสดงตน ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อนิติบุคคล
 - (2) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (กรณีที่มี)
 - (3) หลักฐานการแสดงตน อย่างใดอย่างหนึ่ง
- กรณีนิติบุคคลทั่วไป ได้แก่ หนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกิน 6 เดือน หรือ หลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกิน 6 เดือน(กรณีเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ)

กรณีเป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ หนังสือแสดงความจำเป็นในการทำธุรกรรม หรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจ

กรณีเป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกันนี้ ได้แก่ หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจในการทำธุรกรรม

¹⁵³ ข้อ 6 แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16 พ.ศ. 2556

(4) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์

(5) ชื่อเต็มของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลทุกราย

(6) ข้อมูลผู้มีอำนาจลงนามแทน และผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ได้แก่

(ก) ชื่อเต็ม

(ข) วัน เดือน ปีเกิด

(ค) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือ

เดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติ

(ง) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

(7) ประเภทกิจการและวัตถุประสงค์กิจการ

(8) ตราประทับ(ถ้ามี)

(9) ลายมือชื่อผู้มีอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรม

กรณี นิติบุคคลที่ไม่ได้ทำธุรกรรมธุรกรรมต่อหน้ากับบริษัทประกันชีวิตในการแสดงตนของลูกค้า บริษัทประกันชีวิตต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนอย่างน้อย

(1) ชื่อนิติบุคคล

(2) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ในกรณีที่มี

(3) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์

(4) ข้อมูลของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม และบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ได้แก่

(ก) ชื่อเต็ม

(ข) วัน เดือน ปีเกิด

(ค) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติ

(ง) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

ข. ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย หมายถึง การตกลงให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง¹⁵⁴ กล่าวคือ เจตนารมณ์ของการบัญญัติคำว่า บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย เพื่อใช้ในลักษณะรวมกลุ่มแบบกองทรัสต์¹⁵⁵ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยบัญญัติห้ามจัดตั้งกองทรัสต์ไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนของพินัยกรรม มาตรา 1686 โดยมีข้อยกเว้นว่า การจัดตั้งทรัสต์จะกระทำขึ้นได้ตามกฎหมายเฉพาะเท่านั้น¹⁵⁶ ดังเช่นพระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 อย่างไรก็ตามในต่างประเทศมีกองทรัสต์ที่แบ่งได้ 2 ลักษณะใหญ่ คือ กองทรัสต์ที่ก่อตั้งระหว่างมีชีวิตอยู่ โดยผ่านข้อตกลงของทรัสต์และจะมีผลบังคับใช้ทันทีเมื่อได้แต่งตั้งและจัดหาเงินทุนเข้าไปให้ทรัสต์ (Inter Vivos Trusts) และ กองทรัสต์ที่สร้างขึ้นตามพินัยกรรมและจะมีผลบังคับใช้เมื่อตาย (Testamentary Trusts) ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องประกันชีวิตเป็นกรณี กองทรัสต์ที่สร้างขึ้นระหว่างการมีชีวิต โดยจัดตั้งกองทรัสต์ประกันชีวิตที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable life insurance trust) มีผู้ก่อตั้งทรัสต์ (Settlor) เป็นผู้เอาประกัน (Insured) และผู้ดูแลทรัพย์สินหรือทรัสต์จะจัดการดูแลเกี่ยวกับเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ที่ยังมีผลใช้บังคับ (Transferring an existing policy) หรือ การเข้าซื้อกรรมสิทธิ์ใหม่ (Having the trust purchase a new policy)

ดังนั้นรูปแบบทรัสต์ในด้านประกันชีวิตในประเทศไทยจึงยังไม่มีโดยผลของกฎหมาย ทำให้ลูกค้าประเภทบุคคลที่มีการตกลงทางกฎหมายจึงยังไม่มีปัจจุบัน ทั้งนี้การแสดงตนที่ทำธุรกรรมต่อหน้าโดยทั่วไป ผู้วิจัยสรุปได้ดังรูปด้านล่าง¹⁵⁷

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁵⁴ ข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁵⁵ ทรัสต์ คือ กองทรัสต์ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยผู้ก่อตั้ง (Settlor) มีทรัสต์ (Trustee) เป็นเจ้าของทรัพย์สินตามกฎหมายและมีหน้าที่จัดการ กองทรัสต์สินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทรัสต์เพื่อให้ผลประโยชน์ตกแก่ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary)

¹⁵⁶ อันว่า ทรัสต์ นั้น จะก่อตั้งขึ้น โดยตรงหรือโดยทางอ้อม ด้วยพินัยกรรม หรือ ด้วยนิติกรรมใด ๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิต กิติ หรือ เมื่อตายแล้ว กิติ หากมีผลไม่ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจ ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการก่อตั้ง ทรัสต์ เท่านั้น

¹⁵⁷ ผู้วิจัยจัดทำตารางสรุปขึ้นเอง เพื่อให้ให้เห็นภาพรวมของลูกค้าและผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว

รูป 11 รายการแสดงตนของลูกค้าและเอกสารที่พบข้อมูลแสดงตัวตนของลูกค้า

	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงทางกฎหมาย
รายการแสดงตน	(1) ชื่อเต็ม (2) ว.ต.ป.เกิด , (3)เลข ID/ PASSPORT, สัญชาติ (4)ที่อยู่ทะเบียนบ้าน และ ที่อยู่ปัจจุบัน (5)อาชีพ OFFICE. (6)ข้อมูลการติดต่อ อาทิ Tel.Email, (7)ลายมือชื่อ, ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนาม	(1)ชื่อนิติบุคคล, (2)เลขผู้เสียภาษีนิติ(ถ้ามี), (3)หลักฐานการแสดงผล (4)ที่ตั้งและ Tel. (5)ชื่อเต็มผู้มีอำนาจลงนามทุกราย (7)ประเภทกิจการและวัตถุประสงค์กิจการ (8)ตราประทับ(ถ้ามี) (9) ** ลายมือผู้มีอำนาจ หรือรับมอบอำนาจ (6) ข้อมูลผู้มีอำนาจลงนามแทน ผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย (ก)ชื่อเต็ม, (ข)ว.ต.ป.เกิด, (ค)เลขID, (ง)ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน
เอกสาร หลักฐาน	- สำเนาบัตรประชาชน/Passport - สำเนาทะเบียนบ้าน (ถ้ามี) - แบบฟอร์มบริษัท อาทิ ใบคำขอเอาประกันชีวิต ใบคำขอสินเชื่อ ใบสมัครประกันชีวิตกลุ่ม	- สำเนาบัตรประชาชน/Passport กรรมการ หรือผู้รับมอบอำนาจที่ลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง หรือ หนังสือมอบอำนาจที่มีรายการครบถ้วน - หนังสือรับรองบริษัท - ภพ.20 - แบบฟอร์มบริษัท อาทิ ใบคำขอสินเชื่อ ใบสมัครประกันชีวิตกลุ่ม

2. ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (Occasional client)

หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามที่กฎหมายกำหนด โดยไม่เคยจัดให้มีการแสดงตนและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นมาก่อน

ในพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และระเบียบที่ออกตามมาได้กำหนดบทนิยามไว้โดยตรง แต่กำหนดว่าให้บริษัทประกันชีวิตออกนโยบายที่เกี่ยวกับธุรกรรมทุกประเภท ลูกค้า และผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้น เมื่อพิจารณา คำว่า ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว อาจพิจารณาสอดคล้องไปตาม บทนิยามของ ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ที่มาของคำว่า ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว เดิมใช้คำว่า “ลูกค้าจร” หมายความว่า ลูกค้าที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวและไม่ต่อเนื่องกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 โดยลูกค้าจรจะต้องแสดง

ตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม ดังต่อไปนี้ (1) การทำธุรกรรมที่มีมูลค่าตั้งแต่เจ็ดแสนบาทขึ้นไป (2) ธุรกรรมที่เป็นการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน พ.ศ. 2554 ประกาศเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ฉบับก่อนมีการแก้ไขในปี 2556

ภายหลังมีการแก้ไขกฎกระทรวงจึงเปลี่ยนชื่อเรียกว่า ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และให้แสดงตนก่อนการทำธุรกรรมเมื่อธุรกรรมมีมูลค่าตั้งแต่ 700,000 บาทขึ้นไป หรือเป็นการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป ดังนั้น ลูกค้าจรรยาที่ธุรกรรมไม่ต่อเนื่องที่มีมูลค่าต่ำกว่า 700,000 บาท หรือ การโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีจำนวนเงินตั้ง 50,000 บาท จึงไม่ต้องแสดงตนก่อนการทำธุรกรรม

ทั้งนี้ ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ใช้เฉพาะประเภทธุรกรรมหรือประเภทบริการที่มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และผู้มีหน้าที่รายงานให้บริการกับประเภทธุรกรรมหรือประเภทบริการที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรการในการขอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อมั่นใจได้ว่า การทำธุรกรรมแบบครั้งคราวนั้นสมเหตุสมผลและไม่เสี่ยงต่อการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น การขอเอกสารทางการค้าที่สามารถแสดงผลหรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม หรือขอข้อมูลการแสดงตนที่เพิ่มเติมขึ้น

กรณีผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลดังนี้

ก. ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวที่เป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีข้อมูลอย่างน้อย

(1) ชื่อเต็ม

(2) วัน เดือน ปีเกิด

(3) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี

(4) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

(5) ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

ข. ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวที่เป็นนิติบุคคล ต้องมีข้อมูลแสดงตนอย่างน้อย

- (1) ชื่อนิติบุคคล
- (2) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (กรณีที่มี)
- (3) หลักฐานการแสดงตน อย่างใดอย่างหนึ่ง

กรณีนิติบุคคลทั่วไป ได้แก่ หนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกิน 6 เดือน หรือ หลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกิน 6 เดือน(กรณีเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ)

กรณีเป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ หนังสือแสดงความจำเป็นในการทำธุรกรรม หรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจ

กรณีเป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกันนี้ ได้แก่ หนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหนังสือแต่งตั้งหรือหนังสือมอบอำนาจในการทำธุรกรรม

- (4) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์
- (5) ข้อมูลผู้มีอำนาจลงนามแทน และผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ได้แก่

- (ก)ชื่อเต็ม
- (ข)วัน เดือน ปีเกิด

(ค)เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติ

(ง)ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

- (6) ตราประทับ(ถ้ามี)

ตาราง 7 การจัดให้แสดงตนของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน		
ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม	ประเภทลูกค้า	วงเงินการแสดงผล
สถาบันการเงิน	ลูกค้า	แสดงผลทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม
	ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	แสดงผลทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม เมื่อ - การทำธุรกรรมที่มีมูลค่าตั้งแต่ 700,000 บาทขึ้นไป - ธุรกรรมที่เป็นการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป

ที่มา: เอกสารสัมมนาของสหกรณ์ (2557): กองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ปปง. สืบค้นจาก

<http://chumnumpolice.org/public/sites/default/files/activity%20files/%E0%B8%9F%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99.pdf>

ทั้งนี้เมื่อได้จัดให้มีการแสดงตนแล้ว บริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลและเอกสารการแสดงผล โดยพิจารณาว่า

1. ผู้ที่แสดงตนนั้นที่มีตัวตนอยู่จริงตามกฎหมาย
2. วัตถุประสงค์สอดคล้องกับข้อมูลการแสดงผล
3. มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการดำเนินการกระบวนการบริหารความเสี่ยงและตรวจสอบเพื่อ

ทราบข้อเท็จจริง¹⁵⁸

3.1.2 มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

เนื่องจากกำหนดให้นำมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาใช้บังคับใช้โดยอนุโลมกับมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเป็นกระบวนการภายหลังที่บริษัทประกันชีวิตได้จัดให้ลูกค้าแสดงตนแล้ว บริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบ

¹⁵⁸ คณะวิจัย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, “การจัดให้ลูกค้าแสดงตน”, ร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามร่างกฎกระทรวง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.(2556).

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งตาม มาตรา 20/1 ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกและตรวจสอบเป็นระยะจนยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ดังนี้

1. ระยะเวลาการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง¹⁵⁹

ก. เมื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์

บริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อนหรือขณะเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ ในบางกรณีที่มีเหตุจำเป็นและอุปสรรค บริษัทประกันชีวิตอาจตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าหลังจากการสร้างความสัมพันธ์แล้ว โดยให้ระบุตัวตนของลูกค้าและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดในโอกาสแรกที่จะกระทำได้ และได้อยู่ภายใต้การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่มีประสิทธิภาพ ไม่กระทบกระเทือนถึงกรณีมีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข. เมื่อทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไม่ว่าครั้งเดียวหรือหลายครั้ง รวมมูลค่าตั้งแต่ 700,000 บาท ขึ้นไป

เมื่อบริษัทประกันชีวิตทำธุรกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง ลักษณะเป็นครั้งคราว บริษัทประกันชีวิตจะเริ่มพิจารณาเมื่อวงเงินเริ่มต้นตั้งแต่ 700,000 บาท ดังนั้น หากวงเงินธุรกรรมน้อยกว่าจำนวนดังกล่าว บริษัทไม่ต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก็ได้

ค. มีข้อสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

กรณีเมื่อมีพฤติการณ์ที่จะเป็นการฟอกเงิน ซึ่งเป็นความวิตถรรวเกี่ยวกับความผิดมูลฐาน เช่น ธุรกรรมมูลค่าสูงของผู้นั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ก่อการร้ายที่รัฐบาลติดตาม หรือ กรณี

¹⁵⁹ ข้อ 18 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

พฤติการณ์ที่มีการชำระเบี้ยประกันให้กับผู้ก่อการร้าย โดยไม่ได้จำกัดวงเงินขั้นต่ำ ในทางปฏิบัติ บริษัทจำเป็นต้องพิจารณาพฤติการณ์เป็นรายกรณีไป กรณีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อาจพิจารณาจากความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือหน่วยงาน หรือบุคคลตามประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงาน ปง. หรือ กลุ่มรายชื่อที่สำนักงาน ปง. แจ้งรายชื่อในลักษณะรายชื่อเฝ้าระวัง

ง. มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าหรือระบุตัว ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง¹⁶⁰

เมื่อบริษัทพบว่าข้อมูลแสดงตนที่ได้รับมา ยังไม่เพียงพอหรือน่าเชื่อถือ ทำให้บริษัทไม่สามารถระบุตัวตนของลูกค้าได้ หรือยืนยันการมีตัวตนอยู่จริงไม่ได้ เช่น ลูกค้ามีการใช้ชื่อไม่ตรงกับข้อมูลแสดงตน บริษัทสามารถดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเพื่อพิสูจน์ทราบลูกค้าได้

2.วิธีการดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน

บริษัทจะต้องดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าว่า เป็นบุคคลที่มีอยู่จริง โดยเป็นตัวตนของลูกค้าผู้นั้นเอง และเป็นผู้มีเจตนาทำธุรกรรมหรือสร้างความสัมพันธ์กับบริษัทเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการทำนิติกรรม บริษัทต้องดำเนินการ¹⁶¹ ดังนี้

ก. กรณีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

(1) ให้ระบุตัวตนของลูกค้า และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า

กล่าวคือ บริษัทนำข้อมูลของลูกค้ามาพิจารณาว่ามีความน่าเชื่อถือของข้อมูลพอที่จะเชื่อได้ว่าข้อมูลนั้นสามารถยืนยันตัวตนแท้จริงของลูกค้าได้

(2) ให้ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

กล่าวคือ บริษัทพิจารณาจากข้อมูลและความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าในธุรกรรมของลูกค้าบุคคลใดเป็นผู้ที่รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของธุรกรรมนั้น

¹⁶⁰ หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงหรือมีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16(1)หรือ (9) หรือบุคคลที่ลูกค้าทำธุรกรรมแทน รวมถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

¹⁶¹ ข้อ 19 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

(3) ให้ตรวจสอบข้อมูลรายชื่อของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

กล่าวคือ เมื่อบริษัททราบตัวตนลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงแล้วบริษัทต้องนำรายชื่อของลูกค้าและรายชื่อผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงซึ่งบริษัทระบุตัวตนไว้มาตรวจสอบกับรายชื่อที่คณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

(4) ให้ตรวจสอบวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาถึงธุรกรรมที่ลูกค้าทำว่ามีเจตนาในการทำธุรกรรมอย่างไร ซึ่งวัตถุประสงค์ คือ ประโยชน์สุดท้ายที่ผู้แสดงเจตนาทำนิติกรรมปรารถนามุ่งประสงค์ไว้จะให้เกิดขึ้นเป็นไปอย่างไร โดยอาศัยนิติกรรมนั้นเป็นประโยชน์สุดท้ายที่นิติกรรมนั้นพึงอำนวยให้¹⁶²

โดยในธุรกิจประกันชีวิตอาจพิจารณาวัตถุประสงค์เบื้องต้น ได้ประเภทและแบบกรมธรรม์ เช่น แบบประกันสะสมทรัพย์ ผู้เอาประกันมีวัตถุประสงค์สะสมเงินออม เป็นแบบที่มีการชำระเบี้ยในระยะเวลาสั้น และอาจใช้ในการลดหย่อนภาษี และหากเสียชีวิตเงินเอาประกันก็จะตกไปสู่ทายาท แบบประกันบำนาญ ผู้เอาประกันมักผู้เอาประกันมีวัตถุประสงค์สะสมเงินออม เพื่อให้ได้เงินออมใช้หลักเกษียณ ลักษณะชำระเบี้ยเป็นระยะเวลานาน และอาจใช้ในการลดหย่อนภาษีตามนโยบายของรัฐ และหากเสียชีวิตเงินเอาประกันก็จะตกไปสู่ทายาท หรือแบบประกันสุขภาพและประกันอุบัติเหตุ ผู้เอาประกันมีวัตถุประสงค์ในการใช้รักษาพยาบาลตัวเอง เป็นไปในลักษณะสะสมเพื่อใช้รักษาพยาบาลยามฉุกเฉินภายในวงเงินที่คุ้มครองตามสัญญา โดยไม่สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ เบี้ยประกันที่ชำระไม่มีมูลค่าเงินสด จึงไม่มีการสะสมเงินเพื่อขอเงินเวนคืนได้

(5) ให้ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับระดับความเข้มข้นในการดำเนินการตรวจสอบและผลการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตพิจารณาตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินของลูกค้า โดยพิจารณาตามระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่บริษัทได้ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงแล้ว เช่น บริษัทพิจารณาว่า ลูกค้าอยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ ทำประกันชีวิตและประกันอุบัติเหตุชำระเบี้ยประกันเป็นรายปี ตั้งแต่เป็นเพศชาย มีอาชีพขายผ้า อายุ 20 ปีชำระเบี้ยไปจนถึง 85ปี โดยชำระเบี้ยปีละ 800 บาท

¹⁶² เสนีย์ ปราโมช, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้, หน้า 132.

เช่นนี้ บริษัทประเมินความเสี่ยงว่าลูกค้ายกเป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงต่ำ กำหนดให้ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินทุก 5 ปี ซึ่งในข้อนี้เป็นแนวปฏิบัติที่บริษัทต้องวางนโยบายขึ้นมา

3. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงต่ำ¹⁶³ บริษัทอาจลดระดับความเข้มข้นในการขอข้อมูลการระบุตัวตน การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การตรวจทานข้อมูลปัจจุบันของลูกค้ำได้¹⁶⁴

4. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง¹⁶⁵ บริษัทต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับที่เข้มข้นที่สุด โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. กำหนดขั้นตอนที่เพิ่มขึ้น หรือการขอหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้ำ เกี่ยวกับข้อมูลหรือหลักฐานในการประกอบกิจการของลูกค้ำ ข้อมูลแหล่งที่มาของเงินหรือรายได้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือในการทำธุรกรรม การกำหนดขั้นตอนให้มีการอ้างอิงถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินที่มีความน่าเชื่อถือด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ข. กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง และอนุมัติผลการตรวจทานข้อมูลตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ในกรณีที่ลูกค้ำมีความเสี่ยงสูงจนอาจเป็นเหตุให้บริษัทถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทต้องปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือไม่ทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำ และรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.

ค. กำหนดกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงอย่างเข้มข้นที่สุด โดยอาจพิจารณาเพิ่มความถี่ ขั้นตอน หรือลักษณะในการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม และเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลการระบุตัวตนและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำและให้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

5. การพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Ultimate Beneficial Owner)

¹⁶³ ประกาศสำนักงาน ปปง เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้ำที่มีความเสี่ยงต่ำ (ใช้บังคับ 9 พ.ย.2556)

¹⁶⁴ ข้อ 18 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2556

¹⁶⁵ ข้อ 15 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2556

หมายถึง บุคคลธรรมดา (Natural person) ที่เป็นเจ้าของบัญชีหรือเจ้าของ
ธุรกรรม(Account) ที่แท้จริง ซึ่งพิจารณาจากข้อเท็จจริงในทางพหุติบัญญัติ โดยมีลักษณะเบื้องต้นที่
สามารถพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

ก. บุคคลที่ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง

ตัวอย่างเช่น กรณีสัญญาประกันชีวิตที่มี นาย A เป็นผู้เอาประกัน (Insured) โดย
มีนางสาว B บุตรสาวเป็นผู้ชำระเบี้ย (Owner)ให้ ลักษณะข้อเท็จจริงเป็นที่สรุปว่า เจ้าของกรรมธรรม
ที่แท้จริง คือ เงินที่มาจากนางสาว B นางสาว B มีสถานะเป็นผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในฐานะ
เจ้าของที่แท้จริง

ข. บุคคลที่มีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ำ (Ultimate
controlling person)

ตัวอย่างเช่น กรณีบิดา ซื้อกรรมธรรมประกันชีวิตให้บุตรผู้เยาว์ (Insured) บุตร
ผู้เยาว์มีสถานะเป็นลูกค้ำบริษัท โดยบิดาเป็นคนเลือกแผนประกันชีวิตให้บุตร กำหนดประมาณการ
เบี้ยประกันที่ชำระได้ ทุนประกัน การระบุข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม เช่นนี้ บิดามีสถานะ
เป็นผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในฐานะผู้ควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำ

ค. บุคคลที่ลูกค้ำทำธุรกรรมแทน

ตัวอย่างเช่น กรณีพฤติการณ์ของลูกค้ำ เมื่อผู้เอาประกัน (Insured) ซึ่งเป็น
ภรรยา โดยข้อมูลตรวจสอบพบว่า ลูกค้ำไม่ได้มีอาชีพที่เป็นหลักแหล่งและรายได้อาจไม่เหมาะสมกับ
จำนวนเบี้ยประกันที่ต้องชำระ แต่มีเงินมาชำระเบี้ยประกันชีวิตประเภทออมทรัพย์ซึ่งเบี้ยประกันชีวิต
สูง โดยความสัมพันธ์สามีเป็นคน

ง. บุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคล

คำว่า ผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงินและว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไม่ได้
กำหนดบทนิยามไว้ แต่พิจารณาจากพฤติกรรมการได้

จ. บุคคลที่ใช้อำนาจควบคุมบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

ตัวอย่างเช่น กรณีพฤติการณ์เจ้าของกองทรัสต์ และทรัสต์

**6. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคล¹⁶⁶ ให้บริษัท
ดำเนินการ ดังนี้**

¹⁶⁶ ข้อ 22 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2556

ก. ให้บริษัทระบุตัวตนของลูกค้าและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่เป็นนิติบุคคล

(1) ชื่อและประเภทตามกฎหมาย สถานะทางกฎหมาย การมีอยู่จริง

(2) ข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม ผู้ก่อกำเนิดบุคคลละระบุผู้บริหารระดับสูง

และตรวจสอบรายชื่อกับ UN List และ Thailand List

(3) สถานที่ตั้งตามที่จดทะเบียนและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

ข. ให้บริษัทระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

บริษัทต้องสรุปผลการระบุตัวตนของลูกค้า ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ได้ว่ามีตัวตนอยู่จริง และไม่เป็นบุคคลคนอื่นที่แฝงตัว หรือใช้ชื่อแทน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยอาศัยข้อมูลหลักฐานที่แสดงตน และข้อมูลสาธารณะ¹⁶⁷

และในกรณีที่บริษัทไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ บริษัทต้องปฏิเสธการสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม หรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวและพิจารณา รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.¹⁶⁸

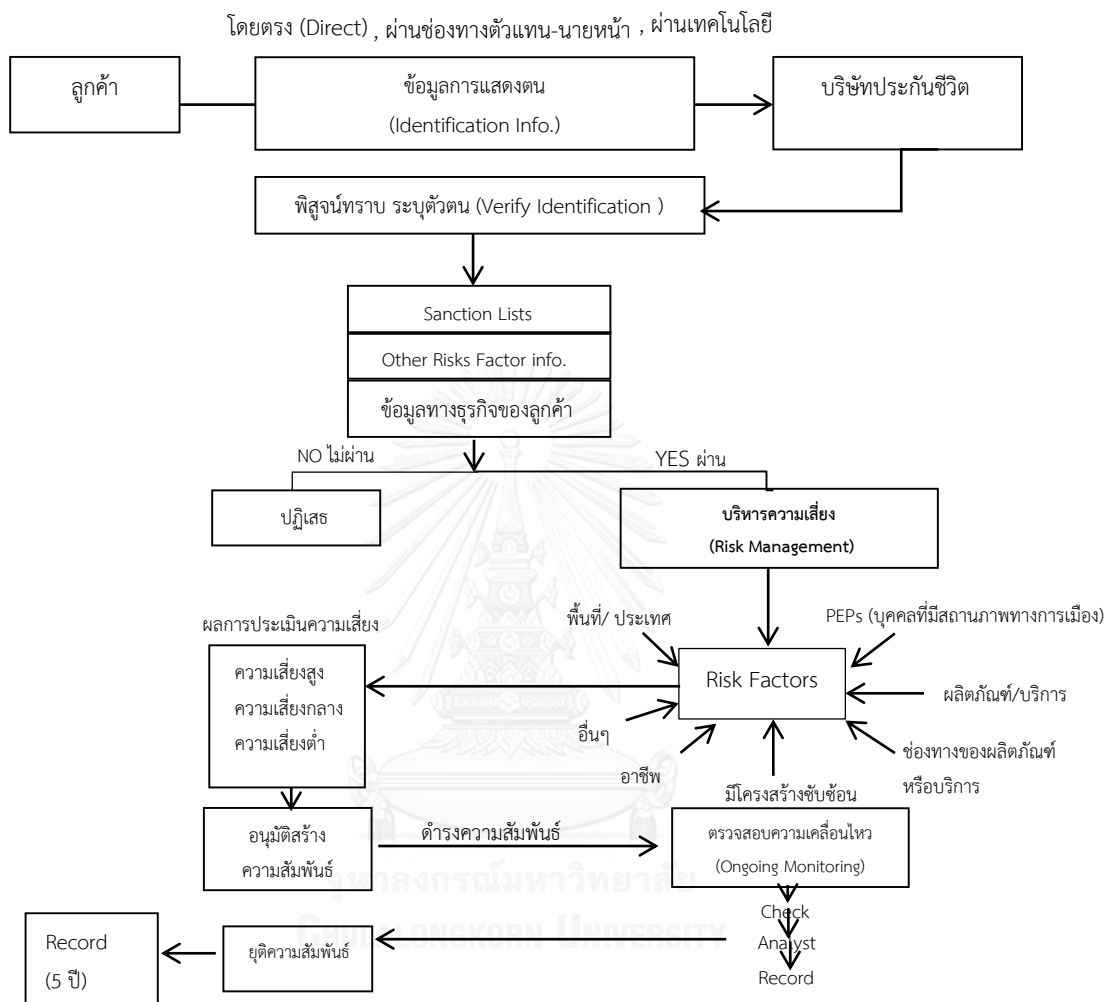
โดยลักษณะของกระบวนการการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นไปตามรูปด้านล่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁶⁷ ข้อมูลเรื่องหนึ่งเรื่องใดซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค หรือข้อมูลเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่สามารถแสวงหาได้จากแหล่งข้อมูลที่มีการเผยแพร่เป็นการทั่วไป และผู้เข้าถึงหรือผู้แสวงหาข้อมูลนั้น อาจต้องจ่ายหรือไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเพื่อการได้รับข้อมูลดังกล่าว รวมถึงข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มธุรกิจกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด สามารถเข้าถึงได้เพื่อตรวจสอบหรือทราบถึงข้อมูลต่างๆ

¹⁶⁸ ข้อ 23 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

รูป 12 กระบวนการ Customer Due Diligence

ที่มา : ผู้วิจัยปรับปรุงจากแผนภาพในแนวปฏิบัติ เรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557.

7. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

บริษัทต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงกับผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่มีมูลค่าตั้งแต่ 700,000 บาท กับบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ซึ่งในกฎกระทรวงกำหนดกรณีผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวเป็นนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายว่าให้มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไม่ว่าครั้งเดียวหรือหลายครั้งที่มีร่องรอยความต่อเนื่องรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่

700,000 บาทขึ้นไปโดยไม่เคยจัดให้มีการแสดงตนและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายดังกล่าวมาก่อน บริษัทต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ก. ตรวจสอบข้อมูลของบุคคล นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ดังนี้

(1) ระบุตัวตนของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และพิสูจน์ทราบตัวตนโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลสาธารณะที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้

(2) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(3) ตรวจสอบข้อมูลของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว กับข้อมูลรายชื่อบุคคลคณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข. ตรวจสอบการทำธุรกรรมในขณะที่ทำธุรกรรม หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเสร็จสิ้นแล้วหากสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ให้รายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.

ทั้งนี้ผู้วิจัยทำตารางสรุปผู้ทำธุรกรรมในธุรกิจประกันชีวิตกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าดังตารางด้านล่าง¹⁶⁹

¹⁶⁹ ผู้วิจัยจัดทำแผนภาพเอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของผู้ทำธุรกรรมในธุรกิจประกันชีวิต

รูป 13 แสดงผู้ทำธุรกรรมในธุรกิจประกันชีวิตกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ทำธุรกรรม	กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (ม.20/1)	
<p>ลูกค้า</p> <p>1.) สัญญาประกันชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ขอเอาประกัน - ผู้ปกครองผู้เยาว์(ชำระเบี้ย) - ผู้ขอซื้อกรม. ประกันกลุ่ม - ผู้ขอเอาประกันผ่าน Tele, TV direct, Internet <p>2.) การลงทุนที่บริษัทมีสิทธิให้บริการ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้กู้ยืมที่มีอสังหาริมทรัพย์ จำนองค้ำประกัน(รวมถึง การไถ่ถอน จำนอง การปลด จำนอง) - ผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์ - ผู้เช่าซื้อรถ เป็นต้น 	<p>ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกกับลูกค้า โดยต้องตรวจสอบเป็นระยะจนยุติความสัมพันธ์ - มีข้อสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย - มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าหรือระบุตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> -การบริหารความเสี่ยงด้าน AML/CFT - กำหนดระดับความเข้มข้นในการดำเนินการ CDD ลูกค้าทราวย - ระบุตัวตนลูกค้า/พิสูจน์ทราบตัวตน - ปัจจัยเสี่ยงสูง - ปัจจัยเสี่ยงต่ำ - ระบุผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง - ตรวจสอบรายชื่อ UN List / Thailand list - ขอข้อมูลวัตถุประสงค์การสร้างความสัมพันธ์ (ดูจาก แบบประกันฯ) - ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม
<p>ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับประโยชน์/ผู้จัดการมรดก/ทายาท - ผู้เป็นสมาชิกประกันกลุ่ม** 	<p>เมื่อใด :</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่ทำธุรกรรม ไม่ว่าจะครั้งเดียวหรือหลายครั้งมูลค่าตั้งแต่ 700,000 บาทขึ้นไป - มีการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป - มีข้อสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย - มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าหรือระบุตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุตัวตนลูกค้า/พิสูจน์ทราบตัวตน - ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ - ระบุผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง - ตรวจสอบรายชื่อ UN List / Thai list - ตรวจสอบธุรกรรมในขณะทำธุรกรรม หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเสร็จสิ้นแล้วหากสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รายงาน ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย - การให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย - การรับ หรือปฏิเสธ หรือยุติความสัมพันธ์

3.1.2.1 การตรวจสอบรายชื่อ

กำหนดให้บริษัทตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่ง UN ประกาศกำหนด (UN Sanction list) หรือเป็น บุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Thailand list)¹⁷⁰

ภายหลังการขึ้นบัญชีรายชื่อแล้ว ทางสำนักงาน ปปง. จะทำการรวบรวมรายชื่อและประกาศแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดให้ทราบแก่สาธารณะ โดยประกาศบนเว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง. และดำเนินการแจ้งรายชื่อด้วยวิธีการ 2 วิธี ได้แก่

วิธีการที่หนึ่ง การแจ้งรายชื่อด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแจ้งกับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามบทนิยาม

วิธีการที่สอง แจ้งเป็นหนังสือ ซึ่งแจ้งกับผู้ที่ครอบครองทรัพย์สิน และบุคคลที่ถูกกำหนดในการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3)พ.ศ. 2556

ในการกำกับดูแลของสำนักงาน ปปง. ปัจจุบัน มีการดำเนินการในลักษณะของผู้ให้บริการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอาศัยเทคโนโลยี (CDD Gateway)¹⁷¹ ซึ่งทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เป็นระบบตรวจสอบกลั่นกรอง (Filtering) ระหว่างข้อมูลลูกค้า กับข้อมูลบัญชีรายชื่อเฝ้าระวัง (Watchlist) โดยสำนักงาน ปปง. เป็นผู้กำหนด เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรม และรายงานผลการตรวจสอบกลับไปยังผู้ใช้บริการ โดยสามารถให้บริการได้ 3 รูปแบบดังนี้

ก. การตรวจสอบแบบออนไลน์สำหรับผู้ใช้งาน (End User Online Processing) สามารถใช้งานผ่าน ระบบ Web Application โดยใช้ Web Browser ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งาน (Workstation)

¹⁷⁰ ข้อ 19 (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁷¹ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน[ออนไลน์], สืบค้นจาก http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Provider_Qualification_CDD_GW_20120724_final_v2_1.pdf, 25 กุมภาพันธ์ 2557.

ข. การตรวจสอบแบบออนไลน์ โดยใช้เว็บเซอร์วิส (Web Services Online Processing) เพื่อให้บริการในรูปแบบการเชื่อมต่อโดยตรงระหว่างระบบ CDD Gateway และระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของผู้ให้บริการ (Host-to-Host Communication)

ค. การตรวจสอบแบบแบทช์ (Batch Processing) เป็นการเชื่อมต่อโดยตรงระหว่างระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Computer Server) ของผู้ให้บริการ โดยผ่านระบบ Messaging Gateway ของผู้ให้บริการ CDD Gateway เพื่อให้ผู้ให้บริการทำการตรวจสอบรายชื่อของลูกค้าจำนวนหลายรายการได้พร้อมกันระบบต้องสามารถรองรับข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2. มีระบบวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์และจัดระดับความเสี่ยงในการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

3. ระบบที่สามารถใช้งานกับข้อมูลบัญชีรายชื่อบุคคลที่ต้องจับตาเฝ้าระวัง (Watchlist) ได้หลากหลาย เช่น UN, EU, OFAC, BOE, ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์รวมถึงข้อมูลที่สำนักงาน ปปง. กำหนด เป็นต้น

4. ระบบที่สามารถรองรับสำหรับจัดเตรียมและเชื่อมโยงข้อมูล กับผู้ให้บริการข้อมูลบัญชีรายชื่อบุคคลที่ต้องจับตาเฝ้าระวัง (Watchlist)

รายชื่อที่บริษัทได้รับทางอิเล็กทรอนิกส์จากสำนักงาน ปปง ได้แก่

1. กลุ่มรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่ง UN ประกาศกำหนด (UN list)

2. กลุ่มกรณีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Thailand list)

3. กลุ่มรายชื่อผู้ที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรถูกเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด (High Risks) กลุ่มรายชื่อประเภทที่ 1 และ ประเภทที่ 2 เป็นรายชื่อที่เป็นข้อมูลสาธารณะมีการประกาศรายชื่อในเว็บไซต์ และส่งรายชื่อทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

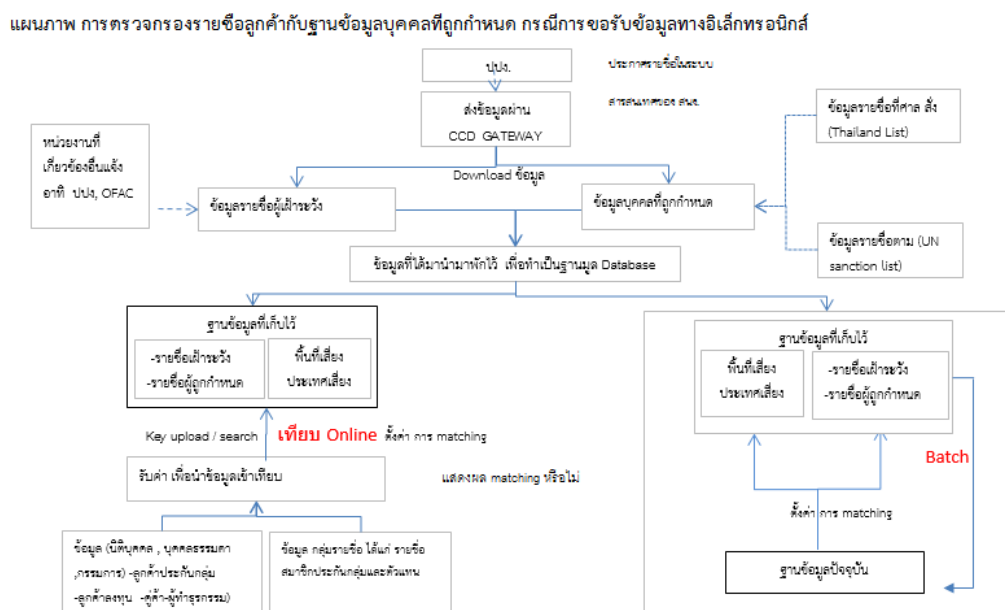
กลุ่มที่ 3 เป็นรายชื่อผู้ที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรถูกเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด¹⁷² บริษัท ประกันชีวิตไม่ได้มีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของรายชื่อดังกล่าว แต่บริษัทประกัน

¹⁷² ข้อ 14 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.2556

ชีวิตต้องนำรายชื่อไปใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหากพิจารณาแล้วพบว่าธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายชื่อดังกล่าวมีลักษณะเหตุอันควรสงสัย ต้องแจ้งรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ทราบ

ภาพด้านล่างผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองในกระบวนการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

รูป 14 การตรวจกรองรายชื่อลูกค้ากับฐานข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด กรณีการรับข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.1.2.2 การประเมินความเสี่ยง

ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556 ให้ตรวจสอบปัจจัยเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย กรณีกำหนดเรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงต่ำ โดยกระทำดังต่อไปนี้

ลักษณะและปัจจัยเสี่ยงสูง

1. ปัจจัยความเสี่ยงอันเกิดจากตัวลูกค้า

ก เมื่อผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง มี

ลักษณะ ดังนี้

(1) มีโครงสร้างการถือหุ้นมีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจตามปกติ

(2) มีข้อมูลตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งว่าเป็นรายชื่อที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

(3) ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง¹⁷³

(4) เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง¹⁷⁴

(5) ถูกพิจารณาโดยนัยอื่นว่ามีความเสี่ยงสูงไม่ว่าทางด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข เมื่อความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าดำเนินไปอย่างผิดปกติ

2. ปัจจัยความเสี่ยงอันเกิดจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในการฟอกเงิน กรณีที่ลูกค้ามีถิ่นที่อยู่ มีการประกอบอาชีพ มีแหล่งที่มาของเงินได้ หรือทำธุรกรรมในพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์หรือประเทศซึ่งเลขาธิการ ป.ง. กำหนด

ลักษณะหรือปัจจัยเสี่ยงต่ำ

ได้แก่ หนึ่ง ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากตัวลูกค้า สองปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการในธุรกิจประกันชีวิต ปรากฏในคู่มือแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ป.ง.¹⁷⁵ โดยบริษัทอาจพิจารณากำหนดความเสี่ยงต่ำ ดังต่อไปนี้

1. ประกันวินาศภัย กรมมหาวิทยาลัย
2. ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันไม่เกิน 50,000 บาท ในแต่ละปี หรือ กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว ในจำนวนไม่เกิน 100,000 บาท
3. ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือ ทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้นและไม่มีการสะสมเงินหรือให้ปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกัน

¹⁷³ ข้อ 3 แห่งประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าเกี่ยวกับอาชีพ (ใช้งบฯ 9 พ.ย. 2556)

¹⁷⁴ ประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่องบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (ใช้งบฯ 9 พ.ย. 2556)

¹⁷⁵ ข้อ 5 แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ

ชีวิตนั้นซึ่งในทางธุรกิจกรรมธรรมประเภทนี้ เช่น กรรมธรรมประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล¹⁷⁶ กรรมธรรมประกันชีวิตประเภทตลอดชีพ

4.ประกันกลุ่ม

5. ผลิตรักษาทางการเงินที่รัฐบาลสนับสนุน จำกัดวงเงินลูกค้าแต่ละราย ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิต เช่น กรรมธรรมไมโครอินซัวรันส์

6. บริษัทอาจพิจารณากำหนดผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินอื่นได้ ในกรณีต่อไปนี้
ได้เอง

- ก. ผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินที่ก่อให้เกิดภาวะผูกพันในการชำระหนี้
- ข. ผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น
- ค. ผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ
- ง. ผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้ หรือโอนได้แต่มีการกำหนดเงื่อนไขและกระบวนการที่ซับซ้อน
- จ. ผลิตรักษาหรือบริการทางการเงินที่ได้รับการจำกัดวงเงินไว้ในมูลค่าและจำนวนครั้งในการครอบครองหรือการใช้บริการทำให้ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้เป็นจำนวนมากหรือโอนหรือเปลี่ยนมือได้อย่างรวดเร็ว
- ฉ. ปัจจัยเสี่ยงที่บริษัทอาจกำหนดเพิ่มเติม ได้แก่ หากไม่พบปัจจัยเสี่ยงสูงหรือพบว่ามูลค่าและจำนวนความถี่ต่ำ หรือหากพบว่าลูกค้าใช้ผลิตรักษาความเสี่ยงต่ำ ไม่มีพฤติกรรมจะถูกรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งสรุปในตารางที่ 8

¹⁷⁶ “กรรมธรรมประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล” [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.oic.or.th/th/n/n13.php> , 24 กุมภาพันธ์ 2557.

ตาราง 8 แสดงลักษณะและปัจจัยเสี่ยงสูงตามแนวทางปฏิบัติ สำนักงาน ปปง.

ลักษณะและปัจจัยความเสี่ยงสูง			
ลูกค้า/ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง	อาชีพ	พื้นที่หรือประเทศ	PEPsไทย (พ้นตำแหน่ง ไม่เกินหนึ่งปีหรือยังคงมีบทบาทเกี่ยวข้องกับตำแหน่งแม้พ้น1 ปี) ใช้กับPEPต่างประเทศ (อนุโลม)
<p>1. โครงสร้างการถือหุ้น มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนกว่าธุรกิจปกติ</p> <p>2. เป็นรายชื่อที่กำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด</p> <p>3. ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าดำเนินไปอย่างผิดปกติ</p>	<p>1. คำอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือทองคำ</p> <p>2. คำของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและคำของเก่า</p> <p>3. รับแลกเปลี่ยนเงินตรา ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา</p> <p>4. ที่ให้บริการโอน และรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน</p> <p>5. ประกอบธุรกิจคาสีโนหรือบ่อนการพนัน</p> <p>6. ประกอบธุรกิจสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ</p> <p>7. คำอาวุธยุทธภัณฑ์</p> <p>8. บริษัทหรือนายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้าทำงานจากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ</p> <p>9. ธุรกิจนำเที่ยว บริษัททัวร์</p> <p>10. บริษัทที่กำหนดอาชีพอื่นๆ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมากในการซื้อขายสินค้าให้บริการจากลูกค้าอยู่เสมอ</p> <p>(2) เกี่ยวกับการใช้เงินสดหรือรับเงินสดโดยมักไม่มีกระบวนการไต่ผ่านธนาคารหรือสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือ</p> <p>(3) ที่มีการซื้อขาย ที่มักไม่มีแหล่งอ้างอิงที่มาของสินค้าอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสินค้าหายากและมีราคาสูง</p>	<p>1. พื้นที่ที่อยู่ภายใต้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน</p> <p>2. พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้าน AML/CFT หรือกระทำความผิดมูลฐานเฉพาะในสถานการณ์ที่ประกาศแจ้ง</p> <p>3. พื้นที่อื่นๆ บริษัทอาจกำหนดที่มีลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>(1) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกประเมินจากองค์กรระหว่างประเทศเป็นพื้นที่ไม่มีมาตรการด้าน AML/CFT เพียงพอ</p> <p>(2) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกันหรือใช้มาตรการบังคับโดยองค์กรสหประชาชาติ หรือสากลที่สำคัญ</p> <p>(3) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกประเมินจากองค์กรระหว่างประเทศมีอัตราทุจริตคอร์รัปชันหรืออาชญากรรมร้ายแรงระดับสูงมาก</p> <p>(4) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกประเมินจากองค์กรระหว่างประเทศ เป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือมีองค์กรก่อการร้ายปฏิบัติงานอยู่</p> <p>(5) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับข้อมูลจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ว่าเป็นแหล่งที่มีความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับก่ออาชญากรรมร้ายแรงซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน</p>	<p>1. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูง และมีอำนาจหน้าที่สำคัญในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ</p> <p>2. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูง และมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการควบคุมและบริหารในราชการส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ</p> <p>3. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูง และมีอำนาจบังคับบัญชาในระดับสูงของฝ่ายทหารหรือฝ่ายตำรวจ</p> <p>4. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ</p> <p>5. ยังให้รวมถึงบุคคลดังต่อไปนี้</p> <p>(1) สมาชิกในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา คู่สมรส และบุตร</p> <p>(2) ผู้ร่วมงานใกล้ชิด</p> <p>(ก) บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ร่วมงานที่ได้รับมอบหมายให้ครอบครองหรือดูแลทรัพย์สิน</p> <p>(ข) บุคคลธรรมดาซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเนื่องมาจากการสร้างหรือดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ</p> <p>6. บริษัทอาจกำหนดบุคคลอื่นหากมีพฤติกรรมหรือเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ลูกค้าที่อาจเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่</p>

ตาราง 9 แสดงลักษณะและปัจจัยเสี่ยงต่ำตามแนวทางปฏิบัติ สำนักงาน ปง.

ลักษณะและปัจจัยความเสี่ยงต่ำ*		
ลูกค้า	ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน	บริษัทอาจกำหนดลักษณะปัจจัยอื่น
<p>1. ลูกค้าที่เป็นรัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ</p> <p>2. ลูกค้าที่เป็นมูลนิธิช่วยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ มูลนิธิสายใจไทย</p> <p>3. ลูกค้าที่เป็นสถาบันการเงิน</p> <p>4. ลูกค้าที่เป็นกองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม</p> <p>5. ลูกค้าที่เป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์</p> <p>6. ลูกค้ามีสัญชาติอื่นหรือตั้งอยู่ในต่างประเทศ ที่เป็นส่วนราชการ , สถาบันการเงิน, กองทุนรวม กองทุนที่จัดขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่มีการกำกับด้านAML/CFTนำเชื่อถือ</p>	<p>1. ประกันวินาศภัย</p> <p>2. ประกันชีวิต ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันไม่เกิน 50,000 บาทในแต่ละปี หรือ กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว ในจำนวนไม่เกิน100,000 บาท</p> <p>(2) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้น และไม่มีการสะสมเงินหรือให้ปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกันชีวิตนั้น</p> <p>3. ประกันกลุ่ม</p> <p>4. ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รัฐบาลสนับสนุน จำกัดวงเงินลูกค้าแต่ละราย</p> <p>5. บริษัทอาจพิจารณากำหนดผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินอื่นได้ ลักษณะดังนี้</p> <p>(1) ที่ก่อให้เกิดภาวะผูกพันในการชำระหนี้</p> <p>(2) ที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น</p> <p>(3) ที่ไม่ใช้บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ</p> <p>(4) ไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้ หรือโอนได้แต่มีการกำหนดเงื่อนไขและกระบวนการที่ซับซ้อน</p> <p>(5) ที่ได้รับการจำกัดวงเงินไว้ในมูลค่าและจำนวนครั้งในการครอบครองหรือการใช้บริการ ทำให้ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้เป็นจำนวนมากหรือโอนหรือเปลี่ยนมือได้อย่างรวดเร็ว</p>	<p>(1) ลูกค้าไม่มีปัจจัยอื่น ๆ ให้พิจารณาว่าน่าจะมีความเสี่ยงในระดับสูง</p> <p>(2) ลูกค้ามีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมหรือมีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่มีมูลค่าและจำนวนความถี่ในการใช้บริการต่ำ</p> <p>(3) ลูกค้าใช้บริการทางการเงินหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่ำเท่านั้น</p> <p>(4) ลูกค้าไม่มีพฤติกรรมที่ผิดปกติหรือไม่เคยมีพฤติกรรมที่นำไปสู่การรายงานธุรกรรมที่เฝ้าระวังความเสี่ยง</p>

หมายเหตุ *มาจากข้อ 3- ข้อ 6 ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ทั้งนี้ผู้วิจัยจัดทำแผนภาพขึ้นเองโดยรวบรวมจากแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปง.

ส่วนกรณีผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าไม่ได้กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยง แต่ให้ดำเนินการอย่างน้อยในการตรวจสอบข้อมูลการแสดงผล ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และตรวจสอบรายชื่อ พร้อมกับพิจารณาในขณะที่ทำธุรกรรม หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเสร็จสิ้นแล้ว หากสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้บริษัทรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปง.¹⁷⁷

3.1.3 มาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

เนื่องจากการรายงานธุรกรรม สถาบันการเงินมีหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการทำธุรกรรม¹⁷⁸ต่อสำนักงาน ปง. เมื่อมีการทำธุรกรรมตามเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด โดยแบ่งธุรกรรมที่ต้องรายงานเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ธุรกรรมที่ใช้เงินสด ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน และธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ส่วนในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกำหนดว่าบริษัทต้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับธุรกรรมทุกประเภทและมาตรการการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย¹⁷⁹

1. ธุรกรรมที่ต้องรายงาน¹⁸⁰ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ก. ธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่มูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท

¹⁷⁷ ข้อ 32 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.2556

¹⁷⁸ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

¹⁷⁹ ข้อ3(3) กรณีธุรกรรมทุกประเภท ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ แม้ว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวแต่ละรายจะมีข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม และมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ในกรณีที่พบว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด

¹⁸⁰ กฎกระทรวง กำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2554

ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิตการรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดที่เกี่ยวกับสัญญาประกันชีวิต รายงานโดยใช้แบบฟอร์ม ปง. 1-04-1¹⁸¹ สามารถเกิดขึ้นได้ ในกรณีการรับชำระเบี้ยประกันภัย ในการชำระเบี้ยประกันภัยในงวดแรก หรือ กรณีการรับชำระเบี้ยในกรณีการต่ออายุ ในกรณีการคืนเงินกู้ ตามสิทธิกรมธรรม์¹⁸² ในกรณีมีการคืนเงินกู้อัตโนมัติ¹⁸³ เป็นต้น เมื่อมีการชำระเป็นเงินสด จำนวน ตั้งแต่ 2,000,000 บาท หรือมากกว่านั้นขึ้นไป

ข. ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000,000 บาท

ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิตการรายงานธุรกรรมที่ใช้เกี่ยวกับทรัพย์สิน รายงานโดยใช้แบบฟอร์ม ปง. 1-04-2 ทั้งนี้ในธุรกิจประกันชีวิตที่มีธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินจะอยู่ในส่วนการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทที่สามารถกระทำได้ โดยใช้แบบฟอร์ม ปง.1-02

ค. ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิต การรายงานธุรกรรม รายงานตามแบบฟอร์ม ปง. 1-04-3

สถาบันการเงินอาจใช้แบบรายงานการทำธุรกรรมรูปแบบอื่นที่มีข้อมูลเดียวกันกับแบบรายงานข้างต้นโดยใช้แบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนก็ได้

การรายงานการทำธุรกรรมตาม ก และ ข ที่มีการทำธุรกรรมเพื่อการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์รวมอยู่ด้วย ให้รายงานโดยใช้แบบ ปง. 1 - 05 - 9 หรือใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁸¹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2554 ข้อ 2 (1) การรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา 13 ให้สถาบันการเงินที่เป็นบริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต รายงานโดยใช้แบบ ปง. 1-04-1

¹⁸² เมื่อผู้เอาประกันภัยมีสิทธิ์ในการขอกู้เงินจากบริษัท โดยโอนผลประโยชน์กรมธรรม์เพื่อเป็นหลักประกันหนี้กู้ยืม จำนวนเงินที่ขอกู้ยืมได้จะไม่เกินมูลค่าเงินเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยที่มีอยู่ในขณะนั้น

¹⁸³ เงินกู้อัตโนมัติ คือ การนำมูลค่าเงินเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยที่มีอยู่ในขณะนั้นหลังจากบริษัทได้หักหนี้สินตามกรมธรรม์ (ถ้ามี) มาชำระเบี้ยประกันภัยแทนให้โดยอัตโนมัติในลักษณะของการกู้ยืมในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยยังมีได้ชำระเบี้ยประกันภัย เมื่อถึงกำหนดวันสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกัน

หากปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นประโยชน์ ที่ได้รายงานไปแล้ว ต้องรายงานข้อเท็จจริงให้สำนักงาน ปปง ทราบโดยไม่ชักช้า และการรายงานธุรกรรมให้เป็นไปตามแบบระยะเวลา หลักเกณฑ์¹⁸⁴ ดังนี้

(1) การรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดและธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินตามให้สถาบันการเงินรายงาน โดยการส่งแบบรายงานที่สร้างขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ถึงวันที่ 15 และที่สร้างขึ้นในระหว่างวันที่ 16 ถึงวันสิ้นเดือน ไปยังสำนักงาน ปปง. ภายใน 7 วันนับแต่วันถัดจากวันที่ 15 และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรมนั้น

(2) การรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา 13 (3) ให้สถาบันการเงินรายงานโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปปง. ภายใน 7 วันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

(3) การรายงานการทำธุรกรรมที่เป็นการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้รายงานทุกครั้งเมื่อมีการโอนเงิน หรือชำระเงิน หรือรับการโอนเงินของลูกค้า

ในการส่งแบบรายงาน บริษัทอาจทำได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

(ก) ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน ปปง.

(ข) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

(ค) ส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันมีระบบที่เรียกว่า AMLO Financial Electronic Reporting System¹⁸⁵ เชื่อมต่อเครือข่ายและส่งรายงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ผู้วิจัยสรุปการรายงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประจำวันชีวิตตามกฎหมายฟอกเงินได้ดังตารางที่ 10

¹⁸⁴ กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2543) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2554) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

¹⁸⁵ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, “รูปแบบการรายงานธุรกรรม : AMLO Financial Electronic Reporting System (FERS)” [ออนไลน์], สืบค้นจาก [http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Reporting_Options\(1\).pdf](http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Reporting_Options(1).pdf), 15 กุมภาพันธ์ 2558.

ตาราง 10 สรุปแบบ ระยะเวลา การนำส่งรายงานธุรกรรมตามกฎหมายฟอกเงินของบริษัทประกันชีวิต

ประเภทธุรกรรม	วงเงิน (บาท)ตั้งแต่	แบบรายงาน	ระยะเวลา รายงาน	ระยะเวลา นำส่ง	หมายเหตุ
1. รายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัทในเรื่อง การประกันชีวิต	2,000,000	ปพง. 1-04-1	ทุก 15วัน	ภายใน 7 วัน*	
2. . รายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ในการโอนเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (ที่ไม่ใช่การรับชำระแทน)	100,000	ปพง. 1-05-9	ทุก 15วัน	ภายใน 7 วัน*	
3. รายงานการทำธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัทในเรื่อง การประกันชีวิต	5,000,000	ปพง. 1-04-2	ทุก 15 วัน	ภายใน 7 วัน*	
4.รายงานการทำธุรกรรมโอนเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	700,000	ปพง. 1-05-9	ทุก 15วัน	ภายใน 7 วัน*	
3. รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการประกันชีวิต	ไม่จำกัด ครั้ง/ จำนวน หรือมูลค่า ธุรกรรม	ปพง. 1-04-3	เมื่อมีเหตุอันควร สงสัย	ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มี เหตุอันควร สงสัย	
4. รายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัทในกิจการอื่นที่ไม่ใช่เรื่อง การประกันชีวิต	2,000,000	ปพง. 1-01	ทุก 15วัน	ภายใน 7 วัน*	
5. รายงานการทำธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัทในกิจการอื่นที่ไม่ใช่ เรื่องการประกันชีวิต	5,000,000	ปพง. 1-02	ทุก 15 วัน	ภายใน 7 วัน	
6. รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับบริษัทในกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการประกันชีวิตและมีเหตุอันควรสงสัย		ปพง. 1-03	เมื่อมีเหตุอันควร สงสัย	ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มี เหตุอันควร สงสัย	

* ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ถัดจากวันที่ 15 หรือ สิ้นเดือน หมายถึง แบบรายงานช่วงวันที่ 1 ถึง 15 ให้รายงาน 1 ครั้ง

และ 16 ถึง สิ้นเดือน นำส่งอีก 1 ครั้ง โดยให้นำส่งนับแต่วันที่ 16 หรือ วันที่ 1 ภายใน 7 วัน

หมายเหตุ: ตารางข้างต้นผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองเพื่อแสดงการรายงานธุรกรรมในธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายฟอกเงิน

2. รุกรกรรมที่ไม่ต้องรายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กรณียกเว้นไม่ต้องรายงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์¹⁸⁶ ในกฎกระทรวง โดยสรุปตามตารางด้านล่าง¹⁸⁷

ตาราง 11 รุกรกรรมที่ไม่ต้องรายงานตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 และกฎกระทรวงฉบับที่ 13 (พ.ศ.2543) เว้นแต่เป็นรุกรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

1. รุกรกรรมที่พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี พระรัชทายาท หรือพระบรมวงศ์ ตั้งแต่ชั้น พระองค์เจ้าขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า เป็นคู่กรณี
2. รุกรกรรมที่รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นคู่กรณี
3. รุกรกรรมที่มูลนิธิ ได้แก่ มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ มูลนิธิสายใจไทย เป็นคู่กรณี
4. รุกรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ที่ทำกับสถาบันการเงิน
5. การทำสัญญาประกันวินาศภัย ที่ซัดใช้สินไหมทดแทนน้อยกว่า 10 ล้านบาท
6. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมประเภทโอนเป็นที่สาธารณประโยชน์หรือได้มาโดยการครอบครองปรปักษ์หรือได้ภาระจำยอมโดยอายุความ
7. รุกรกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ อาทิ รุกรกรรมรับชำระเงินแทนที่ต่ำกว่า 700,000 บาท, เครือข่ายบัตรเครดิต, หักบัญชี, หักบัญชีเช็ค, ดราฟต์ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารทางการเงิน
8. รุกรกรรมที่ทำผ่านเครื่องถอนเงินอัตโนมัติหรือผ่านเครื่องฝากเงินอัตโนมัติ
9. รุกรกรรมที่เป็นการโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์บางประเภท
(ก) การโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในสถาบันการเงินหรือระหว่างสถาบันการเงิน เฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อสถาบันการเงินเท่านั้น
(ข) การโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในสถาบันการเงิน เฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อลูกค้ารายเดียวกันเท่านั้น
10. รุกรกรรมที่สถาบันการเงินได้รายงานการทำรุกรกรรมที่ใช้เงินสดที่เป็นการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไปแล้ว สถาบันการเงินไม่ต้องรายงานรุกรกรรมในฐานะที่เป็นผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์อีก

3. รุกรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

เนื่องจากในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ไม่ได้กำหนดบทนิยามไว้ แต่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอก

¹⁸⁶ กฎกระทรวงฉบับที่ 5 ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

¹⁸⁷ ผู้วิจัยจัดทำตารางขึ้นเอง โดยอาศัยข้อมูลจากกฎกระทรวงฉบับที่ 5 และกฎกระทรวงฉบับที่ 13 ที่ออกตามกฎหมายฟอกเงิน

เงิน พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดนิยามในมาตรา 3 ไว้ว่า

ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน¹⁸⁸หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรม เพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

ซึ่งก่อนหน้าจะมีการแก้ไขคำนิยามของคำว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เคยได้นิยามว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายความว่า ธุรกรรมที่มีความซับซ้อนผิดไปจากการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกันที่ทำกันอยู่ตามปกติ ธุรกรรมที่ขาดความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหนีเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง¹⁸⁹ และตามแบบฟอร์มการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งเกี่ยวกับธุรกิจประกันชีวิต ปง 1-04-3 ได้กำหนดคำอธิบายไว้ว่า “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายความว่า ธุรกรรมที่มีความซับซ้อนผิดไปจากการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกันที่ทำกันอยู่ตามปกติ ธุรกรรมที่ขาดความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง”

ตามแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การรายงานธุรกรรมและการจัดให้ลูกค้าแสดงตนสำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทประกัน

¹⁸⁸ โดยความผิดมูลฐาน มีทั้งหมด 25 มูลฐาน (ปรากฏใน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มี 21 มูลฐาน และอีก 4 มูลฐานใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญการเลือกตั้ง, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556)

¹⁸⁹ สุทธาทิพย์ จีบเรียบ, “ปัญหาการรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”, (การศึกษาศิษษาปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552), หน้า 97.

ชีวิต (มีนาคม 2555) เกี่ยวกับลักษณะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ได้กำหนดว่า บริษัทมีหน้าที่ต้องตรวจสอบธุรกรรมที่มีความซับซ้อน หรือธุรกรรมที่มีขนาดใหญ่ หรือธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้า หรือธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหากพบว่าธุรกรรมดังกล่าวมีเหตุอันน่าเชื่อถือได้ว่า ผิดปกติหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยไม่ต้องคำนึงถึงมูลค่าของธุรกรรมดังกล่าว บริษัทต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง

ตามเอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนปฏิบัติงานในกลุ่มธุรกิจและการรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของสถาบันการเงินประจำปี พ.ศ. 2553 ได้ระบุว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนิติกรรม สัญญา หรือการดำเนินการใด ๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือที่เรียกว่า ธุรกรรม ที่ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

1. ซับซ้อนผิดไปจากการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกันที่ทำกันอยู่ตามปกติ
2. ขาดความเป็นไปได้เชิงเศรษฐกิจ

โดย สำนักงาน ปปง ได้อธิบายในการตอบข้อหารือ ที่ ปง 000.7.7/0057 ว่าธุรกรรมตาม 1 และ 2 พิจารณาจากฐานของการกระทำที่เกิดขึ้นตามปกติทางการค้าของผู้ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมนั้นๆ หรือจากตัวลูกค้าเองว่ามีความผิดปกติหรือขาดความเป็นไปได้ตามที่ควรจะเป็นไปตามปกติทางการค้าของตนหรือไม่

3. มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยกตัวอย่าง กรณีการที่ต้องรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป แต่ครั้งลูกค้าได้นำเงินสดมาทำธุรกรรมหลายๆ ครั้งละใกล้เคียงจำนวนที่ต้องรายงาน เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องรายงานธุรกรรม เป็นต้น

4. เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน

ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่ลูกค้ามาทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน และผู้มีหน้าที่รายงานได้ทราบว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานต่างๆที่บัญญัติไว้ในบทนิยามแห่งมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้ที่มีความผิดมูลฐานดังกล่าวมาติดต่อทำธุรกรรมด้วย

แนวทางในการรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ขั้นตอนที่ 1 เมื่อมีการตรวจพบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่ผิดปกติของลูกค้ารายหนึ่งรายใด

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องของมูลค่าในการทำธุรกรรมกับข้อมูลรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้าประกอบกับความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในการลงทุนหรือการออมเงินในขณะนั้น

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตรวจสอบความซับซ้อนของพฤติกรรมของลูกค้า ว่ามีการทำธุรกรรมลักษณะเดียวกันนี้ในครั้งก่อนมาน้อยเพียงใด

ขั้นตอนที่ 4 รายงานผลการตรวจสอบและผลการวิเคราะห์ให้แก่ผู้บริหารมีอำนาจในการตรวจสอบธุรกรรมที่อาจมีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้า

ขั้นตอนที่ 5 กรณีที่เห็นควรรายงานต่อสำนักงาน ผู้บริหารที่มีอำนาจดังกล่าว ลงนามอนุมัติเพื่อส่งรายงานธุรกรรมของลูกค้า เป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง. ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนับแต่วันที่ตรวจพบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่ผิดปกติ จนถึงขั้นตอนการส่งรายงานต่อสำนักงาน ปปง. ต้องไม่เกินกว่า 7 วันทำการ¹⁹⁰

เหตุของรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายฟอกเงินกำหนด
ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่สงสัยว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หากมีเหตุให้เชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะเป็นการทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการดังกล่าว บริษัทอาจไม่ดำเนินการตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.¹⁹¹

2. ในกรณีที่ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงจนอาจเป็นเหตุให้สถาบันการเงินถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สถาบันการเงินต้องปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือไม่ทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวและรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง.¹⁹²

¹⁹⁰ กองกำกับและตรวจสอบ, สำนักงาน ปปง, “ฟอกเงิน”, สืบค้นจาก <http://chumnumpolice.org/public/sites/default/files/activity%20files/%E0%B8%9F%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99.pdf> , 2557.

¹⁹¹ ข้อ 8 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁹² ข้อ 15(2) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

3. ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ได้ ให้สถาบันการเงิน ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม หรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวและพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ต่อสำนักงาน ปปง¹⁹³

4. ในกรณีพบข้อสงสัยที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่ การก่อการร้าย เมื่อผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทาง การเมืองหรือในกรณีที่มีการกำหนดโดยลักษณะพิเศษหรือโดยทางอื่นให้บุคคลที่มีสถานภาพ ทางการเมืองเป็นผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัย สถาบันการเงินได้ดำเนินการตรวจสอบ ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้ถือกรรมธรรม์ประกันภัยกับผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นบุคคลที่มี สถานภาพทางการเมือง แล้วพบว่า¹⁹⁴ สถาบันการเงินไม่สามารถดำเนินการ ดังต่อไปนี้ได้

ก. ไม่สามารถระบุข้อมูลผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัย และ

ข. ไม่สามารถดำเนินการพิสูจน์ทราบข้อมูลการแสดงตนของผู้รับประโยชน์ ตามกรรมธรรม์ในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย ได้ และ

ค. ไม่สามารถระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและตรวจสอบ เพื่อยืนยันผู้ ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายดังกล่าว ในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย¹⁹⁵

5. กรณีหากสงสัยในขณะที่ทำธุรกรรม หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเสร็จสิ้นแล้วว่า ผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวซึ่งเป็นบุคคล นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายอาจ เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และสถาบันการเงิน ไม่เคยจัดให้มีการแสดงตนและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของนิติบุคคล หรือ บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายมาก่อน¹⁹⁶

ทั้งนี้มาตรการตรวจสอบธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตตรวจสอบธุรกรรมทุก ประเภท เมื่อธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย หรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือเป็นธุรกรรมเพื่อ

¹⁹³ ข้อ 23 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁹⁴ ข้อ 29 วรรคที่สาม แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁹⁵ ข้อ 30 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

¹⁹⁶ ข้อ 32 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556

ประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด กำหนดให้สถาบันการเงินกำหนดให้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมไว้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งอยู่ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า¹⁹⁷

3.1.4 มาตรการเก็บรักษาข้อมูล

1. การเก็บเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตน ยังคงเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์ เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น
2. การเก็บเอกสารเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง ยังคงเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการทำธุรกรรม ซึ่งได้แก่

- ก. ข้อมูลธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาท
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000,000 บาท
- ค. ข้อมูลธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ในการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกข้อเท็จจริงของลูกค้า ให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการบันทึก เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น

1. แต่มีการแก้ไขการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เดิมให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ให้จัดเก็บรายละเอียดเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยหลักการ วิธีการเก็บรักษาเป็นไปตามคณะกรรมการ ป.ป.ง กำหนด¹⁹⁸ ทั้งนี้ หากมีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับลูกค้ารายใด ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานดังกล่าวเก็บรักษารายละเอียดของลูกค้ารายนั้นต่อไป

¹⁹⁷ ข้อ 3(3) แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

¹⁹⁸ คณะที่จัดทำวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการ ป.ป.ง ยังไม่ได้ประกาศแนวทางวิธีการการเก็บรักษา รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

อีกไม่เกิน 5 ปีนับแต่พ้นกำหนด 10 ปี โดยเลขาธิการต้องแจ้งให้ผู้ที่ยื่นรายงานทราบก่อนครบกำหนด 10 ปี¹⁹⁹

การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

มีการกำหนดข้อห้ามไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำว่า ห้ามบริษัท กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ตัวแทนและสำนักงานผู้ดำเนินการแทนเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจมีผลทำให้ลูกค้ำทราบเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือรายงานข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องของลูกค้ำไปยังสำนักงาน ปง²⁰⁰

ดังนั้น ข้อมูลที่รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจะต้องเก็บรักษาความลับเมื่อมีการรายงานธุรกรรมมีเหตุอันควรสงสัย แต่มีบทคุ้มครองบริษัทที่เป็นผู้รายงานโดยสุจริตว่า หากก่อให้เกิดความเสียหายบุคคลใดก็ตาม บริษัทที่เป็นผู้รายงานก็ไม่ต้องรับผิด²⁰¹

3.2 การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ต่อธุรกิจประจำวันชีวิต

3.2.1 มาตรการอนุมัติรับลูกค้ำหรือดำรงความสัมพันธ์กับบุคคลที่ถูกกำหนด

ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และระเบียบคณะกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ให้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับ

¹⁹⁹ มาตรา 22/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา 20/1 วรรคที่สาม ให้ผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ให้เก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำตามมาตรา 20/1 เป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้ำ แต่ก่อนพ้นกำหนด 10 ปีดังกล่าว หากมีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับลูกค้ำรายใด ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานดังกล่าวเก็บรักษารายละเอียดของลูกค้ำรายนั้นต่อไปอีกไม่เกิน 5 ปี ตั้งแต่พ้นเวลา 10 ปีแล้วก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการการเก็บรักษารายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

²⁰⁰ ข้อ 7 แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2556

²⁰¹ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าย่างเคร่งครัดและอนุญาตให้นำวิธีการและหลักเกณฑ์การตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายมาใช้

ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ในกระบวนการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าย กำหนดให้บริษัทต้องตรวจสอบลูกค้ายหรือผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ผลการตรวจสอบลูกค้ายไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายประเมินความเสี่ยง บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดมาตรการแม้ว่าลูกค้ายจะมีใช้บุคคลที่ถูกกำหนด โดยบริษัทประกันชีวิตยังต้องพิจารณาความเสี่ยงว่าลูกค้ายมีความเสี่ยงต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ กรณีผลการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงของลูกค้ายพบว่าลูกค้ายอยู่ในระดับความเสี่ยงสูง บริษัทประกันชีวิตจะต้องจัดให้มีการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงของลูกค้ายที่เข้มข้นที่สุด

อนึ่ง ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายที่มีความเสี่ยงสูงต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องกำหนดผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ายที่มีความเสี่ยงสูงและอนุมัติผลการตรวจทานข้อมูลของกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าย ในกรณีที่ลูกค้ายมีความเสี่ยงสูงจนอาจเป็นเหตุให้บริษัทประกันชีวิตถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตต้องปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือไม่ทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ายดังกล่าวและรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานปปง²⁰².

²⁰² ข้อ 15 สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายในระดับที่เข้มข้นที่สุดสำหรับลูกค้ายที่มีความเสี่ยงสูงโดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) กำหนดขั้นตอนที่เพิ่มขึ้น หรือการขอหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าย เกี่ยวกับข้อมูลหรือหลักฐานในการประกอบกิจการของลูกค้าย ข้อมูลแหล่งที่มาของเงินหรือรายได้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือในการทำธุรกรรม การกำหนดขั้นตอนให้มีการอ้างอิงถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินที่มีความน่าเชื่อถือด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(2) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ายที่มีความเสี่ยงสูงและอนุมัติผลการตรวจทานข้อมูลตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าย ในกรณีที่ลูกค้ายมีความเสี่ยงสูงจนอาจเป็นเหตุให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการ

ผลการตรวจสอบลูกค้าเป็นผู้มีรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด

บริษัทต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และต้องดำเนินการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน และแจ้งชื่อต่อสำนักงาน ปปง. โดยไม่ชักช้า ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์หรือดำรงความสัมพันธ์อยู่ ภายใต้การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ให้แจ้งข้อมูลทรัพย์สิน และแจ้งรายชื่อ ในหัวข้อ 3.2.2 หัวข้อ 3.2.3 และ 3.2.4

3.2.2 มาตรการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้เอาประกันและผู้รับประโยชน์

ประเภททรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

บทนิยามคำว่าทรัพย์สิน (Assets) ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ สันับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ซึ่งที่ต้องถูกระงับการดำเนินการ หมายถึง

1. เงิน (Fund)
2. ทรัพย์สิน (Property) ซึ่งธุรกิจประกันชีวิตสามารถประกอบลงทุนประกอบ ธุรกิจอื่นได้ จึงสามารถมีทรัพย์สินมาเกี่ยวข้อง เช่น ลูกค้านำอสังหาริมทรัพย์มาจำนองกับบริษัทประกัน ชีวิต หรือ รถยนต์ที่นำมาเช่าซื้อกับบริษัทประกันชีวิต
3. วัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ (Intangible object susceptible of having a value and of being appropriated)
4. ดอกผลของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุ (Fruit)
หมายถึงผลประโยชน์เพิ่มเติม ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิตเกิดขึ้นในรูป ดอกเบี้ย เงินปัน ผล
5. เอกสารทางกฎหมาย (Legal documents)
เป็นเอกสารที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสัญญาหรือการให้สิทธิต่างๆ
6. ตราสาร (Instruments)

พอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ต้องปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือไม่ทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ดังกล่าวและรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ตราสารในรูปแบบใด ๆ ที่ปรากฏในรูปของสื่ออื่นใด อาทิเช่น กระดาษ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยตราสารนั้นจะต้องเป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิเรียกร้อง หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สินนั้น

ตัวอย่าง ประเภทของทรัพย์สินในธุรกิจด้านการประกันชีวิต

ก. เงินเบี้ยประกันที่รับชำระมา

อาจรับชำระด้วยวิธี เงินสด หรือ โอนผ่านบัญชี ผ่านเช็ค ดราฟ เป็นต้น

ข. เงินจ่ายออกตามสัญญาประกันชีวิต หรือเงินคืนเบี้ย เงินปันผล เงินงวดเงินกู้ตามสิทธิกรมธรรม์

ค. กรมธรรม์ที่ให้ความคุ้มครองตามสัญญาประกันเป็นตราสารสิทธิอย่างหนึ่ง

ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ตามมาตรา 6 (1) การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินกระทำแก่บุคคลหรือกิจการ

ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
2. ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
3. ผู้กระทำตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
4. กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด

ผู้ที่มีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ผู้ที่มีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ได้แก่

1. ผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ซึ่งบริษัทประกันชีวิตเป็นหนึ่งในผู้ที่มีหน้าที่รายงานจึงต้องมีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

2. บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด
3. บุคคลที่ถูกกำหนด

รายชื่อบุคคลที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

สำนักงาน ปปง ทำการรวบรวมรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์²⁰³ แก่บริษัทประกันชีวิตซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รายงาน ทั้งนี้ ถ้าบริษัทที่มีสถานประกอบกิจการหลายแห่ง สำนักงาน ปปง ต้องแจ้งรายชื่อไปยังสำนักงานใหญ่ หรือกรณีที่ไม่มีสำนักงานใหญ่ บริษัทได้เลือกสถานที่ประกอบกิจการประจำ และสำนักงาน ปปง.ได้แจ้งรายชื่อไปยังสถานที่นั้นให้ถือว่ามีผลเป็นการแจ้งรายชื่อดังกล่าวให้ทราบ²⁰⁴

การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ตามคำนิยามในมาตรา 3 การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หมายถึง ในลักษณะการห้ามโอน ขาย ยักย้าย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สิน หรือห้ามเปลี่ยนแปลง ใช้ประโยชน์ ในทรัพย์สิน ห้ามกระทำการใด ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง ต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ท่าเล ที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ผู้ซึ่งดำเนินการเพื่อระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบมาก่อนให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา 8

ข้อยกเว้นในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ได้แก่

1. การยื่นคำร้องต่อศาล โดยบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 (Thailand List) หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 เพื่อให้พิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

- ก. ขอให้ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- ข. ขอให้เพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน
- ค. ขอให้มีความสั่งอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

กรณีมีความสั่งอนุญาตตาม ค. ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขอื่นที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยก็ได้ และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการอนุญาตดังกล่าวอาจเป็นช่องทางให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายศาลจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมหรือจะเพิกถอนการอนุญาตได้

²⁰³ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

²⁰⁴ ข้อ 4 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและดำเนินการตามมาตรา 6(1)(2) และ (3) พ.ศ. 2556

2. การคำร้องต่อศาล โดยบุคคลอื่นนอกจากบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 (UN Sanction List) หรือมาตรา 5 (Thailand List) อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

ก. เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ข. เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6

ค. เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 (Thailand List) เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

ง. ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 (Thailand List)

กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้ชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงิน ถ้าต้องมีการชำระหนี้หรือโอนเงินเข้าหรือออกจากบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก็ได้

3.2.3 มาตรการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน

ข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต้องถูกแจ้งต่อ สำนักงาน ปปง ทั้งนี้ตามแบบฟอร์มของสำนักงาน ปปง ใช้บังคับโดยอนุโลมในขณะนี้ใช้กับผู้ที่มีหน้าที่รายงาน บุคคลที่ถูกกำหนด และ บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลรายละเอียดส่วนบุคคล

1. ระบุ วันเดือนปีที่แจ้งข้อมูล
2. ระบุชื่อของผู้แจ้ง ว่าอยู่ในสถานะใด
 - (1) ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือ
 - (2) บุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
 - (3) ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด
3. ระบุที่อยู่
4. ระบุหมายเลขโทรศัพท์

5.ระบุมายเลขโทรสาร

6.ระบุมาย E-mail

ส่วนที่ 2 เป็นรายการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

ผู้แจ้งมีหน้าที่กรอกข้อมูลทรัพย์สิน โดยในแบบฟอร์ม กำหนดทรัพย์สินไว้ ดังนี้

1. เงินสด
2. เงินฝาก
3. เงินลงทุน
4. ที่ดิน
5. โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง
6. ยานพาหนะ
7. สิทธิเรียกร้อง
8. ทรัพย์สินอื่น

นอกจากแยกประเภททรัพย์สินตามแบบฟอร์มแล้ว ยังต้องระบุวันที่ จำนวนและมูลค่าของทรัพย์สิน ณ วันที่มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น

ส่วนที่ 3 เป็นบัญชีแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

เป็นรายการแสดงทรัพย์สินที่ถูกระงับ โดยแบ่งตามประเภทที่ได้กล่าวมาข้างต้น และมีรายละเอียดของทรัพย์สินแต่ละรายการตามหมวดประเภท ดังกล่าว รวมถึง รายชื่อผู้ถูกระงับ การดำเนินการกับทรัพย์สิน ซึ่งกรณีรายชื่อผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น ผู้ถูกกำหนดอาจไม่ใช่เป็นเจ้าของด้วยตนเอง ทั้งนี้ ภาพด้านล่างผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองให้เห็นภาพรวมการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

ตาราง 12 การแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน

ประเภทธุรกรรม	แบบรายงาน	ระยะเวลารายงาน	ระยะเวลา นำส่ง
1.แบบแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ	แบบ ปกร. 03	3 วันทำการนับแต่วันที่ได้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน	3 วันทำการ นับแต่วันที่ ได้ ระงับการ ดำเนินการกับ ทรัพย์สิน

3.2.4 มาตรการแจ้งรายชื่อ

กำหนดหน้าที่บริษัทในการแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทราบ ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น²⁰⁵ ทั้งนี้ ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น โดยตรวจสอบย้อนหลังภายในกำหนด 5 ปีก่อนวันที่ได้มีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด²⁰⁶

แบบรายงาน ปัจจุบันใช้ แบบฟอร์ม ปกร. 04 (ชั่วคราว) ทาง สำนักงาน ป.ป.ง. กำหนดเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำของผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

กรณีผู้มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นลูกค้ำ ที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

1. ระบุนาม
2. ระบุนามประจำตัวประชาชน หรือ หมายเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขทะเบียนนิติบุคคล แล้วแต่กรณี

3. ระบุนามที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้ำ

4. ระบุนามประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่าธุรกรรม

กรณีผู้ที่มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นผู้ที่เคยเป็นลูกค้ำ ที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

1. ระบุนาม
2. ระบุนามประจำตัวประชาชน หรือ หมายเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขทะเบียนนิติบุคคล

3. ระบุนามที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้ำ

4. ระบุนามประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่าธุรกรรม

5. ระบุนามที่ยุติความสัมพันธ์

ส่วนที่ 2 ผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งมิได้เป็นลูกค้ำของผู้มีหน้าที่รายงาน

²⁰⁵ มาตรา 6 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

²⁰⁶ ข้อ 6 วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ(3) พ.ศ. 2556

กรณีผู้ที่ทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

1. ระบุชื่อ
2. ระบุเลขประจำตัวประชาชน หรือ หมายเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขทะเบียนนิติบุคคล
3. ระบุวันที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้า
4. ระบุประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่าธุรกรรม

กรณีผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

1. ระบุชื่อ
2. ระบุเลขประจำตัวประชาชน หรือ หมายเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขทะเบียนนิติบุคคล
3. ระบุวันที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้า
4. ระบุประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่าธุรกรรม
5. ระบุวันที่ยุติความสัมพันธ์

3.2.5 มาตรการเก็บรักษาข้อมูล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ข้อมูลและการดำเนินการกับข้อมูลตามมาตรการในพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

1. ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
2. ข้อมูลของทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ซึ่งในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง(2) คณะกรรมการ ปง อาศัยอำนาจของมาตรา 12 กำหนดการเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการตาม ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2556²⁰⁷ โดยสำนักงาน ปง เมื่อได้รับข้อมูลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการ

²⁰⁷ข้อ 4 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2556 เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งข้อมูลการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 (2) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการแจ้งข้อมูล

มอบหมายให้แจ้งข้อมูลและส่งมอบเอกสารให้ผู้อำนวยการบริหารจัดการกองทุนฯ โดยให้นำแนวทางจากระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้โดยอนุโลม

3. ข้อมูลรายชื่อผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

ดังกล่าวพร้อมทั้งส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีอยู่ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพย์สินทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการตามข้อ 5

บทที่ 4

แนวทางในปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในต่างประเทศ

4.1 แนวทางโดยองค์กรระดับสากล

ผู้วิจัยพิจารณาแนวทางโดยแบ่งตามองค์กรที่กำกับดูแลในระดับสากล ได้แก่สมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ดังนี้

4.1.1 สมาคมผู้ควบคุมธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (IAIS)

4.1.1.1 มาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยนานาชาติ (ICPs)

ICPs ฉบับ 2011 และฉบับปรับปรุงเมื่อ 19 กันยายน 2013 ในเรื่องการต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-money Laundering, Combating the Financing of Terrorism : AML/CFT) ข้อที่ 22 ระบุให้หน่วยงานที่กำกับดูแลต้องกำหนดให้บริษัทรับประกันภัยและคนกลางประกันภัยดำเนินการต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการดังกล่าว โดยการปรับใช้อย่างน้อยที่สุดต่อการกำกับดูแลในด้านการพิจารณารับประกัน การแทนที่กรมธรรม์ประกันชีวิต และการลงทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับประกันภัย โดยหน่วยงานกำกับดูแลควรมีการประเมินความเสี่ยง (Risk-based Approach) ต่อมาตรการที่นำมาปรับใช้และประเมินความเสี่ยงต่อมาตรการที่กำหนดให้ผู้รับประกันหรือ คนกลางประกันภัยดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว

4.1.1.2 เอกสารคู่มือด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

Guidance paper No.5 on anti-money laundering and combating the financing of terrorism October 2004 updated.²⁰⁸

คู่มือปฏิบัติที่ออกเป็นแนวทางให้กับธุรกิจประกันในสมาชิกของ IAIS โดยในคู่มือได้กำหนดแนวทางรวมๆของ Money Laundering กับ Financing Terrorist ไว้รวมกัน โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบลูกค้า ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และผู้รับประโยชน์ ซึ่งบริษัทต้องมีนโยบาย จัดทำ

²⁰⁸ International Association of Insurance Supervisors, 'Guidance paper on Anti Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism,' Guidance Paper No. 5, October 2004, pp. 27-34.

ข้อมูลประวัติลูกค้า Client Profile ต้องพิจารณาความเสี่ยง ซึ่งในธุรกิจมีความเสี่ยงหลายด้าน และประเมินความเสี่ยง หากมีความเสี่ยงสูงขึ้นก็ให้ขยายรูปแบบหรือมาตรการเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยง ก่อนการสร้างความสัมพันธ์ต้องเข้าใจถึงผลิตภัณฑ์ที่ต้องการจะเข้าทำสัญญา พื้นฐานของความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และปัจจัยอื่นๆเพื่อสร้าง Risk Profile ตามปัจจัยที่ถูกพิจารณา²⁰⁹ การสร้างความสัมพันธ์ การพิสูจน์และระบุตัวตนของลูกค้า ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ผู้รับประโยชน์ และยังกำหนดลักษณะบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลที่มีอำนาจตรวจสอบสถานที่ทำการ (On-Site inspection)²¹⁰ การปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance) กำหนดโทษทางปกครอง(Administrative sanctions) กับผู้ฝ่าฝืน และหน่วยงานกำกับดูแลต้องทบทวนความมีประสิทธิภาพของระบบการป้องกันการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามระยะเวลา รวมถึงการสนับสนุนทางด้านบุคลากร เทคนิค ด้านการเงินในการพัฒนาและฝึกฝนบุคลากรให้มีความรู้ เข้าใจในกฎหมาย

²⁰⁹ type and background of customer and/or beneficial owner
 the customer's and/or beneficial owner's geographical base
 the geographical sphere of the activities of the customer and/or beneficial owner
 the nature of the activities
 the means of payment as well as the type of payment (cash, wire transfer, other means of payment)
 the source of funds
 the source of wealth
 the frequency and scale of activity
 the type and complexity of the business relationship
 whether or not payments will be made to third parties
 whether a business relationship is dormant
 any bearer arrangements
 suspicion or knowledge of money laundering, financing of terrorism or other crime.

²¹⁰ the supervisor should consider the insurer's policies and systems as a whole, inter alia by checking policy statements, procedures, books and records, manuals, training programmes, as well as the adequacy of operations, by checking at random or on a risk basis client files for identification and verification documentation, internal reports to the compliance officer on suspicious transactions and formal STRs to the FIU.

(AML/CFT legislation) วิธีการ (Money Laundering and Terrorist Financing Typologies)²¹¹ ทั้งยังให้หน่วยงานกำกับดูแลให้ความร่วมมือด้านข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และข้อมูลส่วนบุคคลด้วย²¹²

The Application paper on the Combating Money Laundering and Terrorist Financing²¹³

เป็นแนวทางและกรณีตัวอย่างของ IAIS เป็นข้อมูลให้ผู้เอาประกันภัยและคนกลางประกันภัย โดยในเอกสารนี้ได้กล่าวถึงหน้าที่ของบริษัทผู้รับประกันภัย (Insurer) ควรจะมีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย(Suspicious activities report: SAR) มากกว่าการตรวจสอบพฤติกรรมและมีวัตถุประสงค์จะก่อการร้าย

ความอ่อนแอผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่พบในธุรกิจประกันชีวิต (Vulnerabilities in Insurance) ได้แก่

กรมธรรม์ที่มีการลงทุนควบอยู่ (Unit linked)

กรมธรรม์ที่ชำระเบี้ยครั้งเดียวซึ่งมีมูลค่าเงินสด (Single premium)

กรมธรรม์มือสอง (Second hand) (ซึ่งประเทศไทยยังไม่สามารถทำได้)

เมื่อกรมธรรม์ครบกำหนด (Mature) หรือ มีการเวนคืนกรมธรรม์ (Surrender) เงิน (Funds) จะมีการจ่ายเงินให้ผู้เอาประกันหรือผู้รับประโยชน์ ทั้งนี้ผู้รับประโยชน์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ก่อนครบกำหนดหรือเวนคืน เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์รายใหม่ นอกจากนั้นยังเกิดขึ้นในกรณีฉ้อโกงประกันภัย(Insurance fraud) เช่น กรณี ยกเลิกกรมธรรม์มีการคืนเงิน หรือ มีการจ่ายเงินเบี้ย

²¹¹ The supervisor should be provided with adequate financial, human and technical resources to prevent or assess the insurance sector’s ability to prevent money laundering and the financing of terrorism. It should have in place processes to ensure its staff are of high integrity and have adequate and relevant training for example with respect to AML/CFT legislation, money laundering and terrorist financing typologies and techniques used to monitor compliance with AML/CFT standards by insurers

²¹² The supervisor should establish controls and safeguards so that information exchanged by competent authorities is used only in an authorised manner, consistent with their obligations concerning privacy and data protection

²¹³ International Association of Insurance Supervisors: IAIS, “The Application paper on the Combating Money Laundering and Terrorist Financing”, Available from <http://iaisweb.org/index.cfm?event=openFile&nodeId=34107>, 2014.

ประกันเกิน และเรียกร้องให้คืนเบี้ยประกันที่มากกว่าที่จ่ายเกินไป นอกจากนั้นในกรณีการประกันต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก็อาจจะมีขึ้นได้ด้วยลักษณะโครงสร้างของการประกันต่อหรือคนกลางประกันภัยที่มีการปิดบังแหล่งที่มาของเงินทุน(Source of Fund)

ดังนั้น ในแนวทางปฏิบัติของ IAIS กำหนดเรื่องการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจประกันภัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารความเสี่ยง (The Risk-based approach)

บริษัทผู้รับประกันและคนกลางประกันภัย (Insurer and Intermediaries) จำเป็นต้องระบุความเสี่ยงของลูกค้า(Customer) ประเทศเสี่ยง (Countries) พื้นที่เสี่ยง (Geographic areas) ผลิตภัณฑ์และบริการ (Products and Services) ธุรกรรม (Transaction) และช่องทาง (Delivery channel) โดยปัจจัยอื่นข้างเคียง(Relevant risk) ควรจะถูกนำมาพิจารณาก่อนที่จะประเมินระดับความเสี่ยงรวม (Overall Risk) และควรจะให้ข้อมูล (Document) ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

2. การประเมินความเสี่ยงแฝง (Inherent risk assessment)

ให้มีการตรวจสอบความเป็นมาเบื้องหลังของลูกค้าและเบื้องหลังของเบี้ยประกัน โดยการประเมินความเสี่ยงแฝงที่มีอยู่ในสิ่งที่ประเมินจะให้ผลการประเมินเป็นการวิเคราะห์การสมเหตุผล (Rational) เป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ (well-organized) เอกสารมีความน่าเชื่อถือ (well-document)

3. การสร้างประวัติความเสี่ยงของลูกค้า (Customer Risk Profile categories)

บริษัทผู้รับประกัน และคนกลางประกันภัย ที่ขยายศักยภาพในการพิจารณาความเสี่ยงด้านฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายออกไป จำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงของวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ โดยดูจาก แหล่งที่มา แหล่งเงินได้ การจ้างงาน สถานะภาพครอบครัว ความถี่ในการทำธุรกรรม หรือ มีรายชื่อหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลที่กำหนดโดย UNSCRs

4. การตรวจสอบลูกค้า (Customer Due Diligence)

ให้ดำเนินการตรวจสอบลูกค้า โดยห้ามลูกค้า ใช้ชื่อปลอม หรือชื่อแฝง และตรวจสอบเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (Occasional transaction) เมื่อถึงจำนวนเงินที่กำหนด USD 15,000 ไม่ว่าจะทำครั้งเดียวหรือหลายครั้ง เมื่อสงสัยว่าจะฟอกเงินหรือจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist financing) เมื่อบริษัทผู้รับประกันสงสัย ข้อมูลที่ระบุตัวตนของลูกค้า (Customer identification data) เรื่องความแท้จริง(Veracity) หรือ ความเพียงพอ(Adequate)เมื่อมีการโอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (Wire transfer) ระหว่างประเทศหรือภายในประเทศ

5. มาตรการตรวจสอบลูกค้า (Customer Due Diligence measure)

การระบุตัวตนลูกค้า ไม่ว่าจะ为客户ถาวรหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ทั้งบุคคลธรรมดา นิติบุคคล บุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย และต้องพิสูจน์ข้อมูลที่ใช้ในการระบุตัวตนนั้นมีความน่าเชื่อถือ(Reliable) และเป็นกลาง (Independent) ระบุตัวตนผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial owner) และใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อพิสูจน์การมีตัวตนของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงว่าเป็นผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ในกรณีนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายให้ใช้ ความเป็นเจ้าของ(Ownership) และโครงสร้างการควบคุมลูกค้า (Control structure of customer) เข้าใจ และขอข้อมูลวัตถุประสงค์(purpose)และเจตนาในการสร้างความสัมพันธ์ และขอข้อมูลข้างเคียง (Other relevant factor) ตรวจสอบ Due diligence ในความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และตรวจสอบต่อเนื่องในธุรกรรมตลอดการดำรงความสัมพันธ์ให้ตรวจสอบผู้ทำธุรกรรมแทนลูกค้า (Act on behalf of the customer)

6.มาตรการตรวจสอบผู้รับประโยชน์(Customer Due Diligence measure on Beneficiary)

ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผู้รับประโยชน์ของบริษัทประกันชีวิตหรือประกันภัยที่มีการลงทุนรวมอยู่ด้วยเท่าที่สามารถระบุหรือกำหนดผู้รับผลประโยชน์ได้ (As soon as the beneficiary are identified/designated) ผู้รับประโยชน์ที่ระบุด้วยชื่อของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายให้ระบุชื่อนั้น ผู้รับประโยชน์ที่กำหนดด้วยลักษณะหรือประเภท เช่น ภรรยา บุตร ในเวลาที่ผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่ หรือกองมรดก ให้ขอข้อมูลที่เพียงพอที่จะให้บริษัทผู้รับประกันภัยสามารถระบุตัวตนของผู้รับผลประโยชน์ได้ในเวลาที่ง่าย

ทั้งนี้ การพิสูจน์ (Verify) การระบุตัวตนควรเกิดขึ้นอย่างช้าที่สุดในเวลาที่ง่าย ซึ่งกำหนดให้ผู้รับผลประโยชน์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง (Relevant risk factor) ที่บริษัทผู้รับประกันพิจารณาตรวจสอบลูกค้าที่เข้มข้น (Enhance CDD) ถ้าบริษัทผู้รับประกันพิจารณาแล้วว่าผู้รับประโยชน์นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมายมีความเสี่ยงที่สูงให้ใช้ การตรวจสอบที่เข้มข้น (Enhance CDD) และใช้มาตรการที่เหมาะสมให้การตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial owner) เพื่อพิสูจน์ทราบและระบุตัวตนในเวลาที่ย่าง

7.เวลาของการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบ (Timing of Identification and verification)

บริษัทผู้รับประกันดำเนินการตรวจสอบข้อมูลลูกค้า (CDD) ก่อนหรือระหว่างสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

หากบริษัทยอมรับการสร้างความสัมพันธ์²¹⁴ กับผู้ถือกรมธรรม์หรือผู้รับประโยชน์ ก่อนที่จะมีการพิสูจน์ทราบ บริษัท หรือ คนกลางประกันภัยต้องออกกระบวนการจัดการความเสี่ยงซึ่ง มีเงื่อนไขภายใต้ข้อจำกัด เช่น จำนวนสัญญา ชนิด หรือ จำนวนเงิน ซึ่งการพิสูจน์ทราบและระบุ ตัวตนอาจจะเกิดขึ้นภายหลังได้²¹⁵ ซึ่งทำได้เท่าที่จะสามารถกระทำ โดยไม่ไปแทรกหรือขัดต่อ ธรรมชาติของผลิตภัณฑ์ และมีการจัดการความเสี่ยงด้านฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินอย่างมี ประสิทธิภาพ

กำหนดให้มีการทำCDD และ ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง เมื่อบริษัท หรือ คนกลาง ประกันภัย ได้รู้จักลูกค้า มีข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะธุรกิจ มีประเภท Risk Profile รวมถึงแหล่งที่มา ของเงินแล้ว ยังจัดให้มีระบบการตรวจสอบการต้องห้าม(Lists) ความผิดปกติ ซึ่งต้องให้ความสนใจหาก ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิตามสัญญา²¹⁶ เช่น การเปลี่ยนแปลงผู้รับประโยชน์ การเปลี่ยนเงิน

²¹⁴ group pension schemes , non-face-to-face customers (such as those using internet, telemarketing, or other electronic means of communication), premium payment made before the application has been processed and the risk accepted , using a policy as collateral

²¹⁵ this occurs as soon as reasonably practicable and it is essential not to interrupt the normal conduct of business, and the money laundering risks and financing of terrorism risks are effectively managed.

²¹⁶ - a change in beneficiaries (for instance, to include non-family members, or a request for payments to be made to persons other than beneficiaries)

- a change/increase of insured capital and/or of the premium payment (for instance, which appear unusual in the light of the policyholder's income or where there are several overpayments of policy premiums after which the policyholder requests that reimbursement is paid to a third party)

- use of cash and/or payment of large single premiums
- payment/surrender by a wire transfer from/to foreign parties
- payment by banking instruments which allow anonymity of the transaction
- change of address and/or place of residence of the policyholder, in particular, tax residence
- lump sum top-ups to an existing life insurance contract
- lump sum contributions to personal pension contracts
- requests for prepayment of benefits

การชำระเบี้ยประกันซึ่งเทียบกับเงินรายได้ หรือมีการใช้เงินสดในการจ่ายเบี้ยขนาดใหญ่ครั้งเดียว เป็นต้น

กำหนดให้มีการนำปัจจัยด้าน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาตรวจสอบ Politically exposed persons (PEPs)²¹⁷ โดยต้องมีระบบตรวจสอบลูกค้าและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ว่าเป็นดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างประเทศ(Foreign PEP²¹⁸) ให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นคนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ หรือดำรงความสัมพันธ์ และกำหนดให้สร้างมาตรการที่เหมาะสมในการตรวจสอบ การได้มาซึ่งเงินได้ในกรณีลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงนั้นเป็น PEP กรณีที่เป็น Domestic PEP

และกรณีผู้รับประโยชน์ และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงเป็น PEP ต้องใช้มาตรการอันเหมาะสมในเวลาที่ช้าที่สุดคือเวลาจ่ายเงิน และหากมีการ CDD แล้วมีความเสี่ยงที่สูงขึ้น ต้องให้

- use of the policy as collateral/security (for instance, unusual use of the policy as collateral unless it is clear that it is required for financing of a mortgage by a reputable financial institution)

- change of the type of benefit (for instance, change of type of payment from an annuity to a lump sum payment)

- early surrender of the policy or change of the duration (where this causes penalties or loss of tax relief)

- request for payment of benefits at the maturity date.

²¹⁷ this purpose insurers and intermediaries must:

(a) have appropriate risk management systems to determine whether a potential customer, a customer or the beneficial owner of a customer is a foreign PEP

(b) obtain senior management approval for establishing (or continuing for existing customers) such business relationships

(c) take reasonable measures to establish the source of wealth and source of funds of customers and beneficial owners identified as PEPs, and

(d) conduct enhanced ongoing monitoring of the business relationship.

²¹⁸ Foreign PEPs are individuals who are or have been entrusted with prominent public functions by a foreign country, for example Heads of State or of government, senior politicians, senior government, judicial or military officials, senior executives of state owned corporations, important political party officials

แจ้ง(Inform)ผู้บริหารระดับสูงก่อนจ่าย และให้ดำเนินการตรวจสอบอย่างละเอียดในความสัมพันธ์ทั้งหมดกับผู้ถือกรรมสิทธิ์และพิจารณาการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่ง PEP รวมถึงญาติและผู้ใกล้ชิดด้วย และในทางปฏิบัติบริษัทและคนกลางประกันภัยอาจจะใช้เครื่องมือในการช่วยค้นหาจากแหล่งต่างๆ²¹⁹

8. การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious transaction reporting) ซึ่งคู่มือไม่ได้แยกการพอกเงินกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายออกจากกัน ในการรายงานธุรกรรมสงสัยบริษัท คนกลางประกันภัยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของ tipping-off ในความพยายามที่จะทำ CDD แล้วทำให้รู้ว่ามี การตรวจสอบธุรกรรมสงสัยอยู่

กรณีตัวอย่างการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต

กรณีผู้นำขององค์กรก่อการร้ายสั่งให้ Mr.X ที่ถูกฝึกฝนในประเทศอัฟกานิสถานและรบกับทหารของสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาหลายปี และยังเป็นอาสาสมัครที่เป็นมือระเบิดผลีชีพ (Suicide bomber) และถูกส่งตัวมายังประเทศ A เพื่อสนับสนุนองค์กรก่อการร้าย ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2004 Mr.X ต้องการเงินจำนวนมากจากบริษัทประกันชีวิต และมีเจตนาเพื่อนำเงินเข้าองค์กรก่อการร้ายและนำไปสนับสนุนกิจกรรมก่อการร้าย ทำให้ Mr.X ไปจ้าง Mr.Y และ Mr.Z ซึ่งเป็นน้องชายของ Mr.Y กับความคุ้มครองกรรมสิทธิ์ประกันชีวิต 4 พันล้านยูโร โดยกำหนดให้ Mr.Z เป็นผู้รับประโยชน์ Mr.Y ฉ้อฉลการตายด้วยอุบัติเหตุระหว่างที่อยู่ทางชายแดนประเทศ B ในเอกสารรับรองการเสียชีวิต ถ้าเป็นเช่นนั้นผลประโยชน์ตามกรรมสิทธิ์จะมอบให้แก่ Mr.Z ซึ่งโอนเงินผ่านบัญชีไปธนาคารต่างประเทศ. ซึ่ง Mr.X เป็นผู้ชำระเบี้ย ทั้งนี้แผนการถูกเปิดเผยเมื่อ Mr.X และ Mr.Y ถูกจับกลุ่มเมื่อ มกราคม 2005

²¹⁹ Insurers and intermediaries may use a number of ways to assist with the identification of PEPs. These could include using internet and media searches, commercial databases, PEP-lists from government authorities (if available), in-house databases, asset disclosure systems, customer self declarations etc. Regardless of the means used to identify PEPs, insurers and intermediaries should adopt commensurate measures, and be satisfied that they have taken adequate steps to comply with the relevant CDD requirements.

4.1.2 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (FATF)

The Financial Action Task Force (on Money Laundering) หรือ FATF เป็น คณะทำงานและหน่วยงานระดับสากล (Intergovernmental organization) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) โดยความเห็นชอบของที่ประชุมสุดยอดกลุ่มประเทศ G7 มีสมาชิกจำนวน 34 ประเทศ และ 2 องค์กร (The Gulf Cooperation Council และ The European Commission) โดยสมาชิกของคณะทำงาน FATF ประกอบด้วยประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึง สหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานโยบายด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อกองร้ายในระดับสากล(AML/CFT) ได้เสนอข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติทางด้าน เทคนิคและแนวโน้มเรื่อยมา เพื่อให้ประเทศต่างๆใช้แนวทางเดียวกันในการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อกองร้าย รวมถึง ประเมินประเทศต่างๆในด้านการฟอก เงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การร้าย (FATF Mutual Evaluation Review process) ในปี ค.ศ. 2003 คณะทำงาน FATF ออกข้อเสนอแนะ 40 ประการ (40 Recommendations) และภายหลังเกิด เหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 มีการเพิ่มข้อเสนอแนะพิเศษ 9 ประการ (Special Recommendations) มุ่งเน้นการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้ายมากขึ้นในปี พ.ศ. 2544 และเมื่อ พ.ศ. 2555 คณะทำงาน FATF ประกาศมาตรฐานด้าน AML/CFT รวม 40 ประการ ที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการต่อต้านการ สนับสนุนทางการเงินในการก่อการร้ายด้านใช้อาวุธอนุภาพร้ายแรง และยังคงผนวกข้อเสนอแนะด้านฟอก เงินกับข้อเสนอแนะพิเศษด้านสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเข้าอยู่ในเอกสารเดียวกัน ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 แนวทางในข้อเสนอแนะ 40 ประการ (The FATF Recommendations)

มาตรฐานสากล 40 ประการ ในปี ค.ศ. 2003 ก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติม แบ่งเป็น 4 หมวด และ 13 ซ้อย่อย ตามตารางด้านล่าง

ตาราง 13 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อเสนอแนะของ FATF ค.ศ.2003

Category	Sub-category	Recommendation number
1. Legal systems	I. Scope of the criminal offence of money laundering	1 and 2
	II. Provisional measures and confiscation	3
2. Measures to be taken by financial institutions and non-financial businesses and professions to prevent money laundering and terrorist financing	III. Financial secrecy	4
	IV. Customer due diligence and record keeping	5-12
	V. Reporting of suspicious transactions and compliance	13-16
	VI. Other measures to deter money laundering and terrorist financing	17-20
	VII. Measures to be taken with respect to countries that do not or insufficiently comply with the FATF Recommendations	21-22
	VIII. Regulation and supervision	23-25
3. Institutional and other measures necessary in systems for combating money laundering and terrorist financing	IX. Competent authorities, their powers and resources	26-32
	X. Transparency of legal persons and arrangements	33-34
4. International co-operation	XI. Conventions	35
	XII. Mutual legal assistance and extradition	36-39
	XIII. Other forms of co-operation	40

Source: adapted from FATF (Financial Action Task Force) (2010a), FATF 40 Recommendations 2003, FATF/OECD, Paris, available at www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/documents/the40recommendationspublishedoctober2004.html

ที่มา: OECD <http://www.oecd.org>

ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว หรือ OECD มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ คณะทำงาน FATF ค.ศ.2003 โดยพบว่ามียุโรปสรรคบางประการและอาจจะต้องทบทวนเพิ่มเติมและ คำนึงหลายประการ โดยการขยายกระบวนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้า (due-diligence procedures) ปรับปรุงการปฏิบัติการในเรื่องเงื่อนไขของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial ownership requirements) และปรับปรุงให้มีกฎระเบียบ การกำกับดูแล มาตรการบังคับโทษที่ใช้ บังคับได้ให้รวมไปถึง ธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน องค์กรวิชาชีพ ทรัสต์และบริษัทบริหารจัดการ และได้มีประสิทธิภาพ (Non-financial businesses and professions, and trust and company service providers) ประมาณ กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2012 FATF ได้มีมติแก้ไขข้อเสนอแนะ 40 ประการ โดยที่แก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 2013 สามารถแบ่งออกเป็น 7 หมวด²²⁰ ได้แก่

²²⁰ OECD, “Illicit Financial flow from Developing Country: Measure OECD Response,” [Online], Available from http://www.oecd.org/corruption/Illicit_Financial_Flows_from_Developing_Countries.pdf, 2015.

หมวดที่ 1 เรื่อง นโยบายและการประสานงานด้านการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (หมวด A. AML/CFT Policies and Coordination)

การประเมินความเสี่ยง มีการกำหนดให้สถาบันการเงิน และธุรกิจและวิชาชีพที่มีใช้ สถาบันการเงินตามที่กำหนดต้องประเมินและลดความเสี่ยงด้าน AML/CFT โดยมีมาตรการที่เข้มข้น ในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง และอาจใช้มาตรการอย่างง่ายในกรณีที่ความเสี่ยงต่ำ แนวทางดังกล่าว กำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้ประเทศต่างๆ และสถาบันการเงินสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หมวดที่ 2 เรื่อง การริบ ยึด และอายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ฐานฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (หมวด B. Money Laundering & Confiscation)

นโยบาย AML/CFT ระดับชาติ ตามควรกำหนดตามระดับความเสี่ยง และต้อง ร่วมมือทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ และต้องเพิ่มหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงิน แก่การแพร่อาวุธร้ายแรง (the Financing of proliferation)

หมวดที่ 3 เรื่อง การดำเนินมาตรการทางการเงินด้านการก่อการร้าย (หมวด C. Terrorism and Proliferation)

(1) การดำเนินมาตรการทางการเงินด้านการก่อการร้าย

การดำเนินมาตรการทางการเงินด้านการก่อการร้าย มีการกำหนดให้ปฏิบัติตามมติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ(UNSCRs) กำหนดมาตรการยึดอายัด ห้ามทำธุรกรรม ของคนหรือองค์กรที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ รวมถึง คนหรือองค์กรอาจถูกขึ้นบัญชีตามข้อมติที่ 1267 (Al-Qaida, Taliban) หรือประเทศต่างๆขึ้นบัญชีตามข้อมติที่ 1373

กำหนดให้มาตรการทางการเงินแก่การก่อการร้าย(TF) เป็นความผิดทางอาญาตาม อนุสัญญาระหว่างประเทศ โดยครอบคลุมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่องค์กรก่อการร้าย หรือ ผู้ก่อการร้ายรายบุคคล แม้ในกรณีที่ไม่มีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายครั้งหนึ่งครั้งใดเป็นการ เฉพาะ

การสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่กระจายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (นิวเคลียร์ เคมี ชีวภาพ)

การยึดอายัดและห้ามทำธุรกรรม ตามมติ UNSCRs on proliferation เช่น ข้อมติที่ 1718 เกี่ยวกับเกาหลีเหนือ และ ข้อมติที่ 1737 เกี่ยวกับอิหร่าน

องค์กรไม่แสวงกำไร โดยกำหนดให้มีการทบทวนกฎหมายและระเบียบที่ใช้กับ องค์กรไม่แสวงกำไร เพื่อให้หลักประกันว่าจะไม่ถูกใช้เป็นช่องทางของก่อการร้าย

หมวดที่ 4 เรื่องมาตรการป้องกัน (หมวด D. Preventive Measures)

กำหนดว่ากฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงิน ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามข้อแนะนำ FATF

การพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า Customer Due Diligence (CDD) (R.10) ให้มีข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับเจ้าของผู้รับประโยชน์ ที่เป็นนิติบุคคลหรือการทำข้อตกลงตามกฎหมาย รวมทั้งผู้รับผลประโยชน์จากกรรมกรรมประกันชีวิต
เพิ่มเติมตัวอย่างการทำ CDD ตามระดับความเสี่ยง

Record-keeping การเก็บรักษาหลักฐาน โดยกำหนดให้ สถาบันการเงิน เก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นทั้งหมดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศไว้อย่างน้อย 5 ปี เอกสารดังกล่าวต้องเพียงพอที่จะประมวลขึ้นเป็นภาพธุรกรรมแต่ละรายการขึ้นอีก

New Technology การใช้เทคโนโลยีใหม่ ซึ่งกำหนดให้แต่ละประเทศและต้องระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ใหม่และแนวปฏิบัติทางธุรกิจใหม่ เครื่องมือใหม่ในการให้บริการการใช้เทคโนโลยีใหม่ และต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการและบรรเทาความ

Reporting of Suspicious Transactions กำหนดให้มีการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยทันทีเมื่อสงสัยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินเป็นรายได้จากอาชญากรรมหรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

หมวดที่ 5 เรื่องความโปร่งใสและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลและบุคคลที่ตกลงกันตามกฎหมาย (หมวด E. Transparency and beneficial ownership of legal persons and arrangements)

นิติบุคคล(เช่น บริษัท) โดยข้อมูลพื้นฐานต้องจดทะเบียนบริษัท และมีการเก็บข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ ต้องเก็บข้อมูลในทะเบียนของบริษัทหรือบริษัทต้องเป็นผู้เก็บข้อมูลนี้ และหรือประเทศต่างๆ ควรใช้ข้อมูลที่มีในการดูว่าใครเป็นเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ต้องให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องนี้

หมวดที่ 6 เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานรองทางการเงินและมาตรการองค์กรอื่น (หมวด F. Powers and Responsibilities of Competent Authorities, and Other Institutional Measures)

ต้องให้หลักประกันว่า สถาบันการเงิน อยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลอย่างเพียงพอและปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการป้องกันอาชญากรรมหรือพรรคพวกมิให้เป็นเจ้าของสถาบันการเงิน หรือมีอำนาจบริหารจัดการสถาบันการเงิน ไม่อนุญาตให้จัดตั้งหรือดำเนินการธนาคารบังหน้า

อำนาจของเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล (Powers of Supervisors) โดยให้หน่วยกำกับดูแลต้องมีอำนาจเพียงพอสำหรับการกำกับดูแลและลงโทษสถาบันการเงินที่ไม่ปฏิบัติตาม และต้องให้หลักประกันว่าสถาบันการเงินจะปฏิบัติตามข้อกำหนดด้าน AML/CFT

ข้อกำหนดด้าน prudential ที่เกี่ยวข้องกับ AML/CFT ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ FATF และควรพิจารณาการกำกับดูแลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ AML/CFT เข้าด้วยกัน

หมวดที่ 7 เรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศ (หมวด G. International Cooperation)

กำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือทางอาญาร่วมกันและการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน กำกับดูแล และดำเนินคดี ซึ่งยังเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้น อาชญากรรม และริบทรัพย์ที่ผิดกฎหมาย โดยเน้นความร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อ AML/CFT โดยยังคงหลักการสำคัญคือต้องมีมาตรการรักษาความลับข้อมูล

4.1.2.2 แนวทางปฏิบัติ FATF Guidance

คณะทำงาน FATF จัดทำคู่มือ เอกสารว่าด้วยหลักปฏิบัติที่ดี และคำแนะนำอื่นๆ เพื่อช่วยแต่ละประเทศในการนำมาตรฐานของ FATF ไปใช้ แม้ไม่มีฐานะบังคับใช้ (Non-binding guideline based) แต่จะช่วยเป็นแนวทางพัฒนาและปรับปรุงให้ประเทศต่างๆ นำไปปรับใช้ในประเทศตน ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษา ได้แก่

International Best Practices Targeted Financial Sanctions Related to Terrorism and Terrorist Financing (Recommendation 6)

แนวปฏิบัตินี้ประกอบด้วย ข้อมูลของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ได้แก่ ข้อมูลของคณะมนตรีความมั่นคงที่ 1267 หรือ UNSCR 1267(1999) และข้อมูลที่ออกตามมาซึ่งเกี่ยวกับการลงโทษกลุ่มอัลไคดะห์ หรือ ตาลีบัน²²¹ ข้อมูลของคณะมนตรีความมั่นคงที่ 1373 UNSCR1373(2001)

²²¹ Recommendation 6 is applicable to all current and future successor resolutions to resolution 1267(1999), namely, those resolutions implementing the Al-Qaida (1267/1989) sanctions regime and those resolutions implementing the 1988 sanctions regime, and any future UNSCRs which impose targeted financial sanctions in the terrorist financing context. At the time of issuance of this best practices paper (June 2013), and in view of the split of the Al-Qaida/Taliban sanctions

และข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงในอนาคตที่กำหนดบทลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย

ข้อมติของคณะมนตรีเรียกร้องให้ประเทศสมาชิก ระวังการดำเนินการกับเงินและทรัพย์สินใดโดยไม่ชักช้า และมั่นใจว่าไม่มีการจัดให้มีเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้แก่หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือ หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด ที่ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือภายใต้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามหมวด 7 ของกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งเป็นไปตามมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติอื่นที่สืบเนื่องต่อกันมาดังกล่าว หรือ ถูกกำหนดโดยประเทศนั้นตามข้อมติ 1373 (ค.ศ. 2001) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. อำนาจและกระบวนการระบุและกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือองค์กร
2. กระบวนการที่สมควรในการ ทบทวนรายชื่อ การลบรายชื่อ และการยกเลิกการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน
3. การกำหนดรายชื่อภายหลัง ในการระงับการดำเนินการ และห้ามจัดการกับเงินทุนหรือทรัพย์สินอื่น ของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือองค์กร
4. บุคคลที่ถูกกำหนดและองค์กร ในการปฏิบัติตามและเข้าถึงเงินทุนและทรัพย์สินอื่นที่ถูกระงับการดำเนินการ

แนวทางปฏิบัติการประเมินความเสี่ยงการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนานาชาติ (National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment)

แนวทางที่เกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในระดับสากล โดยเป็นหลักการสำคัญที่จะใช้พิจารณาพฤติกรรมกรรมการประเมินความเสี่ยง ML/TF ภายในประเทศและในระดับนานาชาติ โดยมีกำหนดแนวทางของความเสี่ยงดังต่อไปนี้

regime on 17 June 2011, the successor resolutions to resolution 1267 (1999) are: resolutions 1333(2000),1363(2001), 1390(2002), 1452(2002), 1455(2003), 1526(2004), 1617(2005), 1735(2006),1822(2008), 1904(2009), 1989(2011) and 2083 (2012), and all current and future successor resolutions to resolution 1988 (2011), including resolution 1730 (2006) and 2082 (2012).

(1) แนวทางการประเมินความเสี่ยงนานาชาติ (National, supranational and sub-national risk assessments)

หน่วยงานรัฐระบุลักษณะความเสี่ยงสูงหรือต่ำ หรือยืนยันในทางเลือกของความเสี่ยงที่สูงขึ้นหรือความเสี่ยงต่ำที่เกี่ยวข้องกับวิธีการประเมินความเสี่ยง และเพื่อให้สถาบันการเงินมีการตรวจสอบความเสี่ยงต่างๆที่ต่อเนื่อง เกี่ยวกับ ชนิดของลูกค้า ผลิตภัณฑ์ หรืออื่นๆ ควรจะถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานกำกับดูแล (Supervisory agencies) ซึ่งจะช่วยยืนยันการระบุระดับความเสี่ยงในทางการประเมินความเสี่ยงนานาชาติได้อย่างมีศักยภาพ

การประเมินความเสี่ยงสามารถมีได้หลายประเภทแตกต่างกัน โดยขึ้นกับสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ตามขนาดและความซับซ้อนของประเทศ ตามสภาพแวดล้อมด้าน ML/TF และความสมบูรณ์ของระบบ AML/CFT อาจจะเน้นประเทศเฉพาะเจาะจง ด้านการเมืองจะเป็นตัวที่แสดงให้เห็นความรับผิดชอบที่ชัดเจนจากรัฐบาลในระดับสูง ต่อการดำเนินการประเมินความเสี่ยง ML/TF รัฐบาลต้องรับรู้ เข้าใจ และยอมรับความเสี่ยง ML/TF ที่มีอยู่ภายในประเทศและความเสี่ยงที่แตกต่างจากอาชญากรรมขนาดใหญ่ หรือการกระทำที่เป็นการเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย โดยการวางแผนจัดรูปแบบองค์กร Planning and organization และจัดให้มีหน่วยซึ่งประชุม ทบทวน แลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน และวิเคราะห์เกี่ยวกับความเสี่ยง ML/TF ระดับนานาชาติ

(2) ความถี่ของการประเมินความเสี่ยง

กำหนดจากความจำเป็นในการปรับปรุงข้อมูลหรือออกกระบวนการประเมินความเสี่ยงใหม่ เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานสากล หรือคู่มือปฏิบัติของ IAIS หรือ เปลี่ยนแปลงกรอบทางกฎหมาย กรอบการเมือง หรือ เศรษฐกิจของประเทศ แหล่งข้อมูลสาธารณะหรือรายงานสาธารณะ การศึกษาวิธีการในประเทศ และข่าวกรองที่ได้รับจากการบังคับใช้กฎหมาย หรือ หน่วยข่าวกรองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งอาจจะรวมถึงการปรับปรุงจุดอ่อนของผลิตภัณฑ์หรือบริการ รอบของการประเมินความเสี่ยงหรือประเมินตนเอง

(3) กระบวนการประเมินความเสี่ยง

แนวทางปฏิบัติกำหนดกระบวนการประเมินความเสี่ยงมี อย่าง ได้แก่ กระบวนการระบุ (Identification) กระบวนการวิเคราะห์ (Analysis) และกระบวนการประเมินค่า (Evaluation)

1. กระบวนการระบุ (Identification) เป็นขั้นตอนเริ่มต้นในการรวบรวมบัญชีรายชื่อหลักที่ทราบหรือเหตุการณ์สงสัยและมีความบกพร่องในวิธีการขั้นต้น และกระบวนการจ่ายเงินที่ใช้อยู่ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง โดยจัดทำเป็น บัญชี List และการปรับปรุงบัญชี โดยเป็นการระบุเบื้องต้น ไม่ใช่การแบ่งแยกความเสี่ยง โดยพิจารณาเหตุการณ์ เช่น กลุ่มการก่อการร้าย X ที่ระดมทุน (Raising fund) ด้วยการบริจาคเงินสดที่ได้รับในประเทศ หรือกลุ่มการก่อการร้ายต่างประเทศใช้องค์กรไม่แสวงหากำไรในประเทศแสดงออกเบื้อง

หน้าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเงินของการก่อการร้าย หรืออาชญากรรมและผู้ก่อการร้ายใช้ประโยชน์ การขาดแคลนข้อมูลของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และการควบคุมบริษัท ซึ่งเชื่อมโยงซ่อนอยู่ เบื้องหลังระหว่าง กลุ่มกับนิติบุคคลที่ถูกควบคุมโดยกลุ่มเหล่านั้นหรือเป็นเจ้าของโดยกลุ่มนั้น

การบังคับตามกฎหมายไม่สามารถใช้ตรวจสอบกรณี ML และ TF เนื่องจากข้อมูล ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นเจ้าที่แท้จริงและการควบคุมบริษัทที่ถูกใช้โดยผู้ฟอกเงินหรือผู้ที่สนับสนุนทางการเงิน

ตัวอย่าง ปัจจัยเสี่ยง ที่เรียกว่า กรอบการวิเคราะห์แบบ PESTEL ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยง ด้านการเมือง (Political factors) ปัจจัยเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ (Economic factors) ปัจจัยเสี่ยง ด้านสังคม (Social factors) ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี (Technological factors) ปัจจัยเสี่ยง ด้านสภาพแวดล้อมและภูมิศาสตร์ (Environmental and geographical factors) ปัจจัยเสี่ยงด้าน กฎหมาย (Legislative factors)

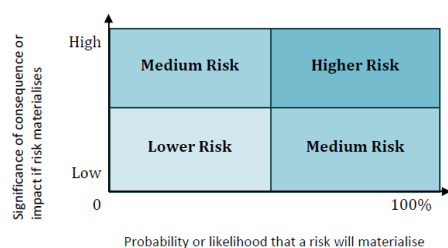
พิจารณาความอ่อนแอในเนื้อหาของชนิดผลิตภัณฑ์และบริการในธุรกิจประกันภัย ได้แก่ กรณี ตัวแทนและนายหน้าประกันภัย และบริษัท Offshore Insurer²²² นอกจากนั้นยังบริษัท ประกันชีวิตยังสามารถดำเนินการด้าน Money Services businesses เช่น การรับดำเนินการจ่าย ชำระค่าสินค้าและบริการ ซึ่งยังเป็นจุดอ่อนของประกันชีวิต

2. กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง(Analysis) เป็นขั้นตอนที่ให้พิจารณาความ เกี่ยวพันของปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ (Environmental factors) และพยายามที่จะตัดสินใจขนาด หรือความรุนแรงของความเสี่ยงแต่ละอัน โดยบางประเทศอาจจะต้องเลือกใช้บริการด้านเทคนิคที่เป็น ทางการเพิ่มขึ้น เช่น การตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้วิเคราะห์สถิติของความเสี่ยง ML หรือ TF ซึ่งเกี่ยวกับกิจกรรม และเพื่อบังคับผู้ก่อการร้ายที่ดำเนินกิจกรรม การจู่โจม รักษาโครงสร้าง พื้นฐานขององค์กรที่สนับสนุน ความจำเป็นในการหาเงิน รับเงิน และเคลื่อนย้ายเงิน การใช้ประโยชน์ ของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นฐานของทั้งอาชญากรรมและการก่อการร้ายเพื่อรักษาเครือข่าย องค์กรไว้

รูป 15 แสดงตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงในแต่ละระดับ สูง กลาง ต่ำ แบบMatrix

²²² David D. Whelehan, International Life Insurance, (Chancellor Pubns Ltd, 2002), pp 111-112.

Figure 3. Examples of a Risk Analysis Matrix

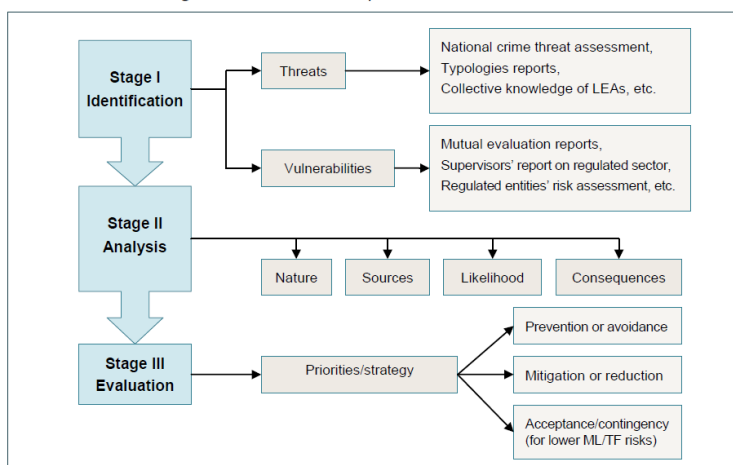

ที่มา : National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment ของ FATF

3. กระบวนการประเมินค่า (Evaluation) ขั้นตอนที่น่าสู่การปรับปรุงพัฒนา
นโยบายการควบคุมความเสี่ยง โดยวิธีการป้องกันหรือการหลีกเลี่ยง (Prevention or avoidance)
วิธีการลดผลกระทบหรือการลดจำนวนลง (Mitigation or reduction)

รูป 16 กระบวนการประเมินความเสี่ยง ML/TF

Figure 2. Overview of the ML/TF Risk Assessment Process

ที่มา: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment ของ FATF

**คู่มือปฏิบัติ เรื่อง ความโปร่งใสและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (FATF
Guidance: TRANSPARENCY AND BENEFICIAL OWNERSHIP)**

คู่มือปฏิบัตินี้ออกใช้เป็นแนวทางเมื่อตุลาคม ค.ศ.2014 โดยมีแนวทางเพื่อค้นหาผู้รับ
ผลประโยชน์ที่แท้จริง ดังต่อไปนี้

(1) ประเทศสมาชิกต้องทำความเข้าใจความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล โดยให้
ประเทศสมาชิกมีระบบการควบคุม (Mechanisms) เพื่อกระทำการ ระบุนและอธิบายความเสี่ยงที่

แตกต่างกันชนิด ลักษณะของนิติบุคคลในประเทศ และการระบุและอธิบายกระบวนการในการเกิดนิติบุคคล การรับข้อมูลและบันทึกข้อมูลทั่วไปและ ข้อมูลของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล พร้อมทั้งทำข้อมูลให้เป็นสาธารณะ และดำเนินการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับ ML/TF แต่ละนิติบุคคล²²³

(2) ข้อมูลทั่วไปความเป็นเจ้าของกรณีหน่วยงานทะเบียนบริษัท

ข้อมูลทั่วไปของบริษัทต้องได้รับและถูกบันทึกโดยหน่วยงานทะเบียน ชื่อบริษัท หลักฐานสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัท รูปแบบกฎหมายและระเบียบ ที่อยู่สำนักงานในการจดทะเบียน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำนาจ เช่น หนังสือบริคณห์สนธิ(memorandum) และ ข้อบังคับของบริษัท (Articles of Association) และรายชื่อกรรมการ และควรจะทำเป็นข้อมูลสาธารณะเข้าถึงได้ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงควรพิจารณา ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุตัวตนของบุคคลธรรมดา (ถ้าในกรณี ตามความเป็นเจ้าของผลประโยชน์สามารถเป็นได้หลายประเภทซึ่งไม่มีบุคคลคนธรรมดา ไม่ว่าจะการกระทำนั้นแสดงออกคนเดียวหรือร่วมกัน หรือ คนซึ่งดำเนินการควบคุมนิติบุคคล ตลอดจน ความเป็นเจ้าของซึ่งมีความเป็นเจ้าของผลประโยชน์ในที่สุดท้ายในนิติบุคคล และ

ขยายความว่า กรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่าบุคคลซึ่งเป็นผู้ควบคุมความเป็นเจ้าของผลประโยชน์ คือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือไม่ หรือไม่มีบุคคลธรรมดาควบคุมความเป็นเจ้าของในผลประโยชน์ การระบุตัวตนของบุคคลธรรมดา (ถ้ามี) ให้พิจารณาการใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคล ด้วยวิธีการ อื่น ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²²³ As a starting point, countries must understand the legal persons that exist in their jurisdiction and the associated risks. Specifically, countries should have mechanisms to:

- a) identify and describe the different types, forms and basic features of legal persons in the country
- b) identify and describe the processes for:
 - (i) creating those legal persons; and
 - (ii) obtaining and recording basic and beneficial ownership information on those legal persons
- c) make the above information publicly available, and
- d) assess the ML/TF risks associated with the different types of legal persons.

ขั้นที่สอง หากไม่พบบุคคลธรรมดาในกรณีขั้นที่ 1 แล้ว สถาบันการเงินต้องระบุและใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบตัวตนของบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในตำแหน่งของผู้จัดการอาวุโส (Senior managing official)

(3) บุคคลธรรมดาซึ่งอาจจะควบคุมนิติบุคคลผ่านการเป็นเจ้าของผลประโยชน์ (Natural persons who may control the legal person through ownership interests)

ก. บุคคลธรรมดาซึ่งถือครองความเป็นเจ้าของไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในเปอร์เซ็นต์ขั้นต่ำในนิติบุคคล (เกณฑ์)

ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงสามารถมีได้มากกว่าหนึ่งคน ตัวอย่าง บุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของบริษัทในจำนวนเปอร์เซ็นต์มากกว่า 25% ซึ่งสามารถมีผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงชั้นสูงคือ 3 คน ในทุกกรณีเปอร์เซ็นต์การถือครองหรือความเป็นเจ้าของในผลประโยชน์ถูกพิจารณาเหมือนปัจจัยระหว่างผู้รับผลประโยชน์รายอื่น

ข. ผู้ถือหุ้นที่ใช้อำนาจควบคุมคนเดียวหรือรวมกันกับผู้ถือหุ้นรายอื่น รวมถึงผ่านทางสัญญา ความตกลงเข้าใจ ความสัมพันธ์ คนกลางหรือการรวมกลุ่ม (Tiered entity) เสียส่วนใหญ่

ข้อสังเกตของการควบคุม ทางอ้อม ซึ่งอาจ ขยายเกิน ตามกฎหมาย(โดยตรง) เป็นเจ้าของ หรืออาจจะผ่านห่วงโซ่ของช่องทางของบริษัท และผ่านผู้เป็นนอมินี ซึ่งการควบคุมทางอ้อมสามารถระบุได้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ข้อตกลงของผู้ถือหุ้น การใช้สิทธิพลหรืออำนาจในการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นจึงอาจทำงานร่วมกันเพื่อเพิ่มระดับของการควบคุมโดยคนที่ผ่านข้อตกลงอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นการ หรือผ่านการใช้ตัวแทนนอมินีถือหุ้น ดังนั้น ประเทศสมาชิกจะต้องพิจารณาลักษณะเจ้าของผลประโยชน์และความเป็นไปได้ที่มีอยู่ในประเทศซึ่งมีอยู่หลายประเภท

(4) บุคคลธรรมดาซึ่งอาจจะควบคุมนิติบุคคลผ่านวิธีอื่น

ก. บุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลผ่านทางอื่น เช่น ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในตำแหน่งซึ่งสูงกว่าหรือครอบครองความเป็นเจ้าของ

ข. บุคคลธรรมดาซึ่งใช้อำนาจควบคุมโดยปราศจากการเป็นเจ้าของ โดยการเข้าร่วมกับองค์กรทางการเงิน หรือ เพราะมีความใกล้ชิดในความสัมพันธ์ครอบครัว สัญญาของสมาคม เช่น การใช้ การดำเนินการ สร้างผลประโยชน์จากทรัพย์สินของนิติบุคคล

ค. บุคคลธรรมดาซึ่งใช้อำนาจควบคุมผ่านตำแหน่งที่แต่งตั้งในนิติบุคคล

บุคคลธรรมดาซึ่งรับผิดชอบในการตัดสินใจ นโยบายที่ส่งผลกระทบต่อบริษัทในทางปฏิบัติ หรือ คำสั่งของนิติบุคคล บุคคลธรรมดาซึ่งใช้อำนาจควบคุมพิเศษเหนือบริษัทนิติบุคคลเป็น

รายวันหรือเป็นปกติธุระผ่านตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง เช่น ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Chief Executive Officer (CEO), ประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงิน Chief Financial Officer (CFO), กรรมการผู้บริหารหรือกรรมการผู้จัดการ (Managing or executive director, or president) และ ยังรวมถึงบุคคลธรรมดาซึ่งมีอำนาจลงนามแทนบริษัทในความสัมพันธ์ทางการเงิน รวมถึงสถาบันการเงินที่ถือบัญชีในนามของนิติบุคคลนั้น

(5) กระบวนการและแหล่งรับข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล

ข้อมูลของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัทคือข้อมูลที่รับจากบริษัทนั้นและ ข้อมูลที่ใช้ได้ในสถานที่เฉพาะในประเทศ

4.1.3 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

จากลำดับเหตุการณ์สำคัญที่คณะมนตรีความมั่นคงได้ออกข้อมติเพื่อดำเนินการ ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้ก่อการร้ายที่ถูกกำหนดขึ้น ซึ่งในช่วงตุลาคม ค.ศ.1999 ข้อมติ ที่ 1267 ซึ่งเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน (Freezing Asset) ของกลุ่ม ตาลีบัน และในช่วง ธันวาคม ค.ศ. 2000 คณะมนตรีความมั่นคงได้ออกข้อมติที่ 1333 ที่กำหนดการ ลงโทษอย่างมีเป้าหมายไว้ต่ออุสมาบิลาเดน และกลุ่มอัลไคดะห์ ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ 9/11 คณะ มंत्रीความมั่นคงได้พิจารณาออกข้อมติที่ 1373 เพื่อให้ประเทศสมาชิกระงับการดำเนินการกับเงินทุน (Freeze Funds) ทรัพย์สินทางการเงินอื่น (Other Financial Assets) และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Economic resources) ของบุคคลซึ่งได้กระทำ (Commit)หรือพยายามกระทำการก่อการร้าย (attempt to commit) หรือเข้าร่วม (Participating in) หรือสนับสนุนการกระทำของผู้ก่อการร้าย (Facilitate terrorist acts) ต่อมาในเดือน มกราคม ค.ศ. 2002 คณะมนตรีความมั่นคงได้แก้ไข ปรับปรุงและรวมมาตรการลงโทษเป็นกลุ่ม (Consolidated the Sanctions) ของข้อมติที่ 1267 และ ข้อมติที่ 1333 ไว้ในข้อมติที่ 1390 ที่ต่อต้านการกระทำของกลุ่มตาลีบัน อุสมาบิลาเดน และกลุ่มอัล ไคดะห์ ต่อมาในปี ค.ศ. 2005 มีการออกข้อมติที่ 1617 ได้ขยายมาตรการลงโทษต่อกลุ่มดังกล่าว และขยายข้อมติเพิ่มเติมอื่นๆ²²⁴

²²⁴ United States Government Accountability Office, “Terrorist Financing: Better Strategic Planning Needed to Coordinate U.S. Efforts to Deliver Counter-Terrorism Financing Training and Technical Assistance Abroad: Report to Congressional Requesters,” in GAO-06-19 (November 2005): 8-9.

4.1.3.1 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267

เนื่องจากกรณีการดำเนินการของกลุ่มสนับสนุนการก่อการร้ายตาลิบัน Taliban และกลุ่มก่อการร้าย Al-Qaida โดยมีนาย โอซามา บิลาเดน (Osama bi Laden) ที่ถูกเชื่อว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการโจมตีสถานทูตสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการหลบหนีอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้มีการส่งตัวเมื่ออยู่ในประเทศที่ถูกจับกุมตัว หรือ ถูกจับกุม ต่อมาเมื่อรัฐบาลตาลิบันไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้อง ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงได้ใช้ข้อมติที่ 1267 ที่เคยออกไว้และเรียกร้องให้มีการระงับการดำเนินการทางทรัพย์สินและแหล่งทุน รวมถึงการห้ามส่งสินค้า อาวุธแก่กลุ่มการก่อการร้าย ผู้ที่สนับสนุน หรือมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับก่อการร้าย โดยไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความผิดทางอาญากรณีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดบทลงโทษ (Taliban and Al-Qaida Sanctions Committee) มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ก่อการร้าย (Listing) ลบบัญชีรายชื่อ (De-listing) และกำหนดให้มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน (Freeze)²²⁵

คณะกรรมการกำหนดบทลงโทษ (Taliban and Al-Qaida Sanctions Committee)²²⁶ ประกอบด้วยสมาชิกของคณะมนตรีความมั่นคงจำนวน 15 ประเทศ โดยมีอำนาจในการออกเสียง เพื่อลงมติที่เกี่ยวข้องเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกำหนดบัญชีรายชื่อ หรือการลบบัญชีรายชื่อ ปรับปรุงบัญชีรายชื่อ และกำกับประเทศสมาชิกในการบังคับใช้มาตรการตามข้อมติ และทำรายงานพร้อมความเห็นต่อคณะมนตรีความมั่นคง ทั้งนี้ใน ค.ศ. 2000 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติเพิ่มเติม ข้อมติที่ 1333 เพื่อแก้ปัญหสถานการณ์ในอัฟกานิสถานอีกครั้ง เพื่อเรียกร้องให้กลุ่มตาลิบันดำเนินการตามข้อมติที่ 1267 โดยหยุดยั้งด้านการสนับสนุนการทหารและการเปิดศูนย์ฝึกองบรมาต่อกลุ่มก่อการร้าย และยังกำหนดให้ประเทศสมาชิกดำเนินการห้าม การซื้อขาย หรือโอนในอาณาเขตประเทศอัฟกานิสถานภายใต้การควบคุมของกลุ่มตาลิบัน ห้ามการสนับสนุนทางเทคนิค ด้านการฝึกองบรมาทางการทหารต่อรัฐบาลตาลิบัน ทั้งยังให้ประเทศสมาชิกถอนและเรียกตัวแทนระหว่างประเทศกลับประเทศ ทั้งนี้ในข้อมติดังกล่าวยังกำหนดให้คณะมนตรีความมั่นคงให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกำหนดโทษ และให้ทบทวนมาตรการที่มีผลต่อสิทธิมนุษยชนตามข้อมติ

²²⁵ เมือง พรหมเกษา, “สถานะเหนือกว่าของพันธกรณีตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติต่อพันธกรณีตามข้อตกลงตามกฎหมายระหว่างประเทศอื่น : กรณีศึกษาข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและคำวินิจฉัยของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 95-102.

²²⁶ ในระยะหลังมีการปรับปรุงข้อมติและเรียกชื่อ คณะกรรมการกำหนดบทลงโทษว่า Al-Qaida Sanctions Committee

1267 และเรียกร้องให้ประชาคมชาึกทำรายงานการบังคับใช้มาตรการต่อคณะกรรมการ²²⁷ และต่อมามีการออกข้อมติที่ 1363 เพื่อกำหนดกลไกควบคุมประเทศสมาชิก ในการติดตาม ตรวจสอบ (Monitoring) ต่อมาตรการตามข้อมติที่ 1267 และ 1333 ทั้งยังให้ความช่วยเหลือต่อประเทศเพื่อนบ้านของอัฟกานิสถาน และสอบสวนการละเมิดมาตรการ โดยจัดให้มี ทีมติดตาม (Monitoring Team) และทีมสนับสนุนการบังคับบทลงโทษ (Sanctions Enforcement Support Team) เพื่อรายงานการติดตามตรวจสอบต่อคณะกรรมการบทลงโทษตาม ข้อมติ 1267

การขึ้นบัญชีผู้ก่อการร้ายตามข้อมติ 1267 (Listing Procedure) โดยคณะกรรมการกำหนดบทลงโทษมีอำนาจวินิจฉัยข้อมูลเพื่อขึ้นบัญชีรายชื่อ คำวินิจฉัยเป็นที่สุดเนื่องจากไม่มีองค์กรอื่นมาทบทวนหรือพิจารณาการวินิจฉัยของคณะกรรมการกำหนดบทลงโทษ ในหลักเกณฑ์การขึ้นบัญชีรายชื่อที่สงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้ายหรือสนับสนุนการก่อการร้าย โดยให้ประชาคมชาึกเสนอรายชื่อของบุคคล คณะบุคคล พร้อมด้วยเหตุผลและคณะกรรมการกำหนดบทลงโทษรับรายชื่อมาพิจารณาและลงมติประกาศรายชื่อในบัญชี (Consolidated List)²²⁸ ซึ่งในระยะแรกหลักเกณฑ์การกำหนดรายชื่อยังไม่ชัดเจน เพราะไม่ได้กำหนดให้มีพยานหลักฐานที่นำมาประกอบการพิจารณา²²⁹ การลบรายชื่อออกตามข้อมติ 1267 (Delisting Procedure) มีลักษณะและมีปัญหาระหว่างผู้ที่ขอลบรายชื่อกับรัฐบาลที่เสนอรายชื่อมา นอกจากการกำหนดบัญชีรายชื่อระดับระหว่างประเทศแล้วยังมีการกำหนดข้อมติที่ให้อำนาจแก่ประชาคมชาึก ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 ในปี ค.ศ. 2001 กำหนดให้รัฐสมาชิกกำหนดกฎหมายภายในประเทศ และให้ถือว่าการก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญา และให้มีการกำหนดบัญชีรายชื่อผู้ก่อการร้ายหรือผู้ที่ให้การสนับสนุนการก่อการร้ายในประเทศ (Designated list) โดยมีจำเป็นต้องเป็นกลุ่มตาลีบัน หรือ กลุ่มอัลไคเดาะห์ แต่รวมไปถึงบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรที่เข้าข่ายและสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย หรือสนับสนุน หรือมีส่วนเกี่ยวข้อง และให้มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และแหล่งทุนกับบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรดังกล่าว อันถือเป็นการขยายของเขตของบัญชีรายชื่อจากการก่อการร้ายอื่นเพิ่มเติมจากกลุ่มตาลีบันหรืออัลไคเดาะห์ ซึ่งสำหรับประเทศไทยก็ได้มีการบัญญัติเป็นกฎหมายภายในไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 หัวข้อ 2.1.2.3 ประกอบกับการบัญญัติให้การก่อการร้ายเป็นการกระทำ

²²⁷ Security Council resolution 1333 (2000) on the situation in Afghanistan, [online], Available from <http://daccess-ods.un.org/TMP/328703.448176384.html>.

²²⁸ เมือง พรมเกษา, อ้างแล้ว, หน้า 109-110.

²²⁹ เมือง พรมเกษา, อ้างแล้ว, หน้า 112.

ความผิดอาญา ในพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ในลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่บทนิยามของคำว่า การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินยังไม่ชัดเจน เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558 คณะกรรมการกำหนดบทลงโทษ ได้อนุมัติออกเอกสารที่ชื่อว่าการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน : การอธิบายคำนิยามอนุมัติโดยคณะกรรมการว่าด้วยการกำหนดโทษกลุ่มอัลไคดะห์ (Assets Freeze: Explanation of Terms: Approved by the Al-Qaida Sanctions Committee on 24 February 2015) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการกับทรัพย์สิน

การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ในย่อหน้าที่ 1(a) ของ มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2161 (ค.ศ.2014) ใช้บังคับต่อ บุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กรซึ่งมีชื่อปรากฏในบัญชีว่าด้วยการกำหนดโทษกลุ่มอัลไคดะห์ (the Al-Qaida Sanctions List) ของคณะกรรมการว่าด้วยการกำหนดโทษกลุ่มอัลไคดะห์ บัญชีรายชื่อดังกล่าวประเทศสมาชิกต้องดำเนินการระงับการดำเนินงานกับทรัพย์สิน

“ระงับการดำเนินการโดยมีข้อจำกัดต่อเงินทุน(Fund) และ ทรัพย์สินทางการเงินใด (other financial assets) หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (economic resources) ของบุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กร รวมถึง เงิน(Funds) ที่ได้จากทรัพย์สินซึ่งถูกเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยบุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กร หรือบุคคลผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด และมั่นใจว่าไม่มีเงินทุนจากทรัพย์สินหรือเงินทุนใดหรือ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่จะถูกใช้ได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์ของบุคคลนั้น หรือ โดยพลเมือง หรือ โดยบุคคลในราชอาณาจักร”

วัตถุประสงค์ของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน เพื่อปฏิเสธต่อบุคคล กลุ่ม กิจการ และองค์กร ที่อยู่ขึ้นบัญชีที่ทรัพย์สิน (Means) ใช้สนับสนุนการก่อการร้าย (Support terrorism) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินคือ ประเทศสมาชิกต้องทำให้มั่นใจว่า ต้องไม่มีเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของคนเหล่านั้นมีการใช้ต่อคนเหล่านั้น(Available to them) ถ้าพวกเขาอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษ.

การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ใช้บังคับกับทรัพย์สินทุกชนิด (All asset) ซึ่งเป็นเจ้าของหรืออยู่ในการควบคุมของ บุคคล กลุ่ม คณะ กิจการ องค์กร ซึ่งถูกขึ้นบัญชี และใช้บังคับกับเงินทุน (Fund)ซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่บุคคล คณะ กลุ่ม กิจการ องค์กรนั้นเป็นเจ้าของ หรือควบคุม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม หรือเงินซึ่งเป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยบุคคลซึ่งการทำการแทนหรือตามคำสั่ง (Persons acting on their behalf or at their direction) ผู้ที่ขึ้นบัญชี

ประเทศสมาชิกควรต้องระลึกว่า เงินเป็นสิ่งที่แลกเปลี่ยนได้ เงินที่เกิดขึ้นโดยบุคคล กลุ่มคณะ กิจการ องค์กรที่ขึ้นบัญชีโดยถูกต้องตามกฎหมายสามารถใช้เปลี่ยนมาใช้สนับสนุนการก่อการร้ายได้

ข้อยกเว้นที่จะดำเนินการกับทรัพย์สิน อาจจะมีดังนี้

(i) ตามย่อหน้าที่ 1 และ 2 ของ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ถูกแก้ไขโดย ข้อมติแห่งสหประชาชาติที่ 1735 (ค.ศ.2006) เพิ่มเติมด้วย กลไกจากการออกข้อมติที่ 1730 (ค.ศ.2006) ที่นำไปสู่ ย่อหน้าที่ 9 และ 62 ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2161(ค.ศ. 2014) อาจได้รับการร้องขอให้ยกเว้นโดยผู้ขึ้นหรือผู้กระทำการแทนของบุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กรใน บัญชีรายชื่อกลุ่มอัลไคดะห์ หรือ ผู้แทนโดยชอบธรรม (Legal representative) หรือ มรดก(Estate) ของรายชื่อในบัญชีโดยการพิจารณาอนุญาตของคณะกรรมการในการยื่นขอครั้งแรกก่อนส่งพิจารณาให้รัฐเจ้าของถิ่นที่อยู่

โดยการดำเนินการตาม ย่อหน้าที่ 62 ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 2161 (ค.ศ. 2014) สมาชิกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทั่วไปของรัฐ (Ombudsperson) อาจจะต้องการความเห็นชอบในการลบลายชื่อของผู้ร้องเรียนไป ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาให้ยกเว้นต่อทรัพย์สินซึ่งมีวัตถุประสงค์หนึ่งเดียวของการอนุญาตให้ผู้ร้องเรียนใช้จ่ายเดินทางไปประเทศอื่นได้โดยการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทั่วไปของรัฐ (Ombudsperson) แต่ไม่สามารถทบทวนในกรณีบุคคลนั้นเป็นบุคคลในถิ่นที่อยู่ของตน

คำจำกัดความของการระงับการดำเนินการ

ภายใต้ข้อยกเว้นเฉพาะเจาะจงในข้อมติที่ 2161 (2014) การระงับการดำเนินการกับเงิน หรือทรัพย์สินทางการเงินใด หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึง การป้องกันการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น การเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้าย การโอน การเข้าถึง จะไม่ถูกยอมรับ การระงับการดำเนินการกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึงการป้องกันจากการใช้ จากการได้รับเงิน สินค้า หรือบริการ ในทางใดๆ รวมถึง การขาย การเช่า การจำนองทรัพย์สินนั้น โดยไม่จำกัด

คำว่า ‘ระงับการดำเนินการ’ ไม่ได้หมายถึง การยึดทรัพย์สิน (Confiscation) หรือ โอนความเป็นเจ้าของ สิ่งใดก็ตามที่บุคคล หรือรัฐมีความรับผิดชอบสำหรับการกำกับดูแลทรัพย์สินที่ถูกระงับ ก็ควรจะมีผลอย่างสมเหตุสมผลต่อการจัดการในทางซึ่งไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมลงที่ไม่เหมาะสม(Undue deterioration) ซึ่งไม่ขัดแย้งกับเจตนาโดยรวม (Overall intention) ที่อยู่

เบื้องหลังการระงับการดำเนินการ – เพื่อที่จะปฏิเสธ บุคคล กลุ่ม กิจการ และองค์กรที่มีในบัญชีรายชื่อในทรัพย์สินทางการเงิน (the financial means) ที่จะสนับสนุนการก่อการร้าย

ในกรณีที่ คณะที่ถูกขึ้นบัญชี (Listed party) เป็นเจ้าของ ควบคุม เงิน หรือ ทรัพย์สินทางการเงินใด หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจใดซึ่ง บุคคลไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อ(Unlisted persons) ที่สามารถจำแนกแยกผลประโยชน์ได้(Segregable) ยกตัวอย่างเช่น เจ้าของร่วม ลูกจ้าง การระงับการดำเนินการกระทำโดยตรงต่อ ส่วนของทรัพย์สิน (Share) ที่เป็นเจ้าของ หรือควบคุมโดย คณะที่ถูกขึ้นบัญชี ในกรณี ประเทศสมาชิกให้มั่นใจว่า คณะที่ถูกขึ้นบัญชีจะไม่สามารถดำเนินการ ทรัพย์สินไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึง การออกเครื่องมือที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ทางด้านการเงินหรือในทางใด ซึ่งอาจจะทำให้เพิ่มขึ้นจากทรัพย์สินนั้น ถ้าทรัพย์สินเป็นเจ้าของ หรือควบคุมโดยคณะที่ถูกขึ้นบัญชี และ คณะไม่ได้ถูกขึ้นบัญชี โดยทรัพย์สินนั้นถูกเป็นเจ้าของ ถูกควบคุมโดย คณะที่ไม่ถูกขึ้นบัญชี ไม่สามารถแยกแยะได้ ทรัพย์สินทั้งหมดควรจะอยู่ภายใต้การระงับการดำเนินการทรัพย์สิน

ในกรณีซึ่งทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมในบางส่วนหรือทั้งหมดของคณะที่ถูกขึ้นบัญชีที่มีการต่อเนื่องของผลประโยชน์เกิดขึ้น ยกตัวอย่าง เงินปันผล ดอกเบี้ย ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจว่า สัดส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้นถูกระงับการดำเนินการด้วย

การเพิ่มเติมบัญชีระงับการดำเนินการ (Additions to frozen accounts)

ตามย่อหน้าที่ 8 ของข้อมติ 2161 (ค.ศ.2014) ประเทศสมาชิกที่อนุญาตให้ใช้การชำระเงินแบบเครดิตที่ยอมรับของ คณะที่ถูกขึ้นบัญชี ต่อบัญชีทรัพย์สินที่ระงับ トラบเท่าที่ บัญชีที่เพิ่มเติมอยู่นั้นอยู่ภายใต้การระงับดำเนินการกับทรัพย์สิน

การยุติการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ถ้าคณะมนตรีได้ถอนรายชื่อออกจากบัญชี ทรัพย์สินต่างๆที่ถูกระงับการดำเนินการ เป็นผลจากการขึ้นบัญชีจะไม่ถูกระงับอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ตามย่อหน้าที่ 57 ของมติ2161 (2014) การยุติการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินใดๆ ที่ถูกระงับเป็นผลจากบัญชีของ อุสมานบินลาเดน ต้องมีการอนุมัติจากคณะกรรมการก่อน ประเทศสมาชิกที่ขออนุมัติต้องให้ความมั่นใจแก่คณะกรรมการว่าจะไม่โอนย้ายทรัพย์สินไม่ทางตรงหรือทางอ้อมให้กัน บุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กร หรืออื่นใดที่ใช้เพื่อการก่อการร้าย ในทางของข้อมติที่ 1373 (ค.ศ.2001) ทรัพย์สินที่อาจจะถูกยกเลิกการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ปรากฏในวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการภายใน 30 วันจากการได้รับการขออนุญาต

คำจำกัดความ ของ เงินทุน และ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

ตามที่ได้ยืนยันในย่อหน้าที่ 5 ของข้อมนตรีที่ 2161 (ค.ศ. 2014) ทรัพย์สินที่ถูกระงับใช้กับ “ทรัพยากรทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจในทุกประเภท ซึ่งรวมถึงไม่จำกัดต่อการใช้เพื่อข้อกำหนดทางโฮส internet รวมถึง บริการที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้สำหรับสนับสนุนกลุ่มอัลไคดะห์ และบุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กรอื่นที่ถูกรวมในบัญชีกำหนดโทษกลุ่มอัลไคดะห์

เงินทุน และ ทรัพย์สินทางการเงินอื่น ควรจะเข้าใจว่ารวมถึง โดยไม่จำกัด

ก. เงิน เชื่ค การเรียกร้องเงิน ครีฟ คำสั่งทางการเงิน ทุนผู้ถือ การเครื่องมือชำระเงินทางอินเทอร์เน็ต เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตราที่มีค่า และเครื่องมือทางการเงินอื่น

ข. การฝากเงินในสถาบันการเงิน หรือองค์กร และยอดคงเหลือใน บัญชี

ค. หนี้และหน้าที่การชำระหนี้ รวมถึง หนี้ทางการค้า และบัญชีรายรับ ตัวเงินรับ และ สิทธิเรียกร้องในเงินอื่นๆ

ง. เงินลงทุน และผลประโยชน์ทางการเงินในการค้าแบบรายเดียวหรือรวมกลุ่ม

จ. การค้าหลักทรัพย์สินต่อบุคคลหรือมหาชนและตราสารหนี้ รวมถึง ทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ที่แสดงหลักทรัพย์สิน พันธบัตร ตัวเงิน วอแรนต์ หุ้นกู้ สัญญาอนุพันธ์

ฉ. ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือ รายได้จาก หรือ มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจาก หรือ เกิดจากทรัพย์สินนั้น

ช. เตรีตติ สิทธิในการหักกลบ การรับประกัน หนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา หรือสัญญาทางการเงินอื่น

ซ. เลตเตอร์ออฟเครดิต ใบขนสินค้า บิลเงินสด ตัวเงินรับ และหลักฐานอื่นๆที่ปรากฏผลประโยชน์ในรูปเงิน ทรัพยากรทางการเงิน และเครื่องมือสินเชื่อเพื่อการส่งออกสินค้า

ณ. ประกันภัย และประกันภัยต่อ

ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ที่เข้าใจ รวมถึง ทรัพย์สินทุกชนิด ไม่ว่าจะจับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ เคลื่อนย้ายได้ หรือเคลื่อนย้ายไม่ได้ มีอยู่จริงหรือมีศักยภาพที่อาจจะถูกใช้เป็นเงิน สินค้าหรือบริการ เช่น

ก. ที่ดิน อาคาร หรือ อสังหาริมทรัพย์อื่น

ข. อุปกรณ์ รวมถึง คอมพิวเตอร์ ซอฟแวร์ เครื่องมือ และ เครื่องจักร

ค. อุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ สิ่งที่ติดตรึง และสิ่งอื่นที่ติดมาตามธรรมชาติ

ง. ยาน เครื่องบิน ยวดยานพาหนะ

จ. สินคาคงคลัง

ฉ. งานศิลปะ ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม หินเก่าแก่ เครื่องประดับ ทองคำ

ช. สินค้าโภคภัณฑ์รวมถึง น้ำมัน แร่ ไม้ซุง

ช. อาวุธ และ สารที่เกี่ยวข้อง รวมถึง สิ่งทั้งหมดที่กล่าวถึงในเรื่องการห้ามนำเข้า อาวุธ ย่อหน้าที่ 1 ของมติที่ 2161

ฉ. วัตถุดิบ และส่วนประกอบซึ่งสามารถใช้ในการผลิต พัฒนาอุปกรณ์ระเบิด หรือ อาวุธที่ไม่ตามแบบแผน รวมถึงอย่างไม่มีจำกัด สารเคมี สายชนวนระเบิด ยาพิษ

ญ. สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ ชื่อการค้า แพรนไซน์ ชื่อเสียง และ รูปแบบอื่นใดของทรัพย์สินทางปัญญา

ฎ. การให้เช่าพื้นที่อินเทอร์เน็ต หรือ บริการที่เกี่ยวข้อง

ฏ. ทรัพย์สินอื่นๆ

เงินซึ่งเกิดจาก ทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของ หรือควบคุมในทางตรงหรือทางอ้อม โดย บุคคลเหล่านั้น หรือ บุคคลซึ่งทำการแทน หรือตามคำสั่งของบุคคลนั้น

เงินหรือ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่สร้างประโยชน์ได้ หรือมีประโยชน์ต่อกลุ่มบัญชีรายชื่อที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นในทางตรงหรือทางอ้อม ทรัพย์สินนั้นอาจจะถูกถือ โดยบุคคลอื่นในนามตัวแทนหรือตามคำสั่งของคณะในที่ถูกขึ้นบัญชี ในกรณีประเทศสมาชิกต้องมั่นใจ ว่า เงินหรือประโยชน์ที่เปลี่ยนมือได้ อันเกิดจากทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ในการระบุ เงิน หรือประโยชน์ ประเทศสมาชิกควรจะเตือนความเป็นไปได้ว่าทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของ หรือควบคุมใน ทางอ้อม โดยคณะที่ถูกขึ้นบัญชี อาจจะไม่เห็นได้ทันที และที่คณะที่ถูกขึ้นบัญชีอาจจะจัดการในการ เป็นเจ้าของทางอ้อม หรือ ควบคุมเพื่อที่จะปกปิดผลประโยชน์ในทรัพย์สิน

ดังนั้น ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจที่ไม่มีทรัพย์สิน หรือ เงิน หรือ ทรัพย์สินทาง การเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจใดที่ถูกใช้ได้ ในทางตรง หรือ ทางอ้อม สำหรับประโยชน์ของ บุคคล หรือ โดยประเทศ หรือ โดยบุคคลในประเทศ

ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจว่า ไม่มีคนในชาติ หรือ ใครในอาณาเขต ที่จะใช้เงิน หรือ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สำหรับประโยชน์ของคณะที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ ไม่ ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม トラบเท่าที่บัญชีรายชื่อยังคงอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษ หน้าที่นี้ใช้กับเงิน หรือ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ระบุในทางตรง การรวบรวม หรือ ในทาง อื่นใดเพื่อประโยชน์ของคณะที่ระบุในบัญชีรายชื่อ

ประเทศสมาชิกต้องระวังว่า ในย่อหน้าที่ 7 ของข้อมติที่ 2161 (2014) และย่อ หน้าที่ 17 ของข้อมติที่ 2170 (ค.ศ. 2014) ที่คณะมนตรีความมั่นคงยืนยันว่า เงื่อนไขในย่อหน้าที่ 1(a) ของข้อมติที่ 2161 ควรจะใช้บังคับกับการจ่ายเงินเรียกค่าไถ่ต่อบุคคล กลุ่ม หรือ กิจการ หรือ องค์กรในบัญชีรายชื่อ ไม่ว่าจะมีการจ่ายเงินค่าไถ่โดยใครหรือด้วยวิธีการอย่างไร ภายใต้เงื่อนไขการ

จ่ายเงินค่าไถ่ต่อผู้อยู่ในบัญชี(Listed party) ควรจะถูกห้าม ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจอย่างยิ่งว่าได้ทำงานร่วมกับหน่วยองค์กรทางการเงินในทางของธนาคารและบริษัทประกัน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องที่จะที่การนำเงินไปใช้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ในการกล่าวของประธานาธิบดี เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 คณะมนตรีความมั่นคงเตือนสมาชิกทั้งหมดว่า ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจว่าคนชาติหรือบุคคลใดในอาณาเขตจะไม่เข้าร่วมทางการเงินหรือธุรกรรมทางการเงินกับหรือเพื่อผลประโยชน์ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ของกลุ่มรัฐอิสลามในอิรักและกองกำลังติดอาวุธที่เชื่อมโยงกลุ่มอัลโคเดห์

เหมือนกันกับย่อหน้าที่ 14 ของข้อมติที่ 2170 (ค.ศ.2014) คณะมนตรีความมั่นคงได้กล่าวเกี่ยวกับ รายได้ที่เกิดจาก บ่อน้ำมัน และโครงสร้างพื้นฐานที่ควบคุมโดยกลุ่ม ISIL ANF และบุคคลอื่นทั้งหมด กลุ่ม กิจการ และองค์กร ที่เกี่ยวกับ กลุ่มอัลโคเดห์ และได้ประณาม การเข้าร่วมใดๆในการค้าทางตรงหรือทางอ้อมที่เกี่ยวกับ ISIL ANF หรือและบุคคลอื่นทั้งหมด กลุ่ม กิจการ และองค์กร ที่เกี่ยวกับกลุ่มอัลโคเดห์ และคณะมนตรีความมั่นคงได้ย้ำว่า การเข้าร่วมนั้นสามารถไปสนับสนุนด้านการเงินสำหรับ องค์กรที่ระบุนายใต้กรอบการลงโทษ ข้อมติ 1267 หรือ 1989

ในย่อหน้าที่ 15 ของ ข้อมติที่ 2170 (2014) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติยังเน้นย้ำถึงความสำคัญสำหรับประเทศสมาชิกทั้งหมดซึ่งดำเนินหน้าที่ที่ต้องมั่นใจว่าพลเมือง และบุคคลในอาณาเขตจะไม่บริจาควินให้บุคคล หรือ องค์กรที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ หรือ บริจาคให้ผู้กระทำการแทน หรือ โดยคำสั่งขององค์กรที่ถูกขึ้นบัญชี

การป้องกันตามธรรมดาของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ย่อหน้าที่ 31 ของข้อมติ 2161(2014) ที่ย้ำว่า มาตรการการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินเป็นมาตรการป้องกันตามธรรมชาติและไม่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายใน

การหมุนเวียนทั่วไปของบัญชีกำหนดโทษกลุ่มอัลโคเดห์

ทางปฏิบัติทั่วไประหว่างประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ได้เผยแพร่บัญชีกลุ่มอัลโคเดห์ต่อธนาคารพาณิชย์ เพื่อตรวจสอบฐานข้อมูลลูกค้า ประเทศสมาชิกต้องตระหนักว่ามาตรการการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินต้องถูกนำมาใช้ต่อบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล และไม่ใช่แค่เพียงธนาคารพาณิชย์เท่านั้น ดังนั้น ในย่อหน้าที่ 13 ของ ข้อมติ 2161 (2014) ได้เตือนประเทศสมาชิกให้ประกาศการหมุนเวียนบัญชีรายชื่อต่อตัวแทนองค์กรภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง หน่วยเอกชน และ สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพในการนำมาตรการมาใช้ยังเตือนให้บริษัทที่เกี่ยวข้อง ทรัพย์สิน และสาธารณะ และกลุ่มเอกชน ที่จะตรวจตราฐานข้อมูลกับบัญชีรายชื่อ

ประเทศสมาชิกต้องตระหนักถึงองค์กรไม่หวังผลกำไร ระบบที่ไม่เป็นทางการหรือเป็นทางเลือกและการเคลื่อนย้ายเงินตราข้ามแดนอาจจะอยู่ภายใต้การกระทำโดยผู้ก่อการร้ายหรือ

เพื่อผู้ก่อการร้าย ประเทศสมาชิกต้องมั่นใจว่าได้จัดให้มีมาตรการที่จะป้องกันการกระทำความผิดของช่องทางสื่อ(Mediums) ขณะที่มั่นใจว่าการดำเนินธุรกิจประกอบธุรกิจถูกต้องตามกฎหมายตลอดจนช่องทาง (Channel) จะไม่อ่อนแอ ในย่อหน้าที่ 12 ของข้อมติ 2161 (2014) คณะมนตรีความมั่นคงเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินการอย่างรวดเร็วและตัดการไหลเวียนของเงิน ทรัพย์สินทางการเงิน และ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างแน่วแน่ต่อบุคคล และกลุ่มที่อยู่บัญชีรายชื่อ ตามเงื่อนไขที่อยู่ในย่อหน้าที่ 1(a) และพิจารณา ข้อเสนอแนะของ FATF และมาตรฐานสากลที่กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดขององค์กรไม่หวังผลกำไร ระบบที่ไม่เป็นทางการหรือเป็นทางเลือกและการเคลื่อนย้ายเงินตราข้ามแดน ขณะที่การบรรเทาผลกระทบต่อการกระทำที่ถูกกฎหมายตลอดจนช่องทางสื่อ

4.1.3.2 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452

ตามข้อมติที่ 1452 (ค.ศ. 2002) ในย่อหน้าที่ 1 และย่อหน้าที่ 2 ระบุว่านโยบายที่จะไม่นำมาใช้บังคับกับข้อมติ 1267²³⁰ ได้แก่

1. ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นพื้นฐาน รวมถึง การจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าอาหาร ค่าเช่า ค่าจ้าง ค่ายา ค่ารักษาพยาบาล ค่าภาษี ค่าเบี้ยประกัน และค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค หรือ ค่าธรรมเนียมวิชาชีพพิเศษที่สมเหตุผล ค่าเรียกร้องคืนจากการบริหารด้านกฎหมาย หรือ ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสำหรับการถือหรือรักษาเงินที่ถูกระงับ หรือ ทรัพย์สินทางการเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ภายหลังที่ประเทศที่เกี่ยวข้องมีการแจ้งต่อคณะกรรมการว่ามีอำนาจ สถานที่เหมาะสม การเข้าถึงเงิน ทรัพย์สินหรือทรัพยากร และไม่มี การติดต่อกับคณะกรรมการใน 48 ชั่วโมง ภายหลังจากมีการแจ้ง

²³⁰(a) necessary for basic expenses, including payments for foodstuffs, rent or mortgage, medicines and medical treatment, taxes, insurance premiums, and public utility charges, or exclusively for payment of reasonable professional fees and reimbursement of incurred expenses associated with the provision of legal services, or fees or service charges for routine holding or maintenance of frozen funds or other financial assets or economic resources, after notification by the relevant State(s) to the Committee established pursuant to resolution 1267 (1999) (hereinafter referred to as “the Committee”) of the intention to authorize, where appropriate, access to such funds, assets or resources and in the absence of a negative decision by the Committee within 48 hours of such notification;

(b) necessary for extraordinary expenses, provided that such determination has been notified by the relevant State(s) to the Committee and has been approved by the Committee;

2. ค่าใช้จ่ายพิเศษอันจำเป็น ที่คณะกรรมการกำหนดบทลงโทษได้พิจารณาเมื่อมีการแจ้งจากประเทศที่เกี่ยวข้องและได้รับการอนุมัติแล้ว

ข้อมติที่คณะมนตรีความมั่นคงยังพิจารณาให้ประเทศสมาชิกทั้งหมดอาจจะอนุญาตให้มีการเพิ่มเติมผลประโยชน์ต่อบัญชีได้²³¹ ดังกรณีต่อไปนี้

1. ดอกเบี้ย หรือ กำไรอื่นเนื่องจากบัญชีนั้น หรือ
2. การชำระเงินภายใต้สัญญา ข้อตกลง หรือสิทธิหน้าที่ ที่เกิดก่อนวันเวลาปัจจุบันที่บัญชีที่อยู่ภายใต้นโยบายตามข้อมติที่ 1267 (ค.ศ.1999) ข้อมติที่ 1333 (ค.ศ.2000) หรือ ข้อมติที่ 1390 (ค.ศ. 2002)

4.1.3.3 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1735

ในข้อมติที่ 1735 เป็นมติที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อมติที่ 1452 (Resolution 1452) ค.ศ. 2002 ซึ่งกำหนดให้จัดทำกลุ่มบัญชีรายชื่อรวม (Consolidated List)²³² กำหนดให้ประเทศสมาชิกใช้เอกสารข้อมูล Coversheets สำหรับส่งให้คณะกรรมการกำหนดบทลงโทษเพื่อรวมเข้ากลุ่ม Consolidated List โดยมี 3 ส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้อมูลผู้ถูกระบุ (Identifier Information) ประเภทการขึ้นบัญชี(Basic for Listing) และข้อมูลผู้ติดต่อ (Point of contract) โดยแต่ละกรณีให้มีข้อมูลรายละเอียดมากขึ้น²³³ โดยรวมถึงข้อมูลสนับสนุน ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลความเกี่ยวข้องของผู้ที่ถูกเสนอชื่อกับบุคคล องค์กรในบัญชีรายชื่อ

²³¹ (a) interest or other earnings due on those accounts, or

(b) payments due under contracts, agreements or obligations that arose prior to the date on which those accounts became subject to the provisions of resolutions 1267 (1999), 1333 (2000), or 1390 (2002), provided that any such interest, other earnings and payments continue to be subject to those provisions;

²³² Al-Qaida, Usama bin Laden, and the Taliban and other individuals, groups, undertakings and entities associated with them, as referred to in the list created pursuant to resolutions 1267 (1999) and 1333 (2000) (the “Consolidated List”)

²³³ the statement of case should provide as much detail as possible on the basis(es) for the listing, including: (i) specific information supporting a determination that the individual or entity meets the criteria above; (ii) the nature of the information and (iii) supporting information or

ต่อมามีการปรับปรุงและคุณภาพของบัญชีรายชื่อ ดังเช่นในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2160(ค.ศ. 2014)และข้อมติที่ 2161 ให้มีการขยายเวลาการทำงานของ Office of the Ombudsperson ออกไป30 เดือน และในข้อมติดังได้กล่าวถึงผู้ก่อการร้ายที่ได้ใช้ข้อมูลใหม่และการติดต่อทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ต ได้เดือนให้ประเทศสมาชิกให้ป้องกันในทางตรงและทางอ้อมในการจัดหา(Supply) ขาย(Sale)หรือ โอนอาวุธและวัตถุระเบิดที่เกี่ยวข้องทุกชนิดแก่บุคคล กลุ่ม คณะ องค์กร ที่เกี่ยวกับกลุ่มอัลไคดะห์ รวมถึงเดือนให้ประเทศสมาชิกได้นำมาตรการสากลของ FATF ที่แก้ไขเพิ่มเติมไปใช้ โดยเฉพาะข้อแนะนำที่ 6 และก็มีมีการออกข้อมติอื่นๆตามมาเพื่อต่อต้านการกระทำอื่น เช่น การลักพาตัว (Kidnapping)²³⁴

4.2 แนวทางในประเทศอังกฤษประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา

4.2.1 แนวทางในประเทศอังกฤษ²³⁵

บริษัทประกันชีวิต อยู่ภายใต้หน่วยงานกำกับดูแลตลาดเงินตลาดทุนของประเทศอังกฤษ หรือ Financial Services Authority (FSA) ที่มีอำนาจในการกำกับดูแลธนาคาร การเงินตลาดทุน รวมถึงประกัน ซึ่งอยู่ภายใต้ Financial Services and Markets Act ค.ศ. 2000 (FSMA) และมีกองทุนเพื่อคุ้มครองผู้ถือกรรมธรรม์ ซึ่งอยู่ในส่วนของระบบคุ้มครองเงินฝากของประเทศอังกฤษ (Financial Services Compensation Scheme : FSCS) ซึ่งปัจจุบันได้ยกเลิกหน่วยงาน FSA (Abolishing)แล้วแบ่งอำนาจการกำกับดูแลให้แก่ Financial Conduct Authority (FCA) องค์กรกำกับดูแลตลาดเงินและตลาดทุนในประเทศอังกฤษ และ Prudential Regulation Authority (PRA) มีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.2013

ภายใต้มาตรา 59 ของ FSMA FCA ควบคุมดำเนินธุรกิจและเป็นผู้ให้การอนุญาต (Approval for particular arrangements) และFCA ยังเป็นผู้กำกับดูแลด้านการรายงานการฟอกเงินตามกฎหมายตลาดเงินและตลาดทุน โดยระบุอยู่ในหน้าที่(Function) CF11 เรื่อง Money

documents that can be provided; States should include details of any connection between the proposed designee and any currently listed individual or entity;

²³⁴ Security Council Adopts Resolution 2133 (2014), January 2015.

²³⁵ ประเทศอังกฤษ เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป(EU) ซึ่งด้านการค้าการลงทุน EU มีวัตถุประสงค์การรวมตัวในลักษณะ Single Market เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย ทุน แรงงาน สินค้า บริการและลดอุปสรรคระหว่างสมาชิกด้วยกัน รัฐสภายุโรปสามารถออก Directive เพื่อเพื่อให้ประเทศสมาชิกรับเอาข้อบังคับไปใช้ ออกเป็นกฎหมายภายใน ซึ่งDirective มีวัตถุประสงค์ให้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum consistence standard) ของกฎหมายภายในประเทศสมาชิก

laundering reporting ซึ่งปรากฏในคู่มือของ FCA Handbook²³⁶ นอกจากนั้นยังปรากฏแนวทางปฏิบัติ ข้อบังคับซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่ C11 ในเนื้อหาของ the Senior Management Arrangements Systems and Controls (SYSC) โดยกำหนดข้อปฏิบัติ อาทิเช่น

1. ให้มีการมอบหมายแต่งตั้งบุคคลธรรมดาเป็น ผู้รายงานการฟอกเงิน The Money Laundering Reporting Officer (MLRO) เพื่อให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎของ FCA และเป็นผู้ควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎ บริษัทใดได้สร้างรูปแบบหน้าที่นี้ไว้ต้องได้รับการอนุมัติ²³⁷ รายบุคคลจาก FCA²³⁸ และให้ MLRO มีอำนาจและความเป็นอิสระในบริษัท สามารถเข้าถึงแหล่งหรือข้อมูลที่เพียงพอเพื่อสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้ ทั้งยังประเมินความเสี่ยงของระบบและการควบคุม²³⁹ และอย่างน้อยแต่ละปีปฏิทิน (Calendar year) คณะกรรมการบริษัทต้องนำรายงานจาก MLRO มาดำเนินการและทำให้เกิดประสิทธิผล²⁴⁰ MLRO ต้องมีอิสระเพื่อจะเข้าถึงโดยตรงต่อ FCA และส่งรายงานธุรกรรมให้ National Crime Agency (NCA) และเมื่อใดก็ตามบริษัทเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มธุรกิจ(Group) อาจจะมีมอบหมายให้มี MLRO ดำเนินการในอีกบริษัทหนึ่งซึ่งอยู่ภายในกลุ่มได้ ถ้าบริษัทใดเลือกที่จะใช้รูปแบบนี้ อาจจะอนุญาตให้ MLRO เป็นผู้แทนด้าน AML/CFT ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดและความเหมาะสมของแต่ละธุรกิจ

2. กำหนดให้มอบหมายให้มีผู้จัดการหรือผู้บริหารระดับสูง (Director or Senior manager) ดูแลรับผิดชอบภาพรวมของบริษัทเพื่อสร้างและรักษาระบบฟอกเงินและการควบคุมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่ง อาจเป็นคนเดียวกันกับ MLRO ก็ได้²⁴¹

สำหรับการกำกับดูแลนายหน้า มี 2 หน่วยงานแยกการกำกับดูแล ได้แก่ FCA และ Lloyd กรณี นายหน้าที่อยู่ในลักษณะของผู้แนะนำทางการเงินอิสระ Independent Financial

²³⁶ Financial Services Authority “PS13/5 The new FCA Handbook” March 2013 [Online], Available from <http://www.fca.org.uk/static/documents/policy-statements/fsa-ps13-05.pdf>, 17 August 2014.

²³⁷ APER 4.7 Statement of Principle 7 that "An approved person performing an accountable significant-influence function must take reasonable steps to ensure that the business of the firm for which he is responsible in his accountable function complies with the relevant requirements and standards of the regulatory system

²³⁸ SYSC 3.2.6R

²³⁹ SYSC 6.3.3R

²⁴⁰ SYSC 6.3.7(2)G

²⁴¹ SYSC 6.3.8R

Adviser : IFA เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำทางการเงินและผลิตภัณฑ์ทางการเงินแก่ลูกค้าในตลาดทั้งหมด ซึ่งรวมถึง ผลิตภัณฑ์ของบริษัทประกัน หรือ ของธนาคาร ซึ่งสามารถดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจของตนเองอิสระ (Independence) และอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่สำนักงานควบคุมกิจการทางการเงิน FCA กำหนด โดยให้อำนาจสำนักงานควบคุมกิจการทางการเงินกำกับดูแลนายหน้าประกันภัยทั้งในด้านการออกใบอนุญาตและเพิกถอนอำนาจของนายหน้าประกันภัย ดำเนินการใดๆต่อผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจของนายหน้าประกันภัย และมีอำนาจในการลงโทษผู้ประกอบการธุรกิจนายหน้าประกันภัย สามารถเรียกเงินค่าเสียหายคืนให้แก่ผู้บริโภคได้ และสามารถดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัยแต่ไม่มีใบอนุญาตนายหน้าประกันภัยได้ กรณียื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัยต่อสำนักงานควบคุมกิจการทางการเงิน FCA แล้วไม่ใช่บังคับผู้ที่ต้องการขอรับใบอนุญาตนายหน้าประกันภัยจากสถาบันลอร์ดเนื่องจากนายหน้าประกันภัยของสถาบันลอร์ดได้รับอนุญาตจากสถาบันลอร์ดภายใต้ Lloyd's Act ค.ศ.1992 และ Lloyd's Brokers Byelaws ²⁴²

ดังนั้นในการกำกับดูแลธุรกิจประกันที่อยู่ภายใต้ FSMA จึงต้องปฏิบัติตามมาตรการ AML/CFT ตามกฎหมาย FSMA สำหรับกฎหมายอื่นๆที่ใช้เป็นการทั่วไปเว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะซึ่งจะกล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.2.1.1 เช่นเดียวกับนายหน้าที่เป็นสมาชิกของลอร์ดจะอยู่ในบังคับของ Lloyd's Act ค.ศ.1992 ในการปฏิบัติตามมาตรการด้านฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับสมาชิกลอร์ดจะใช้กฎหมายที่บังคับเป็นการทั่วไป

ช่องทางในการจำหน่ายในธุรกิจประกันชีวิตในประเทศอังกฤษ ตามกฎหมาย Financial Service Act of 1980s สามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่องทาง ได้แก่ กรณีช่องทางที่มาจาก ผู้แนะนำทางการเงินอิสระ ซึ่งหมายความรวมถึง Broker ธนาคาร และสถาบันภายใต้การกำกับดูแลและตัวแทนของบริษัทหรือบริษัทแต่งตั้งขึ้น ซึ่งสามารถขายกรมธรรม์ของบริษัทผู้รับประกันรายใดรายหนึ่ง อาจเรียกว่า Tied Agent²⁴³

4.2.1.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

Proceeds of Crime Act 2002 (The PoCA) เป็นกฎหมายที่กำหนดฐานความผิดทางอาญา กำหนดบทนิยาม โดยใช้บังคับเป็นการทั่วไป เว้นแต่กำหนดไว้บังคับเป็นการเฉพาะ มีการ

²⁴² กนกวรณ บวรพาสุมุรณ, “ผลกระทบต่องานประกันวินาศภัยเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ศึกษากรณีตัวแทน นายหน้าประกันวินาศภัย,” (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2557), หน้า72-74.

²⁴³ Kenneth Black, *Life Insurance*, 14th ed (United States: Lucrentian LLC, 2013), p 149-235.

กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money Laundering)²⁴⁴ ไว้ในในส่วนที่ 7 ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วนโดยกฎหมายหลายฉบับ

หน่วยงาน Serious Organised Crime Agency (SOCA) มีหน้าที่รับรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious Activity Reports : SAR) ปัจจุบันสามารถส่งรายงานในรูปแบบออนไลน์ได้ (SOCA's electronic SAR Online)²⁴⁵ โดยต้องขึ้นทะเบียนกับ NCA ก่อน²⁴⁶ SOCA ถือเป็นหน่วยข่าวกรองทางการเงินของประเทศอังกฤษ (Financial Intelligence Units หรือ The UK Financial Intelligence Unit: UKFIU)²⁴⁷ ในปี ค.ศ. 2013 SOCA ได้รวมกับหน่วยงานเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประเทศอังกฤษหรือ National Crime Agency (NCA) และอยู่ภายใต้บังคับของ the Crime and Courts Act ค.ศ. 2013²⁴⁸ ทำให้ปัจจุบัน NCA ทำหน้าที่เป็น UKFIU และทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายได้กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ เรียกว่า NCA Counter-Terrorism Functions²⁴⁹

นอกจากนั้นใน PoCA ได้กำหนดฐานความผิดอื่นๆหลายอย่าง อาทิ เรื่องการเปิดเผยข้อมูล ฐานความผิดในการล้มเหลวของเปิดเผยข้อมูล(Failure to Disclosure) ฐานความผิด Tipping off ซึ่งกล่าวถึงโดยสรุปในกรณีต่อไปนี้

1. การเปิดเผยข้อมูล

²⁴⁴ PoCA Section 327-340

²⁴⁵Serious Organized Crime Agency, “Introduction to Suspicious Activity Reports (SARs)” (online), Available from http://www.lawscof.org.uk/media/228171/Introduction_to_Suspicious_Activity_Reports.pdf, 2014.

²⁴⁶ NCA, “the NCA SAR Online System,” [online], Available from [https://www.ukciu.gov.uk/\(kea0xyv1ddzwgm55eawgs155\)/saronline.aspx](https://www.ukciu.gov.uk/(kea0xyv1ddzwgm55eawgs155)/saronline.aspx), 2014.

²⁴⁷ “The UK Financial Intelligence Unit” [Online], Available from <http://www.nationalcrimeagency.gov.uk/about-us/what-we-do/specialist-capabilities/ukfiu> , 2015.

²⁴⁸ Crime and Courts Act 2013 Chapter 22 Schedule 8, para2

²⁴⁹ Crime and Courts Act 2013 Chapter 22 Part1, Para2 provision about NCA counter-terrorism functions (and, in particular, may make provision conferring, removing, or otherwise modifying such functions);

กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสงสัยในการฟอกเงินซึ่งปรากฏในฐานความผิดเกี่ยวกับฟอก และกำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่รายงาน ผู้รับรายงาน และให้ทำการรายงานภายในกำหนดระยะเวลา²⁵⁰

2. การล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูล (Failure to Disclose)

กำหนดความผิดในการล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทของผู้กำกับดูแลแบ่งได้ 3 กรณี ได้แก่ ความล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลของภาคธุรกิจกำกับดูแล (the Regulated Sector) ความล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลของ Nominated Officer และความล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลของ Non-Nominated Officer

ก. ในมาตรา 330²⁵¹ กำหนดความผิดของการล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูล โดยธุรกิจที่กำกับดูแล (Failure to disclose: Regulated sector) และพนักงานของบริษัท (Staff) ที่ทำงานในบริษัทนั้น ทั้งนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 330 โดยมาตรา 104 ใน Serious Organised Crime and Police Act ค.ศ. 2005 (SOCPA) ว่า ต้องปรากฏว่าบริษัทหรือเจ้าหน้าที่กระทำดังต่อไปนี้

เงื่อนไขที่ 1 ผู้นั้นได้รู้ (Know)หรือสงสัย (Suspect) หรือ มีสิ่งที่มีเหตุผลสมผลว่าจะรู้หรือสงสัยว่าบุคคลได้เข้าร่วม (Engage) การฟอกเงิน

เงื่อนไขที่ 2 ข้อมูลที่รู้หรือสงสัย หรือ ข้อมูลนั้นสมเหตุผลว่าจะได้รู้หรือสงสัยที่เชื่อว่าข้อมูลได้มาจากในทางธุรกิจของบริษัท

²⁵⁰ PoCA Section 336-339

²⁵¹ PoCA Section 330 Failure to disclose: regulated sector

(1) A person commits an offence if each of the following three conditions is satisfied.

(2) The first condition is that he—

(a) knows or suspects, or

(b) has reasonable grounds for knowing or suspecting, that another person is engaged in money laundering.

(3) The second condition is that the information or other matter—

(a) on which his knowledge or suspicion is based, or

(b) which gives reasonable grounds for such knowledge or suspicion, came to him in the course of a business in the regulated sector.

เงื่อนไขที่ 3²⁵² (1) บุคคลนั้นสามารถระบุตัวตนของบุคคลที่มีส่วนร่วม (Engage) ในการฟอกเงิน หรือรู้จักสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน (the laundered property) หรือ (2) บุคคลนั้นได้เชื่อ หรือคาดได้อย่างสมเหตุสมผลที่จะให้เชื่อว่าข้อมูลอาจจะช่วยในการระบุบุคคลที่เข้าร่วม หรือสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน

เงื่อนไขที่ 4 ไม่ทำการเปิดเผยซึ่งข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อ Nominated Officer หรือ บุคคลที่มีอำนาจตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการของ SOCA

ข้อยกเว้น (Exception)

²⁵² PoCA Section 330 Amended by SOPCA Section 104

(3A) The third condition is—

(a) that he can identify the other person mentioned in subsection (2) or the whereabouts of any of the laundered property, or

(b) that he believes, or it is reasonable to expect him to believe, that the information or other matter mentioned in subsection (3) will or may assist in identifying that other person or the whereabouts of any of the laundered property.

(4) The fourth condition is that he does not make the required disclosure to—

(a) a nominated officer, or

(b) a person authorised for the purposes of this Part by the Director General of the Serious Organised Crime Agency,

as soon as is practicable after the information or other matter mentioned in subsection (3) comes to him.

(5) The required disclosure is a disclosure of—

(a) the identity of the other person mentioned in subsection (2), if he knows it,

(b) the whereabouts of the laundered property, so far as he knows it, and

(c) the information or other matter mentioned in subsection (3).

บุคคลใดจะไม่กระทำความผิดหากอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ปรากฏในมาตรา 330(6)²⁵³ ประกอบมาตรา 330 (7)²⁵⁴ ดังนี้

- (1) หากมีข้ออ้างสมเหตุสมผล(Reasonable Excuse) สำหรับไม่เปิดเผยข้อมูลที่ต้องเปิดเผย หรือ
- (2) เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายผู้เชี่ยวชาญ(Professional legal adviser) หรือ
- (3) ในกรณีที่เขาไม่รู้หรือสงสัยว่าบุคคลนั้นได้เข้าร่วมกับการฟอกเงิน และนายจ้างไม่ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะตามที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้

สำหรับหากมีการเปิดเผยข้อมูลที่จะต้องเปิดเผย²⁵⁵ต่อ Nominated Officer ปรากฏในมาตรา 330(9)²⁵⁶ ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยที่เพิ่มขึ้นโดยบุคคลที่แต่งตั้งโดยนายจ้างเพื่อให้เปิดเผย

²⁵³ PoCA Section 330 (6) Amended by SOCPA

(6) But he does not commit an offence under this section if—

- (a) he has a reasonable excuse for not making the required disclosure,
- (b) he is a professional legal adviser and—
 - (i) if he knows either of the things mentioned in subsection (5)(a) and (b), he knows the thing because of information or other matter that came to him in privileged circumstances, or
 - (ii) the information or other matter mentioned in subsection (3) came to him in privileged circumstances, or
- (c) subsection (7) applies to him.

²⁵⁴ PoCA Section 330 (7)

(7) This subsection applies to a person if—

- (a) he does not know or suspect that another person is engaged in money laundering, and
- (b) he has not been provided by his employer with such training as is specified by the Secretary of State by order for the purposes of this section.

²⁵⁶ PoCA section 330(9) Amended by SOCPA section 105(2)

A disclosure to a nominated officer is a disclosure which—

- (a) is made to a person nominated by the alleged offender's employer to receive disclosures under this section, and
- (b) is made in the course of the alleged offender's employment

ข้อมูล หรือ ทำขึ้นในการจ้างของผู้ถูกกล่าวหา แต่จะไม่ถือว่าเป็นการเปิดเผยต่อ Nominated Officer เพราะกระทำโดยบุคคลเป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายผู้เชี่ยวชาญ ตามมาตรา 330(9A) ที่แก้ไขด้วยมาตรา 106(2) ของ SOCPA²⁵⁷ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลนั้นเป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายผู้เชี่ยวชาญ และ
- (2) การเปิดเผยนั้นทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการได้ขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล
- (3) ไม่มีเจตนาในการเปิดเผย

ดังนั้น ถ้าบุคคลที่เปิดเผยข้อมูลเป็นบุคคลที่เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายที่เชี่ยวชาญ (Professional legal advisor) ที่ให้คำแนะนำ (Advice) เกี่ยวกับว่าข้อมูลที่ได้มาถึงพวกเขาในสถานการณ์พิเศษ (Privileged Circumstances) ที่ควรจะได้รับเปิดเผยต่อ Nominated Officer แต่ยกเว้นหากได้กระทำการเปิดเผยก็จะถือว่ายังไม่ได้เปิดเผยถ้าเข้าลักษณะ 3 ประการ

ข. กำหนดความผิดของการล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ที่ถูกแต่งตั้ง (Nominated officers in the regulated sector) ในภาคธุรกิจที่กำกับดูแล ในมาตรา 331²⁵⁸

²⁵⁷ SOCPA section 106(2)

(9A) But a disclosure which satisfies paragraphs (a) and (b) of subsection (9) is not to be taken as a disclosure to a nominated officer if the person making the disclosure—

- (a) is a professional legal adviser,
 - (b) makes it for the purpose of obtaining advice about making a disclosure under this section,
- and
- (c) does not intend it to be a disclosure under this section

²⁵⁸ PoCA Section 331 Failure to disclose: nominated officers in the regulated sector

(1) A person nominated to receive disclosures under section 330 commits an offence if the conditions in subsections (2) to (4) are satisfied.

(2) The first condition is that he—

- (a) knows or suspects, or
 - (b) has reasonable grounds for knowing or suspecting,
- that another person is engaged in money laundering.

(3) The second condition is that the information or other matter—

- (a) on which his knowledge or suspicion is based, or

เมื่อได้รับข้อมูลภายในจากมาตรา 330 โดยมี 4 เงื่อนไข ได้แก่

เงื่อนไขที่ 1 เมื่อเจ้าหน้าที่ที่ถูกแต่งตั้ง (Nominated Officer) รู้ หรือสงสัย หรือ มี
 สิ่งที่เหมาะสมผลว่าจะรู้หรือสงสัยว่าบุคคลได้เข้าร่วม (Engage) ในการฟอกเงิน

เงื่อนไขที่ 2 ข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่ที่เขาได้รู้ หรือ ได้สงสัยนั้นมาจากการได้รับข้อมูล
 ภายใต้การภาคธุรกิจกำกับดูแล มาตรา 330

เงื่อนไขที่ 3²⁵⁹ (1) โดยได้รู้ถึงตัวตน หรือสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความ
 ความผิดฟอกเงิน(the laundered property)

(b)which gives reasonable grounds for such knowledge or suspicion,
 came to him in consequence of a disclosure made under section 330.

(4)The third condition is that he does not make the required disclosure as soon as is practicable
 after the information or other matter comes to him.

²⁵⁹ PoCA Section 331 Amended by SOCPA Section 104

(3A) The third condition is—

(a)that he knows the identity of the other person mentioned in subsection (2), or the
 whereabouts of any of the laundered property, in consequence of a disclosure made under section
 330,

(b)that that other person, or the whereabouts of any of the laundered property, can be
 identified from the information or other matter mentioned in subsection (3), or

(c)that he believes, or it is reasonable to expect him to believe, that the information or other
 matter will or may assist in identifying that other person or the whereabouts of any of the
 laundered property.

(4)The fourth condition is that he does not make the required disclosure to a person authorised
 for the purposes of this Part by the Director General of the Serious Organised Crime Agency as soon
 as is practicable after the information or other matter mentioned in subsection (3) comes to him.

(5)The required disclosure is a disclosure of—

(a) the identity of the other person mentioned in subsection (2), if disclosed to him under
 section 330,

(b) the whereabouts of the laundered property, so far as disclosed to him under section 330,
 and

(c) the information or other matter mentioned in subsection (3).

ตาม มาตรา 330 หรือ

(2) ข้อมูลนั้นสามารถระบุตัวตนบุคคลที่มีส่วนร่วม (Engage)อื่นในการฟอกเงิน หรือรู้จักสถานที่ของทรัพย์สินที่มาจากการฟอกเงิน หรือ

(3) บุคคลนั้นได้เชื่อ หรือคาดได้อย่างสมเหตุสมผลที่จะให้เชื่อว่าข้อมูลหรือสิ่งอื่น อาจจะช่วยในการระบุบุคคล หรือสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน(the laundered property)

เงื่อนไขที่ 4 ไม่ได้ทำการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีอำนาจตามวัตถุประสงค์ของ คณะกรรมการของ SOCA ในเวลาที่จะสามารถปฏิบัติได้ หลังจากข้อมูลหรือสิ่งอื่น ๆ ได้มาถึง Nominated Officer แล้ว

ข้อมูลหรือสิ่งที่ได้รับมาที่ต้องเปิดเผยในมาตรา 331 นี้ ได้แก่

(ก) การระบุตัวตน (Identity) ของบุคคลซึ่งได้เข้าร่วมในการฟอกเงิน (engaged in money laundering) ตามมาตรา 330

(ข) สถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน(the laundered property) ตามมาตรา 330 และ

(ค) ข้อมูลหรือสิ่งใดก็ได้ที่ได้มาถึง Nominated officers แล้ว

ข้อยกเว้น (Exception)

หากมีข้ออ้างที่มีเหตุผล (Reasonable Excuse) ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลที่ต้องเปิดเผย (Required Disclose) ก็ไม่เป็นการกระทำความผิด ซึ่งในการพิจารณาว่าจะกระทำความผิดหรือไม่นั้น ยัง กำหนดให้ศาลจะพิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบตามข้อแนะนำ(Guideline)ที่มีอยู่ใน เวลาที่ปรากฏในมาตรา 331(6)²⁶⁰ ประกอบ มาตรา 331 (7)

(5A)The laundered property is the property forming the subject-matter of the money laundering that he knows or suspects, or has reasonable grounds for knowing or suspecting, that other person to be engaged in.

²⁶⁰ PoCA section 331(6) Amended by SOCPA section 104(4)

(6) But he does not commit an offence under this section if he has a reasonable excuse for not making the required disclosure

(7)In deciding whether a person committed an offence under this section the court must consider whether he followed any relevant guidance which was at the time concerned—

(a)issued by a supervisory authority or any other appropriate body

- (1). ได้ออกโดยหน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรอื่นที่ความเหมาะสม (องค์กรอื่นที่ความเหมาะสม คือองค์กรที่กำกับหรือเป็นตัวแทนของการค้า วิชาชีพ ธุรกิจหรือการจ้างงาน)
- (2). ได้รับการอนุมัติโดยกระทรวงการคลัง และ
- (3). ได้รับการเผยแพร่ในลักษณะที่ได้อนุมัติตามความเหมาะสมเพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะไปใช้กับบุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะได้รับผลนั้น

ค. ความล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูล (Failure to disclose: other Nominated officers in the Non-Regulated sector) ซึ่งใช้บังคับกับบุคคลที่เป็นลูกจ้างของภาคธุรกิจที่ไม่มีการกำกับดูแล และผู้ที่มีหน้าที่ในการรับข้อมูลที่เปิดเผยของบริษัทที่ไม่ได้อยู่ในการกำกับดูแล เรียกว่า Nominate Officer ปรากฏในมาตรา 332²⁶¹

ดังนั้นในการล้มเหลวในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งที่ยุบรวมกัน คือ รู้ได้ว่าจะสามารถระบุตัวตนของบุคคลที่มีส่วนร่วม (Engage) ในการฟอกเงิน หรือรู้จักสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน(The Laundered property) หรือ เชื่อ(Believe) อย่างสมเหตุสมผลที่จะทำให้เชื่อว่าข้อมูลหรือสิ่งอื่นอาจจะช่วยในการระบุบุคคล หรือสถานที่ของทรัพย์สินในการกระทำความผิดฟอกเงิน(The laundered property)

1. ฐานความผิด Tipping off²⁶²

ฐานความผิดในการ Tipping off สำหรับในภาคธุรกิจกำกับดูแลถูกบังคับภายใต้ Tipping off แบ่งได้ 2 กรณี ได้แก่

(b)approved by the Treasury, and

(c)published in a manner it approved as appropriate in its opinion to bring the guidance to the attention of persons likely to be affected by it.

(9) An appropriate body is a body which regulates or is representative of a trade, profession, business or employment.

²⁶² เดิมระบุไว้ใน มาตรา 333 ภายหลังถูกยกเลิกและได้ไปกำหนดเพิ่มเติมเป็นมาตรา 333A-333E โดย The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007

ก. ในมาตรา 333A(1)²⁶³ การเปิดเผยการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Disclosing a suspicious activity report: SAR) เป็นฐานความผิดที่จะเปิดเผยต่อบุคคลที่สาม เมื่อข้อมูลได้มาถึงในทางธุรกิจ และว่าทำให้รู้ว่า SAR ได้จัดทำขึ้นและส่งไปถึง ตำรวจ เจ้าหน้าที่สรรพากร และศุลกากร หรือ NCA หรือ Nominated officer ถ้าการเปิดเผยนั้นอาจจะกระทบต่อการตรวจสอบซึ่งอาจจะถูกรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ข. มาตรา 333A(3) การเปิดเผยการตรวจสอบ (Disclosing an investigation) ฐานความผิดในการเปิดเผยการตรวจสอบซึ่งความผิดปกการเงินที่กำลังจะถูกพิจารณาหรือดำเนินการ ถ้าการเปิดเผยนั้นมีแนวโน้มที่จะกระทบถึงการตรวจสอบนั้น

อย่างไรก็ตาม ในกรณีการเปิดเผยซึ่งมีผลกระทบในการตรวจสอบ (Prejudicing an investigation) ที่ใช้นอกเหนือภาคธุรกิจกำกับดูแล (Outside the regulated sector) อยู่ภายใต้มาตรา 342 ของ PoCA

นอกจากนั้นยังกำหนดว่าสามารถอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลโดยเป็นการเปิดเผยภายในกิจการ กลุ่มธุรกิจ หรือรวมถึงที่ปรึกษากฎหมายผู้เชี่ยวชาญเปิดเผยต่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งที่ปรึกษานั้น²⁶⁴ การเปิดเผยระหว่างสถาบันการเงินด้วยกัน²⁶⁵ หรือการเปิดเผยต่อหน่วยงานกำกับดูแล (Supervisory authorities)²⁶⁶

Terrorism Act ค.ศ. 2000 (TACT) และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

ก่อนเหตุการณ์ 11 กันยายนประเทศอังกฤษได้ผ่านกฎหมาย Terrorism Act 2000 ซึ่งการก่อการร้ายต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการศาสนา อุดมการณ์ รวมไปถึงเพื่อประโยชน์ขององค์กร

²⁶³ The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007 [Online], Available from http://www.legislation.gov.uk/ukSI/2007/3398/pdfs/ukSI_20073398_en.pdf, 2014.

²⁶⁴PoCA section 333B inserted by The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007

²⁶⁵ PoCA section 333C inserted by The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007

²⁶⁶ PoCA section 333D inserted by The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007

และทรัพย์สินในการก่อการร้าย (Terrorist properties) และภายหลังเหตุการณ์ดังกล่าวมีการผ่านร่างกฎหมายต่างๆหลายฉบับเพื่อแก้ไขปรับปรุงมาตรการเกี่ยวกับการก่อการร้าย อาทิ the Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA) , Prevention of Terrorism Act 2005 (PTA 2005), Money Laundering Regulations 2007 (MLR 2007), Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011 (TPIM 2011), Terrorism Act 2006 หรือ The Terrorism Act 2000 (Remedial) Order 2011, The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002 (Amendment) Regulations 2007 No. 3398 เป็นต้น รวมถึงเกี่ยวกับการก่อการร้ายโดยแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมมาตรการและความผิดการก่อการร้ายเพิ่มขึ้น²⁶⁷

ก. Terrorism Act 2000 (TACT)

(1). กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Offence)²⁶⁸ อาทิ การจัดหาแหล่งเงินทุน (Fund-raising)²⁶⁹ ในกรณีผู้ที่ได้เชิญชวนให้บุคคลอื่นจัดหาเงินหรือทรัพย์สิน โดยมีเจตนาที่จะใช้หรือมีเหตุที่สมเหตุสมผลที่จะ

²⁶⁷ ชนนิกันต์ ณ พิบูล, “แนวทางการดำเนินการทางกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์ ค.ศ.2005,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย คณະนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 82-84.

²⁶⁸ TACT 2000, ss. 15-18.

²⁶⁹ TACT 2000 section 15 Fund-raising.

(1)A person commits an offence if he—

(a)invites another to provide money or other property, and

(b)intends that it should be used, or has reasonable cause to suspect that it may be used, for the purposes of terrorism.

(2)A person commits an offence if he—

(a)receives money or other property, and

(b)intends that it should be used, or has reasonable cause to suspect that it may be used, for the purposes of terrorism.

(3) A person commits an offence if he—

(a)provides money or other property, and

(b)knows or has reasonable cause to suspect that it will or may be used for the purposes of terrorism.

(4) In this section a reference to the provision of money or other property is a reference to its being given, lent or otherwise made available, whether or not for consideration

สงสัยได้ว่าจะถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์การก่อการร้าย ยังรวมถึงกรณีบุคคลซึ่งได้รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยมีเจตนาที่จะใช้หรือมีเหตุที่สมเหตุสมผลที่จะสงสัยได้ว่าจะถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์การก่อการร้าย และกรณีบุคคลซึ่งจัดหาเงินหรือทรัพย์สินโดยรู้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะถูกใช้หรืออาจจะถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์การก่อการร้าย นอกจากนี้ TACT ได้กำหนดฐานความผิดอื่นๆ เช่น การใช้และการครอบครอง (Use and possession) ความผิดในการเตรียมเงินทุน (Funding Arrangements)²⁷⁰ ทั้งนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความผิดของบริษัทประกันภัยเป็นการเฉพาะ²⁷¹ และกำหนดเป็นความผิดฐานพอกเงินในมาตรา 18²⁷²

(2) TACT กำหนดให้มีการรายงานต่อ MLRO หากเชื่อหรือสงสัยว่าบุคคลกระทำความผิดภายใต้ มาตรา 18 ยังกำหนดให้มีการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(3) TACT กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูล(Disclosure) โดยแบ่งการเปิดเผยข้อมูลเป็น 2 ประเภท โดยแยกตามหน่วยงานกำกับดูแล ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง การใช้บังคับกับภาคธุรกิจที่ไม่ถูกกำกับดูแล (Non-regulated sector) ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่บุคคล(Anyone) ไม่ว่าจะ เป็น Nominated officer หรือไม่ มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลโดยเร็วเท่าที่จะสามารถปฏิบัติได้ หรือเป็น NCA ถ้าได้รู้หรือสงสัยว่ามีบุคคลได้กระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist financing offence)เมื่อข้อมูลซึ่งมาถึงในทางการค้า ทางวิชาชีพ หรือ ทางลูกจ้าง²⁷³

ประเภทที่สอง การใช้บังคับกรณีภาคธุรกิจกำกับดูแล (Regulated sector) มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 21A²⁷⁴ โดย the Anti-Terrorism Crime and Security Act 2001 และยังได้ขยายไปถึงการพยายามกระทำความผิด (Failure to disclose an attempted offence) ใน TACT มาตรา 15-18 ในกรณีการกระทำผิด โดย Proceeds of Crime Act 2002 (Amendment) Regulations 2007 No. 3398 ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลหากเกิดขึ้นโดยระบุมีข้ออ้างที่สมเหตุสมผล และในกรณีเป็นที่ปรึกษากฎหมายผู้เชี่ยวชาญ มีนโยบายที่จะอนุญาตให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้ โดยมีข้อจำกัดตามพระราชบัญญัติ สัญญาหรืออย่างอื่น²⁷⁵

²⁷⁰ TACT 2000 Section 17.

²⁷¹ โปรดดูที่ หัวข้อ Counter-Terrorism and Security Act 2015

²⁷² TACT 2000 Section 18.

²⁷³ TACT 2000, s. 19.

²⁷⁴ TACT 2000, s. 21A inserted by ATCSA, s. 3 and Sched. 2.

²⁷⁵ TA 2000, s.20; ATCSA 2001, s. 21B.

(4) TACT กำหนดการห้ามเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความเสี่ยง หรือเรื่อง Tipping off กำหนดไว้ใน มาตรา 21D ซึ่งแบ่งได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง การเปิดเผยการรายงานธุรกรรมสงสัยที่กระทำต่อบุคคลที่สาม (**Disclosing a suspicious activity report: SAR**)²⁷⁶ ซึ่งภายหลังได้รายงานต่อตำรวจ เจ้าหน้าที่สรรพากรหรือศุลกากร หรือ NCA หรือ Nominated Officer ไปแล้ว แล้วได้เปิดเผยข้อมูลซึ่งได้รับมา ในทางธุรกิจไป โดยรู้ หรือสงสัยได้ว่าจะไปมีผลกระทบต่อ การตรวจสอบเนื่องมาจากการได้รายงาน SAR ไปบุคคลที่สามทราบ

กรณีที่สอง มาตรา 21D(3) การเปิดเผยอันกระทบต่อการตรวจสอบ(**Disclosing an investigation**) ซึ่งข้อมูลหลักฐานนั้นได้มาถึงเขาแล้ว

ข้อต่อสู้(Defenses)²⁷⁷ ของ Tipping off ในกรณีที่มีการเปิดเผยภายในกิจการ ภายในกลุ่มธุรกิจ หรือการอนุญาตให้เปิดเผยระหว่างสถาบันการเงิน²⁷⁸ และการอนุญาตในกรณีอื่นๆ

ข. ATCSA 2001 ให้อำนาจกระทรวงการคลัง(Treasury) ออกคำสั่งระงับทรัพย์สิน (Freezing Orders)²⁷⁹ โดยกระทรวงการคลังเป็น An Executive Arm of Government ที่จะสั่งระงับ ทรัพย์สินต่อบุคคลที่ถูกออกคำสั่งจากการใช้เงินหรือเพื่อผลประโยชน์ของคนที่ถูกออกคำสั่ง โดยมี 2 เงื่อนไข ดังนี้ ประการที่หนึ่ง กระทรวงการคลังจะต้องเชื่อว่ามี การกระทำก่อการร้ายเกิดขึ้น หรือมี แนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นและก่อให้เกิดอันตรายความเสียหายของเศรษฐกิจ หรือก่อให้เกิดความหวาดกลัว ต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของคนอังกฤษและคนมีถิ่นที่อยู่ในอังกฤษ (UK nationals or residents) ประการที่สอง เป็นหนึ่งในคนของบุคคลที่เกี่ยวข้องคือรัฐบาลหรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศหรืออาณา เขตนอกประเทศอังกฤษ²⁸⁰

²⁷⁶ TACT 2000, s. 21D inserted by The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007 Schedule 1

²⁷⁷ TACT 2000, ss. 21 E-2G inserted by The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007 Schedule 1

²⁷⁸ TACT 2000 Section 21F(2)(d) The institution or adviser making the disclosure and the institution or adviser to whom it is made are subject to equivalent duties of professional confidentiality and the protection of personal data (within the meaning of section 1 of the Data Protection Act 1998(b))

²⁷⁹ ATCSA 2001 part 2 section 4; see further ss. 5- 15 and Sched. 3.

²⁸⁰ contain a range of powers designed to prevent terrorist financing, including the following: Freezing orders: An executive arm of government, the Treasury, is empowered to make

Money Laundering Regulations 2007 (MLR)

เมื่อธันวาคม ค.ศ. 2007 มีการประกาศใช้กฎข้อบังคับการฟอกเงิน the Money Laundering Regulations 2007 ซึ่งออกตาม Directive ของ EU ที่ประเทศอังกฤษเป็นสมาชิก (EU's Third Money Laundering Directive) และ the Directive on the prevention of Money Laundering and Terrorist Financing (2005/60/EC) ซึ่งในมาตรา 1ย่อหน้า 4 ของ Directive กำหนดว่า

การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คือ การจัดหาหรือการรวบรวมเงินทุน ในความหมายทั้งทางตรง หรือทางอ้อมโดยมีเจตนาว่าเงินนั้นจะถูกใช้ หรือรู้ว่าเงินนั้นจะถูกใช้ไม่ว่า ทั้งหมด หรือบางส่วน เพื่อที่จะดำเนินการตามฐานความผิดที่อยู่ภายใต้ Council Framework Decision 2002/475/JHA ในการต่อต้านการก่อการร้าย²⁸¹

กำหนดให้ภาคธุรกิจและวิชาชีพ ซึ่ง บริษัทประกัน²⁸²และคนกลางประกันภัย²⁸³เป็นหนึ่งในภาคธุรกิจดังกล่าวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม มีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

an order by statutory instrument prohibiting persons from making funds available to or for the benefit of persons specified in the order, provided two conditions are fulfilled. First, the Treasury must reasonably believe that action has been taken, or is likely to be taken, which is to the detriment of the UK economy or which constitutes a threat to the life or property of UK nationals or residents. Secondly one of the persons concerned is a government or resident of a country or territory outside the UK.

²⁸¹ 'Terrorist financing' means the provision or collection of funds, by any means, directly or indirectly, with the intention that they should be used or in the knowledge that they are to be used, in full or in part, in order to carry out any of the offences within the meaning of Articles 1 to 4 of Council Framework Decision 2002/475/JHA of 13 June 2002 on combating terrorism

²⁸² Directive 2005/60/EC Article 3 para2(b) 'financial institution' means an insurance company duly authorised in accordance with Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance insofar as it carries out activities covered by that Directive

²⁸³ Directive 2005/60/EC Article 3 para2(e) an insurance intermediary as defined in Article 2(5) of Directive 2002/92/EC of the European Parliament and of the Council of 9 December 2002 on insurance mediation with the exception of intermediaries as mentioned in Article 2(7) of that Directive, when they act in respect of life insurance and other investment related services

1. การจัดหาฝึกอบรมพนักงาน (Providing staff training)
2. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง (Customer Due Diligences)
3. การเก็บรักษาข้อมูล (Record keeping)
4. มีระบบและควบคุมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงการรายงานภายใน (Internal reporting) ของธุรกรรมที่น่าสงสัย หรือได้รู้การฟอกเงิน
5. การกำหนด Nominated Officer เพื่อควบคุมในการส่ง SARs ต่อ NCA และการนำกฎหมายและแนวทางปฏิบัติไปปรับใช้

นอกจากนั้นในปี ค.ศ. 2001 กระทรวงการคลังได้จัดตั้งให้มีคณะกรรมการที่ชื่อว่า the Money Laundering Advisory Committee (MLAC)²⁸⁴ เพื่อพัฒนานโยบายด้านการฟอกเงิน และมีการเข้าร่วมความร่วมมือกลุ่ม the Terrorist Finance Action Group (TFAG)

ปัจจุบันในปี ค.ศ. 2015 คณะกรรมการยุโรปพิจารณาออก Directive เพื่อขยายมาตรการป้องกันการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ชื่อว่า Fourth Money Laundering Directive (MLD4) Wire Transfer Regulation (WTR) เช่น การลดจำนวนเงินในการจ่ายเงินสด จาก €15,000 เป็น €10,000 การนำการบริหารความเสี่ยงมาใช้ โดย European supervisory authorities จะเป็นผู้ออกแนวทางปฏิบัติ การใช้มาตรการพิสูจน์ทราบที่เข้มข้นและพิสูจน์ทราบทั่วไป ยกเลิกความแตกต่างของ Foreign PEP กับ Removal Domestic PEP มีการเก็บรักษาข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial ownership information) ไว้ใน Central register และให้หน่วยงานราชการ หน่วยข่าวกรองทางการเงิน และสถาบันที่มีหน้าที่ เช่น ธนาคาร เข้าถึงได้ ซึ่งต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้วย ซึ่งข้อมูลที่เก็บไว้ ได้แก่

- ชื่อ (Name)
- เดือนและปีเกิด (Month and year of birth)
- สัญชาติ (Nationality)
- ประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ (Country of residence)
- ลักษณะและเนื้อหาโดยประมาณของผลประโยชน์ที่ถืออยู่ (Nature and approximate extent of the beneficial interest held)

²⁸⁴ HM Treasury, "Policy paper Preventing money laundering," [Online] Available from <https://www.gov.uk/government/publications/preventing-money-laundering/preventing-money-laundering>, 2015.

นอกจากนี้ยังให้คณะกรรมการยุโรปสามารถประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ (Supranational risk assessment) และยังมีกำหนดระดับบทลงโทษ (Level of administrative pecuniary sanctions) สำหรับ ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน (Non-financial institutions) ให้ปรับเงินขั้นสูงอย่างน้อยสองเท่าของ ผลประโยชน์ซึ่งมาจากการการละเมิดหรือปรับอย่างน้อย €1,000,000 ส่วนกรณีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ เครดิตและสถาบันการเงิน ปรับอย่างน้อย € 5,000,000 หรือ 10% ของ total annual turnover ใน กรณีนิติบุคคล ส่วนบุคคลธรรมดา ให้ ปรับอย่างน้อย € 5,000,000 โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิก นำไปใช้ในประเทศของตนภายในเวลา 2 ปี²⁸⁵

Counter-Terrorism Act 2008, Schedule (CTA)

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้กระทรวงการคลังประเทศอังกฤษ (HM Treasury) มี อำนาจกำหนดมาตรการจำกัดทางการเงินเพื่อบรรเทาความเสี่ยงเฉพาะจากผลประโยชน์ของประเทศ อังกฤษที่มาจากฟอกเงิน สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการพัฒนาหรือผลิต ทางเคมี รังสี ชีวภาพ หรืออาวุธนิวเคลียร์

HM Treasury มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. สามารถออก Directions ต่อภาคธุรกิจทางการเงินที่สร้างความสัมพันธ์และทำ ธุรกิจโดย สถาบันการเงินรวมถึงบริษัทประกันให้หยุด (Cease) การทำธุรกรรมและการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรที่กำหนด หรือสามารถให้ Direction จากการที่ FATF มีข้อเสนอแนะ (Advises) ที่ต่อต้านประเทศใดประเทศหนึ่งซึ่งมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน สนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้าย โดยที่ถูกระบุว่ามีความเสี่ยงต่อการกระทำดังกล่าว

2. อำนาจออก General license เพื่อยกเว้น (Exemption) และอนุญาตภาคธุรกิจ การเงินดำเนินการได้ เช่น Direction ที่ออกมาใช้บังคับสถาบันการเงินและเครดิตใดที่ได้จัดให้เงิน ประกันแก่องค์กรสัญชาติอิหร่าน 2 องค์กร ได้แก่ Bank Mellat หรือ IRISL ว่าห้ามทำธุรกรรม และ สร้างความสัมพันธ์กับองค์กรทั้งสอง แต่มีการให้การอนุญาตว่าภายใต้สัญญาปัจจุบันที่มีอยู่อนุญาตให้ จ่ายประกันให้กับ Bank Mellat หรือ IRISL ได้ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวภายใน 7 วันทำการ ผู้ที่ใช้ ประโยชน์จากข้อยกเว้นต้องมีหน้าที่แจ้งต่อกระทรวงการคลังประเทศอังกฤษทราบภายในกำหนดเวลา

²⁸⁵ European Commission, “Directive of the European Parliament and of the Council on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing (AML Directive),” [Online], Available from <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST 5748 2015 INIT, 2015>

3 วันเพื่อจะดำรงความสัมพันธ์ภายใน 7 วันนั้น แต่หลังจาก 7 วันนั้น ให้หยุดความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และธุรกรรมลง²⁸⁶ ซึ่งสำหรับนายหน้าสถาบันลอยด์ให้แจ้งต่อ กระทรวงการคลังเช่นกัน

3.อำนาจในการออก Direction ต่อสาขาของสถาบันการเงิน ซึ่งจะป้องกันสาขาขององค์กรของประเทศอังกฤษที่ไม่ได้อยู่ในสมาชิกของ EU (Non-EU branches of UK entities) ถูกใช้สนับสนุนกิจกรรมของผู้ถูกกำหนด

4. อำนาจที่จะกำหนดความสัมพันธ์กับคนที่เป็นบริษัทย่อยของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินธุรกิจที่นั่น โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ที่บริษัทย่อยตั้งอยู่

กำหนดเงื่อนไขการหลีกเลี่ยง สำหรับข้อห้าม ใน การรู้ และ เจตนาหลบเลี่ยง ข้อจำกัดทางการเงิน ภายใต้การกำหนดไว้ใน Schedule 7 ซึ่งได้รับการแนะนำ อาจกำหนดบทลงโทษทางแพ่งหรือทางอาญาต่อการละเมิด ข้อห้าม²⁸⁷

Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010 (TFA 2010)

พระราชบัญญัติการระงับดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้ก่อการร้าย ค.ศ. 2010 ซึ่งขยายอำนาจของ the Counter-Terrorism Act 2008 ให้บังคับเมื่อ 17 ธันวาคม ค.ศ. 2010 เป็นการนำข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 มาใช้บังคับในเรื่องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ทั้งนี้ในกฎหมายฉบับนี้ส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลและทรัพย์สินที่ถูกระงับไว้ สรุปได้ ดังนี้

(1) กำหนดให้มีบุคคลที่ถูกกำหนด (Designated person)²⁸⁸

²⁸⁶Lloyd, “Guidance regarding international sanctions compliance in Market Bulletin Y4117”[Online], Available from <http://www.lloyds.com/~media/files/the%20market/communications/market%20bulletins/market%20bulletins%20pre%2005%202010/2009/y4355.pdf>, 2014.

²⁸⁷ HM-Treasury, “Counter-Terrorism Act” [Online], Available from http://www.hm-treasury.gov.uk/d/ctact_amendment_notice201210.pdf, 2014.

²⁸⁸ TFA Section 1 Meaning of “designated person”

In this Part “designated person” means—

(a) a person designated by the Treasury for the purposes of this Part, or

(b) a natural or legal person, group or entity included in the list provided for by Article 2(3) of Council Regulation (EC) No 2580/2001 of 27 December 2001 on specific restrictive measures directed against certain persons and entities with a view to combating terrorism.

บุคคลที่ถูกกำหนด หมายถึง กลุ่มที่หนึ่ง บุคคลที่ถูกกำหนดโดยกระทรวงการคลัง (domestic designations) เพื่อวัตถุประสงค์ในกรณีเชื่อว่าบุคคลใดเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการก่อการร้าย (Terrorist activity)²⁸⁹ และกลุ่มที่สอง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่ออกตามข้อบังคับของ EC No 2580/2001 ที่ได้ระบุมมาตรการจำกัดโดยตรงต่อบุคคล หรือองค์กรโดยตรวจสอบเพื่อการต่อต้านการก่อการร้าย

ในการกำหนดรายชื่อบุคคลโดยกระทรวงการคลังนั้น แบ่งเป็น 2 ระดับ การกำหนดรายชื่อในเบื้องต้น หรือเรียกว่า Interim Designated และ Final Designated กระทรวงการคลังมีอำนาจในการประกาศกำหนดมาตรการลงโทษทางการเงิน ซึ่งกระทรวงการคลังทำการประกาศรายชื่อเป็นสาธารณะ ซึ่ง เรียกบัญชีรายชื่อว่า Consolidated list โปรตดูที่ข้อถัดไป Financial Sanctions²⁹⁰ ทั้งนี้ กฎหมายเปิดช่องให้มีการโต้แย้งทางศาลได้²⁹¹

(2) การกำหนดข้อห้าม (Prohibitions)

²⁸⁹ TAFE Section 2(1) The Treasury may make a final designation of a person for the purposes of this Part if—

- (a) they reasonably believe—
 - (i) that the person is or has been involved in terrorist activity,
 - (ii) that the person is owned or controlled directly or indirectly by a person within sub-paragraph (i), or
 - (iii) that the person is acting on behalf of or at the direction of a person within sub-paragraph (i), and
- (b) they consider that it is necessary for purposes connected with protecting members of the public from terrorism that financial restrictions should be applied in relation to the person

²⁹⁰ HM Treasury, “Guidance Financial sanctions: consolidated list of targets” [Online], Available from <https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets>, 2015.

- ²⁹¹ TAFE Section 26 Appeal to the court in relation to designations
- (1) This section applies to any decision of the Treasury—
 - (a) to make or vary an interim or final designation of a person,
 - (b) to renew a final designation of a person, or
 - (c) not to vary or revoke an interim or final designation of a person.

(ก) กำหนดฐานความผิด การระงับการดำเนินการกับเงินและทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (มาตรา 11) กำหนดว่า ห้ามบุคคลใดดำเนินการ (Deal with) กับ เงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Economic resource) ซึ่งถูกเป็นเจ้าของหรือถูกถือเอา หรือ ถูกควบคุมโดยบุคคลที่ถูกกำหนด ถ้าบุคคลนั้นได้รู้ หรือมีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นกำลังดำเนินการกับเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอยู่

โดยกฎหมายแยกคำว่า การดำเนินการในเงิน และการดำเนินการในทรัพย์สินต่อไปนี้ การดำเนินการในเงิน (Funds) หมายถึง

1. ใช้ เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย หรือ อนุญาตให้เข้าถึง หรือ โอน
2. ดำเนินการกับเงินในทางที่จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน มูลค่า ตำแหน่ง ความเป็นเจ้าของ การครอบครอง ลักษณะ หรือ จุดหมายปลายทาง
3. ทำให้การเปลี่ยนแปลงนั้นจะสามารถใช้ได้ รวมถึง การบริหารจัดการ การดำเนินการในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ(Economic resource) หมายถึง การแลกเปลี่ยน การใช้ในการแลกเปลี่ยนในเงิน สินค้า หรือบริการ

ทั้งนี้ กำหนดข้อยกเว้น(Exceptions) ภายใต้มตรา 16 และ มาตรา 17 มีการให้อุญาต (Licenses) หากไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษทางอาญา

(ข) กำหนดฐานความผิด การใช้ในเงิน หรือ บริการทางการเงินกับบุคคลที่ถูกกำหนด (Making funds or financial services available) (มาตรา 12)²⁹² ว่าบุคคลใดต้องไม่ใช้เงินหรือบริการทางการเงิน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมต่อบุคคลที่ถูกกำหนด เมื่อบุคคลใดนั้นได้รู้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดนั้นกำลังใช้เงินหรือบริการทางการเงินอยู่

ข้อยกเว้น(Exceptions)การใช้ในเงิน หรือ บริการทางการเงินกับบุคคลที่ถูกกำหนด (Making funds or financial services available to designated person) กรณีอยู่ภายใต้มตรา 16 และ มาตรา 17 มีการให้อุญาต (Licenses)

²⁹² TAFE Section 12 Making funds or financial services available to designated person

(1)A person (“P”) must not make funds or financial services available (directly or indirectly) to a designated person if P knows, or has reasonable cause to suspect, that P is making the funds or financial services so available.

(2)Subsection (1) is subject to sections 16 and 17 (exceptions and licences).

(3)A person who contravenes the prohibition in subsection (1) commits an offence.

(ค) กำหนดฐานความผิด การใช้ในเงิน หรือ บริการทางการเงินเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด (Making funds or financial services available for benefit of designated person) (มาตรา 13)²⁹³ ว่าบุคคลใดจะต้องไม่ใช้ในเงินหรือบริการทางการเงินต่อผู้ใดเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด ถ้าบุคคลใดนั้นได้รู้หรือมีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งบุคคลใดนั้นกำลังใช้ในเงินหรือใช้บริการทางการเงิน โดยการใช้เงินแม้เพียงได้รับเงิน หรือสามารถที่จะได้รับประโยชน์ทางการเงิน ซึ่งประโยชน์ทางการเงินรวมถึง การปลดภาระทางการเงินซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดมีส่วนรับผิดชอบไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อยกเว้น(Exceptions) ของฐานความผิด การใช้ในเงิน หรือ บริการทางการเงิน อยู่ภายใต้มาตรา 16 และ มาตรา 17 มีการให้อนุญาต (Licenses)

(ง) กำหนดฐานความผิด การใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจต่อบุคคลที่ถูกกำหนด (มาตรา 14)²⁹⁴ ในการห้ามบุคคลใดใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจต่อบุคคลที่ถูกกำหนด ถ้าบุคคลใดนั้น

²⁹³ TAFE Section 13 Making funds or financial services available for benefit of designated person

(1) A person (“P”) must not make funds or financial services available to any person for the benefit of a designated person if P knows, or has reasonable cause to suspect, that P is making the funds or financial services so available.

(2) For the purposes of this section—

(a) funds are made available for the benefit of a designated person only if that person thereby obtains, or is able to obtain, a significant financial benefit, and

(b) “financial benefit” includes the discharge of a financial obligation for which the designated person is wholly or partly responsible.

(3) Subsection (1) is subject to sections 16 and 17 (exceptions and licences).

(4) A person who contravenes the prohibition in subsection (1) commits an offence.

²⁹⁴ TAFE Section 14 Making economic resources available to designated person

(1) A person (“P”) must not make economic resources available (directly or indirectly) to a designated person if P knows, or has reasonable cause to suspect—

(a) that P is making the economic resources so available, and

(b) that the designated person would be likely to exchange the economic resources, or use them in exchange, for funds, goods or services.

(2) Subsection (1) is subject to section 17 (licences).

ได้รู้หรือมีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งบุคคลใดนั้นกำลังใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และบุคคลถูกกำหนดจะมีแนวโน้มในการแลกเปลี่ยน หรือใช้ในการแลกเปลี่ยน เพื่อได้เงินหรือ สินค้าและบริการ

ข้อยกเว้น(Exceptions) สำหรับการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจต่อบุคคลที่ถูกกำหนด มีเฉพาะกรณีการให้อนุญาต (Licenses) ตาม มาตรา 17

(จ) กำหนดฐานความผิด การใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด (มาตรา 15) ว่าบุคคลใดจะต้องไม่ใช่ทรัพยากรทางเศรษฐกิจต่อผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด ถ้าบุคคลใดนั้นได้รู้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลใดนั้นกำลังใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอยู่ โดยการให้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจแม้เพียงได้รับหรือสามารถที่จะได้รับประโยชน์ทางการเงิน ซึ่งประโยชน์ทางการเงินรวมถึง การปลดภาระทางการเงินซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดมีส่วนร่วม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อยกเว้น โดยการให้ค่านุญาต (Licenses) อยู่ภายใต้ มาตรา 17

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ฐานความผิดในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการห้ามความสัมพันธ์กับบุคคลที่ถูกกำหนด ได้แบ่งประเภทตามลักษณะของสิ่งที่จะต้องถูกดำเนินการ เพื่อใช้ในการกำหนดข้อยกเว้นและการขออนุญาตในบางลักษณะ ซึ่งข้อยกเว้นและการขออนุญาตนั้นมีดังนี้

(ฉ) ข้อยกเว้น (Exceptions) สำหรับสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครดิต (Relevant institution crediting)

กรณีที่ 1. การดำเนินการตามมาตราที่ 11 ถึง มาตรา 13 ไม่ใช่บังคับกับสิ่งต่อไปนี้

1. ดอกเบี้ย หรือ ใ้ไร่อื่น อันเนื่องมาจากการมีบัญชีอยู่ หรือ
2. กรณีการจ่ายเงินเมื่อถึงกำหนดภายใต้สัญญา ข้อตกลง หรือ ตามหน้าที่ ซึ่งสิ้นสุดหรือเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีจะกลายเป็นบัญชีที่ถูกระงับ

กรณีที่ 2 การดำเนินการตามมาตราที่ 12 ถึง มาตรา 13 ยังใช้บังคับกับบัญชีที่ได้ระงับนั้นได้รับเงินโอนเข้ามาในบัญชีด้วย

กรณีที่ 3 การดำเนินการตามมาตรา 13 จะไม่ใช้กับกรณี

1 กรณีเป็น ผลประโยชน์ภายใต้ หรือ โดยอาศัยอำนาจของการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยทางสังคม โดยไม่คำนึงถึงชื่อหรือลักษณะของผลประโยชน์และ

2 จะทำเพื่อคนที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าการชำระเงินจะทำในส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม

(3)A person who contravenes the prohibition in subsection (1) commits an offence.

ทั้งนี้กรณีที่ 1 ข้อ 2 และ กรณีที่ 2 สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบโดยไม่ชักช้า ถ้าได้มีการระงับบัญชีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

(ข) การให้การอนุญาต (Licenses)²⁹⁵

การให้การอนุญาตสามารถใช้ได้ในกรณีตามมาตรา 11 ถึง มาตรา 15 โดยที่ใบอนุญาตต้องอยู่ภายใต้มาตรการจำกัดของ Directive ที่ EU ออกมา ทั้งนี้กระทรวงการคลัง มีเงื่อนไขในการให้การอนุญาต ดังนี้

1. ใบอนุญาตจะต้องระบุเฉพาะเจาะจงถึงกฎหมายที่ให้อำนาจในกระทำหรืออาจจะกระทำได้

²⁹⁵ (1)The prohibitions in sections 11 to 15 do not apply to anything done under the authority of a licence granted by the Treasury.

(2)Where relevant such a licence also constitutes authorisation under Article 6 of Council Regulation (EC) No 2580/2001 of 27 December 2001 on specific restrictive measures directed against certain persons and entities with a view to combating terrorism.

(3)A licence must specify the acts authorised by it and may be—

(a)general or granted to a category of persons or to a particular person;

(b)subject to conditions;

(c)of indefinite duration or subject to an expiry date.

(4)The Treasury may vary or revoke a licence at any time.

(5)On the grant, variation or revocation of a licence, the Treasury must—

(a)in the case of a licence granted to a particular person, give written notice of the grant, variation or revocation to that person;

(b)in the case of a general licence or a licence granted to a category of persons, take such steps as the Treasury consider appropriate to publicise the grant, variation or revocation of the licence.

(6)A person commits an offence who, for the purpose of obtaining a licence, knowingly or recklessly—

(a)provides information that is false in a material respect, or

(b)provides or produces a document that is not what it purports to be.

(7)A person who purports to act under the authority of a licence but who fails to comply with any conditions included in the licence commits an offence.

2. เป็นการทั่วไป²⁹⁶ หรือ ใช้ต่อกลุ่มคนหรือเฉพาะบุคคล
3. ภายใต้งบเงื่อนไข ระยะเวลาที่ไม่แน่นอน หรือภายใต้เวลาที่กำหนด

ทั้งนี้กระทรวงการคลังอาจจะเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อใดก็ได้และ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจะมีความผิดในกรณีที่จงใจ หรือประมาทเลอเล่ออย่างร้ายแรง ในกรณี ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จซึ่งเกี่ยวข้องกับการขออนุญาต หรือการให้หรือสร้างเอกสารที่ไม่เป็นไปตามที่ได้กล่าวอ้างไว้

ตัวอย่าง การออกใบอนุญาตประเภท General License

ทั้งนี้กำหนดให้กระทรวงการคลังของอังกฤษ (HM Treasury) สามารถออกใบอนุญาตทั่วไปได้ซึ่งสามารถกระทำได้เท่าที่จำเป็น ในกรณีการประกันภัย ซึ่ง ผู้รับประกันหมายถึง บุคคลใดๆที่ขาย ออก และ/หรือรับความเสี่ยงภายใต้ข้อกำหนดของกรมธรรม์ประกันภัย รวมถึง นายหน้า ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ และคนกลาง ซึ่งผู้รับประกันอาจออกกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดได้ โดยผู้รับประกันต้องรายงานคณะกรรมการลงโทษทางการเงิน ทราบถึงการออกกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดโดยไม่ชักช้า รวมถึง

(1) รายละเอียดของกรมธรรม์ประกันภัย และ

(2) ชื่อของบุคคลที่กำหนดซึ่งมีการออกกรมธรรม์ประกันภัยให้ โดยสิ่งที่จะต้องรายงานดังกล่าวเป็นส่วนเพิ่มเติมจากสิ่งที่จะต้องรายงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติ ทั้งนี้ใบอนุญาตนี้มีผลตั้งแต่วันที่ออก กระทรวงการคลังของประเทศอังกฤษ อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ทุกเมื่อ

ในมาตราที่ 12 ผู้ใดให้เงิน หรือให้บริการทางการเงิน ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือควรจะรู้ว่าผู้นั้นให้เงินหรือให้บริการทางการเงิน โดยจะอยู่ภายใต้ข้อยกเว้น (Exceptions) และการให้อินุญาต (Licenses) ของธุรกิจประกันภัยกระทำได้ โดยจะใช้บังคับกับ Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010 หรือ Council Regulation (EC) No. 2580/2001 หรือ Al-Qaida (Asset-Freezing) Regulations 2011 หรือ Council Regulation (EC) No. 881/2002

(3) กำหนดเรื่องข้อมูล (Information)

²⁹⁶ HM Treasury , “Policy Paper for Protecting the UK against terrorism” [online], Available from <https://www.gov.uk/government/publications/counter-financing-of-terrorism-general-licenses>, Jan 2014.

กำหนดให้ผู้ที่ยื่นรายงานมีหน้าที่รายงานภายใน 3 วันนับแต่ที่พบ แต่ไม่ได้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ดังนั้น รอให้หน่วยงานข่าวกรองแจ้งกลับว่ารายได้ให้ระงับการดำเนินการหากเลย 3 วันทำการแล้วให้ผู้ที่ยื่นรายงานดำเนินการต่อไปตามปกติ

ทั้งนี้ภายหลังกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับแล้วจัดให้มีการรายงานต่อสภา ซึ่งผู้ทบทวนอิสระ (Independent Reviewer of Terrorism Legislation) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงการคลัง (Treasury) และกระทรวงมหาดไทย (Home Secretary) รายงานต่อรัฐสภาเพื่อรายงานผลการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายประจำปี ตามที่กฎหมาย TFA 2010 มาตรา 31 กำหนดไว้ รวมถึงกำหนดอำนาจไว้ใน Terrorism Act 2006 มาตรา 36 และ Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011 มาตรา 20

ในรายงานฉบับแรก First report on the operation of the Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010²⁹⁷ (กุมภาพันธ์ 2012) ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะต่างๆ อาทิ ในเรื่องพื้นฐานของการกำหนดรายชื่อ (Ground designate) ในข้อเสนอแนะที่ 1 กระทรวงการคลังต้องประกาศหรือแสดงปัจจัย (Factors) ที่ใช้ทดสอบตามกฎหมาย (the Statutory tests) ในการกำหนดรายชื่อ และปัจจัยในกรณีที่ผ่านมาการทดสอบแล้วซึ่งอาจต้องให้ข้อมูลการดำเนินการของกระทรวงการคลังที่ได้ใช้ดุลพินิจตัดสินใจนั้น โดยควรยืนยันว่าการกำหนดหรือยังคงอยู่ในบังคับนั้นได้พิจารณาอย่างเป็นสัดส่วนและส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวและชีวิตครอบครัว และสิทธิในทรัพย์สิน ภายหลังกระทรวงการคลังออกรายงาน Operation of the Terrorist Asset-Freezing Etc. Act 2010: response to the independent reviewer's first report²⁹⁸ เพื่อตอบรายงานดังกล่าว เช่น ในหัวข้อเรื่องกรณีกระทรวงการคลังยอมรับข้อเสนอแนะข้อนี้เรื่องการประกาศกำหนดรายชื่อโดยระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้องไว้ (Designation Policy Statement) ทั้งนี้มีการออกรายงานทุกปี²⁹⁹

²⁹⁷ David Anderson Q.C. , First report on the operation of the Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010, (London : The Stationery Office, 2011), pp34-38.

²⁹⁸ “Independent reviewers first report” [Online], Available from https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/223467/fin_sanc_response_to_independent_reviewers_first_report_080212.pdf, 2014

²⁹⁹ David Anderson Q.C., “Independent Review: Searchlight or Veil?” [Online], Available from http://www.statutelawsociety.co.uk/wp-content/uploads/2014/02/SEARCHLIGHT_OR_VEIL-David-Anderson.pdf, 2015.

Counter-Terrorism and Security Act 2015 (CTSA)

กฎหมายฉบับใหม่ที่เพิ่งใช้บังคับปี ค.ศ. 2015 มีวัตถุประสงค์เพื่อลดการกระทำการก่อการร้าย ในกรณีที่จะมีบุคคลใดการเดินทางไปเข้าร่วมกับกลุ่มการก่อการร้ายในต่างประเทศ กฎหมายทำการระงับการเดินทางหรือเข้าร่วมกับกิจกรรมการก่อการร้ายเป็นการชั่วคราว ทั้งยังขยายมาตรการในการตรวจตราและควบคุมมิให้เกิดการก่อการร้าย

ใน Part 6 มีการแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิด มาตรา 17(A)³⁰⁰ ของ Terrorism Act 2000 ไว้ใน CTSA มาตรา 42 เพื่อกำหนดฐานความผิดให้บริษัทรับประกันที่ได้จ่ายเงินตามสัญญา

³⁰⁰ CTSA 2015 Section 42

17A Insurance against payments made in response to terrorist demands

(1)The insurer under an insurance contract commits an offence if—

(a)the insurer makes a payment under the contract, or purportedly under it,

(b)the payment is made in respect of any money or other property that has been, or is to be, handed over in response to a demand made wholly or partly for the purposes of terrorism, and

(c)the insurer or the person authorising the payment on the insurer's behalf knows or has reasonable cause to suspect that the money or other property has been, or is to be, handed over in response to such a demand.

(2)If an offence under this section committed by a body corporate is proved to have been committed with the consent or connivance of, or to be attributable to any neglect on the part of—

(a)a director, manager, secretary or other similar officer of the body corporate, or

(b)any person who was purporting to act in any such capacity, that person, as well as the body corporate, is guilty of the offence and liable to be proceeded against and punished accordingly.

(3)The reference in subsection (2) to a director, in relation to a body corporate whose affairs are managed by its members, is a reference to a member of the body corporate.

(4)If an offence under this section is committed by a Scottish partnership and is proved to have been committed with the consent or connivance of, or to be attributable to any neglect on the part of—

(a)a partner, or

(b)any person who was purporting to act in that capacity, that person, as well as the partnership, is guilty of the offence and liable to be proceeded against and punished accordingly.

ประกัน สำหรับ เงินหรือทรัพย์สินที่ส่งมอบตามความต้องการหรือเรียกร้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อวัตถุประสงค์ของการก่อการร้าย โดยเมื่อบริษัทรับประกันรู้ หรือ มี เหตุอันสมควรสงสัยว่า เงินที่ได้รับ การส่งไปมีเพื่อวัตถุประสงค์การก่อการร้าย³⁰¹

Financial sanctions

ภายใต้ Schedule 7 ใน the Counter-Terrorism Act 2008 ให้อำนาจ กระทรวงการคลังประเทศอังกฤษการออกคำสั่ง(Directions) เพื่อสามารถนำเอามาตรการการลงโทษทางการเงินในทางระหว่างประเทศเข้ามามีผลใช้บังคับในประเทศอังกฤษได้ และให้ยกเว้นมาตรการลงโทษทางการเงินโดยให้การอนุญาต (License) ตัวอย่างเช่น การกำหนดรายชื่อไว้ใน Financial Sanctions: Consolidated list³⁰²

แนวทางปฏิบัติ (Guidelines)

ประเทศอังกฤษมีการรวมตัวของผู้รับประกันเรียกว่าสมาคม Association of British Insurers (ABI)³⁰³ ได้รับเอาแนวทางปฏิบัติของ The Joint Money Laundering Steering Group (JMLSG)³⁰⁴ มาใช้ ชื่อเรื่อง Prevention of Money Laundering Combating Terrorist

(5)In this section “insurance contract” means a contract under which one party accepts significant insurance risk from another party (“the policyholder”) by agreeing to compensate the policyholder if a specified uncertain future event adversely affects the policyholder.

³⁰¹ “Regulation and legislation; Market developments; News; HFW publications”[Online], Available from <http://www.hfw.com/Insurance-Bulletin-26-March-2015>, 2015.

³⁰² “Consolidated List of Financial Sanctions Targets” [Online], Available from <https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets>, 2014.

³⁰³ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1985 วัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลทั่วไปด้านผลิตภัณฑ์ประกันภัยและบริการ และยังออกแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ โดยกลุ่ม ABI ยังเป็นสมาชิกของ The Joint Money Laundering Steering Group (JMLSG) ซึ่งปรับปรุงข้อมูลแนวทางปฏิบัติต่างๆเกี่ยวกับการฟอกเงินที่ใช้บังคับอยู่ โดยและได้รับการอนุมัติจากกระทรวงการคลังของอังกฤษ (HM Treasury)

³⁰⁴ แก้ไขล่าสุดเมื่อ ค.ศ. 2014 ซึ่งได้รวมเอากฎหมายภายใน แนวทางปฏิบัติจัดทำเป็นหัวข้อทั่วไป และแบ่งหัวข้อตามประเภทธุรกิจ เป็นคู่มืออธิบายและสามารถนำเอากฎหมายไปปฏิบัติตาม ผู้วิจัยได้ยกมาในส่วนที่เกี่ยวข้องสำหรับธุรกิจประกันชีวิตกำหนดในส่วนทั่วไปในส่วนที่ 1 ประกอบกับส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 7

Financing ซึ่งผู้วิจัยยกตัวอย่างแนวทางปฏิบัติมา 3 เรื่องจากทั้งหมดมาอธิบาย ได้แก่ เรื่องการประเมินความเสี่ยง เรื่องหลักฐานทางเอกสาร และบุคคลที่บริษัทประกันไม่ควรจะรับเป็นลูกค้าดังต่อไปนี้

1. แนวทางการประเมินความเสี่ยง (Risk-based approach)

แนวทางปฏิบัติสำหรับกรณีทั่วไปได้กำหนดว่าการระบุความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สำหรับความเสี่ยงสูงขึ้น (Higher Risk) เมื่อมีพฤติกรรมความเสี่ยงที่สูงขึ้นและให้นำมาตรการตรวจสอบลูกค้าเข้มข้น (Enhance CDD) มาใช้ โดยคำนึงถึง

ปัจจัยจากลูกค้า

ตัวอย่าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่มีพฤติกรรมที่ไม่ปกติทั่วไป ลูกค้าที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ของประเทศ (Non-resident)

ปัจจัยจากประเทศ หรือพื้นที่

ตัวอย่าง ประเทศที่ถูกระบุโดยแหล่งที่น่าเชื่อถือที่ไม่มีมาตรการของ AML/CFT ประเทศที่อยู่ภายใต้การลงโทษ ห้ามเดินทาง หรือมาตรการในทางเดียวกันนั้นซึ่งออกโดย เช่น UN ประเทศซึ่งถูกระบุจากแหล่งที่น่าเชื่อถือว่าได้จัดหาสนับสนุนกิจกรรมการก่อการร้าย หรือ ประเทศที่ปล่อยให้มืองค์กรการก่อการร้ายดำเนินอยู่ในประเทศ

ปัจจัยจากผลิตภัณฑ์ บริการ ธุรกิจ หรือช่องทางจัดจำหน่าย

ตัวอย่าง ธนาคารส่วนบุคคล (Private Banking) ธุรกิจที่ไม่มีการระบุชื่อ ไม่ประสงค์ออกนาม (anonymous Transaction) ธุรกิจที่ไม่มีการสร้างความสัมพันธ์หรือธุรกรรมต่อหน้า (Non Face to Face) การรับเงินจากบุคคลซึ่งไม่รู้จัก(unknown) หรือ บุคคลที่สามซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน (not related third party)

สำหรับความเสี่ยงที่ต่ำลง (Lower Risk) ลูกค้าจำนวนมากโดยลักษณะตามธรรมชาติของสถาบันการเงินเมื่อได้รู้จักตัวตนแล้วจะมีความเสี่ยงในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ลดต่ำลง โดยอาจจะรวมถึง ลูกค้าซึ่งได้ถูกจ้างงานหรือมีเงินรายได้จากแหล่งที่เป็นที่รู้จัก ลูกค้าซึ่งมีความสัมพันธ์อันยาวนานและยังคงความสัมพันธ์กับบริษัท หรือ ลูกค้าที่แสดงโดยการมอบอำนาจภายใต้ศาลได้อนุญาตหรือให้สัตยาบัน เช่น อัยการ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆที่มีความเสี่ยงลดลง บริษัทอาจจะกำหนดในการลดระดับมาตรการตรวจสอบลูกค้า CDD ได้ ซึ่งตัวอย่างของสถานการณ์ความเสี่ยงที่ลดลง มีดังนี้

ตัวอย่าง บริษัทหรือหน่วยงานที่มีการกำกับดูแลอื่นๆอยู่ภายใต้มาตรการ ที่นำ AML/CFT ไปปรับใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยจากประเทศ หรือพื้นที่

ตัวอย่าง บริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งอยู่ภายใต้ตลาดหลักทรัพย์และภายใต้การเปิดเผย ข้อมูลซึ่งมีความโปร่งใสของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง องค์การหน่วยงานสาธารณะ

ปัจจัยจากผลิตภัณฑ์ บริการ ธุรกิจ หรือช่องทางจัดจำหน่าย

ตัวอย่าง กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีเบี้ยประกันที่ต่ำ กรมธรรม์ประกันภัยสำหรับ ระบบบำนาญ(Pension)ที่เงื่อนไขไม่มีการเวนคืนก่อนกำหนด (Early Surrender)และกรมธรรม์ไม่สามารถใช้เป็นหลักประกันได้(Collateral) โครงการการบำนาญหรือเงินจ่ายคืนพิเศษ (เงินชูปเปอร์ : Superannuation) ที่จัดหาผลประโยชน์เกษียณอายุให้กับลูกจ้าง ซึ่งมีการหักเงินค่าจ้างและมีกฎว่า จะไม่อนุญาตให้อินสทิทิ(Assignment) ของสมาชิกในโครงการได้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน ซึ่งได้กำหนดและจำกัดบริการต่อประเภทของลูกค้า(Types)เพื่อวัตถุประสงค์ให้สามารถเข้าถึงด้านการเงินได้

ความเสี่ยงที่ต่ำต่อการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่มีนั้น เพื่อวัตถุประสงค์การแสดงตน(Identify)และระบุตัวตน(Verify) ไม่ได้หมายความว่าลูกค้า ที่เหมือนกันจะมีความเสี่ยงต่ำและใช้มาตรการ CDD ต่อทุกประเภทลูกค้า บริษัทจะไม่ตัดสินระดับ ความเสี่ยงอย่างเดียวกจากลักษณะธรรมชาติของลูกค้า (Natures) หรือลักษณะของผลิตภัณฑ์ (Products) เมื่อไรก็ตามซึ่งความเสี่ยงด้านลูกค้าหรือผลิตภัณฑ์มีความซับซ้อน หรือความเสี่ยงทั้งสอง ของด้านซึ่งด้านลูกค้าและความเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ถูกพิจารณาแล้วก็นำสู่ ความเสี่ยงที่สูงขึ้น และ ความเสี่ยงโดยรวม (Overall Risk)ของลูกค้าจะต้องพิจารณาอย่างระมัดระวังและบริษัทต้องระวังว่า การอนุญาตให้ลูกค้าที่มีความเสี่ยงที่สูงขึ้นต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำในมาตรฐานการระบุ ตัวตนซึ่งเหมาะกับผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำสามารถนำเงื่อนไขในการระบุตัวตนที่เพิ่มขึ้นมาใช้

สำหรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ (New Technology) อาจเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ ได้ 2 กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่และทางปฏิบัติของธุรกิจใหม่ รวมถึงกระบวนการ ส่งมอบใหม่ (Delivery) กรณีที่สอง การใช้เทคโนโลยีใหม่หรือพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ สำหรับ ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ก่อน การประเมินความเสี่ยงจะต้องเกิดขึ้นก่อน (Prior to

launch) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่และทางปฏิบัติของธุรกิจใหม่ การใช้เทคโนโลยีใหม่หรือพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ โดยใช้มาตรการที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยงและบรรเทาความเสี่ยง

สำหรับ ความเสี่ยงสูงมาก (Very high risk) ซึ่งในบางสถานการณ์ที่บริษัทอาจจะไม่รับลูกค้า หรือยุติความสัมพันธ์ ซึ่งอาจมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับประเภทของลูกค้า (Types) หรือความเกี่ยวข้องกับลูกค้าซึ่งมาจาก หรือ ทำธุรกรรม ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูลโดยรวมทั้งหมด (Overall Information) และอาจจะเปลี่ยนประวัติความเสี่ยงของลูกค้าได้ (Risk Profiles) ในการระบุตัวตนของลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น ไม่ได้หมายความว่าเขาเป็นผู้พอกเงินหรือได้สนับสนุนการเงินแก่องค์กรการก่อการร้าย ในทางเดียวกัน ผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ใช่ผู้พอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

แนวทางปฏิบัติของธุรกิจประกันชีวิต ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงและการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (Politically Exposed Persons: PEP) ความเสี่ยงด้านช่องทาง (Distribution Risk) และความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ (Product Risk)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (Politically Exposed Persons: PEP)

พื้นฐานทางธุรกิจประกันชีวิต (Business Practices) ในกระบวนการระบุตัวตน สร้างความสัมพันธ์ และติดตามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นบริษัทมีประสบการณ์การตรวจสอบที่มีน้อย และยิ่งการที่ลูกค้าประกันจะถูกจัดในระดับความเสี่ยงสูงมีจำนวนไม่มาก ทำให้การพิสูจน์ทราบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยิ่งน้อยไปด้วย และการประเมินความเสี่ยงเรื่อง PEP จะทำให้ปริมาณการตรวจสอบลูกค้าใหม่ (New Customer) เกิดขึ้นอย่างไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม มาตรการที่จะตรวจสอบสถานภาพ PEP ในลูกค้าความเสี่ยงสูงควรจะดำเนินการระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และถ้าได้ระบุว่าเป็น PEP ในขั้นนี้ ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้อนุมัติในการสร้างความสัมพันธ์ ในกรณีการระบุลูกค้าปัจจุบัน (Existing Customer) เป็น PEP ผู้บริหารระดับสูงจะต้องอนุมัติเพื่อดำรงความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ซึ่งจะต้องกระทำเร็วเท่าที่จะสามารถกระทำได้ในการระบุผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (As soon as practicable) การระบุลูกค้าว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้หมายถึงมีเหตุอันสงสัย เพียงแต่ต้องการเพิ่มระดับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และในการตรวจสอบลูกค้าที่เพิ่มขึ้น อาจจะเข้าลักษณะธุรกรรมที่มีเหตุอันสงสัยได้

ความเสี่ยงด้านช่องทาง (Distribution Risk)

การขายผ่านทางนายหน้าอาจตกอยู่ภายใต้ข้อบังคับของ MLR ในเรื่องการใช้บุคคลที่สาม third party under Regulation 17(2) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการซึ่งการยอมรับและดำเนินของนายหน้า(Accept and ongoing) และบริษัทได้ทำการยืนยัน(Confirm)ในการยอมรับว่าการระบุตัวตนของลูกค้าซึ่งเป็นข้อมูลที่ครบถ้วน ข้อมูลที่เก็บรักษามานั้นสามารถดำเนินการได้เป็นอิสระซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เก็บไว้จะสามารถเข้าถึงและอ่านเข้าใจได้

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ (Product Risk)

ชนิดของผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของประกันชีวิตจะมีความเสี่ยงน้อย แต่อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์ก็จะต้องถูกนำมาใช้ในการประเมินความเสี่ยง ซึ่งในคู่มือได้เสนอแนวโน้มของประวัติความเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ (the Risk Profile of a product) ดังนี้ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น (Increase the risk profile of product) และความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์ที่ลดลง (Reduce the risk profile of product)

ความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น เช่น การยอมรับการจ่ายหรือรับเงินจากบุคคลที่สาม การยอมรับเงินมูลค่าสูง การจ่ายเงินที่ไม่จำกัด หรือปริมาณที่มากในวงเงินที่ต่ำ การยอมรับในการจ่ายเงินสด ความถี่ของการจ่ายเงิน ความยืดหยุ่นในการจัดการรวดเร็ว เช่น การให้เวนคืน การถอนเงินบางส่วน และปราศจากความเสียหายทางการเงินที่ถูกจำกัด การยอมรับการจ่ายเงินเกิน (Overpayments) เป็นต้น

ความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์ที่ลดลง เช่น การจำกัดความสามารถที่จะยอมรับเงินจากบุคคลภายนอกหรือให้บุคคลภายนอกจ่าย การลงทุนในประมาณที่ต่ำเนื่องจากข้อบังคับและนโยบายการชำระเบี้ยประกันจำนวนที่น้อยสม่ำเสมอโดยผ่านทางเดบิต ไม่มีมูลค่าทางการลงทุนและให้จ่ายเมื่อตาย หรือป่วย ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น ทั้งนี้ข้างต้นเป็นเพียงตัวที่บ่งชี้เท่านั้น และยังแนะนำว่า บริษัทอาจจะใช้วิธี Tick Box ที่ทำเป็นตารางให้เลือกเมื่อเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

เมื่อบริษัทได้พิจารณาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์แล้วนำมาสรุปผลประเมิน Overall Risk Level เพื่อจะได้นำมาซึ่งการใช้กระบวนการตรวจสอบลูกค้าลักษณะใด

2.แนวทางของหลักฐานทางเอกสาร (Documentary Evidence)

ด้วยลักษณะของหลักฐานของการระบุตัวตนบุคคลธรรมดาที่เป็นหลัก ได้แก่ การระบุชื่อ (Name) ที่อยู่อันเป็นถิ่นอาศัย (Residence Address) ซึ่งทั้งคู่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ และวัน

เดือนปีเกิด ส่วนข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวกับบุคคลที่เก็บสะสมเรื่อยมา (เรียกว่า Electronics Footprint หรือ footprint) เช่น สถานที่เกิด สภาพแวดล้อมของครอบครัวและที่อยู่อาศัย การจ้างงาน งานธุรกิจ สัมพันธ์กับหน่วยงานที่มีอำนาจ หรือบริษัททางการเงิน เป็นต้น โดยหลักฐานสามารถทำได้ในแบบฟอร์ม (take a form) ได้ ในแง่ของหลักฐานการแสดงตนที่ได้มาง่ายที่สุดที่สามารถตอบสนองการระบุลูกค้า เช่น หนังสือเดินทางและรูปถ่ายใบขับขี่ลูกค้า อย่างไรก็ตามเป็นไปได้ว่าสามารถยอมรับที่จะระบุตัวตนของลูกค้าบนพื้นฐานของรูปแบบอื่นที่ได้ยืนยันแล้ว (Form of Confirmation) รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การรับประกันหรือรับรองที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลหรือจากองค์กรที่จะจัดการกับลูกค้า และหลักฐานการระบุตัวตนสามารถมีได้ทั้งเป็นเอกสาร หรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คู่มือยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดระดับชั้น (Hierarchy of Document) ของหลักฐานทางเอกสาร (Documentary Evidence) ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 เอกสารที่ออกโดยกระทรวง (Government Department) องค์กรรัฐ (Agency) หรือ ออกโดยศาล (Court)

ระดับที่ 2 เอกสารที่ออกโดยองค์การมหาชนอื่น (Other public sector bodies) หรือ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local authorities)

ระดับที่ 3 เอกสารที่ออกโดยบริษัทที่อยู่ในการกำกับดูแลทางด้านภาคให้บริการทางการเงิน (Regulated firms)

ระดับที่ 4 เอกสารที่ออกโดยบริษัทอื่นๆ (Other firms) ภายใต้อำนาจบังคับ ML Regulation หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Legislation)

ระดับที่ 5 เอกสารที่ออกโดยองค์กรอื่นๆ (Other Organizations)

ในกระบวนการของหลักฐานที่เป็นเอกสารบริษัท บริษัทอาจจะจ้างการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่เช่นนั้น อาจดำเนินการเป็นของตัวเอง หรือในทางเดียวกันกับหลักฐานทางเอกสาร

สำหรับแนวทางของหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ตามแนวทางปฏิบัติได้เสนอว่า แหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics data source) มีความกว้างในการเป็นส่วนยืนยันโดยปราศจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับลูกค้า เมื่อใดที่บริษัทได้ใช้แหล่งข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต อาจอยู่ภายใต้การอนุญาตของลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องการคุ้มครองข้อมูล (Data

Protection Act)³⁰⁵ แต่การค้นหาเพื่อระบุ(Identify Verification) สำหรับวัตถุประสงค์ AML/CFT แตกต่างจากร่องรอย(Footprint)ในบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้า และไม่ต้องมีการขออนุญาต จากลูกค้า แต่จะต้องถูกให้ข้อมูล (Informed) ว่าการตรวจสอบได้เกิดขึ้นแล้ว บริษัทสามารถใช้ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ภายนอก (External Electronic database) โดยสามารถเข้าถึงในทางตรง จากบริษัท หรือผ่านองค์กรของบุคคลที่สาม

ทั้งนี้ลักษณะของการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (Nature of Electronic Checks) พิจารณาตรวจสอบจากโดยฐานข้อมูลขององค์กรทางการค้าแบ่งได้ โดยข้อมูลที่อยู่ภายใน มี 2 ลักษณะ ได้แก่ หนึ่ง ข้อมูลเชิงบวก (Positive information) ซึ่งอ้างอิงชื่อ ที่อยู่ปัจจุบัน วันเดือนปีเกิด สามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นมีตัวตนอยู่จริง สอง ข้อมูลเชิงลบ (Negative Information) ซึ่งรวมถึง รายชื่อของบุคคลที่กระทำความผิดทุจริต (Fraud) ซึ่งการตรวจสอบนี้อาจจะจำเป็นในการบรรเทา ความเสี่ยงต่อบุคคลที่ได้รับโทษจำคุกฐานทุจริต ซึ่งการพิสูจน์ทางอิเล็กทรอนิกส์จะตอบสนองต่อ หลักฐานการแสดงตนด้วยตัวของมันเอง

และในการพิจารณาข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ บริษัทยังต้องพิจารณาประเภทของ ผู้ให้ใช้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Criteria for use of electronic data provider) ว่าสามารถ ตอบสนองต่อการใช้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยพิจารณาอย่างเพียงพอ เข้มงวด น่าเชื่อถือและอย่าง ถูกต้อง โดยอาจจะมีแนวทางดังนี้

การรับรู้ข้อมูลในการเก็บข้อมูลส่วนตัวผ่านการจดทะเบียนกับคณะกรรมการด้าน ข้อมูล การใช้แหล่งข้อมูลเชิงบวกที่สามารถเข้าถึง Link ได้ในปัจจุบันและก่อนหน้านั้น การ เข้าถึงแหล่งข้อมูลเชิงลบ เช่น ฐานข้อมูลการทุจริต และคนตาย (Deceased person) การเข้าถึง แหล่งข้อมูลการเตือน กระบวนการที่โปร่งใสซึ่งบริษัทสามารถรู้ว่า อะไรคือการตรวจสอบ อะไรคือผล จากการตรวจสอบ เป็นต้น

2. แนวทางของบุคคลซึ่งบริษัทไม่ควรรับเป็นลูกค้า (Persons firms should not accept as customer)

ในแนวทางปฏิบัติได้กำหนด แนวทางไว้ 2 ประการ ได้แก่

³⁰⁵ the Data Protection Act 1998 (DPA)

ก. บุคคลและองค์กรภายใต้การลงโทษทางการเงิน ได้แก่ กรณีการถูกกำหนดชื่อจาก UN หรือ EU หรือ ประเทศอังกฤษที่อยู่ภายใต้มาตรการลงโทษทางการเงิน รวมถึงการระงับเงินทุน แหล่งทรัพยากร ปรากฏใน Consolidated Lists หรือ บุคคลที่ถูกคำสั่ง (Direction) จากกระทรวงการคลังห้ามสร้างความสัมพันธ์ด้วย³⁰⁶

ข. บุคคลที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง³⁰⁷

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แนวทางในการกำกับดูแลของประเทศอังกฤษ จะประกอบไปด้วยหลายกระทรวง หน่วยงาน องค์กร ที่ประสานงานและออกมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ไม่เพียงแต่หน่วยงานของรัฐเท่านั้น และรวมไปถึงแนวทางปฏิบัติขององค์กร การรวมกลุ่ม สถาบันต่างๆ³⁰⁸ เพื่อบูรณาการ ปรับปรุงกฎหมายและนำกฎหมายไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.1.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน

ในการบังคับใช้มาตรการลงโทษในประเทศอังกฤษ ผู้วิจัยยกเอาผลกระทบที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษมาเป็นกรณีศึกษา ดังต่อไปนี้

กรณีตัวอย่างที่หนึ่ง ผลกระทบจากการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³⁰⁶ โปรดดู Counter-Terrorism Act 2008 , Schedule 7.

³⁰⁷ Immigration Act 2014 ss 40-41

³⁰⁸ เช่น The Institute of Money Laundering Prevention Officers : IMLPO ตั้งขึ้นในปี 2001 ซึ่งสมาชิก มาจากการเข้าร่วมจากหลายภาคส่วนไม่เพียงแต่ในภาคธนาคาร ประกัน การจัดการกองทุน ยังรวมถึงสาขาวิชาชีพต่างๆ เช่น สำนักงานบัญชี สำนักงานกฎหมาย นายหน้าอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจบริการทางการเงิน เป็นต้น ที่จะพัฒนาและฝึกอบรมทางด้านเทคนิค และนำบุคลากรด้าน AML/CFT ไปสู่ความเชี่ยวชาญและสถาบันยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนสมาชิกและการร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีต่างๆ ทำให้การป้องกันการฟอกเงินสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และอาชญากรรมทางการเงินอื่นตามนโยบายของภาครัฐและนานาชาติ มีการพัฒนาไปสู่ทางปฏิบัติ

กรณี Shah and others v HSBC Private Bank (UK) Limited [2010]³⁰⁹ เป็นกรณีที่ลูกค้าเรียกร้องความเสียหายจากความล่าช้า (Delays) ในการโอนเงินถึง 4 ครั้งตามคำสั่งของลูกค้า และธนาคารได้อธิบายเหตุผลอย่างล่าช้าโดยสงสัยว่าเงินนั้นมาจากการกระทำความผิด (Criminal Properties) ธนาคารได้รายงานธุรกรรม SAR ต่อ SOCA ในขณะนั้นตาม the Proceeds of Crime Act, 2002 (POCA). ทั้งนี้ ลูกค้าเป็นนักธุรกิจซิมบับเวที่มีผลประโยชน์ในแอฟริกากลาง ทั้งนี้ธนาคารได้ปฏิเสธที่จะให้เหตุผลและอธิบายว่าดำเนินการตามกฎหมายกำหนด เพราะมีความกังวลเกี่ยวกับ Tipping off และผลจากการล่าช้านี้ทำให้ธนาคารกลางของซิมบับเวกังวลเกี่ยวกับการฟอกเงินและได้ยึดทรัพย์สินของเขาในอาณาเขต ทำให้ลูกค้ารายนี้ได้ฟ้องต่อศาลเรียกเอาเงิน 330 ล้านดอลลาร์สหรัฐคืนจากธนาคาร

ศาลอุทธรณ์ได้ยื่นคำตัดสินว่า ในสภาพแวดล้อมที่ลูกค้าได้รับความสูญเสียไปอันเนื่องมาจากไม่ได้ทำธุรกรรมนั้น สถาบันทางการเงินสามารถพิสูจน์ในศาลชั้นต้นได้ว่า ในข้อเท็จจริงที่อาศัยความสุจริต (Good faith) ต่อการสงสัยในการฟอกเงิน (รวมถึงจำนวนเงินที่ต่ำ) และศาลสูงก็ได้ยืนยันอีกว่า ถ้าปรากฏรูปแบบสัญญาที่ไม่ได้แสดงออกมา (สัญญาโดยปริยาย) ให้มีการใช้บังคับ ศาลจะถือเอารูปแบบโดยปริยายว่าอนุญาต ให้บริษัทปฏิเสธการจ่ายเงินตามสัญญาในลักษณะของการแสดงเจตนาที่เหมาะสมแล้ว (Appropriate consent) ซึ่ง SAR ได้ถูกรายงานไปแล้ว ทำให้กรณีนี้ HSBC เป็นฝ่ายชนะคดีโดยสภาพแวดล้อมที่นำมากล่าวอ้าง

กรณีตัวอย่างที่สอง การระงับการดำเนินงานกับทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

กรณี Perry and others V SOCA³¹⁰ คดีเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2012 โดย NCA (หรือ SOCA) ได้รับคำสั่งจากศาลสูง (High Court) ดำเนินการสั่งระงับทรัพย์สินของ Mr. Perry ในประเทศอังกฤษและในต่างประเทศ โดย SOCA ได้แย้งว่าทรัพย์สินที่ระงับนั้นมีผลประโยชน์จากโครงการบำนาญในการประกันชีวิตที่กระทำในประเทศอิสราเอล Mr. Perry ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลฎีกา โดยศาลได้วางหลักว่า NCA (หรือ SOCA) ดำเนินการกับทรัพย์สินนอกประเทศนั้นเป็นการกระทำความผิดกฎหมาย ซึ่ง NCA ได้โต้แย้งไป ภายหลังในปี ค.ศ. 2013 มีการแก้ไขกฎหมาย³¹¹ ที่ให้อำนาจแก่ NCA เพื่อแก้ไขปัญหาให้สามารถใช้กับทรัพย์สินนอกประเทศอังกฤษได้

³⁰⁹ “Shah -v- HSBC Private Bank (UK) Limited [2012] EWHC 1283”[online], Available from <http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/OB/2012/1283.html>, 2014

³¹⁰ Perry & Ors v Serious Organised Crime Agency [2012] UKSC 35 (25 July 2012), “Perry and others V SOCA” [Online], Available from <http://www.bailii.org/uk/cases/UKSC/2012/35.html>, 2014.

³¹¹ PoCA 2002 Section 282A inserted by Crime and Courts Act 2013 section 48

4.2.2 แนวทางในประเทศสหรัฐอเมริกา

โดยทั่วไปธุรกิจประกันอยู่ภายใต้กฎหมายของมลรัฐ (Individual State) และภายใต้ The McCarran–Ferguson Act (MFA) ซึ่งเป็นกฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal laws) ให้อำนาจมลรัฐในการออกกฎหมายบังคับธุรกิจประกันภัยได้โดยปราศจากการแทรกแซงโดยกฎหมายระดับสหรัฐ ถ้าหากมีไม่กฎหมายสหรัฐกำหนดเป็นการอื่นโดยเฉพาะ และจะนำกฎหมายในระดับสหรัฐมาใช้เมื่อเกิดการแย้งกันระหว่างกฎหมายระดับสหรัฐและกฎหมายระดับมลรัฐ ทำให้การพิจารณารูปแบบการกำกับดูแลเป็นหนึ่งเดียวกัน (Uniformity) จากเขตอำนาจมลรัฐหนึ่งกับอีกมลรัฐหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1999 สภาkongเกสได้ผ่านกฎหมาย Financial Services Modernization Act เพื่อควบคุมการรวมกลุ่มธุรกิจธนาคารที่เริ่มมีโครงสร้างองค์กรและมีบริการทางการเงิน ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทางการเงินอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์ประกันภัย ต่อมาในปี ค.ศ. 2010 มีการผ่านกฎหมาย Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act ซึ่งได้แก้ไขการกำกับดูแลธุรกิจประกันในประเทศสหรัฐ โดยจัดตั้ง Federal Insurance Office (FIO) รายงานการปรับปรุงข้อบังคับประกันภัยต่อสภาkongเกส และภาคธุรกิจประกันชีวิตมีการรวมกลุ่ม The American Council of Life Insurers (ACLI) เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือให้ความร่วมมือแก่กันและกัน รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล

ในส่วนผลิตภัณฑ์ของหลักทรัพย์ อนุพันธ์ บริษัทประกันชีวิตอาจจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลทางอ้อมของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ Securities and Exchange Commission (SEC) and the Communities Future Trading Commission นอกจากนี้บริษัทประกันภัยยังต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายอื่นๆ ขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์และการดำเนินธุรกิจภายในบริษัท เช่น การให้กู้ยืม Lending อยู่ภายใต้ Fair House Act และ Real Estate Settlement Procedure Act เป็นต้น

National Association of Insurance Commissioners (NAIC) เป็นองค์กรไม่มุ่งหวังกำไรก่อตั้งเพื่อพัฒนาปรับปรุงออกแบบ กฎหมายแม่บท (Model law) และระเบียบข้อบังคับซึ่งมลรัฐต่างๆสามารถนำเอาปรับใช้ได้³¹² เช่น ประกันสุขภาพส่วนบุคคล เรียกว่า Individual Medical Expense Insurance มีลักษณะเป็นการเอาประกันของตนเอง หรือลักษณะของบุตร คู่สมรส เป็นต้น โดยอาจเป็นส่วนที่ไม่ครอบคลุมจากระบบประกันสุขภาพของรัฐบาลสหรัฐ ประกันสุขภาพส่วนบุคคลนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Medicare Supplemental Insurance โดยแบบประกันมาตรฐานอยู่ภายใต้กฎหมายของมลรัฐ ซึ่งมลรัฐอาจนำรูปแบบมาจากมาตรฐานโมเดลที่ออก

³¹² David D. Whelehan, Ibid, pp 63-64.

โดย NIAC คือ Medicare Supplement Insurance Minimum Standard Model Act หนึ่ง ใน ประเทศสหรัฐอเมริกา มีระบบประกันสุขภาพของรัฐ เรียกว่า Medicare ซึ่งดูแลโดยกลุ่มที่เรียกว่า BUCA (มาจาก Blue Cross and Shield Associations และ United Healthcare, Cigna และ Aetna) ผ่านองค์กร Health Maintenance Organization (HMOs)³¹³

กฎหมายประกันภัยระดับมลรัฐ (State Insurance law) ขึ้นอยู่กับแต่ละมลรัฐ อาจมีคณะกรรมการ ผู้อำนวยการ หรืออาจกำกับดูแลโดยคณะกรรมการ และในบางมลรัฐให้ ประกันภัยเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นอาจจะรวมประกันภัยเข้าไว้ในหน่วยงานดูแลธนาคารหรือตลาด หลักทรัพย์ ดังเช่น กฎหมายประกันภัยมลรัฐนิวยอร์ก มีหน่วยงานกำกับดูแลที่ชื่อว่า The Insurance Department³¹⁴ หรือ The New York State Insurance Department (NYSID) ต่อมา มีการกำกับ ดูแลแบบกลุ่มรวมเข้ากับหน่วยงานกำกับธุรกิจธนาคาร (Banking Departments) จึงอยู่ภายใต้การ กำกับดูแลของหน่วยงาน New York State Department of Financial Services (NYSDFS) นับตั้งแต่ กันยายน ค.ศ. 2011

ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตในประเทศสหรัฐ แบ่งได้ เป็น 3 ช่องทาง ใหญ่ คือ คนกลางประกันภัยที่เป็นบุคคลธรรมดา (Individual Intermediaries) ช่องทางประกันภัยที่ เป็นสถาบัน (Institution Intermediaries) และ ช่องทางตรง (Direct Response) โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

หนึ่ง คนกลางประกันภัยที่เป็นบุคคลธรรมดา (Individual Intermediaries) หรือ เรียกช่องทางนี้อีกอย่างหนึ่งว่า Affiliates and Independent distribution channel

ช่องทาง Affiliates หมายถึง กรณีระบบที่บริษัทผู้รับประกันมีระบบในการดูแล โดยมีลักษณะขายกรมธรรม์ให้แก่บริษัทผู้รับประกันรายใดรายหนึ่ง ส่วนช่องทาง Independent หมายถึงกรณี ระบบที่เป็นอิสระจากบริษัทผู้รับประกัน มีการตั้งสำนักงาน หรือ มีค่าดำเนินการใช้จ่าย เอง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Broker

สอง ช่องทางประกันภัยที่เป็นสถาบัน (Institution Intermediaries) เป็นช่องทางที่ ขายผ่านสถาบัน หมายถึง การขายผ่านทางสถาบันทางการเงินอื่นๆ

สาม ช่องทางตรง (Direct Response) ซึ่งหมายถึงกรณีขายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรศัพท์ หรือผ่านสื่อโฆษณาต่างๆ³¹⁵

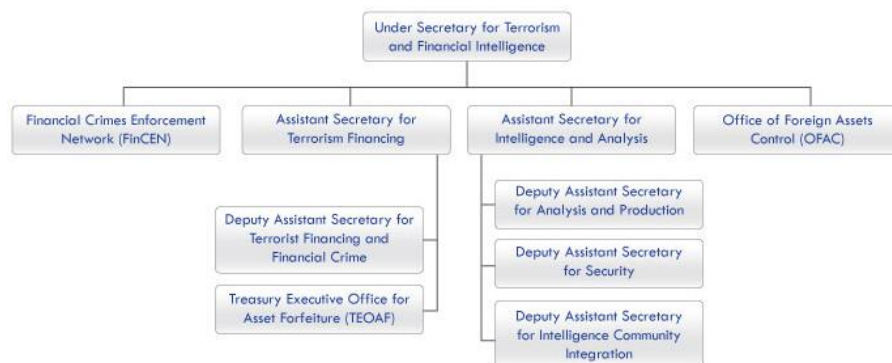
³¹³ Kenneth Black, Ibid, p 149-152.

³¹⁴ N.Y. ISC. LAW § 201 : NY Code - Section 201: Insurance department

³¹⁵ Kenneth Black, Ibid, p 226

สำหรับธุรกิจนายหน้า (Broker) ซึ่งจดทะเบียนกับ FINRA อยู่ภายใต้อำนาจกำกับดูแลตัวเองของ Financial Industry Regulatory Authority : FINRA และอยู่ภายใต้กฎหมาย Bank Secrecy Act³¹⁶ FINRA ออกข้อบังคับ และคู่มือแนวทางปฏิบัติต่างๆ แก่สมาชิก รวมถึงมาตรการ AML/CFT ด้วย ได้แก่ FINRA Rule 3310³¹⁷

ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ประเทศและการกำหนดนโยบายมาตรการเป็นของรัฐบาลกลาง(ระดับ Federal) โดยมีหน่วยงานในการบริหารงานกลาง (United States federal executive departments) ในกระทรวงต่างๆ มีการร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งหนึ่งในนั้นมีหน่วยข่าวกรองการก่อการร้ายและหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Office of Terrorism and Financial Intelligence: TFI)³¹⁸ มีบทบาทในการต่อต้านการใช้ระบบทางการเงินในการก่อการร้ายและการกระทำความผิดอาญา ซึ่งถูกตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2004 โดย Code of Federal Regulations (CFR) ซึ่งประกาศโดย the Office of the Federal Register สำนักงาน The Office of Terrorism and Financial Intelligence (TFI) ภายใต้กระทรวงการคลังสหรัฐ³¹⁹ ยังมีสำนักงานย่อยและโครงสร้างองค์กรของ TFI เป็นไปตามรูปด้านล่างนี้ รูป 17 โครงสร้างภายใต้เลขาธิการการก่อการร้ายและข่าวกรองทางการเงิน

ที่มา: กระทรวงการคลังของสหรัฐอเมริกา <http://www.treasury.gov/about/organizational-structure/offices/Pages/Office-of-Terrorism-and-Financial-Intelligence.aspx>

³¹⁶ 31 U.S.C. 5311 et seq

³¹⁷ Financial Industry Regulatory Authority, "FINRA Rule 3310"[Online], Available from <http://www.finra.org/industry/issues/anti-money-laundering>, 2014.

³¹⁸ John Rollins, International terrorism and transnational Crime: Security Threats U.S. Policy and Considerations for Congress, (The United State: Congressional Research Service, 2010), pp 35-37.

³¹⁹ 31 USCS § 312

เครือข่าย การบังคับใช้กฎหมาย อาชญากรรม ทางการเงิน (Financial Crimes Enforcement Network : FinCEN)

หน่วยงานที่ถูกตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1990 บัญญัติในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา Title 31 Money and Finance ส่วน Subtitle I บททั่วไป ของ Chapter 3 ใน มาตรา 310 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินเพื่อที่จะต่อต้านการฟอกเงิน และสนับสนุนทางการเงิน อาชญากรรมทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเข้าร่วมกลุ่มกับหน่วยข่าวกรองทางการเงินที่ให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น The Egmont Group of Financial Intelligence Units³²⁰ โดย FinCEN ยังเป็นหน่วยงานที่บริหารงานตามกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 และออกระเบียบและแนวทางปฏิบัติให้กับสถาบันการเงินซึ่งมีหน้าที่ในการรายงาน SARs และยังปกป้องความลับของข้อมูล และทำการออกรายงานสมุดปกขาว (White Paper) ที่เกี่ยวกับระบบการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเพื่อรายงานสภาพความเป็นจริงต่อสาธารณะ และเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐในเขตอำนาจ FinCEN ทำหน้าที่เป็นหน่วยข่าวกรองทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา (Financial Intelligence Unit)

สำนักงานอาชญากรรมทางการเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Office of Terrorist Financing and Financial Crime :TFFC)

เป็นหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2004 เน้นในเรื่องการพัฒนานโยบาย (Policy)และพัฒนากลยุทธ์(Stratgy) และเป็นตัวแทนของสหรัฐในการประชุม FATF ซึ่งพัฒนามาตรฐานสากลในการต่อต้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหน่วยงานได้บูรณาการด้านเทคนิคทางการเงินในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เรียกว่า Threat Finance

สำนักงานพิเศษกระทรวงการคลังในการยึดทรัพย์สิน (Treasury Executive Office for Asset Forfeiture: TEOAF)

หน่วยงานก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1992 ดูแลเกี่ยวกับกองทุนในทรัพย์สินที่ได้มีการยึดอายัดทรัพย์สินของกระทรวง

³²⁰ ปัจจุบันมีสมาชิก 132 ประเทศ ที่มีวัตถุประสงค์เป็นเวทีของหน่วยข่าวกรองทางการเงินทั่วโลก (FIUs)ในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงการสนับสนุนระบบการนำไปบังคับใช้ภายในประเทศ โดยเป็นศูนย์กลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับลักษณะกิจกรรม หรือเหตุอันควรสงสัยจากอุตสาหกรรมทางการเงิน และองค์กรต่างๆ หรือ สาขาวิชาชีพต่างๆ

สำนักงานข่าวกรองและการวิเคราะห์ (Office of Intelligence and Analysis: OIA)³²¹

เป็นหน่วยงานที่กระทรวงการคลังได้ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2004 เพื่อความร่วมมือประสานงานในรับข้อมูล เปรียบเทียบ เผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งการวิเคราะห์ข่าวกรอง วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ได้รับมาจาก FinCEN OFAC และรวมถึงข้อมูลของ the Intelligence Communities³²² ซึ่ง OIA เป็นสมาชิกอยู่

สำนักงานควบคุมทรัพย์สินต่างชาติ (The Office of Foreign Assets Control : OFAC)

อยู่ในสังกัดกระทรวงการคลังประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้การดูแลหน่วยข่าวกรองทางการเงินและหน่วยงานบังคับใช้ (Financial intelligence and enforcement agency) ตั้งขึ้นตาม CFR วางแผนและดำเนินการด้านการลงโทษเศรษฐกิจและการค้า (Economic sanctions programs) ในการสนับสนุนของ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติและนโยบายต่างประเทศ (U.S. national security) และอยู่ภายใต้กฎหมายให้อำนาจบริหารงานเร่งด่วนของประธานาธิบดี (Presidential national emergency powers acts) ที่มีอำนาจควบคุมธุรกรรมและระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินภายในเขตอำนาจของสหรัฐอเมริกา (US jurisdiction) หน้าที่ความรับผิดชอบของ OFAC³²³ ได้แก่

1. บริหารจัดการเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูล³²⁴
2. หน้าที่ในการรับรายงาน³²⁵

³²¹ 31 USCS § 311

³²² การให้ความร่วมมือระหว่างกันด้านข่าวกรองมีขึ้นเพื่อป้องกันประเทศและความมั่นคง ซึ่งก่อตั้งขึ้น และปัจจุบันมีสมาชิก 17 องค์กรของประเทศสหรัฐอเมริกาารวมด้วยกัน (ข้อมูลจาก <http://www.intelligence.gov/mission/member-agencies.html>)

³²³ 31 CFR 501.101

³²⁴ 31 CFR 501.601 Records and recordkeeping requirements.

³²⁵ 31 CFR Part 501 ได้แก่

§ 501.601 — Records and recordkeeping requirements.

§ 501.602 — Reports to be furnished on demand.

§ 501.603 — Reports on blocked property.

3. รวบรวมข้อบังคับการลงโทษทางเศรษฐกิจและบริหารดูแลบัญชีรายชื่อ
4. ออกข้อบังคับ และออกมาตรการลงโทษ (OFAC sanction) และแนวทางปฏิบัติแก่ธุรกิจเป็นการเฉพาะ (Industry-specific guidelines for compliance)

การรายงาน

1. การรายงานเมื่อถูกร้องขอ (Furnished on demand) เมื่อ OFAC ร้องขอให้คนใดรายงานข้อมูล จากช่วงเวลาหนึ่งถึง ณ เวลาหนึ่ง รวมถึงเอกสาร สัญญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับธุรกรรมหรือซึ่งอยู่ในการดูแล (Custody) หรือควบคุม (Control) ทรัพย์สิน ยกเว้นภายใต้ Terrorism List Governments Sanction Sanctions Regulations หรือ Foreign Terrorist Organizations Sanctions Regulations ในการร้องขออาจต้องอาศัยหมายและพยานหลักฐานภายใต้การสอบสวน

2. การรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับ (Reports on blocked property) หน้าที่ของผู้ที่รายงาน ได้แก่ ผู้ถือทรัพย์สินที่ได้ระงับ (Holders of blocked property) หมายถึง ทุกคน (Anyone) รวมถึงสถาบันการเงิน และ ผู้ที่ถือทรัพย์สินที่ได้ระงับ โดยบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของผู้ที่ถูกระงับ (Block) ซึ่งใช้บังคับกับคนพลเมืองอเมริกา (All U.S. Persons) ให้อำนาจ Primary Responsibility to Report ซึ่งอาจจะกระทำโดยทนายความ ตัวแทน หรือบุคคลอื่นได้ ช้อยกเว้นกรณีบุคคลอื่นที่อยู่นอกประเทศสหรัฐ เช่น ทรัสต์ ให้ทรัสต์ริยื่นอสังหาริมทรัพย์ให้ เจ้าของร่วมที่เป็นคนสหรัฐ หรือ ผู้แทนด้านกฎหมาย หรือตัวแทน หรือ ผู้จัดการทรัพย์สินที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ยื่น โดยรายงานที่ยื่นถือเป็นเอกสิทธิ์และความลับ (Privileged and confidential) โดยรายงานแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ Initial Reports และ Annual Reports

รายงานเบื้องต้น (Initial reports) ให้อื่นรายงานภายใน 10 วันนับแต่ทรัพย์สินถูกระงับ โดยมีเนื้อหา³²⁶ เจ้าของหรือคู่สัญญาบัญชี ที่ตั้งของทรัพย์สิน อ้างอิงของทรัพย์สิน ประมาณ

§ 501.604 — Reports by U.S. financial institutions on rejected funds transfers.

§ 501.605 — Reports on litigation, arbitration, and dispute resolution proceedings.

§ 501.606 — Reporting and recordkeeping requirements applicable to economic sanctions programs.

³²⁶ Initial reports on blocked property shall describe the owner or account party, the property, its location, any existing or new account number or similar reference necessary to identify

มูลทรัพย์สิน วันที่ได้ระงับ รวมถึงชื่อที่ผู้ครอบครองทรัพย์สิน และชื่อเบอร์ติดต่อของผู้ที่แจ้ง หากเป็นการยื่นโดยสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายหรือการโอนเงินให้ยื่นสำเนาการจ่ายการโอนเงินรับเงิน ยืนยันว่าเป็นของบัญชีรายใหม่หรือ บัญชีปัจจุบัน และรายงานบนพื้นฐานของเงินที่สถาบันการเงินรักษาอยู่³²⁷ ส่วนรายงานประจำปี (Annual reports) ให้ใช้ข้อมูลถึงวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปีโดยยื่นภายในวันที่ 30 กันยายน ใช้แบบรายงาน Form TDF 90-22.50 และให้จัดเก็บแบบรายงาน

3. รายงานของสถาบันการเงินกรณีปฏิเสธการโอนเงินซึ่งทรัพย์สินไม่ได้ถูกระงับแต่อยู่ภายใต้ข้อห้ามอื่น (Reports by U.S. financial institutions on rejected funds transfers) โดยต้องยื่นพร้อมกับรายละเอียดภายใน 10 วันทำการเมื่อได้ปฏิเสธ³²⁸

4. การรายงานเกี่ยวกับกระบวนการการฟ้องคดี อนุญาตตุลาการ การระงับข้อพิพาท

5. การรายงานและเก็บรักษาข้อมูลซึ่งเกี่ยวกับระบบการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Economic sanctions programs)

3. บริหารจัดการบัญชีรายชื่อของ OFAC ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

the property, actual or estimated value and the date it was blocked, and shall include the name and address of the holder, along with the name and telephone number of a contact person from whom compliance information can be obtained. If the report is filed by a financial institution and involves the receipt of a payment or transfer of funds which are blocked by the financial institution, the report shall also include a photocopy of the payment or transfer instructions received and shall confirm that the payment has been deposited into a new or existing blocked account which is labeled as such and is established in the name of, or contains a means of clearly identifying the interest of, the individual or entity subject to blocking pursuant to the requirements of this chapter.

³²⁷The reporting requirements set forth in this section are applicable to any financial institution retaining funds pursuant to § 596.504(b) of this chapter, except that the account name shall reflect the name of the person whose interest required retention of the funds.

³²⁸ 31 CFR 501.604

Specially Designated National (SDN) and Blocked Persons List (the SDN List)³²⁹ ซึ่งเป็นการรวบรวมบัญชีรายชื่อ (Lists) หลายบัญชี³³⁰ไว้รวมกัน โดยแต่ละบัญชีจะอาศัยอำนาจจากคำสั่งพิเศษของสหรัฐ(U.S. Executive Order) ข้อบังคับหรือกฎหมายต่างๆ เช่น Title 31, Parts 595, 596, 597 เป็นต้น และเผยแพร่ในประมวลระเบียบกฎหมายต่างๆของสหรัฐ the U.S. Code of Federal Regulations (CFR) และในเว็บไซต์ของ OFAC³³¹ รายชื่อตามมาตรการลงโทษ เช่น บัญชีเกี่ยวกับการก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด การเผยแพร่อาวุธนิวเคลียร์ องค์กรอาชญากรรม หรือรายชื่ออื่นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละบัญชี เพื่อจะใช้มาตรการการจำกัด(Restriction)บุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กร ที่ทำธุรกรรมกับคนสหรัฐ(United States citizens) หรือ บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ถาวร (Permanent residents)³³²

³²⁹ Office of Foreign Assets Control, “Changes to the Specially Designated Nationals and Blocked Persons List” [Online], Available from <http://www.treasury.gov/ofac/downloads/t11sdnew.pdf>, 2015.

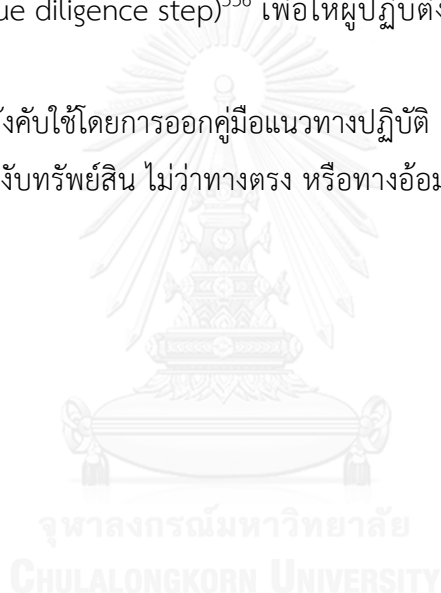
³³⁰ เช่น Lists under Specially Designated Terrorist (SDT)
 Lists under Specially Designated Global Terrorist (SDGT)
 Lists under The List of Foreign Financial Institutions Subject to Part 561
 Lists under Western Balkans Stabilization Regulations
 Lists under Belarus Sanctions Regulations
 Lists under Blocked Pending Investigation, Foreign Narcotics
 Lists under Kingpin Sanctions Regulations
 Lists under Burmese Sanctions Regulations
 Lists under Blocked Pending Investigation
 Lists under Foreign Sanctions Evaders for Syria, Iran, Non Proliferation, Anti-terrorism
 Lists under Foreign Terrorist Organizations Sanctions Regulations
 Lists under Iranian Financial Sanctions Regulations
 Lists under Lebanon Sanctions Regulations เป็นต้น

³³¹ 31 CFR Chapter V, Appendix A to Chapter V - Information Pertaining to the Specially Designated Nationals and Blocked Persons List

³³²The Office of Foreign Assets Control, “Specially Designated Nationals or SDN” [Online], Available from <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>, 2015.

นอกจากนั้น OFAC ยังบริหารบัญชี **Consolidated Sanction List**³³³ หรือ Non-SDN เป็นการรวบรวมเอาบัญชีรายชื่ออื่นนอกเหนือจาก The SDN list ได้แก่ บัญชี the Non-SDN, Palestinian Legislative Council List (NS-PLC List), the Part 561 List, the Non-SDN Iran Sanctions Act List (NS-ISA List), the Foreign Sanctions Evaders List (FSE List)³³⁴ และ the Sectoral Sanctions Identifications List (SSI List) รายชื่อแต่ละแหล่งที่มาอาจจะมีการซ้ำกับ The SDN List ก็ได้ ซึ่งรายชื่อทั้งหมดหน่วยงานได้ทำการประกาศผ่านทางเว็บไซต์ของ OFAC และแจ้งข้อมูลติดตามการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ และมีการอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบรายชื่อ OFAC ได้จัดทำ Sanction List Search application³³⁵ เพื่อใช้สำหรับตรวจสอบรายชื่อ ทั้ง Consolidated List และ The SDN list เมื่อมีการตรวจสอบรายชื่อพบ OFAC กำหนดขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อ (Due diligence step)³³⁶ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการในทิศทางเดียวกัน

4. การบังคับใช้โดยการออกคู่มือแนวทางปฏิบัติ เช่น คู่มือเกี่ยวกับองค์กรที่ถูกเป็นเจ้าของโดยบุคคลที่ถูกกระทำความผิด ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม หรือที่มีสัดส่วนความเป็นเจ้าของ

³³³ The Office of Foreign Assets Control , “Consolidated Sanction List”[Online], Available from <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/consolidated.aspx>, 2014.

³³⁴ Executive Order 13608 : Prohibiting Certain Transactions with and Suspending Entry into the United States of Foreign Sanctions Evaders with Respect to Iran and Syria.

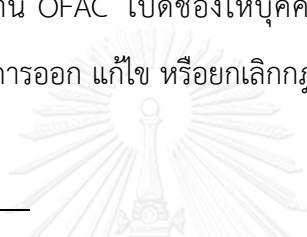
³³⁵ The Office of Foreign Assets Control, “The Sanctions List Search” [Online], Available from <https://sdnsearch.ofac.treas.gov/>, 2015.

³³⁶ The Office of Foreign Assets Control, “Assessing OFAC Name Matches” [Online], Available from http://www.treasury.gov/resource-center/faqs/Sanctions/Pages/faq_compliance.aspx, 2015.

โดนบุคคลที่อยู่ในบัญชีตั้งแต่ 1 คนหรือมากกว่านั้น 50% ขึ้นไป³³⁷ โดยแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2014 และประกาศไว้ใน Federal Register³³⁸

ในการปฏิบัติตามมาตรการของ OFAC ธุรกิจประกันภัยหากมีข้อสงสัยสามารถสอบถาม OFAC ซึ่ง OFAC เคยตอบข้อสอบถามเกี่ยวกับประกันภัย ประกาศไว้ในเว็บไซต์³³⁹

5. OFAC มีอำนาจที่จะให้การอนุญาต General license หรือ สามารถให้คำอนุญาตเป็นการเฉพาะได้ (Specific OFAC License)³⁴⁰ เช่น กิจกรรมบางประเภทซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism Sanctions)³⁴¹ อนึ่งในการออกกฎระเบียบใดๆ ของ OFAC โดยหัวหน้าหน่วยงาน OFAC เปิดช่องให้บุคคลที่มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อหัวหน้าหน่วยงาน ในการออก แก้ไข หรือยกเลิกกฎได้³⁴²

³³⁷ Example: Blocked Person X owns 50 percent of Entity A and 50 percent of Entity B. Entities A and B each own 25 percent of Entity C. Entity C is considered to be blocked. This is so because, through its 50 percent ownership of Entity A, Blocked Person X is considered to indirectly own 25 percent of Entity C; and through its 50 percent ownership of Entity B, Blocked Person X is considered to indirectly own another 25 percent of Entity C. When Blocked Person X's indirect ownership of Entity C through Entity A and Entity B is totaled, it equals 50 percent. Entity C is also considered to be blocked due to the 50 percent aggregate ownership by Entities A and B, which are themselves blocked entities due to Blocked Person X's 50 percent ownership of each.

³³⁸ U.S. Department of the Treasury, “Guidance on Entities Owned by Persons Whose Property and Interests in Property are Blocked” [Online], Available from http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Documents/licensing_guidance.pdf, 2015.

³³⁹ “FAQ Compliance Insurance” [Online], Available from http://www.treasury.gov/resource-center/faqs/Sanctions/Pages/faq_compliance.aspx#insurance, 2015.

³⁴⁰ 31 CFR 501.101

³⁴¹ The Office of Foreign Assets Control, “OFAC License Application Page” [Online], Available from <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Pages/licensing.aspx>, 2015.

³⁴² § 501.804 Rulemaking.

(a) All rules and other public documents are issued by the Director of the Office of Foreign Assets Control. In general, rulemaking by the Office of Foreign Assets Control involves foreign affairs

การเก็บรักษาข้อมูล

เว้นแต่จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น ให้เก็บรักษาข้อมูลแต่ละธุรกรรม ไม่ว่าธุรกรรมจะได้รับการอนุญาตหรือไม่ก็ตาม และสามารถตรวจสอบได้อย่างน้อย 5 ปีหลังจากได้ทำธุรกรรม ส่วนบุคคลที่ได้ถือครองทรัพย์สินที่ถูกระงับหรือเงินที่ได้รับการเก็บรักษาไว้ต้องเก็บรักษาเป็นระยะเวลาที่ทรัพย์สินนั้นถูกระงับและอย่างน้อยเป็นเวลา 5 ปีหลังจากวันซึ่งทรัพย์สินนั้นถูกยกเลิกการระงับ³⁴³

อนึ่ง นอกจาก OFAC ยังมีหน่วยงาน Foreign Terrorist Organizations ภายใต้ Bureau of Counterterrorism³⁴⁴ ซึ่งดูแลเกี่ยวกับความมั่นคงระดับประเทศด้านการก่อการร้าย ดูแลรับผิดชอบ และรวบรวมรายชื่อองค์กรการก่อการร้าย โดยประกาศไว้ใน Federal Register³⁴⁵

functions of the United States, and for that reason is exempt from the requirements under the Administrative Procedure Act (5 U.S.C. 553) for notice of proposed rulemaking, opportunity for public comment, and delay in effective date.

(b) Any interested person may petition the Director of the Office of Foreign Assets Control in writing for the issuance, amendment, or repeal of any rule

³⁴³ Except as otherwise provided, every person engaging in any transaction subject to the provisions of this chapter shall keep a full and accurate record of each such transaction engaged in, regardless of whether such transaction is effected pursuant to license or otherwise, and such record shall be available for examination for at least 5 years after the date of such transaction. Except as otherwise provided, every person holding property blocked pursuant to the provisions of this chapter or funds transfers retained pursuant to § 596.504(b) of this chapter shall keep a full and accurate record of such property, and such record shall be available for examination for the period of time that such property is blocked and for at least 5 years after the date such property is unblocked.

³⁴⁴ Bureau of Counterterrorism, “Mission of the Bureau of Counterterrorism,” [Online], Available from <http://www.state.gov/j/ct/index.htm>, February 2015.

³⁴⁵ The U.S. Department of State. “Foreign Terrorist Organizations (FTOs),” [Online], Available from <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm>, 2015.

4.2.2.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรการต่อต้านก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ อาทิเช่น Immigration and Nationality Act 1965 (INA) กฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมืองและสัญชาติ กำหนดนิยาม ขององค์กรก่อการร้ายต่างดาว Foreign Terrorist Organizations (FTOs) ที่ต้องห้ามให้เข้าเมือง โดยมีพื้นฐานที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย (Terrorism-related inadmissibility grounds: TRIG)³⁴⁶ กฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 (BSA) ซึ่งกำหนดเรื่องการรายงานธุรกรรมเงินสด (Currency transaction report : CTR) กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน the Money Laundering Control Act of 1986 (MLCA) กำหนดให้การฟอกเงินเป็นอาชญากรรมของรัฐบาลกลางไม่ตกอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาของมลรัฐ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายสหรัฐ ใน Title 18 ของ the United States Code นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย the Antiterrorism and Effective Death Penalty Act 1996, USA PATRIOT Act 2001 รวมถึง Executive Order ซึ่งผู้วิจัยได้ยกมาศึกษาดังต่อไปนี้

The United States Code

³⁴⁶ มาตรา 219 ของ INA กำหนดกิจกรรมการก่อการร้าย ในลักษณะ ดังนี้

1. เคยเข้าร่วมในกิจกรรมการก่อการร้าย (Terrorist activity)
2. ได้เข้าร่วมหรือมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการก่อการร้ายหลังมีการเข้ามาในอาณาเขตแล้ว (engaged or are likely to engage)
3. กิจกรรมการก่อการร้ายที่ปลุกปั่นขึ้นโดยมีเจตนาให้เกิดการบาดเจ็บต่อร่างกายอย่างร้ายแรงหรือเสียชีวิต (intent to cause serious bodily harm or death)
4. เป็นตัวแทนหรือเป็นสมาชิกปัจจุบันขององค์กรการก่อการร้าย (Are representatives or current members)
5. สนับสนุนกิจกรรมการก่อการร้าย (Endorsed or espoused terrorist activity)
6. การฝึกอบรมทางการทหารจากหรือในนามขององค์กรการก่อการร้าย (military-type training from or on behalf of a terrorist organization)
7. เป็นภรรยา หรือ บุตรของผู้ซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการก่อการร้ายภายใน 5 ปี (spouses or children of anyone who has engaged in terrorist activity)

ในส่วนที่กำหนดเกี่ยวกับกฎหมายอาญาและบทลงโทษของรัฐบาลกลางสหรัฐ (Federal) เพื่อดำเนินการกับอาชญากรรมของรัฐบาลกลางและกระบวนการทางอาญา ใน Title 18 เรื่องอาชญากรรมและกระบวนการทางอาญา (Crime and Criminal Procedure) มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินบัญญัติไว้ 2 มาตราหลัก³⁴⁷ ได้แก่

ในมาตรา 1956³⁴⁸ กำหนดเกี่ยวกับเครื่องมือในการฟอกเงิน เช่นกรณีที่บุคคลใดกระทำหรือพยายามกระทำธุรกรรมด้านเงินตรา (Monetary Transaction) ที่เข้าไปพัวพันกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอันเฉพาะเจาะจง (Specified unlawful activity: SUAs) หรือเจตนาปกปิดแหล่งที่มา การเป็นเจ้าของของกิจกรรมผิดกฎหมาย หรือหลีกเลี่ยงการรายงานธุรกรรมภายใต้กฎหมายของมลรัฐ หรือของรัฐบาลกลาง ที่จะลงโทษปรับไม่เกิน \$500,000 หรือ 2 เท่าของทรัพย์สินที่เข้าไปพัวพัน หรือกรณีอาจจำคุกไม่เกิน 20 ปี และยังกำหนดโทษกรณีการโอนเงินที่กระทำผิดนั้น ออกนอกสหรัฐ นอกจากนี้ยังกำหนดความผิดเกี่ยวกับการพยายามไม่ให้มีการรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงิน (Structuring) และในมาตรา 1957 การกำหนดความผิดเกี่ยวกับการเข้าร่วมในธุรกรรมทางการเงินเกิน \$10,000 ในเงินที่ได้รับจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะนั้นของประมวลกฎหมายสหรัฐ³⁴⁹

ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการก่อการร้าย กำหนดไว้ในมาตรา 2331 –2339D กำหนดค่านियามฐานความผิด รวมถึงการเยียวยาทางแพ่งที่ให้คนสหรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ตามบทนิยามได้รับชดใช้ค่าเสียหายโดยสามารถฟ้องคดีได้ ไม่เกิน 10 ปี นับจากวันที่เกิดการกระทำผิด³⁵⁰

ส่วนของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายบัญญัติในมาตรา 2339C ที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดฐานความผิดในการห้ามสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งประเทศสหรัฐนำเอามาบัญญัติใช้เพื่อปฏิบัติตามสนธิสัญญา (Treaties)³⁵¹ และยังกำหนดนิยามของคำว่า

³⁴⁷ Charles Doyle, “Money Laundering: An Overview of 18 U.S.C. 1956 and Related Federal Criminal Law” [Online], Available from https://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL_33315.pdf, 2014.

³⁴⁸ 18 U.S.C. § 1956

³⁴⁹ 18 U.S.C. § 1957

³⁵⁰ 18 U.S.C. §§ 2333-2335

³⁵¹ the term “treaty” means—

- (A) the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft
- (B) the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation
- (C) the Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents

เงินทุน (Fund)³⁵² การดำเนินการ (Proceeds)³⁵³ การจัดหา (Provide)³⁵⁴ การรวบรวม (Collect)³⁵⁵ และได้กำหนดโทษทางอาญา และโทษทางแพ่งซึ่งนอกเหนือจากการลงโทษทางอาญา หรือความรับผิดทางแพ่งในการปรับเงินขั้นต่ำ \$ 10,000 กับนิติบุคคล³⁵⁶ ทั้งนี้ได้กำหนดให้ ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดฐานฟอกเงินด้วย นอกจากนี้ยัง กำหนดเรื่องการปฏิบัติตาม การยกเว้น และอำนาจออกหมาย (Compliance, Exemptions, and Summons Authority)³⁵⁷ เช่น กำหนดให้มีโปรแกรมตรวจสอบการฟอกเงิน การรายงานธุรกรรม

(D) the International Convention against the Taking of Hostages

(E) the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material

(F) the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation

(G) the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation

(H) the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms located on the Continental Shelf

(I) the International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings

³⁵² the term “funds” means assets of every kind, whether tangible or intangible, movable or immovable, however acquired, and legal documents or instruments in any form, including electronic or digital, evidencing title to, or interest in, such assets, including coin, currency, bank credits, travelers checks, bank checks, money orders, shares, securities, bonds, drafts, and letters of credit

³⁵³ the term “proceeds” means any funds derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offense set forth in subsection (a)

³⁵⁴ the term “provides” includes giving, donating, and transmitting

³⁵⁵ the term “collects” includes raising and receiving

³⁵⁶ Civil Penalty.— In addition to any other criminal, civil, or administrative liability or penalty, any legal entity located within the United States or organized under the laws of the United States, including any of the laws of its States, districts, commonwealths, territories, or possessions, shall be liable to the United States for the sum of at least \$10,000, if a person responsible for the management or control of that legal entity has, in that capacity, committed an offense set forth in subsection (a).

³⁵⁷ 31 U.S. Code § 5318

สงสัย ที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายและสามารถศึกษาในหัวข้อ Bank Secrecy Act 1970 และ USA PATRIOT Act 2001 ในเรื่องถัดไป

Bank Secrecy Act 1970 (BSA)

BSA หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า The Currency and Foreign Transactions Reporting Act of 1970 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา กำหนดหน้าที่ให้สถาบันทางการเงินให้ความร่วมมือกับทางรัฐบาลกลางสหรัฐ ทั้งนี้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายสหรัฐบางส่วนเพื่อไปแก้ไข BSA³⁵⁸ BSA กำหนดเรื่องของการเก็บรักษาข้อมูล และการยื่นรายงานซึ่งได้พิจารณาว่ามีระดับที่สูงต่อการกระทำความผิด ซึ่งรายงานนั้นจะถูกนำไปใช้ในหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ทั้งในและนอกประเทศเพื่อตรวจสอบการฟอกเงิน โดยสรุปมีดังนี้

1. กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานซึ่งต้องรับรายงานธุรกรรม³⁵⁹

โดยแบ่งประเภทธุรกรรม ได้ 3 ประเภท ได้แก่

ก. Currency Transaction Report (CTR) กำหนดให้มีการรายงานธุรกรรมเงินสดที่เกินกว่า \$10,000 ในวันทำการเดียวกัน ซึ่งอาจจะมีหนึ่งหรือหลายครั้งเกี่ยวเนื่องกัน โดยให้ยื่นต่อหน่วยงาน FinCEN หรือสรรพากร (IRS) ซึ่งเรียกแบบฟอร์มว่า Form 8300³⁶⁰ โดยยื่นภายใน 15 วัน กรณีมีหลายสาขา ให้หมายรวมถึงสาขาในประเทศสหรัฐ (Domestic) กรณีมีหลายธุรกรรมที่สามารถปฏิบัติให้เป็นธุรกรรมเดียวได้ใน 1 วันทำการ เกินกว่า \$10,000 กรณีธุรกรรมของบุคคลที่ยกเว้น (Exempt Person) ไม่ต้องรายงาน เช่น กรณีเป็นธนาคารด้วยกัน หน่วยงานของรัฐบาล องค์กรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐ บริษัทย่อย (Subsidiary) ของธนาคาร โดยอยู่ภายในประเทศ (Domestics) หรือบริษัทที่ได้จดทะเบียนในตลาดซึ่งต้องถือหุ้นเกิน 51% หรือบริษัทอื่นที่เป็นไปตามเงื่อนไข (Non-listed business หรือ payroll customer) ทั้งนี้ธนาคารมีหน้าที่ยื่นแบบฟอร์ม 110 ที่เรียกว่า the Designation of Exempt Person (DOEP) เพื่อขอยกเว้นต่อ FinCEN และอย่างน้อยใน 1 ปี ธนาคารต้องมีการทบทวนสิทธิของการขอยกเว้นบุคคลและมี

³⁵⁸ แก้ไขส่วนของ 12 U.S.C. 1829b, 12 U.S.C. 1951-1959, 31 U.S.C. 5311-5314 , 31 U.S.C. 5316-5332 และอ้างอิงอื่น(Note)

³⁵⁹ 31 CFR 1010.310

³⁶⁰ “FinCEN 8300 Cash Over 10K Received in Trade/Business”[Online], Available from http://www.fincen.gov/forms/files/fin8300_cashover10k.pdf, 2015.

ระบบติดตาม (Monitoring) โดยมีข้อจำกัดการยกเว้นว่าธุรกรรมที่บุคคลได้รับยกเว้นในฐานะตัวแทน (Agent) ของผู้อื่นที่เป็นผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงจะไม่สามารถยกเว้นได้³⁶¹

ในทางปฏิบัติกรณีมีข้อสงสัย สถาบันทางการเงินสามารถส่งคำถามไปยังหน่วยงาน FinCEN ตัวอย่างเช่น คำถามที่ว่า เงินสดจำนวน \$10,000 ตูจากเงินจริงที่ได้รับหรือจ่ายไป(Physical cash) ถ้าบุคคลนำเช็คมาขึ้นเงินจำนวน \$10,010 มีค่าธรรมเนียม\$20 ทำให้มูลค่าเงินสดที่ได้รับเป็น \$9990 หักค่าธรรมเนียม \$20 เช็คมูลค่าที่ได้รับเป็น\$ 9990 เช่นนี้ต้องรายงาน โดยดูจาก เงินที่ได้รับ ส่งมอบกันจริง³⁶²

ข. Monetary Instrument Log (MIL)

การบันทึกว่าเงินสดนั้นได้เปลี่ยนรูปไปในเครื่องมือทางการเงิน (Monetary Instrument)³⁶³ เช่น เช็ค ซึ่งมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่ \$3,000 ถึง \$10,000 เป็นการให้สถาบันการเงิน เก็บบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือทางการเงิน (Log) กำหนดรายการที่ต้องมีเก็บรักษาไว้ ได้แก่ ชื่อผู้ซื้อ วันที่ซื้อ ชนิดของเครื่องมือทางการเงิน รหัส(Serial number)ของเครื่องมือทางการเงิน และ จำนวนเงินนั้น หากผู้ซื้อไม่มีเลขที่บัญชีธนาคารต้องมีข้อมูล ได้แก่ ที่อยู่ของผู้ซื้อ เลขประจำตัว วัน เดือนปีเกิด และ ชื่อสกุล และที่อยู่ซึ่งพิสูจน์ทราบได้ในเอกสาร เช่น ในใบขับขี่ และเก็บไว้ 5 ปี³⁶⁴

ค. Suspicious Activity Report (SAR)

กำหนดให้มีการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย เมื่อลูกค้าพยายามจะหลีกเลี่ยง การรายงานตาม BSA โดยให้รายงานต่อหน่วยงาน FinCEN

อนึ่ง ในปี ค.ศ. 2005 ธุรกิจประกันภัยถูกกำหนดให้มีโปรแกรมการตรวจสอบและ รายงานธุรกรรม Insurance Companies Required to Establish Anti-Money Laundering

³⁶¹ 31 CFR 103.22

³⁶² FINCEN, “FINCEN Answers to Frequently Asked Bank Secrecy Act (BSA) Questions” [Online], Available from http://www.fincen.gov/statutes_regs/bsa/bsa_faqs.html, 2015.

³⁶³ FINCEN, “Guidelines on Interpreting Financial Institution Policies in Relation to Recordkeeping Requirements under 31 C.F.R. §103.29” [Online], Available from http://www.fincen.gov/statutes_regs/guidance/pdf/monetaryinstrumentsales3a.pdf, 2015.

³⁶⁴ 31 CFR 103.29

Programs and File Suspicious Activity Reports³⁶⁵ ซึ่งได้ประกาศไว้ใน the Federal Register ทั้งนี้การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของธุรกิจประกันภัย³⁶⁶ มีดังต่อไปนี้

(1) จำนวนเงินที่บริษัทประกัน(Insurance company)³⁶⁷ มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อ FinCEN เมื่อได้กระทำความผิดหรือพยายามกระทำโดย ที่หรือผ่านบริษัทประกันอย่างน้อย \$5,000 เมื่อรู้หรือสงสัยหรือมีเหตุผลอันควรสงสัย³⁶⁸ ไม่ว่าจะครั้งเดียวหรือหลายครั้งในเงินหรือทรัพย์สิน และจำนวนนี้ไม่ถูกจำกัดต่อกรรมธรรม์ที่เบี้ยประกันมากกว่า \$5,000 รวมถึงจำนวนใกล้เคียง³⁶⁹

(2) ธุรกรรมที่ควรสงสัยกำหนดลักษณะดังต่อไปนี้

³⁶⁵ “Insurance Companies Required to Establish Anti-Money Laundering Programs and File Suspicious Activity Reports” [Online], Available from http://www.fincen.gov/news_room/nr/pdf/20051031.pdf, 21 February 2015.

³⁶⁶ 31 CFR 103.16

³⁶⁷ Insurance company or insurer.

(i) Except as provided in paragraph (a)(9)(ii) of this section, the term “insurance company” or “insurer” means any person engaged within the United States as a business in the issuing or underwriting of any covered product.

(ii) The term “insurance company” or “insurer” does not include an insurance agent or insurance broker.

³⁶⁸ A transaction requires reporting under this section if it is conducted or attempted by, at, or through an insurance company, and involves or aggregates at least \$5,000 in funds or other assets, and the insurance company knows, suspects, or has reason to suspect that the transaction (or a pattern of transactions of which the transaction is a part)

³⁶⁹ The threshold amount obligating an insurance company to report suspicious transactions that are conducted or attempted by, at, or through the institution is at least \$5,000 (whether in an individual transaction or in aggregate) in funds or other assets. This threshold amount is not limited to insurance policies whose premiums meet or exceed \$5,000; rather, it includes a policy in which the premium or potential payout meets the threshold. Nevertheless, insurance companies are encouraged to voluntarily file Suspicious Activity Reports, if appropriate. An insurance company that files a Suspicious Activity Report voluntarily is protected from civil liability to the same extent as a company filing a Suspicious Activity Report that is required under this final rule

(ก) กรณีมีความเกี่ยวข้องกับเงินซึ่งมาจากการกระทำความผิดกฎหมาย หรือ มีเจตนาหรือได้กระทำเพื่อ ซ่อนหรือปิดบังเงินซึ่งได้มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย³⁷⁰ หรือ

(ข) ธุรกิจที่ได้ถูกกำหนดไว้ว่าเป็นการ Structuring หรือในความหมายอื่นซึ่งได้หลีกเลี่ยงไม่ทำตามเงื่อนไขในส่วนนี้ หรือ ข้อบังคับอื่นใน BSA ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม³⁷¹

(ค) ธุรกิจซึ่งไม่มีธุรกิจนั้นอยู่หรือไม่มีวัตถุประสงค์ทางด้านกฎหมาย ซึ่งบริษัทประกันได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรู้ว่าไม่มีเหตุผลในการทำธุรกรรม³⁷² หรือ

(ง) ธุรกิจซึ่งได้ใช้บริษัทประกันในการสนับสนุนช่วยเหลืออาชญากรรม

(3) โดยใช้กับผลิตภัณฑ์ (Covered Product)³⁷³ ที่แสดงความเสี่ยงสำหรับการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การกระทำก่อการร้าย หรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ซึ่งรวมถึง

(ก) ธรรมเนียมประกันชีวิตตลอดชีพ (Permanent) และอื่นๆนอกเหนือจากประกันชีวิตกลุ่ม

(ข) ประกันชีวิตแบบเงินรายปีที่จ่ายเป็นงวด และอื่นๆนอกเหนือจากประกันชีวิตแบบเงินรายปีของประกันกลุ่ม

(ค) ผลิตภัณฑ์ต่างๆที่มีลักษณะมีมูลค่าเงินสดหรือมีลักษณะการลงทุน

³⁷⁰ Involves funds derived from illegal activity or is intended or conducted in order to hide or disguise funds or assets derived from illegal activity (including, without limitation, the ownership, nature, source, location, or control of such funds or assets) as part of a plan to violate or evade any federal law or regulation or to avoid any transaction reporting requirement under federal law or regulation;

³⁷¹ 12 U.S.C. 1829b, 12 U.S.C. 1951-1959, and 31 U.S.C. 5311-5314; 5316-5332

³⁷² Has no business or apparent lawful purpose or is not the sort in which the particular customer would normally be expected to engage, and the insurance company knows of no reasonable explanation for the transaction after examining the available facts, including the background and possible purpose of the transaction; or

³⁷³ Covered product means:

- (i) A permanent life insurance policy, other than a group life insurance policy;
- (ii) An annuity contract, other than a group annuity contract; or
- (iii) Any other insurance product with features of cash value or investment.

อนึ่ง เปิดช่องให้สถาบันทางการเงิน ซึ่งรวมถึงบริษัทประกันสามารถยื่นรายงานธุรกรรมสงสัยแบบสมัครใจ (Voluntary SARs) นอกเหนือจาก ผลิตภัณฑ์เข้าข่ายต้องรายงาน เช่น ประกันกลุ่ม Group Policy เป็นต้น

(4) บริษัทประกันมีความรับผิดชอบในการรายงานธุรกรรมสงสัยที่เกิดขึ้นผ่านตัวแทน (Insurance Agent)³⁷⁴ หรือนายหน้า (Insurance Broker)³⁷⁵ บริษัทประกันจะต้องสร้างและปรับใช้นโยบายและกระบวนการ เพื่อกำหนดว่าจะได้รับข้อมูลของลูกค้าอย่างเพียงพอเพื่อการตรวจสอบกิจกรรมที่ได้สงสัยจากแหล่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงข้อมูลจากตัวแทน และนายหน้า และบริษัทได้รายงานบนพื้นฐานของข้อมูลนั้น³⁷⁶

ตัวแทนประกันอาจจะแยกหน้าที่เพื่อรายงาน กิจกรรมที่น่าสงสัยตามบทบัญญัติอื่นๆ ในส่วนนี้ได้ ในกรณีที่ไม่เกินหนึ่งรายงาน จะต้องยื่นโดยสถาบันการเงินที่มีเกี่ยวข้องในการทำธุรกรรม และตราบิตที่ยื่นรายงานมีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้ง ชื่อของทั้งสองและคำว่า "การยื่นข้อมูลร่วมกัน" (Joint Suspicious Activity Report) และทั้งสองหน่วยงานต้องรักษาสำเนาของรายงานที่ยื่นพร้อมทั้งเอกสารสนับสนุนใดๆ

(5) ในกรณีบริษัทประกันซึ่งออกผลิตภัณฑ์หลากหลายซึ่งมีการแยกบัญชีออกมาเกี่ยวกับกองทุนรวม (Mutual fund) บริษัทประกันต้องยื่นรายงานธุรกรรมสงสัยตามแบบ SAR-SF³⁷⁷

³⁷⁴ *Insurance agent* means a sales and/or service representative of an insurance company. The term “insurance agent” encompasses any person that sells, markets, distributes, or services an insurance company's covered products, including, but not limited to, a person who represents only one insurance company, a person who represents more than one insurance company, and a bank or broker-dealer in securities that sells any covered product of an insurance company.

³⁷⁵ *Insurance broker* means a person who, by acting as the customer's representative, arranges and/or services covered products on behalf of the customer.

³⁷⁶ An insurance company is responsible for reporting suspicious transactions conducted through its insurance agents and insurance brokers. Accordingly, an insurance company shall establish and implement policies and procedures reasonably designed to obtain customer-related information necessary to detect suspicious activity from all relevant sources, including from its insurance agents and insurance brokers, and shall report suspicious activity based on such information

³⁷⁷ 31 CFR 103.15

(6) กระบวนการยื่นรายงานให้บริษัทประกันใช้แบบฟอร์ม ให้ยื่นภายใน 30 วันนับแต่พบข้อเท็จจริง หรือ ขยายได้ไม่เกิน 30 วัน รวมแล้วไม่เกิน 60 วันนับแต่ที่พบ ทั้งนี้ เว้นแต่มีสถานการณ์ที่ต้องแจ้งทันที เช่น การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการฟอกเงินอยู่ บริษัทประกันจะต้องแจ้ง (Notify)ทางโทรศัพท์ต่อหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายทันที (Immediately) และยื่น SAR-IC โดยมีข้อยกเว้นว่า บริษัทประกันไม่ต้องยื่น SAR-IC ถ้าเป็นกรณีข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ได้อัปเดตของกรมธรรม์หรือการพิจารณาสินไหม เว้นแต่เป็นกรณีข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ ฟอกเงิน โดยต้องจัดเก็บรักษาสำเนา SAR-IC และเอกสารสนับสนุนตัวจริงและสำเนาไว้เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่ได้ยื่น และบริษัทประกันต้องสามารถให้เอกสารสนับสนุนได้เมื่อ FinCEN หรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้ร้องขอ

(7) การรักษาความลับของรายงาน และข้อจำกัดความรับผิด³⁷⁸

ห้ามบริษัทประกัน กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง ตัวแทน หรือนายหน้า ของบริษัทประกัน ใด ๆ ที่รายงานการทำธุรกรรมที่น่าสงสัย (ไม่ว่ารายงานดังกล่าวถูกต้องตามมาตรฐานนี้หรือทำ

³⁷⁸ *Confidentiality of reports; limitation of liability.* No insurance company, and no director, officer, employee, agent, or broker of any insurance company, who reports a suspicious transaction under this part (whether such a report is required by this section or made voluntarily), may notify any person involved in the transaction that the transaction has been reported, except to the extent permitted by paragraph (b)(3) of this section. Thus, any insurance company subpoenaed or otherwise requested to disclose a SAR-IC or the information contained in a SAR-IC (or a copy of a joint Suspicious Activity Report filed with another financial institution involved in the same transaction, including an insurance agent), except where such disclosure is requested by the Financial Crimes Enforcement Network or another appropriate law enforcement or supervisory agency, shall decline to produce the Suspicious Activity Report or to provide any information that would disclose that a Suspicious Activity Report has been prepared or filed, citing as authority 31 CFR 103.16 and U.S.C. 5318(g)(2), and shall notify the Financial Crimes Enforcement Network of any such request and its response thereto. An insurance company, and any director, officer, employee, agent, or broker of such insurance company, that makes a report pursuant to this section, including a joint report (whether such report is required by this section or made voluntarily) shall be protected from liability for any disclosure contained in, or for failure to disclose the fact of, such report, or both, to the extent provided by 31 U.S.C. 5318(g)(3).

โดยสมัครใจ) แจ้งให้ บุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องว่าการรายงานได้รายงานธุรกรรมแล้ว เว้นแต่ในส่วนที่เป็นการรายงานธุรกรรมร่วมที่อนุญาตให้ทำได้ เมื่อบริษัทประกันภัยใด ๆ รับหมายหรือร้องขออย่างอื่นที่จะเปิดเผย SAR - IC หรือข้อมูลที่มีอยู่ใน SAR-IC (หรือ สำเนาของรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยที่ได้ร่วมกันยื่นกับสถาบันการเงิน อื่นที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกรรมเดียวกัน รวมทั้ง ตัวแทนประกัน) ซึ่งมิใช่กรณีที่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวที่ร้องขอจาก FinCEN หรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเพื่อลดกระบวนการจัดทำรายงานรายงานในกิจกรรมที่น่าสงสัย หรือที่จะให้เปิดเผยข้อมูลว่ารายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยได้จัดทำ หรือยื่นที่อ้างว่าเป็นผู้มีอำนาจกำหนดให้แจ้งให้ FinCEN ทราบ ถึงการร้องขอ ใด ๆ ดังกล่าว และรอการตอบสนองของการขออนุญาตนั้นก่อน

สำหรับกรณีบริษัทประกันที่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือนายหน้าที่เป็นนายหน้าค้าหลักทรัพย์อยู่ภายใต้กฎหมายตลาดหลักทรัพย์

ทั้งนี้กรณีนายหน้าหรือผู้ค้าหลักทรัพย์ ในธุรกิจหลักทรัพย์ เรียกว่า Broker or Dealer จำต้องยื่นรายงานต่อ FinCEN โดยการยื่นรายงาน FinCEN ไม่ได้ทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการรายงานการปฏิบัติตาม ข้อกำหนดใด ๆ ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (the Securities and Exchange Commission: SEC) หรือองค์กรกำกับดูแลตนเอง (a self-regulatory organization: SRO) ภายใต้กฎหมายตลาดทุน การระบุและระยะเวลาในการรายงานขึ้นอยู่กับแต่ละตัวแทนหรือผู้ค้าหลักทรัพย์ในแต่ละธุรกรรม โดยให้ยื่นตามแบบฟอร์ม “SAR-SF” ทั้งนี้ เมื่อได้รายงานไปแล้ว จะไม่เป็นการละเมิดกฎหมาย หรือระเบียบตามมาตรฐานนี้ หรือหน่วยงานอื่นๆ(หรือการรายงานแบบสมัครใจ) และไม่ต้องรับผิดชอบในการที่บุคคลตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งใน กระบวนการอนุญาตโตตุลาการใดๆสำหรับการเปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่มีอยู่ในหรือสำหรับความล้มเหลวที่จะเปิดเผยความจริงของรายงานดังกล่าว³⁷⁹

ปัจจุบันแนวโน้มตามรายงานสถิติ SAR³⁸⁰ เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2014 ในธุรกิจประกันภัย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของ การลดเบี้ยประกัน (Rebating) กระบวนการที่ได้รับเงินจากบุคคลที่สามซึ่งไม่รู้จักตัวตน(Unknown third party) และการแสวงหาแหล่งเงินได้ไม่เหมาะสม (Source of funds) โดยลักษณะการฟอกเงินได้แก่ การขอยืมเงินภายใน 6 เดือนหลังออกกรมธรรม์ การรับเงินเท่าๆกันเป็นเงินสดหลายครั้ง การกระทำความผิด Structuring ซึ่งพยายามไม่ให้มีการรายงานธุรกรรม เช่น การซื้อกรมธรรม์ในวันหรือต่างวันกัน กรณีสถานที่เดียวกันหรือต่างที่กัน ซึ่งได้ส่งมา

³⁷⁹ 31 CFR 103.19

³⁸⁰ FinCEN, “SAR Stat”[Online], Available from http://www.fincen.gov/news_room/rp/files/SAR01/SAR_Stats_proof_2.pdf, 2015.

พร้อมกัน การซื้อธนาคติของไปรษณีย์ประเทศสหรัฐ (Money Order) ในต่างวันกันและส่งมาพร้อมกัน

นอกจากนั้นสหรัฐยังได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบรายงาน ได้รวมเอาธุรกิจเฉพาะ เช่น คาสีโน ธุรกิจบริการทางการเงิน ธุรกิจหลักทรัพย์ รวมถึงธุรกิจประกัน ใช้แบบฟอร์มเดียวกัน (Single SAR form) เพื่อลดความซ้ำซ้อน และคงส่วนที่สามารถระบุชนิดที่มีการกระทำผิดไว้ได้มากขึ้น ซึ่ง SAR ได้ประกาศไว้ใน Federal Register และมีการรับฟังจากสาธารณะและนำออกใช้ในปีค.ศ. 2012 และ FinCEN ได้ร่วมพัฒนาใช้ระบบบันทึกผล (System-of-record: SOR) รวมถึงการใช้แบบฟอร์มรายงาน SAR ใหม่ทางอิเล็กทรอนิกส์ และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 FinCEN กำหนดให้รับรายงานผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

2. กำหนดให้มีการเก็บรักษาข้อมูล (Record keeping)³⁸¹

กำหนดให้รักษาต้นฉบับ ไมโครฟิล์ม สำเนา อาจจะใช้ในรูปแบบเอกสาร หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในเวลา 5 ปี

อนึ่ง ในเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงาน National Archives and Records Administration (NARA) บริหารจัดการข้อมูล การจัดระเบียบของข้อมูลตามหมวดหมู่ ระยะเวลาการจัดเก็บ และมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยความเป็นอิสระของข้อมูล Freedom of Information Act: FOIA ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมาย The Electronic Freedom of Information Act (E-FOIA) กฎหมาย The Privacy Act of 1974 และ กฎหมาย the Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA)

Freedom of Information Act เป็นกฎหมายระดับรัฐบาลกลาง ภายใต้หน่วยงาน Office of Information Programs and Services เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิเข้าถึงข้อมูลหรือข้อมูลที่ถูกเก็บ³⁸²ของหน่วยงานราชการ เนื้อหาบางส่วนที่ได้รับการยกเว้น (Exemption)³⁸³ และไม่ให้

³⁸¹ 31 CFR 103.33

³⁸² *Record* means any item, collection, or grouping of information about an individual that is maintained by the Department, including, but not limited to education, financial transactions, medical history, and criminal or employment history, that contains the individual's name or the identifying number, symbol, or other identifying particular assigned to the individual, such as a finger or voice print or photograph.

³⁸³ Concise descriptions of the nine FOIA exemptions:

- a. Exemption 1: classified national defense and foreign relations information
- b. Exemption 2: internal personnel rules and practices of an agency

รวมถึง (Exclusion) ลักษณะบางประการ ได้แก่ กรณีที่หนึ่ง เพื่อป้องกันการสืบสวนในกระบวนการทางกฎหมายอาญาที่ดำเนิน กรณีที่สอง ถูกจำกัดภายใต้หน่วยงานรัฐที่บังคับใช้กฎหมายอาญา และป้องกันข้อมูลที่มีอยู่ กรณีที่สาม ถูกจำกัดภายใต้สำนักงานสอบสวนกลางสหรัฐ หรือ the Federal Bureau of Investigation (FBI) เพื่อป้องกันการสืบราชการลับต่างประเทศ หรือเพื่อปกป้องข้อมูลจากการคุกคามแทรกแซงของผู้ไม่หวังดี หรือข้อมูลที่เก็บไว้เกี่ยวกับการก่อการร้ายระดับนานาชาติ³⁸⁴

c. Exemption 3: information that is specifically exempted from disclosure by another federal law

d. Exemption 4: trade secrets and other confidential business information

e. Exemption 5: inter-agency or intra-agency communications that are protected by legal privileges

f. Exemption 6: information involving matters of personal privacy

g. Exemption 7: records or information compiled for law enforcement purposes, to the extent that the production of those records (A) could reasonably be expected to interfere with enforcement proceedings, (B) would deprive a person of a right to a fair trial or an impartial adjudication, (C) could reasonably be expected to constitute an unwarranted invasion of personal privacy, (D) could reasonably be expected to disclose the identity of a confidential source, (E) would disclose techniques and procedures for law enforcement investigations or prosecutions, or would disclose guidelines for law enforcement investigations or prosecutions, or (F) could reasonably be expected to endanger the life or physical safety of any individual

h. Exemption 8: information relating to the regulation or supervision of financial institutions

i. Exemption 9: geological or geophysical information on wells

³⁸⁴ Congress has provided special protection in the FOIA for three narrow categories of law enforcement and national security records. The provisions protecting those records are known as “exclusions.” The first exclusion protects the existence of an ongoing criminal law enforcement investigation when the subject of the investigation is unaware that it is pending and disclosure could reasonably be expected to interfere with enforcement proceedings. The second exclusion is limited to criminal law enforcement agencies and protects the existence of informant records when the informant’s status has not been officially confirmed. The third exclusion is limited to the Federal Bureau of Investigation and protects the existence of foreign intelligence or counterintelligence, or international terrorism records when the existence of such records is classified. Records falling within an exclusion are not subject to the requirements of the FOIA. So,

เช่น แต่เนื้อหาของข้อมูลส่วนบุคคลจะอยู่ภายใต้การคุ้มครองของ The Privacy Act ถ้าได้รับการยกเว้นตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเปิดเผยข้อมูลตาม Freedom of Information Act ได้

The Privacy Act of 1974 มีขึ้นเพื่อควบคุมรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ที่ถูกใช้ในหน่วยงานราชการรัฐบาลกลาง ซึ่งใช้กับข้อมูลที่ถูกบันทึกใน System of records ซึ่งข้อมูลนั้นได้ระบุตัวบุคคลได้ โดยหน่วยงานทำการประกาศระบบการบันทึกแจ้งต่อสาธารณะ (Public notice) โดยประกาศผ่าน the Federal Register โดยห้ามให้เปิดเผยการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษรของบุคคล โดยอนุญาตให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และสามารถขอแก้ไขข้อมูลได้ โดยผ่านหน่วยงานเป็นผู้บันทึก เว้นแต่การเปิดเผยหรือเข้าถึงอยู่ภายใต้ข้อยกเว้น³⁸⁵

3. มาตรฐานขั้นต่ำที่บริษัทประกันต้องดำเนินการตามระบบ (Program)³⁸⁶ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ลักษณะ

ประการที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ติดตามการปฏิบัติงาน(Compliance officer) ที่มีความรับผิดชอบต่อการให้ความมั่นใจในระบบที่นำมาใช้บังคับ

ประการที่สอง ธรรมเนียมที่ออกมา กระบวนการ และการควบคุมภายในที่เหมาะสมในการที่จะควบคุมความเสี่ยงของการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และอาชญากรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ

ประการที่สาม การฝึกอบรมต่อเนื่องของบุคคลที่เหมาะสมซึ่งเกี่ยวกับความรับผิดชอบภายใต้ระบบ และ

ประการที่สี่ การทดสอบอย่างอิสระเพื่อการติดตามและรักษาระบบได้อย่างเพียงพอ โดยหลักเกณฑ์นี้จะทำให้มั่นใจว่ามาตรการตาม the Bank Secrecy Act ถูกใช้บังคับได้อย่างเหมาะสมต่อธุรกิจและภาคธุรกิจประกันจากการถูกใช้ในการฟอกเงิน หรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ การกระทำผิดกฎหมายต่างๆ³⁸⁷

when an office or agency responds to your request, its response will encompass those records that are subject to the FOIA

³⁸⁵ 28 CFR Part 16, Subpart E - Exemption of Records Systems Under the Privacy Act

³⁸⁶ 31 U.S.C. § 5318 (h)(1)

³⁸⁷ These rules represent key steps in ensuring that the Bank Secrecy Act is applied appropriately to these businesses and in protecting the insurance industry from potential abuse by those seeking to launder money or finance terrorism or other illicit activity, said William J. Fox,

USA PATRIOT Act 2001

Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism (USA PATRIOT) เป็นกฎหมายที่ออกมาภายหลังเหตุการณ์ ภายหลังจาก 9/11 สมัยประธานาธิบดี จอร์จ บุช ในปี 2002 ภายหลังจากสหรัฐได้นำเอาสนธิสัญญาว่าด้วยเรื่องการต่อต้านการก่อการร้ายมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย และฉบับแก้ไขปรับปรุงในปี ค.ศ. 2005 (the USA PATRIOT Improvement and Reauthorization Act of 2005) ซึ่งมีการจัดตั้ง Money Laundering Threat Assessment Working Group³⁸⁸ ในปี ค.ศ. 2005 เพื่อประเมินรัฐบาลและจะช่วยให้ผู้มีอำนาจในการกำหนด นโยบาย กำกับดูแล และ ผู้บังคับใช้กฎหมาย เข้าใจภาพของการฟอกเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาและเพื่อสนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการต่อสู้กับการฟอกเงิน โดยประเมินภาคสถาบันทางการเงิน รวมถึงบริษัทประกัน³⁸⁹

USA PATRIOT ได้กำหนดเครื่องมือที่จำเป็นในชุดขบวนการก่อการร้ายและเพื่อปรับปรุงพัฒนาการต่อต้านการก่อการร้ายในหลายรูปแบบที่สำคัญ ยังเป็นเครื่องมือในการใช้ตรวจสอบองค์กรอาชญากรรมและการค้ายาเสพติด เป็นกฎหมายที่สนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนและประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อหน่วยงานจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ และกฎหมายฉบับนี้ยังพัฒนาการนำไปสู่การก่อการร้ายที่อาศัยเทคโนโลยีใหม่ หรือ ภัยคุกคามแบบใหม่ กฎหมายยังเพิ่มโทษความผิดผู้ซึ่งกระทำการก่ออาชญากรรมการก่อการร้าย และยังเป็นกฎหมายที่ช่วยบังคับใช้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย³⁹⁰

ใน Title ที่ 3 ของ the USA PATRIOT (Title III International Money Laundering Abatement and Financial Anti-Terrorism Act of 2001) บัญญัติขึ้นมาเกี่ยวกับการ

Director of the Financial Crimes Enforcement Network. “The rules enhance the protection of the U.S. financial system generally, given that the characteristics of financial products, including certain insurance products, can make those products vulnerable to those seeking to launder money or finance terrorism or other illicit activity.”

³⁸⁸ Money Laundering Threat Assessment Working Group, U.S. Money Laundering Threat Assessment, (Washington, DC: Government Printing Office, 2005), pp i-iii.

³⁸⁹ Ibid., pp 45-46.

³⁹⁰ “The Patriot Act Helps Law Enforcement Target Terrorist Financing” [Online], Available from <http://www.justice.gov/archive/ll/subs/support/senkerry102501.pdf>, 2013.

ต่อต้านการการก่อการร้ายและไปแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการในกฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 และ the Bank Secrecy Act of 1970 ดังต่อไปนี้

ภายใต้ USA PATRIOT Act, Title III, Subtitle A

กำหนดมาตรการต่างๆ ให้สถาบันการเงินดำเนินการต่อต้านการฟอกเงิน การจำกัด หรือห้ามดำเนินการกับบัญชีเพื่อสนับสนุนและติดต่อกับการทำงานของสถาบันการเงินกับรัฐบาลสหรัฐ

มาตรา 311 กำหนดเรื่องการรักษาข้อมูลที่จัดเก็บ (Maintenance of the records)

มาตรา 314 การนำสู่ความร่วมมือเพื่อขจัดการฟอกเงิน (Cooperative Efforts to Deter Money Laundering) ซึ่งในมาตรา 314(a) กำหนดเรื่องความร่วมมือระหว่าง สถาบันทางการเงิน หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งกำหนดว่ามีกฎระเบียบที่ ที่จะแบ่งปัน ข้อมูลสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยหรือองค์กรที่เข้าร่วมหรือมีเหตุอันน่าเชื่อจะเข้าร่วมกับการ กระทำการก่อการร้ายหรือฟอกเงิน โดยเนื้อหาของกฎระเบียบอาจจะ(may)กำหนดเงื่อนไขให้สถาบัน ทางการเงินมอบให้คนหนึ่งคนใดหรือหลายคนในการรับข้อมูลที่ เกี่ยวข้องและติดตามบัญชีของบุคคล ธรรมดา หน่วย หรือ องค์กรที่ถูกระบุ และ มีกระบวนการที่กำหนดเพิ่มเติมเพื่อป้องกันการแบ่งปัน ข้อมูล เกี่ยวกับ ความสามารถ ขนาด ลักษณะของสถาบันทางการเงินในการบังคับใช้เฉพาะเจาะจง 314(b) อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยสมัครใจระหว่างสถาบันทางการเงิน (Voluntary sharing of data between financial institutions) โดยต้องยืนยันแจ้งว่าได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่อ FinCEN เพื่อหลุดพ้นจากความรับผิดในการเปิดเผยข้อมูล

มาตรา 312, 313, 319 และ 325 เกี่ยวกับกรณีการยึดทรัพย์สินของการก่อการร้าย หรือการฟอกเงิน

มาตรา 326 การพิสูจน์ทราบระบุตัวตน (Verification of Identification) โดย กระทรวงการคลังสามารถออก Prescribing Regulation เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ให้สถาบัน ทางการเงินตรวจสอบลูกค้าในการเปิดบัญชี โดยมีผลบังคับเมื่อ มิถุนายน 2003

มีการกำหนดคำนิยามของสถาบันการเงิน บุคคล(Person) ลูกค้า (Custom) และ บัญชี(Account) เพื่อดำเนินกระบวนการ Customer Identification Programs หรือ ระบบ CIP ทั้งนี้ยังให้อำนาจกระทรวงการคลังยกเว้นสถาบันการเงิน หรือองค์กรได้ตาม มาตรา 326

ระบบ CIP ที่กระทรวงการคลังประกาศออกมา³⁹¹ ใน 31 CFR 103.121 คำว่า “Customer” หมายถึงโดยทั่วไปคือบุคคลที่ได้เปิด(Opens)บัญชีใหม่ ไม่รวมถึงบุคคลที่ไม่ได้รับ

³⁹¹ “Final Rule”[Online], Available from

http://www.fincen.gov/statutes_regs/guidance/pdf/finalciprule.pdf, 2015.

บริการทางการเงินของธนาคาร เช่น คนที่สมัครขอกู้ยืมและถูกปฏิเสธ เมื่อธนาคารได้เข้าทำสัญญาให้กู้แล้วจึงเป็นลูกค้า

ภายใต้ USA PATRIOT Act, Title III, Subtitle B เกี่ยวกับส่วนที่มีการแก้ไข BSA และพัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้อง(Bank Secrecy Act Amendments and Related Improvements) กำหนดให้มีหน่วยงานในการรับรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเพื่อแจ้งต่อหน่วยข่าวกรองสหรัฐอเมริกา ออกประกาศส่วนที่เก็บข้อมูล (Record Keepings) ของธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กำหนดให้มีโปรแกรมการตรวจสอบการฟอกเงิน กำหนดยื่นรายงานกรณีมีการทำธุรกรรมเงินสด \$10,000 กำหนดเพิ่มโทษทางแพ่งทางอาญา

มาตรา 351 ส่วนที่ไปแก้ไขกฎหมาย BSA และบัญญัติในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมสงสัย (Amendment Relating to Reporting of Suspicious Activities) โดยกำหนดข้อต่อสู้อในการปกป้องสถาบันการเงินในความรับผิดชอบจากการเปิดเผยข้อมูลธุรกรรมสงสัยที่ได้มีการแจ้งไปยังหน่วยงานรัฐ และข้อห้ามในการห้ามเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

ใน Title ที่ 18 (VIII) มีการกำหนดคำนิยามของการก่อการร้ายไว้หลายประเภท และสร้างหลักเกณฑ์หรือกำหนดคำนิยามใหม่(Redefined) ที่จัดการกับการกระทำดังกล่าว การกระทำการก่อการร้ายในประเทศ(Domestic terrorism)³⁹² ที่กว้างและรวมถึงการทำลายล้างสูง และการลอบสังหาร (Assassination) หรือลักพาตัวที่เป็นกิจกรรมการก่อการร้าย(Kidnapping as a terrorist activity)

Executive Order

³⁹² the term “domestic terrorism” means activities that—

(A) involve acts dangerous to human life that are a violation of the criminal laws of the United States or of any State;

(B) appear to be intended—

(i) to intimidate or coerce a civilian population;

(ii) to influence the policy of a government by intimidation or coercion; or

(iii) to affect the conduct of a government by mass destruction, assassination, or kidnapping; and

(C) occur primarily within the territorial jurisdiction of the United States.

Executive Order³⁹³ เป็นอำนาจของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาซึ่งอำนาจภายใต้ International Emergency Economic Power Act (IEEPA)³⁹⁴ มาตรา 5 แห่ง The United Nations Participation Act of 1945 (the UNPA)³⁹⁵, the National Emergencies Act³⁹⁶ และ the USA PATRIOT³⁹⁷

เมื่อ 23 กันยายน ค.ศ. 2001 ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ลงนามใน Executive Order 13224³⁹⁸ เพื่อให้อำนาจแก่รัฐบาลสหรัฐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในออกบทลงโทษแก่ บิลาดิน และผู้เกี่ยวข้อง ในการระงับ (Frozen) การดำเนินกับทรัพย์สินทางการเงิน (Financial Assets) และห้ามทำธุรกรรมกับองค์กร (Entities) ต่อมามีการแก้ไขโดยออก Executive Order

³⁹³ 13372 Clarification of Certain Executive Orders Blocking Property and Prohibiting Certain Transactions (February 16, 2005)

13268 Termination of Emergency With Respect to the Taliban and Amendment of Executive Order 13224 of September 23, 2001 (July 2, 2002)

13224 Blocking Property and Prohibiting Transactions With Persons Who Commit, Threaten To Commit, or Support Terrorism (Effective Date - September 24, 2001)

13099 Prohibiting Transactions With Terrorists Who Threaten To Disrupt the Middle East Peace Process (Effective Date - August 21, 1998)

12947 Prohibiting Transactions With Terrorists Who Threaten To Disrupt the Middle East Peace Process (January 23, 1995)

³⁹⁴ 50 U.S.C. 1701 et seq.

³⁹⁵ 22 U.S.C. 287c

³⁹⁶ 50 U.S.C. 1601 et seq.

³⁹⁷ 3 U.S.C § 301

³⁹⁸ the authority vested in me as President by the Constitution and the laws of the United States of America, including the International Emergency Economic Powers Act (50 U.S.C. 1701 et seq.)(IEEPA), the National Emergencies Act (50 U.S.C. 1601 et seq.), section 5 of the United Nations Participation Act of 1945, as amended (22 U.S.C. 287c) (UNPA), and section 301 of title 3, United States Code, and in view of United Nations Security Council Resolution (UNSCR) 1214 of December 8, 1998, UNSCR 1267 of October 15, 1999, UNSCR 1333 of December 19, 2000, and the multilateral sanctions contained therein, and UNSCR 1363 of July 30, 2001, establishing a mechanism to monitor the implementation of UNSCR 1333

13258 เพื่อแก้ไขอำนาจนิยามของ The Taliban ให้เหมาะสมได้³⁹⁹ ทั้งนี้ ภายใต้ Executive Order ให้อำนาจ แก่หน่วยงานหลัก 2 หน่วยงาน คือ the Secretary of State หรือ the Secretary of the Treasury⁴⁰⁰

4.2.2.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน

กรณีตัวอย่าง ผลการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน Al Haramain Islamic V. U.S. Department of Treasury⁴⁰¹

Al Haramain Islamic Foundation เป็นองค์กรไม่หวังผลกำไร มีสาขาหนึ่งตั้งอยู่ในมลรัฐ Oregon ซึ่ง ในปี 2004 OFAC เห็นว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับมูลนิธิและเครือข่ายของบินลาเดนโดยการส่งเงิน \$150,000 ไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียที่มีสำนักงานตั้งอยู่ เป็นการสนับสนุนเงินทุนให้กิจกรรมการก่อการร้าย จึงได้กำหนดรายชื่ออยู่ใน “Specially Designated Global Terrorist” และระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ต่อมาให้ Al Haramain Islamic ร้องขอให้ OFAC ทบทวนการกำหนดรายชื่อว่า เพราะเหตุใดจึงได้กำหนดรายชื่อในปี 2005 โดยที่ OFAC มิได้มีการตอบเรื่องดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถจะร้องขอยกเลิกการกำหนดรายชื่อได้ จึงทำให้ในปี 2007 Al Haramain Islamic ฟ้อง OFAC ต่อศาลว่า ได้ละเมิดต่อสิทธิตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับกระบวนการกำหนดทบทวนและคงรายชื่อในบัญชีนั้นผิดกฎหมาย การกำหนดรายชื่อมีความคลุมเครือ และการปฏิเสธการยกเลิกการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ซึ่ง OFAC ได้โต้แย้งต่อศาลว่า เพราะ Al Haramain Islamic ถูกเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดย Al-Aqil (ผู้อำนวยการมูลนิธิ) และ Al-Buthe (ผู้ก่อตั้งมูลนิธิ) ซึ่งมีรายชื่อใน SDGT และ Al Haramain Islamic ได้สนับสนุนกลุ่มอัลไคดะห์ และยังสนับสนุนผู้ที่มีรายชื่อซึ่งเป็นสาขาของ Al Haramain Islamic ในซาอุดีอาระเบีย อ้างหลักฐานการโอนเงินผ่าน

³⁹⁹“Executive Order 13268” [online], Available from <https://www.federalregister.gov/articles/2002/07/03/02-16951/termination-of-emergency-with-respect-to-the-taliban-and-amendment-of-executive-order-13224-of>, 2015

⁴⁰⁰Office of the Coordinator for Counterterrorism, “Executive Order 13224” [Online] Available from <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/122570.htm>, 2015

⁴⁰¹ “Al Haramain v. Department of Treasury on U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit” [Online] Available from <http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/opinions/2011/09/23/10-35032.pdf>, Retrieved 18 July 2015.

บัญชีของสาขาทำให้แสดงถึงความสัมพันธ์ต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่ Al Haramain Islamic สำนักงานใหญ่⁴⁰²

ทั้งนี้หนึ่งในคำตัดสินศาลให้เหตุผลว่าการกระทำที่ไม่ให้เหตุผลนั้นเป็นความผิดพลาดที่อันตรายถึงแม้จะมีเหตุอันสมควรจึงให้OFAC ชดใช้แก่ Al Haramain Islamic โดยคำตัดสินของศาลว่าการกำหนดรายชื่อไม่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา

อนึ่ง ด้วยข้อมูลแวดล้อมประกอบการพิจารณา⁴⁰³ ดังต่อไปนี้ คือ Al Haramain Islamic Foundation เป็นองค์กรที่มีความสำคัญและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งมีเครือข่ายกว่า 50 แห่งทั่วโลกเพื่อกระจายการรับบริจาคเงินทุน ซึ่งรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาได้เพิ่งเล็งอย่างต่อนื่องว่า องค์กรนี้มีปัญหาด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มก่อการร้าย ตั้งแต่ช่วงปี 1990s ซึ่งหลัง 9/11 รัฐบาลสหรัฐร่วมมือกับรัฐบาลซาอุดีอาระเบีย พบว่ามีการไหลของเงินทุนเกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลโคต๊ะห์ และกลุ่มการก่อการร้าย และรัฐบาลสหรัฐได้ใช้อำนาจคำสั่งพิเศษ Executive Order 13224 และมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ UN Security Council Resolution ที่ 1373 ในปี 2002 ทั้งสองประเทศ ได้ลงนาม เพื่อดำเนินการกับสาขา Somali และ Bosnian เพื่อรับระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและห้ามทำธุรกรรม ในปี 2003 มีการระเบิดในประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้เร่งรัดนโยบายเกี่ยวกับการก่อการร้ายมากขึ้น โดยตรวจสอบเกี่ยวกับสุเหร่า (mosque) และได้จำกัดในกิจกรรมทางการเงินของมูลนิธิต่างๆ ในซาอุดีอาระเบีย เพิ่มกระบวนการตรวจสอบลูกค้า ให้มูลนิธิทำธุรกรรมกับธนาคารต่างๆ ด้วยบัญชีหลักบัญชีเดียว และมาตรการอื่นๆ และซาอุดีอาระเบียออกกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ทั้งนี้ในประเทศสหรัฐปีค.ศ. 2005 Al Haramain มลรัฐ Oregon ได้แย้งโดยจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องแสดงว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ในปีค.ศ.2007 Al Haramain มลรัฐ Oregon ส่งเอกสารเพิ่มเติม

ผลจากคดีนี้จึงมีการปรับปรุงกระบวนการกำหนดรายชื่อ ในปี2007 มีการปรับปรุงนโยบายในสหรัฐอเมริกา โดยหน่วยงานราชการร่วมกันลงนามในการทำ Memorandum of

⁴⁰² Michael Newton, William A. Schabas, Elies Van Sliedregt, Terrorism: International Case Law Reporter, (Oxford :Oxford University Press, 2008) pp.1277-1416.

⁴⁰³ National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, “Al Haramain Case Study” [Online], Available from http://govinfo.library.unt.edu/911/staff_statements/911_TerrFin_Ch7.pdf, 2015

Understanding on Terrorist Watchlist Redress Procedures (“MOU”) ซึ่งเกี่ยวกับการให้โอกาสแก่บุคคลในการได้รับการทบทวนอย่างรวดเร็ว เป็นธรรมและถูกต้อง⁴⁰⁴

ดังนั้น แนวทางในประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับมาตรการในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสัมพันธ์กับการก่อการร้ายและสัมพันธ์กับการฟอกเงินซึ่งบัญญัติไว้ในที่อยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลาง ภายหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาถูกก่อวินาศกรรมให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีออก Executive Order 13224 เพื่อออกมาตรการลงโทษในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินได้และภายหลังมีการแก้ไขกฎหมายภายในหลายฉบับ ในประมวลกฎหมายอาญา มีส่วนที่กำหนดห้ามสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งประเทศสหรัฐนำเอามาบัญญัติใช้เพื่อปฏิบัติตามสนธิสัญญา

กฎหมาย **Bank Secrecy Act** ให้สถาบันทางการเงินดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันและสอดส่องเกี่ยวกับการกระทำความผิดด้านฟอกเงิน โดยจัดให้มีการกำหนดนโยบาย แต่งตั้ง Compliance officer การแสดงตนและพิสูจน์ทราบลูกค้า โดยมีระบบ CIP Program ให้จัดทำรายงานธุรกรรมขนาดใหญ่ และรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อหน่วยงาน FinCEN รวมทั้งเก็บรักษาเอกสาร รายงาน ยังกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูล และการ Tipping off ในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในธุรกิจประกัน กำหนดมูลค่า \$5,000 ขึ้นต่ำและใช้กับผลิตภัณฑ์ Covered Product อย่างไรก็ตามมีการกำหนด การรายงานธุรกรรมสงสัยแบบสมัครใจ เมื่อสถาบันการเงินสมัครใจรายงานธุรกรรมที่ไม่ได้บังคับให้รายงานธุรกรรมก็ได้ กรณีตัวแทนประกันอาจจะแยกหน้าที่เพื่อรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยหรืออาจจะยื่นข้อมูลร่วมกัน" (Joint Suspicious Activity Report) และทั้งสองหน่วยงานต้องรักษาสำเนาของรายงานที่ยื่นพร้อมกับเอกสาร ยังเปิดช่องให้สถาบันการเงินแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ ไม่ถือเป็นการเปิดเผยข้อมูล โดยแจ้งของมูลต่อ FinCEN ทราบถึงการร้องขอใด ๆ และรอการตอบสนองของการขออนุญาตนั้นก่อน

ประมวลกฎหมายของสหรัฐยังกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจดูแลจัดการทรัพย์สิน ซึ่งมีหน่วยงาน OFAC บริหารบัญชี Consolidated Sanction List และ บัญชี Specially Designated National (SDN) and Blocked Persons List (the SDN List) ซึ่งมีบัญชีรายชื่อผู้ก่อการร้ายรวมไว้ในบัญชีดังกล่าว และ OFAC สามารถออกข้อบังคับ และออกมาตรการลงโทษ (OFAC sanction) ได้ มีอำนาจในการให้คำอนุญาตเป็นกรณีทั่วไป General license หรือสามารถให้

⁴⁰⁴ the Lawyers’ Committee for Civil Rights of the San Francisco Bay Area, The OFAC list: Due process challenges in designation and delisting, (San Francisco: WWW.LCCR.COM, 2014) p 24-24.

การอนุญาตเฉพาะรายได้ Specific License และยังออกคู่มือแนวทางปฏิบัติ(Guideline) โดยประกาศไว้ Federal Register

ในประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ ผู้ถือทรัพย์สินที่ถูกระงับ (Holders of blocked property) จัดทำรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับ (Reports on blocked property) โดยเป็นหน้าที่ของทุกคน โดยแบ่งเป็น 2 รายงาน ได้แก่ Initial reports และ Annual reports โดยให้ยื่น Initial reports รายงานเบื้องต้น ให้ยื่นรายงานภายใน 10 วันนับแต่ทรัพย์สินถูกระงับ และสถาบันทางการเงินให้ยื่นเอกสารและหลักฐานมาประกอบด้วย และจัดทำ Annual reports ให้ใช้ข้อมูลถึงวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปีโดยยื่นภายในวันที่ 30 กันยายน โดยรายงานเป็นเอกสารและเป็นความลับ (Privileged and confidential) ในการเก็บรักษาข้อมูลให้เก็บรักษาแต่ละธุรกรรม ไม่ว่าธุรกรรมจะได้รับการอนุญาตหรือไม่ก็ตาม และสามารถตรวจสอบได้อย่างน้อย 5 ปีหลังจากได้ทำธุรกรรม ส่วนบุคคลที่ได้ถือครองทรัพย์สินที่ถูกระงับหรือเงินที่ได้รับการเก็บรักษาไว้ต้องเก็บรักษาเป็นระยะเวลาที่ทรัพย์สินนั้นถูกระงับและอย่างน้อยเป็นเวลา 5 ปีหลังจากวันซึ่งทรัพย์สินนั้นถูกยกเลิกการระงับ

ในประเทศสหรัฐอเมริกายังมีการรวมตัวของกลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจ องค์กร ดังเช่น กลุ่มบริษัทประกันชีวิต(ACLI) การกำกับดูแลนายหน้า(FINRA) ทำให้เกิดความร่วมมือ แลกเปลี่ยนฝึกอบรม เทคโนโลยีและมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้นำไปปฏิบัติได้ เช่น FINRA Rule 3310

ในประเทศสหรัฐยังเปิดช่องให้คนสหรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำก่อการร้ายระหว่างประเทศ ได้รับชดใช้ค่าเสียหายโดยสามารถฟ้องคดีได้ ไม่เกิน 10 ปีนับจากวันที่เกิดการกระทำผิด

4.2.3 แนวทางในประเทศแคนาดา⁴⁰⁵

ธุรกิจประกันชีวิตในแคนาดามีหน่วยงาน Office of the Superintendent of Financial Institutions (OSFI) กำกับดูแล OSFI ก่อตั้งขึ้น เมื่อ ค.ศ. 1987 โดยกฎหมาย Office of the Superintendent of Financial Institutions Act เพื่อควบคุมและกำกับดูแลในระดับรัฐบาล

⁴⁰⁵ ประเทศแคนาดามีระบบการปกครองระบบสหพันธ์(Confederation) มีรัฐบาลกลาง (Federal Government) กำกับภาพรวมทั้งประเทศและรัฐบาลระดับมณฑล (Provincial Government) บริหารงานของแต่ละมณฑล และมีกษัตริย์ประเทศอังกฤษเป็นประมุข (Head of State) และแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนกษัตริย์อังกฤษ มีนายกรัฐมนตรีบริหารงานราชการ ทั้งนี้ในเรื่องการประกอบธุรกิจอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของแต่ละระดับมณฑล และจะอยู่ภายใต้กฎระดับข้อบังคับระดับประเทศ หากมีการประกอบธุรกิจมากกว่า 1 มณฑล หรือทั่วประเทศ

กลางแก่สถาบันทางการเงินและโครงการบำนาญส่วนบุคคล (Financial institutions and Private pension plans) เป็นหน่วยงานอิสระ มีการบริหารจัดการทางการเงินของตนเอง โดยค่าใช้จ่ายมาจากการเข้าประเมินความเสี่ยงของอุตสาหกรรมบริการทางการเงินและโครงการบำนาญส่วนบุคคลที่เข้าโครงการ (Program) และเงินจากการอุดหนุนของรัฐบาลแคนาดา และมีการรายงานต่อสภา โดยผ่านรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง โดยจะปรับปรุงข้อบังคับและออกแนวทางปฏิบัติ โดยผ่านทางคณะกรรมการที่ชื่อว่า the Financial Institutions Supervisory Committee (FISC) ซึ่ง OSFI เป็นสมาชิกอยู่

หน่วยงาน OSFI กำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิตและรวมไปถึง สาขา (Branches) บริษัทในเครือต่างประเทศ (Foreign subsidiaries) บริษัทประกันชีวิตแบบภราดรสมาคม (Fraternal Company) บริษัทประกันชีวิตแบบสหการ (Mutual companies⁴⁰⁶) และบริษัทในเครือ อยู่ภายใต้กฎหมาย Insurance Companies Act ในประเทศแคนาดา มีการรวมกลุ่มของสมาคมประกันชีวิตและสุขภาพ (Canadian Life and Health Insurance Association: CLHIA) ให้ความร่วมมือและส่งเสริมการประกันชีวิต และเปิดโอกาสและเป็นตัวแทน ในการประชุม Forum เพื่อการติดตามและพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีและข้อบังคับต่างๆ⁴⁰⁷ อาทิ คู่มือในการปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแห่งแคนาดา⁴⁰⁸

ด้านคนกลางประกันภัย (Insurance intermediaries) ได้แก่ ตัวแทนและนายหน้า อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานแต่ละมณฑล ทั้งนี้ในแต่ละมณฑลจะมีคณะกรรมการกำกับดูแล ซึ่งอาจจะกำกับดูแลด้านประกันภัยเป็นของตนเองหรือแบ่งส่วนการกำกับดูแลในลักษณะ Partner บางมณฑลเรียกว่า The Financial Institutions Commission (FICOM) เช่น ในมณฑล British Columbia มีคณะกรรมการ FICOM ดูแลธุรกิจ อาทิเช่น เครดิตยูเนียน ทรัสต์ การประกันภัย บำนาญ อสังหาริมทรัพย์ และนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ และมีคณะกรรมการด้านประกัน Insurance Council of British Columbia ที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตตัวแทนนายหน้าภายใต้เงื่อนไขและ

⁴⁰⁶ บริษัทประกันชีวิตแบบหนึ่งที่ไม่ใช่ทุนเรือนหุ้น โดยผู้ถือกรรมธรรมเป็นเจ้าของบริษัท บริษัทแบบนี้จะบริหารงานโดยคณะกรรมการ ซึ่งผู้ถือกรรมธรรมเป็นผู้เลือกและโดยทั่วไปจะขายกรรมธรรมเฉพาะประเภทที่มีเงินปันผลเท่านั้น

⁴⁰⁷ Dean Barry, Aaron Doyle and Diana Ericson, *Insurance as Governance*, (Toronto: University of Toronto Press, 2003), pp151-154.

⁴⁰⁸ The Canadian Life and Health Insurance Association, "GUIDANCE MANUAL FOR COMPLIANCE WITH CANADA'S ANTI-MONEY LAUNDERING AND ANTI-TERRORIST FINANCING REGIME " (2008) [Online], Available from https://www.clhia.ca/domino/html/clhia/clhia_lp4w_lnd_webstation.nsf/page/83B4802DC810A0EB8525782A00760E73, Retrieved January 21 2015.

ข้อบังคับของมณฑลนั้น ส่วนในมณฑล Alberta มีคณะกรรมการ Treasury Board and Finance โดยมีหน่วยงานกำกับดูแลด้านประกันภัยเฉพาะ เรียกว่า Superintendent of Insurance

ภายหลังเหตุการณ์ 9/11 เนื่องจากประเทศแคนาดาเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ทำให้ประเทศแคนาดาจึงต้องรับเอาข้อมติขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาที่ได้ลงนามไปมาใช้บังคับในประเทศเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ประเทศแคนาดาได้ออกกฎหมาย the Anti-terrorism Act (ATA) หรือ Bill C-36⁴⁰⁹ มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลายฉบับ อาทิ กฎหมายอาญา (Criminal Code) กฎหมายพยานหลักฐาน (Canada Evidence Act) กฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน Proceeds of Crime (Money Laundering) Act กฎหมายจดทะเบียนมูลนิธิ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และกำหนดให้ OSFI สามารถเข้าประเมินระบบ Anti-money laundering and Anti-terrorist financing (AML/ATF) กับสถาบันทางการเงิน (Federally regulated financial institutions: FRFI) ได้

หน่วยงานกลางวิเคราะห์รายงานและธุรกรรมทางการเงิน (The Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada : FINTRAC)⁴¹⁰ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2000 เป็นหน่วยงานอิสระและทำรายงานต่อ the Minister of Finance มีหน้าที่รับข้อมูล มีเทคโนโลยี บุคลากรในการตรวจสอบการทำธุรกรรมซึ่งรับจากหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและยังรับข้อมูลจากหน่วยข่าวกรองทางการเงินต่างประเทศและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ FINTRAC มีอำนาจในการเข้าทำข้อตกลงเพื่อเข้าถึงฐานข้อมูลที่ถูกเก็บรักษาโดยรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลมณฑลเพื่อวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมายและรักษาความมั่นคงประเทศ ซึ่งในปี ค.ศ. 2002 มีข้อบังคับให้สถาบันทางการเงินและคนกลางทางการเงินรายงานธุรกรรมสงสัยของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และทรัพย์สินผู้ก่อการร้ายต่อ FINTRAC

นอกจากนั้น OSFI ยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ FINTRAC เกี่ยวกับนโยบายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อกำกับดูแลภาค

⁴⁰⁹ “About the Anti-terrorism Act”[Online], Available from <http://www.justice.gc.ca/eng/cj-ij/ns-sn/act-loi.html>, 2015.

⁴¹⁰ Jayesh D'Souza, *Terrorist Financing, Money Laundering and Tax Evasion: Examining the performance of Financial Intelligence Units*, (United State: CRC Press, 2011), pp143-149.

สถาบันทางการเงินและช่วยเหลือในการประเมินความเสี่ยงของสถาบันทางการเงิน ภายใต้กฎหมาย PCMLTFA

ในปี ค.ศ. 2008 ประเทศแคนาดาได้นำเอาระบบการลงโทษทางบริหาร (Administrative monetary penalties) มาใช้ โดย FINTRAC ทำการเผยแพร่รายละเอียดการลงโทษผู้ที่มีหน้าที่รายงาน (Reporting entities) เพื่อให้มีการตระหนักรู้ แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส และให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติตาม โดยปี ค.ศ. 2013 ได้ปรับปรุงระบบโดยให้มีการเปิดเผยรายชื่อ (Publicly named) ผู้ฝ่าฝืน โดยกระบวนการอยู่ในลักษณะดังต่อไปนี้

- ถ้าบุคคลหรือองค์กรได้กระทำความผิดอย่างร้ายแรง (Very serious violation) หรือ
- มีจำนวนเงินเริ่มต้นเท่ากับหรือมากกว่า \$250,000 ก่อนที่จะมีการปรับปรุงยอดเงินตามประวัติการดำเนินตามกฎหมายและความสามารถในการจ่าย หรือ
- มีการกระทำซ้ำอย่างมีนัยสำคัญ ในการไม่ปฏิบัติตามทั้งส่วนบุคคลหรือนิติบุคคล

4.2.3.1 มาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

Criminal Code

ในกฎหมายอาญาของประเทศแคนาดาบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไว้ใน ส่วนที่ 2 หัวข้อ Terrorism

การสนับสนุนทางการเงินด้านการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ Financing of Terrorism กำหนดไว้ 3 ฐานความผิด ได้แก่ เรื่อง Providing or collecting property for certain activities ในมาตรา 83.02⁴¹¹ กรณีที่ผู้ใดจงใจและปราศจากเหตุผลทางกฎหมายหรือข้อกล่าวอ้างไม่ว่าทางตรง

⁴¹¹ Everyone who, directly or indirectly, wilfully and without lawful justification or excuse, provides or collects property intending that it be used or knowing that it will be used, in whole or in part, in order to carry out

(a) an act or omission that constitutes an offence referred to in subparagraphs (a)(i) to (ix) of the definition of “terrorist activity” in subsection 83.01(1), or

(b) any other act or omission intended to cause death or serious bodily harm to a civilian or to any other person not taking an active part in the hostilities in a situation of armed conflict, if the purpose of that act or omission, by its nature or context, is to intimidate the public, or to compel a government or an international organization to do or refrain from doing any act,

หรือทางอ้อม ได้จัดให้(Provide) หรือ จัดหา (Collection)ทรัพย์สินที่เจตนาให้ถูกใช้หรือรู้ว่าจะถูกใช้ไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อจะดำเนินการหรืองดเว้นดำเนินการซึ่งกำหนดฐานความผิดไว้ใน Terrorist activities⁴¹² หรือ เพื่อจะดำเนินการหรืองดเว้นดำเนินการใดๆที่มีเจตนาให้เกิดความ

is guilty of an indictable offence and is liable to imprisonment for a term of not more than 10 years.

⁴¹² “terrorist activity” means

(a) an act or omission that is committed in or outside Canada and that, if committed in Canada, is one of the following offences:

(i) the implement the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft

(ii) the implement the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation

(iii) the implement the Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents

(iv) the implement the International Convention against the Taking of Hostages,

(v) the implement the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, as amended by the Amendment to the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material and the International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism,

(vi) the implement the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation

(vii) the implement the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation

(viii) the implement the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf.

(ix) the implement the International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings

(x) the implement the International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism

(b) an act or omission, in or outside Canada,

(i) that is committed

(A) in whole or in part for a political, religious or ideological purpose, objective or cause,

and

เสียหายถึงแก่ชีวิตหรืออันตรายต่อร่างกายร้ายแรงแก่สาธารณะชนซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในการต่อสู้ ซึ่งอยู่ในสถานการณ์ของความขัดแย้งดังกล่าวโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี

ฐานความผิดเรื่อง Providing, making available, etc., property or services for terrorist purposes กรณีไม่ว่าโดยตรงหรือ โดยอ้อม หากได้ จัดหา (Collection) ทรัพย์สิน จัดให้(Provide) หรือ เชิญชวน (Invite) ให้คนจะจัดให้ หรือทำให้มีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน หรือบริการทางการเงินหรือ บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเจตนาเพื่อให้ถูกใช้หรือรู้ว่าจะถูกใช้ไม่ว่าทั้งหมดหรือ

(B) in whole or in part with the intention of intimidating the public, or a segment of the public, with regard to its security, including its economic security, or compelling a person, a government or a domestic or an international organization to do or to refrain from doing any act, whether the public or the person, government or organization is inside or outside Canada, and

(ii) that intentionally

(A) causes death or serious bodily harm to a person by the use of violence,

(B) endangers a person's life,

(C) causes a serious risk to the health or safety of the public or any segment of the public,

(D) causes substantial property damage, whether to public or private property, if causing such damage is likely to result in the conduct or harm referred to in any of clauses (A) to (C), or

(E) causes serious interference with or serious disruption of an essential service, facility or system, whether public or private, other than as a result of advocacy, protest, dissent or stoppage of work that is not intended to result in the conduct or harm referred to in any of clauses (A) to (C),

and includes a conspiracy, attempt or threat to commit any such act or omission, or being an accessory after the fact or counselling in relation to any such act or omission, but, for greater certainty, does not include an act or omission that is committed during an armed conflict and that, at the time and in the place of its commission, is in accordance with customary international law or conventional international law applicable to the conflict, or the activities undertaken by military forces of a state in the exercise of their official duties, to the extent that those activities are governed by other rules of international law.

บางส่วนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมวัตถุประสงค์ของการก่อการร้าย (Terrorist activities) หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะสนับสนุนกิจกรรมเช่นนั้น โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี

ฐานความผิด Using or possessing property for terrorist purposes ใช้หรือครอบครองทรัพย์สินซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนหรือดำเนินกิจกรรมการก่อการร้าย (Terrorist activities) มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี บัญญัติไว้ในมาตรา 83.04⁴¹³

กฎหมายอาญายังบัญญัติให้มีกระบวนการเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อองค์กร List of Entities⁴¹⁴ โดยการสร้างบัญชีรายชื่อ (Establishment of list) ปรากฏในมาตรา 83.05 (1)⁴¹⁵ ให้อำนาจผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (The Governor in Council) ออก Regulation ในการสร้างบัญชีรายชื่อ และอาจจะกำหนดชื่อองค์กร Entities โดยมีรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและป้องกันฉุกเฉิน (the Minister of Public Safety and Emergency Preparedness) ให้คำแนะนำ (Recommendation) ซึ่งต้องมีเหตุผลอยู่บนพื้นฐานที่ว่า องค์กรนั้นได้ดำเนินการหรือพยายามจะดำเนินการ หรือได้เข้าร่วม หรือได้สนับสนุนกิจกรรมการก่อการร้าย (Terrorist activities)

⁴¹³ Every one who

(a) uses property, directly or indirectly, in whole or in part, for the purpose of facilitating or carrying out a terrorist activity, or

(b) possesses property intending that it be used or knowing that it will be used, directly or indirectly, in whole or in part, for the purpose of facilitating or carrying out a terrorist activity,

is guilty of an indictable offence and is liable to imprisonment for a term of not more than 10 years.

⁴¹⁴ “listed entity” means an entity on a list established by the Governor in Council under section 83.05.

⁴¹⁵ (1) The Governor in Council may, by regulation, establish a list on which the Governor in Council may place any entity if, on the recommendation of the Minister of Public Safety and Emergency Preparedness, the Governor in Council is satisfied that there are reasonable grounds to believe that

(a) the entity has knowingly carried out, attempted to carry out, participated in or facilitated a terrorist activity; or

(b) the entity is knowingly acting on behalf of, at the direction of or in association with an entity referred to in paragraph (a)

หรือ องค์การนั้นได้รู้ว่ากระทำในนามของ หรืออยู่ในคำสั่งของ หรือ ได้ร่วมกับองค์การนั้น ทั้งนี้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีรายชื่อสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ รัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องทำข้อสังเกตของการพิจารณา (the notice of the decision) เป็นลายลักษณ์อักษรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ศาลสามารถทบทวนพิจารณารายชื่อได้ภายหลัง 60 วันนับแต่ที่ได้รับ Notice of the decision และในกรณีที่การพิจารณาขั้นสุดท้ายของศาลแล้วพบว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอว่าไม่ต้องอยู่ในบัญชีรายชื่ออีกให้ประกาศรายชื่อใน the Canada Gazette

การทบทวนบัญชีรายชื่อจะกระทำทุกๆ 2 ปี โดยภายหลังได้ทบทวนแล้วไม่เกิน 120 วัน รัฐมนตรีจะต้องแจ้งว่าได้ทบทวนแล้วเสร็จโดยประกาศไว้ใน the Canada Gazette

ทั้งนี้ยังกำหนดให้องค์การที่มีหน้าที่ตรวจสอบบนพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง (On a continuing basis) ซึ่งบริษัทประกันชีวิตก็เป็นหนึ่งในองค์การที่มีหน้าที่ตรวจสอบ (Audit) ว่าตนได้ครอบครอง หรือ ควบคุมทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมหรือในนามของรายชื่อในบัญชี โดยกำหนดให้มีการรายงานตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งถ้า Regulation ไม่ได้กำหนดไว้เฉพาะให้รายงานเป็นรายเดือนต่อผู้กำกับดูแลของตนภายใต้กฎหมายระดับ Federal หรือ มณฑลอันใดอันหนึ่ง โดยให้รายงานยืนยันว่าในกรณีไม่พบการครอบครองหรือควบคุมเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือกรณีที่พบว่าได้ครอบครองหรือได้ควบคุม จะต้องรายงาน จำนวนบุคคล สัญญา บัญชี และมูลค่าทั้งหมดของทรัพย์สิน ซึ่งปัจจุบันมีแบบฟอร์มรายงาน OSFI 525 และ OSFI 590 ให้รายงานต่อ OSFI ในทุกวันที่ 15 ของแต่ละเดือน (the 15th of each month) ซึ่งผู้ที่ได้รายงานไปโดยสุจริตจะไม่ต้องรับผิดชอบจากกระบวนการทางอาญาหรือทางแพ่ง⁴¹⁶ ทั้งนี้กำหนดว่า ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (The Governor in Council) มีอำนาจออกข้อบังคับ Regulation เพื่อยกเว้นองค์การใดจากเงื่อนไขการรายงาน โดยต้องระบุเงื่อนไขการยกเว้นและระยะเวลาตามวัตถุประสงค์ที่ยกเว้นนั้นไว้เฉพาะ ตามมาตรา 83.11⁴¹⁷ ซึ่งผู้ที่ฝ่าฝืนในกรณีเชื่อได้ว่ากระทำผิด (Conviction) ต้องรับโทษปรับไม่เกิน \$

⁴¹⁶ “Designated Persons Listings and Sanction Laws” [Online], Available from <http://www.osfi-bsif.gc.ca/Eng/fi-if/amlc-clrpc/Pages/dsninstr.aspx#TOC5>, 2015.

⁴¹⁷ 83.11 (1) The following entities must determine on a continuing basis whether they are in possession or control of property owned or controlled by or on behalf of a listed entity ...

(c) foreign companies within the meaning of subsection 2(1) of the Insurance Companies Act in respect of their insurance business in Canada;

(c.1) companies, provincial companies and societies within the meaning of subsection 2(1) of the Insurance Companies Act;

100,000 หรือจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือกรณีมีคำตัดสิน (Indictment) จำคุกไม่เกิน 10 ปี

การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน (Freezing of Property) ที่ห้ามให้บุคคลใดที่อยู่ในแคนาดา หรือคนแคนาดาที่อยู่ในต่างประเทศที่รู้ได้ว่าได้ดำเนินการ (Deal) ทางใดๆ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในทรัพย์สินซึ่งเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยในนามของหรือโดยกลุ่มก่อการร้าย (Terrorist Group)⁴¹⁸ หรือได้เข้าทำ (Enter into Transaction) หรือสนับสนุน (Facilitate) ในธุรกรรมใดๆ ทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยในนามของหรือโดยกลุ่มก่อการร้าย (Terrorist Group) หรือจัดให้ (Provide) ซึ่งบริการทางการเงิน หรือบริการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์หรือตามคำสั่งของกลุ่มก่อการร้าย โดยมีข้อยกเว้นว่าไม่ต้องรับผิดชอบ

(c.2) fraternal benefit societies regulated by a provincial Act in respect of their insurance activities, and insurance companies and other entities engaged in the business of insuring risks that are regulated by a provincial Act; ...

(g) entities authorized under provincial legislation to engage in the business of dealing in securities, or to provide portfolio management or investment counselling services.

(2) Subject to the regulations, every entity referred to in paragraphs (1)(a) to (g) must report, within the period specified by regulation or, if no period is specified, monthly, to the principal agency or body that supervises or regulates it under federal or provincial law either

(a) that it is not in possession or control of any property referred to in subsection (1), or

(b) that it is in possession or control of such property, in which case it must also report the number of persons, contracts or accounts involved and the total value of the property.

(3) No criminal or civil proceedings lie against a person for making a report in good faith under subsection (2).

(4) The Governor in Council may make regulations

(a) excluding any entity or class of entities from the requirement to make a report referred to in subsection (2), and specifying the conditions of exclusion; and

(b) specifying a period for the purposes of subsection (2).

⁴¹⁸ “terrorist group” means

(a) an entity that has as one of its purposes or activities facilitating or carrying out any terrorist activity, or

(b) a listed entity, and includes an association of such entities.

แพ่งหากเกิดจากกรณีบุคคลได้ใช้มาตรการ หรือละเว้นที่จะใช้มาตรการเพื่อการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินหากมีขั้นตอนที่สมเหตุสมผลในมาตรา 83.08⁴¹⁹

ทั้งนี้ข้อยกเว้นของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ได้แก่ กรณีที่รัฐมนตรี The Minister of Public Safety and Emergency Preparedness หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง มีอำนาจให้คนในประเทศแคนาดาหรือคนแคนาดาในต่างประเทศดำเนินกิจกรรมเฉพาะเจาะจงหรือธุรกรรมใดที่ต้องห้ามตาม มาตรา 83.08 ได้โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนได้ ในกรณีที่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มก่อการร้าย หรือไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่มที่มีสิทธิในหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันและดอกผลในทรัพย์สินที่ถูกระงับ เขาจะมีสิทธิตามกฎหมายในระดับเดียวกันทรัพย์สินที่ไม่ถูกระงับ หรือกรณีบุคคลภายนอกซึ่งได้รับอำนาจจากรัฐมนตรีภายใต้เงื่อนไข⁴²⁰

⁴¹⁹ 83.08 (1) No person in Canada and no Canadian outside Canada shall knowingly
(a) deal directly or indirectly in any property that is owned or controlled by or on behalf of a terrorist group;

(b) enter into or facilitate, directly or indirectly, any transaction in respect of property referred to in paragraph (a); or

(c) provide any financial or other related services in respect of property referred to in paragraph (a) to, for the benefit of or at the direction of a terrorist group.

(2) A person who acts reasonably in taking, or omitting to take, measures to comply with subsection (1) shall not be liable in any civil action arising from having taken or omitted to take the measures, if they took all reasonable steps to satisfy themselves that the relevant property was owned or controlled by or on behalf of a terrorist group.

⁴²⁰ 83.09 (1) The Minister of Public Safety and Emergency Preparedness, or a person designated by him or her, may authorize any person in Canada or any Canadian outside Canada to carry out a specified activity or transaction that is prohibited by section 83.08, or a class of such activities or transactions.

(2) The Minister, or a person designated by him or her, may make the authorization subject to any terms and conditions that are required in their opinion and may amend, suspend, revoke or reinstate it.

(3) All secured and unsecured rights and interests in the frozen property that are held by persons, other than terrorist groups or their agents, are entitled to the same ranking that they would have been entitled to had the property not been frozen.

(4) If a person has obtained an authorization under subsection (1), any other person involved in carrying out the activity or transaction, or class of activities or transactions, to

คนในประเทศแคนาดาและคนแคนาดาที่อยู่นอกประเทศมีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูล ดังนี้

1. เมื่อรู้ถึงทรัพย์สินที่มีอยู่ (Existing Properties) ในการครอบครองหรือควบคุม
 2. รู้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยหรือในนามของกลุ่มก่อการร้าย
- โดยให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือจะทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีอยู่นั้น

โดยแจ้งต่อ the Commissioner of the Royal Canadian Mounted Police หรือ the Director of the Canadian Security Intelligence โดยจะไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งหรือทางอาญาต่อการได้เปิดเผยต่อข้อมูล⁴²¹

The United Nations Act

กฎหมายที่ออกมารองรับกรณีมีมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ออกมาตรการและให้มีผลบังคับและเรียกร้องให้ประเทศแคนาดาดำเนินการตาม ซึ่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มีอำนาจ ออก Orders และ Regulations ได้ ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินสามารถกระทำได้ โดยกระบวนการทางศาล ในกรณีนี้ ได้แก่ the Regulations Implementing the United Nations Resolutions on the Suppression of Terrorism (RIUNRST) และหรือ United Nations Al-Qaida and Taliban Regulations (UNAQTR). ซึ่งกำหนดให้มี Listed Person⁴²² ซึ่งกำหนดโดย

which the authorization relates is not subject to sections 83.08, 83.1 and 83.11 if the terms or conditions of the authorization that are imposed under subsection (2), if any, are met.

⁴²¹ 83.1 (1) Every person in Canada and every Canadian outside Canada shall disclose without delay to the Commissioner of the Royal Canadian Mounted Police or to the Director of the Canadian Security Intelligence Service

(a) the existence of property in their possession or control that they know is owned or controlled by or on behalf of a terrorist group; and

(b) information about a transaction or proposed transaction in respect of property referred to in paragraph (a).

(2) No criminal or civil proceedings lie against a person for disclosure made in good faith under subsection (1).

⁴²²“listed person” means a person whose name is listed in the schedule in accordance with section 2, with the exception of the following:

(a) the entities referred to in the Regulations Establishing a List of Entities; and

Governor in Council โดยคำแนะนำของ the Minister of Foreign Affairs. และกำหนดห้ามดำเนินการกับบุคคลดังกล่าวเว้นแต่มีการได้ Certificate จากรัฐมนตรีแล้ว ทั้งนี้กำหนดให้ศาลทบทวนได้ และกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อ CSIS และ RCMP⁴²³ เช่นกัน

Anti-terrorism Act (ATA)

ความผิด Financing of Terrorism ที่บัญญัติไว้ใน ATA มีผลให้แก่กฎหมาย the Proceeds of Crime (Money Laundering) Act (PCMLA) เพื่อขยายอำนาจของ FINTRAC (Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada) ซึ่งเป็นหน่วยข่าวกรองทางการเงินของประเทศแคนาดา (Financial Intelligence unit) รวมการตรวจจับ (Detection) และการป้องกันและปราบปราม (Deterrence) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ด้วยกัน และนำข้อแนะนำ (the FATF Special Recommendations) เรื่อง Terrorist Financing มาใช้บังคับ

กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดให้มี A list of entities และประกาศไว้ Canada Gazette และเว็บไซต์ นอกจากนี้ FINTRAC ยังให้ข้อมูลแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและบริการข่าวกรองของแคนาดา (Law Enforcement authorities and the Canadian Security Intelligence Service : CSIS) เกี่ยวกับกิจกรรมการก่อการร้าย (Suspected Terrorist financing activities) ทำให้กฎหมาย PCMLA ได้แก้ไขชื่อเป็น the Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act หรือ PCMLTFA.

(b) Usama bin Laden or his associates, or any person associated with the Taliban within the meaning of section 1 of the United Nations Al-Qaida and Taliban Regulations. (personne inscrite)

⁴²³8. (1) Every person in Canada and every Canadian outside Canada shall disclose forthwith to the Commissioner of the Royal Canadian Mounted Police and to the Director of the Canadian Security Intelligence Service

- o (a) the existence of property in their possession or control that they have reason to believe is owned or controlled by or on behalf of a listed person; and
- o (b) information about a transaction or proposed transaction in respect of property referred to in paragraph (a).
- (2) No person contravenes subsection (1) by disclosing information in good faith under that subsection.

Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act (PCMLTFA)

ภายใต้กฎหมายนี้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองอื่นๆ ดังต่อไปนี้
คำสั่งของรัฐมนตรีและการจำกัดการทำธุรกรรม (Ministerial Directives and Transaction Restrictions)

คำสั่งรัฐมนตรี (Ministerial Directives) คือ คำสั่งที่ออกโดยรัฐมนตรีการเงิน (the Minister of Finance) ออกคำสั่งใช้บังคับกับ ผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อบังคับใช้มาตรการป้องกันต่างๆ โดยให้หน่วยงาน FINTRAC เป็นผู้ติดต่อกับผู้มีหน้าที่รายงาน รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติตาม โดย ในทุก 3 ปีจะมีการทบทวน Directive

การจำกัดธุรกรรม (Transaction Restrictions) ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีการเงินให้ คำแนะนำผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (the Governor-in-Council) เพื่อพิจารณาออกข้อบังคับและ เพื่อจำกัดหรือห้ามทำธุรกรรมทางการเงินที่เกิดจากหรือกำหนดโดยเขตอำนาจต่างประเทศ และ ประกาศใน the Canada Gazette

ข้อบังคับ(Regulations) ที่ออกโดยผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มีจำนวน 5 ฉบับ⁴²⁴ ได้แก่

1. The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Suspicious Transaction Reporting Regulations
2. The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Regulations
3. The Cross-Border Currency and Monetary Instruments Reporting Regulations
4. The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Registration Regulations
5. The Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Administrative Monetary Penalties Regulations

⁴²⁴ FINTRAC, “Regulations” [Online], Available from <http://www.fintrac-canafe.gc.ca/reg/1-eng.asp>, 2015.

และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ PCMLTFA หน่วยงาน FINTRAC จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อช่วยในการตรวจสอบและตรวจตราการฟอกเงิน (Money laundering) และการสนับสนุนทางการเงินแก่กิจกรรมการก่อการร้าย (Financing of Terrorist activities) ซึ่งแนวทางปฏิบัติมี 10 เรื่อง⁴²⁵ โดยเป็นแนวทางปฏิบัติที่รวมมาตรการฟอกเงินกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้รวมกัน ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิตที่ใช้กับแนวทางปฏิบัตินี้ ได้แก่ A life insurance company หมายถึง บริษัทประกันชีวิตซึ่งอยู่ภายใต้ข้อบังคับมณฑล (Provincial legislation) หรือ บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศภายใต้กฎหมาย the Insurance Companies Act สำหรับนายหน้าประกันชีวิต หรือตัวแทน หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตระดับมณฑลเพื่อประกอบอาชีพในการประกันชีวิต ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ไม่ถือว่ามีผลทางกฎหมายซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์แทนที่กฎหมายหรือข้อบังคับได้ แต่อาจจะใช้เป็นแนวทางในการนำกฎหมายไปปรับใช้ในธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1. การระบุตัวตน Client Identification (ปรากฏใน Guideline 6A) ซึ่งกำหนดแนวทางให้ทั้งบริษัทประกันชีวิต นายหน้า หรือตัวแทนมีหน้าที่ตรวจสอบลูกค้า โดยดำเนินการตรวจสอบลูกค้าบุคคลธรรมดา หรือยืนยันกรมีตัวตนอยู่จริงขององค์กร

⁴²⁵ แนวทางปฏิบัติซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ กุมภาพันธ์ 2014

Guideline 1: Backgrounder explains money laundering, terrorist financing, and their international nature

Guideline 2: Suspicious

Guideline 3: Submitting Suspicious Transaction Reports to FINTRAC

Guideline 4: Implementation of a Compliance

Guideline 5: Submitting Terrorist Property Reports to FINTRAC

Guideline 6: Record Keeping and Client Identification

Guideline 7: Submitting Large Cash Transaction Reports to FINTRAC

Guideline 8: Submitting Electronic Funds Transfer Reports to FINTRAC

Guideline 9: Submitting Alternative to Large Cash Transaction Reports to FINTRAC

Guideline 10: Submitting Casino Disbursement Reports to FINTRAC

การระบุข้อมูลได้จากสิ่งที่บันทึกไว้ทั้งหมด (Identification information on all records)

การระบุตัวตนโดยใช้เอกสาร (Identification documents) หากมีการระบุตัวตนโดยใช้เอกสาร ต้องระบุว่าใช้อ้างอิงจากที่ใด ชนิดของเอกสารที่ใช้ในการยืนยัน (Type of document) อ้างอิงหน้าและฉบับ

การระบุตัวตนลูกค้าที่ไม่อยู่ต่อหน้า (Identification of clients not physically present) หากมีการระบุตัวตนอื่นที่ไม่ได้ใช้เอกสาร เช่น ระบุจากชื่อหน้าเช็ค เลขที่บัญชีธนาคารที่ถอนโอนได้ หากได้ยืนยันชื่อบัญชีกับสถาบันการเงิน ต้องเก็บข้อมูลวันที่ได้ทำการยืนยัน และชื่อของสถาบันการเงินที่ทำการยืนยัน การระบุตัวตนโดยใช้การยืนยันข้อมูลจากครั้งก่อน จาก บริษัทในเครือ บริษัทเครดิตกลาง ต้องระบุชื่อของผู้ที่ให้ข้อมูลและ อ้างถึงชนิดและเลขอ้างอิงของข้อมูล (Type and reference number) ซึ่งเป็นไปในลักษณะถ้าใช้สิ่งใดระบุต้องบ่งบอกแหล่งที่มาพร้อมกับการยืนยันวันที่

ก. ข้อยกเว้นในการระบุตัวตนทั่วไป (General exceptions to client identification)

(1) ลูกค้าปัจจุบัน (Existing clients)

ในกรณีที่ได้รู้จักลูกค้า (Recognize the individual) แล้ว หรือเงื่อนไขการแสดงตน และรู้จักลูกค้าครบแล้ว (the identification requirement) กรณีที่มีข้อสงสัยอาจจะทำการตรวจสอบระบุลูกค้าอีกครั้งก็ได้

ในกรณีลูกค้าองค์กร หรือนิติบุคคลซึ่งเคยได้ยืนยัน ชื่อ ที่อยู่ ชื่อกรรมการ ซึ่งได้ยืนยันข้อมูลไปแล้ว

(2) ธุรกิจบางประเภท (Certain types of transactions)

(3) ธุรกิจที่ทำกับองค์กรรัฐ หรือบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Transactions for a public body or very large corporation)

ข. ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial Ownership) ซึ่งต้องเป็นบุคคลธรรมดา ในบางกรณีที่ไม่มีบุคคลธรรมดาที่เป็นเจ้าของหรือควบคุม 25 % หรือมากกว่า ให้ใช้มาตรการที่เหมาะสม (Reasonable measures) เพื่อยืนยัน รวมถึงการขอเอกสารยืนยัน (Confirm) จากลูกค้า เอกสารที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือ

ตัวอย่าง เอกสารจากลูกค้าที่ใช้สำหรับการพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

กรณีนิติบุคคลไม่มีความซับซ้อน เอกสารดังนี้

1. ข้อบังคับของนิติบุคคล (Articles of incorporation)
2. รายงานประจำปี Annual returns
3. สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholder agreements)

กรณีองค์กรอื่น Entity เอกสารดังนี้

1. ธรรมนูญ (Articles of constitution)
2. สัญญาระหว่างผู้ร่วมดำเนินการ (Partnership agreements)
3. บันทึกที่ประชุม (Records of decisions)

ข้อมูลที่บริษัทประกันชีวิต นายหน้า หรือ ตัวแทน ได้รับมาต้องใช้มาตรการอันเหมาะสมเพื่อยืนยันและจัดเก็บข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงไว้

ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง กรณีเป็นบริษัท ต้องมีดังต่อไปนี้

- 1.) ชื่อของกรรมการทั้งหมดของบริษัท
- 2.) ชื่อและที่อยู่ของบุคคลธรรมดาซึ่งใช้อำนาจในการเป็นเจ้าของ หรือการควบคุม ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ตั้งแต่ 25% หรือมากกว่านั้น ในจำนวนหุ้น
- 3.) ข้อมูลการเป็นเจ้าของ การควบคุม และ โครงสร้างบริษัท

ตัวอย่างข้อมูล บริษัท ABC Canada Inc.จดทะเบียนเป็นบริษัท ประกอบธุรกิจทางการค้าขายเอกซน อยู่ภายใต้กฎหมาย Canada Business Corporations Act มีนาย John Brown ถือหุ้นจำนวน 15% และ Green Company Ltd. ถือหุ้นจำนวน 85% มี James Smith เป็นประธานคณะกรรมการของ ABC Canada Inc. มีภรรยา Jane Smith เป็นผู้บริหารทางการเงิน (CFO) และมีลูก 3 คนเป็นกรรมการในคณะกรรมการ

จากข้อมูลข้างต้น ข้อมูลที่ต้องได้รับ ได้แก่

- 1) ความเป็นเจ้าของบริษัท (Ownership) พิจารณาจากจำนวนหุ้น มีนาย John Brown ถือหุ้น 15% และ Green Company Ltd. ถือหุ้นอยู่ 85%
- 2) การใช้อำนาจควบคุม (Control) พิจารณาสมาชิกทั้งหมดของคณะกรรมการ (All members of the board of directors) ซึ่งพบว่าเป็นสมาชิกทั้ง 5 ในครอบครัว Smith ส่วนบริษัท Green Company Ltd. ถือหุ้นกว่า 85% ก็สามารถใช้อำนาจควบคุมได้ ซึ่งจะต้อง

พิจารณาเพิ่มเติมในการถือหุ้นของบุคคลธรรมดาในบริษัท Green Company Ltd. ซึ่งมีอำนาจเป็นเจ้าของ หรือใช้ควบคุมโดยมีหุ้นตั้งแต่ 25%

3) โครงสร้างขององค์กร พิจารณาพบว่าเป็น เป็นบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าภายใต้กฎหมาย

2. การแจ้งรายงาน (Reporting)

การรายงาน ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การรายงานธุรกรรมเงินสดขนาดใหญ่ การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และรายงานทรัพย์สินเกี่ยวกับการก่อการร้าย

ก. Large Cash Transaction Reports (Guideline 7 และ Guideline 9)

เงินสดขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10,000 ดอลลาร์แคนาดา ขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือถอนเอาเงินสดเป็นจำนวนเงินถึง 10,000 กรณีกภายใน 24 ชั่วโมง ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปซึ่งแต่ละครั้งไม่ถึง 10,000 ในลูกค้ารายเดียวกัน ถือเป็น 1 ธุรกรรม แต่ไม่ต้องรายงานธุรกรรมขนาดใหญ่หากได้รับเงินสดจากองค์กรทางการเงินบางประเภท เช่น ธนาคาร เครดิตยูเนียน ทรัสต์

รายการที่ต้องเก็บรักษาในธุรกรรมขนาดใหญ่

1. จำนวนเงินและเงินสดที่ได้รับ
2. ชื่อ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ของบุคคลธรรมดาของผู้ที่จ่ายเงิน อาชีพซึ่งถ้า

เป็นไปได้ควรระบุชนิดลักษณะของงาน(The nature of the work)

3. วันเดือนปี ธุรกรรม
4. วัตถุประสงค์ เนื้อหา และประเภทธุรกรรม เช่น เงินสดที่เคยถอนมาใช้ซื้อ

กรรมธรรม์ รวมถึงบุคคลธรรมดา นิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5. การรับเงินสด เช่น รับโดยบุคคล
6. ในกรณีมีการใช้บัญชีในการทำธุรกรรม ต้องมี เลขที่บัญชี ชนิดบัญชี ชื่อ

บัญชี จำนวนเงิน

ข. การรายงานธุรกรรมสงสัย Suspicious Transactions (ปรากฏใน Guideline 2 และ Guideline 3) โดย กำหนดแนวทางในการระบุธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย การประเมินธุรกรรม และวิธีการยื่นรายงาน โดยพิจารณาดังต่อไปนี้

1. แยกมูลเหตุธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

สำหรับธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย แบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในฐานความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money laundering offence) และธุรกรรมสงสัยเกี่ยวกับฐานความผิดในการสนับสนุนทางการเงินในกิจกรรมการก่อการร้าย (Terrorist activity financing offence) เนื่องจากกฎหมายอาญาของแคนาดามีฐานความผิดอื่นนอกเหนือจากการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น สนับสนุน หรือเข้าร่วมกิจกรรมการก่อการร้าย

2. แยกธุรกรรมว่าได้กระทำไปแล้วหรือพยายามจะกระทำธุรกรรม (Completed or Attempted transactions)

3. พิจารณาว่าธุรกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินการก่อการร้ายหรือไม่ (Transactions related to terrorist property)

กรณีที่สงสัยว่าธุรกรรมเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Suspect a transaction related to terrorist financing) ให้รายงานธุรกรรมสงสัย (Suspicious transaction) ต่อ FINTRAC ไม่ว่าได้ธุรกรรมได้ทำไปแล้วหรือว่าพยายามกระทำก็ตาม

กรณีที่อยู่ (Knowing) ว่าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินซึ่งถูกเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยหรือในนามของผู้ก่อการร้าย หรือกลุ่มการก่อการร้าย ซึ่งต้องห้ามในการทำธุรกรรม (should not complete a transaction) ซึ่งจะต้องถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ค. การแจ้งรายงานทรัพย์สินเกี่ยวกับการก่อการร้าย (Terrorist Property Reports to FINTRAC) (ปรากฏใน Guideline 6)

ยกตัวอย่าง 2 สถานการณ์ที่เข้าข่ายต้องรายงาน ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1

1. รู้ว่าทรัพย์สินนั้นถูกเป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยหรือในนามของผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มการก่อการร้าย กล่าวคือ เมื่อพบว่าทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การควบคุมและครอบครองของผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งรู้ว่าเป็นทรัพย์สินนี้ใช้ในการควบคุมหรือเป็นเจ้าของโดยผู้ก่อการร้าย

2. ทรัพย์สิน รวมถึง อสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในการครอบครอง รวมถึงตราสารที่แสดงสิทธิในการให้สิทธิในทรัพย์สิน ได้รับเงินหรือสินค้าอื่น รวมถึงเงินทุน สินทรัพย์ หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

3. กลุ่มการก่อการร้าย หมายถึง กรณีบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือองค์กรใดๆ ที่อยู่ในกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือ หรือ สนับสนุนในกิจกรรมการก่อการร้าย และรวมถึงบุคคลที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่สร้างขึ้นตามกฎหมายอาญา (the Regulations Establishing

a List of Entities issued under the Criminal Code) และในกรณีที่ยังมีข้อสงสัยในทรัพย์สินให้พิจารณาตามแนวทาง คู่มือปฏิบัติในการส่งรายงานธุรกรรมสงสัย

สถานการณ์ที่ 2

เชื่อว่าทรัพย์สินนั้นถูกเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยหรือในนามของบุคคลที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ Listed person ซึ่ง ตาม Regulations Implementing the United Nations Resolutions on the Suppression of Terrorism issued under the United Nations Act.

เมื่อรายงานต่อ FINTRAC แล้ว ต้องเปิดเผยข้อมูลต่อ RCMP ในหน่วยงาน Anti-Terrorist Financing Team, และ CSIS โดยหน่วยงาน Financing Unit ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนในประเทศแคนาดา

วิธีการรายงาน Paper Reporting ตามแบบฟอร์ม โดยส่งแบบลงทะเบียนหรือทางแฟกซ์ ซึ่งข้อมูลในแบบฟอร์ม ประกอบไปด้วยรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่มีหน้าที่รายงาน

กรณีเป็นบริษัทประกันชีวิต นายหน้า หรือ ตัวแทน ให้แจ้งเลขที่ ใบอนุญาต หรือเลขที่บัตรประชาชน หากมีหลายสาขาให้ระบุสาขาที่ครอบครอง หรือควบคุมทรัพย์สิน และมณฑลของบริษัทประกันชีวิต ตัวแทน นายหน้า แจ้งข้อมูลชื่อเต็มนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา แจ้งที่อยู่ แจ้งชื่อผู้รายงานหรือติดต่อ แจ้งประเภทของธุรกิจ

ส่วนที่สอง เหตุผลในการรายงาน

โดยแจ้งว่าเหตุที่แจ้งรายงาน รวมถึง เชื่อหรือรู้ได้อย่างไรเกี่ยวกับทรัพย์สินเกี่ยวกับการก่อการร้าย แจ้งชื่อเต็มของผู้ก่อการร้าย กลุ่มก่อการร้าย หรือผู้ที่อยู่ในบัญชี ที่อยู่ เบอร์ติดต่อ ชื่อหรือนิติบุคคลที่ควบคุมหรือเป็นเจ้าของ หรือในนามของผู้ก่อการร้าย หรือ กลุ่มก่อการร้าย หรือ ผู้ที่มีชื่อในบัญชี

ส่วนที่สาม ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน

โดยแจ้งประเภทของทรัพย์สินที่อยู่ในการควบคุมหรือครอบครอง ชนิด เช่น เงินสด หรือ เช็ค อื่นๆ แจ้งเลขอ้างอิงของทรัพย์สิน แจ้งมูลค่าของทรัพย์สินที่แท้จริงหรือโดยประมาณ

ส่วนที่สี่ ส่วนของบัญชีธนาคาร กรณีที่ทรัพย์สินเกี่ยวข้องกับบัญชี

แจ้งเลขที่บัญชี แจ้งสาขา ประเภทของบัญชี ชื่อจริงของผู้ถือบัญชี

ส่วนที่ห้า ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมหรือที่จะทำธุรกรรม (กรณีมี)

กรณีเป็นการทำธุรกรรม ให้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับธุรกรรม เลขที่ธุรกรรม หากมีหลายธุรกรรมให้แจ้งรายละเอียด และแจ้งวันที่ทำธุรกรรม มูลค่าธุรกรรม

ส่วนที่หก ข้อมูลส่วนผู้ที่ทำธุรกรรมกรณีบุคคลธรรมดา
ให้แจ้งชื่อ ที่อยู่ เบอร์ติดต่อ และยืนยันเอกสารที่ใช้ในการระบุตัวตน เลขที่
บัตรประชาชน วันเดือนปีเกิด อาชีพ เบอร์โทร
ส่วนที่เจ็ด ข้อมูลส่วนผู้ที่ทำธุรกรรมกรณีนิติบุคคล
ให้แจ้งรายละเอียด รวมถึง ยืนยันเอกสารที่ใช้ในการระบุตัวตน
กล่าวคือ แนวทางปฏิบัติได้กำหนดอย่างชัดเจนเพื่อสามารถนำไปใช้
ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีความครบถ้วน มีทิศทางเดียวกัน

4. Record Keeping (ปรากฏใน Guideline 6A) กำหนดแนวทางเก็บรักษา
ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ธุรกรรมทางการเงินขนาดใหญ่ (Large cash transaction)

เมื่อบริษัทประกันชีวิต ตัวแทน หรือ นายหน้า ได้ทำธุรกรรมทางการเงินขนาดใหญ่
ให้เก็บรักษาข้อมูลและการระบุตัวตน และตรวจสอบบุคคลที่สามและรวมถึงการเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
ทั้งนี้ เมื่อลูกค้าได้จ่ายเงินให้บริษัทประกันชีวิต หรือ ตัวแทน หรือ นายหน้า เป็นจำนวน
เงินตั้งแต่ 10,000 ดอลลาร์แคนาดา ไม่ว่าจะเงินสดหรือไม่เพื่อการบำนาญ (Annuity) หรือ
กรมธรรม์ประกันชีวิต (life insurance policy) ต้องจัดเก็บรักษาข้อมูลและตรวจสอบลูกค้า รวมถึง
บุคคลที่สามและเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เมื่อลูกค้าทำธุรกรรมขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 100,000 ดอลลาร์แคนาดา ขึ้นไป สำหรับ
บำนาญ หรือกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยจะต้องแสดงว่าได้ตรวจสอบกับ บุคคลที่มีสถานะฐานะ
การเมืองต่างประเทศ (Politically exposed foreign person) และเก็บรักษาข้อมูล (Keep
records) และดำเนินมาตรการอื่นเพิ่มเติม

ข้อมูลของลูกค้า

ในกรณีที่ยังไม่เคยระบุตัวตนบุคคลธรรมดาซึ่งได้กระทำหรือพยายามกระทำธุรกรรม
ให้ตรวจสอบบุคคลธรรมดาและเก็บสำเนารายงานไว้

เก็บรักษาข้อมูลของวัตถุประสงค์และลักษณะธุรกิจไว้

ในกรณีเมื่อมีการระบุตัวตน หรือได้ยืนยันการมีอยู่จริงขององค์กรหรือนิติบุคคลแล้ว
สามารถสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าได้ โดยให้ดำเนินการติดตามความเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์
ทางธุรกิจ และเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และเก็บรักษาข้อมูลของวัตถุประสงค์และลักษณะธุรกิจไว้

ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

ถ้าได้ตรวจสอบการระบุตัวตนขององค์กรแล้ว จะต้องได้รับและใช้มาตรการที่
เหมาะสมเพื่อจะยืนยันข้อมูลของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงขององค์กรและจัดเก็บข้อมูล

ข้อมูลรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ช้อยกเว้นข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ

1. การซื้อกรมธรรม์ซึ่งมีขึ้นเพื่อคุ้มครองและไม่มีการลงทุน
2. การซื้อกรมธรรม์กลุ่มซึ่งไม่ได้ให้มีมูลค่าเวนคืนเป็นเงิน หรือสะสมเงินออม
3. การซื้อกรมธรรม์ซึ่งเงินบำนาญก้อนใหญ่ (Immediate annuity) หรือ กรมธรรม์บำนาญที่ค่อยจ่ายเงินสะสม(Deferred annuity) โอนจากกองทุน หรือ โอนจากโครงการออม (Registered pension plan)⁴²⁶ หรือการซื้อกรมธรรม์ที่เป็นกองทุนการออมเพื่อเกษียณอายุ (Registered annuity policy or a registered retirement income fund)
4. ธุรกิจที่เกี่ยวกับการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage) นำที่อยู่อาศัยของตนเองจดจำนองกับสถาบันการเงิน และจะได้รับเงินจากสถาบันการเงินเป็นงวดๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งรายได้หลังเกษียณ (Reverse mortgage) หรือ การปรับโครงสร้างหนี้ (Structured settlement)
5. ธุรกิจซึ่งกระทำเพื่อองค์กรสาธารณะหรือ เช่น องค์กรรัฐ องค์กรท้องถิ่น โรงพยาบาลรัฐ หรือบริษัทขนาดใหญ่ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แคนาดา หรือ ในตลาดหลักทรัพย์อื่นซึ่งต้องอยู่ในสมาชิกของ FATF

ประเทศแคนาดา มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล the Privacy Act ซึ่งควบคุมรัฐบาลกลางหรือหน่วยงานรัฐจัดการข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Office of the Privacy Commissioner of Canada) กำกับดูแล⁴²⁷ ในปี2011 การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในกิจกรรมทางการค้าของภาคเอกชนจะได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย the Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA)⁴²⁸ หรือ ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายในระดับมณฑล(Provincial privacy law)ที่มีการคุ้มครองที่คล้ายคลึงกัน

⁴²⁶ Registered Pension Plans (RPPs) ในประเทศแคนาดา เป็น การออมภาคเอกชน (Private Pension Plan)ประเภทหนึ่งซึ่ง รัฐบาลทำการส่งเสริมการออมให้ลูกจ้าง

⁴²⁷Office of the Privacy Commissioner of Canada, “Privacy legislation in Canada”[Online] Available from https://www.priv.gc.ca/resource/fs-fi/02_05_d_15_e.asp, 2015.

⁴²⁸ สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, “กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประเทศแคนาดา”, ใน รายงานการวิจัยโครงการจัดทำความเห็นทางวิชาการเพื่อจัดทำรายงานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาและดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), น.49-70.

(Substantially similar) ทั้งนี้ ปัจจุบันเมื่อปี ค.ศ. 2015 มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในทางธุรกิจ และการตรวจสอบตาม PIPEDA⁴²⁹ โดยกฎหมาย The Digital Privacy Act

อนึ่ง กฎหมายข้อมูลส่วนตัวและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ the Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) มีขึ้นเพื่อใช้บังคับกับองค์กรเอกชนที่มีการเก็บข้อมูล และใช้รวมถึงเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในทางธุรกิจ ซึ่งยังรวมถึงการใช้เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย มีคณะกรรมการ the Privacy Commissioner of Canada เพื่อตรวจสอบการร้องเรียนและการทำรายงานในเรื่องนั้นๆ มีอำนาจในการตรวจสอบ (Audit) เอกชนที่มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

6 กำหนดผู้มีหน้าที่รายงานให้ตรวจสอบ (Ongoing and Monitoring) ในการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกำหนดไว้ใน Guideline 4 Compliance Regime ซึ่งรวมเอาเรื่องการประเมินความเสี่ยง⁴³⁰มากำหนดเป็นแนวทางให้สอดคล้องกับ PCMLTFA และ Regulations to enhance the Canadian anti-money laundering and anti-terrorism financing (AML/ATF) regime ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิต พิจารณาได้ดังนี้

1. การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ Compliance Officer
2. กำหนดนโยบายและกระบวนการ (Policies and Procedures) โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร พัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และให้ทบทวนนโยบายและกระบวนการโดยการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพ โดยได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูง และต้องมีการสื่อสาร (Communication) ภายในองค์กรให้รับรู้และนำไปปฏิบัติ
3. กำหนดวิธีการบริหารความเสี่ยง (Risk-based approach)

แนวทางที่ยอมรับให้บริษัทประกันชีวิตนำมาปรับใช้กับธุรกิจ ในการที่จะจัดการกับความเสียหาย โดยหลักการสำคัญเข้าใจว่า บริษัทประกันชีวิตมีทรัพยากรแวดล้อมอย่างไร (Resources) เช่น ตามธรรมชาติของสินค้าหรือบริการของธุรกิจ ระดับลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยทาง

⁴²⁹ Government of Canada, “Canada's Digital Privacy Act” [Online], Available from <http://news.gc.ca/web/article-en.do?nid=836519>, Retrieved 11 December 2015.

⁴³⁰ The Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada, “Guidance on the Risk-Based Approach to Combatting Money laundering and Terrorist Financing,” (30 May 2015) [Online], Available from <http://www.fintrac-canafe.gc.ca/publications/rba/rba-eng.asp>, Retrieved July 2015.

ธุรกิจ พื้นที่ และในระดับการจัดการบริษัทประกันชีวิตจะสามารถยอมรับได้ในระดับใด และรวมถึงการดำเนินการในการบรรเทาความเสี่ยงกรณีได้เกิดขึ้นมาแล้ว

ก. การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)

เป็นการประเมินศักยภาพและข้อต่อที่มีอยู่ในธุรกิจ (Analysis of potential threats and vulnerabilities) ซึ่งอาจนำ Checklist มาช่วยในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดกลุ่มและการให้ค่าน้ำหนักเพื่อประเมินความเสี่ยง

ตัวอย่าง หลักการบริหารความเสี่ยง (Risk-based approach)

1. ระบุความเสี่ยงแฝง (Identification of your inherent risks)
ระดับที่ 1 ระดับการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ(Business) ประกอบด้วย
ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย โดยตรวจสอบว่าช่องทางใดบ้างที่มีความเสี่ยงสูง
พื้นที่ที่ธุรกิจดำเนินอยู่ หรือกิจกรรมที่ทำ
ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ
ระดับที่ 2 ระดับการบริหารความเสี่ยงด้านความสัมพันธ์(Relationships) ในด้าน
ผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งลูกค้าได้ใช้บริการกับบริษัท ซึ่งความเสี่ยงแฝงเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือ
ช่องทางที่ลูกค้าเลือก
2. กำหนดความทนทานต่อความเสี่ยงที่รับได้ (Setting your risk tolerance)
3. สร้างมาตรการที่ลดความเสี่ยงและหัวใจการควบคุม (Creating risk-reduction measures and key controls)
4. ประเมินความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Evaluating your residual risks)
5. การนำการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้ (Implementing your risk-based approach)
6. ทบทวนความเสี่ยง (Reviewing your risk-based approach)

ข. การบรรเทาความเสี่ยง (Risk mitigation)

เป็นการควบคุมในการจำกัดความเป็นไปได้กรณีมีความเสี่ยงสูงขึ้นในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยมาตรการบรรเทาความเสี่ยงกำหนดนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ตัวอย่าง มาตรการบรรเทาความเสี่ยง

- เพิ่มความระมัดระวังในสายธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง
- เพิ่มความถี่ในการตรวจสอบธุรกรรม
- เพิ่มขึ้นตอนการอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์
- เพิ่มระดับการตรวจสอบความสัมพันธ์
- การทบทวนการควบคุมภายใน

อาจพิจารณากำหนดมาตรการอื่นเพิ่ม เช่น การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการระบุตัวตนลูกค้า หรือข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ขอข้อมูลเอกสารเพิ่มเติมในลูกค้ารายที่มีความเสี่ยงสูง การพิสูจน์ความแท้จริงของแหล่งข้อมูลที่เป็นอิสระ

ค. การดำเนินการระบุตัวตนลูกค้า (Client identification)

โดยระบุตัวตนลูกค้ามีอยู่จริงหรือไม่ และเก็บข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจให้ทันสมัย (Beneficial ownership and Business relationship information)

ง. การตรวจสอบความสัมพันธ์ (Ongoing monitoring business relationships)

หมายถึงการตรวจสอบความสัมพันธ์ของลูกค้าตามกำหนดระยะเวลา โดยขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของแต่ละลูกค้า และถ้าพบว่าความสัมพันธ์กับลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ควรพิจารณาลูกค้าในระดับลูกค้าความเสี่ยงสูง และติดตามลูกค้าที่ขึ้น

ตัวอย่าง การพิจารณาลูกค้าในสถานการณ์ความเสี่ยงที่สูง

- ทบทวนธุรกรรม
- การพัฒนารายงานละสร้างควมถี่ในการทบทวนการรายงาน
- กำหนดข้อจำกัดและกำหนดเงื่อนไข หาก Trigger ให้มีสัญญาแจ้งเตือน

เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีกฎหมาย Special Economic Measures Act (SEMA)⁴³¹ที่ออกมาเพื่อบังคับใช้กับมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อรัฐต่างประเทศ (Economic sanctions on foreign states) เช่น การห้ามทำธุรกรรม หรือ การจำกัดการทำธุรกรรมต่อบางประเทศ อาทิต่อประเทศเมียนมาร์ ต่อประเทศอิหร่าน ประเทศเกาหลีเหนือ ต่อประเทศรัสเซีย ต่อประเทศซีเรีย ต่อประเทศยูเครน หรือต่อประเทศซิมบับเว เป็นต้น กฎหมายเกี่ยวกับการระงับทรัพย์สินของการคอร์รัปชันของราชการในต่างประเทศตาม Freezing Assets of Corrupt Foreign Officials Act หรือการจำกัดทางการค้า ตาม Export and Import Permits Act หรือการห้ามเดินทาง (Travel bans) ตาม Immigration and Refugee Protection Act.

4.2.3.2 การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน

การลงโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตาม (Non-compliance) นอกจากการโทษทางอาญา (Criminal) แล้วยังมีการลงโทษทางด้านการเงิน เรียกว่า Administrative monetary penalties (AMPs) โดยในปี 2008 ประเทศแคนาดากำหนดข้อบังคับ Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Administrative Monetary Penalties Regulations โดยในการโทษทางการเงินจะแบ่งประเภทตามระดับความรุนแรง โดยระดับที่มีความรุนแรงในระดับ minor ปรับ \$1 to \$1,000 ต่อ 1 violation หรือ ในกรณีปรับ \$1 to \$100,000 ต่อ 1 violation ในระดับความรุนแรง Serious violation และปรับตั้งแต่ \$1 to \$500,000 ต่อ 1 violation ในระดับความรุนแรงอย่างมาก (very serious violation) และมีการประกาศรายชื่อพร้อมกับสาเหตุที่ถูกลงโทษไว้ในเว็บไซต์⁴³²

ทั้งนี้ให้สิทธิในการโต้แย้งและอุทธรณ์คำตัดสินของ FINTRAC โดยเมื่อได้รับการลงโทษแล้ว ต้องทำหนังสือคำร้อง ภายใน 30 วัน หลังจากที่ได้รับ Notice แล้ว โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบฟอร์ม A Representations Form ต่อ Director ของ FINTRAC โดยในการพิจารณา Director มีอำนาจในการกำหนด ลด หรือยกเลิก โทษที่ถูกเสนอไปแล้วได้ ทั้งนี้สามารถใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาล (Federal Court) ได้ โดยมีข้อยกเว้นว่า ถ้าเป็นโทษในระดับ Minor

⁴³¹ “Special Economic Measures Act Sections” [Online], Available from <http://www.osfi-bsif.gc.ca/eng/fi-if/amlc-clrpc/snc/sema-rmes/pages/default.aspx>, 2015

⁴³² “Public notice of Administrative monetary penalty” [Online], Available from <http://www.canafe-fintrac.gc.ca/pen/4-eng.asp?wbdisable=false>, 2015.

violation ให้ถือว่าคำตัดสินของ Director เป็นที่สุด ในกรณีมีจำนวนความรุนแรงระดับ Minor หลายจำนวนโดยพิจารณาว่าอยู่ในระดับ Serious violation เมื่อจำนวนโทษเท่ากับหรือมากกว่า \$10,000 และสามารถอุทธรณ์ต่อศาลได้⁴³³

ตัวอย่างการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางการเงิน

บริษัท Questrade, Inc., เป็นบริษัทประเภท a securities dealer ในประเทศแคนาดา ถูกปรับเงิน \$346,140 ในปี ค.ศ. 2014 จากสาเหตุหลายประการ เช่น ล้มเหลวการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ล้มเหลวในเรื่องนโยบายและกระบวนการในการปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ ล้มเหลวในการไม่พัฒนาโปรแกรมติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ความไม่เพียงพอในทางปฏิบัติต่อการระบุตัวตนและยืนยันตัวตนที่มีอยู่จริงขององค์กร ล้มเหลวในการใช้มาตรการที่เหมาะสมในการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ความล้มเหลวในการจัดการหรือเข้าทำสัญญากับตัวแทนเพื่อการตรวจสอบระบุตัวตนและการเก็บรักษาข้อมูล

ดังนั้น แนวทางเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในประเทศแคนาดาสัมพันธ์กับการต่อต้านการก่อการร้ายและการฟอกเงินและรวมถึงความสัมพันธ์ของกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆที่ออกมาเพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Listed Person และกฎหมายเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของแคนาดา ได้แก่

1. ความเกี่ยวพันในฐานะประเทศสมาชิกของสหประชาชาติ แคนาดาออกกฎหมาย The United Nations Act และนำมาใช้บังคับ โดยให้อำนาจแก่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ออกข้อบังคับ(Regulation) หรือคำสั่ง (Order) โดยให้ประกาศไว้ใน Canada Gazette
2. การกำหนดฐานความผิดไว้ในกฎหมายอาญา (Criminal Code) กำหนดให้มี Listed Entity การกำหนดรายชื่อ และประกาศไว้ใน Canada Gazette ทบทวนรายชื่อ และกำหนดเป็นหน้าที่ของคนแคนาดาหรือผู้ที่อยู่ในแคนาดามีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลต่อ the

⁴³³ “A review concerning a decision” [Online], Available from <http://www.canafefinfrac.gc.ca/raa-rea/1-eng.asp>, 2015.

Commissioner of the Royal Canadian Mounted Police หรือ the Director of the Canadian Security Intelligence

รวมไปถึงกฎหมายเฉพาะอื่นๆ เช่น กฎหมาย PCMLTFA ซึ่งออกข้อบังคับที่ตามมาเกี่ยวกับกำหนดมาตรการแก่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีนโยบายการรับลูกค้า พิสูจน์ทราบลูกค้าและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง การบริหารความเสี่ยง การเปิดเผยข้อมูล กำหนดให้มีการรายงานธุรกรรมขนาดใหญ่และธุรกรรมที่กำหนดไว้ รวมถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและการรายงานทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายต่อ FINTRAC ให้จัดทำรายงานรายเดือนเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของหรือได้ควบคุมอยู่ต่อหน่วยงานกำกับดูแล ได้แก่ OSFI รวมถึงการลงโทษโดยการประกาศรายชื่อผู้ฝ่าฝืนในหน้าเว็บไซต์และมีการปรับเงินตามระดับความรุนแรงของการฝ่าฝืน

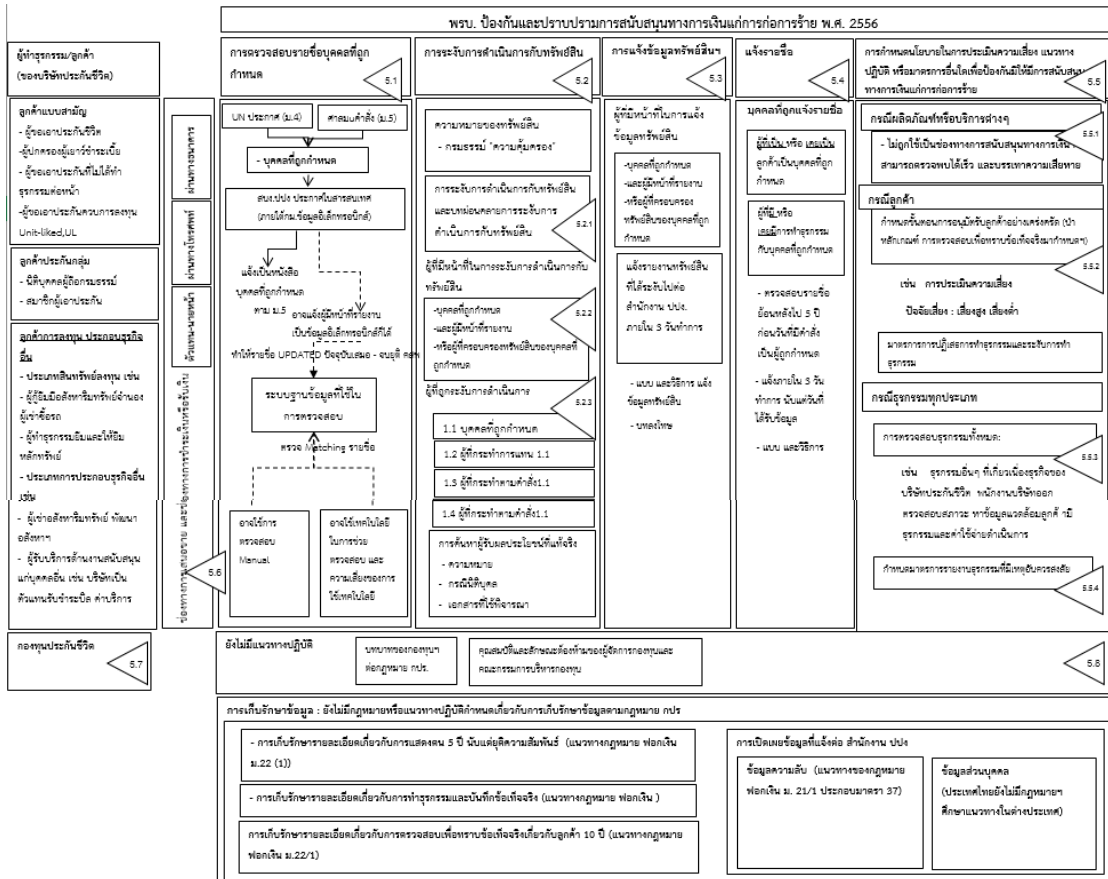
โดยหน่วยงานกำกับดูแลทำการออกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้กับสถาบันทางการเงินและภาคธุรกิจในการนำไปปรับใช้ให้มีทิศทางที่สอดคล้องกันและสามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น ในเรื่องกระบวนการตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง คู่มือปฏิบัติยกตัวอย่างและประเภทเอกสารที่ใช้ในการพิจารณา ทำให้ผู้ที่นำเอาไปปฏิบัติตามเข้าใจได้ง่าย

บทที่ 5

บทวิเคราะห์การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต

วัตถุประสงค์และลักษณะกระบวนการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่กฎหมายกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานปฏิบัติตาม บริษัทประกันชีวิตต้องเข้าใจถึงภาพรวมความสัมพันธ์ของมาตรการฟอกเงินและมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ประเทศไทยไม่มีกฎหมายการก่อการร้ายเป็นการเฉพาะ แต่กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย รวมถึงผู้ใช้ ตัวการ ผู้สนับสนุน ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และให้ความผิดฐานการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานหนึ่งในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต่อมาภายหลังที่ไทยอนุวัติการตามอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินการก่อการร้าย จึงกำหนดความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กล่าวคือ ประเทศไทยไม่มีการบัญญัติแยกเป็นกฎหมายการก่อการร้ายเป็นกฎหมายเฉพาะจากประมวลกฎหมายอาญา แต่ต่อมาบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแยกออกมาเป็นกฎหมายเฉพาะ โดยทั้งสองฐานความผิดต่างบัญญัติให้เป็นมูลฐานความผิดหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันของกฎหมายหลายฉบับ อีกทั้งกรณีศึกษาภาคธุรกิจประกันชีวิตซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ยิ่งทำให้การวิเคราะห์มาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจึงต้องวิเคราะห์และศึกษาแนวทางแก้ไขจากกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง แนวทางปฏิบัติ คู่มือที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแนวทางในต่างประเทศ ดังนั้น การศึกษาแนวทางเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยในธุรกิจประกันชีวิต จึงต้องพิจารณาลักษณะธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต หน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อบริษัทประกันชีวิตจะสามารถกำหนดนโยบายการประเมินความเสี่ยงให้มีทิศทางที่เชื่อมโยงและเกี่ยวพันกัน ผู้วิจัยจัดทำแผนภาพด้านล่างขึ้นเองเพื่อสรุปภาพรวมของการวิเคราะห์ที่ในบทนี้ และดูเพิ่มเติมในภาคผนวก

รูป 18 ภาพรวมของแนวทางการวิเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

5.1 แนวทางในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ประเทศไทยกำหนดบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ากำหนดให้มีการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดกับรายชื่อลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรม ดังนั้นบริษัทประกันชีวิตต้องนำรายชื่อของผู้ที่ทำธุรกรรมและลูกค้าตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เพราะบริษัทประกันชีวิตถูกห้ามทำธุรกรรมหรือดำเนินการใดๆกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ตามนัยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จากการศึกษาปัญหาที่พบ คือ สำนักงาน ปง แจ้งรายชื่อเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการประกาศแจ้งในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกรณีมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความสับสนว่าบริษัทประกันชีวิตควรจะใช้ข้อมูลจากประกาศรายชื่อในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือตามฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึงพิจารณาดังต่อไปนี้

บริษัทประกันชีวิตรับทราบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากของสำนักงาน ปง
แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1.ระยะก่อนที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2558

บัญญัติให้สำนักงาน ปง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งรายชื่อให้

1. ผู้มีหน้าที่รายงาน ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง บริษัทประกันชีวิต และ
2. บุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
3. บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

โดยวิธีการแจ้งการกำหนดรายชื่อนั้น มี 2 วิธี⁴³⁴ ได้แก่ วิธีการที่หนึ่ง การแจ้ง
รายชื่อด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแจ้งกับสถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามบทนิยาม
และ วิธีที่สอง แจ้งเป็นหนังสือ ซึ่งแจ้งกับบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดและ
บุคคลที่ถูกกำหนด

ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงาน จึงกำหนดอาศัยการประกาศ
รายชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์และถือเป็นการแจ้งรายชื่อ ซึ่งพิจารณาตามแนวทางในข้อหาหรือของ
สำนักงาน ปง ต่อ กรมที่ดิน เลขที่ ปง 003.3/ 421 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2556 ให้ดำเนินการระงับ
พื้นที่ที่ได้รับแจ้งจากรายชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่
การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ประกอบกับข้อ 4 (1) ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงินว่าด้วยประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6
(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 กำหนดให้สำนักงาน ปง. แจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแก่ผู้ที่มีหน้าที่
รายงาน โดยวิธีการแจ้งเป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ นั้น
ก็เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์พ.ศ. 2544 ซึ่งต้องมีทั้ง “ผู้ส่ง
ข้อมูล” และ “ผู้รับข้อมูล” ตามกฎหมายดังกล่าว”

⁴³⁴ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อ
บุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3)พ.ศ. 2556

ดังนั้น วิธีการแจ้งรายชื่อโดยเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์⁴³⁵ บริษัทประกันชีวิตจึงต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1. เมื่อสำนักงาน ปปง. ซึ่งเป็นผู้ส่งข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีใด จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของสำนักงาน ปปง. ทั้งนี้ในระหว่างสำนักงาน ปปง. และบริษัทประกันซึ่งเป็นผู้รับข้อมูลจะถือว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ปปง. หากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งโดยบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนสำนักงาน ปปง. เกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือ ระบบข้อมูล⁴³⁶ ที่สำนักงาน ปปง. หรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนสำนักงาน ปปง. ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ⁴³⁷

2. บริษัทประกันชีวิตจะถือว่ารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของ สำนักงาน ปปง. และจะดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ถ้า

ก. บริษัทประกันชีวิตได้ตรวจสอบโดยสมควรตามวิธีการที่ได้ตกลงกับสำนักงาน ปปง. ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของสำนักงาน ปปง. หรือ

ข. ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่บริษัทประกันชีวิตได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่สำนักงาน ปปง. ใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของสำนักงาน ปปง. ซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับสำนักงาน ปปง. หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนสำนักงาน ปปง.

เว้นแต่ว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะไม่ได้เป็นของ สำนักงาน ปปง. หากในขณะนั้นบริษัทประกันชีวิตได้รับแจ้งจาก สำนักงาน ปปง. ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่บริษัทประกันชีวิตได้รับนั้นมีใช่ของสำนักงาน ปปง. และในขณะเดียวกันบริษัทประกันชีวิตมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งนั้น หรือ กรณีบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่สำนักงาน ปปง. ใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของสำนักงาน ปปง. เมื่อสำนักงาน ปปง. ได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่ใช่ของสำนักงาน ปปง. หากบริษัทประกันชีวิตได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว⁴³⁸

⁴³⁵ “ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

⁴³⁶ “ระบบข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการประมวลผลด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับ สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

⁴³⁷ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

⁴³⁸ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

3. บริษัทประกันชีวิตมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งข้อมูลและสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เว้นแต่บริษัทประกันชีวิตได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการส่ง หากบริษัทประกันชีวิตได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว⁴³⁹

4. บริษัทประกันชีวิตมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดเป็นข้อมูลที่แตกต่างกัน และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ละชุดนั้นได้⁴⁴⁰

5. การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้มีการส่ง เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของ สำนักงาน ปปง. และการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะถือว่า มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เข้าสู่ระบบข้อมูลของบริษัทประกันชีวิต⁴⁴¹

กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตต้องได้รับการแจ้งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์และถือว่าบริษัทประกันชีวิตรับทราบการแจ้งเมื่อข้อมูลได้มาถึงสำนักงานใหญ่แล้ว และมีหน้าที่ตรวจสอบภายใน 3 วันทำการ ในการแจ้งรายการทรัพย์สิน

ดังนั้น ก่อนที่การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ในการแจ้งประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด จึงเกิดปัญหากรณีการทำหนังสือแจ้งต่อบุคคลที่ถูกกำหนด กรณีบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 ซึ่งอาจจะไม่ได้อยู่ในประเทศไทย และอาจจะเป็นคนต่างด้าว ทำให้ไม่พบตัว ไม่พบหลักแหล่ง จึงทำให้สำนักงาน ปปง ไม่สามารถแจ้งรายชื่อของตนว่าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 ให้ทราบได้ จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ อีกทั้งเกิดปัญหา เช่น สำนักงาน ปปง แจ้งรายชื่อเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการประกาศแจ้งในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความสับสนว่าบริษัทประกันชีวิตควรจะใช้ข้อมูลจากประกาศรายชื่อในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือตามฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือกรณี สำนักงาน ปปง แจ้งรายชื่อเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นภาษาต่างประเทศอื่นนอกจากภาษาอังกฤษ ในขณะที่ฐานข้อมูลของบริษัทประกันชีวิตบางบริษัทประกันชีวิตไม่ได้รองรับภาษาอื่น จึงอาจทำให้ตรวจสอบรายชื่อไม่พบ ส่วนกรณีผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ทางสำนักงาน ปปง ต้องทำหนังสือแจ้งรายชื่อเท่านั้น ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอย่างน้อย 1 วันทำการ จึงทำให้การแจ้งรายชื่ออาจล่าช้าได้ และนอกจากนั้นสำนักงาน ปปง จำต้องรู้จักตัวของบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินจึงจะส่งข้อมูลเพื่อแจ้งรายชื่อได้

⁴³⁹ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

⁴⁴⁰ มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

⁴⁴¹ มาตรา 22 และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

2. ระยะเวลาหลังการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2558

ประเทศไทยบัญญัติแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในปี พ.ศ. 2558 แก้ไขกฎหมายใน มาตรา 6 วรรคหนึ่ง เมื่อสำนักงาน ปปง ได้รับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 แล้ว พบว่าไม่ขัดต่อกฎหมายภายในของไทย สำนักงาน ปปง รวบรวมรายชื่อและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 และประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งหมด และแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดเฉพาะผู้ที่อยู่ใน Thailand List ตามมาตรา 5 ทราบ ซึ่งวิธีการและหลักการให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ ปปง ตามมาตรา 6 วรรคสาม⁴⁴² และยังให้อำนาจคณะกรรมการ ปปง ในการออกกฎ คำสั่ง ระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์ และการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีการเสนอแก้ไขระเบียบ โดยร่างระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 6 วรรคหนึ่งที่แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยมีเนื้อหาที่กำหนดแนวทางการแจ้งข้อมูลทางหนังสือของบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 และการแจ้งในระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปปง และอนุญาตให้สำนักงาน ปปง ส่งรายชื่อเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยอยู่ภายใต้กฎหมายข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

ในประเทศอังกฤษ มีการกำหนดวิธีการแจ้งข้อมูลการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดภายในประเทศเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็น Interim designated ซึ่งมีระยะเวลาการมีผล ซึ่งกระทรวงการคลังจะทำการพิจารณาและกำหนดรายชื่อบุคคลเป็น Final designated เมื่อเข้าเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด อย่างไรก็ตามในการแจ้งการกำหนดรายชื่อบุคคล ประเทศอังกฤษมีมาตรการแจ้งให้เป็นสาธารณะเว้นแต่มีเงื่อนไขที่อยู่ในข่ายข้อมูลความลับ เช่น อายุของผู้ที่ทำการแจ้งเป็นสาธารณะต่ำกว่า 18 ปี หรือเป็นกรณีเรื่องการรักษาผลประโยชน์ความมั่นคงของประเทศ หรือกรณีการปกป้องหรือตรวจสอบอาชญากรรมที่รุนแรง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ซึ่งเป็นบทผ่อนคลายของการแจ้งรายชื่อบุคคลเป็นสาธารณะและหากเงื่อนไขสิ้นสุดลงก็จำเป็นต้องใช้มาตรการประกาศรายชื่อบุคคลต่อสาธารณะต่อไป ขณะที่ในประเทศแคนาดามีการประกาศแจ้งรายชื่อบุคคลไว้เป็นสาธารณะใน Canada Gazette

⁴⁴² เนื่องจากในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ออกมาในมาตรา 6 วรรคสาม ยังไม่มีประกาศยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ยังคงใช้บังคับไปจนกว่าจะมีการแก้ไข หรือได้ยกเลิกไป

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ที่ออกตามมาตรา 6 วรรคสอง ก่อนที่มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ใน พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้มีการส่งเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น และถือว่าบริษัทประกันชีวิตได้รับรายชื่อผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์และไปถึงยังสำนักงานใหญ่ตามการตอบข้อหารือของสำนักงานที่ดิน และข้อมูลที่ได้รับต้องถือตามข้อมูลต้นทางเพื่อส่งไปยังผู้รับข้อมูลปลายทางตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันมีร่างระเบียบคณะกรรมการ ปง. ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติว่า สำนักงาน ปง. สามารถส่งข้อมูลรายชื่อเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้ที่มีหน้าที่รายงานได้ ดูเพิ่มในภาคผนวก ดังนั้น หากเป็นการใช้วิธีการส่งข้อมูลแจ้งทางอิเล็กทรอนิกส์ผู้วิจัยเห็นว่ายังสามารถนำแนวทางการตอบข้อหารือเรื่องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้บังคับได้อยู่

เมื่อสำนักงาน ปง. ใช้วิธีการแจ้งรายชื่อผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ปง. บริษัทประกันชีวิตจำเป็นต้องจัดทำกระบวนการรับเอารายชื่อโดยเชื่อมโยงข้อมูลรายชื่อที่หน่วยงานราชการประกาศกำหนดไว้ในสารสนเทศเพื่อเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของลูกค้าของบริษัทประกันชีวิตตน ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบแม้สำนักงาน ปง. มิได้บังคับโดยกำหนดเป็นกฎหมายหรือกฎหมายลำดับรองถึงการรับเอารายชื่อ หรือระยะเวลาเท่าใด เมื่อมีรายชื่อใหม่มาต้องทำข้อมูลให้ทันสมัยทันทีหรือไม่ ดังนั้น ในการรับข้อมูลรายชื่อ วิธีการได้ข้อมูลมาจากกระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปง. ขึ้นอยู่กับการบริหารความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิต แต่บริษัทประกันชีวิตจะต้องทำให้เกิดประสิทธิผลว่าข้อมูลที่นำมาตรวจนั้นทันสมัย อย่างไรก็ตามบริษัทประกันชีวิตยังต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อม ศักยภาพ เงินทุน ความจำเป็นธุรกิจแต่ละแห่ง และข้อจำกัดของระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันบริษัทประกันชีวิตที่นำเทคโนโลยีมาช่วยตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือ CDD Gateway บริษัทประกันชีวิตต้องคำนึงถึงการจัดจ้างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี การตั้งค่าคำสั่งในการตรวจสอบหรือ ตรวจสอบกรองเพื่อจับคู่รายชื่อลูกค้ากับบุคคลที่ถูกกำหนด และการบำรุงรักษาประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบรายชื่อให้ทันสมัย และปรับปรุงฐานข้อมูล เช่น ข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง รวมถึงระบบฐานข้อมูลของลูกค้าให้ทันสมัย และควรมีมาตรการบรรเทาความเสี่ยงกรณีระบบตรวจสอบรายชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ขัดข้อง เช่น กำหนดแผนรองรับหรือจำลองเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยประเมินจุดควบคุมและหาแนวทางป้องกันไว้ล่วงหน้า กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตต้องออกนโยบายเพื่อดำเนินการบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีในการช่วยดำเนินการ กรณีหากตรวจไม่พบหรือไม่ได้รับข้อมูลทาง

อิเล็กทรอนิกส์ไม่ครบถ้วน⁴⁴³ ไม่สามารถให้บริการช่องทางการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (Gateway Infrastructure) ได้เนื่องจากระบบขัดข้อง หรือระบบมีข้อผิดพลาด หรือเกิดเหตุขัดข้องอื่นใดในการให้บริการอันเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ หรือตรวจสอบปรากฏว่าข้อมูลเกิดล่าช้า ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง เกิดจากระบบ Gateway อย่างสิ้นเชิง โดยปราศจากความประมาทเลินเล่อ กรณีเช่นนี้ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบจากการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่า มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล⁴⁴⁴ ดังนั้น เมื่อความล่าช้า หรือมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนที่จะรับข้อมูลเข้ามาตรวจสอบและความล่าช้าหรือมีข้อผิดพลาดนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ที่มีหน้าที่รายงานที่ผู้รับข้อมูล ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับความประมาทเลินเล่อในการรับข้อมูลแล้ว กรณีจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

5.2 แนวทางในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ภายหลังที่มีการแก้ไขกฎหมายโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง กำหนดให้สำนักงาน ป.ง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนด ตามมาตรา 5 ซึ่งเป็นบุคคลที่ประเทศไทยกำหนดโดยคำสั่งศาลให้ทราบถึงข้อมูลรายชื่อ และกำหนดให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยไม่ชักช้า จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินในธุรกิจประกันชีวิตยังมีความหมายไม่ชัดเจน เพราะการระงับการดำเนินการ หมายความว่า การห้ามเปลี่ยนสภาพใช้ประโยชน์หรือห้ามกระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สินอันจะส่งผลเปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ทำเล ที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สิน เมื่อพิจารณาประกอบสัญญาประกัน

⁴⁴³ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, หนังสือตอบข้อหารือ ธนาคารชิตีแบงก์ เลขที่ ปง 003.3/ 674 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2556

⁴⁴⁴ มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่า มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล หากผู้รับข้อมูลได้กำหนดระบบข้อมูลที่เหมาะสมจะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ โดยเฉพาะ ให้ถือว่า การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลได้กำหนดไว้แล้ว แต่ถ้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ส่งไปยังระบบข้อมูล อื่นของผู้รับข้อมูลซึ่งมีระบบข้อมูลที่กำหนดไว้ให้ถือว่า การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผล นับแต่เวลาที่ได้เรียกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบข้อมูลนั้น

ชีวิตมีผลบังคับตามแนวทางปฏิบัติหรือธรรมเนียมทางการค้ำนั้นพบว่าสัญญาประกันชีวิตสามารถเปลี่ยนสถานะกรมธรรม์ในระหว่างสัญญาได้ เช่น APL (Automatic Premium Loan)⁴⁴⁵ หมายถึงเมื่อถึงกำหนดสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันจะนำมูลค่าเวนคืนมาชำระเบี้ยประกันโดยอัตโนมัติในลักษณะการกู้ยืม เมื่อเงินค่าเวนคืนไม่เพียงพอชำระเบี้ยตามงวดเดิม จะเปลี่ยนเป็นชำระราย 3 เดือน และเมื่อไม่เพียงพอชำระราย 3 เดือน จะเปลี่ยนเป็น ETI หรือเรียกว่า การแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลาโดยอัตโนมัติ หรือ RPU หรือเรียกว่า ใช้เงินสำเร็จ ดังนั้น หากมีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินกรณีผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดในแบบประกันที่สามารถมี APL และบริษัทประกันชีวิตก็ถูกบังคับตามมาตรา 16 ห้ามดำเนินการใดๆ โดยรู้ว่าเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่ถูกกำหนด เมื่อบริษัทประกันชีวิตไม่รับเงินเบี้ยประกันชีวิตจากบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตจะสามารถทำให้กรมธรรม์นั้นเปลี่ยนสถานะให้เป็นการกู้ยืม (APL) และมีการนำมูลค่าเงินสดมาชำระเบี้ยประกันได้หรือไม่ หรือบริษัทประกันชีวิตจะต้องทำให้กรมธรรม์สิ้นสุดผลบังคับไป หรือเป็นการหยุดสถานะต่างๆไว้ตราบที่อยู่ในระหว่างการระงับการดำเนินการ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาดังต่อไปนี้

นิยามการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ประเทศไทยบัญญัตินิยามคำว่า ทรัพย์สิน ไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ไปในทางความหมายอย่างกว้าง⁴⁴⁶ และนิยามของ การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน⁴⁴⁷ ที่มีลักษณะห้ามกระทำการใดๆ ในลักษณะที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อจำนวน ปริมาณ ทำเล ที่ตั้ง ลักษณะของทรัพย์สิน

ขณะที่ คำจำกัดความของการ Freeze ตามข้อแนะนำข้อ 6 และข้อ 7 ของ FATF⁴⁴⁸ คือ ห้ามโอน ห้ามเปลี่ยนแปลง ห้ามถอน ห้ามเคลื่อนย้าย ในเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆที่เป็นเจ้าของหรือ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁴⁵แบบมาตรฐาน ข้อ 18 แห่งคำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2546 เรื่อง การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญฉบับมาตรฐาน (Standard Provision) ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546

⁴⁴⁶ “ทรัพย์สิน” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุที่ไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้รวมทั้งดอกผลของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุดังกล่าว เอกสารทางกฎหมาย หรือตราสารในรูปแบบใด ๆ ทั้งที่ปรากฏในสื่ออื่นใด กระดาษ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิเรียกร้อง หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สินนั้น

⁴⁴⁷ “ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน” หมายความว่า การห้ามโอน ขาย ยักย้าย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินหรือเปลี่ยนสภาพใช้ประโยชน์หรือกระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สินอันจะส่งผลเปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ทำเลที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สินนั้น

⁴⁴⁸ Term Freeze : Definitions For the purposes of Recommendations 6 and 7 on the implementation of targeted financial sanctions, the term freeze means to prohibit the transfer,

ควบคุมโดยบุคคลที่ถูกกำหนดหรือองค์กร ในระหว่างการผลิตบังคับ บนพื้นฐานของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงโดยหน่วยงานราชการ หรือ โดยศาล

นอกจากนั้นแนวทางในการตีความของ คณะกรรมการว่าด้วยการกำหนดโทษ กลุ่มอัลไคดะห์ เรื่อง Assets Freeze: Explanation of Terms: Approved by the Al-Qaida Sanctions Committee on 24 February 2015 ให้ดำเนินการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน⁴⁴⁹ มีดังนี้

1. ทรัพย์สินทุกชนิด (All asset)⁴⁵⁰ ซึ่งเป็นเจ้าของหรืออยู่ในการควบคุมของ บุคคล กลุ่มคณะ กิจการ องค์กร ซึ่งถูกขึ้นบัญชี และใช้บังคับกับเงินทุน (Fund)ซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่บุคคล คณะกลุ่ม กิจการ องค์กรนั้นเป็นเจ้าของ หรือควบคุม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม หรือเงินซึ่งเป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยบุคคลซึ่งการทำการแทนหรือตามคำสั่ง (Persons acting on their behalf or at their direction)ของผู้นั้นที่ขึ้นบัญชี โดยบุคคลหรือรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบการกำกับดูแลทรัพย์สินที่ถูกระงับอย่างสมเหตุสมผลต่อการจัดการในทางซึ่งไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมลงที่ไม่เหมาะสม โดยไม่ขัดแย้งกับเจตนาโดยรวม (Overall intention) เพื่อที่จะปฏิเสธ บุคคล กลุ่ม กิจการ และ องค์กรที่มีในบัญชีรายชื่อในทรัพย์สินทางการเงินที่จะสนับสนุนการก่อการร้าย⁴⁵¹

conversion, disposition or movement of any funds or other assets that are owned or controlled by designated persons or entities on the basis of, and for the duration of the validity of, an action initiated by the United Nations Security Council or in accordance with applicable Security Council resolutions by a competent authority or a court.

⁴⁴⁹ Freeze without delay the funds and other financial assets or economic resources of these individuals, groups, undertakings and entities, including funds derived from property owned or controlled directly or indirectly, by them or by persons acting on their behalf or at their direction, and ensure that neither these nor any other funds, financial assets or economic resources are made available, directly or indirectly for such persons' benefit, or by their nationals or by persons within their territory.

⁴⁵⁰ The assets freeze applies to all assets owned or controlled by listed individuals, groups, undertakings and entities. It also applies to the funds that derive from property that they own or control, directly or indirectly, or that are owned or controlled by persons acting on their behalf or at their direction.

⁴⁵¹ The term "freeze" does not mean confiscation or transfer of ownership. Whatever person or State body is responsible for regulating frozen assets should make reasonable efforts to do so in a manner that does not result in their undue deterioration, provided that this does not

2. กรณีมีทรัพย์สินร่วมกันหรือใช้ร่วมกันกับผู้ที่ไม่อยู่ในบัญชี⁴⁵² หากสามารถจำแนกแยกผลประโยชน์ได้ เช่น กรณี เจ้าของร่วม หรือ ลูกจ้าง ให้ระงับเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ ถ้ากรณีทรัพย์สินไม่สามารถแบ่งได้ให้ระงับการดำเนินการของทรัพย์สินทั้งหมด ขณะที่ในธุรกิจประกันชีวิต ประเภทของทรัพย์สินในธุรกิจด้านการประกันชีวิต ได้แก่

- ก. เงินเบี้ยประกันที่รับชำระมา ซึ่งเป็นเงินที่มีราคาและถือเอาได้
- ข. เงินจ่ายออกตามสัญญาประกันชีวิต หรือเงินคืนเบี้ย เงินปันผล เงินงวด เงินกู้ตามสิทธิกรมธรรม์ ซึ่งเป็นเงินที่มีราคาและถือเอาได้
- ค. กรมธรรม์ที่ให้ความคุ้มครองตามสัญญาประกันชีวิต ซึ่งเป็นตราสารสิทธิอย่างหนึ่ง กล่าวคือ คำนิยามของ “ทรัพย์สิน” ในการประกันชีวิต คือความคุ้มครองตามกรมธรรม์ รวมถึงเบี้ยและผลประโยชน์ จึงไม่มีประเด็นปัญหาในทางกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน เช่นกรณี APL นั้น เมื่อพิจารณาจาก แนวทางตอบข้อหารือของสำนักงาน ปง แก่ บริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด ตามเลขที่เอกสาร ปง 0003.3/ 672 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2556

กรณี สถานะกรมธรรม์ประกันชีวิตและผลการบังคับของกรมธรรม์ของผู้เอาประกันชีวิตเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดจะสิ้นผลบังคับหรือไม่

“ผู้เอาประกันชีวิตเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด กรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้เอาประกันชีวิต ยังคงมีผลบังคับอยู่เช่นเดิมเพียงแต่บริษัทฯ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รายงานต้องระงับการจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันชีวิตตามนัยข้อ 6 (1) ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ประกอบนิยามคำว่า “ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน”

conflict with the overall intention behind the freezing action - to deny listed individuals, groups, undertakings and entities the financial means to support terrorism

⁴⁵² In cases where a listed party owns or controls funds or other financial assets or economic resources in which unlisted persons also have a segregable interest, for example as joint-owners or employees, the freeze is directed against that share of the asset owned or controlled by the listed party. In such cases, Member States should ensure that the listed party is not able to exercise its interest in the asset directly or indirectly, including by issuing instructions regarding any benefit, financial or otherwise, that may accrue from the asset. If an asset is owned or controlled by a listed party and an unlisted party and the interest owned or controlled by the unlisted party cannot be segregated, the entire asset should be subject to the freeze

ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ไว้จนกว่าจะมีการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 หรือเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องตามกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แล้ว แล้วแต่กรณี”

กล่าวคือ สำนักงาน ปปง พิจารณา การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินกรณีของกรรมธรรม์ประกันชีวิตในลักษณะการยังคงมีผลบังคับไปตามสัญญา และให้สถานะกรรมธรรม์ยังคงมีผลบังคับอยู่ และในระหว่างที่บริษัทประกันชีวิตยังอยู่ในระหว่างรอคำสั่งจากสำนักงาน ปปง. เกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดอยู่ บริษัทประกันชีวิตจะไม่สามารถเวนคืนกรรมธรรม์ประกันชีวิตโดยให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยทราบรายชื่อและถูกประกาศเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด จากความเห็นของสำนักงาน ปปง ที่กล่าวว่า

“นับแต่วันที่ได้ทราบข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดบริษัทฯ จึงไม่สามารถเวนคืนกรรมธรรม์ประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ เว้นแต่ จะได้มีการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 หรือเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องตามกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา 9 หรือ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แล้ว แล้วแต่กรณี อนึ่ง การฝ่าฝืนการดำเนินการในส่วนนี้อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ตามนัยของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติฯ เดียวกันนั้น”

ดังนั้น จากแนวทางการตอบข้อหารือ พบว่า เมื่อบริษัทประกันชีวิตได้ทราบข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้กรรมธรรม์ยังคงมีผลบังคับอยู่แต่จะไม่สามารถเวนคืนกรรมธรรม์ใดๆได้ จนกว่าจะสิ้นสุดการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่ข้อหารือดังกล่าวยังไม่ให้ความชัดเจนถึงกรณีการไม่รับชำระเบี้ยประกันจากบุคคลที่ถูกกำหนด และทำให้กรรมธรรม์แบบประกันที่มี APL ซึ่งผู้เอาประกันไม่จำเป็นต้องแสดงเจตนา เมื่อกรรมธรรม์ซึ่งมีผลบังคับอยู่ตามแนวทางของสำนักงาน ปปง กรรมธรรม์จะนำมูลค่าเงินสดที่มีเสมือนมาคำนวณ และทำให้มูลค่าเงินสดของกรรมธรรม์จะค่อยๆลดมูลค่าลงตามระยะเวลาจนจากบุคคลที่ถูกกำหนดจนกระทั่งไม่มีมูลค่าเงินสด ย่อมทำให้ทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดลดมูลค่าลงจนหมด จึงเป็นผลเสียต่อผู้เอาประกันชีวิต และอาจจะขัดต่อคำนิยามของคำว่า “การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน” ได้

อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ปปง ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เว้นแต่สามารถดำเนินการใดๆ ตามคำสั่งได้สั่งอนุญาตโดยอาศัยมาตรา 10(4) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับบทผ่อนคลายในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

“(ก) ตามมาตรา 10 (4) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดว่า บุคคลอื่นนอกจากบุคคลที่ถูกกำหนดอาจยื่นคำ

ร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ ดังนั้น หากผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต้องการใช้สิทธิตามกรมธรรม์ เช่น การขอเวนคืนกรมธรรม์ การขอรับกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ การขอกู้ยืมเงินตามกรมธรรม์ หรือการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ บริษัทฯ อาจใช้ช่องทางตามมาตรา 10 (4) เพื่อดำเนินการในส่วนนี้ได้”

ดังนั้น เพื่อให้เกิดแนวทางและความชัดเจน สำนักงาน ปปง ควรกำหนดคู่มือเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ควรอธิบายลักษณะของทรัพย์สินให้ชัดเจน เพราะตามนิยามของทรัพย์สินที่จะถูกระงับการดำเนินการถูกกำหนดไว้กว้าง โดยเฉพาะ “วัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคา...หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สิน” ซึ่งในธุรกิจประกันชีวิต กรณีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการให้กู้ยืมเงินอัตโนมัติหรือ APL ในระหว่างสัญญาตามแบบประกันชีวิตปกติถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประโยชน์ในทรัพย์สินหรือไม่ ถ้าเป็นกรณีตามบทนิยามที่ต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน แล้วแนวทางที่บริษัทประกันชีวิตสามารถดำเนินการได้ ผู้วิจัยเห็นว่าอาจนำไปสู่การพิจารณาเรื่อง บทผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ในการขออนุญาตกับทรัพย์สินที่ถูกระงับ จึงยังไม่สามารถใช้เงื่อนไขกรมธรรม์ APL ได้ ซึ่งผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาเรื่องบทผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินซึ่งอยู่ในหัวข้อ 5.2.1

5.2.1 ปัญหาบทผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

จากการศึกษาปัญหาที่พบ ได้แก่ หากจะดำเนินการใดๆ จำต้องทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลแพ่ง เกิดปัญหาความไม่สะดวกแก่ภาคธุรกิจประกันชีวิต หากมีธุรกรรมมูลค่าต่ำ ความเสี่ยงต่ำ และไม่ได้มีวัตถุประสงค์หรือมีส่วนที่จะนำไปใช้ในการสนับสนุนแก่ผู้ก่อการร้าย จะทำให้การนำคดีไปร้องขอต่อศาลเพื่อให้การอนุญาตจึงเกิดภาระแก่ศาลมากขึ้น และศาลก็ไม่ได้มีความชำนาญเฉพาะทาง ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกกำหนดศาลมีแหล่งข้อมูลไม่เท่ากับสำนักงาน ปปง ซึ่งเป็นหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน ที่มีหน้าที่รับข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล มีเทคนิค มีผู้รับการฝึกอบรมเฉพาะทาง และยังมี การแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานราชการ สถาบันการเงิน และหน่วยข่าวกรองในต่างประเทศ จึงทำให้ที่มีลักษณะความชำนาญมากกว่า และในกรณีมีหลายบริษัทประกันชีวิตเอาประกันรายเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยาก แต่ละบริษัทประกันชีวิตต้องยื่นคำร้องขอศาลให้อนุญาตจ่ายเงินหรือขอดำเนินการใดๆ หรือกรณีขอดำเนินการ APL และต้องนำสืบให้ศาลเห็นสมควร จึงแสดงให้เห็นว่าการที่บริษัทประกันชีวิตไปศาลก่อให้เกิดความไม่สะดวกและเป็นอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายระยะเวลา ดังนั้นในการพิจารณาบทผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน จึงศึกษาแนวทางทางข้อยกเว้นตามกฎหมายไทย แนวทางข้อยกเว้นตามกฎหมายต่างประเทศ และแนวทางข้อยกเว้นตามหลักสากล ดังนี้

1. แนวทางข้อยกเว้นของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายไทย

กรณีที่ 1 กรณีผู้เอาประกันเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตาม มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 (UN Sanction List)

ปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติข้อยกเว้นให้กระทำได้ที่ บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่ในระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและแจ้งข้อมูลทรัพย์สินและแจ้งรายชื่อต่อ สำนักงาน ปง.ทราบ

กรณีที่ 2 ผู้เอาประกันเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 หรือ (Thailand List)

บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 สามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณา

- (1) ขอให้ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- (2) ขอให้เพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน
- (3) ขอให้มีความสั่งอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

กล่าวคือ การยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง(มาตรา9)⁴⁵³เพื่อพิจารณาขอให้มีความสั่งอนุญาตดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สิน โดยกำหนดช่องทางเฉพาะบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 (Thailand List) หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ได้แก่ ทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือทรัพย์สินของผู้กระทำการแทนหรือตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด

⁴⁵³ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 อันเนื่องมาจากการกำหนดการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้(1) ขอให้ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

(2) ขอให้เพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(3) ขอให้มีความสั่งอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

กรณีมีความสั่งอนุญาตตาม (3) ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยก็ได้ และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการอนุญาตดังกล่าวอาจเป็นช่องทางให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายศาลจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมหรือจะเพิกถอนการอนุญาตนั้นเสียก็ได้

กรณีที่ 3 กรณีบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 มาตรา 5 หรือบุคคลตามมาตรา 6 โดยบริษัทประกันชีวิต อาจอาศัยช่องทางดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(2) เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผล และเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6

(3) เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

(4) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5

กรณีมีคำสั่งอนุญาตถ้าต้องมีการชำระหนี้หรือโอนเงินเข้าหรือออกจากบัญชีของผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก็ได้

กล่าวคือ การยื่นคำร้องต่อศาล(มาตรา10)⁴⁵⁴ โดยเปิดช่องให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 สามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้โดยต้องมีความเกี่ยวพันในการชำระหนี้ที่ต้องถึงกำหนดชำระซึ่งมีความผูกพันและเกิดขึ้นก่อนถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

⁴⁵⁴ มาตรา 10 บุคคลอื่นนอกจากบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(2) เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6

(3) เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

(4) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5

กรณีมีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ถ้าต้องมีการชำระหนี้หรือโอนเงินเข้าหรือออกจากบัญชีของผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก็ได้

หรือชำระดอกเบี้ย หรือดอกผลที่โอนเข้าสู่บัญชีที่ถูกระงับการดำเนินการกระทำได้โดยมีความจำเป็น เมื่อมีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและสามารถใช้ช่องทางในการยื่นคำร้องต่อศาล หรือเป็นกรณีการขออนุญาตดำเนินการใดๆต่อการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ดังนั้น ปัจจุบันสิทธิในการยื่นขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยให้สิทธิแก่ บุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็น Thailand List ตามมาตรา 5 และผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการ โดยขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หรือดำเนินการกับทรัพย์สิน โดยไม่ได้ขออนุญาตให้บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 ร้องขอ และสิทธิแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในลักษณะการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด หรือดอกเบี้ย ดอกผลที่จะโอนไปยังบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามมาตรา 10 ซึ่งอาจเป็นช่องทางของบริษัท ประกันชีวิตในการยื่นขอดำเนินการกับกรมธรรม์หรือการจ่ายเงินแก่บุคคลที่ถูกกำหนด

2. แนวทางของข้อยกเว้นของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายต่างประเทศ

แนวทางในประเทศอังกฤษ บัญญัติไว้ใน Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010(TAFA) เพื่อห้ามดำเนินความสัมพันธ์ กับ Domestic Designated Person โดยแบ่งประเภทตามชนิดของทรัพย์สินในการห้ามดำเนินการกับทรัพย์สิน และกำหนดข้อยกเว้น (Exceptions)ที่ใช้กับทรัพย์สินถูกห้ามทำธุรกรรม เช่น กำหนดเพื่อรับรองสิทธิความเป็นมนุษย์ไว้ในกฎหมาย และกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจให้คำอนุญาต (Licenses)ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการได้

การยกเว้น (Exceptions) มาตรา 16 ในTAFA มีดังนี้

เนื่องจากประเทศอังกฤษแบ่งลักษณะความผิดในการห้ามดำเนินความสัมพันธ์กับบุคคลที่ถูกกำหนดตามลักษณะของทรัพย์สิน ตามมาตรา 11 ถึง 15 แห่ง TAFA ข้อยกเว้นจึงอาศัยประเภทของทรัพย์สิน ซึ่งประเทศอังกฤษให้ความหมายของการ Freeze account ว่า บัญชีที่สถาบันทางการเงินได้ถือหรือควบคุม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมโดยบุคคลที่ถูกกำหนด⁴⁵⁵ ข้อยกเว้นมีดังนี้

1. เมื่อสถาบันการเงินได้ให้ ดอกเบี้ย หรือ กำไรอื่น อันเนื่องมาจากการมีบัญชีอยู่ หรือ
2. กรณีสถาบันการเงินสามารถจ่ายเงินเมื่อถึงกำหนดภายใต้สัญญา ข้อตกลง หรือ ตามหน้าที่ ซึ่งสิ้นสุดหรือเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีจะกลายเป็นบัญชีที่ถูกระงับ ทั้งนี้การจ่ายเมื่อถึงกำหนดชำระ ซึ่งสิ้นสุดหรือเกิดขึ้นก่อนบัญชีจะกลายเป็นบัญชีที่ถูกระงับ และ การได้เงินหรือใช้บริ

⁴⁵⁵ In this section “Frozen Account” means and account with a relevant institution which I held or controlled (Directly or indirectly) by a designated person.

การทางการเงินต่อ หรือ เพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบโดยไม่ชักช้า

3. กรณีเป็นการให้บริการทางการเงินแก่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่ถูกกำหนด เมื่อสถาบันการเงินรับเงินโอนมาจากบัญชีที่ถูกระงับ ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบโดยไม่ชักช้า

4. กรณีเป็น ผลประโยชน์ภายใต้ หรือ โดยอาศัยอำนาจของการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยทางสังคม โดยไม่คำนึงถึงชื่อหรือลักษณะของผลประโยชน์และจะทำเพื่อคนที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะการชำระเงินจะทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม

นอกจากนี้แล้ว กระทรวงการคลัง (HM Treasury) ยังสามารถให้คำอนุญาต (Licenses)⁴⁵⁶ ดำเนินการในกรณีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เข้าข่ายถูกระงับการดำเนินการได้ ซึ่งในธุรกิจประกันภัยกระทรวงการคลังออก General License โดยกำหนดคำนิยามของผู้ที่อยู่ภายใต้ Licenses เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องระยะเวลา ปัจจุบัน License ขณะที่ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่ ได้แก่ General licence: Temporary provisions under insurance policies เลขที่อ้างอิง AFU/2011/G6 และ General licence: Provision of insurance เลขที่อ้างอิง AFU/2011/G1 ซึ่งแนบอยู่ในภาคผนวก ดังนี้

ใน AFU/2011/G6 โดยผู้รับประกันสามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้จัดหา (Provider) หรือบุคคลที่สามที่ได้บริการ หรือ ใช้ผลิตภัณฑ์ หรือจ่ายเงินแก่บุคคลที่ถูกกำหนดได้ เนื่องจากมีการกำหนดอนุญาต⁴⁵⁷ แต่ให้แจ้งต่อ the Financial Sanctions team ทราบถึงข้อมูลของผลิตภัณฑ์ การจ่ายเงินที่ได้จัดหาให้และบุคคลที่ได้รับ

⁴⁵⁶ A licence must specify the acts authorised by it and may be—

(a) general or granted to a category of persons or to a particular person;

(b) subject to conditions;

(c) of indefinite duration or subject to an expiry date.

⁴⁵⁷ Under this licence:

4.1. A Provider may provide Authorised Goods to a Designated Person or third party; and

4.2. An Insurer may pay a Provider:

(a) any payments due to it in respect of its provision of Authorised Goods;

(b) any Authorised Payment.

ใน AFU/2011/G1 โดยผู้รับประกันอาจออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดได้⁴⁵⁸ โดยผู้รับประกันต้องรายงาน the Financial Sanctions team ทราบถึงการออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดโดยไม่ชักช้า รวมถึง

(1) รายละเอียดของกรรมธรรม์ประกันภัย และ

(2) ชื่อของบุคคลที่กำหนดซึ่งมีการออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้ โดยสิ่งที่จะต้องรายงานดังกล่าวเป็นส่วนเพิ่มเติมจากสิ่งที่จะต้องรายงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ใบอนุญาตนี้มีผลตั้งแต่วันที่ออก กระทรวงการคลังของประเทศอังกฤษ อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ อนึ่งกฎหมายยังเปิดช่องให้สามารถทบทวนคำตัดสินของกระทรวงการคลังโดยศาลได้⁴⁵⁹ และหากจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับการอนุญาตฝ่าฝืนก็จะมีควมรับผิดชอบ⁴⁶⁰

⁴⁵⁸ Licence:

4. Under this licence an Insurance Policy may be issued by an Insurer to a Designated Person

⁴⁵⁹TAFA Section 27 Review of other decisions by the court

(1) This section applies to any decision of the Treasury in connection with their functions under this Part other than a decision to which section 26 applies (appeal to the court in relation to designations).

(2) Any person affected by a decision to which this section applies may apply to the High Court or, in Scotland, the Court of Session, for the decision to be set aside.

(3) In determining whether the decision should be set aside, the court must apply the principles applicable on an application for judicial review.

(4) If the court decides that a decision should be set aside it may make any such order, or give any such relief, as may be made or given in proceedings for judicial review.

⁴⁶⁰TAFA Section 32 (2)A person guilty of an offence under section 10 or 17 is liable—

(a) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding two years or to a fine or to both;

(b) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding the relevant maximum or to a fine not exceeding the statutory maximum or to both.

แนวทางในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีออก the International Emergency Economic Powers (EEP) ในเวลาฉุกเฉินได้ และสามารถสั่งระงับการทำธุรกรรมและระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินได้ และกำหนดให้มีหน่วยงาน OFAC บริหารจัดการทรัพย์สินและบัญชีรายชื่อ OFAC มีอำนาจให้คำอนุญาตเป็นการทั่วไป (General License) หรือเฉพาะรายใดรายหนึ่ง (Specific License) นอกจากนี้ OFAC ยังกำหนดคู่มือเกี่ยวกับองค์กรที่เป็นนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของโดยบุคคลที่ถูกระงับทรัพย์สินโดยแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2014 และประกาศไว้ใน Federal Register⁴⁶¹

แนวทางของประเทศแคนาดา กรณีตามกฎหมายอาญา กำหนดให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหาร โดยให้ รัฐมนตรี The Minister of Public Safety and Emergency Preparedness หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง มีอำนาจอนุญาตคนในประเทศแคนาดาหรือคนแคนาดาในต่างประเทศดำเนินกิจกรรมเฉพาะเจาะจงหรือธุรกรรมใดที่ต้องห้าม โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนได้ ในกรณีที่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มก่อการร้าย หรือไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่มที่มีสิทธิในหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันและดอกผลในทรัพย์สินที่ถูกระงับ เขาจะมีสิทธิตามกฎหมายในระดับเดียวกันทรัพย์สินที่ไม่ถูกระงับ หรือกรณีบุคคลภายนอกซึ่งได้รับอำนาจจากรัฐมนตรีภายใต้เงื่อนไขกำหนดได้ และในกรณีตาม Regulations Implementing the United Nations Resolutions on the Suppression of Terrorism ซึ่งกำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีกระทรวงการเงิน ให้การอนุญาตไว้เช่นกัน⁴⁶²

⁴⁶¹ U.S. Department of the Treasury, “Guidance on Entities Owned by Persons Whose Property and Interests in Property are Blocked” [Online], Available from http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Documents/licensing_guidance.pdf, 2015.

⁴⁶² 10.1 (1) A person whose property has been affected by section 4 may apply to the Minister for a certificate to exempt property from the application of that section if necessary for basic or extraordinary expenses.

(2) The Minister shall issue a certificate if the necessity of that property is established in conformity with Security Council Resolution 1452 (2002) of December 20, 2002,

(a) in the case of property necessary for basic expenses, within 15 days after receiving the application, if the Security Council Committee established under Resolution 1267 (1999) of October 15, 1999 did not refuse the release of the property; and

3. ข้อยกเว้นการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามหลักสากล

ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติ⁴⁶³ อาจได้รับการร้องขอให้ยกเว้นโดยผู้ยื่นหรือผู้กระทำการแทนของบุคคล กลุ่ม กิจการ องค์กรใน บัญชีรายชื่อกลุ่มอัลไคดะห์ หรือ ผู้แทนโดยชอบธรรม (Legal representative) หรือ มรดก(Estate)ของรายชื่อในบัญชีโดยการพิจารณาอนุญาตของคณะกรรมการในการยื่นขอครั้งแรกก่อนส่งพิจารณาให้รัฐเจ้าของถิ่นที่อยู่ นั้น หรือการอนุญาตเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทาง⁴⁶⁴ และรวมไปถึง⁴⁶⁵ โดยไม่ให้ระงับการดำเนินการกรณี⁴⁶⁶ เบี้ยประกันชีวิต การรับการรักษาโรค ค่าใช้จ่ายต่างๆอันจำเป็น ซึ่งรวมไปถึงค่าธรรมเนียมการเก็บหรือดูแลรักษาทรัพย์สินที่ได้ระงับการดำเนินการ

(b) in the case of property necessary for extraordinary expenses, within 30 days after receiving the application, if the release of the property was approved by the Security Council Committee.

⁴⁶³ In accordance with paragraphs 1 and 2 of resolution 1452 (2002), as amended by resolution 1735 (2006). In addition, pursuant to paragraphs 9 and 62 of resolution 2161 (2014) the Focal Point mechanism established in resolution 1730 (2006) may also receive exemption requests submitted by, or on behalf of, an individual, group, undertaking or entity on the Al-Qaida Sanctions List, or by the legal representative or estate of such a listed party for consideration by the Committee provided that the request has first been submitted for the consideration of the State of residence.

⁴⁶⁴ (ii) Pursuant to paragraph 62 of resolution 2161 (2014), the Ombudsperson may also request, with the agreement of the delisting petitioner, that the Committee consider granting exemptions to the assets freeze for the sole purpose of allowing the petitioner to meet travel expenses and travel to another State to be interviewed by the Ombudsperson, in cases in which the Ombudsperson is unable to interview the petitioner in his or her state of residence.

⁴⁶⁵ “the Security Council Committee Fact Sheet on the Assets Freeze and its Exemptions” [Online], Available from http://www.un.org/sc/committees/1267/fact_sheet_assets_freeze.shtml, 2015.

⁴⁶⁶ By resolution 1452 (2002), as amended by resolution 1735 (2006), the Security Council decided that the assets freeze detailed in paragraph 1 (a) of resolution 1989 (2011) does not apply

ตามข้อเสนอแนะของ FATF ที่กำหนดห้ามให้ทุกคนไม่ดำเนินการกับทรัพย์สินเป็นเจ้าของ หรือควบคุมโดยบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม หรือโยกย้ายทรัพย์สินของผู้ทำการแทน โดยปราศจากการให้การอนุญาต⁴⁶⁷ หรือให้อำนาจ หรือในทางที่ได้แจ้งตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคง

กล่าวคือ ปัจจุบันประเทศไทยบัญญัติบทผ่อนคลายในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินไว้ใน มาตรา 9 และ มาตรา 10 โดยกำหนดช่องทางการขอขำระหนึ่งเมื่อหนึ่งถึงกำหนดแก่ผู้ถูกกำหนด หรือ อนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับ โดยขออนุญาตใดๆจากศาลแพ่งได้ และในธุรกิจประจำวันชีวิต มีโรงพยาบาลเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่สามที่รับผู้เอาประกันชีวิตแม้จะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเข้ารับการรักษา ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามสัญญา แม้การขออนุญาตต่อศาลแพ่งเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินเป็นข้อยกเว้นให้ อาจต้องใช้พยานเอกสารหลักฐานเพื่อพิจารณาประกอบทั้งหมดต้องอาศัยระยะเวลา แต่การรักษาเยียวยาบางครั้งจำเป็นต้องดำเนินการทันที ในทางปฏิบัติจึงเป็น

to funds and other financial assets or economic resources that have been determined by the relevant State(s) to be:

a. necessary for basic expenses, including payments for foodstuffs, rent or mortgage, medicines and medical treatment, taxes, insurance premiums, and public utility charges, or exclusively for payment of reasonable professional fees and reimbursement of incurred expenses associated with the provision of legal services, or fees or service charges for routine holding or maintenance of frozen funds or other financial assets or economic resources, after notification by the relevant State(s) to the Committee of the intention to authorize, where appropriate, access to such funds, assets or resources and in the absence of a negative decision by the Committee within 3 working days of such notification;

b. necessary for extraordinary expenses, provided that such determination has been notified by the relevant State(s) to the Committee and has been approved by the Committee

⁴⁶⁷ Countries should prohibit their nationals, or any persons and entities within their jurisdiction, from making any funds or other assets, economic resources, or financial or other related services, available, directly or indirectly, wholly or jointly, for the benefit of designated persons and entities; entities owned or controlled, directly or indirectly, by designated persons or entities; and persons and entities acting on behalf of, or at the direction of, designated persons or entities, unless licensed, authorised or otherwise notified in accordance with the relevant Security Council resolutions

อุปสรรคอย่างยิ่งต่อการเยียวยารักษา จึงควรพิจารณากำหนดการอนุญาตให้เปลี่ยนจากศาลแพ่ง เป็นผู้พิจารณาการอนุญาต ให้เป็นอำนาจของฝ่ายบริหารซึ่ง สำนักงาน ปปง มีบุคลากร มีข้อมูล เจือจางจากการแลกเปลี่ยนข้อมูล อีกทั้งในมาตรฐานสากลของ FATF ก็ไม่ได้ปฏิเสธการให้การ อนุญาตโดยฝ่ายบริหาร ดังจะเห็นตัวอย่างของต่างประเทศที่ผู้วิจัยศึกษา

ดังนั้น ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ปปง. ตามมาตรา 25 ตาม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสามารถออกการอนุญาตภายใต้อำนาจ มาตรา 12 ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย

5.2.2 ปัญหาสืบเนื่องจากบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย บัญญัติถึง บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดต้องระงับการดำเนินการกับ ทรัพย์สิน นอกเหนือจากบัญญัติให้ผู้ที่ทำหน้าที่รายงาน ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ปัญหาที่ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ที่มีหน้าที่รายงานเช่นบริษัทประกันชีวิตนั้น มีหน้าที่ในการระงับการดำเนินการหรือแจ้ง ข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับ หรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำหรือผู้ที่ทำหรือเคยทำ ธุรกิจกับบุคคลที่ถูกกำหนดแตกต่างจากบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินอย่างไร ทั้งนี้ ในธุรกิจประกัน ชีวิต บริษัทประกันชีวิตสามารถประกอบธุรกิจอื่นนอกเหนือจากสัญญาประกันชีวิตได้ เช่น รับจ้างอง อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าซื้อรถ การรับอ่าวัว เป็นต้น ดังนั้น กรณีลูกค้ำนำอสังหาริมทรัพย์มา จ้างองค้ำประกัน บริษัทประกันชีวิตจะอยู่ในฐานะของบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของผู้เอาประกัน ที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือไม่ และในกรณีตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตที่รับเงินค่าเบี้ยประกัน ชีวิตจากผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ตัวแทนนายหน้าจะอยู่ในฐานะของบุคคลที่ ครอบครองหรือไม่ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเป็น 2 เรื่อง ได้แก่ ความหมายของคำว่าครอบครอง และ บุคคล ที่ครอบครองทรัพย์สิน ดังนี้

ความหมายของคำว่า “ครอบครอง”

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ การก่อการร้ายไม่ได้บัญญัตินิยามของคำว่า “ครอบครอง” ทรัพย์สินไว้ จึงต้องพิจารณาจากกฎหมาย อื่นประกอบ ดังนี้

ในคดีแพ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทย มีบทบัญญัติ คำ ว่า ครอบครอง กับ สิทธิครอบครอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่คำเดียวกัน การครอบครอง คือ การแสดง กิริยาอาการยึดถือ หรือ หวงกันไว้เพื่อตน ส่วนสิทธิครอบครอง คือ สิทธิที่กฎหมายยอมรับและ

รับรองป้องกันให้ในอันที่จะยึดถือเพื่อตน กล่าวคือ การครอบครองคือกิริยาอาการ สิทธิครอบครอง เป็นสิทธิ⁴⁶⁸ สิทธิครอบครอง มีสาระสำคัญ 2 ประการ คือ ลักษณะการยึดถือทรัพย์สิน และมีเจตนายึดถือเพื่อตน⁴⁶⁹ ซึ่งอาจจะให้บุคคลอื่นยึดถือแทนตนก็ได้⁴⁷⁰ การได้มาซึ่งสิทธิครอบครอง อาศัยข้อเท็จจริงมากกว่าการชอบด้วยกฎหมายให้สิทธิอย่างเต็มที่

การที่บุคคลอื่นยึดถือไว้แทน⁴⁷¹ กรณีที่มีการทำสัญญาเช่า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอยู่ที่ผู้ให้เช่า โดยผู้เช่ามีสิทธิครอบครอง โดยผู้ให้เช่าไม่ขาดจากผู้มีสิทธิครอบครอง แม้ผู้เช่าจะยึดถือเพื่อตนในลักษณะประโยชน์ใช้สอย แต่ก็ยึดถือแทนผู้ให้เช่าด้วย ผู้เช่าและผู้ให้เช่าต่างมีสิทธิครอบครอง ยกตัวอย่าง คดีตามคำพิพากษาศาลฎีกา⁴⁷² กรณีตัวแทนสามารถครอบครองทรัพย์สินแทนตัวการได้

ในคดีอาญา มีการนำเรื่องการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นเครื่องช่วยวินิจฉัยความผิดในทางอาญา เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ที่ต้องเอาทรัพย์ไปจากการครอบครองของผู้ครอบครองโดยผู้ครอบครองไม่ยินยอม (ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 334) ความผิดฐานฉ้อโกง ที่ต้องเป็นการหลอกลวงทำให้ผู้ครอบครองทรัพย์ยอมส่งมอบทรัพย์ (ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341) และความผิดฐานยักยอก ที่เป็นกรณีการครอบครองทรัพย์ของผู้อื่นไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาเบียดบังไปเป็นของตนโดยทุจริต(ตามประมวลกฎหมายอาญา

⁴⁶⁸ พงศิตร์ บุญญพันธ์, ไม่รู้กลัว: คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1347 เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ (ศรีสะเกษ : โรงพิมพ์ก.การพิมพ์, 2506), หน้า 12-13.

⁴⁶⁹ มาตรา 1367 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้นได้ซึ่งสิทธิครอบครอง

⁴⁷⁰ มาตรา 1368 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บุคคลอาจได้มาซึ่งสิทธิครอบครองโดยผู้อื่นยึดถือไว้ให้

⁴⁷¹ มานิตย์ จุมปา, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 324-325.

⁴⁷² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 963/2493 ตัวแทนเมื่อพ้นหน้าที่เป็นตัวแทน จะต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ตนปกครองดูแลคืนให้ตัวการโดยสิ้นเชิง ทรัพย์สินใดที่ตัวแทนยังคงยึดถือครอบครองไว้ ไม่ส่งคืนให้ตัวการโดยตัวการไม่ทราบนั้น ตัวแทนจะอ้างว่าเป็นการครอบครองโดยปรักษ์เพื่อเอาเป็นของตนเสียมิได้ ต้องถือว่ายังคงยึดถือครอบครองไว้แทนตัวการและผู้อื่นที่เข้าครอบครองโดยตัวแทนแบ่งให้ เมื่อทราบว่าตัวแทนไม่มีอำนาจเอาทรัพย์สินนั้นมาแบ่งให้ตนแล้ว การที่ผู้อื่นเข้าครอบครอง จึงตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ครอบครองแทนตัวการเช่นเดียวกับตัวแทนนั้น ซึ่งจะอ้างการครอบครองมาใช้ยันตัวการไม่ได้ จนกว่าจะได้บอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการครอบครองตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1381 แล้ว

มาตรา352)⁴⁷³ อันจะเห็นได้ว่า การครอบครองอาจจะมีได้ครอบครองอย่างเป็นเจ้าของ และการครอบครองอาจเกิดขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังเช่นการแย่งการครอบครองไปก็ได้

ในคดียาเสพติดให้โทษเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง การครอบครองมีลักษณะของการยึดถือปกครอง ถือเอาเป็นเจ้าของ⁴⁷⁴

ในประเทศสหรัฐอเมริกา⁴⁷⁵ กำหนดเรื่องการรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ โดยผู้ที่ถือทรัพย์สินที่ถูกระงับ (Holder Properties Blocked) โดยหมายความรวมถึงสถาบันทางการเงิน ซึ่งใช้บังคับกับคนสหรัฐอเมริกาหรือผู้ที่อยู่เขตอำนาจของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการครอบครอง(Possession) หรือมีอำนาจควบคุม (Control) ทรัพย์สินใดๆ หรือมีผลประโยชน์ (Interests)ในทรัพย์สินที่ถูกระงับ

⁴⁷³เรื่องเดียวกัน, หน้า 318-321.

⁴⁷⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2564/2543 "การมีไว้ในครอบครอง" ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 4 มิได้บัญญัติให้มีความหมายพิเศษจึงต้องถือว่ามีความหมายทั่วไปตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คำว่า ครอบครอง หมายถึง ยึดถือไว้มีสิทธิถือเอาเป็นเจ้าของ มีสิทธิปกครอง ดังนี้ การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ จึงมีความหมายเพียงว่ายาเสพติดให้โทษนั้นอยู่ในความยึดถือหรือปกครองดูแลของจำเลยทั้งสอง โดยจำเลยทั้งสองรู้ว่าเป็นยาเสพติดให้โทษ เมื่อปรากฏเฮโรอีนของกลางจำนวน 60 ห่อ อยู่ในความยึดถือหรือปกครองดูแลของนายโมฮัมเหม็ด เฟรดดี ซึ่งอยู่ที่ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียและโจทก์ไม่ได้นำสืบว่า มีความเกี่ยวข้องกับจำเลยทั้งสองอย่างไร ส่วนจำเลยทั้งสองอยู่ในราชอาณาจักรไทยซึ่งห่างไกลกันโดยระยะทาง ย่อมไม่อาจที่จะยึดถือหรือปกครองดูแลเฮโรอีนจำนวนดังกล่าวได้ เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองรู้ที่เก็บเฮโรอีนของกลางและการจะนำเฮโรอีนของกลางออกมาจำหน่ายแก่สายลับยังต้องจ่ายเงินให้ผู้เก็บรักษา ก่อนจึงจะนำออกมาได้บ่งชี้ว่าจำเลยทั้งสองน่าจะไม่ใช่เจ้าของหรือมีสิทธิยึดถือปกครองดูแลเฮโรอีนของกลางอีกด้วยเช่นนี้ ข้อเท็จจริงย่อมฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบโดยร่วมกันครอบครองเฮโรอีนของกลาง การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงไม่เป็นความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

⁴⁷⁵ § 501.603 Reports on blocked property.

(a) Who must report—

(1) Holders of blocked property. Any person, including a financial institution, holding property blocked pursuant to this chapter must report. The requirement includes financial institutions that receive and block payments or transfers. This requirement is mandatory and applies to all U.S. persons (or persons subject to U.S. jurisdiction in the case of parts 500 and 515 of this chapter) who have in their possession or control any property or interests in property blocked pursuant to this chapter

ในประเทศแคนาดา⁴⁷⁶ บริษัทประกันชีวิตเป็นหนึ่งในองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบว่าตนได้ครอบครอง หรือ ควบคุมทรัพย์สิน (Possession or Control) ที่มีเจ้าของหรือทรัพย์สินที่ถูกควบคุมหรือทรัพย์สินในนามของบุคคลที่มีรายชื่อในบัญชี โดยกำหนดให้มีการรายงานตามระยะเวลาที่กำหนด กรณีให้รายงานยืนยันว่าในกรณีไม่พบการครอบครองหรือควบคุมเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกรณีที่พบว่าได้ครอบครองหรือได้ควบคุมจะต้องรายงานให้ FINTRAC ทราบ

กล่าวคือ จากกรณีนิยามของคำว่า ครอบครอง ในประเทศไทยจึงสรุปว่ามีลักษณะการครอบครองทางข้อเท็จจริง อาจจะครอบครองโดยยึดถือเพื่อตนหรือให้ผู้อื่นยึดถือแทนก็ได้ และอาจจะครอบครองโดยยึดถือแทนบุคคลอื่นก็ได้ และอาจจะเป็นการครอบครองโดยมิชอบ เช่นกรณีการแย่งการครอบครอง อนึ่ง กรณีบริษัทประกันชีวิตมีสัญญาคุ้มภัยเงินและมีอสังหาริมทรัพย์ค้ำประกัน ผู้วิจัยเห็นว่าแม้จะไม่ได้ครอบครองทรัพย์สินในอสังหาริมทรัพย์นั้น แต่บริษัทประกันชีวิตสามารถควบคุมบังคับงานของอสังหาริมทรัพย์ตามสิทธิในสัญญาได้ ในขณะที่ตัวแทนหรือนายหน้าบริษัทประกันชีวิตทำสัญญาแต่งตั้งให้รับเบี้ยประกันชีวิต ผู้วิจัยเห็นว่าตัวแทนนายหน้ามีสิทธิในการครอบครองเงินจำนวนดังกล่าวไว้แทนบริษัทประกันชีวิตและนำส่งเบี้ยประกันให้บริษัทประกันชีวิตตามสัญญา นายหน้าครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นเบี้ยประกันชีวิตที่รับมาจากผู้ขอเอาประกันชีวิต นายหน้าก็ย่อมต้องแจ้งต่อ สำนักงาน ปปง ซึ่งปัจจุบันสำนักงาน ปปง ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ

⁴⁷⁶ 83.11 (1) The following entities must determine on a continuing basis whether they are in possession or control of property owned or controlled by or on behalf of a listed entity (c) foreign companies within the meaning of subsection 2(1) of the Insurance Companies Act in respect of their insurance business in Canada;

(c.1) companies, provincial companies and societies within the meaning of subsection 2(1) of the Insurance Companies Act;

(c.2) fraternal benefit societies regulated by a provincial Act in respect of their insurance activities, and insurance companies and other entities engaged in the business of insuring risks that are regulated by a provincial Act;

(2) Subject to the regulations, every entity referred to in paragraphs (1)(a) to (g) must report, within the period specified by regulation or, if no period is specified, monthly, to the principal agency or body that supervises or regulates it under federal or provincial law either

(a) that it is not in possession or control of any property referred to in subsection (1), or

(b) that it is in possession or control of such property, in which case it must also report the number of persons, contracts or accounts involved and the total value of the property.

เกี่ยวกับการครอบครองที่ชัดเจน จึงทำให้การนำไปปฏิบัติยังไม่เป็นทิศทางเดียวกันว่าครอบครองอย่างไร และนอกจากนั้นในต่างประเทศพบว่ามีการใช้คำในลักษณะ “การครอบครองหรือควบคุมทรัพย์สิน” ซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งสำนักงาน ปปง อัจฉริยะแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา มาปรับใช้ ประกอบกับคำว่าครอบครองในกฎหมายของประเทศไทยเพื่อพิจารณา ลักษณะการ “ครอบครอง” ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน

เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ที่มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน จึงทำให้บริษัทประกันชีวิตและตัวแทนนายหน้าสับสนว่า บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดมีขอบเขตหน้าที่อย่างไร บริษัทประกันชีวิตผู้ที่มีหน้าที่รายงานควรตีความไปในทางเดียวกับผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษา ผู้วิจัยพบลักษณะของการกำหนดไว้ในกฎหมาย ดังนี้

1. เนื่องจากภายหลังที่มีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง ใช้คำว่า “บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า”

2. เมื่อกฎหมายกำหนดบทลงโทษแก่ บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด⁴⁷⁷ และบทลงโทษที่หนักขึ้นสำหรับผู้ที่เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงาน จะเห็นได้กำหนดเป็นหน้าที่และมีบทลงโทษทางอาญา

3. ก่อนมีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ในมาตรา 14 ใช้คำว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 6(1)และ 6(2)...” ภายหลังมีการแก้ไขมาตรา 14 ได้เพิ่มเติมข้อความ “บุคคลที่ถูกกำหนด หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม...” และในวรรคสอง “ผู้ที่มีหน้าที่รายงานไม่ปฏิบัติตาม...” โดยการแก้ไขสำนักงานกฤษฎีกาเสนอความเห็น

⁴⁷⁷ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 บุคคลที่ถูกกำหนดหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 6 (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น⁴⁷⁸ ยิ่งแสดงให้เห็นว่า เจตนาธรรมเนียมมาตรฐานนี้เพื่อลงโทษจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

ในข้อแนะนำของ FATF แนะนำให้ประเทศสมาชิกควรกำหนดให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทุกคน (All natural and legal persons within the country)⁴⁷⁹ ระงับการดำเนินการ (Freeze) ทรัพย์สิน โดยให้รายงานทรัพย์สินโดยไม่ชักช้าและไม่แจ้งล่วงหน้า

แนวทางของประเทศแคนาดา

กรณีที่ 1 ตามกฎหมายอาญา เมื่อบริษัทประกันชีวิตรู้ว่าทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยหรือในนามของผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มก่อการร้าย ซึ่งมีการรวบรวมรายชื่อในความหมายของ Terrorist group ประกาศรายชื่อเป็นสาธารณะ ต้องแจ้งต่อ FINTRAC และยังมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลต่อ RMCP และ CSIS ด้วย

กรณีที่ 2 ตาม Regulations Implementing the United Nations Resolutions on the Suppression of Terrorism เมื่อบริษัทประกันชีวิตเชื่อได้ว่าทรัพย์สินที่อยู่ในการครอบครองหรือควบคุมถูกเป็นเจ้าของหรือควบคุมหรือในนามของบุคคลที่ถูกกำหนด (Listed person) ให้แจ้งรายงานต่อ FINTRAC ทั้งนี้ยังมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลต่อ RMCP และ CSIS ด้วย ด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า แม้การบัญญัติไว้ในกฎหมายตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง ยังมีความไม่ชัดเจน ในกรณีใช้คำว่า “หรือ” แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลแวดล้อม ประกอบกับการแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้มีหน้าที่ตามมาตรา นี้ มี 3 ส่วน ได้แก่ บุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลที่

⁴⁷⁸ บันทึกสำนักงานกฤษฎีกา, เรื่องเสร็จที่ 233-235/25558 ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่..) พ.ศ.

⁴⁷⁹ Countries should require all natural and legal persons within the country to freeze, without delay and without prior notice, the funds or other assets of designated persons and entities. This obligation should extend to: all funds or other assets that are owned or controlled by the designated person or entity, and not just those that can be tied to a particular terrorist act, plot or threat; those funds or other assets that are wholly or jointly owned or controlled, directly or indirectly, by designated persons or entities; and the funds or other assets derived or generated from funds or other assets owned or controlled directly or indirectly by designated persons or entities, as well as funds or other assets of persons and entities acting on behalf of, or at the direction of, designated persons or entities.

ครอบครัวทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด และผู้ที่มีหน้าที่รายงาน ซึ่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น สำนักงาน ปปง สามารถอาศัยมาตรา 6 วรรคสอง และอาศัยอำนาจของคณะกรรมการ ปปง.ตาม มาตรา 12 ในการออกระเบียบคณะกรรมการ ปปง โดยออกคู่มือปฏิบัติว่าด้วยเรื่องหน้าที่ตามผู้ที่มี หน้าที่รายงาน บุคคลที่ครอบครัวทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด โดยระบุคำนิยาม การ ครอบครัว หมายความว่ารวมถึงการใช้อำนาจในการควบคุมทรัพย์สินด้วย และกรณีบริษัทประกัน ชีวิตในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เพื่อปฏิบัติตาม มาตรา 6 (1)(2) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ซึ่งทรัพย์สินนั้นควรตีความอยู่ในลักษณะของการได้ครอบครอง หรือควบคุมทรัพย์สินนั้น โดยนำ แนวทางมาจากประเทศแคนาดา และระบุถึงเจตนาด้วยว่า รู้หรือควรจะรู้ถึงการครอบครองหรือ ควบคุมทรัพย์สินที่ได้มาในทางธุรกิจ มิใช่เป็นกรณี รู้ได้จาก กรณีมีคนมาเล่าให้ฟัง หรือมีการบอกกล่าว เพื่อจะได้กำหนดขอบเขตให้สถาบันการเงินสามารถนำไปกำหนดแนวทางในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน นั้น

5.2.3 ปัญหาการพิจารณาผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง(1) ให้ดำเนินการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
2. ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
3. ผู้กระทำตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ
4. กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด

จากการศึกษาพบว่าปัญหากรณี ลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมที่เป็นนิติบุคคล แต่นิติบุคคล นั้นมิได้มีรายชื่ออยู่ในบัญชี แต่หากกรณีกิจการดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตจะต้องพิจารณาเพื่อดำเนินการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนิติบุคคลซึ่งเป็น ลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมที่มีบุคคลที่ถูกกำหนดควบคุมดำเนินการอยู่อย่างไร อีกทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ กิจการหรือบริษัทนิติบุคคลมีหลายคนมาเกี่ยวข้อง เช่น กรรมการ ผู้ถือหุ้น ผู้มีอำนาจควบคุมนิติ บุคคล ซึ่งผู้วิจัยนำเอาแนวทางจากกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ลูกค้ามาใช้พิจารณา ต่อไปนี้

ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556 หมายถึง บุคคลธรรมดา (Natural person) ที่เป็น เจ้าของบัญชีหรือเจ้าของธุรกรรม(Account) ที่แท้จริง โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- ก. บุคคลที่ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง

- ข. บุคคลที่มีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า
- ค. บุคคลที่ลูกค้าทำธุรกรรมแทน
- ง. บุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคล
- จ. บุคคลที่ใช้อำนาจควบคุมบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

โดยกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดให้มีขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในกรณีลูกค้านิติบุคคลให้ระบุตัวตนลูกค้า และระบุผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและให้ตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยในข้อ 22(2) กำหนดแนวทางว่า ให้ระบุบุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจในการควบคุมนิติบุคคลโดยพิจารณาจากผลประโยชน์หรือการถือสิทธิครอบครองเป็นเจ้าของ โดยในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือหาไม่พบให้ระบุบุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจในการควบคุมนิติบุคคลโดยวิธีอื่น(ในกรณีที่มี) และหากข้อสงสัยหรือหาไม่พบทั้งสองกรณีข้างต้น บริษัทประกันชีวิตต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบบุคคลธรรมดาซึ่งมีตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของนิติบุคคลนั้น กล่าวคือ ขั้นตอนในการพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงกำหนดเป็นระดับขั้น โดยขั้นแรกพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ได้รับและความเป็นเจ้าของผลประโยชน์นั้น ในกรณีที่ไม่พบให้ไปพิจารณาถึงการใช้อำนาจควบคุมโดยวิธีอื่น ซึ่งในกฎกระทรวงมิได้แนวทางการพิจารณาว่ามาตรการที่เหมาะสมพิจารณาในแนวทางใด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการควบคุมนิติบุคคลยังสามารถมาจากการใช้สิทธิออกเสียง ซึ่งสิทธิในการออกเสียง ยกตัวอย่างเช่น สิทธิในเสียงข้างมากในที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นสามารถมีเสียงในการจะแต่งตั้งถอดถอนกรรมการบริษัทได้⁴⁸⁰ หรือ อนุมัติจ่ายเงินบำเหน็จให้แก่กรรมการ⁴⁸¹ แต่งตั้งผู้สอบบัญชี⁴⁸² สามารถอนุมัติจากเงินปันผลได้⁴⁸³ ทั้งนี้ ในบางกรณีแม้มีได้มีเสียงข้างมากแต่มีจำนวนเสียงพอต่อการใช้สิทธิที่กำหนด

⁴⁸⁰มาตรา 1151 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันผู้เป็นกรรมการนั้น เฉพาะแต่ที่ประชุมใหญ่เท่านั้น อาจแต่งตั้งหรือถอนได้

⁴⁸¹มาตรา 1150 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้เป็นกรรมการจะพึงมีจำนวนไม่น้อยเท่าใด และจะพึง ได้บำเหน็จเท่าใด ให้สุดแล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนด

⁴⁸²มาตรา 1209 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีนั้น ให้ที่ประชุมสามัญเลือกตั้งทุกปี ผู้สอบบัญชีคนซึ่งออกไปนั้นจะเลือกกลับเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้

⁴⁸³ มาตรา 1201 ห้ามมิให้ประกาศอนุญาตเงินปันผล นอกจากโดยมติของที่ประชุม ใหญ่ กรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งเป็นคราว ในเมื่อ ปรากฏแก่กรรมการว่า บริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น

ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไร ถ้าหากบริษัทขาดทุนห้ามมิให้จ่ายเงินปันผล จนกว่าจะได้แก้ไขให้ขาดทุนเช่นนั้น

ไว้ตามกฎหมายสามารถใช้อำนาจควบคุมดำเนินการนิติบุคคลในทางใดทางหนึ่งได้ เช่นเดียวกัน เช่น สิทธิในเสียงหนึ่งในห้า⁴⁸⁴ หรือสิทธิในเสียงหนึ่งในสี่⁴⁸⁵ ดังนั้นสิทธิในการออกเสียงในการถือครองหุ้น จึงมีความสำคัญต่อการใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคล

ในข้อแนะนำ ของ FATF⁴⁸⁶ กำหนดนิยามของคำว่า Freeze ว่าทรัพย์สินที่ถูกระงับ การดำเนินการนั้นเป็นทรัพย์สินของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งถือผลประโยชน์ (Held Interest) ในทรัพย์สินนั้นในเวลาที่ได้มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และอาจจะถูกบริหารจัดการ ต่อเนื่องโดยบุคคลที่สาม หรือกรณีผ่านการจัดการอื่นโดยบุคคลหรือนิติบุคคลที่สร้างขึ้นก่อนมี กระบวนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือตามนโยบายแห่งรัฐประการอื่น และยังกำหนดให้ ประเทศสมาชิกต้องทำความเข้าใจความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล โดย หน่วยงานทะเบียนบริษัท ต้องมีข้อมูลความเป็นเจ้าของถูกบันทึกไว้และควรให้เข้าถึงได้สาธารณะ มีการเชื่อมโยงกระบวนการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁸⁴ มาตรา 1173 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การประชุมวิสามัญจะต้องนัดเรียกให้มีขึ้นใน เมื่อผู้ถือหุ้นมีจำนวน หุนรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าแห่งจำนวนหุ้นของบริษัทได้เข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้เรียก ประชุมเช่นนั้น ในหนังสือร้องขอนั้นต้องระบุว่าประสงค์ให้เรียกประชุมเพื่อการใด

⁴⁸⁵ มาตรา 1178 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในการประชุมใหญ่ ถ้าไม่มีผู้ถือหุ้นมาเข้า ประชุมรวมกันแทนหุ้น ได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งหุ้นของบริษัทเป็นอย่างน้อยแล้ว ท่านว่าที่ประชุมอันนั้นจะปรึกษา กิจการอันใดหาได้ไม่

⁴⁸⁶ Freeze : Definition In all cases, the frozen property, equipment, instrumentalities, funds or other assets remain the property of the natural or legal person(s) that held an interest in them at the time of the freezing and may continue to be administered by third parties, or through other arrangements established by such natural or legal person(s) prior to the initiation of an action under a freezing mechanism, or in accordance with other national provisions. As part of the implementation of a freeze, countries may decide to take control of the property, equipment, instrumentalities, or funds or other assets as a means to protect against flight.

และระบบการรับและบันทึกข้อมูล⁴⁸⁷ และรายการข้อมูลที่ควรจะต้องได้รับและเก็บไว้⁴⁸⁸ ในที่เฉพาะหรือสามารถตรวจสอบได้และมีความทันสมัย⁴⁸⁹

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีคู่มือเกี่ยวกับการพิจารณาองค์กรที่ถูกเป็นเจ้าของโดยบุคคลที่ถูกกระบังทรัพย์สิน ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม หรือที่มีสัดส่วนความเป็นเจ้าของโดยบุคคลที่อยู่ในบัญชีตั้งแต่ 1 คนหรือมากกว่านั้น 50% ขึ้นไป⁴⁹⁰ โดยแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2014 และประกาศไว้ใน Federal Register⁴⁹¹

⁴⁸⁷ All companies created in a country should be registered in a company registry. Whichever combination of mechanisms is used to obtain and record beneficial ownership information(see section B), there is a set of basic information on a company that needs to be obtained and recorded by the company⁴¹ as a necessary prerequisite. The minimum basic information to be obtained and recorded by a company should be

⁴⁸⁸ (a) company name, proof of incorporation, legal form and status, the address of the registered office, basic regulating powers (e.g. memorandum & articles of association), a list of directors; and

(b) a register of its shareholders or members, containing the names of the shareholders and members and number of shares held by each shareholder and categories of shares (including the nature of the associated voting rights).

⁴⁸⁹ Countries should have mechanisms that ensure that basic information, including information provided to the company registry, is accurate and updated on a timely basis. Countries should require that any available information referred to in paragraph 7 is accurate and is kept as current and up-to-date as possible, and the information should be updated within a reasonable period following any change.

⁴⁹⁰ Example: Blocked Person X owns 50 percent of Entity A and 50 percent of Entity B. Entities A and B each own 25 percent of Entity C. Entity C is considered to be blocked. This is so because, through its 50 percent ownership of Entity A, Blocked Person X is considered to indirectly own 25 percent of Entity C; and through its 50 percent ownership of Entity B, Blocked Person X is considered to indirectly own another 25 percent of Entity C. When Blocked Person X's indirect ownership of Entity C through Entity A and Entity B is totaled, it equals 50 percent. Entity C is also considered to be blocked due to the 50 percent aggregate ownership by Entities A and B, which are themselves blocked entities due to Blocked Person X's 50 percent ownership of each.

⁴⁹¹ U.S. Department of the Treasury, “Guidance on Entities Owned by Persons Whose Property and Interests in Property are Blocked” [Online], Available from http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Documents/licensing_guidance.pdf, 2015.

ในการพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลกรณีพิจารณาอำนาจควบคุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยศึกษาและสรุป ดังนี้ว่า

(1) บัญชีรายชื่อกรรมการผู้จัดการ หรือ หุ่นส่วนผู้จัดการ ซึ่งสามารถพบในหนังสือรับรองบริษัทที่หน่วยงานราชการออกให้ สำหรับมูลนิธิ พบในบัญชีมูลนิธิตามแบบ ม.น.2 ซึ่งจะระบุแนบบัญชีรายชื่อกรรมการที่แต่งตั้งใหม่แนวท่ายมา หรือบริษัทประกันชีวิตอาจขอสำเนารายงานการประชุมกรณีมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการใหม่ซึ่งลูกค่านิติบุคคลมีเอกสารนี้เก็บไว้ ตัวอย่างเอกสารอยู่ในภาคผนวก

(2) บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งในกรณีบริษัทจำกัด สามารถพบในสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ตามแบบฟอร์ม บอจ. 5 กรณีบริษัทมหาชนจำกัด พบในบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ตามแบบฟอร์ม แบบ บมจ. 6 ส่วนห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด เนื่องจากลักษณะการจัดตั้งธุรกิจไม่ใหญ่มาก ความซับซ้อนและจำนวนผู้ถือหุ้นไม่มาก จึงยังไม่มีแบบฟอร์มบัญชีผู้ถือหุ้น แต่สามารถพิจารณาจาก แบบฟอร์มรายการจดทะเบียน แบบ หส. 2 ตัวอย่างเอกสารอยู่ในภาคผนวก

(3) บัญชีรายชื่อผู้มีอำนาจควบคุม

เนื่องจากเอกสารแสดงอำนาจควบคุมอาจจะมีการจัดทำหรือไม่ก็ได้ ซึ่งอำนาจควบคุมสามารถเกิดขึ้นได้จากกรณีเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ หรือกรณีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ในการถือหุ้นหากจะมีสิทธิในการใช้อำนาจควบคุมได้ แต่ในบางนิติบุคคลอาจมีการถือหุ้นที่มีลักษณะไม่เปิดเผยชื่อ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หุ้นชนิดผู้ถือ ซึ่งอาจจะไม่มีสิทธิออกเสียงได้และอาจนำไปนับเสียงรวมกับผู้ถือหุ้นระบุชื่อจนทำให้มีอำนาจในการออกเสียงในที่ประชุมก็ได้ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถมีการถือหุ้นชนิดผู้ถือได้ โดยบริษัทจะมีผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือได้ต่อเมื่อมีการระบุในข้อบังคับของบริษัท⁴⁹² โดยลักษณะเพียงการส่งมอบใบหุ้นก็ถือว่าเป็นผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือแล้ว⁴⁹³ และ

⁴⁹² มาตรา 1134 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า ใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น จะออกได้ก็ต่อเมื่อมีข้อบังคับของบริษัทอนุญาตไว้ และจะออกให้ได้แต่เฉพาะเพื่อหุ้นซึ่งได้ใช้เต็มค่าแล้ว ใน กรณีเช่นว่านี้ ผู้ทรงใบหุ้นชนิดระบุชื่อย่อมมีสิทธิจะได้รับใบหุ้นชนิดออกให้แก่ ผู้ถือ เมื่อเวนคืนใบหุ้นชนิดระบุชื่อนั้นให้ชัดเจนเสีย

⁴⁹³ มาตรา 1135 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น ย่อมโอนกันได้เพียง ด้วยส่งมอบใบหุ้นแก่กัน

กรณีการออกเสียงหุ้นชนิดผู้ถือสามารถใช้สิทธิออกเสียงได้⁴⁹⁴ ทั้งนี้ กรณีผู้ที่จะเป็นกรรมการบริษัทจะถูกบังคับเป็นผู้ถือหุ้นชนิดระบุชื่อนั้น⁴⁹⁵ ดังนั้น ผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือจึงยังสร้างอุปสรรคให้แก่บริษัทประกันชีวิตในการค้นหาและระบุผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค่านิติบุคคลในการใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลเพื่อนำไปสู่การตรวจสอบรายชื่อต่อไป

อย่างไรก็ตามในประเทศอังกฤษมีการออกกฎหมายเพื่อมาแก้ไขเรื่องหุ้นส่วนบริษัทเกี่ยวกับเรื่องหุ้นชนิดที่ออกให้แก่ผู้ถือโดยให้ยกเลิกไป(Bearer shares)⁴⁹⁶ และมีการบันทึกข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงไว้ใน Central Register ดังนั้น แนวทางของประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่าควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการรับลูกค่านิติบุคคลของบริษัทประกันชีวิต โดยเฉพาะกรณีลูกค่านิติบุคคลรายย่อย บริษัทอาจกำหนดมาตรการตรวจสอบลูกค้ำเพิ่มเติม โดยอาจทำเป็นข้อความลักษณะประเมินลูกค้ำให้สอดคล้องไปกับกระบวนการ KYC/CDD หรือกรณีให้ลูกค้ำกรอกยืนยันในใบคำขอกรณีไม่ได้มีแบบประเมินKYC/CDD เพิ่มเติม ว่า บริษัทลูกค้ำมีผู้ถือหุ้นชนิดนี้หรือไม่ (ถ้ามี)มีจำนวนสัดส่วนเท่าใดของหุ้นในบริษัท เพื่อให้บริษัทประกันชีวิตสามารถนำไปใช้วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและค้นหาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัทลูกค้ำ ที่อาจจะใช้อำนาจควบคุมอยู่เบื้องหลังประการหนึ่งซึ่งนำไปสู่การพิจารณาระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของลูกค้ำหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น และในการแก้ปัญหาในระยะยาวอาจแก้ไขกฎหมายประมวลแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการมีผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือ ดังเช่นแนวทางของประเทศอังกฤษ

5.3 แนวทางในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

เนื่องจากปัจจุบันไม่มีคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานราชการ ทำให้ภาคธุรกิจประกันชีวิตไม่ทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ นอกจากนั้นเมื่อแจ้งแล้วบริษัทประกันชีวิตต้องส่งมอบทรัพย์สินด้วยหรือไม่ จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจน

⁴⁹⁴ มาตรา 1186 ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหาอาจออกเสียงเป็นคะแนนได้ไม่ เว้นแต่จะได้นำใบหุ้นของตนนั้นมาวางไว้แก่บริษัทแต่ก่อน เวลาประชุม

⁴⁹⁵ มาตรา 1137 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าข้อบังคับของบริษัทมีกำหนดไว้เป็นองค์คุณอันหนึ่ง สำหรับผู้จะเป็นกรรมการ ว่าจำจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนเท่าหนึ่ง เท่าใดไซ้หุ้นเช่นนี้ท่านว่าต้องเป็นหุ้นระบุชื่อ

⁴⁹⁶ The Small Business, Enterprise and Employment Act 2015

มาตรา 6 วรรคหนึ่ง กำหนดหน้าที่ของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน หรือ บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง(1) และแจ้งทรัพย์สินที่ได้ระงับไปต่อสำนักงาน ปปง ตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง(2) ภายใน 3 วันทำการนับแต่ได้ระงับ โดยใช้แบบฟอร์มของสำนักงาน ปปง หากฝ่าฝืนมาตรา 6 วรรคหนึ่ง(1) หรือ (2) บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงาน หรือ บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดจะมีโทษทางอาญา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา พลเมืองหรือผู้ที่อยู่ในอาณาเขตของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ใดให้แจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับต่อ OFAC โดย ให้มีการแจ้งรายงานฉบับแรก (Initial Report) ภายใน 10 วันนับแต่มีการระงับ และฉบับที่สองเป็น Annual reports ข้อมูล ณ 30 มิถุนายน ของทุกปี

ในประเทศแคนาดา ตามกฎหมายอาญา หากประชาชนคนแคนาดาหรือคนที่อยู่ในเขตอำนาจของประเทศแคนาดาเมื่อรู้ถึงทรัพย์สินของกลุ่มก่อการร้ายซึ่งมีการประกาศรายชื่อไว้ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ในเว็บไซต์ของหน่วยราชการมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน ต่อ Canadian Security Intelligence Service (CSIS) ซึ่งเป็นหน่วยงานเกี่ยวกับข้อมูลและเป็นหน่วยข่าวกรองด้านความมั่นคงของรัฐบาล หรือเปิดเผย ต่อ the Royal Canadian Mounted Police (RCMP) เป็นตำรวจที่กำกับอยู่ภายใต้ the Minister of Public Safety .ในกรณีเป็นสถาบันทางการเงิน เช่น บริษัทประกันชีวิต ที่มีหน่วยงานกำกับดูแล (OFSI) กำกับดูแลกำหนดให้มีการจัดทำรายงานเป็นรายเดือน ตามแบบฟอร์ม แม้กรณีที่มีหรือไม่มีการระงับเพื่อสรุปและติดตามผลการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน⁴⁹⁷ ทั้งนี้ประเทศแคนาดาจัดทำแนวทางปฏิบัติเป็นเรื่องการแจ้งรายงานทรัพย์สินผู้ก่อการร้าย อธิบายที่มาของรายชื่อ หน้าที่ตามกฎหมาย การเปิดเผยข้อมูล ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจแนวทางดำเนินการมากขึ้น

ในแนวทางการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินในธุรกิจประกันชีวิตของประเทศไทย ปัจจุบันยังไม่มีคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จึงทำให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน ดังเช่นในกรณีดังต่อไปนี้ ดังแนวทางข้อหารือของสำนักงาน ปปง โดย บริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด

⁴⁹⁷ (2) Subject to the regulations, every entity referred to in paragraphs (1)(a) to (g) must report, within the period specified by regulation or, if no period is specified, monthly, to the principal agency or body that supervises or regulates it under federal or provincial law either

(a) that it is not in possession or control of any property referred to in subsection (1), or

(b) that it is in possession or control of such property, in which case it must also report the number of persons, contracts or accounts involved and the total value of the property.

เลขที่เอกสาร ปง 0003.3/ 672 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2556 สอบถามว่า กรณี หากผู้เอาประกันภัย ต้องการใช้สิทธิตามกรมธรรม์ เช่น การขอเวนคืนกรมธรรม์ การขอรับกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ การขอกู้ยืมเงินตามกรมธรรม์ หรือการเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์ หากบริษัทฯ จะไม่สามารถรับค่าชดเชยดังกล่าว เพื่อดำเนินการใดๆ กับกรมธรรม์ประกันชีวิต ไม่ว่าจะประการใด บริษัทฯ ยังคงมีหน้าที่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือธุรกรรมนั้นๆ ให้แก่สำนักงาน ปปง.ทราบหรือไม่

“(ข) ในส่วนของการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น บริษัทฯ มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงาน ปปง. ทราบภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ตามนัยข้อ 6 (2) ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556

ในส่วนของการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรม ก่อนแจ้งข้อมูล บริษัทฯ ต้องกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ และกำหนดมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง. ในกรณีที่พบว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด ตามนัยข้อ 3 (3) ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556”

กล่าวคือ ตามแนวทางข้อหาหรือของสำนักงาน ปปง เป็นกรณีผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดขอใช้สิทธิตามสัญญา แต่ได้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง จึงเกิดความคลุมเครือว่าบริษัทประกันชีวิตยังคงต้องแจ้งข้อมูลธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง ในลักษณะข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการอยู่ในขณะนั้นหรือไม่ อาจเพราะเหตุผลที่ว่าขณะที่มีการตอบข้อหาหรือยังไม่มีกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางของสำนักงาน ปปง ยังไม่ได้กำหนดเป็นคู่มือที่อธิบายและยกตัวอย่างให้บริษัทประกันชีวิตผู้มีหน้าที่รายงานดำเนินการในลักษณะใด เอกสารอย่างน้อยที่ควรจัดให้มีเพื่อประกอบแบบฟอร์มที่กรอก มิได้บอกให้มีการแจ้งข้อมูลธุรกรรมอีกครั้งเพราะในระเบียบคณะกรรมการ ปปงดังกล่าว ก็กำหนดเพียงให้แจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการภายใน 3 วันทำการ ซึ่งสำนักงาน ปปง จึงแนะนำว่าในการแจ้งข้อมูลธุรกรรม บริษัทประกันชีวิตจะต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก่อน และมีมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยก่อน

และขณะที่ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำนักงาน ปปง อยู่ระหว่างจัดทำร่างระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการประกาศและแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยแก้ไขระยะเวลาในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ภายใน 10 วันทำการ ทั้งนี้ สำนักงาน ปปง อาจเพิ่มเติมระยะเวลาในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินตามระยะเวลา เช่น 1 ปี รายงานสรุปทรัพย์สินข้อมูลที่สถาบันการเงินได้แจ้งข้อมูล ต่อสำนักงาน ปปง เพื่อจัดทำความเคลื่อนไหวมูลค่าของข้อมูลทรัพย์สิน หากมีการเก็บรักษาทรัพย์สินที่สถาบันการเงิน เพราะตามข้อหาหรือของสำนักงาน ปปง มิได้ทำให้กรรมธรรม์สิ้นสุดเพราะเหตุการณ์ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

5.4 แนวทางในการแจ้งข้อมูลรายชื่อ

ในธุรกิจประกันชีวิตกรณีปัญหาว่าเมื่อผู้ขอเอาประกันชีวิตเข้ามาขอเอาประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตพบว่าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและพิจารณาแล้วปฏิเสธไม่รับคำขอเอาประกันชีวิตนี้ด้วย เช่นนี้ บริษัทประกันชีวิตยังคงมีหน้าที่ในการแจ้งรายชื่ออยู่หรือไม่

จากการศึกษา พบว่ายังไม่มีแนวทางปฏิบัติอื่นหรือการตอบข้อหาหรือกรณีหากบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นผู้ขอเอาประกันชีวิตซึ่งยังไม่ได้ทำประกันชีวิต เช่น ประกันกลุ่มที่เป็นนิติบุคคลมีการเสนอราคา ขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาคิดคำนวณ บริษัทประกันชีวิตจะต้องแจ้งข้อมูลต่อ สำนักงาน ปปง ตามมาตรา 6(3) หรือไม่ ทั้งนี้ผู้ขอเอาประกันจะอยู่ในฐานะของผู้เสนอตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในขณะที่บริษัทประกันชีวิตยังไม่ได้พิจารณาและอนุมัติออกกรมธรรม์

ตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน แจ้งข้อมูลให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น ซึ่งสรุปได้ว่า

ข้อมูลรายชื่อที่ต้องแจ้งต่อ สำนักงาน ปปง ได้แก่

- ก. คนที่เป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- ข. คนที่เคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- ค. คนที่ทำธุรกรรมกับผู้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- ง. คนที่เคยทำธุรกรรมกับผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ทั้งนี้ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูล และกำหนดให้มีการตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังภายในกำหนด 5 ปีก่อนวันที่ได้มีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

ดังนั้น นับแต่ที่มีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ในปี พ.ศ. 2557 บริษัท ประกันชีวิตต้องตรวจสอบฐานข้อมูลของบริษัทประกันชีวิตมีย้อนกลับไปเป็นเวลา 5 ปีเพื่อตรวจสอบว่ามีลูกค้าหรือเคยมีลูกค้าที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ

ในประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้สถาบันทางการเงินรายงานผู้ที่ถูกปฏิเสธการโอนเงินแยกออกมาต่างหากการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับ

ในประเทศอังกฤษ ตามมาตรา 19 ของกฎหมาย Tafa กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่ รายงานซึ่งในกรณีคือบริษัทประกันชีวิต เมื่อรู้หรือสงสัยโดยมีสาเหตุอันเหมาะสม ว่าเป็นบุคคลที่ถูก กำหนด หรือมีการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบุคคลที่ถูกกำหนด โดยข้อมูลหรือเหตุที่รู้ได้มาจากการ ดำเนินการทางธุรกิจ (Carrying a business) โดยระบุข้อมูลบนพื้นฐานที่รู้หรือสงสัย และข้อมูล ซึ่งมีอยู่ในการที่จะระบุตัวตนได้ จะต้องแจ้งต่อกระทรวงการคลัง หากกรณีเป็นลูกค้าของสถาบัน การเงิน ต้องระบุ ลักษณะ จำนวน ปริมาณของเงิน หรือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ที่ถืออยู่ในขณะครั้ง แรกที่รู้หรือสงสัย⁴⁹⁸

⁴⁹⁸Section 19 Tafa Reporting obligations of relevant institutions

(1)A relevant institution must inform the Treasury as soon as practicable if—

(a)it knows, or has reasonable cause to suspect, that a person—

(i)is a designated person, or

(ii)has committed an offence under any provision of Chapter 2 (prohibitions in relation to designated persons), and

(b)the information or other matter on which the knowledge or suspicion is based came to it in the course of carrying on its business.

(2)Where a relevant institution informs the Treasury under subsection (1), it must state—

(a)the information or other matter on which the knowledge or suspicion is based, and

(b)any information it holds about the person by which the person can be identified.

(3)Subsection (4) applies if—

(a)a relevant institution informs the Treasury under subsection (1) that it knows, or has reasonable cause to suspect, that a person is a designated person, and

(b)that person is a customer of the institution

ดังนั้น ในการกำหนดแนวทางการแจ้งข้อมูลรายชื่อ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ปัจจุบันยังไม่มี แนวทางปฏิบัติที่กำหนดหรืออธิบายความชัดเจน ถึง การแจ้งข้อมูลรายชื่อ ซึ่งสำนักงาน ปปง อาจนำ แนวทางของทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา และอังกฤษมาใช้ โดยแนวปฏิบัติ ควรกำหนดกรณี ลักษณะบริษัทประกันชีวิตปฏิเสธการทำธุรกรรมในขณะที่ยังไม่มีกรรับเงินใดๆจากบริษัทที่ขอเข้ามา จะทำธุรกรรมด้วย เช่น กรณีผู้ที่จะขอเข้าทำประกันกลุ่มนิติบุคคล บริษัทประกันชีวิตอาจตรวจสอบ รายชื่อกับฐานข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วพบว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในบัญชีรายชื่อในระหว่างการเจรจา กล่าวคือ สำนักงาน ปปง ควรกำหนดช่องทางการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว ทั้งนี้ใน แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557 ได้ระบุว่าบุคคลที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว หมายความว่า ผู้ที่สถาบันการเงิน ปฏิเสธการทำธุรกรรม ซึ่งความแตกต่างของคำว่าผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวกับลูกค้ำ ผู้วิจัยวิเคราะห์ ความแตกต่างของผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไว้ในหัวข้อ 5.5.3 และอาจนำแนวทางในการแจ้งรายงาน ในฐานะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามหัวข้อ 5.5.4

และขณะที่ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำนักงาน ปปง อยู่ระหว่างจัดทำร่าง ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการประกาศและแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยแก้ไขระยะเวลาใน การแจ้งข้อมูล ภายใน 10 วันทำการ โดยให้ตรวจสอบย้อนหลังเป็นระยะเวลา 2 ปีก่อนที่มีคำสั่งให้ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

5.5 แนวทางในการกำหนดนโยบายประเมินความเสี่ยงของผู้ที่มีหน้าที่รายงาน

เมื่อบริษัทประกันชีวิตเข้าใจถึงนโยบายที่บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดและขั้นตอน ในการบริหารความเสี่ยง โดยบริษัทประกันชีวิตต้องทำรายการเปรียบเทียบนโยบายที่กฎหมาย กำหนดให้จัดทำและนโยบายที่บริษัทประกันชีวิตได้ดำเนินการ โดยอาจแยกนโยบายหลัก นโยบาย รอง รวมถึงการกำหนดคู่มือ แนวปฏิบัติภายในโดยต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มาตรา 6 (3) และคู่มือ ดังนี้

เนื้อหาสาระสำคัญครอบคลุมและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร⁴⁹⁹

⁴⁹⁹ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมิน ความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย พ.ศ. 2556

1. โดยกำหนดผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ที่ไม่เป็นช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และมาตรการที่จะทำให้ตรวจพบได้อย่างรวดเร็วและมาตรการในการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสียหาย

2. โดยกำหนดมาตรการขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าอย่างเคร่งครัด

3. โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับจากสำนักงาน ปปง. ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ตรวจสอบจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า และตรวจสอบกับผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

4. โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ ทางธุรกิจ การไม่ทำธุรกรรม การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

5. โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่

6. กำหนดมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด

บริษัทประกันชีวิตต้องจัดทำแนวทางปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง. ดังนี้

กำหนดนโยบายหลัก กำหนดโดยคณะผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ที่อำนาจกำหนดทิศทางของบริษัทประกันชีวิตการให้และให้ความสำคัญในระดับสูงสุด และต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดโดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจระดับสูงสุด

กำหนดนโยบายรอง เช่น มาตรการ ระเบียบองค์กร มาตรฐาน ประกาศ แนวทางปฏิบัติ คู่มือ ซึ่งจะการระบุรายละเอียดขั้นตอน

กรณี นโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คือ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายหลักต้อง

สนับสนุนและพร้อมปฏิบัติตามกฎหมาย และจะกำหนดนโยบายรองและหน้าที่เกี่ยวกับการรับลูกค้า และจะกำหนด มาตรการที่วางหลักเกณฑ์เพื่อบริหารความเสี่ยง ต้องประกอบด้วย การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการหรือช่องทางบริการขององค์กร การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมทุกประเภท เรื่อง การจัดจ้าง พนักงานหรือบุคลากร มีความเข้าใจในนโยบาย ฝึกรวมอย่างสม่ำเสมอ ให้มีการตรวจสอบภายใน เป็นไปโดยอิสระ และกระบวนการในการพิจารณาเพื่อปรับปรุงนโยบายให้ทันสมัย

กรณี นโยบายรอง เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับลูกค้า

สาระสำคัญ ได้แก่ วิธีปฏิบัติในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ข้อมูลแสดงตนที่ต้องใช้

กรณีนโยบายรอง เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน สาระสำคัญ

ได้แก่

1. กำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และ ช่องทางบริการทั้งหมด
2. ประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า
3. แนวทางในใช้ดุลยพินิจ
4. ปรับปรุงความเสี่ยง
5. อนุมัติผลการประเมินและการเก็บบันทึกข้อมูล

กรณีนโยบายรอง เรื่อง การจัดจ้างและการฝึกรวมพนักงาน

บริษัทประกันชีวิตอาจเพิ่มกระบวนการสัมภาษณ์ การทดสอบมีความเข้าใจ พนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

กรณีนโยบายรอง เรื่อง การตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ

ซึ่งรูปแบบการตรวจสอบภายใน อาจมีขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้โดยเฉพาะ หรืออาจมี บุคคลภายนอก ดำเนินการตรวจสอบภายในร่วมกับส่วนงาน โดยต้องให้ความอิสระ มีการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานใหญ่ สาขาและบริษัทในเครือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจะต้อง ได้รับความใส่ใจ จากคณะผู้บริหารระดับสูง

กรณีนโยบายรอง ในเรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย

บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาว่านโยบายรองที่ออกไปนั้นขัดหรือเป็นอุปสรรคใน การปฏิบัติตามนโยบายหลักหรือไม่ โดยพิจารณาจากระยะเวลาที่แน่นอนในการตรวจสอบ และควร กำหนดให้ผู้บริหาร มีส่วนในกระบวนการพิจารณา มีกระบวนการตรวจสอบ ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือ ใช้ช่องทางการทำธุรกรรม กระบวนการแก้ไข พัฒนา เปลี่ยนแปลง (ในกรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อพบ

ปัญหา) และปรับปรุงการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงด้านสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งการกำหนดนโยบายหลักและนโยบายรอง สรุปลได้ตามรูปดังต่อไปนี้

ตาราง 14 แสดงการกำหนดนโยบายภายในองค์กร

นโยบายหลัก	นโยบายรอง	มาตรการ/ประกาศภายในองค์กร
ปฏิบัติตามมาตรการ AML/CFT	นโยบายการรับลูกค้า	วิธีการรับลูกค้า
	นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน	หลักเกณฑ์และปัจจัยในการบริหารความเสี่ยง
	นโยบายจัดจ้างและฝึกอบรมบุคลากร	วิธีปฏิบัติและขั้นตอนในการจัดจ้างบุคลากร แผนงานในการอบรมและจัดจ้างบุคลากร
	นโยบายตรวจสอบภายใน ด้านAML/CFT	แผนงานหรือแนวทางในการตรวจสอบ ภายในเฉพาะด้าน AML/CFT
	นโยบายพัฒนาและปรับปรุงนโยบายต่างๆ	แผนงานในการประชุมพิจารณา เพื่อ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง นโยบายและมาตรการ ด้านAML/CFT ภายในองค์กร

ที่มา : แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557.

กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตควรจัดทำ Check List⁵⁰⁰ นโยบายที่มีเพื่อประเมินบริษัทประกันชีวิตที่มีการจัดทำนโยบายครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด โดยควรอ้างอิงเลขที่เอกสารนโยบายและจัดเก็บตามระยะเวลาที่กำหนด และสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของธุรกิจประกันชีวิตและพัฒนาแนวทางปฏิบัติให้แก่กลุ่มสมาชิก ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายประเมินความเสี่ยงของมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แบ่งเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ ปัญหาสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการ ปัญหาการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า ปัญหาที่สืบเนื่องจากธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ปัญหากำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

5.5.1 ปัญหาสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการ

ผลิตภัณฑ์และบริการเป็นหนึ่งในปัจจัยการนำมาพิจารณาความเสี่ยง ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตต้องมีการกำหนดนโยบายเรื่องการนำผลิตภัณฑ์และช่องทางการให้บริการมาใช้พิจารณาประเมินความเสี่ยง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยืนยันหลักการนำผลิตภัณฑ์และช่องทางการให้บริการมา

⁵⁰⁰ สมาคมประกันวินาศภัย, “Checklistและตัวอย่างนโยบายรอง”, สืบค้นจาก

http://www.tgia.org/upload/file_group/20/download_246.rar, 2558.

บริหารความเสี่ยงร่วมด้วยตามประกาศสำนักงาน ปง.⁵⁰¹ ซึ่งออกตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดแยกประเภทธุรกรรม โดยพิจารณาจากลักษณะแบบประกัน ผลประโยชน์ทางการเงิน และระยะเวลาในการได้รับเงิน เพื่อกำหนดเป็นปัจจัยเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์

1. ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงต่ำต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ผลิตภัณฑ์ที่มีการชำระเบี้ยประกันจำนวนไม่มาก ไม่มีการคืนเงินหรือคืนเงินในระหว่างการดำเนินความสัมพันธ์ บริษัทประกันชีวิตจำกัดวงเงินในการชำระเบี้ยประกัน และวงเงินเอาประกันภัยไว้ ได้แก่ ประกันกลุ่ม ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัยเมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้นและไม่มีการสะสมเงินหรือให้ปันผลหรือดอกเบี้ยวควบคู่กับการประกัน ซึ่งหมายถึงกรณี กรมธรรม์ประเภทประกันอุบัติเหตุ ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รัฐบาลสนับสนุน จำกัดวงเงินลูกค้าแต่ละราย เช่น กรมธรรม์ไมโครอินซัวรันส์

2. ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงที่สูงขึ้นต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ผลิตภัณฑ์ที่มีการชำระเบี้ยประกันจำนวนมาก มีคืนเงินในระหว่างการดำเนินความสัมพันธ์ บริษัทประกันชีวิตรับการชำระเบี้ยประกัน และมีวงเงินเอาประกันภัยที่สูง การให้บุคคลที่สามเป็นผู้รับประโยชน์ ได้แก่ กรมธรรม์ประเภทสะสมทรัพย์ กรมธรรม์ประเภทบำนาญ หรือกรณีการรับชำระเบี้ยครั้งเดียวที่มีจำนวนมูลค่าสูงกว่า 100,000 บาทต่อปี ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันสูงกว่า 50,000 บาทในแต่ละปี หรือกรณีกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ควบการลงทุน

กล่าวคือ บริษัทประกันชีวิตดำเนินการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ กรณีผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ หรือกรณีผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงที่สูงขึ้น โดยกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มีคู่มือปฏิบัติงานที่สามารถให้เจ้าหน้าที่

⁵⁰¹ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยง ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่

แยกแยะชนิดประเภท ลักษณะของผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์กับปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงรวม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์และบริการ ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

ก. ประกันประเภทสามัญ

ผู้วิจัยพิจารณาประเภทของลูกค้าในลักษณะของการข้อมูลการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนี้

1. บุคคลธรรมดาที่เป็นคนต่างด้าว

ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับวิธีการแสดงตน ที่กำหนดให้คนต่างด้าวแสดงเลขที่หนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลประเทศนั้นออกให้ อย่างไรก็ตามหนังสือเดินทางในบางประเทศมีการเปลี่ยนแปลงเลขที่เมื่อมีการหมดอายุ ซึ่งปัญหาในการตรวจสอบข้อมูลกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนอกจากข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดที่ทันสมัยแล้ว ฐานข้อมูลของลูกค้าบริษัทประกันชีวิตหากไม่มีการปรับปรุงข้อมูลหรืออาจเป็นเหตุให้แม้มีรายชื่อในฐานลูกค้าแต่บริษัทไม่พบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตควรมีนโยบายการรับลูกค้าที่ต้องคำนึงถึงข้อมูลที่บริษัทประกันชีวิตได้รับว่า เป็นเลขที่ของหลักฐานแสดงตนยังไม่ขาดอายุและบริษัทประกันชีวิตควรมีการเก็บข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงในระหว่างการเป็นลูกค้าเพื่อรองรับเนื้อหาข้อมูลที่แจ้งในระบบสารสนเทศ โดยบริษัทประกันชีวิตต้องมีการควบคุมตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลฐานลูกค้าที่ทันสมัย ทั้งนี้บริษัทประกันชีวิตควรเก็บข้อมูลเดิมที่มีการเปลี่ยนแปลงไว้ในลักษณะ Custom Profile เพราะหากบริษัทประกันชีวิตมิได้ติดตามข้อมูลเก่าของลูกค้า หากข้อมูลที่บริษัทประกันชีวิต มีอาจไม่สอดคล้องกับข้อมูลของหน่วยงานราชการ ทำให้มีความเสี่ยงในการตรวจสอบรายชื่อไม่พบได้ และอาจมีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิดและถูกปรับได้

2. บุคคลธรรมดาบางประเภทที่กฎหมายกำหนดว่าไม่มีบัตรประชาชน

ในกรณีที่มีเหตุที่บุคคลไม่ต้องมีบัตรประชาชน เช่น บุคคลบางประเภท เช่น ภิกษุ สามเณร นักพรต และนักบวช⁵⁰² เจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันชีวิต ยังต้องขอข้อมูลแสดงตนของ

⁵⁰² กฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2548 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 123 ตอนที่ 23 ก วันที่ 6 มีนาคม 2549) ได้แก่

1. สมเด็จพระบรมราชาณี
2. พระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป

ลูกค้าให้ครบถ้วน และในบางครั้งหากบริษัทประกันชีวิตใช้เทคโนโลยีในการช่วยพิจารณาและออกกรมธรรม์ เจ้าหน้าที่รับประกันกรอกข้อมูลลูกค้า เช่น ใช้ชื่อฉายาของพระในการออกกรมธรรม์ และบันทึกลงไปในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัทประกันชีวิต และในรายที่ไม่มีบัตรประชาชน บริษัทประกันชีวิตกรอกข้อมูลของเลขที่ใบสุทธิ ซึ่งในการตรวจสอบอาจทำให้การตรวจสอบรายชื่อไม่พบได้ กล่าวคือ การพิจารณารับประกันชีวิตให้กับพระภิกษุ สามเณรที่มีหนังสือสุทธิรูปแบบเก่าที่ไม่มีเลขที่บัตรประชาชนและก่อนที่มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องวิธีการแสดงตนบริษัทประกันชีวิตเป็นอุปสรรคต่อการใช้ข้อมูลแสดงตนลูกค้าไปตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ บริษัทประกันชีวิตอาจได้รับผลกระทบในการอนุมัติรับลูกค้า

ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตจึงควรกำหนดนโยบายการรับลูกค้า โดยมีแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การใช้หนังสือสุทธิในการแสดงตนแทนบัตรประจำตัวประชาชนซึ่งใบหนังสือสุทธิเริ่มแสดงเลขที่บัตรประชาชนตั้งแต่ปี 2540 ในอดีตแบบฟอร์มหนังสือสุทธิไม่ได้ระบุเลขที่บัตรประชาชนลงในหนังสือสุทธิ และเหตุของการออกหนังสือสุทธิใหม่เกิดจากการชำรุดหรือสูญหาย ทำให้ปัจจุบันพระภิกษุที่บวชก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในหนังสือสิทธิจึงมีหนังสือสุทธิเก่าและยังใช้อยู่ ซึ่งหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องประสานงานให้ความรู้ อบรมแก่เจ้าหน้าที่รัฐในการวิธีการออกบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับพระภิกษุที่สามารถกระทำได้⁵⁰³ และจัดให้มีการปรับปรุงการออกหนังสือสุทธิ โดยพระภิกษุรูปที่มีหนังสือสุทธิแบบเก่าให้นำมาจัดทำหนังสือสุทธิใหม่เพื่อที่มีข้อมูลแสดงตนครบถ้วนอันนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบลูกค้าและนำข้อมูลไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยการสนับสนุนให้พระภิกษุจัดทำบัตรประชาชนด้วย กล่าวคือ กรณีการพิจารณารับประกันชีวิตให้กับพระภิกษุ สามเณรที่มีหนังสือสุทธิรูปแบบเก่าที่ไม่มีเลขที่บัตรประชาชนและก่อนที่มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องวิธีการแสดงตนบริษัทประกันชีวิตจึงยังเป็นอุปสรรคต่อการใช้ข้อมูลแสดงตนลูกค้าไป

3. ภิกษุ สามเณร นักพรต และนักบวช

4. ผู้มีกายพิการไม่ได้ หรือเป็นใบ้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

5. ผู้ที่อยู่ในที่คุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย

6. บุคคลซึ่งกำลังศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และไม่สามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวได้

⁵⁰³ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.2/ว 7552 ลงวันที่ 26 มิ.ย.2550 เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีพระภิกษุสามเณร ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

ตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ บริษัทประกันชีวิตอาจได้รับผลกระทบในการอนุมัติรับลูกค้า โดยเฉพาะกรณีการต่ออายุลูกค้าประเภทพระภิกษุชายเก่า หรือรายใหม่ที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนที่ไม่สามารถนำไปเข้าสู่การตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด ทั้งนี้ ปัจจุบันมีแนวทางแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้สถาบันการเงินซึ่งหมายความรวมถึงบริษัทประกันชีวิต สามารถรายงานต่อสำนักงาน ปปง เพราะไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ และสำนักงาน ปปง มีอำนาจในการสั่งระงับการดำเนินการชั่วคราวได้ ไม่เกิน 10 วันทำการ

เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา บริษัทประกันชีวิตต้องจัดทำนโยบายการรับลูกค้าภายในโดยแยกประเภทบุคคลที่ไม่มีบัตรประชาชนแต่มีบัตรอื่นที่ราชการออกให้ ดังเช่น พระภิกษุผู้เยาว์ที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ทำบัตรประชาชน และกำหนดมาตรการกรณีตรวจสอบไม่ได้เพราะเหตุข้อมูลไม่ครบถ้วน โดยที่บริษัทประกันชีวิตมีความพยายามหาข้อมูลมาตรวจสอบแต่ก็ยังไม่สามารถตรวจสอบได้ อาจต้องพิจารณาแจ้งข้อมูลให้สำนักงาน ปปง ทราบ

3. กรณีกรรมธรรม์การชำระเบี้ยครั้งเดียวและยอดเงินสูง

เนื่องจากการเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่ชำระเบี้ยครั้งเดียวที่มีเบี้ยประกันสูงกว่า 100,000 บาทต่อปี ถูกจัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูงตามประกาศสำนักงาน ปปง บริษัทประกันชีวิตอาจประสบปัญหาการกำหนดนโยบายในการบรรเทาความเสี่ยงผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูงอย่างไร

จากการศึกษาพบว่า หากมีการเสนอขายผ่านทางนายหน้าหรือตัวแทน บริษัทประกันชีวิตควรกำหนดเป็นนโยบายภายในโดยอาศัยอำนาจของระเบียบคณะกรรมการ ปปง กำหนดให้นโยบายแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยแบบประกันชนิดนี้ใช้เฉพาะแบบฟอร์มใบคำขอเอาประกันโดยมีการร้องขอเอกสารเพื่อพิจารณาประเมินความเสี่ยงเพิ่มเติม โดยลูกค้าเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่บริษัทประกันชีวิต เช่น แหล่งที่มาของเบี้ยประกัน และสภาพแวดล้อมของแหล่งรายได้ของผู้ขอเอานั่นสอดคล้องกับความสามารถในการชำระเบี้ยด้วยหรือไม่ เช่น ขอเอกสารที่เป็น Statement ในธนาคาร เงินดังกล่าวเป็นเงินที่มีผู้ดูแลผลประโยชน์หรืออำนาจในการควบคุมเงินดังกล่าวทอดสุดท้ายเป็นผู้อื่นหรือไม่ ให้ระบุข้อมูล รวมไปถึงเลขที่บัตรประชาชน ความสัมพันธ์หรือไม่อย่างไร เพื่อจะนำไปวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและในบางกรณีที่มีการรับเงินเบี้ยประกันมาพร้อมใบคำขอเอาประกันชีวิต ให้บริษัทประกันชีวิตกำหนดเป็นนโยบายเพื่อลดความเสี่ยงต่อการถือเงินสดของตัวแทน นายหน้า ทั้งนี้ อาจให้ออนเงินโดยใช้ ใบ Pay in เป็นหลักฐานเข้าบัญชีของบริษัทประกันชีวิตโดยตรง ในการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร

ชื่อของบริษัทประกันชีวิต ควรกำหนดห้ามตัวแทนหรือนายหน้าเป็นผู้ระบุชื่อผู้โอน แต่ให้ผู้ขอเอาประกันระบุและควรลงชื่อเป็นผู้โอนเงิน และตัวแทน หรือนายหน้า นำใบคำขอและเอกสารประกอบการพิจารณา พร้อมใบนำฝาก(Pay-in)ของธนาคารส่งมอบให้บริษัทประกันชีวิตในระยะเวลาที่บริษัทประกันชีวิตกำหนดซึ่งควรเป็นโอกาสแรกที่จะทำได้และกระทำโดยไม่ชักช้า

ข. ประกันกลุ่ม

โดยลักษณะของการประกันกลุ่มจะมีขั้นตอนการเสนอขายที่อาจจะแตกต่างกับผู้เอาประกันรายสามัญ โดย บริษัทประกันชีวิตจะขอข้อมูลในการคิดคำนวณเบี้ยประกัน จำนวนคน อัตราส่วนของเบี้ยประกัน ประวัติและชื่อเสียงของแต่ละบริษัท ต่อมาบริษัทประกันชีวิตออกใบเสนอราคา และเข้าสู่ขั้นตอนการเจรจา หากมีการตกลงทำประกันบริษัทประกันชีวิตจะนำเอกสารใบสมัครเอาประกันชีวิตโดยกรมธรรม์ประเภทผู้ถือให้บริษัทลงนาม นอกจากนั้นในการพิจารณารับประกันสมาชิกของผู้ถือกรมธรรม์รายบุคคล กรณีมีสัญญาประกันสุขภาพกลุ่มรวมอยู่ด้วย อาจมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจก็ได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัทประกันชีวิตก็ได้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยแยกพิจารณาปัญหาการประกันชีวิตกลุ่มในลักษณะของผู้ชำระเบี้ยกับการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ได้แก่

1. ผู้ถือกรมธรรม์เป็นผู้ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลแต่เป็นผู้ชำระเบี้ยประกันกลุ่ม

เนื่องจาก แนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง ว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดแนวทางในการจำแนกลูกค้า โดยระบุว่า ลูกค้านิติบุคคล คือ ผู้ถือกรมธรรม์ประกันกลุ่ม แต่ในทางปฏิบัติประกันกลุ่มบางประเภท เช่น กลุ่มนักกีฬา กลุ่มคณะเดินทางท่องเที่ยว คณะสงฆ์ กลุ่มนักเรียน หรือ สมาชิกในครอบครัว ทำประกันกับบริษัทประกันชีวิตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มิได้จัดตั้งในรูปของนิติบุคคล ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนว่าบริษัทประกันชีวิตจะต้องพิจารณาลูกค้ากลุ่มนี้ที่ไม่มีสถานะของนิติบุคคลอย่างไร ทำให้นโยบายการเสนอขายผลิตภัณฑ์แก่กลุ่มลูกค้าชนิดนี้มีอุปสรรค โดยทางปฏิบัติผู้ถือกรมธรรม์ประกันกลุ่มมิได้เป็นนิติบุคคลทั้งหมด

จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่า เพราะแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง ว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ประเภทธุรกิจประกันชีวิต กำหนดว่าผู้ถือกรมธรรม์เป็นลูกค้านิติบุคคล แต่ไม่ได้ระบุหรือกล่าวถึงลูกค้าประกันกลุ่มประเภทไม่ใช่นิติบุคคล จึงทำให้ยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีผู้ถือกรมธรรม์ที่ไม่เป็นนิติบุคคล เมื่อบริษัทประกันชีวิตนำแนวทางปฏิบัติไปใช้ในการรับลูกค้าของบริษัทประกันชีวิต อาจพิจารณารับประกันกลุ่มที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลถูกลดจำนวนลงและบริษัทประกันชีวิตพยายามไม่พิจารณารับประกันชีวิต จึงยังไม่สอดคล้องกับสภาพ

ความจำเป็นของช่องทางธุรกิจ ดังนั้น สำนักงาน ปปง จึงควรระบุในแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง กรณีลูกค้าประกันกลุ่มประเภทมิใช่นิติบุคคลด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจน ซึ่งในกรณีนี้ ประกันกลุ่มประเภทที่ไม่ใช่นิติบุคคลมักไม่ใช่กลุ่มขนาดใหญ่หรือมีจำนวนมาก บริษัทประกันชีวิตอาจต้องอาศัยข้อเท็จจริงประกอบการตรวจสอบ ว่าเงินเบี้ยประกันนั้นมาจากกลุ่มหรือบุคคลใดเป็นผู้ชำระโดยพิจารณาถึงผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของกรมธรรม์ดังกล่าวด้วย หรืออาจพิจารณาออกแบบผลิตภัณฑ์และแบบฟอร์มใบคำขอเอาประกันให้สอดคล้องกับแบบประกัน โดยระบุชื่อผู้เอาประกันและระบุผู้ชำระเบี้ยประกันพร้อมเลขบัตรประชาชน วันเดือนปีเกิด นำมาตรวจสอบความสัมพันธ์และเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเพื่อดูว่าเป็นบุคคลในบัญชีรายชื่อหรือไม่

2. ผู้ถือกรมธรรม์มีสถานะเป็นนิติบุคคลและเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันกลุ่ม

ประกันกลุ่มพนักงานของบริษัท ห้าง ร้าน ประกันกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือมูลนิธิ สหกรณ์ที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งตามคู่มือแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง กำหนดไว้ว่า “ผู้ถือกรมธรรม์เป็นลูกค่านิติบุคคล” ซึ่งปัญหาที่พบ คือ

เนื่องจากในคู่มือปฏิบัติไม่ได้กำหนด แหล่ง ชนิด ประเภทเอกสาร หรือ การยกตัวอย่างให้เห็นถึงทางปฏิบัติที่ชัดเจนว่าสามารถพิจารณาหรือได้รับเอกสารประเภทของนิติบุคคลดังกล่าว จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องใช้ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย ทั้งนี้ บริษัทประกันชีวิตอาจนำข้อมูลการแสดงผลของนิติบุคคลตามประกาศสำนักงานกว่าด้วยเรื่องการแสดงผลมาใช้ และนำข้อมูล เช่น เลขที่ภาษี ชื่อนิติบุคคล กรรมการมาใช้ตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ทั้งนี้ต้องพิจารณาปัจจัยเสี่ยงและผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งวิเคราะห์อยู่ในหัวข้อ 5.5.2 ซึ่งปัญหาดังกล่าวของประกันกลุ่ม จะส่งผลในกรณีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลกรรมการและการติดตามความเปลี่ยนแปลงของกรรมการหรือผู้มีอำนาจควบคุมนิติบุคคลผู้ถือกรมธรรม์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจยังไม่ทราบว่า ต้องค้นหาจากเอกสารใด โดยแนวทางการแก้ไข คือ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดนโยบายในการรับลูกค่านิติบุคคล ดังเช่น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไว้แล้วในหัวข้อ 5.2.3 เรื่อง ปัญหาในการพิจารณาผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และกำหนดนโยบายติดตามความเคลื่อนไหวลูกค้า เช่น กรณีประกันกลุ่มประเภทความคุ้มครองเป็นรายปี บริษัทประกันชีวิตอาจจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงและการติดตามความเคลื่อนไหวของลูกค้าในช่วงระยะเวลาการต่ออายุสัญญาก็ได้ และระหว่างที่ไม่ได้ขอเอกสารบริษัทประกันชีวิตอาจมีนโยบายการ

ขอข้อมูลนิติบุคคลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปัญหาการพิจารณาระบุลูกค้าระบุรับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านิติบุคคล ในการนำข้อมูลมาตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

3. สมาชิกประกันกลุ่มชำระเบี้ยประกันให้ผู้อยู่ในอุปการะ

ในทางปฏิบัติกรณีบริษัทของนายจ้างมีนโยบายสวัสดิการอนุญาตให้สมาชิก ลูกจ้างสามารถ ให้ภรรยา และบุตร เอาประกันภายใต้เงื่อนไขกรมธรรม์เดียวกันได้ แต่บางครั้งบริษัท นายจ้างอาจมิได้เป็นผู้ส่งเบี้ยเอง บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาว่าผลประโยชน์และความเป็นเจ้าของเป็นของใคร ในกรณีนี้เบี้ยประกันมาจากสมาชิก ถึงแม้กรมธรรม์หลักจะเป็นชื่อของผู้ถือกรมธรรม์ แต่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงในกรณีผลประโยชน์ คือ สมาชิกผู้ชำระเบี้ย และเมื่อมีการจ่ายค่าสินไหมทดแทน บริษัทประกันชีวิตจะพิจารณาเมื่อมีการจ่ายเงินผู้ได้ประโยชน์ ได้แก่ ผู้อุปการะ

ดังนั้น ผลิตรหัสประกันกลุ่ม กรณีที่เป็นนิติบุคคล ในการพิจารณาผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามแนวทางที่ได้วิเคราะห์ในข้อ 5.2.3 ซึ่งบริษัทประกันชีวิตควรกำหนดเป็นนโยบายในการรับลูกค้า ในขั้นตอนการเสนอขายเพื่อรับข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง และข้อมูลที่น่ามาคำนวณเบี้ย รวมถึง จำนวนบุคคลผู้เป็นสมาชิก โดยบริษัทประกันชีวิตอาจจัดทำรายการเอกสารที่บริษัทประกันชีวิตต้องใช้พิจารณา และชี้แจงข้อมูลที่บริษัทประกันชีวิตต้องใช้ เพื่อให้บริษัทผู้ถือกรมธรรม์ได้จัดเตรียมเอกสารในการเอาประกัน ทั้งนี้ ใบสมัครประกันกลุ่ม บริษัทประกันชีวิตอาจทำหลักฐานลักษณะเป็นต้นชั่วคราวส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 โดยให้ผู้ถือกรมธรรม์ เก็บส่วนที่ 1 ไว้ที่สำนักงานของผู้ถือกรมธรรม์ และส่วนที่ 2 ให้ผู้ถือกรมธรรม์นำส่งพร้อม กับสำเนาบัตรประชาชนของสมาชิกหรือกรณีผู้อยู่ในอุปการะของสมาชิกมาให้บริษัทประกันชีวิต โดยบริษัทประกันชีวิตอาจจัดทำเป็นตารางสรุปปะหน้าเอกสารและนำข้อมูลดังกล่าวไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ค. ประกันสุขภาพ

หมายถึง กรณีประกันชีวิตรายสามัญที่มีสัญญาประกันสุขภาพเป็นสัญญาเพิ่มเติม ในทางปฏิบัติผู้วิจัยพบว่ามีปัญหาและมีความสับสนไม่เข้าใจ ดังต่อไปนี้

กรณีทีหนึ่ง กรณีผู้เอาประกันภัยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล สถานพยาบาลมีสิทธิในการรับเงินหรือเรียกเงินคือจากบริษัทประกันชีวิตหรือไม่อย่างไร

กรณีที่สอง กรณีผู้เอาประกันภัยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันชีวิตหรือไม่

กรณีที่สาม กรณีบุคคลที่ถูกกำหนดเสียชีวิต ทายาทคนเดียวของบุคคลที่ถูกกำหนดไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดมีสิทธิในการเรียกร้องเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันชีวิตหรือไม่

จากกรณีที่หนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมีเจตนาเพื่อตัดช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดไม่สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ ดังนั้น กรณีที่ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเข้ารับการรับรักษาพยาบาลเนื่องจากบาดเจ็บ เจ็บป่วย ค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเกิดขึ้น หากบริษัทประกันชีวิตต้องจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นแก่สถานพยาบาล บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากเงินคือ สถานพยาบาล ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ซึ่งมีใช่ผู้เอาประกันภัยที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยตรง จึงไม่อาจเกิดกรณีบุคคลที่ถูกกำหนดจะสามารถเข้าถึงเงินอันจะนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้

ตามแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557 กำหนดแนวทางการตรวจสอบรายชื่อว่า กรณีหลังจากได้รับข้อมูลลูกค้าจากบุคคลที่สาม ซึ่งกรณีนี้คือสถานพยาบาล บริษัทประกันชีวิตควรกำหนดวงเงินไว้ต่ำที่สุด และให้สถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งข้อมูลลูกค้าให้แก่บริษัทประกันชีวิตโดยเร็วที่สุดจนกว่าจะมีการอนุมัติการจ่ายเงินส่วนที่เหลือหรือครั้งต่อไปแก่ลูกค้ารายนั้นๆ

กล่าวคือ วัตถุประสงค์การรักษาพยาบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับ ปัจจุบันวงเงินรักษาพยาบาลตามสิทธิของผู้ประกันต้นหรือบัตร 30 บาท กำหนดไว้ 30,000 บาท ดังนั้น หากจะนำแนวทางตามแนวทางปฏิบัติมาใช้ ผู้วิจัยเห็นว่า อาจพิจารณาวงเงิน จำนวนดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตาม จากมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มีโทษทางอาญา ซึ่งการกระทำการใดโดยรู้ว่าเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่ถูกกำหนดก็สามารถตีความเข้ามาตรานี้ได้ ปัจจุบันยังไม่มีคดีความที่ศาล และอาจจะเป็นความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนตามข้อความในมาตรา 16 ได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ประเทศไทย

ควรรนำหลักกฎหมายสากลที่ได้กำหนดไว้ใน ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1452 เรื่องค่าใช้จ่ายอันจำเป็น ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล Medicare มาปรับใช้ในการพิจารณาข้อผ่อนคลายในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หรือนำแนวทางของประเทศอังกฤษ มาปรับใช้เรื่องการออก General license ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ไว้ใน หัวข้อ 5.2.1

จากกรณีที่สอง เมื่อผู้เอาประกันภัยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตซึ่งอยู่ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและแจ้งให้ สำนักงาน ปง ทราบ ตามนัยของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ดังนั้น ผู้เอาประกันภัยจึงไม่มีสิทธิได้รับการจ่ายเงินจากบริษัทประกันชีวิต จนกว่ากรณีมีการผ่อนคลายการระงับการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดในมาตรา 9 หรือมาตรา 10

จากกรณีที่สาม ตามมาตรา 6(1) แห่งระเบียบคณะกรรมการ ปง ว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6(1)(2) และ(3) พ.ศ. 2556 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ได้มีบทบัญญัติให้การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดสิ้นสุดลงแม้มีความตายเกิดขึ้น แต่กำหนดไว้เฉพาะการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดออกจากบัญชีรายชื่อตามมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แล้วแต่กรณี ดังนั้นผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต บริษัทประกันชีวิตต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน เว้นแต่มีการเพิกถอนรายชื่อออกจากบัญชีแล้ว และในระหว่างที่ยังไม่มีการเพิกถอนรายชื่อ มาตรา 10(4) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดช่องทางในการขออนุญาตต่อศาลเพื่อให้ดำเนินการใดๆกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการได้ ซึ่งมีความเห็นตามแนวทางการตอบข้อหารือของสำนักงาน ปง แก่บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด เลขที่ ปง 000.3.3/672 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2556 และผู้วิจัยได้พิจารณาและวิเคราะห์แนวทางผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินใน ข้อ 5.2.1 แล้ว

ง. ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล

จากการศึกษาปัญหาพบว่า กรณีผู้เอาประกันภัยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ทูพพลภาพ หรือสูญเสียอวัยวะหายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดมีสิทธิในการได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันชีวิตหรือไม่ และกรณีหากเป็นการเสียชีวิตจาก

อุบัติเหตุซึ่งผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแต่เสียชีวิต โดยทายาทมิเพียงบุคคลเดียวแต่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งทำการโอนสิทธิเรียกร้องให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งหมายถึง คู่กรณีมารับค่าสินไหมทดแทน (กรณีผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ขับขี่รถยนต์และชนกับคู่กรณี คู่กรณีได้รับบาดเจ็บ ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต) ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจากทายาทซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดมีสิทธิได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันชีวิตได้หรือไม่

จากการศึกษากรณีทีหนึ่ง พบว่า แม่ทายาทมิได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตก็ไม่อาจจะจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทได้ เนื่องจากสิทธิในการรับค่าสินไหมทดแทนเป็นสิทธิหรือประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตในฐานะของผู้ที่มีหน้าที่รายงานต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งมายังสำนักงานปง ตามนัยของมาตรา 6 เว้นแต่มีการดำเนินการตามมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แล้วแต่กรณีเช่นเดียวกัน

กรณีที่สอง เมื่อผู้เอาประกันภัยได้เสียชีวิตลง โดยหลักการประกันชีวิตบริษัทประกันชีวิตต้องชดใช้เงินตามสัญญาประกันภัย ซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิของทายาทหรือกองมรดกของผู้เสียชีวิต เว้นแต่มีการระบุผู้รับประโยชน์เป็นอย่างอื่น ซึ่งกรณีนี้หากมีการระบุชื่อผู้รับประโยชน์ซึ่งคือทายาทคนเดียวและผู้รับประโยชน์เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตย่อมต้องระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินซึ่งเป็นทรัพย์สินของผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด และหากมีการโอนสิทธิเรียกร้องในเงินดังกล่าวให้บุคคลอื่น ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องย่อมอยู่ในฐานะของผู้กระทำการแทนหรือตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่รับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามนัย มาตรา 6 เว้นแต่มีการดำเนินการตามมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 แล้วแต่กรณีเช่นเดียวกัน

อาจกล่าวโดยสรุปว่า ปัญหาสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการแบ่งเป็น 2 ประการ คือ กรณีที่หนึ่ง การตรวจสอบเอกสารและพิจารณาเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงและนำข้อมูลรายชื่อมาตรวจสอบกับรายชื่อในบัญชี หากข้อมูลไม่พบเพราะพนักงานบริษัทประกันชีวิตไม่ทราบว่าต้องใช้ข้อมูลหรือพิจารณาจากเอกสารใด โดย ออกเป็นแนวทางปฏิบัติ เรื่อง โดยเอา มาใส่ในนโยบายการรับลูกค้าสำหรับการค้นหาข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตต้องจัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน จัดทำคู่มือเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ หรือกรณีที่สอง กรณีอุปสรรคสืบเนื่องมาจากการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ดังเช่นกรณีการประกันสุขภาพ ซึ่ง ผู้วิจัยเสนอ

แนวทางว่า อาจนำแนวทางแก้ไขปัญหาในหัวข้อ 5.2.1 เรื่องบทผ่อนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน มาปรับใช้

5.5.2 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า

เนื่องจากระเบียบคณะกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ให้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าอย่างเคร่งครัดและอนุญาตให้นำวิธีการและหลักเกณฑ์การตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาใช้ เกิดปัญหาว่าการอนุมัติรับลูกค้าสามารถนำกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงมาบังคับใช้ได้อย่างไรบ้าง

ตามระเบียบคณะกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 บริษัทประกันชีวิตยังต้องกำหนดมาตรการแม้ว่าลูกค้าจะมีไม่บุคคลที่ถูกกำหนด ทำให้บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาความเสี่ยงว่าลูกค้ามีความเสี่ยงต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ กรณีผลการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า พบว่าลูกค้าอยู่ในระดับความเสี่ยงสูง บริษัทประกันชีวิตจะต้องจัดให้มีการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าที่เข้มข้นขึ้น ซึ่งผู้วิจัยนำเรื่องการประเมินความเสี่ยงในการอนุมัติรับลูกค้ามาวิเคราะห์ ดังนี้

การประเมินความเสี่ยง

แนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจัดทำแนวทางปฏิบัติตามประเภทธุรกิจ โดยจัดทำคู่มือปฏิบัติกลางที่สถาบันการเงินใช้ร่วมกันและแยกเฉพาะธุรกิจ และมีแนวทางปฏิบัติที่ออกโดยสำนักงาน คปภ. เพื่อใช้กับภาคธุรกิจประกันชีวิต แต่อย่างไรก็ตามแนวทางปฏิบัติในเรื่องการประเมินความเสี่ยงของภาคธุรกิจดังกล่าวอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ไม่มีคู่มือปฏิบัติหรือข้อแนะนำในการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม กรณีมีปัจจัยเสี่ยงเกิดขึ้นหลายประการ อย่างไรก็ตามควรพิจารณาและจัดลูกค้าให้อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง และแนวทางการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าและปัจจัยเสี่ยงที่บริษัทประกันชีวิตควรคำนึงถึง จึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจและการนำเอาแนวทางปฏิบัติในแต่ละเรื่องมาใช้ อีกทั้งปัจจุบันสำนักงาน ปปง อยู่ในระหว่างการจัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันชีวิตเพื่อให้เกิด

ความชำนาญมากขึ้นและสามารถนำไปปรับใช้ให้บริษัทประกันชีวิตดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การประเมินความเสี่ยงด้านสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในประเทศไทย กำหนดลักษณะไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ป.ง. เรื่องความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน เช่น ปัจจัยเสี่ยงสูงด้านพื้นที่ ปัจจัยเสี่ยงต่ำ ปัจจัยเสี่ยงด้านผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปัจจัยเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ ช่องทางบริการ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ตัวอย่างเช่น ปัจจัยความเสี่ยงอันเกิดจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในการฟอกเงิน ได้แก่ กรณีที่ลูกค้ามีถิ่นที่อยู่ไม่ชัดหรือชั่วคราวหรือถาวร มีการประกอบอาชีพ มีแหล่งที่มาของรายได้ หรือทำธุรกรรมในพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์หรือประเทศซึ่งเลขาธิการกำหนดว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

โดยตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ในกระบวนการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กำหนดระดับการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริง 3 ลักษณะ ได้แก่

ระดับที่ 1 การตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยทั่วไป

กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบลูกค้าและการตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าโดยทั่วไป ในลักษณะปกติ และนำรายชื่อมาตรวจสอบกับบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ระดับที่ 2 การตรวจสอบพิสูจน์ทราบลูกค้าอย่างง่าย (Simply CDD)

กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบลูกค้าและการตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าในกรณีที่พบว่าลูกค้าอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงต่ำต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตสามารถลดระดับความเข้มข้นในการตรวจสอบลูกค้าลงได้

ระดับที่ 3 การตรวจสอบพิสูจน์ทราบลูกค้าอย่างเข้มข้น (Enhance CDD)

กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบลูกค้าและการตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าในกรณีที่พบว่าลูกค้าอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงที่สูงขึ้นต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาลูกค้าในระดับความเข้มข้นที่สูงขึ้นด้วย

กล่าวคือ กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และการนำกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาปรับใช้ โดยกำหนดแนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงให้บริษัทประกันชีวิตดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบระบบการประเมินความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตว่ามีมาตรการที่ชัดเจนในการจัดระดับความเสี่ยง สอดคล้องกับปัจจัยเสี่ยงตามที่กฎหมายกำหนด

2. บริษัทประกันชีวิตสามารถพิจารณาและกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตได้ โดยอย่างน้อยต้องไม่ขัดกับปัจจัยเสี่ยงที่กฎหมายกำหนด

3. บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดระดับความเข้มข้น⁵⁰⁴ ในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบน้อยลง โดยลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูงให้ดำเนินการในระดับที่เข้มข้นที่สุด และกรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำอาจลดระดับความเข้มข้นลง

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางในการออกมาตรการเพื่อให้บริษัทประกันชีวิตไปปฏิบัติดังเช่น กรณีดังต่อไปนี้

1. แนวทางบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยบริษัทประกันชีวิตกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรรับรองไว้ และจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ยกตัวอย่างเช่น บริษัทประกันชีวิตควรจัดทำนโยบายประวัติความเสี่ยงของลูกค้า (Customer risk profile categories) แต่ละคน วิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยง และกำหนดแผนทบทวนความเสี่ยงอยู่เสมอ มีการประเมินความเสี่ยงแฝง (Inherent risk assessment) ในธุรกรรมที่ทำกับบริษัท ได้แก่ แหล่งที่มาของเงินที่ชำระเบี้ยประกัน ทั้งนี้ ผลการประเมินความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้า บริษัทประกันชีวิตต้องนำมาพิจารณานั้นจะต้องสอดคล้องกับกระบวนการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และกระบวนการประเมินความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตควรกำหนดว่านำรูปแบบใดมาใช้ เช่น อาจแนะนำให้ใช้การประเมินแบบ PASTEL หรือใช้วิธี MATRIX ที่ปรากฏอยู่ในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment ของ FATF

2. การนำปัจจัยเสี่ยงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาใช้ประเมินความเสี่ยงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในประเทศและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างประเทศ

⁵⁰⁴ ข้อ 12 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) กำหนดระดับความเข้มข้นในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าทุกรายให้สอดคล้องกับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้าโดยในรายที่มีความเสี่ยงสูง ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับที่เข้มข้นที่สุด และในรายที่มีความเสี่ยงต่ำ อาจพิจารณาลดความเข้มข้นในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าลงได้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายและระเบียบวิธีการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ตรวจสอบ และการนำผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยง อันจะส่งต่อนโยบายการรับอนุมัติรับลูกค้า โดยต้องนำรายชื่อของผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ ตรวจสอบข้อมูลกับรายชื่อของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย โดยต้องแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูง ทราบและอนุมัติการจ่ายผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์

3. การจัดทำจัดทำนโยบายการติดตามความเคลื่อนไหวลูกค้าและปรับปรุง ความเสี่ยงของลูกค้าตามปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้หากเป็นผู้เอาประกันชีวิตรายใหม่ อาจให้กรอกข้อมูลใบสมัครเอาประกันชีวิตและให้ลูกค้าทำแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงอีก ฉบับ หรือกรณีเป็นลูกค้าปัจจุบันของบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตอาจจัดส่งแบบประเมินไป ทางไปรษณีย์เพื่อให้ลูกค้าประเมินและส่งกลับมายังบริษัทประกันชีวิต

ตัวอย่าง บริษัทหลักทรัพย์บางแห่ง จัดทำแบบสอบถามข้อมูลและการประเมิน ความสามารถในการรับความเสี่ยงของลูกค้า โดยจัดส่งผ่านทางออนไลน์เข้า email ของลูกค้า ซึ่ง บริษัทประกันชีวิตอาจนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายภายใน ดังเช่นตัวอย่างคำถาม

- ท่านมีแหล่งเงิน ถิ่นที่อยู่ สถานที่ติดต่อ หรือจัดตั้งในเขตดินแดนหรือประเทศที่ไม่ มีมาตรการไม่ได้ประยุกต์ใช้ข้อแนะนำของ Financial Action Task Force on Money Laundering -FATF) หรือไม่ให้ความร่วมมือในการกำหนดมาตรการทางการเงินเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือไม่

- ท่านเกี่ยวข้องหรือมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน หรือให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ทั้งในประเทศ หรือต่างประเทศ) หรือไม่ ซึ่งบริษัทประกันชีวิตสามารถนำมาใช้กำหนดมาตรการในบริษัทประกันชีวิตได้

การอนุมัติรับลูกค้า

ในระหว่างสัญญา กรณีมีการจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ตามสัญญาแก่ลูกค้า เช่น เงินงวด เงินบำนาญ เงินปันผล หรือเงินคืนตามค่าประสบการณ์ เมื่อลูกค้าระดับความเสี่ยงสูงและ มีการประเมินผลโดยอนุมัติรับลูกค้าในครั้งแรกแล้วยังไม่ชัดเจน เพราะยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ของขอบเขตการอนุมัติรับลูกค้า ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตอาจต้องอนุมัติโดยผู้บริหารทุกๆกรณีที่มีการอนุมัติจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ระหว่างสัญญาในขณะลูกค้ายังคงระดับความเสี่ยงสูง

ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตควรจะกำหนดขอบเขตนโยบายการอนุมัติและการดำรงความสัมพันธ์กับลูกค้าให้ชัดเจนเรื่องเมื่อความเสี่ยงของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจออกคู่มือปฏิบัติ บริษัทประกันชีวิตต้องมีการทบทวนและอนุมัติผลการประเมินความเสี่ยง กรณีถ้าลูกค้าเป็นบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น ต้องได้รับการอนุมัติการดำรงความสัมพันธ์โดยผู้บริหารระดับสูงอีกครั้งเพื่อยืนยันการอนุมัติให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด กล่าวคือ

ลูกค้าที่มีผลการประเมินความเสี่ยงต่ำ กำหนดการอนุมัติรับลูกค้าตามลักษณะของธุรกิจปกติ

ลูกค้าที่มีผลการประเมินความเสี่ยงสูง กำหนดการอนุมัติรับลูกค้าตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้ผู้บริหารระดับสูงอนุมัติสร้างความสัมพันธ์

ลูกค้าที่มีผลการประเมินความเสี่ยงต่ำ เมื่อมีระดับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นในระดับสูง โดยให้ผู้บริหารระดับสูงอนุมัติดำรงความสัมพันธ์

ลูกค้าที่มีผลการประเมินความเสี่ยงสูงมากจนอาจเป็นเหตุให้บริษัทประกันชีวิตถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตอาจปฏิเสธหรือยุติความสัมพันธ์ และรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ กำหนดหน้าที่ในการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินไว้ใน MLR 2007 กำหนดนโยบายภาพรวมและให้บริษัทเป็นผู้นำไปปรับใช้ตามคู่มือปฏิบัติของภาคธุรกิจ ได้แก่ FCA Handbook คู่มือปฏิบัติของกลุ่มสมาชิก JMLSG โดยคู่มือปฏิบัติของ JMLSG แยกเป็นภาคธุรกิจ โดยธุรกิจที่เกี่ยวกับภาคธุรกิจประกันชีวิต พิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง Politically exposed persons (PEPs) เพราะเดิมตามปกติธุรกิจประกันชีวิตไม่มีการเก็บฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น ภาคธุรกิจประกันชีวิตต้องเพิ่มการบริหารความเสี่ยงโดยนำปัจจัยเสี่ยงด้านผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาประเมินร่วมด้วย ลูกค้าความเสี่ยงสูงและถ้าได้ระบุว่าเป็น PEP ควรจะดำเนินการระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้อนุมัติในการสร้างความสัมพันธ์ ในกรณีการระบูกู้ค่าปัจจุบัน (Existing Customer) เป็น PEP ผู้บริหารระดับสูงจะต้องอนุมัติเพื่อดำรงความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ซึ่งจะต้องกระทำเร็วเท่าที่จะสามารถกระทำได้ (As soon as practicable)

ดังนั้น ปัญหาการพิจารณาประเมินความเสี่ยงเพื่อนำไปสู่การอนุมัติสร้าง ความสัมพันธ์ มี 2 กรณี คือ

1. กรณีลูกค้าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด อาจถูกบังคับให้ระงับการทำธุรกรรม หากกรณี ที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่บริษัทประกันชีวิตระงับ บริษัทประกันชีวิตโดยช่องทาง ปัจจุบันอาศัยการไปขออนุญาตต่อศาลเพื่อดำเนินการได้

2. การพิจารณาความเสี่ยงต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดุลพินิจในการประเมินความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตอาจจะขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและ แนวทางในการประเมินความเสี่ยงที่บริษัทประกันชีวิตจัดทำขึ้นและเจ้าหน้าที่นำปัจจัยความเสี่ยงที่ กฎหมายกำหนดมาพิจารณาบริหารความเสี่ยงของลูกค้าด้วย ผลที่เกิดขึ้น บริษัทประกันชีวิตต้อง ดำเนินการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ AMLO หรือผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย บริษัทประกันชีวิตอบรม และสื่อสารให้พนักงานเข้าใจและจัดทำมาตรการหรือระบบการแยกปัจจัยเสี่ยง เข้าใจปัจจัยเสี่ยง สำคัญที่ต้องถูกกำหนดเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูง แยกปัจจัยเสี่ยงลำดับรอง และมีการสรุปการประเมิน ความเสี่ยง โดยกรณีพบว่าลูกค้ามีความเสี่ยงสูงต้องได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เพราะเนื่องจากความเสี่ยงต่อการกระทำผิดเป็นความรับผิดชอบขององค์กรและส่งผลกระทบต่อ การลงโทษและต่อชื่อเสียง โดยบริษัทประกันชีวิตจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งภายนอกองค์กร และภายในองค์กร และควรมีการกำหนดนโยบาย คู่มือการประเมินความเสี่ยง เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ และเพื่อลดอุปสรรคที่เกิดจากการพิจารณา และก่อให้เกิดการปรับปรุงติดตามการปฏิบัติตาม กฎหมายโดยตรวจสอบจาก หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยข่าวกรองแห่งชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.5.3 ปัญหาสืบเนื่องจากรูขุมที่เกี่ยวเนื่องจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต

เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดมาตรการตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภท ทำให้เกิดปัญหาอันสืบเนื่องมาจากผู้ทำธุรกรรมของบริษัทประกันชีวิต เช่น กรณีพนักงานบริษัทประกัน ชีวิตเดินทางออกตรวจสอบสถานะที่ต่างจังหวัด ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ที่พิกัดจ่ายให้กับบุคคลอื่น นั้นควรมีแนวทางการตรวจสอบธุรกรรมอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องไปกับมาตรการต่อต้านการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย

จากการศึกษา นอกเหนือจากการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าที่เป็นไปตามมาตรการ กำหนดนโยบายการรับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกำหนดให้มี

มาตรการตรวจสอบทุกธุรกรรมโดยไม่มีวงเงิน อันหมายความว่าถึง แม้มูลค่าหนึ่งบาทก็ย่อมต้องถูกตรวจสอบธุรกรรม และการบัญญัติให้ให้นำนโยบายการรับลูกค้าตามกฎหมายฟอกเงินมามาใช้จึงยังทำให้เกิดความเข้าใจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังจะเห็นได้จาก กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในกรณีทั่วไปกำหนดให้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เมื่อมีวงเงินตั้งแต่ 700,000 บาทขึ้นไป

กรณี บริษัทประกันชีวิตให้พนักงานออกปฏิบัติงานตรวจสอบสถานะ ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 สถานะของผู้รับเงินค่าใช้จ่ายดำเนินการของบริษัทประกันชีวิต

ประเทศไทยบัญญัตินิยามของ ลูกค้า⁵⁰⁵กับ ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว⁵⁰⁶ ไว้ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการแสดงตน และในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว เมื่อทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไม่ว่าครั้งเดียวหรือหลายครั้งเกี่ยวเนื่องกัน มูลค่ารวมกันตั้งแต่ 700,000 บาท⁵⁰⁷ ขึ้นไป หรือ กรณีตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงโดยไม่พิจารณาวงเงิน เมื่อสงสัยว่าจะมีการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁵⁰⁵ “ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16

⁵⁰⁶ “ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 โดยไม่เคยจัดให้มีการแสดงตนและดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นมาก่อน

⁵⁰⁷ สถาบันการเงินและผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(1) เริ่มมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

(2) มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

(ก) ไม่ว่างครั้งเดียวหรือหลายครั้งที่มีร่องรอยความต่อเนื่องรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่เจ็ดแสนบาทขึ้นไป หรือ

(ข) ที่เป็นการโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป

(3) มีข้อสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(4) มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าหรือระบุตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามข้อ 19

(1) และ (2)

มาตรฐานสากลด้านการฟอกเงินและการต่อต้านการก่อการร้าย ตามข้อแนะนำ 40 ประการของ FATF ปรากฏในการตีความข้อแนะนำข้อที่ 10⁵⁰⁸ มิได้กำหนดความหมายของ Occasional transactions และใช้ไปในทางกว้างโดยอาศัยบริบทแวดล้อมซึ่งอยู่ในลักษณะธุรกรรมใดที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง(Ongoing arrangement) ระหว่างลูกค้า กำหนดลักษณะและมูลค่า (Threshold) ตั้งแต่ 15,000 ยูโรขึ้นไป และทำ Customer Due Diligence หากพบว่ามีกรหลีกเลี่ยงแม้ไม่อยู่ในมูลค่าที่กำหนดไว้ก็ให้รายงานเป็นธุรกรรมสงสัย⁵⁰⁹ และมีได้กำหนดความหมายของ Business relations หรือ Business Relationship ไว้ แต่เพียงมีลักษณะไปในทางเดียวกับ Account⁵¹⁰ ทำให้ประเทศสมาชิกจึงต้องนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับประเทศของตน⁵¹¹

⁵⁰⁸ The designated threshold for occasional transactions under Recommendation 10 is USD/EUR 15,000. Financial transactions above the designated threshold include situations where the transaction is carried out in a single operation or in several operations that appear to be linked.

⁵⁰⁹ INTERPRETIVE NOTE TO RECOMMENDATION 10(CUSTOMER DUE DILIGENCE)

A. CUSTOMER DUE DILIGENCE AND TIPPING-OFF

1. If, during the establishment or course of the customer relationship, or when conducting occasional transactions, a financial institution suspects that transactions relate to money laundering or terrorist financing, then the institution should:

(a) normally seek to identify and verify the identity of the customer and the beneficial owner, whether permanent or occasional, and irrespective of any exemption or any designated threshold that might otherwise apply; and

(b) make a suspicious transaction report (STR) to the financial intelligence unit (FIU), in accordance with Recommendation 20.

⁵¹⁰ Term “Accounts” References to “accounts” should be read as including other similar business relationships between financial institutions and their customers.

⁵¹¹ The Consultative Group to Assist the Poor, Focus Note, No. 98 September 2014 (Washington, DC), p4-5.

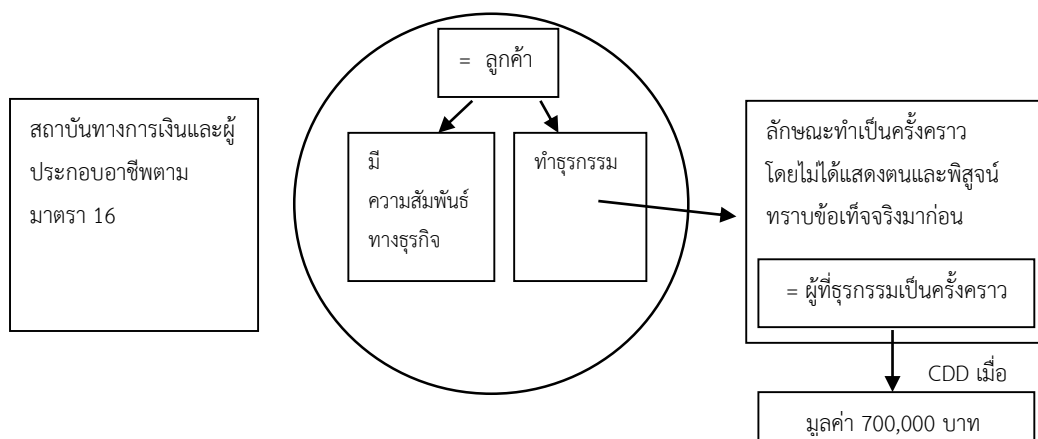
ในประเทศอังกฤษ แบ่งนิยามตามลักษณะของธุรกรรม โดยกำหนดลักษณะธุรกรรมเป็นครั้งคราว (Occasional transaction)⁵¹² หมายถึง บุคคลใดก็ตามทำธุรกรรมที่นอกเหนือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ (Business relationship)⁵¹³ โดยมีมูลค่าตั้งแต่ 15,000 ยูโรขึ้นไป ไม่ว่าจะธุรกรรมจะได้ทำขึ้นครั้งเดียวหรือหลายครั้ง ซึ่งแยกบุคคลที่ทำธุรกรรมโดยใช้ความสัมพันธ์ทางธุรกิจและมูลค่ามากำหนด

อนึ่ง ประเทศไทยแบ่งลูกค้า และ ผู้ที่ธุรกรรมเป็นครั้งคราว เพื่อแยกระดับในการขอข้อมูลการแสดงผล การตรวจสอบและติดตาม (Monitoring) การเคลื่อนไหว ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าออกตามความกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งอาจไม่รวมถึงการตรวจสอบติดตามผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยกำหนดนิยามของคำว่า ลูกค้า ในความหมายอย่างกว้าง เพราะลูกค้าที่ “สร้างความสัมพันธ์” กับสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ยังรวมถึง ลูกค้าที่ “ทำธุรกรรม” กับสถาบันทางการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งกฎหมายไม่บัญญัติว่าต้องมีลักษณะของความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือไม่ ทำให้คำนิยามของผู้ที่มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว จึงรวมอยู่ในความหมายอย่างกว้าง เสมือนเป็นลูกค้าประเภทหนึ่งที่มีลักษณะตามบทนิยาม แต่ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว อยู่ในหมายความกรณีที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวโดยต้องไม่มีการแสดงผลและไม่ได้ตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ดังจะเห็นได้จาก ภาพด้านล่างที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง

รูป 19 แสดงความแตกต่างของลูกค้ากับผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวตามบทนิยามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง การจัดทำให้มีการแสดงผล ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

⁵¹² “Occasional transaction” means a transaction (carried out other than as part of a business relationship) amounting to 15,000 euro or more, whether the transaction is carried out in a single operation or several operations which appear to be linked

⁵¹³ “Business relationship” means a business, professional or commercial relationship between a relevant person and a customer, which is expected by the relevant person, at the time when contact is established, to have an element of duration;

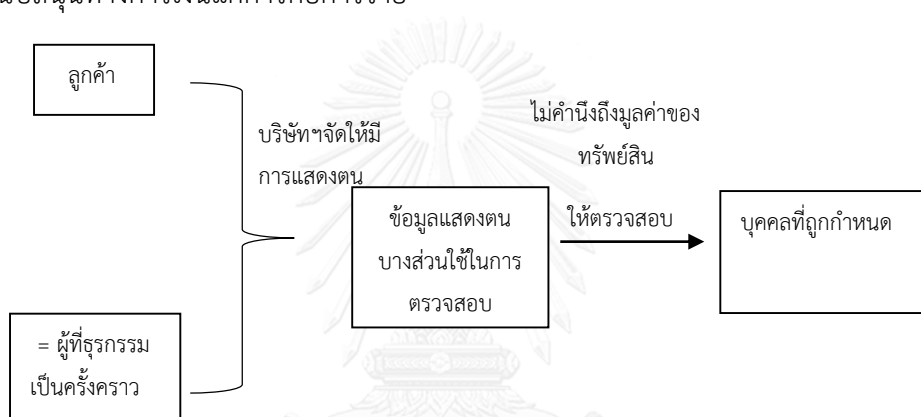
กล่าวคือ ในมาตรฐานสากลด้านฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมิได้กำหนดนิยาม แต่อำศัยการตีความหมายจากบริบท โดยกรณีที่เป็นลูกค้ำต้องมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ มี Account ประเทศอังกฤษกำหนดนิยาม ธุรกรรมครั้งคราวว่ามีลักษณะของมูลค่าตั้งแต่ 15,000 ยูโรและไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจในลักษณะการมีวิชาชีพ หรือความสัมพันธ์ด้านการเงินและเมื่อได้เข้าทำสัญญาจะไม่มีระยะเวลา(Duration)เข้ามาเกี่ยวพัน แต่ประเทศไทยกำหนดนิยามลูกค้ำยังรวมถึงการทำธุรกรรมซึ่งไม่ได้บัญญัติหรือขยายความเพิ่มเติมว่าทำไหนลักษณะใด อาจเกิดปัญหาการตีความทางกฎหมายได้ ลูกค้ำทำในลักษณะไม่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจซึ่งจะไปขัดแย้งกับมาตรฐานสากลที่ตีความไปในทาง Account และ Business Relationship

แม้คำนิยามของคำว่า ลูกค้ำ หรือ ผู้ทำธุรกรรมยังไม่ชัดเจนและปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติในการแยกประเภทของสองคำนี้ แต่อย่างไรก็ตามบริษัทประกันชีวิตต้องมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรการตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภท ทั้งลูกค้ำ หรือผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวทุกคน จำต้องถูกตรวจสอบตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดว่าบริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดมาตรการ⁵¹⁴ เพื่อนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดมาตรวจกับผู้ทำ

⁵¹⁴ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับจากสำนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อตรวจสอบลูกค้ำทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้ำ รวมถึงตรวจสอบกับบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราว และให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการตรวจสอบเพื่อทราบชื่อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำมา กำหนดด้วยโดยอนุโลม

ธุรกรรมเป็นครั้งคราว โดยใช้กฎกระทรวงมาใช้โดยอนุโลม ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดว่าต้องมีมูลค่า 700,000 บาทถึงจึงจะตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เว้นแต่กรณีสงสัยสามารถตรวจสอบได้โดยไม่มีวงเงิน และบริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดมาตรการใช้กับธุรกรรมทุกธุรกรรม⁵¹⁵ว่า เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ ดังนั้น ไม่ว่าธุรกรรมใดๆ บริษัทประกันชีวิตอย่างน้อยบริษัทประกันชีวิตอาจต้องตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเสมอ โดยมูลค่าไม่ถูกจำกัดไว้ ดังแผนภาพด้านล่างที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองนี้

รูป 20 แสดงการมาตรการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

กรณีที่ 2 แนวทางการตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด

⁵¹⁵ กรณีธุรกรรมทุกประเภท ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ แม้ว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวแต่ละรายจะมีข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม และมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ในกรณีนี้พบว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามข้อนี้ เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ในทางปฏิบัติกรณีบริษัทประกันชีวิตแห่งใดมีนโยบายการยืมเงินในลักษณะสำรองจ่าย หรือทดรองจ่าย บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายให้ในนามของพนักงานบริษัทประกันชีวิต จึงพิจารณาว่าควรตรวจสอบในลักษณะใด

ก. เมื่อมีการจ่ายเงิน บริษัทประกันชีวิตซึ่งมีข้อมูลรายชื่อพนักงานบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตยอมจ่ายเงินค่าจ้างให้ลูกจ้างเป็นปกติ ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยัน บริษัทประกันชีวิตควรจัดทำนโยบายฐานข้อมูลพนักงานบริษัทประกันชีวิต เพื่อนำไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นประจำ ซึ่งเพื่อลดความเสี่ยงต่อการบุคคลใดบุคคลหนึ่งในบริษัทประกันชีวิตมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อ

ข. ก่อนการลงพื้นที่ตรวจสอบสถานะ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจ่ายเงินทดรองจ่าย โดยกรณีค่าใช้จ่ายที่จะมาเรียกคืนเงินควรเป็นมีข้อมูลหรือปรากฏหลักฐานทางการเงินที่ชัดเจน โดยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการนำมาตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิต เรื่องที่พิเคราะห์ทางปฏิบัติงาน บริษัทประกันชีวิตสามารถตรวจสอบได้ว่า แนวโน้มที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าพักและนำมาเบิกค่าใช้จ่ายคินมีแหล่งใดบ้าง ขนส่งมวลชน บริษัทรถทัวร์ หรือเครื่องบิน บริษัทประกันชีวิตอาจเก็บข้อมูลสถานประกอบกิจการนั้นให้ครบถ้วนและจัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปตรวจสอบรายชื่อสม่ำเสมอ โดยมีนโยบายควรระบุถึงการทบทวนรายชื่อตามระยะเวลา โดยคำนึงถึงมีแหล่งประกอบกิจการที่ตั้งอยู่จริง ชื่อห้างร้าน ชื่อเจ้าของกิจการหรือผู้บริหาร ทำให้บริษัทประกันชีวิตสามารถลดความเสี่ยงและลดต้นทุนด้านระยะเวลาและปฏิบัติตามในการกำหนดและตรวจสอบตามกฎหมาย ซึ่งอาจถือว่าบริษัทประกันชีวิตได้ดำเนินนโยบายการตรวจสอบธุรกรรมประเภทนี้แล้ว เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการนำเอกสารหลักฐานกลับมา และตรวจเป็นรายครั้ง เมื่อมีการมาขอเบิกเงินคิน เพราะธุรกรรมดังกล่าวเจตนาไม่ขึ้นเพื่อเป็นการดำเนินการปกติของบริษัทประกันชีวิตและแสดงให้เห็นถึงการมีมาตรการป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้กรณีค่าใช้จ่ายที่ไม่มีเอกสารทางการเงินบริษัทประกันชีวิตอาจจำกัดเงื่อนไขการเบิกโดยจำกัดวงเงินโดยมีมูลค่าไม่มากเพื่อเป็นการบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

จึงกล่าวโดยสรุปว่า ในแนวทางการตรวจสอบรายชื่อ โดยบริษัทประกันชีวิต กำหนดเป็นนโยบายเกี่ยวกับการทำธุรกรรม และกรณีหากบริษัทประกันชีวิตใดที่ใช้เทคโนโลยีในการช่วยตรวจสอบธุรกรรม จัดทำฐานข้อมูลของผู้ที่บริษัทประกันชีวิตหรือพนักงานติดต่อ เคยใช้บริการ

และมีแนวโน้มใช้บริการอีกครั้ง นำมาตรวจสอบกับบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และอาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจัดทำบัญชีคู่ค้า หรือ คู่สัญญา บริษัทรับประกันภัยต่อ แล้วมีการนำรายชื่อมาตรวจสอบ โดยทำเป็นฐานข้อมูลที่ตรวจสอบสม่ำเสมอในลักษณะเดียวกัน กรณีเป็นที่พัก หรือ บัมน้ำมันอื่นที่นอกเหนือจากที่บริษัทประกันชีวิตมีฐานข้อมูล บริษัทประกันชีวิตอาจสอบถาม พยายามลดจำนวนการใช้บิลเงินสดที่ไม่ระบุชื่อ หรือ รายละเอียดของผู้ที่รับเงิน หรือการลดความเสี่ยงลงโดยการจำกัดวงเงินการใช้จ่ายที่มีหลักฐานอ้างอิงในแต่ละครั้ง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดได้

5.5.4 ปัญหากำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ปัจจุบันความไม่ชัดเจนของมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่ามีความแตกต่างหรือเพิ่มเติมจากกฎหมายฟอกเงินอย่างไร หรือเป็นมาตรการเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมของบุคคลหรือองค์กรที่จะเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายรายอื่นเพิ่มเติมจากกรณีการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกกระทำการดำเนินการเพราะเหตุเป็นทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งตาม ข้อ3(3) แห่งระเบียบคณะกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้มีมาตรการตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภท โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าอย่างเคร่งครัดและอนุญาตให้นำวิธีการและหลักเกณฑ์การตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาใช้ และในระเบียบดังกล่าวยังกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดมาตรการอื่นแม้ว่าลูกค้าจะมีใช้บุคคลที่ถูกกำหนดจึงอาจสร้างความสับสนทำให้บริษัทประกันชีวิตต้องพิจารณาความเสี่ยงว่าลูกค้ามีความเสี่ยงต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่

นอกจากนั้นตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ที่ห้ามดำเนินการใดๆซึ่งโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินถูกนำไปใช้ในกิจกรรมของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายซึ่งบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย อาจแสดงให้เห็นว่าเจตนารมของมาตรานี้ อาจหมายความไปถึงไม่มีสถานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแต่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือคณะที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

กล่าวคือ ผู้วิจัยเห็นด้วยกับกรณีการมีธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แต่ด้วยเหตุที่ประเทศไทยยังไม่มีคู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้ทราบว่า บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จึงทำให้เกิดความสับสนดังกล่าว อย่างไรก็ตามในต่างประเทศก็กำหนดให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อภายในของประเทศตนเองเช่นเดียวกับประเทศไทย บางครั้งรายชื่อที่อยู่บัญชีของประเทศอื่นก็ได้ถูกกำหนดไว้ในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งหมายถึง รายชื่ออยู่นอกเหนือบัญชีตามมาตรา 4 และ มาตรา 5 แต่หากบริษัทประกันชีวิตอาศัยฐานข้อมูลของหน่วยงานเอกชนด้านการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายทำให้มีรายชื่ออื่นที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในต่างประเทศได้ หรืออาจจะเป็นกรณีลูกค้าของบริษัทประกันชีวิตมีการดำเนินการทำธุรกิจหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบริษัทประกันชีวิตตรวจสอบพบว่า ในกรณีธรรมที่ลูกค้าทำประกันชีวิตโดยระบุผู้รับประโยชน์เป็นน้องชายคนไทย แต่บริษัทประกันชีวิตทราบมาน้องชายคนไทยทำธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมันติดต่อกับประเทศซีเรีย ซึ่งเป็นประเทศเสี่ยงต่อการไม่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านสนับสนุนทางการเงินที่ได้มาตรฐานตามที่ FATFรับรอง เช่นนี้ บริษัทประกันชีวิตเกิดความสงสัยเกี่ยวกับลูกค้าและผู้รับประโยชน์ของลูกค้า บริษัทประกันชีวิตดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า ผู้รับประโยชน์อย่างเคร่งครัด และประเมินความเสี่ยงของลูกค้าอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก ทั้งนี้ในระเบียบคณะกรรมการ ปง ยังกำหนดว่า เมื่อธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือเป็นธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด กำหนดให้สถาบันการเงินกำหนดให้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมไว้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งอยู่ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า⁵¹⁶ ซึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ากำหนดว่า หากมีความเสี่ยงสูงมากจนเป็นเหตุให้บริษัทประกันชีวิตมีความเสี่ยงต่อการกระทำผิด ให้บริษัทประกันชีวิตปฏิเสธการทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์ และรายงานเป็นธุรกรรมสงสัยให้สำนักงาน ปง ทราบ

⁵¹⁶ ข้อ 3(3) แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

และจากการศึกษาแนวทางการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้การรายงานเหตุอันควรสงสัย ซึ่งลักษณะเหตุอันควรสงสัย มีดังนี้

“ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า กระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดมูลฐาน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรม เพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำ ธุรกรรมดังกล่าวด้วย”

ทั้งนี้ วิธีการ แบบรายงานธุรกรรม เป็นไปตามกฎกระทรวง⁵¹⁷ กล่าวคือ แบบรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในธุรกิจเกี่ยวกับประกันชีวิต ได้แก่ ปง 1-04-3 โดยให้รายงานภายใน 7 วันนับแต่ที่พบ โดยคำนิยามของธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย จึงแสดงให้เห็นว่า อาจมีธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้

ตามแนวทางในข้อแนะนำ ของ FATF⁵¹⁸ กำหนดให้สถาบันการเงินรายงานธุรกรรม สงสัยเมื่อสงสัยหรือมีเหตุผลอันควรสงสัยว่าเงินทูลุนั้นอยู่ในกระบวนการกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Related to terrorist financing) จะต้องรายงานต่อหน่วยข่าวกรองทันที และการรายงานธุรกรรมเงินสด ในมาตรฐานสากลกำหนดให้หน่วยข่าวกรองพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์จากการรายงานธุรกรรมที่มีการระบุจำนวนไว้⁵¹⁹

⁵¹⁷ กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2543)ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2554) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

⁵¹⁸ 20. Reporting of suspicious transactions. If a financial institution suspects or has reasonable grounds to suspect that funds are the proceeds of a criminal activity, or are related to terrorist financing, it should be required, by law, to report promptly its suspicions to the financial intelligence unit (FIU).

⁵¹⁹ INTERPRETIVE NOTE TO RECOMMENDATION 29 (FINANCIAL INTELLIGENCE UNITS) LARGE CASH TRANSACTION REPORTING

14. Countries should consider the feasibility and utility of a system where financial institutions and DNFBPs would report all domestic and international currency transactions above a fixed amount.

ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยความร่วมมือภายในกระทรวงการคลังของสหรัฐ เมื่อ OFAC รัยรายงานเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกกระบังแล้ว OFAC จะส่งข้อมูลให้ FINCEN เพื่อนำไปวิเคราะห์ ผล

ทั้งนี้ ต่างประเทศมิได้แยกมาตรการการรายงานธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินออกจากมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างชัดเจน⁵²⁰ อาจเรียกมาตรการรวมกันว่า AML/CFT

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยอาจปรับใช้และ พิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไปพร้อมกับการ รายงานธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่สำนักงาน ปง ควบคุมกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ที่กล่าวถึง ลักษณะ ขอบเขต รวมถึงมีคำอธิบายการกรอก แบบฟอร์มที่สอดคล้องกับกฎหมายที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม เพราะปัจจุบันคำอธิบายการใช้แบบฟอร์ม ใน แบบฟอร์มการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยท้ายกฎกระทรวงยังไม่ได้แก้ไขขบนิยามธุรกรรมที่ มีเหตุอันควรสงสัย โดยไม่ได้ระบุเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ด้วย อาจ ทำให้บริษัทประกันชีวิตเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ว่าบริษัทประกันชีวิตไม่ได้มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม สงสัยที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งในต่างประเทศ รวมถึง ในข้อแนะนำของ FATF ต่างกำหนดให้มีการตรวจสอบธุรกรรมสงสัย

อนึ่ง การตรวจสอบและพิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเป็นมาตรการ ป้องกันอย่างหนึ่งเพื่อแจ้งหน่วยงานของรัฐให้ทราบและให้ได้สามารถตรวจสอบข้อมูล พฤติการณ์ สืบ หา เชื่อมโยงและเข้าถึงผู้กระทำความผิด การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือ มาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

⁵²⁰Gauri Sinha, AML-CFT: a forced marriage post 9/11 and its effect on financial institutions, journal of Money Laundering Control (2013), 142-158.

ตามแนวทางของข้อเสนอแนะ FATF⁵²¹ กำหนดให้สถาบันการเงินรายงานธุรกรรมสงสัยเมื่อสงสัยหรือมีเหตุผลอันควรสงสัยว่าเงินทุนนั้นอยู่ในกระบวนการกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจะต้องรายงานต่อหน่วยข่าวกรองทันที และการรายงานธุรกรรมเงินสด ในมาตรฐานสากลกำหนดให้หน่วยข่าวกรองพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์จากการรายงานธุรกรรมที่มีการระบุจำนวนไว้⁵²²

โดยปัจจุบันประเทศไทยกำหนดให้ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจากความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ในบทนิยามมาตรา 3 ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมีการยืนยันในให้กำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยด้วย ทั้งนี้ ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่บริษัทประกันชีวิตใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้อย่างชัดเจน ซึ่งประเทศไทยอาจต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ เทคนิค รูปแบบ แนวโน้ม หรือความเสี่ยง รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติและคู่มือเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ธุรกรรม และนอกจากนั้นการไม่มีแนวทางปฏิบัติอาจจะทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ และอาจทำให้หน้าที่การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไม่ถูกคำนึงถึง

ผู้วิจัยจึงเสนอว่า สำนักงาน ปปง ควรกำหนดคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นมาใหม่ โดยรวบรวมแนวคิด แนวทางปฏิบัติ และระบุหน้าที่ที่ต้องดำเนินการ ยกตัวอย่างแนวทางการพิจารณา และแก้ไขปรับปรุงคำอธิบายในแบบฟอร์มรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน โดยควรให้มีเนื้อหาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁵²¹ 20. Reporting of suspicious transactions. If a financial institution suspects or has reasonable grounds to suspect that funds are the proceeds of a criminal activity, or are related to terrorist financing, it should be required, by law, to report promptly its suspicions to the financial intelligence unit (FIU).

⁵²² INTERPRETIVE NOTE TO RECOMMENDATION 29 (FINANCIAL INTELLIGENCE UNITS) LARGE CASH TRANSACTION REPORTING

14. Countries should consider the feasibility and utility of a system where financial institutions and DNFBPs would report all domestic and international currency transactions above a fixed amount.

ประเทศไทยยังไม่มีนิยามของการก่อการร้าย จึงอาจทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจึงต้องอาศัยการตีความมากจากการก่อการร้ายด้วย ทั้งนี้ การก่อการร้ายกำหนดเป็นฐานความผิดทางอาญาไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และเป็นมูลฐานหนึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดอาญาและความผิดมูลฐานฟอกเงิน

ในประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการก่อการร้าย มีการกำหนดลักษณะการก่อการร้ายไว้หลายรูปแบบและแบ่งแยกฐานความผิดของการก่อการร้ายไว้ นอกจากนี้ยังภายใต้การเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ ประเทศไทยจึงต้องอนุวัติการตามพันธกรณี ดังเช่น ตามอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายโดยใช้อาวุธนิวเคลียร์ (International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism) อนุสัญญาที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดต่ออากาศยานระหว่างประเทศ (Convention on the Suppression of Unlawful Acts Relating to International Civil Aviation) และอนุสัญญาอื่นที่เป็นภาคี และภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และข้อมติที่ออกมาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการ หรือข้อมติใหม่ ดังเช่น ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 , 1373, 1333, 1929, 1363 , 2161 เป็นต้น

2. ลักษณะพฤติกรรมที่ผิดปกติเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนื่องจากเป็นเรื่องทางเทคนิคและความชำนาญในการพิจารณาลักษณะ ความผิดปกติ ความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์ และสิ่งแวดล้อมประกอบการวิเคราะห์ ปัจจุบันมีการกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตมีผู้ติดต่อกับสำนักงาน ปปง. ซึ่งสำนักงาน ปปง กำหนดให้มีการจัดฝึกอบรม และให้ผู้ที่ได้รับการฝึกนำเอาไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย และจัดให้มีการรายงานผลต่อสำนักงาน ปปง ทั้งนี้ ใน คู่มืออาจจะอธิบายเทคนิคที่ช่วยต่อการพิจารณาและรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

3. แบบฟอร์มการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ปัจจุบันประเทศไทยใช้ตามกฎกระทรวง⁵²³ ทั้งนี้ใน ปี พ.ศ. 2556 มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและ

⁵²³กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2543)ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2554) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 บทนิยามของคำว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย แต่แบบรายงานตามกฎกระทรวงไม่ได้แก้ไขจึงทำให้ข้อมูลมีความไม่สอดคล้องกับกฎหมาย กล่าวคือ สำนักงาน ปปง ควรปรับปรุงแบบฟอร์มและกำหนดรายละเอียดของคู่มือที่ใช้ในการกรอกเพิ่มเติม เช่น แก้ไขนิยามของคำว่าธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ออกมาปัจจุบัน และเพิ่มเติมสิ่งที่สถาบันการเงินตรวจสอบพบ เช่น บริษัทประกันชีวิตพบข้อบ่งชี้ (Indicate) ใน บริษัทประกันชีวิตแยกแยะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยด้วยสาเหตุใด ผลการประเมินและอนุมัติให้ รายงาน ดังเช่น แบบฟอร์มของประเทศสหรัฐ FinCEN Form 108 หรือ SAR-IC แบบฟอร์ม 8300 และแบบฟอร์มอื่นๆ เพื่อให้การวิเคราะห์ผลมีประสิทธิภาพของหน่วยราชการและให้บริษัทประกัน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ธุรกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกัน รวมถึงกรณีการ รายงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ควรมีรายละเอียดของข้อมูลซึ่งเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาพัฒนาและใช้รูปแบบรายงานในลักษณะ Single SAR form และพัฒนาการ รายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ การยื่นให้ยื่นการตรวจสอบขั้นต้นภายใน 30 วัน หรือขยายเวลาได้ 30 วัน เพื่อตรวจสอบ และให้เก็บรักษาข้อมูล เป็นเวลา 5 ปี

4. การเปิดเผยข้อมูลของการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

เนื่องจากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ สำนักงาน ปปง ควรพิจารณา กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บริษัทประกันชีวิตได้ทราบ โดยอาจรวมไว้ในคู่มือการรายงาน ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ในประเทศไทย กำหนดเรื่องการเปิดเผยข้อมูลไว้ในกฎกระทรวง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน⁵²⁴ กรณีมีพบพฤติกรรมและเข้าข่ายต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย บริษัทประกัน ชีวิตมีความจำเป็นโดยไม่ต้องให้ลูกค้าหรือบุคคลที่สามารถทราบว่ามีกรรายงานธุรกรรม มาตรา 38/2

⁵²⁴ ในขณะที่ผู้วิจัยจัดทำวิจัยฉบับนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 63 เพื่อกำหนดกรณีที่ถูกใครรายงาน หรือแจ้งรายงาน โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือ ปกปิดความจริงที่จะต้องแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ต้องระวางโทษ จำคุก ไม่เกิน 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50,000 บาท ถึง 500,000 บาท และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 38/2 เพื่อกำหนดสิทธิในการช่วยเหลือแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ ที่ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ แต่ถูกฟ้องหรือถูกดำเนินคดีอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่

เปิดช่องให้เยียวยาผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดถูกฟ้องคดีได้ โดยอาจตีความรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม คำว่า “การฟ้องคดีหรือถูกดำเนินคดีอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย” “สิทธิที่ได้รับ” มีขอบเขต ในระยะถัดไปอาจต้องขยายความโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ

ประเทศอังกฤษ ภายใต้ Terrorism Act 2000 กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ เช่น ฐานความผิดการจัดหาแหล่งเงินทุน (Fund-raising) การใช้และการครอบครอง (Use and possession) ความผิดในการเตรียมเงินทุน (Funding Arrangements) ดังนั้น เมื่อพบลักษณะความผิดปกติหรือสงสัยให้เจ้าหน้าที่รีบแจ้งต่อ ผู้ปฏิบัติการตามกฎหมาย (MLRO) ของบริษัท โดยคำนึงถึง เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความเสี่ยง (Tipping off) และยังกำหนดข้อต่อสู่ของการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ การเปิดเผยภายในกิจการ ภายในกลุ่มธุรกิจ หรือการขออนุญาตให้เปิดเผยระหว่างสถาบันการเงินได้ มีคดีที่เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักร Shah and others v HSBC Private Bank (UK) Limited ซึ่งธนาคารถูกฟ้องเรียกเงินค่าเสียหายจากการที่ธนาคารไม่ได้เปิดเผยข้อเท็จจริงว่าจะทำการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และได้รอการตรวจสอบจากหน่วยงาน

ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดห้ามเปิดเผยรายงานหรือข้อมูลที่ปรากฏในรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยแก่บุคคลใดๆ เว้นแต่กรณี มีการขออนุญาตและได้รับอนุญาตโดย FinCEN แล้ว

ดังนั้น การรายงานทรัพย์สินหรือลักษณะของธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่จะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นกรณีมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งบัญญัติชัดเจนในค่านิยมตามมาตรา 3 โดย ระเบียบคณะกรรมการ ในข้อ 3(3) เป็นการกำหนดย้ำ เพื่อให้บริษัทประกันชีวิตกำหนดนโยบายด้วย ทั้งนี้ บริษัทประกันชีวิตอาจปรับใช้แนวทางปฏิบัติการรายงานธุรกรรมของมาตรการฟอกเงิน⁵²⁵ เช่นกรณีรายชื่อบุคคลในList ของต่างประเทศซึ่งไม่ได้อยู่ในบัญชีของ UN List หรือ Thailand List ซึ่งบริษัทประกันชีวิตอาจจะต้องจัดจ้างให้บริษัทเอกชนส่งข้อมูลรายชื่อที่มีความเสี่ยงมาให้ เช่น พื้นที่เสี่ยง ประเทศเสี่ยงตามที่ FATF แนะนำ หรือกรณีตรงกับข้อมูลที่สำนักงาน ปปง แจ้งว่าเป็นรายชื่อที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

⁵²⁵ แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557.

ซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ซึ่งจะเห็นได้จากตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำกรณีพิจารณาความเสี่ยง ตามข้อ 14 จึงอาจเป็นเหตุผลทำให้ในระยะถัดไป สำนักงาน ปปง ควรจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติหรือกำหนดลักษณะของการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อให้บรรลุดูวัตถุประสงค์ในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยบริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อใช้ประเมินความเสี่ยงของลูกค้ำ

5.6 แนวทางด้านช่องทางการจำหน่าย

ในการเสนอขายแบบประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยมีได้หลายช่องทาง ผู้วิจัยจึงแยกพิจารณาตามปัญหาที่สืบเนื่องจากช่องทางจำหน่ายตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

ก. ช่องทางผ่านทางตัวแทนหน้า

เนื่องจากบทบาทของตัวแทนหน้าในธุรกิจประกันชีวิตถูกใช้เป็นช่องทางในการจำหน่ายกรมธรรม์ของบริษัทประกันชีวิตช่องทางหนึ่ง โดยมีลักษณะการพบหน้ากับลูกค้ำ (Face to Face) โดยบริษัทประกันชีวิตจึงสามารถมอบอำนาจให้ตัวแทนหรือนายหน้าดำเนินการเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิตแก่ลูกค้ำและสามารถรับเอาเบี้ยประกันชีวิตนำส่งบริษัทประกันชีวิตได้⁵²⁶ ทั้งนี้ ปัจจุบัน ช่องทางตัวแทนหน้ามีส่วนจำนวนเบี้ยประกันจำนวนมาก และด้วยสภาพลักษณะที่ตัวแทนหน้าพบหน้ากับลูกค้ำจึงมีโอกาที่จะได้ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของลูกค้ำได้ง่ายกว่าบริษัทประกันชีวิตที่อยู่สำนักงานใหญ่ และในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้ำและการได้มาซึ่งข้อมูลแสดงตนตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นเหตุผลแรกๆที่บริษัทประกันชีวิตจำต้องอาศัยตัวแทนหน้าในการช่วยตรวจสอบเอกสาร การขอข้อมูลแสดงตนให้เพียงพอ และเพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายซึ่งบริษัทประกันชีวิตถูกกำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสนับสนุนทางการเงินการก่อการร้าย ทั้งนี้ ตัวแทนหน้าซึ่งอยู่พบหน้ากับลูกค้ำยังมีบทบาทต่อการขอข้อมูล

⁵²⁶ อายุศรี คำบรรลือ, เอกสารการสัมมนาความรู้ด้านกฎหมาย เรื่อง กฎหมายฟอกเงินกับธุรกิจประกันชีวิต ใน โครงการวิชาการเพื่อวิทยากร เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิต เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2555, หน้า 40-42.

แวดล้อมเพิ่มเติมกรณีข้อมูลยังไม่เพียงพอกับลูกค้าได้ทันที และยังสามารถพิสูจน์ยืนยันในเบื้องต้นว่า ข้อมูลที่ลูกค้าให้มามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด และยืนยันได้จากหลักฐานใด เช่น บัตรประชาชนฉบับจริง หรือบัตรหรือเอกสารที่ราชการออกให้ฉบับจริง ทั้งนี้ หากข้อมูลที่ตัวแทนนายหน้าได้รับจากลูกค้าไม่ชัดเจน เช่น เลขบัตรประชาชนในสำเนาเอกสารไม่ชัดเจนแต่ยังส่งมอบให้บริษัทประกันชีวิต หรือสำเนาพาสปอร์ตที่ได้มานั้นหมดอายุแล้ว อาจนำความเสี่ยงต่อการใช้ข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบกับบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด อีกทั้งทำให้การพิจารณาประเมินความเสี่ยงลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมจะซื้อกรรมธรรม์ของบริษัทประกันชีวิตนั้นล่าช้าออกไป เพราะบริษัทประกันชีวิตต้องติดต่อให้ตัวแทนนายหน้าขอเอกสารฉบับใหม่

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติของตัวแทนหรือนายหน้าเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จึงทำให้ตัวแทนนายหน้ายังไม่มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรการที่บริษัทประกันชีวิตต้องดำเนินการ ทั้งที่เป็นช่องทางหนึ่งของบริษัทประกันชีวิตซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายซึ่งสามารถช่วยเหลือบริษัทประกันชีวิตในการดำเนินการตามมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้ตาม มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 เป็นมาตราที่ต้องห้ามให้ดำเนินการและใช้กับบุคคลทุกคน เพราะกฎหมายใช้คำว่า “ผู้ใด” และบัญญัติโทษค่อนข้างสูง โดยมีโทษจำคุก ตั้งแต่ 2 ถึง 10 ปี ซึ่งเป็นโทษทางอาญาที่รุนแรง ทั้งยังมีโทษปรับด้วย และในมาตรา 6วรรคหนึ่ง กำหนดถึงหน้าที่ของบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด เมื่อสำนักงาน ปปง ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว อาจต้องดำเนินการในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน แจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการก็ได้ ดังเช่น กรณีตัวแทนนายหน้าอาจจะเป็นบุคคลได้รับเงินจากการชำระเบี้ยของผู้ขอเอาประกันที่อาจจะมีรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้น ตัวแทนนายหน้าควรเข้าใจหน้าที่และวิธีการเพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายได้ถูกต้อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตกำหนดมาตรการการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและมาตรการบรรเทาความเสี่ยงกรณีที่ได้เกิดขึ้น มิได้บัญญัติวิธีการในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน และจัดทำกระบวนการพิสูจน์ทราบและระบุตัวตนลูกค้าไว้เป็นการเฉพาะ แต่อาศัยกฎกระทรวงเกี่ยวกับการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และข้อมูลการแสดงตนที่ได้จากการจัดให้มีการแสดงตนมาก่อนตามกฎหมายฟอกเงินมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด ในการติดต่อขอข้อมูลจาก

ลูกค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลแสดงตน หรือพิจารณาลักษณะและพฤติกรรมที่พบบนกับลูกค้า จึงทำให้บริษัทประกันชีวิตต้องพึงพาการดำเนินการของตัวแทน หรือนายหน้า

ในการกำกับดูแลด้านการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายผ่านตัวแทน หรือนายหน้า ในประเทศไทย จึงต้องให้ความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัย แบ่งเป็น 5 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะและคุณสมบัติของตัวแทน

ตัวแทนกับลูกจ้างของบริษัทประกันชีวิตอยู่บนพื้นฐานสัญญาที่แตกต่างกัน ตัวแทนในฐานะลูกจ้างของบริษัทประกันชีวิตมีสัญญาจ้างแรงงาน และตัวแทนที่อยู่ในสังกัดของบริษัทประกันชีวิตที่แต่งตั้งตัวแทนขึ้น บริษัทประกันชีวิตควรแยกประเภทตัวแทนเพื่อพิจารณาถึงความเกี่ยวพันและความรับผิดชอบตามกฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากเกิดกรณีที่ต้องรับผิดชอบ บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่รับผิดชอบในเงินที่รับมาแก่ลูกค้าและไปเรียกร้องให้รับผิดชอบจากตัวแทน คุณสมบัติของตัวแทน โดยตัวแทนต้องไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อลดความเสี่ยงกรณีบริษัทประกันชีวิตอาจมีความผิดฐานผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในการกำหนดมาตรการด้านช่องทางจำหน่ายของตัวแทนที่อาจจะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเอง บริษัทประกันชีวิตจึงจำเป็นต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบธุรกรรมที่เกิดขึ้น รวมถึงธุรกรรมกับตัวแทนด้วย แม้ในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจะได้กำหนดชัดเจนว่าต้องพิจารณากับตัวแทน แต่บริษัทประกันชีวิตต้องมีกระบวนการตรวจสอบรายชื่อของตัวแทน กับฐานข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจัดให้ตัวแทนการแสดงตน จัดทำแบบฟอร์มใบสมัครตัวแทน ให้กรอกและนำรายชื่อไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับลูกค้า

กล่าวคือ ในทางปฏิบัติบริษัทประกันชีวิตจะแต่งตั้งให้ตัวแทนมีอำนาจในการรับชำระเบี้ยแทนบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตจึงต้องกำหนดวิธีการคัดเลือกตัวแทน และในระดับการกำกับดูแลของสำนักงาน คปภ. โดยอำนาจของนายทะเบียน ปัจจุบันยังไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของตัวแทน กรณีที่ นายทะเบียน พบว่าตัวแทนมีคุณสมบัติตามที่

กำหนด⁵²⁷แล้ว แต่มีชื่อในบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนด ทางสำนักงาน คปภ. อาจต้องพิจารณาความเสี่ยงทางกฎหมาย⁵²⁸ ดังนั้นจึงควรกำหนดคุณสมบัติในการออกใบอนุญาตหรือขอต่อใบอนุญาตของตัวแทนอึ้ง ในการพบหน้ากับลูกค้าและขอเอกสารจากลูกค้า ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ข้อ 47⁵²⁹ กำหนดแนวทางของสถาบันการเงินซึ่ง

⁵²⁷ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) บรรลุนิติภาวะ
- (2) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- (3) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (5) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) ไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต
- (7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (8) ได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตจากสถาบันการศึกษาที่ นายทะเบียนประกาศกำหนดหรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ตาม หลักสูตรและวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

⁵²⁸ มาตรา 16 ผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁵²⁹ ข้อ 47 สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) อาจพึงพาบุคคลที่สามในการตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนลูกค้าตามข้อ 19 (1) (2) (3) และ (4) ข้อ 20 และข้อ 22 หรือเพื่อแนะนำธุรกิจ เมื่อรับรองได้ว่า

- (1) จะได้รับข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 19 (1) (2) (3) และ (4) ข้อ 20 และข้อ 22 จากบุคคลที่สาม
- (2) บุคคลที่สามต้องส่งสำเนาเอกสารหรือข้อมูลการระบุตัวตนและเอกสารข้อมูลอื่น ๆ ของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามข้อ 19 (1) (2) (3) และ (4) ข้อ 20 และข้อ 22 ได้ในทันทีที่ได้รับการร้องขอ
- (3) บุคคลที่สามได้รับการกำกับดูแลและตรวจสอบอย่างเหมาะสม และปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและมีการเก็บรักษาข้อมูลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

กรณีคือบริษัทประกันชีวิตสามารถพึ่งพาบุคคลที่สามในการตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนของลูกค้าได้ในกรณีต่อไปนี้

(1) ระบุตัวตนของลูกค้า และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลสาธารณะที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้

(2) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(3) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(4) ขอข้อมูลจากลูกค้าเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ตามเจตจำนงในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

(5) การตรวจสอบลูกค้าที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย โดยดำเนินการเกี่ยวกับการระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ดังนี้

(ก) ระบุตัวตนของลูกค้าและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า โดยใช้ข้อมูลและหลักฐาน ดังนี้

1 ชื่อและประเภทตามกฎหมายตลอดจนข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ถึงสถานะทางกฎหมายและการมีอยู่จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

2 ข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย รวมทั้งให้ระบุบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง

3 สถานที่ตั้งตามที่จดทะเบียนและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

(ข) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง โดยใช้ข้อมูล ดังนี้

1. สำหรับลูกค้าที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่

(4) บุคคลที่สามที่มีการปฏิบัติตามข้อบังคับของหลายประเทศ ได้มีการพิจารณาความน่าเชื่อถือของประเทศนั้น ๆ จากระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแล้วในกรณีที่บุคคลที่สามเป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ในกลุ่มหรือในเครือเดียวกันกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ที่พึ่งพา และกลุ่มสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) ดังกล่าวได้ปฏิบัติตาม

- ก. ระบุบุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจในการควบคุมนิติบุคคล โดยพิจารณาจากการได้รับ
- ข. ผลประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าของ
- ค. ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจในการควบคุมนิติบุคคลตาม ก
- ง. หรือในกรณีที่ไม่พบบุคคลธรรมดาตาม ก ให้ระบุบุคคลธรรมดาผู้ใช้อำนาจในการควบคุมนิติบุคคล

ดังนั้น จากกรณีข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้บุคคลที่สามในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงแก่ลูกค้าก็สามารถกระทำได้ อย่างไรก็ตามในกรณีบริษัทประกันชีวิตกำหนดนโยบายแก่ตัวแทนเพื่อเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อาจนำแนวทางของข้อ 47 มาใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบาย เช่น การแต่งตั้งตัวแทนโดยจัดทำข้อตกลงและหน้าที่เพิ่มเติมในด้านการฟอกเงินและป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กำหนดเงื่อนไขของเขตความรับผิดชอบ เช่น บริษัทประกันชีวิตกำหนดระยะเวลาการรับเงินจากลูกค้าและนำส่งเงินให้บริษัทประกันชีวิตเพื่อบริษัทประกันชีวิตจะได้ตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้รับอีกครั้งหนึ่งและในวิธีการจัดเก็บเอกสารและเอกสารทางการเงินที่รับจากลูกค้า อาทิ ตามเงื่อนไขหรือลักษณะปกติตัวแทนนายหน้าขอเอกสารทั่วไปประกอบการพิจารณา ใบคำขอเอาประกัน สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน(ถ้ามี) แบบฟอร์มการแสดงตน(ถ้ามี) และใบเสร็จรับเงินต้นขั้วซึ่งอีกส่วนได้ให้แก่ผู้ของเอาประกันไปแล้ว นำส่งบริษัทประกันชีวิตภายในระยะเวลา รวมถึงให้ความรู้แก่ตัวแทนถึงเอกสารและข้อมูลในเอกสารที่บริษัทประกันชีวิตจำเป็นต้องใช้หรือได้มา เช่น ใบคำขอเอาประกันชีวิต บางครั้งลูกค้าไม่ได้เป็นคนกรอกข้อมูลเอง แต่ตัวแทนกรอกแทน ซึ่งข้อมูลอาจจะยังไม่ครบถ้วน แต่ตัวแทนนำเบี้ยประกันส่งภายในกำหนด เช่น การระบุชื่อผู้รับประโยชน์ ซึ่งเพื่อช่วยในการนำมาตรวจสอบกับบุคคลที่ถูกกำหนด ควรสอบถามเลขที่บัตรประชาชน ความสัมพันธ์ ที่อยู่หรือภูมิลำเนา จังหวัด หรือประเทศ ของผู้รับประโยชน์เท่าที่จะสามารถระบุได้ด้วย หากสามารถกระทำได้ตัวแทนอาจสอบถามลูกค้าถึงความสัมพันธ์และสถานะภาพของผู้รับประโยชน์ในขณะที่พบหน้ากับลูกค้าว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และบริษัทประกันชีวิตอาจจะกำหนดมาตรการในการให้ตัวทนายตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานทางราชการออกให้ฉบับจริง ดูปริศภัยที่ปรากฏว่าเป็นคนเดียวกันกับลูกค้าหรือไม่ และยืนยันข้อมูลไว้ในสำเนาเอกสารนั้นว่า ตรวจสอบต้นฉบับแล้ว และได้ลงชื่อรับรอง ทำให้บริษัทประกันชีวิตสามารถลดความเสี่ยงและอาจจะยืนยันตัวตนลูกค้าประกอบกับผลประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้

2. ลักษณะและคุณสมบัติของนายหน้า

นายหน้าบุคคลธรรมดาได้รับใบอนุญาตแล้วทำสัญญาแต่งตั้งนายหน้ากับบริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันชีวิตตกลงจ่ายเงินค่าส่งเสริมการขายตามสัญญาตามความสามารถ ซึ่งนายหน้าสามารถเสนอขายกรมธรรม์ของบริษัทประกันชีวิตหลายแห่งได้ การกำกับดูแลนายหน้าของบริษัทประกันชีวิตจึงไม่เข้มข้นเหมือนกับตัวแทนที่ถูกกฎหมายกำหนดให้บริษัทรับผิดชอบตัวแทนต่อผู้เอาประกันชีวิต แต่ไม่ได้ตัดสิทธิในการเรียกร้องคืนจากตัวแทน อย่างไรก็ตาม ปัญหาของนายหน้าจะมีลักษณะคล้ายกับตัวแทนในเรื่องการบริษัทประกันชีวิตต้องพึ่งพาช่องทางนายหน้าในการเสนอขายกรมธรรม์ ทั้งนี้ในประเทศไทยนายหน้าสามารถเป็นนายหน้าบุคคลธรรมดา หรือนายหน้าที่เป็นนิติบุคคลซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตและเป็นไปตามเงื่อนไขที่ คปภ กำหนด

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ ไว้ใน FCA Handbook โดยการเสนอขายผ่านทางนายหน้าเข้าข่ายการใช้บุคคลที่สามในการปฏิบัติงาน (Third party)⁵³⁰ ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการที่จัดให้มีการยอมรับและการดำเนินของนายหน้า (Accept and ongoing) และบริษัทประกันชีวิตได้ทำการยืนยัน (Confirm) ในการยอมรับว่าการระบุตัวตนของลูกค้าซึ่งเป็นข้อมูลที่ครบถ้วน ข้อมูลที่เก็บรักษามานั้นสามารถดำเนินการได้เป็นอิสระซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เก็บไว้จะสามารถเข้าถึงและอ่านเข้าใจได้ ในประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้เป็นหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันการเงินเป็นผู้มีอาชีพที่สามารถยื่นรายงานธุรกรรมสงสัยโดยสมัครใจเพื่อรายงานต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงินได้

ดังนั้น ประเทศไทยอาจใช้ช่องทางที่กฎหมายเปิดช่องในการกำหนดประเภทอาชีพนายหน้าเพิ่มเติมในการแจ้งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สามารถรายงานธุรกรรมสงสัย อาจจัดทำแบบฟอร์มยื่นร่วมกันกับบริษัทประกันชีวิตได้ (Joint) โดยต้องแจ้งต่อหน่วยข่าวกรองก่อน และผลักดันให้มีการกำกับดูแลนายหน้าบุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น เพราะการกำกับดูแลธุรกิจนายหน้านิติ

⁵³⁰ The Money Laundering Regulations 2007 17(1) A relevant person may rely on a person who falls within paragraph (2) (or who the relevant person has reasonable grounds to believe falls within paragraph (2)) to apply any customer due diligence measures provided that— (a) the other person consents to being relied on; and (b) notwithstanding the relevant person’s reliance on the other person, the relevant person remains liable for any failure to apply such measures.

(2) The persons are— (a) a credit or financial institution which is an authorised person; (b) a relevant person who is— (i) an auditor, insolvency practitioner, external accountant, tax adviser or independent legal professional; and (ii) supervised for the purposes of these Regulations by one of the bodies listed in Part 1 of Schedule 3;

บุคคลต้องส่งรายงานทางธุรกิจให้กับ สำนักงาน คปภ. เป็นประจำ สำนักงาน คปภ. จึงสามารถกำกับดูแลนายหน้านิติบุคคลได้ เช่น การกำหนดให้นายหน้านิติบุคคล จัดทำนโยบายเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้มีทิศทางหรือส่งเสริมพัฒนาร่วมกับบริษัทประกันชีวิต ทั้งนี้เป็นไปตามหลักของมาตรฐานสากลด้านประกันภัย ICPs ข้อที่ 22 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานที่กำกับดูแลต้องกำหนดให้ผู้รับประกันภัยและคนกลางประกันภัยดำเนินมาตรการต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินมาตรการดังกล่าว ผู้วิจัยยังเสนออีกว่า สำนักงาน คปภ. อาจให้จัดทำนโยบายเกี่ยวกับฐานข้อมูลลูกค้าและมีกระบวนการช่วยตรวจสอบระบุตัวตนลูกค้ากับบุคคลที่ถูกกำหนดที่ประกาศในหน้าเว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง หรือมีนโยบายประสานงานกับบริษัทประกันชีวิตก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบริษัทนายหน้าแต่ละแห่งด้วย

3. การจัดฝึกอบรมแก่ตัวแทน หรือนายหน้า

ในอังกฤษ มีสมาคมลอยด์ หรือ มีหน่วยงานกำกับดูแลทางการเงิน FCA ในประเทศสหรัฐอเมริกา มี Financial Industry Regulatory Authority (FINRA) กำกับดูแลตนเองจึงทำให้มีการพัฒนาระบบและการกำกับที่ใกล้ชิดกับธุรกิจ มีความคล่องตัว และตอบสนองต่อสภาพตลาดได้เร็ว การกำกับดูแลตนเองที่มีประสิทธิภาพจะช่วยทางราชการในการสอดส่องดูแล ส่งเสริมการฝึกอบรมเทคนิค คู่มือแนวทางปฏิบัติสำหรับสมาชิก ซึ่งปัจจุบันองค์กรหรือหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทน ในลักษณะองค์กรกำกับดูแลตนเอง (Self Regulatory Organization: SRO) หรือการรวมกลุ่มในประเทศไทย ดังเช่น มีสมาคมประกันชีวิตไทย⁵³¹ มีสมาชิกได้แก่ บริษัทประกันชีวิตต่างๆ และมีสถาบันประกันภัยไทย⁵³² ปัจจุบันยังไม่มียกเลิกการกำกับดูแลตัวเองแก่นายหน้า หรือ การรวมตัวของตัวแทนนายหน้าประกันชีวิตในประเทศไทยที่เป็นรูปธรรม⁵³³ โดยเฉพาะนายหน้าอาจได้รับความรู้ หรือไม่ความเข้าใจด้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁵³¹ สมาคมประกันชีวิตไทย, “บริษัทสมาชิก” [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.tlaa.org/2012/company.php>, 10 กุมภาพันธ์ 2558.

⁵³² สถาบันประกันภัยไทย, [ออนไลน์], สืบค้นจาก <http://www.tiins.com/newweb/th/home/index.php>, 15 สิงหาคม 2558.

⁵³³ ปัจจุบัน ความร่วมมือเกี่ยวกับประกันในประเทศไทย ได้แก่ สมาคมประกันชีวิตไทย สมาคมประกันวินาศภัยไทย สถาบันประกันภัยไทย สมาคมนายหน้าประกันภัยไทย สมาคมตัวแทนประกันชีวิตและที่ปรึกษาการเงิน สมาคมนักคณิตศาสตร์ประกันภัยแห่งประเทศไทย ศูนย์รวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับประกันภัยรถยนต์และบริการด้านIT ในนามบริษัท ไทยอินชัวร์เรอส์ต้าเนท จำกัด

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปว่า ประเทศไทยอาจนำแนวทางของประเทศอังกฤษและ อาศัยกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาใช้ในการออกนโยบาย และมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของบริษัทประกันชีวิตได้ เมื่อตัวแทนหรือนายหน้าซึ่งขอข้อมูลและเอกสาร กรณีตัวแทนนายหน้าได้ข้อมูลของลูกค้าต่างชาติ โดยมีพาสปอร์ตแนบมาด้วย ตัวแทนนายหน้าควรต้องรู้และเข้าใจว่าสิ่งที่บริษัทประกันชีวิตใช้ในการ พิจารณารับลูกค้าเรื่องการประเมินความเสี่ยง เช่น ประเทศรัฐเจ้าของพาสปอร์ต วันเวลาหมดอายุ และการตรวจสอบตัวตนของลูกค้าการมีอยู่จริงของลูกค้า เช่น มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย จริง เพราะตัวแทนนายหน้าไปรับเอกสารจากที่นั้น โดยเฉพาะกรณีการประเมินความเสี่ยงด้านพื้นที่ หรือประเทศ หรือเลขที่พาสปอร์ตไม่ชัดเจน รูปถ่ายไม่ชัดเจน ทำให้มีผลสำเนาพาสปอร์ตซึ่งเป็น เอกสารส่งไปยังบริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันชีวิตอาจไม่สามารถนำมาใช้ตรวจสอบและ ประเมินความเสี่ยงลูกค้าได้ จึงเป็นเหตุผลให้ตัวแทนนายหน้าซึ่งอยู่หน้างานควรรีบแจ้งลูกค้าและขอ สำเนาเอกสารใหม่ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางแก้ไขโดยสนับสนุนการเปิดอบรม หลักสูตรเกี่ยวกับ AML/CFT ให้กับตัวแทนนายหน้าโดยออกเป็นประกาศสำนักงาน คปภ. โดยกำหนด เป็นชั่วโมงการฝึกอบรม และผลักดันให้นายหน้าบุคคลธรรมดาเข้าสังกัดนายหน้าที่จัดตั้งเป็นนิติ บุคคลเพื่อก่อให้เกิดการกำกับดูแลโดย คปภ. ให้มีประสิทธิภาพและประโยชน์เรื่องการเก็บเอกสาร หลักฐาน เป็นต้น⁵³⁴

ข. ช่องทางการขายผ่านทางโทรศัพท์

ปัญหาข้อมูลที่ได้รับจากช่องทางการเสนอขายผ่านทางโทรศัพท์ กรณีมีการเสนอขาย และขอข้อมูลลูกค้าเพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจะเชื่อถือได้อย่างไรว่า ข้อมูลที่ได้รับมาเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และบริษัทประกันชีวิตสามารถนำมาใช้ประเมินความเสี่ยงและ อนุมัติการรับประกันได้

การขายผ่านช่องทางโทรศัพท์เป็นช่องทางหนึ่งในการทำธุรกรรมที่ไม่ได้กระทำต่อหน้า ของพนักงานบริษัทประกันชีวิต หรือตัวแทนของบริษัทประกันชีวิต ซึ่ง ตามข้อ 6 ในประกาศสำนัก กยกรัฐมนตรีว่าด้วยวิธีการแสดงตน กำหนดให้ ให้สถาบันการเงินกรณีนี้คือบริษัทประกันชีวิต พิจารณาถึงความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของ บริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่า

⁵³⁴ สยามธุรกิจ, “แก้พ.ร.บ.คumnายหน้า,” [ออนไลน์], สืบค้นจาก

ด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า โดยกฎหมายมิได้ห้ามว่าการทำธุรกรรมที่ไม่กระทำต่อหน้าจะใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูง กล่าวคือ หากใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูง ต้องได้ข้อมูลและหลักฐานอย่างน้อยซึ่งเท่ากับข้อมูลแสดงตนของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกรรมต่อหน้าโดยได้รับก่อนที่จะมีการอนุมัติธุรกรรมครั้งแรก หากกรณีเป็นผลิตภัณฑ์ที่เสี่ยงต่ำต่อการจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บริษัทประกันชีวิตได้รับข้อมูลอย่างน้อย ได้แก่

- (1) ชื่อเต็ม
- (2) เลขประจำตัวประชาชน กรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ (กรณีที่มี)
- (3) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย

- (4) ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้ ลักษณะการขายผ่านทางโทรศัพท์เป็นไปตามประกาศที่ คปภ กำหนด⁵³⁵ โดยกรมธรรม์ประกันภัยที่เสนอขายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนให้เสนอขายผ่านทางโทรศัพท์ได้เท่านั้น และมีการให้ข้อมูลอธิบายหลักการเปิดเผยข้อความจริงในใบคำขอเอาประกันภัย และผลที่จะเกิดขึ้นหากมีการแถลงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง การสอบถามขอข้อมูลเพื่อระบุตัวตน ขออนุญาตจากผู้ขอเอาประกันให้มีการบันทึกเสียงในการเสนอขาย และเข้าสู่ขั้นตอนการยืนยันการทำประกัน และตัวแทน หรือนายหน้าจะต้องแจ้งการทำประกันชีวิตไปยังบริษัทในโอกาสแรกที่กระทำได้ แต่ไม่เกินวันทำการถัดไป

และภายหลังมีการเสนอขายและออกกรมธรรม์ภายใน 7 วัน แล้วในประกาศ คปภ กำหนด⁵³⁶ให้มีการ Confirmation Call และบันทึกเสียงอีกครั้งกับผู้ขอเอาประกัน จากกรณีดังกล่าว

⁵³⁵ข้อ 7,8 และ 9 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัย ผ่านทางโทรศัพท์ พ.ศ.2552

⁵³⁶ 9.7 ภายใน 7 วันนับแต่วันที่บริษัทส่งกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยบริษัทจะต้องโทรศัพท์ไปขอคำยืนยันจากผู้มุ่งหวังอีกครั้งหนึ่ง (Confirmation Call) เมื่อได้รับอนุญาตให้สนทนา จะต้องขออนุญาตผู้มุ่งหวังในการบันทึกเทปสนทนา โดยต้องบันทึกตั้งแต่ได้รับอนุญาตจนกระทั่งสิ้นสุดจากการสนทนา และให้บริษัทเก็บเทปสนทนาดังกล่าวไว้เป็นระยะเวลาเท่ากับระยะเวลาของสัญญาประกันภัยนั้น ในการสนทนาต้องมีรายละเอียดดังนี้

9.7.1 ชื่อ นามสกุลของผู้ทำการติดต่อ

ผู้วิจัย จึงมีเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องการให้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการตรวจสอบรายชื่อ โดยบริษัท ประกันชีวิตกำหนดเป็นนโยบายเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

1. เพื่อลดความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายผ่านทางโทรศัพท์ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดนโยบายภายใน กรณีลูกค้ารายใหม่พิจารณาให้เสนอขายออกผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ และจำกัดวงเงิน จำนวนกรมธรรม์ที่ทำได้ กรณีลูกค้ารายปัจจุบันหรือมีกรมธรรม์ประกันชีวิตอื่นอยู่กับบริษัทแล้ว บริษัทประกันชีวิตซึ่งมีฐานข้อมูลลูกค้าเก่าอาจเสนอขายประกันชีวิตผ่านโทรศัพท์ได้ในผลิตภัณฑ์ความเสี่ยงสูงขึ้น และอาศัยข้อมูลที่เคยแสดงตนครบถ้วนมาแล้วและมีการนำข้อมูลที่ได้จากการแสดงตนไปตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก่อนหน้า ให้ผู้เสนอขายยืนยันข้อมูลเพื่อปรับปรุงและทราบความเสี่ยงของลูกค้าย่อยที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงอีกครั้ง

2. เพื่อช่วยในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและข้อมูลที่ได้จากการแสดงตนและนำมาตรวจสอบรายชื่อ เพื่อพิจารณาอนุมัติการรับประกันให้แก่มิใช่บุคคลที่ถูกกำหนดอันเป็นการลดความเสี่ยงต่อการกระทำความผิดตามมาตรา 16 ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เมื่อบริษัทประกันชีวิตได้ขออนุญาตกรมธรรม์ที่จะเสนอขายต่อนายทะเบียนแล้วแล้ว และในขั้นตอนการเสนอขาย ประกอบกับประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแสดงตน กรณีลูกค้ารายใหม่ของแบบประกันที่มีความเสี่ยงต่ำ ข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถามผู้ขอเอาประกัน ได้แก่ ชื่อลูกค้า เลขที่บัตรประชาชน หรือเลขหนังสือเดินทาง หรือ เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบัน เพื่อใช้ในการยืนยันความน่าเชื่อถือของหลักฐานที่น่าเชื่อถือต่อการนำไป

9.7.2 สอบถามผู้มุ่งหวังว่าได้รับกรมธรรม์ประกันภัย แล้วหรือไม่

9.7.3 ให้สอบถามผู้มุ่งหวังว่ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับเงื่อนไข ความคุ้มครองช้อยกเว้นใดๆ หรือไม่ หากมีจะต้องมีการอธิบายให้ผู้มุ่งหวังสิ้นสงสัย

9.7.4 หากผู้มุ่งหวังไม่มีข้อสงสัย ให้สอบถามว่า ผู้มุ่งหวังยังคงยืนยันที่จะทำประกันภัย หรือไม่ หากยังคงยืนยันในการทำประกันภัยให้แจ้งสิทธิการขอยกเลิกกรมธรรม์ประกันภัย (Free Look Period) ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้มุ่งหวังได้รับกรมธรรม์ประกันภัยจากบริษัท หรือมากกว่า 30 วัน ทั้งนี้ขึ้นกับแบบกรมธรรม์ประกันภัยที่มีการเสนอขาย

ตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด อาศัยอำนาจข้อแนวทางของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องวิธีการแสดงตน ข้อ 7⁵³⁷ ให้ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดเป็นนโยบายแนวทางปฏิบัติ เรื่องแบบฟอร์ม(หรือ Script) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการสอบถามและบันทึกเสียงตามรายการแสดงตนที่กฎหมายกำหนดให้ครบถ้วนก่อนในครั้งแรก ต่อมาหากผู้ขอเอาประกันนั้นตกลงทำประกันแล้ว บริษัทประกันชีวิตอาจเพิ่มเติมในการขออนุญาตลูกค้าส่งสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาเอกสารที่ใช้ยืนยันตน เช่น หน้าพาสปอร์ตที่ระบุเลขที่ วันหมดอายุ สัญชาติส่งมาทางโทรสารหรือทางอีเมลล์ด้วย ทั้งนี้ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวสำหรับผลิตภัณฑ์ประกันทางโทรศัพท์ที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า และความเสี่ยงต่ำ ใช้คำว่า “ข้อมูลแสดงตนอย่างน้อย” ดังนั้น เพียงแต่การสอบถามได้ข้อมูลมา ถือว่า บริษัทประกันชีวิตได้ข้อมูลครบถ้วนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตน ทั้งนี้ ข้อมูลที่ผู้ขอเอาประกันได้แจ้งไว้ ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดให้มีการส่งสำเนาหลักฐานกลับมาทางบริษัทประกันชีวิต ในการส่งกรมธรรม์ไปให้ลูกค้าทางไปรษณีย์บริษัทประกันชีวิตระบุ หรืออาจใช้วิธีการสมัครสมาชิกให้สิทธิพิเศษ โดยแนบสำเนาบัตรประชาชนพร้อมกับ และเพื่อยืนยันการขอเอกสารในการตรวจสอบ บริษัทประกันชีวิตอาจพิจารณาในช่วงในช่วงเวลาการ Confirmation Call ภายหลังจากการออกกรมธรรม์แล้ว 7 วัน สอบถามลูกค้าว่า ได้กรมธรรม์แล้วหรือไม่ ถ้าได้รับแล้ว ให้เน้นย้ำการขอเอกสารสำเนาอีกครั้ง

3. ในการเสนอขายกรมธรรม์ผ่านทางโทรศัพท์ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดช่องทางการชำระเงินในครั้งแรก ผ่านระบบทางธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เคยมีการยืนยันตัวตนหรือมีมาตรการตรวจสอบรายชื่อเช่นเดียวกับหน้าที่ของบริษัทประกันชีวิตจัดทำ เช่น การตัดบัญชีธนาคารโดยขอเลขที่บัญชี หรือการตัดบัญชีผ่านเลขที่บัตรเครดิต

⁵³⁷ข้อ 7 แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 การจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แสดงข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนตามข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กำหนดมาตรการในการพิสูจน์ทราบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนดังกล่าว เช่น ตรวจสอบจากต้นฉบับเอกสาร ตรวจสอบจากข้อมูลอื่นที่ขอเพิ่มเติมเพื่ออ้างอิง ตรวจสอบจากสำเนาเอกสารที่รับรองถูกต้อง ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตรวจสอบโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

4. ในเรื่องการเสนอขายทางโทรศัพท์ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงของกลุ่มลูกค้า โดยเฉพาะนายหน้าที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีใบอนุญาตในการเสนอขายผ่านช่องทางโทรศัพท์ อาจจัดทำนโยบายเพื่อป้องกันการจะไปสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยนำข้อมูลที่ประกาศเป็นสาธารณะ จัดทำเป็น List แนบไปพร้อมกับข้อมูล Do not call List ดังเช่น การจัดทำบัญชี Do not call list แม้วัตถุประสงค์คนละประเภท แต่อาจนำมาปรับใช้เพื่อลดความเสี่ยงต่อการจะไปสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอันเป็นการเสนอขายกรมธรรม์ทางโทรศัพท์ได้

ค. ช่องทางการเสนอขายผ่านธนาคาร

กรณีแบบประกันที่เสนอขายผ่านธนาคาร (Bancassurance) ซึ่งธนาคารเป็นหนึ่งในสถาบันการเงินและอยู่ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เช่นเดียวกับบริษัทประกันชีวิต กรณีผู้ซื้อกรมธรรม์ผ่านธนาคาร ธนาคารกับบริษัทประกันชีวิตต่างมีหน้าที่ในการแจ้งและระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน เช่นนี้ อาจทำให้ปริมาณความซ้ำซ้อนของข้อมูลในกรณีทั้งสองสถาบันได้ หรือเกิดการผิดพลาดที่แจ้งข้อมูลแก่กันและกัน เช่น ธนาคารได้แจ้งข้อมูลแล้ว บริษัทประกันจึงไม่แจ้งข้อมูลอีก⁵³⁸ หรือธนาคารผลักภาระให้บริษัทประกันเป็นผู้แจ้งข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการแจ้งข้อมูลในทรัพย์สินเดียวกัน ในการผู้แจ้งข้อมูลต่อสำนักงาน ปปง อาจอาศัยอำนาจของคณะกรรมการ ปปง⁵³⁹ กำหนดแนวทางหรืออนุญาตให้นายหน้าประเภทธนาคาร ให้ร่วมแจ้งข้อมูลในลักษณะ(Joint) โดยลงชื่อร่วมกันทั้งสองแห่ง หรือกำหนดว่าสถาบันการเงินใดเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์หรือบริการหลักนั้นให้เป็นผู้แจ้งข้อมูล ดังเช่นกรณีเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการของบริษัทประกันชีวิตในบริษัทประกัน

⁵³⁸ กรณีคดี เณรคำ ซื้อประกันผ่านธนาคารแห่งหนึ่ง ธนาคารมีการแจ้งรายงานธุรกรรมไปยัง สำนักงาน ปปง แต่บริษัทประกันชีวิตมิได้แจ้งรายงาน ทั้งนี้เป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกัน

⁵³⁹ มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) กำหนดแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้
- (3) กำหนดแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ทำรายงานหรือบุคคลอื่นใดดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ชีวิตเป็นผู้แจ้งข้อมูล โดยต้องวิธีการขออนุญาตในการแจ้งข้อมูลนี้ต้องต่อคณะกรรมการ ปปง ก่อนล่วงหน้า. โดยนำเอาหลักการในประเทศสหรัฐอเมริกาที่อนุญาตให้รายงานธุรกรรมสงสัยร่วมกันได้

5.7 แนวทางกองทุนประกันชีวิต

ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตบางกรณีที่ต้องนำส่งเงินเข้าสู่กองทุนประกันชีวิต กรณีเมื่อครบกำหนดระยะเวลา 10 ปี กรณีมีการคืนเงิน หรือมีการจ่ายสินไหมทดแทน เช่น ผู้เอาประกันเสียชีวิตแล้วไม่มีผู้รับประโยชน์มาเรียกร้องขอรับเงิน การคืนเงินงวดแต่ไม่ปรากฏว่าผู้เอาประกันนำเช็คไปขึ้นเงินจนเวลาล่วงเลยกว่า 10 ปี ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนประกันชีวิต เนื่องจากกองทุนประกันชีวิตเป็นนิติบุคคล⁵⁴⁰โดยมีผู้จัดการกองทุนบริหารจัดการตามแนวทางและระเบียบของกองทุน ดังนั้น กรณีหากผู้จัดการกองทุนหรือคณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่บริษัทประกันชีวิตในการนำส่งเงิน รวมถึงการจ่ายเงินของกองทุนประกันชีวิตแก่ผู้เอาประกันที่มาขอรับเงินคืน ยังรวมถึงการนำเงินกองทุนไปลงทุนด้วย

ปัจจุบันในระเบียบหรือประกาศที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้จัดการกองทุน⁵⁴¹ และของคณะกรรมการบริหารกองทุน⁵⁴²ยังไม่ได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับการ

⁵⁴⁰ มาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนประกันชีวิต” มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณีบริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

⁵⁴¹ ประกาศคณะกรรมการสรรหาและประเมินผลการปฏิบัติงานผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต เรื่อง การรับสมัครบุคคลเพื่อรับการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต ประกาศ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557

⁵⁴² มาตรา 86/3 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและอกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศในการบริหารกิจการของกองทุน
- (2) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้บริษัทกู้ยืมเงินตามมาตรา 85/1 (3)
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา 85/1 (4)
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน หรือออกตราสารทางการเงินอื่นตามมาตรา 85/1 (5)
- (6) วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินของกองทุนในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ
- (7) กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุนตามมาตรา 85/2 (3)
- (8) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้จัดการ

เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้น สำนักงาน คปภ. ควรกำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุนและคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังเช่น มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและไม่มีผู้มีลักษณะต้องห้าม⁵⁴³ และอาจขอแนวทางปฏิบัติจาก คณะกรรมการ ปปง อาศัยช่องทางตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน⁵⁴⁴

5.8 แนวทางในการเก็บรักษาข้อมูล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ไม่ได้กำหนดเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นการเฉพาะ กรณีปัญหาทำให้สถาบันการเงินรวมถึงบริษัทประกันชีวิตไม่มีแนวทางเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลว่า ข้อมูลอย่างไรเป็นข้อมูลสาธารณะ ข้อมูลอย่างไรเป็นข้อมูลที่ต้องปกปิด นอกจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่บริษัทประกันชีวิตได้รายงานต่อสำนักงาน ปปง กรณีเป็นทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ แต่มีข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ อยู่ภายใน เช่นนี้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติชัดเจน และยังไม่มีแนวทางปฏิบัติจึงทำให้บริษัทประกันชีวิตอาจมีความเสี่ยงต่อการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

ในการพิจารณาแนวทางในการเก็บรักษาข้อมูลผู้วิจัยจึงต้องพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การเก็บรักษาข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(9) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือเกี่ยวเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนการดำเนินการตาม (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจขอให้นายทะเบียน บริษัทหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องชี้แจง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

⁵⁴³ มาตรา 24/2 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(10) ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงิน ... ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁵⁴⁴ มาตรา 25 (4) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจจะเกิดจากการทำธุรกรรมของหน่วยงานรัฐหรือกิจการบางประเภทที่ไม่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว

การเก็บรักษาข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ก่อนมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 และ ระยะที่ 2 ภายหลังมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

ก. ระยะที่ 1 ก่อนมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

(1) ข้อมูลในการเก็บรักษา

หมายถึง ข้อมูลที่สถาบันการเงิน รวมถึงบริษัทประกันชีวิตต้องเก็บรักษาตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด ได้แก่

ก. กำหนดการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตน รวมถึงผลการตรวจสอบการแสดงตน เป็นเวลา 5 ปี นับแต่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์ เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น

ข. กำหนดการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง เป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการทำธุรกรรม⁵⁴⁵ ซึ่งหมายถึงเอกสารที่มีการรายงานต่อสำนักงาน ปปง. และได้มีการบันทึกข้อเท็จจริง ได้แก่

1. ข้อมูลธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาท
2. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000,000 บาท
3. ข้อมูลธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

⁵⁴⁵ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เว้นแต่จะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่นให้ สถาบันการเงินเก็บรักษารายละเอียด ดังนี้

(1) เกี่ยวกับการแสดงตนตามมาตรา 20 เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือ ยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

(2) เกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงตามมาตรา 21 เป็นเวลาห้าปีนับแต่ได้มี การทำธุรกรรมหรือบันทึกข้อเท็จจริงนั้น

ให้นำความใน (1) มาใช้บังคับกับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ด้วย

ในการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกข้อเท็จจริงของลูกค้า⁵⁴⁶ ให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการบันทึก⁵⁴⁷ เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น

ค. การเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี⁵⁴⁸ นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร เลขาธิการมีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือเพื่อให้ขยายเวลาเฉพาะลูกค้ารายใดได้

กล่าวคือ ก่อนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะแก้ไขในปี พ.ศ. 2558 ในการเก็บเอกสาร การแสดงตน การเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามมาตรา 13 การบันทึกข้อเท็จจริง รวมถึงกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เก็บไว้ 5 ปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร เลขาธิการมีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือเพื่อให้ขยายเวลาเฉพาะลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ซึ่งไม่กำหนดระยะเวลาการเก็บขั้นต่ำ ก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่ผู้ที่รายงานต้องบริหารจัดการด้านฐานข้อมูลและสำรองข้อมูลภายในธุรกิจและอาจจะสร้างภาระเกินสมควรได้

ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามก่อนปี พ.ศ. 2558 เกี่ยวกับการเก็บรักษารายละเอียดในการแสดงตน การเก็บรักษารายงานการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง (มาตรา 22) หรือเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (มาตรา 22/1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 5,000 บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง⁵⁴⁹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵⁴⁶ ระหว่างที่ผู้วิจัยจัดทำรายงานฉบับนี้ มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 21 ให้สถาบันการเงินจัดทำบันทึกข้อเท็จจริงเองเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

⁵⁴⁷ กฎกระทรวงฉบับที่ 7 ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

⁵⁴⁸ มาตรา 22/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) และ (9) เก็บ รักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 20/1 เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับลูกค้ารายใด ให้เลขาธิการมีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือเพื่อให้ขยายเวลาได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

⁵⁴⁹ ก่อนมีการแก้ไข มาตรา 62 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 16 มาตรา 20 มาตรา 20/1 มาตรา 21 มาตรา 22

(2) ข้อมูลความลับ (Confidentiality)

หมายถึง กรณีที่สำนักงาน ปปง เก็บรักษาเป็นความลับของทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน⁵⁵⁰ ก่อนปี พ.ศ. 2558 ที่จะมีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ ได้แก่

- (ก) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สิน หรือ
- (ข) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกสั่งยับยั้งการทำธุรกรรม หรือ
- (ค) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกยึดอายัดทรัพย์สิน
- (ง) ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการ⁵⁵¹ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 โดยกระทำด้วยประการใด ๆ ที่ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กล่าวคือ เนื่องจากในทางปฏิบัติ ทางสำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้ถูกยึดอายัดทรัพย์สิน ไปยังสถาบันการเงินเพื่อสอบถามข้อมูลตามมาตรา 38 อีกทั้ง มีการประกาศคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินรวบรวมไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง บุคคลใดก็สามารถเข้าถึงข้อมูล จึงอาจจะเกิด

มาตรา 22/1 มาตรา 35 หรือมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 5,000 บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁵⁵⁰ ก่อนมีการยกเลิก มาตรา 39/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ ธุรกรรมและเลขาธิการ ทำรายงานสรุปการดำเนินการตามหมวดนี้ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติทุกสี่เดือน

รายงานตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) บุคคลผู้ถูกตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สิน หรือถูกสั่งยับยั้งการทำธุรกรรม หรือถูกยึด หรืออายัดทรัพย์สิน

(2) พยานหลักฐานที่ใช้ดำเนินการต่อบุคคลตาม (1)

(3) ผู้ขอ ผู้ใช้หรือสั่งการให้มีการดำเนินการ

(4) ผลการดำเนินการ

รายละเอียดตามมาตรา⁵⁵¹นี้ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ

⁵⁵¹ ก่อนมีการแก้ไข มาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่หรือตาม กฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ปัญหาการรักษาความลับของทางราชการได้ อีกข้อมูลที่สถาบันการเงินได้ส่งมายังสำนักงาน ปปง ยังไม่มีบทกฎหมายให้การคุ้มครองและไม่ถือเป็นข้อมูลราชการตามพระราชบัญญัตินี้ แต่อาจได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ระยะที่ 2 ภายหลังมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

(1) ข้อมูลในการเก็บรักษา

ข้อมูลที่ต้องเก็บรักษาตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กำหนด ได้แก่

1. การเก็บเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตน ยังคงเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์ เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น
2. การเก็บเอกสารเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง ยังคงเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการทำธุรกรรม ซึ่งได้แก่

- ก. ข้อมูลธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาท
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000,000 บาท
- ค. ข้อมูลธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ในการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกข้อเท็จจริงของลูกค้า ให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการบันทึก เว้นแต่จะมีการแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เก็บเป็นอย่างอื่น

4. แต่มีการแก้ไขการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เดิมให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า ให้จัดเก็บรายละเอียดเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยหลักการ วิธีการเก็บรักษาเป็นไปตามคณะกรรมการ ปปง กำหนด⁵⁵² ทั้งนี้ หากมีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับลูกค้ารายใด ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่มิหน้าที่รายงานดังกล่าวเก็บรักษารายละเอียดของลูกค้ารายนั้นต่อไป

⁵⁵² หน้าที่จัดทำวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการ ปปง ยังไม่ได้ประกาศแนวทางวิธีการการเก็บรักษา รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

อีกไม่เกิน 5 ปีนับแต่พ้นกำหนด 10 ปี โดยเลขาธิการต้องแจ้งให้ผู้ที่ยื่นรายงานทราบก่อนครบกำหนด 10 ปี⁵⁵³

ในข้อแนะนำข้อที่ 11 ของ FATF⁵⁵⁴ กำหนดการเก็บรักษาข้อมูลที่สำคัญของธุรกรรมทั้งหมดไว้ ขั้นต่ำอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยหน่วยงานราชการสามารถร้องขอข้อมูลเหล่านั้นได้ และกรณีเมื่อสิ้นสุดความสัมพันธ์กับลูกค้าหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวต้องเก็บไว้อย่างน้อย 5 ปี ทั้งนี้ประเทศสมาชิกต้องมีกฎหมายให้เก็บรักษาข้อมูลของธุรกรรมและข้อมูลที่เกิดขึ้นภายใต้มาตรการการตรวจสอบลูกค้า (CDD Measures)

ข้อมูลในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จึงควรประกอบด้วย รายละเอียดประวัติของลูกค้า การระบุชื่อหรือลักษณะของผู้รับประโยชน์ตามกฎหมาย ผลการนำ

⁵⁵³ มาตรา 22/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา 20/1 วรรคสาม ให้ผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ให้เก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามมาตรา 20/1 เป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า แต่ก่อนพ้นกำหนด 10 ปีดังกล่าว หากมีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับลูกค้ารายใด ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานดังกล่าวเก็บรักษารายละเอียดของลูกค้ารายนั้นต่อไปอีกไม่เกิน 5 ปี ตั้งแต่พ้นเวลา 10 ปีแล้วก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการการเก็บรักษารายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

⁵⁵⁴ 11 Record-keeping

Financial institutions should be required to maintain, for at least five years, all necessary records on transactions, both domestic and international, to enable them to comply swiftly with information requests from the competent authorities. Such records must be sufficient to permit reconstruction of individual transactions (including the amounts and types of currency involved, if any) so as to provide, if necessary, evidence for prosecution of criminal activity.

Financial institutions should be required to keep all records obtained through CDD measures (e.g. copies or records of official identification documents like passports, identity cards, driving licences or similar documents), account files and business correspondence, including the results of any analysis undertaken (e.g. inquiries to establish the background and purpose of complex, unusual large transactions), for at least five years after the business relationship is ended, or after the date of the occasional transaction.

Financial institutions should be required by law to maintain records on transactions and information obtained through the CDD measures. The CDD information and the transaction records should be available to domestic competent authorities upon appropriate authority.

ข้อมูลลูกค้าและผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงตรวจสอบกับผลการตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผลการประเมินความเสี่ยงและการทบทวนการประเมินความเสี่ยง การติดตามความเคลื่อนไหวของ ลูกค้า การอนุมัติรับหรือปฏิเสธลูกค้า และในกรณีลูกค้ามีความเสี่ยงสูงต้องอนุมัติรับลูกค้าโดย ผู้บริหารระดับสูง ซึ่งปรากฏตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ที่บริษัทประกันชีวิตต้องบริหารจัดการและเก็บรักษาข้อมูลให้ครบถ้วน เป็นเวลา 10 ปีนับแต่มีการปิด บัญชีหรือยุติความสัมพันธ์ ดังนั้น ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางของคณะกรรมการ ปงป จึงอาจอาศัย ช่องทางที่คณะกรรมการ ปงป กำหนด แนวทางรายละเอียด ให้สอดคล้องกับ แนวทางสากลรวมถึง ข้อมูลที่เกิดจากระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

กล่าวคือ ภายหลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอก เงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ในการเก็บเอกสารการแสดงตน เอกสารเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม การ บันทึกรายชื่อข้อเท็จจริง ยังคงกำหนดให้จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี แต่มีการขยายข้อมูลในการตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าให้จัดเก็บเป็นเวลา 10 ปี นับแต่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์

(2) ข้อมูลความลับ

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ยกเลิกมาตรา 39/1 แต่เพิ่มเติมข้อความในมาตรา 37⁵⁵⁵ โดยกำหนดให้ พยานหลักฐานบุคคลผู้ถูกสั่งยับยั้งการทำธุรกรรม รวมถึงตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ให้ถือเป็นความลับ

⁵⁵⁵ มาตรา 37 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35 หรือ มาตรา 36 แล้วให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการในที่ประชุมคราวถัดไป และให้รายงานให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบด้วย

รายงานตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลผู้ถูกสั่งยับยั้งการทำธุรกรรม
- (2) พยานหลักฐานที่ใช้ดำเนินการต่อบุคคลตาม (1)
- (3) ผู้ขอ ผู้ใช้ หรือสั่งการให้มีการดำเนินการ
- (4) ผลการดำเนินการ

รายงานตามมาตรานี้ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ

ของทางราชการ โดยข้อมูลของบุคคลที่ถูกยึดอายัดทรัพย์สินแล้วจะไม่ถือเป็นความลับของทางราชการ

โดยรายงานที่สำนักงาน ปง. ได้รับในหมวดสอง การรายงานและการแสดงตนถือเป็นความลับของทางราชการ⁵⁵⁶ โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา 21/1⁵⁵⁷ มีการเอาข้อ 7 ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ามาบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ โดยห้ามผู้ที่มีหน้าที่ในการรายงานซึ่งในกรณีคือบริษัทประกันชีวิต ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 หรือบุคคลใดทำการเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบว่าการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรม หรือการส่งข้อมูลอื่นไปยัง สำนักงาน ปง. โดยมีข้อยกเว้นว่า ถ้าเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ตามคำสั่งศาล เปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของผู้ที่มีหน้าที่รายงานที่ตั้งอยู่ในหรือต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ตามข้อแนะนำข้อที่ 21 ของ FATF⁵⁵⁸ สถาบันการเงิน กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง มีกฎหมายปกป้องโดยรับรองทั้งความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญา จากการฝ่าฝืนข้อห้ามใน

⁵⁵⁶ อยู่ภายใต้ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ. 2544

⁵⁵⁷ มาตรา 21/1 ห้ามมิให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานตาม มาตรา 13 และมาตรา 16 หรือบุคคลใดเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใดๆ อันอาจทำให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรมหรือการส่งข้อมูลอื่นใดไปยังสำนักงาน เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาของผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ เพื่อดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

รายงานที่สำนักงานได้รับตามหมวดนี้ถือเป็นความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บรักษาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวเฉพาะเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

⁵⁵⁸ 21 Tipping-off and confidentiality

Financial institutions, their directors, officers and employees should be:

(a) protected by law from criminal and civil liability for breach of any restriction on disclosure of information imposed by contract or by any legislative, regulatory or administrative provision, if they report their suspicions in good faith to the FIU, even if they did not know precisely what the underlying criminal activity was, and regardless of whether illegal activity actually occurred; and

การเปิดเผยข้อมูลโดยมีสัญญา มีข้อบังคับ หรือมีนโยบายด้านบริการงาน ในการรายงานธุรกรรมสงสัย ต่อหน่วยข่าวกรอง ซึ่งเขารู้ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและเกี่ยวกับมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย เกิดขึ้น นอกจากนั้นหน่วยข่าวกรอง⁵⁵⁹ ต้องปกป้องข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล ใช้ข้อมูลเท่าที่ สอดคล้องกับนโยบายและกฎหมาย จากข้อมูลที่ได้รับมา ข้อมูลที่อยู่ในกระบวนการ ข้อมูลได้ ครอบครองอยู่ ข้อมูลที่ออกจากหน่วยข่าวกรอง โดยต้องมีข้อบังคับที่ควบคุมความปลอดภัยและ ความลับของข้อมูล

ในประเทศอังกฤษ ภายใต้ Proceed of Crime Act กำหนดข้อยกเว้นในการ เปิดเผยข้อมูล⁵⁶⁰ กรณีเป็นที่ปรึกษากฎหมายผู้เชี่ยวชาญ (Professional legal advisor) ที่ให้ คำแนะนำ (Advice) โดยข้อมูลที่มาถึงในสถานการณ์พิเศษ (Privileged Circumstances) นอกจากนั้น ใน TACT 2000 ใน มาตรา 21D ก็กำหนดไว้เช่นกัน

(b) prohibited by law from disclosing (“tipping-off”) the fact that a suspicious transaction report (STR) or related information is being filed with the FIU.

⁵⁵⁹ Interpretive Note to Recommendation 29 (Financial Intelligence Units) Information Security and Confidentiality

7. Information received, processed, held or disseminated by the FIU must be securely protected, exchanged and used only in accordance with agreed procedures, policies and applicable laws and regulations. An FIU must, therefore, have rules in place governing the security and confidentiality of such information, including procedures for handling, storage, dissemination, and protection of, as well as access to such information. The FIU should ensure that its staff members have the necessary security clearance levels and understanding of their responsibilities in handling and disseminating sensitive and confidential information. The FIU should ensure that there is limited access to its facilities and information, including information technology systems.

⁵⁶⁰ PoCA Section 330 (6) Amended by SOCPA

(6) But he does not commit an offence under this section if—

- (a) he has a reasonable excuse for not making the required disclosure,
- (b) he is a professional legal adviser and—

- (i) if he knows either of the things mentioned in subsection (5)(a) and (b), he knows the thing because of information or other matter that came to him in privileged circumstances, or

- (ii) the information or other matter mentioned in subsection (3) came to him in privileged circumstances, or

- (c) subsection (7) applies to him.

ขณะที่ตามกฎหมาย Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010 ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีข้อมูล 2 ลักษณะ ได้แก่ การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และข้อมูลภายหลังที่กระทรวงการคลังได้รับมาจากสถาบันการเงิน

การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งประเทศอังกฤษมีการกำหนดรายชื่อ 2 ระดับ กล่าวคือ ระดับ Interim designation และ Final designation ในกรณีการกำหนด Interim designation มีระยะเวลาการสิ้นผลของการกำหนดเมื่อเกินกว่า 30 วันหรือ มีการกำหนดเป็น Final Designation ทั้งนี้โดยในแต่ละการกำหนดรายชื่อแล้ว มีการแจ้งต่อบุคคลที่ถูกกำหนด และใช้มาตรการในการเปิดเผยการกำหนดรายชื่อต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขกรณีข้อมูลที่ถูกรักษาอย่างข้อมูลลับจนกว่าเงื่อนไขหยุดลง⁵⁶¹

การเปิดเผยข้อมูลของกระทรวงการคลังที่ได้รับมา กำหนดให้กระทรวงการคลังสามารถเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับมาได้ โดยอาจเปิดเผยต่อ FCA หรือ PRA ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลภาคธุรกิจทางการเงินได้⁵⁶²

⁵⁶¹TAFA Section 7 Notification of interim designation

(3)The conditions are that—

(a)the Treasury believe that the designated person is an individual under the age of 18,
or

(b)the Treasury consider that disclosure of the designation should be restricted—

(i)in the interests of national security,

(ii)for reasons connected with the prevention or detection of serious crime, or

(iii)in the interests of justice.

(4)If one or more of those conditions is met, the Treasury must inform only such persons as they consider appropriate.

(5)If that ceases to be the case, the Treasury must—

(a)give written notice of that fact to the designated person, and

(b)take steps to publicise the designation generally.

⁵⁶²TAFA Section 23 General power to disclose information

(1)The Treasury may disclose any information obtained by them in exercise of their powers under this Part (including any document so obtained and any copy or extract made of any document so obtained)—

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ข้อมูลที่สถาบันการเงินรายงานในหมวดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมิได้รวมถึง ข้อมูลรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ด้วย นอกจากนี้ข้อยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กำหนด 3 กรณี ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขา ยังไม่ครอบคลุมถึงการอาศัยบุคคลที่สาม เพราะก่อนที่สถาบันการเงินจะดำเนินการแจ้งรายงาน สถาบันการเงินย่อมต้องมีการตรวจสอบและมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นบริษัท สำนักงานที่ปรึกษาที่มีความชำนาญด้านกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อพิจารณาและป้องกันความเสี่ยงด้านกฎหมายที่สถาบันการเงินอาจจะได้รับผลกระทบในการดำเนินการใดๆ หรือ ดังนั้นประเทศไทยควรนำแนวทางในประเทศอังกฤษมาใช้ โดยบัญญัติข้อยกเว้นเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในกรณีอยู่ในฐานะที่ปรึกษาทางกฎหมายผู้เชี่ยวชาญไว้ด้วย และทางสำนักงาน คปภ. ส่วนงานกฎหมายอาจอาศัยช่องทางนี้ ในการกำหนดให้ หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล แจ้งข้อมูลและส่งข้อมูลมาเพื่อขอคำปรึกษาทางด้านกฎหมาย จะทำให้ทั้งบริษัท ประกันชีวิตซึ่งเป็นสถาบันการเงินมีความมั่นใจ และ ทางสำนักงาน คปภ. ก็จะได้รู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับบริษัทประกันชีวิตภายใต้การกำกับดูแล หรือ กรณีการที่บริษัทประกันชีวิตยังไม่ได้แจ้งรายงานแต่มีการขอคำปรึกษาไปยัง สำนักงาน ปปง. ก่อนการส่งรายงานใดๆ และเพื่อลดภาระรายงานที่ไม่มีคุณภาพด้วย

2. กฎหมายว่าด้วยข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล⁵⁶³ แต่มีพระราชบัญญัติการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

ประเทศอังกฤษ ปรากฏในคู่มือ FCA Handbook แนะนำว่ากรณีบริษัทอาศัยแหล่งข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต อาจอยู่ภายใต้การอนุญาตของลูกค้านำตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูล Data Protection Act แต่การค้นหาเพื่อ Identify Verification สำหรับ

(e) to the Financial Conduct Authority, the Prudential Regulation Authority, the Jersey Financial Services Commission, the Guernsey Financial Services Commission, the Isle of Man Insurance and Pensions Authority and the Isle of Man Financial Supervision Commission;

⁵⁶³ มีร่างพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ...

วัตถุประสงค์ของ AML/CFT มีความแตกต่างไป โดยอาศัยร่องรอยหรือเรียกว่า Footprint⁵⁶⁴ ในบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้าโดยไม่ต้องมีการขออนุญาตจากลูกค้า แต่เป็นการให้ข้อมูล (Informed) ว่า การตรวจสอบได้กระทำแล้ว

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมาย The Privacy Act of 1974 มีขึ้นเพื่อควบคุมรักษาข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกใช้ในหน่วยงานราชการรัฐบาลกลาง

แคนาดามีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Privacy Act และคุ้มครองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มีหน่วยงานคุ้มครองสิทธิ โดยในกฎหมายกำหนดข้อยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีอาญาไว้ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ รัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อเจ้าของข้อมูล

ดังนั้น ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศไทยอาจต้องมีการกำหนดข้อยกเว้นของการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตไว้ในร่างกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพื่อวัตถุประสงค์ในกระบวนการดำเนินคดีรัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ปัจจุบันสถาบันทางการเงิน อาจจะทำอาศัข้อมูลสาธารณะ⁵⁶⁵ ในการค้นหาข้อมูลเพื่อระบุตัวตน การกระทำของสถาบันทางการเงินอาจมีความเสี่ยงต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในบางกรณีได้

3. กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตที่กำหนดการเก็บรักษาสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต ตามแบบสำนักงาน คปภ. กำหนดเป็นระยะเวลา 10 ปี⁵⁶⁶ และให้บริษัทประกันชีวิตต้องจัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานในการจ่ายเงินหรือรับเงินที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 5 ปีนับตั้งแต่วันที่รับเงินหรือจ่ายเงิน หากได้จัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย บริษัทประกันชีวิตต้องจัดให้มีระบบสำรองข้อมูล⁵⁶⁷ ใดๆก็ตามในกรณี

⁵⁶⁴ Digital footprints are the records and traces we leave behind us as we use the Internet.

⁵⁶⁵ ข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556 “ข้อมูลสาธารณะ” หมายความว่า ข้อมูลเรื่องหนึ่งเรื่องใดซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาคหรือข้อมูลเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่สามารถแสวงหาได้จากแหล่งข้อมูลที่มีการเผยแพร่เป็นการทั่วไป และผู้เข้าถึงหรือผู้แสวงหาข้อมูลนั้น อาจต้องจ่ายหรือไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเพื่อการได้รับข้อมูลดังกล่าว รวมถึงข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชน หรือกลุ่มธุรกิจกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด สามารถเข้าถึงได้เพื่อตรวจสอบหรือทราบถึงข้อมูลต่างๆ

⁵⁶⁶ มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

⁵⁶⁷ ข้อ 7 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบและการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ.

การเสนอขายผ่านทางโทรศัพท์กำหนดให้เก็บหลักฐานการบันทึกเสียงเท่ากับระยะเวลาสัญญาประกันภัย อาจไม่เพียงพอต่อการนำข้อมูลไปใช้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ดังนั้น ในการเก็บรักษารายละเอียด บริษัทประกันชีวิตอาจใช้หลักเกณฑ์ 10 ปีเป็นเกณฑ์พื้นฐานในการเก็บรักษาข้อมูลทั้งในแง่ของหน่วยงาน คปภ. ที่กำหนดเอกสารการรับจ่ายเงินไว้อย่างน้อย 5 ปี เป็นอย่างน้อย ในกรณีหลักฐานการบันทึกเสียงในการขายทางโทรศัพท์บริษัทประกันชีวิตควรกำหนดประกันชีวิตต้องเข้าถึงข้อมูลในการจัดเก็บเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า 10 ปีนับแต่ปิดหรือยุติความสัมพันธ์ หรือกำหนดขั้นสูงสุดในการเก็บเอกสารคือไม่เกิน 15 ปี ในรายที่ เลขานุการให้เก็บรักษาเพิ่มเติม โดยต้องแจ้งข้อมูลต่อผู้ที่รายงานก่อนครบระยะเวลา 10 ปี นับแต่มีการปิดบัญชี และการเก็บรักษาข้อมูลของลูกค้าต้องตรวจสอบย้อนไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึง ข้อมูลส่วนบุคคล และการเข้าถึงข้อมูลโดยจำกัดดังกล่าว และกรณีข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต้องมีมาตรฐานความปลอดภัยในการเข้าถึงและเก็บรักษา รวมถึงสำรองข้อมูล

กล่าวคือ ในการกำหนดแนวทางการเก็บรักษาข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติ จึงยังทำให้บริษัทประกันชีวิตสับสนและไม่มีแนวทางปฏิบัติอ้างอิงจนอาจเป็นสาเหตุให้การเก็บรักษาข้อมูลในธุรกิจประกันชีวิตอาจจะมีทิศทางตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการออกระเบียบหรือคู่มือปฏิบัติเรื่องการเก็บรักษาข้อมูล โดยอธิบายเรื่อง ข้อมูลที่มีการกำหนดรายชื่อและใช้มาตรการทำให้รายชื่อเป็นสาธารณะ และมาตรการการรักษาข้อมูลความลับของสำนักงาน ปปง รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สถาบันการเงินแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินเข้ามาซึ่งบางส่วนมีข้อมูลส่วนบุคคลมาเกี่ยวข้องจึงควรเก็บรักษาอย่างระมัดระวัง

2557 บริษัทต้องจัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยเป็นระยะเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่รับเงินหรือจ่ายเงิน

ในกรณีที่ข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง เป็นรายการที่บริษัทต้องลงในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ให้บริษัทจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ไม่น้อยกว่าสิบปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชานั้น หรือนับแต่วันที่บริษัทพ้นจากความรับผิดชอบตามรายการที่มีความรับผิดชอบที่สุด ทั้งนี้แล้วแต่อย่างใดจะยาวกว่า

หากบริษัทประสงค์จะจัดเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย บริษัทต้องจัดให้มีระบบสำรองข้อมูล

จากการใช้ข้อมูลดังกล่าวโดยสำนักงาน ปปง โดยอาศัยอำนาจของคณะกรรมการ ปปง ตามมาตรา 12 ทั้งนี้ ในกรณีการใช้ข้อมูลของสำนักงาน ปปง อาจกำหนดข้อยกเว้นที่สำนักงาน ปปง เปิดเผยข้อมูลได้เพื่อเป็นบพผ่อนคลายในการรักษาข้อมูล โดยนำแนวทางมาจากประเทศอังกฤษ และมาตรฐานสากลมาใช้ และในกรณีบริษัทประกันชีวิตก็ควรออกนโยบายเพื่อสนับสนุนให้มีการเก็บรักษาข้อมูลโดยอาจกำหนดระยะเวลา 10 ปีเป็นขั้นต่ำในการจัดเก็บข้อมูล อีกทั้งในกรณีเก็บรักษาบันทึกเสียงเกี่ยวกับการเสนอขายผ่านทางโทรศัพท์ บริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดนโยบายและระยะเวลาที่เพิ่มจากที่ประกาศ คปภ.กำหนด โดยให้มากกว่าระยะเวลาของสัญญาประกันชีวิต โดยเปลี่ยนเป็นภายหลังสัญญาประกันชีวิตสิ้นสุดลงอย่างน้อย 5 ปีเพื่อว่าข้อมูลที่ได้แสดงตนในเทปบันทึกเสียงจะได้สอดคล้องไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสามารถนำมาใช้ยืนยันการตรวจสอบรายชื่อกับบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไปได้

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

บริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยประกอบธุรกิจอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต โดยมี สำนักงาน คปภ. เป็นหน่วยงานกำกับดูแลภาคธุรกิจ ในขณะที่ ในด้านการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยมี สำนักงาน ปปง เป็นหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งนี้มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มีขึ้นเพื่อตัดความเชื่อมโยงและตรวจสอบหาเส้นทางการนำทรัพย์สินไปใช้ในการก่อการร้ายหรือเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

จากการศึกษามาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในธุรกิจประกันชีวิต รวมถึงความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน ความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรค กฎหมายของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินมาตรการแก่ภาคธุรกิจประกันชีวิตบางประการ โดยสรุปได้ ดังนี้

มาตรการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

วิธีการแจ้งการกำหนดรายชื่อนั้น มี 2 วิธี⁵⁶⁸ ได้แก่ วิธีการที่หนึ่ง แจ้งเป็นหนังสือซึ่งปัจจุบัน ให้แจ้งต่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 และวิธีที่สอง การแจ้งรายชื่อด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ วิธีการแจ้งเป็นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยบริษัทประกันชีวิตจำเป็นต้องจัดทำกระบวนการรับเอารายชื่อโดยเชื่อมโยงข้อมูลรายชื่อที่หน่วยงานราชการประกาศกำหนดไว้ในสารสนเทศเพื่อเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของลูกค้าของบริษัทประกันชีวิตตน โดยบริษัทประกันชีวิตที่นำเทคโนโลยีมาใช้ต้องจัดให้มีมาตรการบรรเทาความเสี่ยงกรณีระบบตรวจสอบรายชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ขัดข้อง

⁵⁶⁸ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3)พ.ศ. 2556

เช่น กำหนดแผนรองรับหรือจำลองเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยประเมินจุดควบคุมและหาแนวทางป้องกันไว้ล่วงหน้า กรณีหากตรวจไม่พบหรือไม่ได้รับข้อมูล

มาตรการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน คำนิยามของการระงับการดำเนินการ และแนวทางปฏิบัติกรณีลักษณะของทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและอาจเป็นอุปสรรคแก่การปฏิบัติงานของภาคธุรกิจได้ สามารถแบ่งเรื่องการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ บทพ้องนคลายการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด และผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

1. บทพ้องนคลายการระงับการดำเนินการ

แนวโน้มในต่างประเทศมีการนำรูปแบบการให้การอนุญาต(License)โดยฝ่ายบริหารมาใช้ เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและอาศัยความเชี่ยวชาญและกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ ในประเทศอังกฤษ ให้อำนาจแก่กระทรวงการคลัง กำหนดข้อยกเว้น (Exemption) การดำเนินธุรกิจ สามารถให้การอนุญาตที่ทำการทั่วไป หรือ ใช้ต่อกลุ่มคนหรือเฉพาะบุคคล ภายใต้เงื่อนไข ระยะเวลา ตัวอย่าง General License โดยผู้รับประกันสามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้จัดหา (Provider) หรือ บุคคลที่สามารถที่ได้บริการ หรือ ใช้ผลิตภัณฑ์ หรือจ่ายเงินแก่บุคคลที่ถูกกำหนดได้ เนื่องจากมีการกำหนดอนุญาตแต่ให้แจ้งต่อ the Financial Sanctions team ทราบถึงข้อมูลของผลิตภัณฑ์ การจ่ายเงิน ที่ได้จัดหาให้และบุคคลที่ได้รับ หรือ โดยผู้รับประกันอาจออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดได้ โดยผู้รับประกันต้องรายงาน the Financial Sanctions team ทราบถึงการออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บุคคลที่กำหนดโดยไม่ชักช้า และแจ้งรายละเอียดของกรรมธรรม์ประกันภัย และ แจ้งชื่อของบุคคลที่กำหนดซึ่งมีการออกกรรมธรรม์ประกันภัยให้ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ Executive Order ให้อำนาจประธานาธิบดีออก Freeze Order โดย OFAC สามารถให้คำอนุญาตแบบ General License หรือ Specific License ได้ OFAC ยังออกคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติ (Guideline) โดยประกาศไว้ Federal Register เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยในประเทศไทย แคนาดาเปิดช่องให้ศาลเข้ามาทบทวนอำนาจของฝ่ายบริหารได้ ปัจจุบันประเทศไทยนำแนวทางของการอนุญาตโดยการยื่นคำร้องขอต่อศาลแพ่ง แต่พบว่ายังไม่มีแนวทางปฏิบัติกำหนดรายละเอียดหรือเงื่อนไขในการยื่นขออนุญาต

2. ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกล่าวยังไม่มีความอธิบาย ลักษณะการครอบครอง ที่ชัดเจนทำให้เกิดการใช้และการตีความการครอบครองไม่ไปในทิศทางเดียวกัน บริษัทประกันชีวิตควรต้องกระทำการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยให้มีลักษณะทิศทางเดียวกับบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน ทั้งนี้ในกรณีตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตที่รับเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตจากผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ตัวแทนนายหน้าอาจจะอยู่ในฐานะของบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินได้ กรณีไม่ส่งมอบเงินแก่บริษัทประกันชีวิต โดยคำว่า “ครอบครอง” หมายถึง การแสดงกิริยาอาการในทางข้อเท็จจริงที่จะยึดถือ หรือ หวงกันไว้เพื่อตน ทั้งนี้ อาจให้ผู้อื่นยึดถือแทนได้ ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะการได้มาซึ่งการครอบครองโดยมิชอบได้ อย่างไรก็ตาม อาจมีเจตนาครอบครองแต่ไม่ได้ยึดถือเพื่อตนก็ได้ แนวทางการใช้คำของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดาที่ใช้คำว่า “Possession or Control” และกรณีบริษัทประกันชีวิตในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เพื่อปฏิบัติการตาม มาตรา 6 (1)(2) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินซึ่งทรัพย์สินนั้นควรตีความอยู่ในลักษณะของการได้ครอบครอง หรือควบคุมทรัพย์สิน ในทิศทางเกี่ยวกับผู้ที่ครอบครองทรัพย์สิน โดยนำแนวทางมาจากประเทศแคนาดา และระบุถึงเจตนาด้วยว่า รู้หรือควรจะได้รู้ถึงการครอบครองหรือควบคุมทรัพย์สินที่ได้มาในทางธุรกิจ มิใช่เป็นกรณี รู้ได้จาก กรณีมีคนมาเล่าให้ฟัง หรือมีการบอกกล่าว เพื่อจะได้กำหนดขอบเขตให้สถาบันการเงินสามารถนำไปกำหนดแนวทางในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน

3. การพิจารณาผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

แนวทางการค้นหาบุคคลที่มีลักษณะเข้าข่ายต้องถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ซึ่งอาจค้นหาได้จากผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง แต่ปัจจุบันคู่มือปฏิบัติมิได้กำหนดแนวทางในการค้นหาในลักษณะภาคปฏิบัติ อีกทั้งพิจารณาอำนาจไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกรณีนิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือยังเป็นสาเหตุให้การพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงเกิดอุปสรรคแก่บริษัทประกันชีวิต และเมื่อไม่สามารถที่จะพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงได้โดยแท้ การนำรายชื่อลูกค้าและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงนั้นมาพิจารณาเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกกำหนด จากการศึกษาพบว่า บริษัทประกันชีวิตควรจัดทำนโยบายและฝึกรอบรรมพนักงานเกี่ยวกับการพิจารณาเอกสาร การรวบรวมข้อมูลโดยขอเอกสารเพิ่มเติมและให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ทันสมัย และเข้าใจกลุ่มลูกค้าแต่ละประเภท ตัวอย่าง พิจารณาจาก บัญชีรายชื่อกรรมการผู้จัดการ/หุ้นส่วนผู้จัดการ บัญชีรายชื่อผู้

ถือหุ้นรายใหญ่ บัญชีรายชื่อผู้มีอำนาจควบคุม ทั้งนี้บริษัทประกันชีวิตยังต้องให้ความสำคัญกับการควบคุมโดยทางอ้อม เช่น การถือหุ้นโดยบุคคลอื่น หรือกรณีการถือหุ้นที่มีลักษณะไม่เปิดเผยชื่อ โดยเฉพาะกรณีการถือหุ้นของนิติบุคคลชนิดผู้ถือ โดยบริษัทจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการระบุในข้อบังคับของบริษัท เพียงการส่งมอบใบหุ้นก็ถือว่าเป็นผู้ถือหุ้นชนิดผู้ถือแล้ว ในการแก้ไขปัญหา อาจต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น กระทรวงพาณิชย์ โดยนำเอาแนวทางของประเทศอังกฤษที่มีการออกกฎหมายแก้ไขเรื่องหุ้นส่วนบริษัทเกี่ยวกับการยกเลิกหุ้นชนิดที่ออกให้แก่ผู้ถือ (Bearer shares) และมีการบันทึกข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงไว้ใน Central Register มาใช้ และบริษัทประกันชีวิตอาจกำหนดมาตรการตรวจสอบลูกค้าเพิ่มเติม โดยอาจทำเป็นข้อความลักษณะประเมินลูกค้า บริษัทลูกค้ามีผู้ถือหุ้นชนิดนี้หรือไม่ (ถ้ามี) มีจำนวนสัดส่วนเท่าใดของหุ้นในบริษัท เพื่อให้บริษัทประกันชีวิตสามารถนำไปใช้วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและค้นหาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท

มาตรการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

เนื่องจากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติในการแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนแก่บริษัทประกันชีวิตในการระงับและแจ้งข้อมูลทรัพย์สิน ดังเช่น กรณีเมื่อผู้เอาประกันชีวิตซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดขอใช้สิทธิตามสัญญา แต่ได้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง แม้มีการตอบข้อหารือของสำนักงาน ปปง แต่ยังคงมีความไม่ชัดเจน ในระหว่างที่มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หากผู้เอาประกันซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแสดงเจตนาเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือเงื่อนไขจำเป็นต้องแจ้ง

มาตรการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อ

การไม่มีคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติที่อธิบายความชัดเจนของการแจ้งข้อมูลรายชื่อ ทำให้ภาคธุรกิจประกันชีวิตนำเอามาปรับใช้ยังไม่เป็นทิศทางเดียวกัน กำหนดหรืออธิบายความชัดเจนถึง การแจ้งข้อมูลรายชื่อ ซึ่งแนวทางของทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ข้อมูลที่ควรได้รับแจ้งจากบริษัทประกันชีวิตที่มีหน้าที่รายงาน เช่น ให้ระบุข้อมูลเท่าที่ควรรู้หรือสงสัย และในกรณีบริษัทประกันชีวิตปฏิเสธการทำธุรกรรมในขณะที่ยังไม่มีเงินใดๆ หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาจะเข้าทำหรือดำเนินความสัมพันธ์ด้วยนั้น ผู้ที่สถาบันการเงินปฏิเสธการทำธุรกรรม อยู่ในฐานะบุคคลที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งเป็นผลให้บุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในข่ายที่ต้องแจ้งตามมาตรา 6(3) เพราะมิใช่ลูกค้า หรือที่เคยเป็นลูกค้า หรือ ผู้ที่ทำหรือเคยทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

มาตรการในการกำหนดนโยบายความเสี่ยง

ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงต่ำต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

หมายถึง ลักษณะผลิตภัณฑ์ที่มีการชำระเบี้ยประกันจำนวนไม่มาก ไม่มีการคืนเงินหรือคืนเงินในระหว่างการดำเนินความสัมพันธ์ ถูกจำกัดวงเงินในการชำระเบี้ยประกัน และวงเงินเอาประกันภัยไว้ ได้แก่ ประกันกลุ่ม ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิการ หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้นและไม่มีการสะสมเงินหรือให้ปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกัน ซึ่งหมายถึงกรณี กรมธรรม์ประเภทประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รัฐบาลสนับสนุน จำกัดวงเงินลูกค้าแต่ละราย เช่น กรมธรรม์ไมโครอินชัวร์นซ์

2. ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงที่สูงขึ้นต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

หมายถึง ลักษณะผลิตภัณฑ์ที่มีการชำระเบี้ยประกันจำนวนมาก มีคืนเงินในระหว่างการดำเนินความสัมพันธ์ บริษัทประกันชีวิตรับการชำระเบี้ยประกัน และมีวงเงินเอาประกันภัยที่สูง อาจให้บุคคลที่สามเป็นผู้รับประโยชน์ ได้แก่ กรมธรรม์ประเภทสะสมทรัพย์ กรมธรรม์ประเภทบำนาญ หรือกรณีการรับชำระเบี้ยครั้งเดียวที่มีจำนวนมูลค่าสูงกว่า 100,000 บาท ต่อปี ประกันชีวิตที่กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันสูงกว่า 50,000 บาทในแต่ละปี หรือกรณีกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ควบการลงทุน

ทั้งนี้ ปัญหาสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการ มีลักษณะ 2 ประการ คือ กรณีที่หนึ่ง บริษัทประกันชีวิตยังไม่มีคู่มือปฏิบัติงานให้แก่พนักงานจึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและพิจารณาเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงและนำข้อมูลรายชื่อมาตรวจสอบกับรายชื่อในบัญชี โดยอาจออกเป็นนโยบายการรับลูกค้าสำหรับการค้นหาข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด บริษัทประกันชีวิตต้องจัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน จัดทำคู่มือเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องใช้ หรือกรณีที่สอง สืบเนื่องจากไม่มีแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานราชการที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการระงับการดำเนินการและเงื่อนไขการขออนุญาตโดยศาล ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการนำเอาไปปฏิบัติตาม

การประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า

กฎหมายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงของประเทศไทยปรากฏในลักษณะกระจัดกระจาย ดังเช่น แนวทางปฏิบัติของสำนักงาน ป.ง. เรื่องความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน เช่น ปัจจัยเสี่ยงสูงอันเนื่องมาจากพื้นที่หรือแหล่งรายได้ อยู่ในประเทศที่ FATF ประกาศว่าบกพร่องต่อมาตรการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ปัจจัยเสี่ยงต่ำ ปัจจัยเสี่ยงด้านผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปัจจัยเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ช่องทางบริการ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยปัจจุบันยังไม่มีคู่มือที่จะอธิบายถึงแนวทางการนำความเสี่ยงมาประเมินความเสี่ยง ซึ่งตาม FATF เสนอแนวทางการนำวิธีการใช้ Tick Box หรือ PASTEL โดยนำเอาปัจจัยเสี่ยงต่างๆมาวิเคราะห์แล้วจัดทำเป็น Overall Risk และจัดให้มีการทำ Customer Profile และยังให้พิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงแฝงที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย

การตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภท

กรณีพนักงานบริษัทประกันชีวิตเดินทางออกตรวจสอบสถานะที่ต่างจังหวัด ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ที่พักที่จ่ายให้กับบุคคลอื่นนั้น พบว่าเป็นลักษณะการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว บริษัทประกันชีวิตควรมีนโยบายการยึดลักษณะสำรองจ่าย หรือทดรองจ่าย บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายให้ในนามของพนักงานบริษัทประกันชีวิตและนำมาเรียกคืนบริษัทประกันชีวิต ซึ่งเพื่อลดความเสี่ยงต่อการบุคคลใดบุคคลหนึ่งในบริษัทประกันชีวิตมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อ และบริษัทประกันชีวิตอาจเก็บข้อมูลสถานประกอบกิจการที่พนักงานบริษัทประกันใช้บริการและจัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปตรวจสอบรายชื่อสมาชิก การทบทวนรายชื่อตามระยะเวลา โดยคำนึงถึงมีแหล่งประกอบกิจการที่ตั้งอยู่จริง ชื่อห้างร้าน ชื่อเจ้าของกิจการหรือผู้บริหาร ทำให้บริษัทประกันชีวิตสามารถลดความเสี่ยงและลดต้นทุนด้านระยะเวลาและปฏิบัติตามในการกำหนดและตรวจสอบตามกฎหมาย กรณีค่าใช้จ่ายที่ไม่มีข้อมูลในเอกสารรับเงินที่ชัดเจน เช่น บิลเงินสด หรือใบเสร็จ บริษัทประกันชีวิตอาจจำกัดเงื่อนไขการเบิกโดยจำกัดวงเงินโดยมีมูลค่าไม่มากเพื่อเป็นการบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

มาตรการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยยังไม่มีคู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนให้ทราบว่า บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในการจะสนับสนุนทางการเงินแก่

การก่อการร้ายสามารถทำได้ เพราะในต่างประเทศกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อภายในของประเทศตนเอง บางครั้งรายชื่อที่อยู่บัญชีของประเทศอื่นก็ได้ถูกกำหนดไว้ในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งหมายถึง รายชื่ออยู่นอกเหนือบัญชีตามมาตรา 4 และ มาตรา 5 แต่หากบริษัทประกันชีวิตอาศัยฐานข้อมูลของหน่วยงานเอกชนด้านการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายทำให้มีรายชื่ออื่นที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในต่างประเทศได้ หรืออาจจะเป็นกรณีลูกค้าของบริษัทประกันชีวิตมีการดำเนินการทำธุรกิจหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือกระทำการติดต่อกับกลุ่มบุคคลในประเทศเสี่ยงต่อการไม่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ได้มาตรฐานตามที่ FATFรับรอง เช่นนี้ บริษัทประกันชีวิตเกิดความสงสัยเกี่ยวกับลูกค้าและผู้รับประโยชน์ของลูกค้า ทั้งนี้ในระเบียบคณะกรรมการยังกำหนดว่า เมื่อธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับบุคคลที่ถูกกำหนด หรือเป็นธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนด กำหนดให้สถาบันการเงินกำหนดให้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมไว้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งอยู่ในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า⁵⁶⁹ ซึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ากำหนดว่า หากมีความเสี่ยงสูงมากจนเป็นเหตุให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ให้บริษัทปฏิเสธการทำธุรกรรมหรือยุติความสัมพันธ์และรายงานเป็นธุรกรรมสงสัยให้สำนักงาน ปปง ทราบ ซึ่งสำนักงาน ปปง ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ที่กล่าวถึงลักษณะ ขอบเขต รวมถึงมีคำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม

ช่องทางการจำหน่าย

1. ช่องทางตัวแทนและนายหน้า

สภาพลักษณะที่ตัวแทนนายหน้าพบหน้ากับลูกค้าจึงมีโอกาสดูข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของลูกค้าได้ง่ายกว่าบริษัทประกันชีวิตที่อยู่สำนักงานใหญ่ และในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าและการได้มาซึ่งข้อมูลแสดงตนตามกฎหมายว่า

⁵⁶⁹ ข้อ 3(3) แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยง การกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

ด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นเหตุผลแรกที่บริษัทประกันชีวิตจำต้องอาศัยตัวแทน นายหน้าในการช่วยตรวจสอบเอกสาร การขอข้อมูลแสดงตนให้เพียงพอ และเพื่อนำมาใช้ในการ ตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งบริษัทประกันชีวิตถูกกำหนดให้มีกระบวนการ ตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสนับสนุนทางการเงินการก่อการร้าย ในทิศทางที่ สอดคล้องกันตัวแทนนายหน้ามีบทบาทต่อการช่วยป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ซึ่งยืนยันไว้ใน ICPs ข้อที่ 22 โดยให้หน่วยงานกำกับดูแลมีหน้าที่กำกับควบคุม บริษัทประกันชีวิต คนกลางประกันภัยให้ดำเนินมาตรการต่อต้านการฟอกเงินและต่อต้านการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้มีประสิทธิภาพและยังสามารถประเมินความเสี่ยงแก่ หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลได้

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ข้อ 47 บริษัทประกันชีวิตสามารถพึงพาบุคคลที่สามในการตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนของลูกค้าได้ อย่างไรก็ตาม บริษัทประกันชีวิตจำต้องกำหนดนโยบายแก่ตัวแทนเพื่อเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการป้องกัน และบรรเทาความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้าย การแต่งตั้งตัวแทนโดยจัดทำข้อตกลงและหน้าที่เพิ่มเติมในด้านการฟอกเงินและต่อต้าน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กำหนดเงื่อนไขของเขตความรับผิดชอบ เช่น บริษัท ประกันชีวิตกำหนดระยะเวลาการรับเงินจากลูกค้าและนำส่งเงินให้บริษัทประกันชีวิตเพื่อบริษัท ประกันชีวิตจะได้ตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้รับอีกครั้งหนึ่ง และในวิธีการจัดเก็บเอกสารและ เอกสารทางการเงินที่รับจากลูกค้า รวมถึงให้ความรู้แก่ตัวแทนนายหน้าถึงเอกสารหลักฐานและ ข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารที่บริษัทประกันชีวิตจำเป็นต้องใช้หรือได้มา เช่น ข้อมูลในใบคำขอเอา ประกันชีวิตบางรายการต้องกรอกให้ครบ

ในกรณีหากจะถือว่าเป็นการใช้บุคคลที่สาม บริษัทประกันชีวิตควรมีกระบวนการจัด ให้มีการยอมรับและการดำเนินการของนายหน้า (Accept and ongoing) และมีระบบการยืนยัน (Confirm) ในการยอมรับว่าการระบุตัวตนของลูกค้าซึ่งเป็นข้อมูลที่ครบถ้วน ข้อมูลที่ได้รับมาบริษัท สามารถนำไปใช้สามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตัวแทนหรือนายหน้าทำการ รายงานธุรกรรมสงสัยโดยผ่านบริษัทประกันภัย แต่นายหน้าสามารถยื่นรายงานธุรกรรมสงสัยโดย สมัยครใจเพื่อรายงานต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงินได้ หรือทำแบบฟอร์มยื่นร่วมกันกับบริษัทได้โดย ต้องแจ้งต่อหน่วยข่าวกรองก่อน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันตัวแทนนายหน้ายังขาดความรู้ความเข้าใจ และยังมีไม่มีแนวทางปฏิบัติด้านการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการฟอก

เงินทั้งที่เป็นช่องทางผ่านของเงินและพบหน้ากับลูกค้าจึงมีโอกาสช่วยในการตรวจสอบ พฤติกรรม ลักษณะสภาพแวดล้อมในขณะนั้น จึงควรสนับสนุนการเปิดอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับ AML/CFT ให้กับตัวแทนนายหน้า โดยออกเป็นประกาศสำนักงาน คปภ. กำหนดเป็นชั่วโมงการฝึกอบรม และอาจผลักดันให้นายหน้าบุคคลธรรมดาเข้าสังกัดนายหน้าที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลเพื่อก่อให้เกิดการกำกับดูแลโดย คปภ. มากขึ้น ดังจะเห็นได้จาก เวลายื่นขอใบอนุญาตนายหน้านิติบุคคล มีการยื่นละเอียดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ แผนนโยบายและแผนการประกอบธุรกิจนายหน้าประกันชีวิต ทำให้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระบบงาน บุคลากร และเทคโนโลยี รายละเอียดเกี่ยวกับสำนักงาน และสาขาที่จะประกอบธุรกิจนายหน้าประกันชีวิต อันทำให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการประกอบธุรกิจ รวมถึงในแต่ละปีนายหน้านิติบุคคลต้องยื่นรายงานการประกอบธุรกิจให้ สำนักงาน คปภ. ซึ่งจะสามารถกำกับดูแลและจัดให้นายหน้านิติบุคคลจัดทำนโยบายเพื่อต่อต้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านประกันภัย ICPs ได้เข้มข้นมากขึ้นว่าบุคคลธรรมดาที่ได้รับใบอนุญาตเมื่อมีชั่วโมงการฝึกอบรมครบตามเงื่อนไข และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ซึ่งนายหน้าเป็นอาชีพเสริมทำให้การกำกับดูแลที่เข้มข้นเท่านิติบุคคลจึงกระทำได้ยาก

2. ช่องทางการขายผ่านทางโทรศัพท์

เนื่องจากการเสนอขายเป็นช่องทางที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า การขอข้อมูลลูกค้า เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจึงมีข้อจำกัดของการได้มาและน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้น จากการศึกษาพบว่า ในวิธีการเสนอขายผู้เสนอขายต้องให้ข้อมูล อธิบายหลักการเปิดเผยข้อความจริงในใบคำขอเอาประกันภัย และผลที่จะเกิดขึ้นให้ผู้ขอเอาประกันทราบว่าหากมีการแถลงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง และมีการขอข้อมูลเพื่อระบุตัวตน ขออนุญาตให้มีการบันทึกเสียง และเข้าสู่ขั้นตอนการยืนยันการทำประกัน ภายหลังมีการเสนอขายและออกกรมธรรม์ มีการ Confirmation Call และบันทึกเสียงอีกครั้งกับผู้ขอเอาประกัน ซึ่งบริษัทประกันชีวิตควรกำหนดนโยบายการรับลูกค้า ขอเอกสารสำเนาบัตรประชาชนจากลูกค้า และอาจนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเข้าไปในบัญชี Do not call list เพื่อป้องกันไม่ให้มีการเสนอขายแก่บุคคลที่ถูกกำหนด

3. ช่องทางการเสนอขายผ่านธนาคาร (Bancassurance)

ธนาคารเป็นหนึ่งในสถาบันการเงินและอยู่ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่รายงานเช่นเดียวกับบริษัทประกันชีวิต กรณีผู้ซื้อกรมธรรม์ผ่านธนาคาร ธนาคารกับบริษัทประกันชีวิตต่างมีหน้าที่ในการแจ้งและระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ในกรณีอาจทำให้ปริมาณความซ้ำซ้อนของข้อมูลชนิดเดียวกันในกรณีทั้งสองสถาบันได้ หรือเกิดการผลักดันที่แจ้งข้อมูลแก่กันและกัน สำนักงาน ปปง อาจ

อาศัยอำนาจของคณะกรรมการ ปง กำหนดแนวทางหรืออนุญาตให้นายหน้าประเภทธนาคาร ให้ร่วมแจ้งข้อมูลในลักษณะ(Joint) โดยลงชื่อร่วมกันทั้งสองแห่ง หรือกำหนดว่าสถาบันการเงินใดนั้น ให้เป็นผู้แจ้งข้อมูล โดยต้องวิธีการดังกล่าวขออนุญาตในการแจ้งข้อมูลต้องต่อคณะกรรมการ ปง ก่อนล่วงหน้า.

การจ่ายเงินเข้ากองทุนประกันชีวิต

กองทุนประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตซึ่งเป็นนิติบุคคลแยกออกมาต่างหาก บริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่นำเงินเข้ากองทุนประกันชีวิตตามสัดส่วน และในกรณีผลประโยชน์ตามสัญญาประกันชีวิตไม่มีผู้มาขอรับไป หากครบ 10 ปี ให้มีการนำเงินเข้ากองทุน

ทั้งนี้ลักษณะต้องห้ามและคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุนโดยบริหารจัดการตามแนวทางและระเบียบของกองทุนปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดเป็นลักษณะต้องห้ามของผู้ที่สมัครเป็นผู้จัดการกองทุน และลักษณะต้องห้ามและคุณสมบัติคณะกรรมการบริหารกองทุนประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตยังไม่มีข้อกำหนดลักษณะการกระทำความผิดที่เนื่องมาจากการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ในคุณสมบัติ กรณีหากผู้จัดการกองทุนหรือคณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่บริษัทประกันชีวิตในการนำส่งเงิน รวมถึงการจ่ายเงินของกองทุนประกันชีวิตแก่ผู้เอาประกันที่มาขอรับเงินคืน ยังรวมถึงการนำเงินกองทุนไปลงทุนได้

การเก็บรักษาข้อมูล

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนถึงการเก็บรักษาข้อมูลเอกสาร แต่จากการศึกษาพบว่ากรณีข้อมูลในการเก็บรักษา ได้แก่ กรณีการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการแสดงตน บริษัทประกันชีวิตสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้จากการแสดงตนตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำไปตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ กรณีการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่อาจจะมีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสามารถเอากำหนดระยะเวลาการเก็บรักษามาใช้และไปตามมาตรการในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรณีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ให้จัดเก็บเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยหลักการ วิธีการเก็บรักษาเป็นไปตามคณะกรรมการ ปง กำหนด นอกจากนั้นใน

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กำหนดให้พยานหลักฐานบุคคลผู้ถูกสั่ง ยับยั้งการทำธุรกรรม รวมถึงตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ ไม่รวมถึง ข้อมูลของบุคคลที่ถูกยึดอายัดทรัพย์สินแล้ว และในการรายงานต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎหมายว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเรื่องการรายงานและการแสดงตนถือเป็นความลับของ ทางราชการ ขณะที่เรื่องการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นเรื่องของ ความมั่นคงระดับประเทศ และข้อมูลทรัพย์สินที่สถาบันการเงินได้ระงับการดำเนินการยอมรายงานต่อ สำนักงาน ปปง. เพื่อโยกสืบหาความเกี่ยวพันโยงถึงกลุ่มองค์กร เครือข่ายผู้ก่อการร้ายอื่นได้ แต่ ปัจจุบันยังไม่มีบทที่กำหนดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลการรายงานทรัพย์สินที่ได้แจ้งระงับการดำเนินการ กับทรัพย์สินและมีการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ถูกระงับต่อสำนักงาน ปปง. ทั้งนี้ หนึ่ง โดยมาตรฐานสากล กำหนดว่า หน่วยข่าวกรอง ต้องปกป้องข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล ใช้ข้อมูล จากข้อมูลที่ได้รับมา ข้อมูล ที่อยู่ในกระบวนการ ข้อมูลได้ครอบครองอยู่ ข้อมูลที่ออกจากหน่วยข่าวกรองเท่าที่สอดคล้องกับ นโยบายและกฎหมาย โดยต้องมีข้อบังคับที่ควบคุมความปลอดภัยและความลับของข้อมูลเพียงพอ

6.2 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ การร้ายในธุรกิจประกันชีวิต ข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมี ดังต่อไปนี้

1. บริษัทประกันชีวิตที่นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูก กำหนด ควรจัดทำนโยบายความเสี่ยงและการบรรเทาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นของการใช้เทคโนโลยี ช่วยตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

2. ควรมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินออกมาเป็น เรื่องเฉพาะ โดยมีเนื้อหาอธิบายเกี่ยวกับ ลักษณะของการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้บริษัทประกันชีวิตสามารถนำไปปรับใช้ในทางปฏิบัติได้ในทิศทาง เดียวกัน

3. ควรมีการแก้ไขแนวทางในการกำหนดบทผ่อนคลายของการระงับการดำเนินการ กับทรัพย์สิน เพื่อให้เป็นอำนาจของ คณะกรรมการ ปปง. และกำหนดให้ศาลเป็นผู้ทบทวนการให้ อำนาจได้ โดยนำเอาแนวทางของประเทศอังกฤษมาปรับใช้ในการออก General License แก่ภาค ธุรกิจประกันชีวิตในกรณีการกำหนดอนุญาตให้มีการรับชำระเบี้ยประกันหรือสามารถจ่ายเงินให้แก่ บุคคลที่ได้จัดการ (Provider) ไปในทางธุรกิจแก่บุคคลที่ถูกกำหนด ทั้งนี้ คำสั่งอนุญาตจะกำหนด ผู้ที่

อยู่ภายในบังคับของการอนุญาต เงื่อนไขอันจำเป็น และอาจเพิกถอนหรือแก้ไขได้ เพื่อแก้ไขปัญหาการประกันสุขภาพและค่ารักษาพยาบาลของบุคคลที่ถูกกำหนด

4. ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาลักษณะของการครอบครอง โดยผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ให้มีความหมายรวมถึง “ผู้ที่ครอบครองหรือควบคุมทรัพย์สิน...” ซึ่งนำแนวทางการตีความไปทางเดียวกันกับในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา โดยแนวทางปฏิบัติดังกล่าว ควรกำหนดเงื่อนไขเรื่องเจตนาให้ชัดเจนว่า เป็นกรณีรู้หรือควรจะได้รู้ถึงการครอบครองหรือควบคุมดังกล่าว

5. ควรมีใครแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับหุ้นส่วนบริษัทเพื่อยกเลิกการถือหุ้นชนิดผู้ถือ (Bearer Share) โดยนำแนวทางมาจากประเทศอังกฤษ เพื่อแก้ไขปัญหาในการพิจารณาผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลที่มีข้อบังคับและกำหนดให้มีการออกหุ้นชนิดผู้ถือได้ เพื่อนำไปสู่ระงับการดำเนินการแก่บุคคล ตามมาตรา 6(1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556

6. ควรมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด โดยควรระบุถึงแนวทางในการแจ้ง และอธิบายถึงมีผลบังคับและลักษณะการดำเนินการทรัพย์สินภายหลังที่ได้แจ้งข้อมูลทรัพย์สินที่ระงับการดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ อาจจัดทำกรแจ้งข้อมูลทรัพย์สินโดยสถาบันการเงิน รายงานภายใน 10 วันทำการ และรายงานในลักษณะการติดตามความเคลื่อนไหวทรัพย์สินที่ได้รายงานตามกำหนดระยะเวลา เช่น รายปี นำแนวทางประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้หรือเป็น ราย 6 เดือนตามแนวทางกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเกี่ยวกับแบบและวิธีการรายงานธุรกรรม

7. ควรมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลรายชื่อ มีการอธิบายถึงข้อมูลที่ควรจะได้รับแจ้งจากบริษัทประกันชีวิตผู้ที่มีหน้าที่รายงาน และอธิบายกรณีบริษัทประกันชีวิตปฏิเสธการทำธุรกรรมในขณะที่ยังไม่มีเงินรับเงินใดๆจากผู้ที่มาขอทำธุรกรรมด้วย ซึ่งเป็นผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว จึงไม่ใช่กรณีแจ้งข้อมูลรายชื่อตามมาตรา 6(3) โดยสำนักงาน ปปง อาจพิจารณาแนวทางในการแจ้งรายงานในลักษณะธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยได้

8. บริษัทประกันชีวิตควรกำหนดนโยบายในการรับลูกค้าในผลิตภัณฑ์และบริการทุกประเภทด้านป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของบริษัท โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำข้อมูลแสดงตนพื้นฐาน เช่น ชื่อ-สกุล เลขที่บัตรประชาชน เลขที่หนังสือเดินทาง ข้อมูลติดต่อ และมีความจำเป็นต้องได้มาและการนำไปใช้ตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

9 บริษัทประกันชีวิตควรจัดทำนโยบายการฝึกอบรม โดยฝึกอบรมภายใน ภายนอก สื่อสารให้พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าใจถึงปัจจัยเสี่ยงที่มีอยู่ และคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงที่แฝง และสรุป

ความเสี่ยงทั้งหมด Overall Risk และจัดให้มีประวัติความเสี่ยงลูกค้า Custom Risk Profile เพื่อนำไปพิจารณาของลูกค้า และกำหนดแนวทางการวิธีการประเมินความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยให้มีมือปฏิบัติงานเพื่อลดดุลพินิจในการประเมินความเสี่ยง โดยนำแนวทางมาจาก National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment

10. บริษัทประกันชีวิตควรกำหนดนโยบายการตรวจสอบธุรกรรมทุกประเภทกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแยกออกมาจากนโยบายการรับลูกค้า โดยนโยบายควรสนับสนุนและจัดให้มีคู่มือ ขั้นตอน ระยะเวลาในการตรวจสอบ รวมถึงการจ่ายเงินเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่สาม โดยนำแนวทางมาจาก แนวปฏิบัติ เรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทประกันชีวิต

11. ควรมีคู่มือเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมสงสัย โดยอธิบายถึงการมีอยู่ของธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ แบบฟอร์มการรายงานอาจใช้แบบฟอร์มเดียวกันกับการรายงานธุรกรรมที่เหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายฟอกเงิน โดยปรับปรุงข้อความคำอธิบายการใช้แบบฟอร์ม และนิยาม ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายฟอกเงินซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย

12. ควรกำหนดให้มีหัวข้อ ชั่วโมงการฝึกอบรมเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในการอบรมใบอนุญาตของตัวแทน นายหน้า เพื่อตัวแทนนายหน้ามีความรู้ความเข้าใจและช่วยเหลือแก่บริษัทประกันชีวิตที่อาจพึ่งพาตัวแทนนายหน้าในตรวจสอบข้อมูลเอกสาร เช่น ความน่าเชื่อถือของข้อมูลสำเนาหลักฐานต้นฉบับ โดยนำเอาแนวทางในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ข้อที่ 47 มาปรับใช้

13. ควรกำหนดเกี่ยวกับการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นลักษณะต้องห้ามของผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต และคณะกรรมการบริหารกองทุนประกันชีวิต เพื่อป้องกันปัญหาและลดอุปสรรคในการดำเนินการของกองทุนประกันชีวิต

14. ควรกำหนดให้รายงานที่สถาบันการเงินรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการเป็นข้อมูลลับราชการ เพื่อก่อให้เกิดการรักษาความลับและป้องกันการเปิดเผยข้อมูลโดยมิชอบ

รายการอ้างอิง

หนังสือภาษาไทย

จำแลง กุญแจเจริญ. กฎหมายป้องกันการฟอกเงิน, รวมบทความและสาระน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน, กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.

จิตติ ดิงสภักดิ์. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยประกันภัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2534.

————. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540.

ปกป้อง ศรีสนิท. คำอธิบายกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสาร ประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

ไพฑูริย์ เอกจริยกร. คำอธิบายกฎหมายแรงงาน จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2547.

ไพจิตร บุญญพันธ์. ไม่รู้กล้า-คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1347 เปรียบเทียบกฎหมาย ต่างประเทศ. ศรีสะเกษ: โรงพิมพ์ก.การพิมพ์, 2506.

มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

วีระพงษ์ บุญญากาศ. กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547.

สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วินเนอร์เอเชียเทรต, 2544.

เสนีย์ ปราโมช. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้. ม.ป.พ., ม.ป.ป.

อรรถนพ ลิขิตจิตถะ. กฎหมายว่าด้วยปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร: กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.

วิทยานิพนธ์และเอกัตศึกษา

กนกวรรณ บุรพาสมบูรณ์. ผลกระทบต่อธุรกิจประกันวินาศภัยเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ศึกษากรณีตัวแทน นายหน้าประกันวินาศภัย. ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2557.

ขจรศักดิ์ อรุณแสงสุรีย์. มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการก่อการร้ายตามอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย. เอกัตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.

- ชนนิกานต์ ณ พิบูล. แนวทางการดำเนินการทางกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์ ค.ศ.2005. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ณยศ วิจารณ์ภูธร. มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย. เอกซ์ศึกษาปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.
- ธนัท ธรรมากุลวิซซ์. ความผิดการก่อการร้าย: ศึกษากรณีติดตามร่องรอยทางการเงินขององค์กรที่ดำเนินการโดยไม่มุ่งหวังกำไร. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- นิวัฒน์ โชติพงศ์สันต์. มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อ สัญญาประกันชีวิต. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.
- พงศ์ธร บุญอารีย์. ปัญหาการก่อการร้ายระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- มานัช ทนุราช. ปัญหาทางกฎหมายในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. รายงานการศึกษาอิสระปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.
- เมือง พรเมเกษ. สถานะเหนือกว่าของพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศชาติต่อพันธกรณีตามข้อตกลงตามกฎหมายระหว่างประเทศอื่น : กรณีศึกษาข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและคำวินิจฉัยของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- เรณูมาศ รักษาแก้ว. การนำมาตรการกำกับแบบรวมกลุ่มของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย: ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีธนาคารพาณิชย์. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- วารุณี อินทนปสาธน์. การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สุทธาทิพย์ จีบเรียบ. ปัญหาการรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. การศึกษาอิสระปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.
- สุรียฉาย พลวัน. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ศึกษากรณีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

"ประกันคุ้มครองสินเชื่อเพื่อประชาชน." การเงินธนาคาร 396 (เมษายน 2558): 62-63.

วีระพงษ์ บุญโยธาส. "กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา." ประชาชาติธุรกิจ (19-21 พฤษภาคม 2537): 12.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. "บริษัทประกันภัยทะเลหรือบริษัทประกันภัยตามหลักศาสนาอิสลาม." วารสารการประกันภัย 13 (2553): 123—25.

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.

ประมวลกฎหมายอาญา.

ประมวลรัษฎากร.

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535.

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556.

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544.

กฎหมายลำดับรอง

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.

กฎกระทรวง การพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม พ.ศ. 2556.

กฎกระทรวง กำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2554.

กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2556.

กฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2548 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 123 ตอนที่ 23 ก วันที่ 6 มีนาคม 2549).

กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2543) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2554)

กฎกระทรวงฉบับที่ 5 ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.

คำสั่งนายทะเบียน ที่ 25/2556 เรื่อง ให้บริษัทประกันชีวิตยื่นรายงานเกี่ยวกับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่น สัณ 2 ธันวาคม 2557.

คำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2546 เรื่อง การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญ ฉบับมาตรฐาน (Standard Provision) ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546.

- แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557.
- ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 531) เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาประกาศกำหนดองค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษา ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร และมาตรา 3 (4) (ข) แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 239) พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 254) พ.ศ. 2535.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านทางโทรศัพท์ พ.ศ.2552.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชดใช้เงินตามสัญญาประกันชีวิต พ.ศ. 2553.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการออก การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยและการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต และธนาคาร (ฉบับ3) พ.ศ. 2557.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดอัตรา หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่บริษัทต้องนำส่งเข้ากองทุนประกันชีวิต พ.ศ. 2552.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกันภัยต่อของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ.2555.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2557.
- ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตน และการต่ออายุใบอนุญาตนให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต พ.ศ.2554 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2554.
- ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเภทของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการแบบปลอดภัย พ.ศ. 2555.
- ประกาศคณะกรรมการสรรหาและประเมินผลการปฏิบัติงานผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต เรื่อง การรับสมัครบุคคลเพื่อรับการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต ประกาศ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557.
- ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส.66/2551.
- ประกาศนายทะเบียน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2558.
- ประกาศนายทะเบียน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ.2558.

ประกาศนายทะเบียนเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเป็นตัวแทนสนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืนหน่วย
ลงทุนลงวันที่ 26 มีนาคม 2547.

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง กำหนดกรณีถือว่า
กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทประกันชีวิต หรือที่ปรึกษาของบริษัทประกัน
ชีวิต มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึง การขาดความรับผิดชอบหรือความ
รอบคอบเพียงพอประกอบวิชาชีพในฐานะเช่นนั้น จำต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ พ.ศ. 2556.

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยง
ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นก่อนการนำเสนอผลิตภัณฑ์
ใหม่ บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่.

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักสูตรอบรมความรู้
เกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันชีวิตควบคุมการลงทุน (Unit-Linked Life Policy) และกรมธรรม์ประกัน
ชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ พ.ศ.2558.

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาความเสี่ยงของ
ลูกค้าเกี่ยวกับอาชีพ (ใช้บังคับ 9 พ.ย. 2556).

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณา
ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ (ใช้บังคับ 9 พ.ย.2556).

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงด้าน
การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นก่อนการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่
บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่.

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (ใช้บังคับ 9 พ.ย.
2556).

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16
พ.ศ. 2556.

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547.

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการ
กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือ
อายัด พ.ศ. 2542.

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูก
ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2556.

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูก
กำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3)พ.ศ. 2556.

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 963/2493

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1992/2500.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2564/2543.

เอกสารอื่นๆ

กรมปกครอง. "หนังสือกรมการปกครอง เลขที่ มท 0309.2/ว 7552 เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีพระภิกษุสามเณร
ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2550."

กรมสรรพากร. "หนังสือตอบข้อหารือภาษีอากร เลขที่หนังสือ กค 0706/397 วันที่ 17 กรกฎาคม 2549."

คณะวิจัย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "การจัดให้ลูกค้าแสดงตน." ร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้มี
หน้าที่ปฏิบัติตามร่างกฎกระทรวง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ.(2556), 2556.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.,
2542.

สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์. "กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประเทศแคนาดา." รายงานการวิจัย โครงการจัดทำ
ความเห็นทางวิชาการเพื่อจัดทำรายงานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาและดำเนินการตาม
กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลภาครัฐ ตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "บันทึกสำนักงานกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 233-235/25558 ประกอบร่าง
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่) พ.ศ.
ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่..) พ.ศ.".

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "เรื่องเสร็จที่ 580/2555 บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่าง
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.", 2555.

———. "เลขเสร็จที่ 78/2522 เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับมูลค่าได้ถอนกรมธรรม์ประกันภัย." 2522.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. "รายงานประจำปี 2556 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอก
เงิน." กรุงเทพมหานคร: บริษัท อีเกิ้ล เปเปอร์ จำกัด, 2556.

———. "หนังสือตอบข้อหารือ ธนาคารชีตีแบงก์ เลขที่ ปง 000.3.3/674

ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2556." เรื่อง ธนาคารชีตีแบงก์ขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง, 2556.

อายุศรี คำบรรลือ. "เอกสารการสัมมนาความรู้ด้านกฎหมาย เรื่อง กฎหมายฟอกเงินกับธุรกิจประกันชีวิต ใน
โครงการวิทยาการเพื่อวิทยากร เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิต." 2555.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย

กรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://www.oic.or.th/th/n/n13.php> [24
กุมภาพันธ์ 2557]

กองกำกับและตรวจสอบ, สำนักงาน ปปง. ฟอกเงิน [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

<http://chumnumpolice.org/public/sites/default/files/activity%20files/%E0%B8%9F%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99.pdf> [7 กันยายน 2557]

การประกันชีวิต. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life2.php [10
กุมภาพันธ์ 2556]

ธนาคารแห่งประเทศไทย. Financial Sector Assessment Program (Fsap) โครงการประเมินภาคการเงิน
<http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSAP/Pages/FSAP.aspx> [2557]

———. Financial Sector Assessment Program (Fsap) โครงการประเมินภาคการเงิน [ออนไลน์].
สืบค้นจาก:
<http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSAP/Pages/FSAP.aspx> [18 พฤษภาคม 2557]

พิษณุ ผาสุมโน. สารหน้ารู้ — ครอบตัว เรื่องที่ 9 ก่อการร้ายคืออะไร ประเทศไทย จะทำอย่างไรได้บ้าง [ออนไลน์].
2556. สืบค้นจาก: <http://www.rd.go.th/region1/fileadmin/pdf/64-55.pdf> [20 ธันวาคม
2556]

สถาบันประกันภัยไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:
<http://www.tiins.com/newweb/th/home/index.php> [15 สิงหาคม 2558]

สมาคมประกันชีวิตไทย. บริษัทสมาชิก [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:
<http://www.tlaa.org/2012/company.php> [10 กุมภาพันธ์ 2558]

สมาคมประกันวินาศภัย. Checklistและตัวอย่างนโยบายรอง [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:
http://www.tgia.org/upload/file_group/20/download_246.rar [25 July 2558]

สยามธุรกิจ. แก้ว.ร.บ.คณนายหน้า [ออนไลน์] สืบค้นจาก
http://www.siamturakij.com/main/news_content.php?nt=3&nid=106 [29
กรกฎาคม 2558]

สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ [ออนไลน์]. 2558. สืบค้นจาก:

http://nwnt.prd.go.th/centerweb/news/NewsDetail?NT01_NewsID=TNECO5812010010034 [1 ธันวาคม 2558]

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. กรมธรรม์ Unit Linked [ออนไลน์].

2556. สืบค้นจาก: http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life3.php#1 [21 ธันวาคม 2556]

———. กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบ Unit Linked [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life3.php [25 กุมภาพันธ์ 2558]

———. กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบ Universal Life [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life.php [15 กุมภาพันธ์ 2558]

———. แนวทางการปฏิบัติตามมาตรการด้านการป้องกันการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับธุรกิจประกันภัย [ออนไลน์]. 2554. สืบค้นจาก:

[http://www.thaigia.com/Download/คณะกรรมการกฎหมายและกฎระเบียบ/law/คู่มือ/19_10_2554\(OIC\).pdf](http://www.thaigia.com/Download/คณะกรรมการกฎหมายและกฎระเบียบ/law/คู่มือ/19_10_2554(OIC).pdf) [26 ธันวาคม 2556]

———. รายงานช่องทางการขายประกันชีวิต [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

<http://www.oic.or.th/th/news/detail.php?ID=3964&key=information> [11 ตุลาคม 2556.]

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. ข้อแนะนำสำหรับการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Provider_Qualification_CDD_GW_20120724_final_v2_1.pdf [25 กุมภาพันธ์ 2557]

———. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://www.amlo.go.th> [25 กันยายน 2557]

———. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายพ.ศ. 2553-2558 [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

<http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/en/files/National%20Strategies%20Th.pdf> [1 มกราคม 2556]

———. รูปแบบการรายงานธุรกรรม : Amlo Financial Electronic Reporting System (Fers) [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:

[http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Reporting_Options\(1\).pdf](http://www.amlo.go.th/amlofarm/farm/web/files/Reporting_Options(1).pdf) [15
กุมภาพันธ์ 2558]

หนังสือและเอกสารต่างประเทศ

Ben Saul. Terrorism. The Emerging International Law of Terrorism. Oxford: Hart Publishing, 2012.

David Anderson Q.C.. First Report on the Operation of the Terrorist Asset-Freezing Etc. Act 2010. London: The Stationery Office, 2011.

David D. Whelehan. International Life Insurance. New yoke: Chancellor Pubns Ltd, 2002.

Dean Barry, Aaron Doyle, Diana Ericson. Insurance as Governance. Toronto: University of Toronto Press, 2003.

Gauri Sinha. "Aml-Cft: A Forced Marriage Post 9/11 and Its Effect on Financial Institutions." journal of Money Laundering Control (2013): 142-58.

Jayesh D'Souza. Terrorist Financing, Money Laundering and Tax Evasion: Examining the Performance of Financial Intelligence Units. United State: CRC Press, 2011.

John Rollins. International Terrorism and Transnational Crime: Security Threats U.S. Policy and Considerations for Congress. The United State: Congressional Research Service, 2010.

Kenneth Black. Life Insurance. 14th ed United Stated: Lucrentian LLC, 2013.

Michael Newton, William A. Schabas, Elies Van Sliedregt. Terrorism: International Case Law Reporter. Oxford: Oxford University Press, 2008.

Money Laundering Threat Assessment Working Group. U.S. Money Laundering Threat Assessment. Washington, DC: Government Printing Office, 2005.

The Lawyers' Committee for Civil Rights of the San Francisco Bay Area. The Ofac List: Due Process Challenges in Designation and Delisting. San Francisco: WWW.LCCR.COM, 2014.

United States Government Accountability Office. "Terrorist Financing: Better Strategic Planning Needed to Coordinate U.S. Efforts to Deliver Counter-Terrorism Financing Training and Technical Assistance Abroad: Report to Congressional Requesters." GAO-06-19 (November 2005): 8-9.

คู่มืออิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศ

About the Anti-Terrorism Act. [Online]. 2015. Available from:

<http://www.justice.gc.ca/eng/cj-jp/ns-sn/act-loi.html> [7 July 2015]

Al Haramain V. Department of Treasury on U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit.

[Online]. 2011. Available from:

<http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/opinions/2011/09/23/10-35032.pdf> [18 July 2015]

Bureau of Counterterrorism. Mission of the Bureau of Counterterrorism [Online]. 2015.

Available from: <http://www.state.gov/j/ct/index.htm> [7 February 2015]

Charles Doyle. Money Laundering: An Overview of 18 U.S.C. 1956 and Related

Federal Criminal Law [Online]: February 8, 2012. Available from:

<https://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL33315.pdf> [15 September 2014]

Consolidated List of Financial Sanctions Targets. [Online]. 2013. Available from:

<https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets> [18 September 2014]

David Anderson Q.C. Independent Review: Searchlight or Veil? [Online]. Available

from: [http://www.statutelawsociety.co.uk/wp-](http://www.statutelawsociety.co.uk/wp-content/uploads/2014/02/SEARCHLIGHT_OR_VEIL-David-Anderson.pdf)

[content/uploads/2014/02/SEARCHLIGHT_OR_VEIL-David-Anderson.pdf](http://www.statutelawsociety.co.uk/wp-content/uploads/2014/02/SEARCHLIGHT_OR_VEIL-David-Anderson.pdf) [3 January 2015]

Designated Persons Listings and Sanction Laws. [Online]. 2015. Available from:

<http://www.osfi-bsif.gc.ca/Eng/fi-if/amlc-clrpc/Pages/dsninstr.aspx#TOC5> [3 July 2015]

European Commission. Directive of the European Parliament and of the Council on the Prevention of the Use of the Financial System for the Purpose of Money

Laundering and Terrorist Financing (Aml Directive) [Online]. 30 January 2015.

Available from

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST57482015INIT> [17 July 2015]

Executive Order 13268. [Online]. Available from:

<https://www.federalregister.gov/articles/2002/07/03/02-16951/termination-of->

emergency-with-respect-to-the-taliban-and-amendment-of-executive-order-13224-of [6 March 2015]

Faq Compliance Insurance. [Online]. Available from:

http://www.treasury.gov/resource-center/faqs/Sanctions/Pages/faq_compliance.aspx#insurance [5 March 2015]

FATF-GAFI. International Best Practices: Targeted Financial Sanctions Related to Terrorism and Terrorist Financing (Recommendation 6) [Online]. June 2013.

Available from: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/BPP-Fin-Sanctions-TF-R6.pdf> [20 December 2013]

FATF. Guidance National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment

[Online]. February 2013. Available from: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf [15 February 2015]

Financial Industry Regulatory Authority. Finra Rule 3310 [Online]. Available from:

<http://www.finra.org/industry/issues/anti-money-laundering> [17 September 2014]

Financial Services Authority. Ps13/5 the New Fca Handbook [Online]. March 2013.

Available from: <http://www.fca.org.uk/static/documents/policy-statements/fsa-ps13-05.pdf> [17 August 2014]

FinCEN. Final Rule [Online]. 2004. Available from:

http://www.fincen.gov/statutes_regs/guidance/pdf/finalciprule.pdf [15 January 2015]

———. Fincen 8300 Cash over 10k Received in Trade/Business [Online]. 2014.

Available from: http://www.fincen.gov/forms/files/fin8300_cashover10k.pdf [14 January 2015]

———. Fincen Answers to Frequently Asked Bank Secrecy Act (Bsa) Questions

[Online]. Available from: http://www.fincen.gov/statutes_regs/bsa/bsa_faqs.html [9 February 2015]

———. Guidelines on Interpreting Financial Institution Policies in Relation to

Recordkeeping Requirements Under 31 C.F.R. §103.29 [Online]. (n.d.). Available

from:

http://www.fincen.gov/statutes_regs/guidance/pdf/monetaryinstrumentsales3a.pdf [14 February 2015]

———. Insurance Companies Required to Establish Anti-Money Laundering Programs and File Suspicious Activity Reports [Online]. 2005. Available from:

http://www.fincen.gov/news_room/nr/pdf/20051031.pdf [21 February 2015]

———. Sar Stat [Online]. July 2014. Available from:

http://www.fincen.gov/news_room/rp/files/SAR01/SAR_Stats_proof_2.pdf [15 March 2015]

FINTRAC. Public Notice of Administrative Monetary Penalty [Online]. 2015. Available from: <http://www.canafe-fintrac.gc.ca/pen/4-eng.asp?wbdisable=false> [18 July 2015]

———. Regulations [Online]. Available from: <http://www.fintrac-canafe.gc.ca/reg/1-eng.asp> [17 June 2015]

———. A Review Concerning a Decision [Online]. 2015. Available from:

<http://www.canafe-fintrac.gc.ca/raa-rea/1-eng.asp> [15 July 2015]

Government of Canada. Canada's Digital Privacy Act [Online]. Available from:

<http://news.gc.ca/web/article-en.do?nid=836519> [11 December 2015]

HM-Treasury. Counter-Terrorism Act [Online]. 2010. Available from: http://www.hm-treasury.gov.uk/d/ctact_amendment_notice201210.pdf [11 November 2014]

HM Treasury. Guidance Financial Sanctions: Consolidated List of Targets [Online].

Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets>

———. Policy Paper for Protecting the Uk against Terrorism [Online]. 24 May 2013.

Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/counter-financing-of-terrorism-general-licenses> [25 Jan 2014]

———. Policy Paper Preventing Money Laundering [Online]. 2013. Available from:

<https://www.gov.uk/government/publications/preventing-money-laundering/preventing-money-laundering> [17 January 2015]

Independent Reviewers First Report. [Online]. 2012. Available from:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/fi

[le/223467/fin_sanc_response_to_independent_reviewers_first_report_080212.pdf](#) [14 December 2014]

International Association of Insurance Supervisors. "Guidance Paper on Anti Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism :Guidance Paper No.5." (2004): 27-34. <http://iaisweb.org/index.cfm?event=openFile&nodeId=34267>.

International Association of Insurance Supervisors: IAIS. [The Application Paper on the Combating Money Laundering and Terrorist Financing](#) [Online]. October 2013. Available from: <http://iaisweb.org/index.cfm?event=openFile&nodeId=34107> [12 August 2014]

Lloyd. [Guidance Regarding International Sanctions Compliance in Market Bulletin Y4117](#) [Online]. 18 December 2009. Available from: <http://www.lloyds.com/~media/files/the%20market/communications/market%20bulletins/market%20bulletins%20pre%2005%202010/2009/y4355.pdf> [17 August 2014]

National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. [Al Haramain Case Study](#) [Online]. (n.d.). Available from: http://govinfo.library.unt.edu/911/staff_statements/911_TerrFin_Ch7.pdf [15 May 2015]

NCA. [The Nca Sar Online System](#) [Online]. Available from: [https://www.ukciu.gov.uk/\(kea0xyv1ddzwgm55eawgs155\)/saronline.aspx](https://www.ukciu.gov.uk/(kea0xyv1ddzwgm55eawgs155)/saronline.aspx) [7 December 2014]

OECD. [Illicit Financial Flow Fromdevelopping Country: Measure Oecd Response](#) [Online]. 2014. Available from: http://www.oecd.org/corruption/Illicit_Financial_Flows_from_Developing_Countries.pdf [13 January 2015]

Office of the Privacy Commissioner of Canada. [Privacy Legislation in Canada](#) [Online]. 2015. Available from: https://www.priv.gc.ca/resource/fs-fi/02_05_d_15_e.asp [1 December 2015]

Office of Foreign Assets Control. [Changes to the Specially Designated Nationals and Blocked Persons List](#) [Online]. 2015. Available from: <http://www.treasury.gov/ofac/downloads/t11sdnew.pdf> [14 May 2015]

Office of the Coordinator for Counterterrorism. Executive Order 13224 [Online]. 23 September 2001. Available from:

<http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/122570.htm> [15 March 2015]

The Patriot Act Helps Law Enforcement Target Terrorist Financing. [Online]. 2001.

Available from :

<http://www.justice.gov/archive/ll/subs/support/senkerry102501.pdf> [13 April 2013]

Perry & Ors v Serious Organised Crime Agency [2012] UKSC 35 (25 July 2012). Perry and Others V Soca [Online]. 2012. Available from:

<http://www.bailii.org/uk/cases/UKSC/2012/35.html> [17 November 2014]

President Bush's Address to a Joint Session of Congress and the Nation. [Online].

2001. Available from: http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/specials/attacked/transcripts/bushaddress_092001.html [12 January 2015]

Regulation and Legislation; Market Developments; News; Hfw Publications. [Online].

2015. Available from: <http://www.hfw.com/Insurance-Bulletin-26-March-2015> [19 June 2015]

Security Council. The Security Council Committee Fact Sheet on the Assets Freeze and Its Exemptions [Online]. Available from:

http://www.un.org/sc/committees/1267/fact_sheet_assets_freeze.shtml [16 May 2015]

———. Security Council Adopts Resolution 2170 (2014) Condemning Gross Widespread Abuse of Human Rights by Extremist Groups in Iraq Syria [Online].

Available from: <http://www.un.org/press/en/2014/sc11520.doc.htm> [30 January 2015]

———. Security Council Resolution 1333 (2000) on the Situation in Afghanistan [Online]. Available from: [http://daccess-](http://daccess-ods.un.org/TMP/328703.448176384.html)

[ods.un.org/TMP/328703.448176384.html](http://daccess-ods.un.org/TMP/328703.448176384.html) [20 January 2015]

———. Security Council Resolution 1566(2004) [Online]. Available from:

<http://daccess-ods.un.org/TMP/6258571.74396515.html> [27 September 2014]

- Shah -V- Hsbc Private Bank (Uk) Limited [2012] Ewhc 1283. [Online]. 2012. Available from: <http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/OB/2012/1283.html> [15 September 2014]
- Special Economic Measures Act Sections. [Online]. 2015. Available from: <http://www.osfi-bsif.gc.ca/eng/fi-if/amlc-clrpc/snc/sema-remes/pages/default.aspx> [15 July 2015]
- Statute of the International Court of Justice Article 38. [Online]. (n.d.) Available from: <http://www.icj-cij.org/documents/?p1=4&p2=2> [20 September 2014]
- The Terrorism Act 2000 and Proceeds of Crime Act 2002(Amendment) Regulations 2007. [Online]. Available from http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2007/3398/pdfs/ukxi_20073398_en.pdf [13 December 2014]
- The Canadian Life and Health Insurance Association. Guidance Manual for Compliance with Canada's Anti-Money Laundering and Anti-Terrorist Financing Regime [Online]. 2008. Available from: https://www.clhia.ca/domino/html/clhia/clhia_lp4w_lnd_webstation.nsf/page/83B4802DC810A0EB8525782A00760E73 [21 January 2015]
- The Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada. Guidance on the Risk-Based Approach to Combatting Money Laundering and Terrorist Financing [Online]. 30 May 2015. Available from: <http://www.fintrac-canafe.gc.ca/publications/rba/rba-eng.asp> [14 July 2015]
- The independent. How Isis Became the Wealthiest Terror Group in History [Online]. 15 September 2014. Available from: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/how-isis-became-the-wealthiest-terror-group-in-history-9732750.html> [18 August 2015]
- The International Association of Insurance Supervisors (IAIS). The Revised Insurance Core Principles [Online]. August 2013. Available from: http://www.iaisweb.org/view/element_href.cfm?src=1/20567.pdf [18 May 2014]

- The Office of Foreign Assets Control. Assessing Ofac Name Matches [Online]. Available from: http://www.treasury.gov/resource-center/faqs/Sanctions/Pages/faq_compliance.aspx [17 May 2015]
- . Consolidated Sanction List [Online]. Available from: <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/consolidated.aspx> [27 December 2014]
- . Ofac License Application Page [Online]. Available from: <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Pages/licensing.aspx> [17 May 2015]
- . The Sanctions List Search [Online]. Available from: <https://sdnsearch.ofac.treas.gov/> [17 May 2015]
- . Specially Designated Nationals or Sdn [Online]. Available from: <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx> [19 May 2015]
- The Serious Organized Crime Agency. Introduction to Suspicious Activity Reports (Sars) [Online]. Available from: http://www.lawscot.org.uk/media/228171/Introduction_to_Suspicious_Activity_Reports.pdf [17 December 2014]
- The Special Tribunal for Lebanon (Appeal Chamber). Interlocutory Decision on the Applicable Law ,Stl-11-01/I/Ac/R176bis Para 83-85 [Online]. Available from: <http://www.stl-tsl.org/en/the-cases/stl-11-01/main/filings/orders-and-decisions/appeals-chamber/f0936> [30 September 2014]
- The U.S. Department of State. Foreign Terrorist Organizations (Ftos) [Online]. Available from: <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> [8 March 2015]
- The U.S. Department of the Treasury. Guidance on Entities Owned by Persons Whose Property and Interests in Property Are Blocked [Online]. 13 August 2014. Available from: http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Documents/licensing_guidance.pdf [19 June 2015]
- The Uk Financial Intelligence Unit. [Online]. 2015. Available from: <http://www.nationalcrimeagency.gov.uk/about-us/what-we-do/specialist-capabilities/ukfiu> [5 January 2015]

United Nations. Terrorism Un Conventions [Online]. Available from:

<http://www.un.org/en/terrorism/instruments.shtml> [27 September 2014]

Universal Declaration of Human Rights. [Online]. (n.d.). Available from:

<http://www.un.org/en/documents/udhr/> [20 September 2014]

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่าง แบบฟอร์มการขออนุญาตของ OFAC

INSTRUCTIONS

WHERE A WIRE TRANSFER HAS BEEN BLOCKED AT A U.S. FINANCIAL INSTITUTION DUE TO U.S. GOVERNMENT SANCTIONS, A PARTY TO THE TRANSFER MAY APPLY FOR RELEASE OF THE FUNDS.

- COMPLETE ALL APPLICABLE SECTIONS. FAILURE TO PROVIDE ADEQUATE INFORMATION MAY RESULT IN YOUR APPLICATION BEING RETURNED WITHOUT ACTION.
- ATTACH COPIES OF ANY DOCUMENTS RELATED TO THE UNDERLYING TRANSACTION (E.G. INVOICES, BILLS OF LADING, PHOTOCOPY OF THE ORIGINAL PAYMENT OR TRANSFER INSTRUCTIONS, COPIES OF GOVERNMENT-ISSUED IDENTIFICATION SUCH AS PASSPORT, TEMPORARY/PERMANENT RESIDENT CARD, BIRTH CERTIFICATE, OR OTHER IDENTIFYING DOCUMENTATION).
- ALL DOCUMENTS MUST BE IN ENGLISH OR INCLUDE AN ENGLISH TRANSLATION.
- MAIL THE COMPLETED AND SIGNED APPLICATION, TOGETHER WITH ACCOMPANYING DOCUMENTATION AND TWO ADDITIONAL COPIES OF THE ENTIRE SUBMISSION, TO: THE OFFICE OF FOREIGN ASSETS CONTROL, 1500 PENNSYLVANIA AVENUE, NW-ANNEX, WASHINGTON, D.C. 20220, ATTN: BLOCKED FUNDS APPLICATION
- A COPY OF THIS APPLICATION AND ALL RELATED DOCUMENTATION MUST BE RETAINED BY THE APPLICANT FOR AT LEAST FIVE YEARS AFTER THE DATE OF THE UNDERLYING TRANSACTION.
- UNLESS AUTHORIZED BY OFAC, APPLICATIONS MADE BY ANY OTHER METHOD WILL NOT BE CONSIDERED.

LICENSES GRANTED PURSUANT TO THIS APPLICATION ARE SUBJECT TO THE CONDITIONS BELOW

- LICENSEES SHALL FURNISH AND MAKE AVAILABLE FOR INSPECTION ANY RELEVANT INFORMATION, RECORDS OR REPORTS REQUESTED BY THE SECRETARY OF THE TREASURY OR ANY DULY AUTHORIZED OFFICER OR AGENCY OF THE SECRETARY.
- A SPECIFIC LICENSE IS NOT TRANSFERABLE, IS LIMITED TO THE FACTS AND CIRCUMSTANCES SPECIFIC TO THE APPLICATION, AND IS SUBJECT TO THE PROVISIONS OF 31 CFR PART 501, THE RELEVANT EXECUTIVE ORDER OR PART OF 31 CFR CHAPTER V PERTAINING TO THE SANCTIONS PROGRAM UNDER WHICH THE TRANSFER WAS BLOCKED AND ANY REGULATIONS OR RULINGS ISSUED PURSUANT THERETO. A LICENSE MAY BE REVOKED OR MODIFIED AT ANY TIME AT THE DISCRETION OF THE SECRETARY OF THE TREASURY. IF A SPECIFIC LICENSE WAS ISSUED AS A RESULT OF WILLFUL MISREPRESENTATION ON THE PART OF THE APPLICANT OR HIS AGENT, IT MAY, AT THE DISCRETION OF THE SECRETARY OF THE TREASURY, BE DECLARED VOID FROM THE DATE OF ITS ISSUANCE, OR FROM ANY OTHER DATE.
- A SPECIFIC LICENSE 1) DOES NOT EXCUSE COMPLIANCE WITH ANY LAW OR REGULATION ADMINISTERED BY THE OFFICE OF FOREIGN ASSETS CONTROL OR ANOTHER AGENCY (INCLUDING REPORTING REQUIREMENTS APPLICABLE TO THE TRANSACTIONS AND ACTIVITIES THEREIN LICENSED), 2) DOES NOT RELEASE THE LICENSEES OR THIRD PARTIES FROM CIVIL OR CRIMINAL LIABILITY FOR VIOLATION OF ANY LAW OR REGULATION, AND 3) DOES NOT CONSTITUTE A FINDING OF FACT OR CONCLUSION OF LAW WITH RESPECT TO THE APPLICABILITY OF ANY LAW OR REGULATION.
- ATTENTION IS DIRECTED TO 19 U.S.C. §§ 1562 AND 1595A, 18 U.S.C. § 545, 18 U.S.C. § 1001, 50 U.S.C. APP. § 16, AND SECTION 701 ET SEQ. OF THE RELEVANT PART OF 31 CFR FOR PROVISIONS RELATING TO PENALTIES.

FOR YOUR INFORMATION

- Remitter – The person or organization that is sending the funds.
- Remitting Financial Institution – Name of the financial institution initiating the transfer on behalf of the remitter.
- Intermediary Financial Institution – A bank other than the remitter's bank or beneficiary's bank through which the transfer passes.
- Beneficiary Financial Institution – The financial institution receiving the funds on behalf of the beneficiary.
- Beneficiary – The ultimate party to be credited or paid as a result of a wire transfer.
- Hover Help – Holding the mouse cursor over the data entry portion of some fields will result in a pop-up box containing information on entering data into the field over which the mouse cursor is placed. This help also exists for the headings of each section.

WARNING!

MAKING FALSE OR MISLEADING STATEMENTS ON OR IN CONNECTION WITH THIS APPLICATION MAY CONSTITUTE SERIOUS CRIMINAL AND/OR CIVIL VIOLATIONS OF FEDERAL LAW AND MAY RESULT IN SUBSTANTIAL FINES.

PAPERWORK REDUCTION ACT STATEMENT: The paperwork requirement has been cleared under the Paperwork Reduction Act of 1995. The Office of Foreign Assets Control (OFAC) of the Department of the Treasury requires this information to be furnished pursuant to 31 CFR Part 501. The information collected will be used for U.S. Government to evaluate and process license applications submitted by applicants whose money has been blocked pursuant to OFAC sanctions. It is the policy of OFAC to protect the confidentiality of information in appropriate cases pursuant to the exemptions from disclosure provided under the Freedom of Information Act and the Privacy Act. The estimated burden associated with this collection of information is 30 minutes per respondent. Comments concerning the accuracy of this burden estimate and suggestions for reducing this burden should be directed to the Compliance Programs Division, Office of Foreign Assets Control, Department of the Treasury, 1500 Pennsylvania Ave., N.W., Washington, D.C. 20220 and the Office of Management and Budget, Paperwork Reduction Project OMB No. 1505-0170, Washington, D.C. 20503. An agency may not conduct or sponsor, and a person is not required to respond to, a collection of information unless it displays a valid control number assigned by OMB.

Mail this application to: Licensing Division
Office of Foreign Assets Control
U.S. Department of the Treasury
1500 Pennsylvania Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20220

Form Approved
OMB No.: 1505-0170
Expiration Date: 08/31/2012

APPLICATION FOR THE RELEASE OF BLOCKED FUNDS
It is strongly recommended that you use the computer to complete this form.

OMB No. 1505-0170

TYPE OF APPLICATION New Application		Previous Case Number (if applicable):	
1. Blocked Amount:	2. Currency Type:	3. Date Blocked (mm/dd/yyyy):	
APPLICANT/CONTACT INFORMATION			
4. Business Name (if applicable):			
5. Last Name:		6. First Name:	
7. Middle Name:		8a. Street Address 1:	
8b. Street Address 2:		9. City:	
10. Select Country		11. Select State	12. Postal Code:
☐ 13. Int'l	14. Phone:	☐ 15. Int'l	16. Fax:
17. E-mail Address:		18. Principal Place of Business:	
19. State or Country Where Business is Incorporated:			
20. Transfer Blocked Due to the Following OFAC Sanctions Program: Select Program			
<small>IF BLOCKING OCCURRED BECAUSE THE NAME OF ANY PARTY TO THE TRANSACTION APPEARS TO MATCH A NAME ON THE SPECIALLY DESIGNATED NATIONALS (SDN) LIST, PLEASE PROVIDE INFORMATION RELATED TO THE NAME MATCH (e.g. copy of original payment or transfer instructions, invoices, bills of lading, passport, temporary/permanent resident card, birth certificate, Employer Identification Number, passport, national ID card, incorporation document or other government-issued identifying documentation).</small>			
FINANCIAL INSTITUTION THAT BLOCKED FUNDS			
21. Institution Name:			
22. Street Address:		23. City:	
24. Select Country		25. Select State	26. Postal Code:
REMITTER'S INFORMATION			
27. Business Name (if applicable):			
28. Last Name:		29. First Name:	
30. Middle Name:		31. Street Address:	
32. City:		33. Select Country	
34. Select State		35. Postal Code:	
REMITTING FINANCIAL INSTITUTION			
36. Institution Name:			
37. Street Address:		38. City:	
39. Select Country		40. Select State	41. Postal Code:

APPLICATION FOR THE RELEASE OF BLOCKED FUNDS (cont'd)		OMB No. 1505-0170
INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION		
42. Institution Name: _____		
43. Street Address: _____		44. City: _____
45. Select Country	46. Select State	47. Postal Code: _____
BENEFICIARY FINANCIAL INSTITUTION		
48. Institution Name: _____		
49. Street Address: _____		50. City: _____
51. Select Country	52. Select State	53. Postal Code: _____
BENEFICIARY'S INFORMATION		
54. Business Name (if applicable): _____		
55. Last Name: _____		56. First Name: _____
		57. Middle Name: _____
58. Street Address: _____		59. City: _____
60. Select Country	61. Select State	62. Postal Code: _____
63. DETAILED EXPLANATION OF THE TRANSACTION, INCLUDING THE PURPOSE OF THE PAYMENT (Additional space provided on next page.)		
APPLICATION FOR THE RELEASE OF BLOCKED FUNDS (cont'd)		OMB No. 1505-0170
64. DETAILED EXPLANATION OF THE TRANSACTION (cont'd)		
65. APPLICANT CERTIFICATION: I, THE UNDERSIGNED, HEREBY DECLARE THAT, TO THE BEST OF MY KNOWLEDGE, THE INFORMATION PROVIDED ON THIS APPLICATION AND ANY ACCOMPANYING DOCUMENTATION IS TRUTHFUL AND COMPLETE.		
66. SIGNATURE: (please provide handwritten signature on printed application)		67. DATE: (please provide handwritten date)
68. SIGNATORY NAME: _____		69. SIGNATORY TITLE: _____
70. SIGNATORY E-MAIL: _____		

ตัวอย่าง License ที่ออกโดยกระทรวงการคลังของประเทศไทย

AFU/2011/G1

HM TREASURY

TERRORISM FINANCIAL SANCTIONS

GENERAL LICENCE

(Provision of insurance)

Authority to grant licence:

1. This licence is granted under section 17 of the Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010 ("the Act") and Article 5(2) of Council Regulation (EC) No. 2580/2001 ("Regulation 2580").
2. Any act which would otherwise breach the prohibitions in sections 11-15 of the Act, or Article 2 of Regulation 2580 is exempt from those prohibitions to the extent required to give effect to this licence.

Definitions:

3. In this licence:

"Designated Person" means	a designated person within the meaning of article 1 of the Act;
"Insurer" means	a person of any description who sells, issues, and/or is on risk under the terms of an Insurance Policy, including a broker, underwriter and intermediary; and
"Insurance Policy" means	an insurance policy of any description, including direct life assurance.

Licence:

4. Under this licence an Insurance Policy may be issued by an Insurer to a Designated Person.

Reporting Requirements:

5. An Insurer is required to report to the Financial Sanctions team the issuance of an Insurance Policy to a Designated Person without delay, including:
 - (a) details of the Insurance Policy; and
 - (b) the name of the Designated Person to whom the Insurance Policy has been issued.

Such reporting requirement is in addition to the reporting requirements placed on relevant institutions under the Act.

AFU/2011/G1

Duration of licence:

6. This licence takes effect from the date of issue. HM Treasury may vary or revoke it at any time.

Revocation of previous licence:

7. This licence replaces and revokes AFU/2010/34

Authorised by:*Financial Sanctions*

Financial Sanctions
HM Treasury

7 January 2011
Amended 7 August 2013

HM TREASURY

TERRORISM AND AL-QAIDA FINANCIAL SANCTIONS

GENERAL LICENCE

(Temporary provisions under Insurance Policies)

Authority to grant licence:

1. This licence is granted under section 17 of the Terrorist Asset-Freezing etc. Act 2010 ("the Act") and Article 5(2) of Council Regulation (EC) No. 2580/2001 ("Regulation 2580"), and is also granted under regulation 9 of The Al-Qaida (Asset-Freezing) Regulations 2011 ("the Regulations") and Article 2a of Council Regulation (EC) No. 881/2002 ("Regulation 881"), in accordance with UN Security Council Resolution 1452/2002.
2. Any act which would otherwise breach the prohibitions in sections 11-15 of the Act, Article 2 of Regulation 2580, regulations 3-7 of the Regulations or Article 2 of Regulation 881 is exempt from those prohibitions to the extent required to give effect to this licence.

Definitions:

3. In this licence:

"Designated Person" means	a designated person within the meaning of section 1 of the Act or regulation 2 of the Regulations;
"Insurer" means	a person of any description who sells, issues, and/or is on risk under the terms of an Insurance Policy, including a broker, underwriter and intermediary;
"Insurance Policy" means	an insurance policy of any description, including direct life assurance;
"Provider" means	any party acting on behalf of and with the authority of an Insurer who provides Authorised Goods or Authorised Amenities and Services;
"Authorised Goods" means	goods that may be provided on an immediate and temporary basis to policyholders or third parties under an Insurance Policy;

AFU/2011/G6

Licence:

4. Under this licence:
 - 4.1. a Provider may provide Authorised Goods to a Designated Person or third party;
and
 - 4.2. an Insurer may pay a Provider:
 - (a) any payments due to it in respect of its provision of Authorised Goods;
 - (b) any Authorised Payment.

Reporting Requirements:

5. An Insurer must report to the Financial Sanctions team if any Authorised Goods are provided to the Designated Person or any Authorised Payment made in accordance with this licence as soon as practicable after becoming aware of such provision or payment. The report should include:
 - (a) details of the Authorised Goods provided and to whom; and
 - (b) details of the Authorised Payment made and to whom.

Such reporting requirement is additional to the reporting requirements placed on relevant institutions under the Act or the Regulations.

Duration of licence:

6. This licence takes effect from the date of issue. HM Treasury may vary or revoke it at any time.

Revocation of previous licence:

7. This licence replaces and revokes AFU/2011/G2.

Authorised by:

Financial Sanctions
HM Treasury

7 January 2011

แบบฟอร์มการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่
การก่อการร้าย ของสำนักงาน ปปง (ชั่วคราว)

(แบบใช้ชั่วคราว)

แบบ ปกร 03

แบบแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกกระทำการดำเนินการ

วันเดือนปีที่แจ้งข้อมูล :

ชื่อผู้แจ้ง (๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน :

(๒) บุคคลที่ถูกกำหนด :

(๓) ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด :

ที่อยู่ :

หมายเลขโทรศัพท์ :

หมายเลขโทรสาร :

E-mail :

ลงชื่อ ผู้แจ้ง
(.....)

- ลับ -

รายการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

ทรัพย์สิน	จำนวน/มูลค่า ณ วันที่ระงับการดำเนินการ	วันที่ระงับการดำเนินการ
๑. เงินสด		
๒. เงินฝาก		
๓. เงินลงทุน		
๔. ที่ดิน		
๕. โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง		
๖. ยานพาหนะ		
๗. สิทธิเรียกร้อง		
๘. ทรัพย์สินอื่น		

รวมรายการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการทั้งสิ้น.....รายการ มูลค่ารวม.....บาท

แบบฟอร์มการแจ้งข้อมูลผู้มีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็น
 ลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือ ผู้ที่มีหรือเคยมีการทำ
 ธุรกิจร่วมกับบุคคลที่ถูกกำหนด
 ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่
 การก่อการร้าย ของสำนักงาน ปปง (ชั่วคราว)

(แบบใช้ชั่วคราว)

แบบ ปกร 04

แบบแจ้งข้อมูลของผู้มีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อ
 บุคคลที่ถูกกำหนด หรือ ผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกิจร่วมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

วันเดือนปีแจ้งข้อมูล :

ชื่อผู้มีหน้าที่รายงาน :

ที่อยู่ :

หมายเลขโทรศัพท์ :

หมายเลขโทรสาร :

E-mail :

ลงชื่อ ผู้แจ้ง
 (.....)

ส่วนที่ ๑ ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

๑. ผู้ที่เป็นลูกค้า (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล)

ลำดับที่	ชื่อ	เลขประจำตัวประชาชน/ หมายเลขหนังสือเดินทาง/ เลขทะเบียนนิติบุคคล	วันที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้าเมื่อใด	ประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่างวด ธุรกรรม

๒. ผู้ที่เคยเป็นลูกค้า (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล)

ลำดับที่	ชื่อ	เลขประจำตัว ประชาชน/ หมายเลขหนังสือ เดินทาง/ เลขทะเบียนนิติ บุคคล	วันที่เริ่มสร้าง ความสัมพันธ์ กับลูกค้า เมื่อใด	ประเภทและรายละเอียด ของธุรกรรม เช่น มูลค่า ธุรกรรม	วันที่ยุติ ความสัมพันธ์ กับลูกค้า

- สับ -

ส่วนที่ ๒ ผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งมิได้เป็นลูกค้าของผู้มี
หน้าที่รายงาน

๑. ผู้ที่ทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล)

ลำดับที่	ชื่อ	เลขประจำตัวประชาชน/ หมายเลขหนังสือเดินทาง/ เลขทะเบียนนิติบุคคล	วันที่เริ่มมี ความสัมพันธ์ กับลูกค้าเมื่อใด	ประเภทและรายละเอียดของ ธุรกรรม เช่น มูลค่าธุรกรรม

๒. ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล)

ลำดับที่	ชื่อ	เลขประจำตัว ประชาชน/ หมายเลขหนังสือ เดินทาง/ เลขทะเบียนนิติ บุคคล	วันที่เริ่มมี ความสัมพันธ์ กับลูกค้า เมื่อใด	ประเภทและรายละเอียด ของธุรกรรม เช่น มูลค่า ธุรกรรม	วันที่ยุติ ความสัมพันธ์ กับลูกค้า

- สับ -

ตัวอย่าง แบบฟอร์มการรายงานทรัพย์สินที่ถูกระงับ ของ OFAC

ANNUAL REPORT OF BLOCKED PROPERTY
ID F 90-22.50

Office of Foreign Assets Control
Department of the Treasury
Washington, D.C. 20220

The Office of Foreign Assets Control (OFAC) requires an annual report of all property blocked or funds retained under OFAC Regulations found in Title 31 of the Code of Federal Regulations, Parts 500 through 599. This information is needed by the United States Government for planning purposes and to verify compliance with OFAC Regulations. The report is to be submitted annually by September 30 to the Compliance Programs Division, OFAC, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20220.

General Instructions

Any person holding property blocked or funds retained under OFAC Regulations is required to submit a report on this form concerning such property. Reports filed in accordance with OFAC Regulations are regarded as containing commercial and financial information which is privileged and confidential. Requests to submit reports in alternative formats will be considered on a case-by-case basis. For additional copies of the form, as well as other information of interest to holders of blocked property, call OFAC's fax-on-demand service at (202) 622-0077.

Part A - U.S. Person Holding Property.

State reporter's corporate name and address and the name and telephone number of an individual corporate official to contact regarding this report.

Name: _____

Address: _____

Individual to contact regarding this report:

(name) (title) (telephone number)

Total number of accounts or items reported on Part B: _____

Complete the certification where applicable. The report is not valid without the certification.

I, _____, certify that I am the _____
(name) (title)

of the _____, that I am authorized to make this
(corporate name)

certification, and that, to the best of my knowledge and belief, the statements set forth in this report, including any papers attached hereto or filed herewith, are true and accurate, and that all material facts in connection with said report have been set forth herein.

(signature) (date)

PAPERWORK REDUCTION ACT STATEMENT: The paperwork requirement has been cleared under the Paperwork Reduction Act of 1990. The Office of Foreign Assets Control of the Department of the Treasury requires this information be furnished pursuant to 50 U.S.C. 1701, and CFR Parts 500 to 600. The information collected will be used for U.S. Government planning purposes and to verify compliance with OFAC Regulations. The information will be held confidential. The estimated burden associated with this collection of information is 4 hours per respondent or record keeper. Comments concerning the accuracy of this burden estimate and suggestions for reducing this burden should be directed to the Compliance Programs Division, Office of Foreign Assets Control, Department of the Treasury, Washington, D.C. 20220 and the Office of Management and Budget, Paperwork Reduction Project (1505-0164), Washington, D.C. 20503. An agency may not conduct or sponsor, and a person is not required to respond to, a collection of information unless it displays a valid control number assigned by OMB.

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE TREASURY OFFICE OF FOREIGN ASSETS CONTROL REPORT OF BLOCKED TRANSACTIONS			
INSTITUTION INFORMATION			
INSTITUTION		TYPE OF INSTITUTION	ADDRESS
CITY	STATE	CONTACT PERSON	TELEPHONE NUMBER
POSTAL CODE	COUNTRY	E-MAIL ADDRESS	FAX NUMBER
TRANSACTION INFORMATION			
AMOUNT BLOCKED	DATE OF TRANSACTION	DATE OF BLOCKING	PROGRAM OR REASON FOR BLOCKING FUNDS
ORIGINATOR NAME & ADDRESS		ORIGINATING FINANCIAL INSTITUTION NAME & ADDRESS	
INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION(S) NAME & ADDRESS		BENEFICIARY FINANCIAL INSTITUTION NAME & ADDRESS	
BENEFICIARY NAME & ADDRESS		ADDITIONAL RELEVANT INFORMATION (USE PAGE 2 IF MORE SPACE IS NEEDED)	
ADDITIONAL DATA FOUND IN ORIGINATOR TO BENEFICIARY INFORMATION OR BANK TO BANK INFORMATION			
PLEASE ATTACH A COPY OF PAYMENT INSTRUCTIONS AS PAGE 3 OF THIS FORM			
PREPARER INFORMATION			
SIGNATURE	NAME OF SIGNER	TITLE OF SIGNER	DATE PREPARED

ADDITIONAL INFORMATION (PLEASE INCLUDE PAYMENT INSTRUCTIONS AS A SEPARATE ATTACHMENT TO THIS DOCUMENT)
--

ตัวอย่าง แบบฟอร์มการรายงานทรัพย์สินของ OSFI แบบย่อและแบบเต็ม

Office of the Superintendent of
Financial Institutions Canada

Bureau du surintendant des
institutions financières Canada

PROTECTED WHEN
COMPLETED AND FILED
WITH OSFI

OSFI-525 (2006 Short Form Version)
(Report under section 83.11 of the *Criminal Code* and under section 7 of the
Regulations Implementing the United Nations Resolutions on the Suppression of Terrorism
and section 5.1 of the *United Nations Al-Qaida and Taliban Regulations*)

The Short Form version can be used by financial institutions to file a NIL Report only. To file a POSITIVE Report please use the Long Form Version of the OSFI-525

This report must be filed with the Office of the Superintendent of Financial Institutions, Regulatory Information Division, 255 Albert Street, Ottawa Ontario K1A 0H2, or by fax at (613) 991-6248.

REPORTING MONTH:

Name of Financial Institution:	Type of Financial Institution (check one): ☐ Bank ☐ Insurance Company ☐ Cooperative Credit Assoc. ☐ Foreign Insurance Company ☐ Trust or Loan Company ☐ Fraternal Benefit Society ☐ Foreign Bank Branch	Filing Options (check one): ☐ FAX only (613) 991-6248 ☐ MAIL only ☐ FAX and MAIL
If this is a joint Report, insert the names of the other Federally Regulated Financial Institutions (FRFI) included in this Report (see Instruction 12):	Name of other FRFI(s):	
No The above financial institution(s) do not have an account in the name of a Designated Person*, or have a contract with a Designated Person, or possess or control property that is owned or controlled by or on behalf of a Designated Person.		
Please complete the certificate below.		
Definition: <ul style="list-style-type: none"> * "Property" includes assets under administration (both discretionary and non-discretionary). * Please refer to # 4 of the "Instructions OSFI-525 Report", for the definition of "Designated Person"		

Certificate

The Undersigned certifies that, to the best of his/her knowledge, and after having made reasonable enquiries, the information contained in this Report is correct.

Name	Signature	Title	Telephone	Date:
------	-----------	-------	-----------	-------

Office of the Superintendent of
Financial Institutions Canada

Bureau du surintendant des
institutions financières Canada

OSFI-525 Short - 2006 Version

OSFI-525 (2006 Long Form Version)
(Report under section 83.11 of the *Criminal Code* and under
section 7 of the *Regulations Implementing the United Nations
Resolutions on the Suppression of Terrorism*
and section 5.1 of the *United Nations Al-Qaida and Taliban Regulations*)

PROTECTED
WHEN
COMPLETED AND
FILED WITH OSFI

The Long Form version can be used by financial institutions to file a POSITIVE Report only. To file a NIL Report, please use the Short Form Version of the OSFI-525

This report must be filed with the Office of the Superintendent of Financial Institutions, Regulatory Information Division, 255 Albert Street, Ottawa Ontario K1A 0H2, or by fax at (613) 991-6248.

REPORTING MONTH:

Name of Financial Institution:	Type of Financial Institution (check one): ☐ Bank ☐ Insurance Company ☐ Cooperative Credit Assoc. ☐ Foreign Insurance Company ☐ Trust or Loan Company ☐ Fraternal Benefit Society ☐ Foreign Bank Branch	Filing Options (check one): ☐ FAX only (613) 991-6248 ☐ MAIL only ☐ FAX and MAIL
If this is a joint Report, insert the names of the other Federally Regulated Financial Institutions (FRFI) included in this Report (see Instruction 12):	Name of other FRFI(s):	
Yes The above financial institution(s) have an account in the name of a Designated Person*, or have a contract with a Designated Person, or possess or control property that is owned or controlled by or on behalf of a Designated Person.		
Please complete the table below and the certificate at the end of this form.		

Definitions:

- "No." means "number", and refers to the number of accounts, policies or contracts associated with a Designated Person.
- "Property" includes assets under administration (both discretionary and non-discretionary).
- "SRO" means Self Regulatory Organization
- "Federally Regulated Financial Institution" means a Financial Institution that is regulated by OSFI.
- * Please refer to # 4 of the "Instructions OSFI-525 Report", for the definition of "Designated Person"

Type of Dealing with Designated Person	Total value of Dealing and type of entity involved										Total	
	Federally Regulated Financial Institution		Regulated Canadian Financial Institution supervised by another Canadian regulator or SRO		Non-regulated Canadian entity		Regulated Foreign Financial Institution supervised by a foreign regulator or SRO		Non-regulated Foreign entity			
	No.	\$	No.	\$	No.	\$	No.	\$	No.	\$	No.	\$
Property												
Cash, cash equivalents, demand and term deposits												
Securities (bonds, debentures, commercial paper, treasury bills, mutual fund units, common and preferred shares, and derivatives)												
Life insurance and Annuity products with cash surrender value (cash surrender value)												
Other property, including real estate												
Totals												
Loans												
Mortgages, overdrafts, credit card balances, term loans, lines of credit balances, other indebtedness												
Insurance												
Life insurance policies with no cash surrender value (face value)												
Annuity products with no cash surrender value (monthly income)												
Property & casualty insurance policies (policy limit)												

**ร่างคณะกรรมการ ปง ว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูก
กำหนดและดำเนินการตามมาตรา 6 (1)(2) และ(3) พ.ศ.**

ร่าง
ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
และการดำเนินการตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓)
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงินจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วย
ประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยประกาศ
และการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ เมื่อมีประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๔ หรือมีคำสั่งของศาลให้เป็น
บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวในระบบสารสนเทศ
ของสำนักงานเพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะ ทั้งนี้ สำนักงาน^๑แจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวเป็น
ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้มีหน้าที่รายงานก็ได้

ข้อ ๕ วิธีการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือโดย
ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

(ก) ให้ส่งหนังสือแจ้งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้น โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับแจ้งตั้งแต่
ในขณะที่หนังสือไปถึง หรือ

(ข) กรณีแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดสิบห้า
วันนับแต่วันส่ง

(๒) กรณีบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร

(ก) การแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตามคำสั่งของศาลซึ่งมีคำร้องขอจากต่างประเทศ ให้ส่งหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานต่างประเทศที่ส่งคำร้องขอนั้น เพื่อให้ดำเนินการแจ้งให้ทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ

(ข) การแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตามคำสั่งศาลซึ่งไม่มีคำร้องขอจากหน่วยงานต่างประเทศ ให้ส่งเรื่องไปยังกระทรวงการต่างประเทศเพื่อประสานไปยังรัฐบาลต่างประเทศที่ผู้นั้นถือสัญชาติหรือที่นำเชื่อนั้นมีถิ่นที่อยู่เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ

การแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตาม (๑) หากไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่มีผู้รับ การแจ้งจะกระทำโดยการปิดประกาศคำสั่งการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ ณ สถานที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาหรือในกรณีที่ไม่รู้ภูมิลำเนาของบุคคลที่ถูกกำหนด การแจ้งจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าบุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อแล้วนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

ข้อ ๖ เมื่อได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่มีชักช้า

(๑) ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทนหรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

(๒) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการตาม (๑) ให้สำนักงานทราบภายในสิบวันทำการนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น

(๓) แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่ เป็นหรือเคยเป็นลูกจ้างซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น ทั้งนี้ ภายในสิบวันทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น

การตรวจสอบข้อมูลตาม (๓) ให้ตรวจสอบย้อนหลังภายในกำหนดสองปีก่อนวันที่ได้มีคำสั่งให้ผู้นั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

๒ ปี.

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งข้อมูลตามข้อ ๖ ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่

ตัวอย่าง แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้องของมูลนิธิเกี่ยวกับข้อมูลกรรมการ

ม.ท.2

คำขอที่.....
 รับวันที่.....
 ลงชื่อ.....ผู้รับคำขอ

คำขอจดทะเบียนการแต่งตั้งกรรมการของมูลนิธิซึ่งให้หมดทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ หรือคำขอจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ

เขียนที่.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย นาง นางสาว.....ชื่อสกุล.....
 สัญชาติ.....อายุ.....ปี บัตรประจำตัว.....เลขที่.....
 ออกให้ ณ อำเภอ.....จังหวัด.....
 อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ต.รอกก.ชอ.....อนน.....
 ตำบลแขวง.....อำเภอเขต.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
 ซึ่งได้รับมอบหมายจากมูลนิธิ.....

ขอยื่นคำขอ เพื่อขอจดทะเบียนการแต่งตั้งกรรมการมูลนิธิขึ้นใหม่ทั้งชุด เพื่อขอจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานดังต่อไปนี้ จำนวน 3 ชุด
 (1) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของมูลนิธิให้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ
 (2) บัญชีรายชื่อคณะกรรมการของมูลนิธิชุดเดิม
 (3) รายชื่อ ที่อยู่ และอาชีพของผู้ที่จะเป็นกรรมการของมูลนิธิข้อแต่งตั้งขึ้นใหม่ทั้งชุด หรือที่เปลี่ยนแปลง
 (4) ข้อบังคับของมูลนิธิ
 (5) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่หน่วยงานของรัฐออกให้ และภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลตาม (1) และ (2) เว้นแต่ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีหลักฐานตามที่กำหนด เช่น คนต่างด้าวหรือกักขัง ให้ใช้หลักฐานอื่นที่สามารถแสดงสถานภาพบุคคลและถิ่นที่อยู่ในทำนองเดียวกันกับที่กำหนดไว้ดังกล่าวได้

ขอยื่นคำขอ เพื่อขอจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานดังต่อไปนี้
 (1) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของมูลนิธิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ
 (2) ข้อบังคับของมูลนิธิในปัจจุบันและข้อบังคับของมูลนิธิในส่วนที่ประสงค์จะขอแก้ไขเพิ่มเติม
 (3) แผนผังโดยสังเขปแสดงที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแห่งใหม่ของมูลนิธิและหนังสืออนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ใช้สถานที่ดังกล่าว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา หรือมีการตั้งสำนักงานสาขาขึ้นใหม่

(ลงชื่อ).....
 (.....)
 ผู้ยื่นคำขอ
 ความเห็นพนักงานเจ้าหน้าที่

 (ลงชื่อ).....
 (.....)
 พนักงานเจ้าหน้าที่
 วันที่.....

คำสำนัายทะเบียน

 (ลงชื่อ).....
 (.....)
 นายทะเบียน

**ตัวอย่าง (กรณีเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ)
 รายงานการประชุมประจำปี ๒๕๕๓ ของมูลนิธิ.....
 วันจันทร์ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๐๐ น.
 ณ ห้องประชุมเฉลิมพระเกียรติ กรุงเทพฯ**

- รายนามกรรมการผู้เข้าร่วมประชุม**
๑. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... รองประธานกรรมการ
 ๒. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการ
 ๓. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการ
 ๔. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการ
 ๕. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการและเหรัญญิก
 ๖. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการและเลขานุการ
- รายนามกรรมการผู้ไม่เข้าร่วมประชุม**
๑. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... ประธานกรรมการ
 ๒. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการ
 ๓. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... กรรมการ
- รายนามผู้เข้าร่วมประชุม**
๑. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
 ๒. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... เจ้าหน้าที่มูลนิธิ
 ๓. นาย/นาง/น.ส./.....ชื่อสกุล..... เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

มีการกรประชุมจำนวน ๖ คน จากกรรมการทั้งหมด ๙ คน ถือว่าครบองค์ประชุมตามข้อบังคับข้อที่ ๒๖ ของประธานกรรมการที่หน้าที่แนบประธานกรรมการได้เปิดประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

๑ ๑ ๑

**ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา
 รองประธาน** ด้วยนาง.....ประธานกรรมการมูลนิธิได้พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเนื่องจากย้ายไปดำรงตำแหน่งใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓ จึงทำให้ตำแหน่งรองประธานกรรมการมูลนิธิว่างลง เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับข้อ ๗ "ประธานกรรมการมูลนิธิมาจากบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน....." และข้อบังคับข้อ ๘ "กรรมการมูลนิธิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ.....ส่วนตำแหน่งรองประธานกรรมการมูลนิธิพ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามข้อบังคับข้อ ๗ ดังนั้น จึงเรียนเชิญนาย.....ซึ่งปัจจุบันมารับตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เข้ามาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการของมูลนิธิแทนนาง.....ส่วนตำแหน่งกรรมการท่านอื่น ๆ ยังคงเดิมไว้ เนื่องจากได้รับการแต่งตั้งจากทะเบียนพร้อมกันเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งต้องอยู่ในวาระ ๒ ปี ตามข้อบังคับและจะครบวาระพร้อมกันวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

มติที่ประชุม เห็นชอบ และแสดงความยินดีกับประธานกรรมการมูลนิธิคนใหม่ ซึ่งในนี้ได้เข้าร่วมประชุมด้วย และที่ประชุมมอบหมายให้นาย.....กรรมการและเลขานุการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อนายทะเบียนมูลนิธิต่อไป

๑ ๑ ๑

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ผู้จัดทำรายงานการประชุม

หมายเหตุ ผู้จัดบันทึกรายงานการประชุมต้องมีหน้าที่ตนพร้อมด้วย หรือมีการมอบหมายในที่ประชุม

(ตัวอย่าง) บัญชีรายชื่อกรรมการมูลนิธิ มูลนิธิ (ชุดใหม่) (กรณีแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ	ที่อยู่	อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์	ดำรงตำแหน่ง	ได้รับตำแหน่งตั้งเมื่อ	ครบวาระเมื่อ	หมายเหตุ
๑.	นาย.....	๕๐	ประธานกรรมการ			
๒.	นาย.....	๕๒	รองประธาน ฯ			
๓.	นาย.....	๖๕	กรรมการ			
๔.	นาง.....	๕๖	กรรมการ			
๕.	นางสาว.....	๓๙	กรรมการ			
๖.	นาย.....	๕๗	กรรมการ			
๗.	นาย.....	๕๙	กรรมการ			
๘.	นาย.....	๕๘	กรรมการและ เหรัญญิก			
๙.	นาย.....	๕๕	กรรมการและ เลขานุการ			

- กรณีแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ยังไม่ครบวาระให้ระบุตำแหน่งผู้ใด ในช่องหมายเหตุด้วย
- ตำแหน่งกรรมการมูลนิธิให้เรียงลำดับประธานกรรมการ, รองประธาน, กรรมการ, เหรัญญิก, เลขานุการ

หมายเหตุ บัญชีรายชื่อคณะกรรมการชุดใหม่ ให้เว้นช่อง "ได้รับตำแหน่งเมื่อ" และ "ครบวาระเมื่อ" ไว้

ขอรับรองว่าถูกต้อง

(ลงชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....

(ตัวอย่าง) บัญชีรายชื่อกรรมการมูลนิธิ มูลนิธิ (ชุดใหม่) (กรณีเปลี่ยนแปลงกรรมการ)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ	ที่อยู่	อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์	ดำรงตำแหน่ง	ได้รับตำแหน่งตั้งเมื่อ	ครบวาระเมื่อ	หมายเหตุ
๑.	นาย.....	๕๐	ประธานกรรมการ	(เว้นไว้)	ครบวาระ ครบตำแหน่ง	(แทนนาง.../)
๒.	นาย.....	๕๒	รองประธาน ฯ	๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑	๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒	
๓.	นาย.....	๖๕	กรรมการ	-	-	
๔.	นาง.....	๕๖	กรรมการ	-	-	
๕.	นางสาว.....	๓๙	กรรมการ	-	-	
๖.	นาย.....	๕๗	กรรมการ	-	-	
๗.	นาย.....	๕๙	กรรมการ	-	-	
๘.	นาย.....	๕๘	กรรมการและ เหรัญญิก	-	-	
๙.	นาย.....	๕๕	กรรมการและ เลขานุการ	-	-	

- กรณีแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ยังไม่ครบวาระให้ระบุตำแหน่งผู้ใด ในช่องหมายเหตุด้วย
- ตำแหน่งกรรมการมูลนิธิให้เรียงลำดับประธาน, กรรมการ, รองประธานกรรมการ, เหรัญญิก, เลขานุการ

ขอรับรองว่าถูกต้อง

(ลงชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....

ตัวอย่าง แบบข้อมูลของบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดเกี่ยวกับผู้ถือหุ้น

Clear Data
สำนักงานผู้ขายหรือผู้ถือหุ้น
แบบ บจ. 5

ชื่อบริษัทจำกัด					ทะเบียนเลขที่					
ประชุมผู้ถือหุ้น	☐ คือบริษัท ☐ สาขามี ☐ ไรตามัญ ครั้งที่				มูลค่าหุ้นและ	บาท				
ผู้ถือหุ้น	โดย					คน	จำนวน			
	ต่างตัว					คน	จำนวน			
	รวม					คน	จำนวน			

ลำดับที่	รายชื่อที่อยู่	สัญชาติ	อาชีพ	จำนวนหุ้นที่ถือ	เป็นที่ชำระแล้ว	เศษหมายหุ้น		วิเศษทะเบียนผู้ถือหุ้น	
					(1) คือชำระแล้ว	เลขหมายของหุ้น	ลงวันที่	เป็น	ขาด
					หุ้นละ (1)				
					(2)				
					(1)				
					(2)				
					(1)				
					(2)				
					(1)				
					(2)				

หน้า _____ ของจำนวน _____ หน้า

ขอรับรองว่าเป็นรายการที่ถูกต้องตรงกับสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น
(ลงลายมือชื่อ) _____ กรรมการ
(_____)

ที่ สจ.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

หนังสือรับรอง

ขอรับรองว่าบริษัท ใดจดทะเบียน เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2555 ทะเบียนเลขที่

ปรากฏข้อความในรายการตามเอกสารทะเบียน ณ วันออกหนังสือนี้ ดังนี้

1. ชื่อบริษัท บริษัท
2. กรรมการของบริษัทมี 8 คน ตามรายชื่อส่งต่อไปนี้

1.นางสาว	2.นาย
3.นาย	4.นาย
5.นาย	6.นาย
7.นาย	8.นาย
3. ชื่อและจำนวนกรรมการซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อแทนบริษัทคือ นาย หรือ

หรือ
กรรมการหนึ่งในสามคนนี้ลงลายมือชื่อร่วมกับหรือ
รวมเป็นสองคนและประทับตราสำคัญของบริษัท

ขอจำกัดอำนาจกรรมการ ไม่มี/

4. ทน ทนจดทะเบียน บาท /
(สามพันสามร้อยล้านบาทถ้วน)
ทุนชำระแล้วเป็นเงิน บาท /
(สามพันสามร้อยล้านบาทถ้วน)
5. สำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่

6. วัตถุประสงค์ของบริษัทมหาชน จำกัดมี 9 ข้อ ดังปรากฏในสำเนาเอกสารแนบท้ายหนังสือรับรองนี้ จำนวน 1 แผ่น โดยมิลายมือชื่อนายทะเบียนซึ่งรับรองเอกสารและประทับตรากรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสำคัญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่าง สำเนาหนังสือสุทธิ สำเนาบัตรประชาชนของพระภิกษุ

<p style="text-align: center;">๒</p> <p>ที่ _____</p> <p>เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือหนังสือสุทธิ</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>(ลงลายมือชื่อ-ลงนาม) สังกัดนิกาย _____</p>	<p style="text-align: center;">๓</p> <p style="text-align: center;">สถานะเดิม</p> <p>ชื่อ _____ นามสกุล _____</p> <p>วิทยฐานะ _____ อาชีพ _____</p> <p>เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____</p> <p>ถิ่นฐาน _____ สีเนื้อ _____</p> <p>ตำหนิ _____</p> <p>บิดา _____ มารดา _____</p> <p>เกิดวัน _____ ค่ำ ปี _____</p> <p>วันที่ เดือน _____ พ.ศ. _____</p> <p>บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ตำบล _____</p> <p>อำเภอ _____ จังหวัด _____</p>
<p style="text-align: center;">๔</p> <p style="text-align: center;">บรรพชา</p> <p>ชื่อ _____ นามสกุล _____</p> <p>พระอุปชฌาย์ _____</p> <p>บรรพชาเมื่ออายุ _____ ปี ณ วันที่ _____</p> <p>เดือน _____ พ.ศ. _____</p> <p>วัด _____ ตำบล _____</p> <p>อำเภอ _____ จังหวัด _____</p> <p>ให้ ณ วันที่ เดือน _____ พ.ศ. _____</p> <p>(ลงลายมือชื่อ) พระอุปชฌาย์ _____</p> <p>วัด _____</p> <p>จังหวัด _____</p>	<p style="text-align: center;">๕</p> <p style="text-align: center;">อุปสมบท</p> <p>ชื่อ _____ ฉายา _____</p> <p>พระอุปชฌาย์ _____</p> <p>พระกรรมวาจาจารย์ _____</p> <p>พระอนุสาวนาจารย์ _____</p> <p>อุปสมบทเมื่ออายุ _____ ปี ณ วันที่ _____</p> <p>เดือน _____ พ.ศ. _____</p> <p>เวลา _____ น. วัด _____</p> <p>ตำบล _____ อำเภอ _____</p> <p>จังหวัด _____</p> <p>ให้ ณ วันที่ เดือน _____ พ.ศ. _____</p> <p>(ลงลายมือชื่อ) พระอุปชฌาย์ _____</p> <p>วัด _____</p> <p>จังหวัด _____</p>

เลขหมายประจำตัวของผูถือบัตร

ชื่อ พระครู _____ ())

ชื่อสกุล _____

เกิดวันที่ _____

พาสมา: พุทธ หมู่ที่ _____ โฉ

ที่อยู่ _____

5 ก.ย. 2550
วันออกบัตร

21 พ.ย. 2556
วันหมดอายุ

 (นายสุวิระ วิริยะสวัสดิ์)
 เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวอย่าง ใบคำขอเอาประกันภัยกลุ่ม
(ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อน)

คำเตือน
 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
Warning
 from the Office of Insurance Commission

ผู้ขอเอาประกันชีวิตต้องตอบคำถามตามความเป็นจริงทุกข้อ มิฉะนั้นบริษัทผู้รับประกันชีวิตปฏิเสธไม่ทำหรือคืนเงินค่าเงินโหมทดแทนคืนสัญญาประกันชีวิตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 865
 In pursuant to Section 865 of the Civil and Commercial Code, an insurance applicant is obligated to disclose all statements truthfully. Consultation of any fact or knowingly making any false statement could be a ground for the insurance company to deny contractual claim.

ใบคำขอเอา ประกันภัยกลุ่ม สำหรับผู้ขอเอา ประกันภัย ชนิดมีค่าตอบแทนสุขภาพ
Group Insurance Member Application Form with Detailed Health Questions

กรุณากรอกข้อความให้ครบถ้วนทุกคำถาม ถ้ามีการแก้ไข จีดฆ่า ขูดลบ ต้องงอกรอยเมื่อผู้ขอเอาประกันภัยกับตัวไว้ทุกแห่ง
 Please complete all inquiries below. Applicant must validate all amendments and deletions with signature.

ผู้ถือกรมธรรม์ (ชื่อหนังสือกรมธรรม์ / บริษัท):
 Policyholder Name (Company Name)

ชื่อ-นามสกุลของผู้ขอเอาประกันภัย: (นาย / นาง / นางสาว / เด็กชาย / เด็กหญิง)
 Applicant's Full Name (Mr. / Mrs. / Ms. / Master / Miss)

วัน เดือน ปี เกิด: Date of Birth (dd/mm/yyyy)	อายุ: Age	น้ำหนัก: Weight	ส่วนสูง: Height
เพศ: Gender ☐ ชาย Male ☐ หญิง Female	สถานภาพการสมรส: Marital Status ☐ โสด Single ☐ หม้าย Widowed	☐ สมรส Married ☐ หย่า Divorced	วันที่เริ่มงาน: Date of Employment

บัตรประจำตัวประชาชน เลขที่..... หนังสือเดินทางเลขที่..... อื่นๆ.....
 Identification Card No. Passport No. Other

ที่อยู่คนละแยกบ้านของผู้ขอเอาประกันภัย:
 Residential Address:

โทรศัพท์บ้าน:..... **โทรศัพท์มือถือ:**.....
 Home Phone: Mobile Phone:

อาชีพ:..... **ตำแหน่ง:**..... **ฝ่าย:**.....
 Occupation Position Department

เป็นสมาชิกพนักงาน ของผู้ถือกรมธรรม์
 Be a member/employee of policyholder

เป็นคู่สมรส หรือ บุตร ของ (ชื่อ)..... ซึ่งเป็น สมาชิกพนักงานของผู้ถือกรมธรรม์
 Be spouse or child of (Name) who is a member/employee of policyholder

ผู้รับประโยชน์ : (ถ้ามีสัดส่วนส่วนแบ่งของผู้รับประโยชน์ ให้ระบุไว้ทุกแห่ง ทั้ง)
 Beneficiary: (If the allocation for each beneficiary is not specified, the Company assumes that all allocations are in equal proportion)

ชื่อ-สกุลผู้รับประโยชน์	ความสัมพันธ์	ที่อยู่	ร้อยละของผลประโยชน์
Beneficiary's Full Name	Relationship	Address	% of Benefit

หมายเหตุ (Remarks):

การแถลงสุขภาพ (Health Declaration)

1. ท่านเคยได้รับการวินิจฉัย หรือรับการรักษามาก่อน หรือมีข้อสงสัยจากแพทย์ ว่าท่านเป็น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคไต โรคเมื่อย หรือความผิดปกติอื่นอย่างร้ายแรง หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่
 Have you ever been diagnosed or been advised or been treated for heart disease, high blood pressure, diabetes, liver disease, cancer or any other serious diseases by a physician?

2. ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยเจ็บป่วยหรือ ได้รับบาดเจ็บร้ายแรง หรือเคยปรึกษาแพทย์ หรือรับการรักษาดัง ในโรงพยาบาล สถานพยาบาล หรือคลินิกแพทย์ หรือได้รับคำแนะนำให้ทำการรักษาใดๆที่มีลักษณะข้างต้น หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่
 Have you ever suffered from illness or had serious injury or received consultation or been treated in a hospital or clinic or been advised about any treatment not stated above during the past 2 years?

3. ท่านเคยได้รับการผ่าตัด หรือ ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ให้ผ่าตัดเช่นว่านั้น หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่
 Have you ever had or been advised to have any surgical operation?

<p>คำเตือน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและ สำนักงานประกันสุขภาพประกันภัย Warning by Office of Insurance Commission</p>	<p>ผู้ขอ ประกันชีวิตต้องตอบคำถามตามที่ถามอย่างจริงใจทุกข้อ การปกปิดข้อเท็จจริงใดๆ อาจจะเป็นเหตุให้บริษัทผู้รับประกัน ชีวิตปฏิเสธไม่จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามที่สัญญาประกันชีวิตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 865 The applicant must truthfully answer all questions. Any conceal of information may cause the insurance company to refuse paying life policy claims, by virtue of Section 865 of the Civil and Commercial Code.</p>
--	--

ใบคำขอเอาประกันภัยกลุ่ม สำหรับผู้ถือกรมธรรม์
Policyholder Application for Group Insurance

กรุณากรอกข้อความที่ครบถ้วนทุกคำถาม ซึ่งมีกรณแก้ไข ซ้ำเติม ขอลบ ต้องลงลายมือชื่อผู้ขอสมัครเอาประกันภัยกับวิกรูณ์แห่ง
Please complete all inquiries below. Applicant must validate by signing on all amendments, deletions or all kinds of emendation.

ชื่อผู้ขอสมัครเอา ประกันภัย Applicant's full legal name ซึ่งเมื่อบริษัทตกลงรับประกันภัยแล้วจะเรียกว่า "ผู้ถือกรมธรรม์" When the company approves an application, the applicant will be called the "policyholder"		
สำนักงานเลขที่ Address สถานที่ซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ของผู้ถือกรมธรรม์ Location of registered office of the policyholder		
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร Tax ID Number	โทรศัพท์ Telephone
โทรสาร Facsimile	โทรสาร Facsimile
ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ Email Address		
สถานที่ในการจัดส่งเอกสาร Contact Address	☐ ตามที่อยู่ข้างต้น Office Address stated above ☐ อื่นๆ โปรดระบุ Other, please specify		
โทรศัพท์ Telephone	โทรสาร Facsimile

มีความประสงค์ขอสมัครทำประกันภัยกลุ่มกับ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "บริษัท"
would like to apply for a group insurance with hereinafter called "the Company"
โดยให้เริ่มมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ เดือน ปี
commencing from Date Month Year
และครบกำหนดต่ออายุวันที่ เดือน ของทุกปี ตามแผนการประกันภัยดังต่อไปนี้
and policy anniversary date on Month Each year pursuant to the details of the following insurance plan:

1. มีความประสงค์จะให้บริษัทในเครือเข้าร่วมการประกันภัยกลุ่มหรือไม่ ไม่มี มี ดังรายละเอียดต่อไปนี้
Do you want to include the subsidiary company (ies) in this group insurance? No Yes, details are as follows:

ชื่อบริษัท Company name	ที่อยู่ / โทรศัพท์ Address / Telephone	ประเภทธุรกิจ Nature of business

2. สมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วม หมายถึงสมาชิกผู้ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุในข้อ 3 และตามที่กำหนดไว้ในข้อนี้ ดังต่อไปนี้
An eligible member means the member who has the qualification as mentioned in clause 3 and specified in this clause(s) as follows:

(ซึ่งเมื่อบริษัทตกลงรับประกันภัยแล้วจะเรียกว่า "ผู้ถือประกันภัย")
(When the company approves an application, an eligible member will be called the "insured")

3. สมาชิกจะมีสิทธิเข้าร่วมการประกันภัยเมื่อได้ผ่านระยะเวลารอคอย
Member will be entitled to enroll for the group insurance benefits after a waiting period of
4. จำนวนสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วม รวมบริษัทในเครือที่เข้าร่วมการประกันภัยกลุ่ม
Number of eligible members including the subsidiary company (ies) in this group insurance

ชื่อบริษัท Company Name	พนักงานสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วม (คน) Employee/Eligible Member (Person)	ผู้อยู่ในอุปการะของพนักงานสมาชิก Dependent of Employee/Member (Person)

ระบุชื่อ ตำแหน่ง ฝ่ายที่สังกัด ที่อยู่ในการติดต่อ ของบุคคลผู้ได้รับมอบอำนาจกระทำการ ในการยื่นขอการเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิก ความคุ้มครองขบวนการร่วม คอยรับข้อเสนอใหม่ในการรับประกันภัยสมาชิกและแจ้งค่างวดฯ คือ
Specify name, position, department and contact address of the authorized person (s) who will sign the document regarding the change of member information, insurance coverage, the acceptance of new proposal for the insurance of member and renewal.

9. ผู้รับผลประโยชน์ Beneficiary

แจ้งให้ตามที่สมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วมมีการระบุผู้รับผลประโยชน์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้แก่บริษัท
As the eligible member states the name of beneficiary in written to the Company

แจ้งให้ผู้ขอสมัครขอประกันภัย หรือ บริษัทในเครือทุกกรณี
ถึงแม้ว่าสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วมจะมีการระบุผู้รับผลประโยชน์ที่ชัดเจนก็ตามที่ผู้ขอสมัครขอประกันภัยระบุไว้ก็ตาม ทั้งนี้ผู้ขอสมัครขอประกันภัยหรือบริษัทในเครืออื่นๆ จะดำเนินการจ่ายสินไหมทดแทนให้กับผู้ที่มีสิทธิได้รับตามกฎหมายของสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วมต่อไป หากมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บริษัท ไม่ว่าจะเหตุใดๆทั้งสิ้น ผู้ขอสมัครขอประกันภัยหรือบริษัทในเครือจะรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นแทนบริษัท ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น
Applicant or the subsidiary company for all cases although an eligible member specifies a beneficiary in conflict with that states by applicant in this application. Applicant or the subsidiary company will proceed the payment for the legal grantee of the eligible member. If there is any damage arising with the Company, regardless of any reason, applicant or the subsidiary company will be held responsible to the Company for any damage arising in all cases.

10. ข้อตกลงหรือเงื่อนไขอื่นๆ (ถ้ามี) Additional agreements or conditions (If any)

11. การขอรับบริการการออกบัตรประกันสุขภาพกลุ่ม และ/หรือการจ่ายเงินสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์
Requests for the issuance of group health card and/or payment of compensation under the insurance policy

- 11.1. การขอรับบริการการออกบัตรประกันสุขภาพกลุ่ม ไม่ต้องการ ต้องการ
Request for the issuance of group health card No Yes
 ผู้ป่วยใน In-patient (IPD) Benefit ผู้ป่วยนอก Out-patient (OPD) Benefit
 ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินจากอุบัติเหตุแบบผู้ป่วยนอก OPD Emergency Accidental Treatment Expense
 อื่นๆ Others.....

11.2. การจ่ายเงินสินไหมทดแทนค่ารักษาพยาบาลนอกเหนือจากการใช้บริการข้อ 11.1 ให้จ่ายแก่

Payments of compensation for the medical expense other than sub-clause 11.1, shall be made to
 ผู้ขอสมัครขอประกันภัย หรือบริษัทในเครืออื่นๆ ในกรณี โอนเงินผ่านธนาคาร ให้โอนเงินแก่
Applicant or the subsidiary company, where in case of remittance of payment thru commercial bank, please remit to
ชื่อบัญชี Account Name: ธนาคาร Bank:
สาขา Branch: หมายเลขบัญชี Account No.
 สมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วม ในกรณี โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร(Media Clearing) โปรดตามข้อมูลที่ให้ไว้แก่บริษัท
Eligible member, where in case of remittance of payment thru media clearing, please use the information provided to the Company.

2. การขอรับบริการแจ้งผลการจ่ายเงินสินไหมประกันสุขภาพทางระบบ SMS ให้แก่สมาชิกผู้มีสิทธิฯ ไม่ต้องการ ต้องการ
Requests for SMS services to notify the result of health compensation payment for eligible member No Yes

ขอสมัครขอประกันภัย คดองและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อบริษัทดังต่อไปนี้
Applicant hereby agrees to comply with the following conditions:

ให้รายละเอียดที่เป็นจริงเกี่ยวกับ ชื่อ อายุ เพศ ตำแหน่ง และหรือข้อมูลอื่นใดทั้งหมดของสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วม และหรือของผู้ที่อยู่ในอุปการะของสมาชิกผู้มีสิทธิเข้าร่วมแผนการประกันภัยนี้ ตามที่บริษัทต้องการ เพื่อใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยหรือผลประโยชน์การประกันภัย

**แบบ ปง 1-04-3 แบบรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับธุรกิจประกันชีวิต
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**

แบบรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(ใช้เฉพาะธุรกรรมที่ วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ทางการเงินที่ผิดปกติ)

รายงานฉบับหลัก
 รายงานฉบับเสริมเพิ่มเติม ครั้งที่ _____ ลงวันที่ _____

แบบ ปง. 1-04-3

เลขที่

ปีที่ _____ สาขา _____ ปี พ.ศ. _____ เลขที่สาขา _____
 (ใช้ ๗ หลักสุดท้าย)

ส่วนที่ ๑. กรณีธุรกิจประกันชีวิต

๑.๑ รายละเอียดเกี่ยวกับธุรกรรม

วันที่สัญญา	เลขที่กรมธรรม์	ชื่อผู้เอาประกันภัย	หมายเลขประจำตัวประชาชน	จำนวนเงินเอาประกันภัยรวม (บาท)	เบี้ยประกันภัย (บาท)

๑.๒ อื่นๆ _____

ส่วนที่ ๒. กรณีธุรกิจประกันวินาศภัย

วันเดือนปี (ที่เกิดเหตุ)	เลขที่กรมธรรม์	ชื่อผู้เอาประกันภัย	ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ขอรับค่าสินไหมทดแทน	หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร	ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนเงินจ่าย (บาท)

ส่วนที่ ๓.

(วันเดือนปี ที่บันทึกต้องจริง)

ลายมือชื่อผู้บันทึกต้องจริง

(หากได้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่เกี่ยวกับทรัพย์สินแล้ว โปรดแนบหรือรายงานฉบับหลักและไม่ได้ขอรายงานฉบับนี้ เขตวงส่วนที่ ๔. เหตุที่มีเหตุอันควรสงสัยในข้อ ๗. เท่านั้น โดยไม่ต้องกรณการขอเพิ่มเติมในวงเล็บ)

ประกอบเลขที่

ปีที่ _____ สาขา _____ ปี พ.ศ. _____ เลขที่สาขา _____
 (ใช้ ๗ หลักสุดท้าย)

ตัวอย่าง การประเมินความเสี่ยงโดยวิธี Matrix

Risk Level Assessment Matrix

Low	Moderate	High
Stable, known client base	Client base increasing due to branching, merger, or acquisition	A large and growing client base in diverse geographic area
No electronic transaction services or the website is informational or non-transactional	You are beginning electronic transaction services and offer limited products and services.	You offer a wide array of electronic transaction services (that is, account transfers, or accounts opened via the Internet).
There are few or no large currency transactions.	There is a moderate volume of large currency or structured transactions.	There is a significant volume of large currency or structured transactions.
Identified a few high risk clients and businesses	Identified a moderate number of high risk clients and businesses	Identified a large number of high risk clients and businesses
Few international accounts or very low volume of currency activity in the accounts	Moderate level of international accounts with unexplained currency activity	Large number of international accounts with unexplained currency activity
A limited number of fund transfers for clients, non-clients, limited third party transactions, and no foreign funds transfers	A moderate number of fund transfers, a few international fund transfers from personal or business accounts with typically low-risk countries	Frequent funds from personal or business accounts to or from high risk jurisdictions, and financial secrecy havens or jurisdictions

Low	Moderate	High
Your business is located in an area known to have a low crime rate.	Your business is located in an area known to have a moderate crime rate.	Your business is located in an area known to have a high crime rate.
No transactions with high risk geographic locations	Minimal transactions with high risk geographic locations	Significant volume of transactions with high risk geographic locations
Low turnover of key anti-money laundering personnel and frontline personnel (that is, client service representatives, tellers, or other personnel)	Low turnover of key anti-money laundering personnel, but frontline personnel may have changed	High turnover, especially in key anti-money laundering personnel positions

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุทธิพรสายเชื้อ เกิดเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิตจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขากฎหมายการเงินและภาษีอากร ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555

